

Turinys

EUROPOS PARLAMENTAS

2021–2022 M. SESIJA

2021 m. rugsėjo 13–16 d. posėdžiai

PRIIMTI TEKSTAI

I Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės

REZOLIUCIJOS

Europos Parlamentas

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

2022/C 117/01	2021 m. rugsėjo 14 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl LGBTIQ asmenų teisių Europos Sąjungoje (2021/2679(RSP))	2
2022/C 117/02	2021 m. rugsėjo 14 d. Europos Parlamento rezoliucija „Ateities iššūkiams parengto Europos vidaus vandenų transporto sektoriaus kūrimas“ (2021/2015(INI))	7
2022/C 117/03	2021 m. rugsėjo 14 d. Europos Parlamento rezoliucija „Partnerystės su atokiausiais ES regionais stiprinimas“ (2020/2120(INI))	18
2022/C 117/04	2021 m. rugsėjo 14 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl naujai traktuojamos Atlanto vandenyno strategijos (2020/2276(INI))	30
2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis		
2022/C 117/05	2021 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl naujos ES ir Kinijos strategijos (2021/2037(INI))	40
2022/C 117/06	2021 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl sąžiningų darbo sąlygų, teisių ir socialinės apsaugos skaitmeninių platformų darbuotojams. Naujos užimtumo formos, susijusios su skaitmenine plėtra (2019/2186(INI))	53
2022/C 117/07	2021 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento rezoliucija „Ateities žvejai: naujos darbuotojų kartos pritraukimas į žvejybos sektorių ir darbo vietų pakrančių bendruomenėse kūrimas“ (2019/2161(INI))	67

2022/C 117/08	2021 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl planų ir veiksmų, kuriais siekiama paspartinti perėjimą prie inovacijų, kai moksliniuose tyrimuose, reglamentuojamuose bandymuose ir švietimo srityje nebūtų naudojami gyvūnai (2021/2784(RSP))	84
2022/C 117/09	2021 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento rezoliucija su rekomendacijomis Komisijai dėl smurto lyties pagrindu nustatymo nauja nusikaltimų sritimi, nurodyta SESV 83 straipsnio 1 dalyje (2021/2035(INL))	88
2022/C 117/10	2021 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl vyriausybės represijų prieš protestuotojus ir piliečius Kuboje (2021/2872(RSP))	104
2022/C 117/11	2021 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl žmogaus teisių gynėjo Ahmedo Mansooro atvejo Jungtiniuose Arabų Emyratuose (2021/2873(RSP))	109
2022/C 117/12	2021 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl padėties Kakumos pabėgėlių stovykloje Kenijoje (2021/2874(RSP))	114
2022/C 117/13	2021 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento rezoliucija „ES reikalavimų dėl keitimosi informacija mokesčių klausimais įgyvendinimas: pažanga, įgyta patirtis ir kliūtys, kurias reikia įveikti“ (2020/2046(INI))	120
2022/C 117/14	2021 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl padėties Afganistane (2021/2877(RSP))	133
2022/C 117/15	2021 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl padėties Libane (2021/2878(RSP))	143
2022/C 117/16	2021 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl žiniasklaidos laisvės ir toliau blogėjančios teisinės valstybės padėties Lenkijoje (2021/2880(RSP))	151
2022/C 117/17	2021 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl skaidrumo ir sąžiningumo didinimo ES institucijose įsteigiant nepriklausomą ES etikos organą (2020/2133(INI))	159

REKOMENDACIJOS

Europos Parlamentas

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

2022/C 117/18	2021 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento rekomendacija Tarybai, Komisijai ir Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai dėl ES ir Rusijos politinių santykių krypties (2021/2042(INI))	170
---------------	---	-----

II *Komunikatai*

EUROPOS SAJUNGOS INSTITUCIJŲ, ĮSTAIGŲ IR ORGANŲ PRIIMTI KOMUNIKATAI

Europos Parlamentas

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

2022/C 117/19	2021 m. rugsėjo 14 d. Europos Parlamento sprendimas dėl prašymo ginti Guy Verhofstadt'o (Guy Verhofstadt) privilegijas ir imunitetus (2021/2030(IMM))	188
---------------	---	-----

III Parengiamieji aktai

Europos Parlamentas

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

2022/C 117/20

P9_TA(2021)0363

Augalų rūšių grupėms suteiktos augalų tam tikrų veislių teisinės apsaugos termino pratęsimas ***I

2021 m. rugsėjo 14 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo pratęsiamas smidrų rūšims ir svogūninių gėlių, uogakrūmių ir sumedėjusių dekoratyvinių augalų rūšių grupėms suteiktos augalų veislių teisinės apsaugos Bendrijoje terminas (COM(2021)0036 – C9-0010/2021 – 2021/0019(COD))

P9_TC1-COD(2021)0019

Europos Parlamento pozicija, priimta 2021 m. rugsėjo 14 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/... dėl smidrų rūšies *Asparagus officinalis* L. veislėms ir svogūninių gėlių, uogakrūmių bei sumedėjusių dekoratyvinių augalų rūšių grupių veislėms suteiktos augalų veislių teisinės apsaugos Bendrijoje termino pratęsimo 190

2022/C 117/21

2021 m. rugsėjo 14 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl Tarybos sprendimo dėl užjūrio šalių bei teritorijų ir Europos Sąjungos asociacijos, įskaitant Europos Sąjungos ir Grenlandijos bei Danijos Karalystės santykius, projekto (Sprendimas dėl užjūrio asociacijos, įskaitant Grenlandiją) (08656/2021 – C9-0189/2021 – 2018/0244(CNS)) 191

2022/C 117/22

2021 m. rugsėjo 14 d. priimti Europos Parlamento pakeitimai dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 851/2004, steigiantis Europos ligų prevencijos ir kontrolės centrą (COM(2020)0726 – C9-0366/2020 – 2020/0320(COD)) 192

2022/C 117/23

2021 m. rugsėjo 14 d. priimti Europos Parlamento pakeitimai dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai, kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 1082/2013/ES (COM(2020)0727 – C9-0367/2020 – 2020/0322(COD)) 255

2021 m. rugsėjo 15 d., trečiadienis

2022/C 117/24

2021 m. rugsėjo 15 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Tarybos pozicijos dėl 2021 m. bendrojo biudžeto taisomojo biudžeto Nr. 1 projekto. Pristatymo prie „Brexit'o“ rezervas (10945/2021 – C9-0348/2021 – 2021/0022(BUD)) 338

2022/C 117/25

P9_TA(2021)0371

Geležinkelio įmonių, vykdančių veiklą tuneliu per Lamanšo sąsiaurį, saugos sertifikatų ir veiklos licencijų galiojimo pratęsimas ***I

2021 m. rugsėjo 15 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl tarpvalstybinės infrastruktūros, Lamanšo sąsiaurio nuolatinė transporto jungtimi jungiančios Sąjungą ir Jungtinę Karalystę, iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/2222 (COM(2021)0402 – C9-0314/2021 – 2021/0228(COD))

P9_TC1-COD(2021)0228

Europos Parlamento pozicija, priimta 2021 m. rugsėjo 15 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/..., kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2020/2222, siekiant pratęsti geležinkelio įmonių, vykdančių veiklą per Lamanšo sąsiaurio nuolatinę transporto jungtį, saugos sertifikatų ir licencijų galiojimo laikotarpį 340

2022/C 117/26	P9_TA(2021)0372	Iš trečiųjų šalių į Sąjungą eksportuojamų gyvūnų ir gyvūninių produktų oficiali kontrolė, siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi draudimo tam tikrais atvejais naudoti antimikrobines medžiagas ***I	
		2021 m. rugsėjo 15 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamento (ES) 2017/625 nuostatos dėl iš trečiųjų šalių į Sąjungą eksportuojamų gyvūnų ir gyvūninių produktų oficialios kontrolės, siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi draudimo tam tikrais atvejais naudoti antimikrobines medžiagas (COM(2021)0108 – C9-0094/2021 – 2021/0055(COD))	
	P9_TC1-COD(2021)0055	Europos Parlamento pozicija, priimta 2021 m. rugsėjo 15 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/..., kuriuo iš dalies keičiamas Reglamento (ES) 2017/625 nuostatos dėl iš trečiųjų šalių į Sąjungą eksportuojamų gyvūnų ir gyvūninių produktų oficialios kontrolės, siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi draudimo tam tikrais atvejais naudoti antimikrobines medžiagas, ir Reglamento (EB) Nr. 853/2004 nuostatos dėl tiesiogiai tiekiamos naminių paukščių ir kiškiažvėrių mėsos	341
2022/C 117/27	P9_TA(2021)0373	Prisitaikymo prie „Brexit'o“ rezervas ***I	
		2021 m. rugsėjo 15 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo sukuriama prisitaikymo prie „Brexit'o“ rezervas (COM(2020)0854 – C9-0433/2020 – 2020/0380(COD))	
	P9_TC1-COD(2020)0380	Europos Parlamento pozicija, priimta 2021 m. rugsėjo 15 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/..., kuriuo sukuriama prisitaikymo prie „Brexit'o“ rezervas	342
2022/C 117/28	P9_TA(2021)0374	ES mėlynosios kortelės direktyva ***I	
		2021 m. rugsėjo 15 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo siekiant dirbti aukšto lygio įgūdžių reikalaujantį darbą sąlygų (COM(2016)0378 – C8-0213/2016 – 2016/0176(COD))	
	P9_TC1-COD(2016)0176	Europos Parlamento pozicija, priimta 2021 m. rugsėjo 15 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2021/... dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo siekiant dirbti aukštos kvalifikacijos darbą sąlygų, kuria panaikinama Tarybos direktyva 2009/50/EB	344
2022/C 117/29		2021 m. rugsėjo 15 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl per pirmąjį svarstymą priimtos Tarybos pozicijos siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą, kuriuo nustatoma Pasirengimo narystei paramos priemonė (PNPP III) (06604/1/2021 – C9-0352/2021 – 2018/0247(COD))	345
2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis			
2022/C 117/30		2021 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl Tarybos sprendimo dėl Europos Sąjungos ir Žaliojo Kyšulio Respublikos susitarimo, kuriuo iš dalies keičiamas Europos Sąjungos ir Žaliojo Kyšulio Respublikos susitarimas dėl paprastesnės trumpalaikių vizų išdavimo Žaliojo Kyšulio Respublikos ir Europos Sąjungos piliečiams tvarkos, sudarymo projekto (05034/2021 – C9-0116/2021 – 2020/0319(NLE))	348

2022/C 117/31	2021 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento sprendimas dėl klausimo grąžinimo atsakingam komitetui, kad būtų vedamos tarpinstitucinės derybos dėl nepakeisto pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria dėl suderinimo su ES asmens duomenų apsaugos taisyklėmis iš dalies keičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2002/465/TVR (COM(2021)0020 – C9-0005/2021 – 2021/0008(COD))	349
2022/C 117/32	2021 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento sprendimas dėl klausimo grąžinimo atsakingam komitetui, kad būtų vedamos tarpinstitucinės derybos dėl nepakeisto pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria dėl suderinimo su ES asmens duomenų apsaugos taisyklėmis iš dalies keičiama Direktyva 2014/41/ES (COM(2021)0021 – C9-0006/2021 – 2021/0009(COD))	350
2022/C 117/33	2021 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl Tarybos sprendimo dėl Europos Sąjungos ir Korėjos Respublikos susitarimo dėl oro susisiektimo paslaugų tam tikrų aspektų sudarymo Europos Sąjungos vardu (05210/2021 – C9-0120/2021 – 2019/0044(NLE))	351
2022/C 117/34	2021 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių (COM(2021)0282 – C9-0205/2021 – 2021/0137(NLE))	352

Simbolių paaiškinimai

- * Konsultavimosi procedūra
- *** Pritarimo procedūra
- ***I Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas
- ***II Įprasta teisėkūros procedūra: antrasis svarstymas
- ***III Įprasta teisėkūros procedūra: trečiasis svarstymas

(Procedūra pasirenkama atsižvelgiant į teisės akto projekte pasiūlytą teisinį pagrindą.)

Parlamento pakeitimai

Naujos teksto dalys žymimos ***pusjuodžiu kursyvu***. Išbrauktos teksto dalys nurodomos simboliu ■ arba perbraukiamos. Pakeistos teksto dalys nurodomos naują tekstą pažymint ***pusjuodžiu kursyvu***, o ankstesnį nereikalingą tekstą išbraukiant arba perbraukiant.

EUROPOS PARLAMENTAS

2021–2022 M. SESIJA

2021 m. rugsėjo 13–16 d. posėdžiai

PRIIMTI TEKSTAI

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

I

(Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės)

REZOLIUCIJOS

EUROPOS PARLAMENTAS

P9_TA(2021)0366

LGBTI asmenų teisės Europos Sąjungoje

2021 m. rugsėjo 14 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl LGBTIQ asmenų teisių Europos Sąjungoje (2021/2679(RSP))

(2022/C 117/01)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutartį (toliau – ES sutartis), ypač į jos 2 ir 3 straipsnius, ir į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV), ypač į jos 8, 10, 18 ir 21 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją (toliau – Chartija), ypač į jos 7, 9, 21 straipsnius, 24 straipsnio 2 dalį, 24 straipsnio 3 dalį ir 45 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Europos žmogaus teisių konvenciją, ypač į jos 8 straipsnį dėl teisės į privatų ir šeimos gyvenimą ir į 14 straipsnį bei Protokolą Nr. 12 dėl diskriminacijos uždraudimo,
- atsižvelgdamas į Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją,
- atsižvelgdamas į 1961 m. spalio 18 d. Turine pasirašytą Europos socialinę chartiją,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų vaiko teisių konvenciją (JT VTK),
- atsižvelgdamas į 2018 m. spalio 10 d. Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos rezoliuciją Nr. 2239 (2018) „Privatus ir šeimos gyvenimas. Lygybės užtikrinimas nepriklausomai nuo seksualinės orientacijos“⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2015 m. balandžio 22 d. Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos rezoliuciją Nr. 2048 (2015) dėl translyčių asmenų diskriminacijos Europoje⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičiančią Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikinančią Direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2020 m. lapkričio 12 d. Komisijos komunikatą „Lygybės sąjunga. 2020–2025 m. LGBTIQ asmenų lygybės strategija“ (COM(2020)0698),

⁽¹⁾ Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos rezoliucija 2239 (2018).

⁽²⁾ Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos rezoliucija 2048 (2015).

⁽³⁾ OL L 158, 2004 4 30, p. 77.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

- atsižvelgdamas į 2000 m. lapkričio 27 d. Tarybos direktyvą 2000/78/EB, nustatančią vienodo požiūrio užimtumo ir profesinėje srityje bendruosius pagrindus ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2021 m. kovo 11 d. rezoliuciją dėl ES paskelbimo LGBTIQ asmenų laisvės erdve ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2019 m. gruodžio 18 d. rezoliuciją dėl LGBTI asmenų viešo diskriminavimo ir prieš juos nukreiptos neapykantos retorikos, įskaitant zonas be LGBTI asmenų ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2019 m. vasario 14 d. rezoliuciją dėl veiksmų plano LGBTI asmenų lygybei skatinti ateities (2019–2024 m.) ⁽⁷⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. rugsėjo 17 d. rezoliuciją dėl pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl aiškaus pavojaus, kad Lenkijos Respublika gali šiurkščiai pažeisti teisinės valstybės principą, nustatymo ⁽⁸⁾,
- atsižvelgdamas į 2018 m. birželio 5 d. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (ESTT) sprendimą byloje *Relu Adrian Coman ir kt. prieš Inspectoratul General pentru Imigrăriir Ministerul Afacerilor Interne* ⁽⁹⁾ ir 2020 m. balandžio 23 d. sprendimą byloje *NH prieš Associazione Avvocatura per i diritti LGBTI – Rete Lenford* ⁽¹⁰⁾ ir 2021 m. balandžio 15 d. generalinės advokatės J. Kokott pateiktą nuomonę byloje *V.M.A. prieš Stolichna Obsthina, Rayon „Pancharevo“* ⁽¹¹⁾,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimus *Maruko*, *Römer* ir *Hay* ⁽¹²⁾ bei Europos Žmogaus Teisių Teismo (EŽTT) sprendimą *Taddeucci & McCall* ⁽¹³⁾,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 227 straipsnio 2 dalį,

A. kadangi LGBTIQ asmenų teisės yra žmogaus teisės;

B. kadangi Peticijų komitetas gavo keletą peticijų, kuriose išreiškiamas susirūpinimas dėl LGBTIQ asmenų diskriminacijos ES apskritai, ypač tos pačios lyties porų ir vaivorykštės šeimų;

C. kadangi šiose peticijose raginama, viena vertus, užtikrinti, kad vaivorykštės šeimoms visose valstybėse narėse būtų užtikrintos tokios pačios šeimos teisės kaip skirtingų lyčių šeimoms ir jų vaikams, visų pirma teisė laisvai judėti ES ir abipusis jų santykių ir tėvystės pripažinimas, ir, kita vertus, imtis priemonių prieš Lenkiją už nediskriminavimo, lygybės ir saviraiškos laisvės principų pažeidimus, be kita ko, susijusius su regioninėmis šeimos teisių chartijomis ir rezoliucijomis, kuriomis savivaldybės ir regionai paskelbiami nepriklausomais nuo LGBTI ideologijos („zonos be LGBT asmenų“);

D. kadangi 2021 m. kovo 22 d. Peticijų komitetas surengė praktinį seminarą LGBTI+ asmenų teisių ES klausimais, kurio metu buvo pristatytas tyrimas, kurį komiteto vardu užsakė Europos Parlamento Piliečių teisių ir konstitucinių reikalų teminis skyrius, tema „Kliūtys laisvam vaivorykštės šeimų judėjimui ES“;

E. kadangi pirmiau minėtame tyrime daroma išvada, kad 2021 m. vaivorykštės šeimos vis dar susiduria su didelėmis laisvo judėjimo ES kliūtimis, o tai turi neigiamų pasekmių jų vaikų interesams, ir kadangi naudojamosi ES kompetencija, susijusia su laisvu ES piliečių ir jų šeimos narių judėjimu, ES institucijos galėtų imtis veiksmų šioms kliūtims pašalinti; kadangi translyčiai tėvai, kurių tapatybės dokumentai kirtus sieną nepripažįstami, gali prarasti visus teisinius ryšius su savo vaikais, o tai labai pakenktų vaiko interesams;

⁽⁴⁾ OL L 303, 2000 12 2, p. 16.

⁽⁵⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0089.

⁽⁶⁾ OL C 255, 2021 6 29, p. 7.

⁽⁷⁾ OL C 449, 2020 12 23, p. 146.

⁽⁸⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0225.

⁽⁹⁾ Byla C-673/16, *Coman*, EU:C:218:385.

⁽¹⁰⁾ Byla C-507/18, *NH*, EU:C:2020:289.

⁽¹¹⁾ Byla C-490/20, *V.M.A.*, EU:C:2021:296.

⁽¹²⁾ Byla C-267/06, *Maruko*, EU:C:2008:179; Byla C-147/08, *Römer*, EU:C:2011:286; Byla C-267/12, *Hay*, EU:C:2013:823.

⁽¹³⁾ EŽTT *Taddeucci and McCall* prieš Italiją, Nr. 51361/09.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

- F. kadangi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 21 straipsnyje nustatyta, kad kiekvienas Sąjungos pilietis turi teisę laisvai judėti ir apsigyventi valstybių narių teritorijoje;
- G. kadangi Europos Sąjunga turi kovoti su socialine atskirtimi ir diskriminacija;
- H. kadangi teisė į vienodą požiūrį ir nediskriminavimą yra pagrindinė teisė, įtvirtinta Sutartyse ir Chartijoje, ir jos turėtų būti visapusiškai paisoma; kadangi lygybė ir mažumų apsauga yra vienos iš ES vertybių, įtvirtintų ES sutarties 2 straipsnyje, kurias ES plėtoja įgyvendindama lygybės sąjungos iniciatyvas ir veiksmus;
- I. kadangi 2020 m. rugsėjo mėn. Komisijos pirmininkė Ursula von der Leyen savo pranešime apie Sąjungos padėtį pabrėžė, kad „jei esate tėvas ar motina vienoje šalyje, tuomet ir kiekvienoje šalyje esate tėvas ar motina“, nuroydamą, kad ES reikia abipusiškai pripažinti šeimos santykius;
- J. kadangi visos valstybės narės pagal tarptautinę teisę ir ES sutartis yra prisiėmusios išsipareigojimų ir turi pareigų laikytis pagrindinių teisių ir jas užtikrinti, saugoti ir įgyvendinti;
- K. kadangi, nors ES padarė pažangą santuokos ir civilinių sąjungų, LGBTIQ asmenų įvaikinimo teisių ir teisinės apsaugos nuo diskriminacijos, neapykantą kurstančių kalbų ir neapykantos nusikaltimų srityse, taip pat buvo žengta ir keletas žingsnių atgal, pvz., priešiškos išrinktų politikų retorikos, homofobinio ir transfobinio smurto proveržių ir vadinamųjų „zonų be LGBT asmenų“ paskelbimo;
- L. kadangi LGBTIQ asmenys Europoje ir toliau patiria diskriminaciją ir smurtą; kadangi 2021 m. „Rainbow Europe Map“, Tarptautinės lesbiečių ir gejų asociacijos Europos padalinio (ILGA-Europe) metinė lyginamosios analizės priemonė, atskleidžia plačiai paplitusių ir beveik visišką LGBTIQ asmenų žmogaus teisių stagnaciją, visų pirma kalbant apie šeimos teisės aktų pripažinimą visoje Europoje, ir kad šiais metais nebuvo nė vieno teisinio ar politinio pokyčio, kuris turėtų teigiamą poveikį LGBTIQ asmenims;
- M. kadangi 2019 m. Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra (FRA) atliktoje apklausoje nustatė, kad ES didėja diskriminacija dėl seksualinės orientacijos, lytinės tapatybės, lyties raiškos ir lytinių požymių;
- N. kadangi LGBTIQ asmenys vis dar diskriminuojami kai kuriose valstybėse narėse socialinės apsaugos, socialinio draudimo, sveikatos priežiūros, švietimo, priegios prie visuomenei prieinamų prekių ir kitų paslaugų, įskaitant aprūpinimą būstu, srityse; kadangi Taryboje daugiau kaip 10 metų blokuojama horizontalioji direktyva dėl nediskriminavimo, kuria būtų galima iš dalies užpildyti šią apsaugos spragą ne tik užimtumo srityje;
- O. kadangi ne visose ES valstybėse narėse LGBTIQ asmenims suteikiama teisinė apsauga nuo diskriminacijos;
- P. kadangi nėra ES taisyklių dėl teismo sprendimų dėl tėvystės pripažinimo tarp valstybių narių ir jokių ES nuostatų, kuriomis būtų siekiama spręsti konfliktus šioje srityje; kadangi kai kurios valstybės narės nepripažįsta tos pačios lyties asmenų santuokos iš kitos valstybės narės jokiais nacionalinės teisės tikslais, išskyrus leidimą gyventi; kadangi atrodo, kad kai kurios valstybės narės, kurios leidžia tos pačios lyties poroms susituokti, nenori pripažinti tos pačios lyties registruotų partnerių iš kitų valstybių narių; kadangi kai kuriose valstybėse narėse tos pačios lyties poroms su vaikais gali būti atsisakyta teisiškai pripažinti jų vaikų bendrus tėvus⁽¹⁴⁾; kadangi translyčiams tėvams dažnai nepripažįstama jų teisėta lytis kertant sienas, todėl sienos apsaugos institucijos nepripažįsta jų kaip savo vaikų tėvų;
1. palankiai vertina 2020 m. lapkričio 12 d. Europos Komisijos priimtą pirmąją 2020–2025 m. LGBTIQ asmenų lygybės strategiją (COM(2020)0698), kurios du pagrindiniai veiksmai yra teisėkūros iniciatyva, kuria siekiama apsaugoti vaivorykštės šeimų teises, ir 2009 m. laisvo judėjimo gairių atnaujinimas iki 2022 m.;
2. reiškia didelį susirūpinimą dėl vaivorykštės šeimų ir jų vaikų diskriminacijos ES ir dėl to, kad dėl tėvų ar partnerių seksualinės orientacijos, lytinės tapatybės ar lytinių požymių iš jų atimamos jų teisės; ragina Komisiją ir valstybes nares įveikti šią diskriminaciją ir pašalinti kliūtis, su kuriomis jie susiduria naudodamiesi pagrindine teise laisvai judėti ES;

⁽¹⁴⁾ Peticijų komiteto prašymu užsakytas Europos Parlamento Piliečių teisių ir konstitucinių reikalų teminio skyriaus tyrimas „Kliūtys laisvam vaivorykštės šeimų judėjimui ES“ (angl. *Obstacles to the Free Movement of Rainbow Families in the EU*), 2021 m. *Obstacles to the Free Movement of Rainbow Families in the EU* (europa.eu).

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

3. pabrėžia, jog reikia siekti, kad LGBTIQ asmenys galėtų visapusiškai naudotis pagrindinėmis teisėmis visose ES valstybėse narėse, ir primena, kad todėl ES institucijos ir valstybės narės privalo jas gerbti ir saugoti pagal Sutartį ir Chartiją, taip pat pagal tarptautinę teisę;
4. primygtinai reikalauja, kad ES laikytųsi bendro požiūrio į tos pačios lyties asmenų santuokų ir partnerystės pripažinimą; ragina valstybes nars priimti atitinkamus teisės aktus, kuriais būtų užtikrinta visapusiška pagarba teisei į privatų ir šeimos gyvenimą nediskriminuojant ir užtikrinant laisvą visų šeimų judėjimą, įskaitant priemones, kuriomis siekiama palengvinti translyčių tėvų teisėtą lyties pripažinimą;
5. primena, kad ES teisė yra viršesnė už bet kokios rūšies nacionalinę teisę, įskaitant prieštaringas konstitucines nuostatas, ir kad dėl šios priežasties valstybės narės negali remtis jokių konstituciniu tos pačios lyties asmenų santuokos uždraudimu arba konstitucine „moralės“ ar „viešosios tvarkos“ apsauga, kad užkirstų kelią į jų teritoriją persikeliančių asmenų pagrindinei teisei laisvai judėti ES, pažeisdamos vaivorykštės šeimų teises;
6. kuo griežčiausiai smerkia tai, kad dar nepriimtas 2008 m. liepos 2 d. pateiktas pasiūlymas dėl Tarybos direktyvos, kuria įgyvendinamas vienodo požiūrio į asmenis, nepaisant jų religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus arba seksualinės orientacijos, principas⁽¹⁵⁾; ragina Tarybą jį patvirtinti; pabrėžia, kad šis blokavimas siunčia klaidingą ES institucijų žinutę, t. y. kad jos nekreipia dėmesio į didelę diskriminaciją ES valstybėse narėse ir leidžia jai išlikti;
7. ragina Komisiją užtikrinti, kad visos ES valstybės narės laikytųsi iš kitos ES valstybės narės į jų teritoriją atvykstančių vaivorykštės šeimų narių teisių ryšių tęstinumo, bent jau tokiomis aplinkybėmis, kokiomis to reikalaujama pagal Europos žmogaus teisių konvenciją;
8. ragina Komisiją pasiūlyti teisės aktą, pagal kurį visos valstybės narės pagal nacionalinę teisę pripažintų kitoje valstybėje narėje išduotame gimimo liudijime nurodytus suaugusiuosius teisėtai vaiko tėvais, neatsižvelgiant į suaugusių asmenų teisinę lytį ar šeiminių padėčių, ir kuriuo būtų reikalaujama, kad visos valstybės narės pagal nacionalinę teisę pripažintų kitoje valstybėje narėje sudarytas santuokas ar registruotą partnerystę visais atvejais, kuriais sutuoktiniai arba registruoti partneriai turėtų teisę į vienodą požiūrį pagal EŽTT praktiką; pabrėžia, kad svarbu pripažinti gimimo liudijimus visose valstybėse narėse, neatsižvelgiant į tėvų lytį, nes taip būtų užtikrinta, kad vaikai, persikeliantys į kitą valstybę narę, netaptų be pilietybės;
9. remia Komisijos išpareigojimą pasiūlyti teisėkūros iniciatyvą, kuria būtų siekiama išplėsti ES nusikaltimų sąrašą įtraukiant neapykantos nusikaltimus ir neapykantą kurstančią kalbą, be kita ko, kai jie skirti LGBTIQ asmenims, taip pat pasiūlymą dėl tėvystės tarpusavio pripažinimo ir galimų priemonių, kuriomis būtų remiamas valstybių narių tos pačios lyties partnerystės abipusis pripažinimas; ragina Tarybai pirmininkausiančias valstybes nars įtraukti šiuos klausimus į savo darbotvarkes;
10. ragina Komisiją imtis konkrečių priemonių siekiant užtikrinti judėjimo laisvę visoms šeimoms, įskaitant vaivorykštės šeimas, vadovaujantis sprendimu byloje *Coman & Hamilton*⁽¹⁶⁾, kuriame teigiama, kad Laisvo judėjimo direktyvoje vartojamas terminas „santuoktinis“ taip pat taikomas tos pačios lyties partneriams; prašo Komisijos išnagrinėti, ar valstybės narės laikosi Sprendimo *Coman & Hamilton*, ir imtis vykdymo užtikrinimo veiksmų pagal SESV 258 straipsnį prieš tas valstybes nars, kurios jo nesilaiko; ragina Komisiją imtis vykdymo užtikrinimo veiksmų prieš Rumuniją dėl jos tebesitęsiančio šio sprendimo nevykdymo ir dėl to, kad nėra numatyta teisių gynimo priemonių, dėl kurių ieškovas buvo priverstas kreiptis į EŽTT dėl žalos atlyginimo;
11. prašo Komisijos į būsimas laisvo judėjimo gaires įtraukti paaiškinimą, siekiant užtikrinti, kad Direktyva 2000/78/EB, atsižvelgiant į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimus *Maruko*, *Römer* ir *Hay* bei EŽTT sprendimą *Taddeucci & McCall*, būtų aiškinama kaip reikalaujanti, kad valstybės narės uždraustų bet kokią tos pačios lyties porų diskriminaciją užimtumo, profesinio mokymo ar kitose srityse, patenkančiose į direktyvos materialinę taikymo sritį;
12. ragina Komisiją pateikti pasiūlymą dėl Direktyvos 2004/38/EB 2 straipsnio 2 dalies b punkto peržiūros, visų pirma panaikinti sąlygą „jei priimančioji valstybė narė traktuoja registruotą partnerystę kaip lygiavertę santuokai“, siekiant laikytis Chartijos 21 straipsnio;

⁽¹⁵⁾ COM(2008)0426.

⁽¹⁶⁾ 2018 m. birželio 5 d. Sprendimas, *Coman*, C-673/16, EU:C:2018:385.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

13. ragina Komisiją savo būsimose laisvo judėjimo gairėse, siekiant užtikrinti teisingą laisvo judėjimo teisės taikymą, primygtinai raginti valstybes nares nuosekliai įgyvendinti Direktyvą 2004/38/EB nediskriminuojant asmenų, kuriems taikoma ši direktyva, pvz., skirtingų lyčių asmenų ir tos pačios lyties porų, paaikškinti, kad bet kokia nuoroda į „partnerį“, „tėvą“, „vaiką“, „tiesioginį palikuonį“ arba „tiesioginį giminaitį pagal giminytės liniją“ turėtų apimti vaivorykštės šeimas, užtikrinti, kad jiems naudojantis ES laisvo judėjimo teisėmis pagal ES teisę būtų taikomos tokios pačios teisės į šeimos susijungimą kaip ir priešingos lyties porų sukurtoms šeimoms, ir užtikrinti, kad valstybėms narėms vertinant porų asmenines aplinkybes siekiant „sudaryti sąlygas“ priimti Sąjungos piliečio neregistruotą partnerį į savo teritoriją nebūtų diskriminuojama lytinės orientacijos pagrindu;

14. prašo Komisijos atkreipti dėmesį į LGBTIQ bendruomenės Lenkijoje ir Vengrijoje patiriamą diskriminaciją, siekiant paraginti valstybes nares tinkamai taikyti ES teisės aktus šiuo klausimu ir jų laikytis; ragina Tarybą atnaujinti diskusijas dėl procedūrų prieš Lenkiją ir Vengriją pagal ES sutarties 7 straipsnį, įskaitant LGBTIQ asmenų teises; primena savo 2020 m. rugsėjo 17 d. poziciją ir ragina Komisiją visapusiškai pasinaudoti turimomis priemonėmis siekiant pašalinti aiškų pavojų, kad Lenkija ir Vengrija gali šiurkščiai pažeisti vertybes, kuriomis grindžiama Sąjunga, ypač pagreitintomis pažeidimų nagrinėjimo procedūromis ir prašymais taikyti laikinąsias priemones Teisingumo Teisme, taip pat biudžeto priemonėmis; ragina Komisiją ir toliau nuolat informuoti Parlamentą ir užtikrinti aktyvų jo dalyvavimą;

15. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir valstybių narių vyriausybėms bei parlamentams.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

P9_TA(2021)0367

Ateities iššūkiams parengto Europos vidaus vandenų transporto sektoriaus kūrimas**2021 m. rugsėjo 14 d. Europos Parlamento rezoliucija „Ateities iššūkiams parengto Europos vidaus vandenų transporto sektoriaus kūrimas“ (2021/2015(INI))**

(2022/C 117/02)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2021 m. vasario 25 d. Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „Direktyvos 2005/44/EB dėl suderintų upių informacijos paslaugų (UIP) Bendrijos vidaus vandens keliuose vertinimas“ (SWD(2021)0050),
- atsižvelgdamas į 2021 m. vasario 24 d. Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „2013 m. judumo mieste dokumentų rinkinio vertinimas“ (SWD(2021)0047),
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 9 d. Komisijos komunikatą „Darnaus ir išmanaus judumo strategija. Europos transporto kelias į ateitį“ (COM(2020)0789) ir prie jo pridėtą tarnybų darbinį dokumentą (SWD(2020)0331),
- atsižvelgdamas į 2019 m. gruodžio 11 d. Komisijos komunikatą „Europos žaliasis kursas“ (COM(2019)0640),
- atsižvelgdamas į 2018 m. rugsėjo 18 d. Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „Veiksmų programos, skirtos vidaus vandens kelių transportui skatinti (NAIADES II, apimančios 2014–2017 m. laikotarpį), įgyvendinimo laikotarpio vidurio pažangos ataskaita“ (SWD(2018)0428),
- atsižvelgdamas į 2011 m. kovo 28 d. Komisijos baltąją knygą „Bendros Europos transporto erdvės kūrimo planas. Konkurencingos efektyviu išteklių naudojimu grindžiamos transporto sistemos kūrimas“ (COM(2011)0144),
- atsižvelgdamas į 2017 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2017/2397 dėl vidaus vandenų laivybos srities profesinių kvalifikacijų pripažinimo ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2016 m. rugsėjo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2016/1629, kuria nustatomi vidaus vandenų laivams taikomi techniniai reikalavimai ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2014 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/94/ES dėl alternatyviųjų degalų infrastruktūros diegimo ⁽³⁾ ir į būsimą jos peržiūrą,
- atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1315/2013 dėl Sąjungos transeuropinio transporto tinklo plėtros gairių ⁽⁴⁾ (TEN-T reglamentą) ir į būsimą jo peržiūrą,
- atsižvelgdamas į 1992 m. gruodžio 7 d. Tarybos direktyvą 92/106/EEB dėl tam tikrų kombinuoto krovinių vežimo tarp valstybių narių tipų bendrųjų taisyklių nustatymo ⁽⁵⁾ ir būsimą jo peržiūrą,
- atsižvelgdamas į 2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2005/44/EB dėl suderintų upių informacijos paslaugų (UIP) Bendrijos vidaus vandens keliuose ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ OL L 345, 2017 12 27, p. 53.⁽²⁾ OL L 252, 2016 9 16, p. 118.⁽³⁾ OL L 307, 2014 10 28, p. 1.⁽⁴⁾ OL L 348, 2013 12 20, p. 1.⁽⁵⁾ OL L 368, 1992 12 17, p. 38.⁽⁶⁾ OL L 255, 2005 9 30, p. 152.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

- atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 21 d. Tarybos išvadas dėl politikos aspektų, susijusių su pandemijos ir kitų didelių krizių atveju Europos krovinių transporto sektoriui taikytinu nenumatytų atvejų planu,
 - atsižvelgdamas į 2020 m. birželio 5 d. Tarybos išvadas „ES vandens transporto sektoriaus ateities perspektyvos: neutralaus anglies dioksido poveikio, be avarijų, automatizuoto ir konkurencingo ES vandens transporto sektoriaus kūrimas“,
 - atsižvelgdamas į 2018 m. lapkričio 15 d. Tarybos išvadas „Vežimas vidaus vandenų keliais – išvelgti jo potencialą ir jį skatinti“,
 - atsižvelgdamas į savo 2021 m. balandžio 27 d. rezoliuciją dėl techninių ir veiklos priemonių siekiant veiksmingesnio ir švaresnio jūrų transporto ⁽⁷⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2020 m. sausio 15 d. rezoliuciją dėl Europos žaliojo kurso ⁽⁸⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2019 m. vasario 14 d. rezoliuciją dėl NAIADES II – veiksmų programos, skirtos vidaus vandenų kelių transportui remti ⁽⁹⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2016 m. lapkričio 22 d. rezoliuciją dėl keleivinio vandens transporto potencialo išnaudojimo ⁽¹⁰⁾,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Transporto ir turizmo komiteto pranešimą (A9-0231/2021),
- A. kadangi ES vandens transporto sektorius, įskaitant vidaus vandenų transportą, atitinka jos tiekimo vientisumo ir jos uostų konkurencingumo strateginius interesus; kadangi 75 proc. laivybos vidaus vandenų keliais yra tarpvalstybinio pobūdžio, bendrajai rinkai labai svarbus jos koordinavimas;
- B. kadangi Europos šalys turi daug įvairių didelių ir mažesnių laivybai tinkamų vidaus vandenų kelių ir vidaus vandenų laivų laivynų ir dėl to vidaus vandenų transportas yra labai patogus ir naudingas įvairių rūšių kroviniams ir dideliame jų kiekiui vežti į įvairias paskirties vietas vandeniui;
- C. kadangi vidaus vandenų transportas yra esminis ramstis pereinant prie daugiarūšio darniojo transporto, tačiau šiam sektoriui taip pat kyla didelių sunkumų; kadangi šiuo metu vidaus vandenų keliai ES sudaro labai mažą krovinių transporto dalį (6,1 proc.), o kelių transporto dalis yra 76,3 proc., geležinkelių – 17,6 proc.; kadangi dabartinė vandens kelių transporto dalis yra per maža ir ją reikia labai padidinti, kad būtų sumažintos spūstys keliuose, padidintas saugumas, sumažintas išmetamas teršalų kiekis ir užtikrinta apskritai darnesnė transporto sistema; kadangi reikia nedelsiant imtis papildomų veiksmų, kuriais būtų pasiektas tikslas didelę šiuo metu keliais vežamų vidaus krovinių dalį, kuri sudaro 76,3 proc., perkelti geležinkeliams ir vidaus vandenų keliams; kadangi šioje srityje būtina naujas tvarias žiedines ir energijos rinkas susieti su vidaus vandenų transportu;
- D. kadangi tolesnis vidaus vandenų sektoriaus kūrimas yra pažangaus, darnaus ir konkurencingo Europos transporto tinklo kūrimo kertinis akmuo; kadangi dabartinis tinkamumas laivybai Europos vandenų keliais yra fragmentiškas, o perėjimui prie kitų transporto rūšių trukdo trūkstamos jungtys ir menkas laisvai tekančių vidaus vandenų kelių patikimumas; kadangi vidaus vandenų keliai, kaip viena iš labiausiai aplinką tausojančių transporto rūšių, turinčių dar daug neišnaudotų papildomų galimybių vežti didelius kiekius prekių visoje Europos Sąjungoje, gali atlikti svarbų vaidmenį siekiant ES klimato tikslų;
- E. kadangi bendra tarpvalstybinių krovinių vežimo mūsų vidaus vandenų keliais Reino ir Alpių koridoriuje dalis sudaro 54 proc., Šiaurės jūros ir Viduržemio jūros koridoriuje – 35 proc., Šiaurės jūros ir Baltijos koridoriuje – 38 proc.; kadangi svarbu daryti pažangą siekiant baigti kurti TEN-T vidaus vandenų pagrindinį tinklą ir jungtis su visuotiniu tinklu;
- F. kadangi Europos vidaus vandenų transportas priklauso nuo sklandžių ir tinkamai veikiančių tarpvalstybinių jungčių, labai svarbu baigti kurti TEN-T pagrindinius tinklus ne vėliau kaip 2030 m.;

⁽⁷⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0131.

⁽⁸⁾ OL C 270, 2021 7 7, p. 2.

⁽⁹⁾ OL C 449, 2020 12 23, p. 154.

⁽¹⁰⁾ OL C 224, 2018 6 27, p. 29.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

- G. kadangi Komisijos baltojoje knygoje „Bendros Europos transporto erdvės kūrimo planas“, paskelbtoje dar 2011 m., pabrėžta, kad reikia didinti vidaus vandenų transporto dalį Europoje, ir kadangi nuo to laiko padaryta pažanga yra nepakankama;
- H. kadangi vidaus vandenų transporto sektoriuje tvirtai sutariama, kad žalinimas yra pagrindinis veiksnys siekiant užtikrinti sektoriaus ilgalaikį konkurencingumą ir sudaryti jam galimybę atlikti svarbų, patikimą ir įtikimą vaidmenį pereinant prie daugiarūšio transporto; kadangi sektoriuje plačiu mastu svarstoma, kaip finansuoti šią žaliąją pertvarką; kadangi atėjo laikas imtis konkrečių priemonių, veiksmų ir priemonių, kad būtų padėta šiuos užmojus įgyvendinti praktiškai;
- I. kadangi dėl nepakankamų investicijų į infrastruktūrą vėluojama atlikti darbus; kadangi kokybiška infrastruktūra yra sėkmingo vidaus vandenų sektoriaus pagrindas ir kertinis akmuo; kadangi pajėgumų didinimas turi ribas ir dėmesys taip pat turėtų būti skiriamas veiklos rezultatų gerinimui ir nuolatinio sektoriaus patikimumo užtikrinimui;
- J. kadangi didelė krovinių vežimo ES vidaus vandenų keliais dalis yra susijusi su jūrų uostais; kadangi tiek jūrų, tiek vidaus vandenų uostai atlieka svarbų vaidmenį kaip daugiarūšio transporto mazgai ir juose teikiamos galimybės naudotis kitomis transporto, taip pat galinčio perimti krovinius, rūšimis; kadangi dėl to svarbu ir pagal TET-T gaires reikalaujama, kad jūrų ir vidaus vandenų uostai būtų gerai sujungti tarpusavyje ir turėtų geras jungtis su toliau nuo pakrančių esančiomis vietovėmis; pažymi, kad vidaus vandenų uostai turėtų tapti tvarių alternatyviųjų degalų energetikos centrais;
- K. kadangi sausros ir klimato kaita yra dvi didžiausios Europos vidaus vandenų transportui kylančios problemos; kadangi keliuose Europos regionuose vidaus vandenų transportas smarkiai nukentėjo dėl 2018 m. užsitęsusio sausros laikotarpio, nes vandens lygis buvo itin žemas; kadangi padariniai Reinui ir jo intakams, Dunojaus aukštupiui ir vidurupiui ir Elbės aukštupiui ir vidurupiui buvo pražūtingi; kadangi dėl to Vokietijoje pramonės gamybos apimtis sumažėjo 5 mlrd. EUR; kadangi, be to, Šiaurės Europoje atšiauriausiais žiemos mėnesiais vidaus vandenų teritorijos užšąla ir dėl to eismas sutrinka;
- L. kadangi perėjimas nuo kelių prie vidaus vandenų transporto yra susijęs ne tik su kroviniu, bet ir su keleiviniu transportu, visų pirma miesto vietovėse; kadangi 50 proc. ES gyventojų gyvena netoli jūros ir prie upių, vidaus vandenų keleivinis transportas yra tiek energijos vartojimo, tiek triukšmo skleidimo atžvilgiu aplinkai nekenkianti alternatyva; kadangi jis taip pat padeda mažinti spūstis perpildytuose kelių tinkluose ir suteikia alternatyvą kelių infrastruktūros plėtrai tankiai gyvenamose vietovėse;
- M. kadangi upių kruiziniai laivai, keltai, vienadienių reisų laivai, vandens taksi ir maršrutinės vandens transporto priemonės atlieka svarbų vaidmenį Europos turizmo sektoriuje ir turėtų tapti švaresne turizmo ir viešojo transporto galimybe regionuose ir miestuose, turinčiuose prieigą prie laivybai tinkamų upių, kanalų ir ežerų, nes judumas mieste tokiu būdu taip pat taptų darnesnis ir veiksmingesnis; kadangi Darnaus ir išmanaus judumo strategijoje į tai turėtų būti atsižvelgta;
- N. kadangi vidaus vandenų keleivinis transportas kartu su geležinkelių transportu atliks itin svarbų vaidmenį siekiant žaliojo kurso tikslų, susijusių su perėjimu prie kitų krovinio transporto rūšių; kadangi šios dvi transporto rūšys turėtų būti integruotos į tiekimo grandines ir būti prieinamesnės;
- O. kadangi vidaus vandenų transportas galėtų atlikti svarbų vaidmenį jūrų transporto srityje, kalbant apie skaitmeninimo didinimą ir masto kūrimą netaršių varymo sistemų sprendimų srityje, pvz., elektrifikacijos ir vandenilio;
- P. kadangi sertifikato išdavimo vandeniliu varomam laivui procedūros vis dar trunka itin ilgai; kadangi keleto vandeniliu varomų laivų, turinčių visiškai tokias pat technines charakteristikas, atveju dėl kiekvieno laivo reikia pateikti atskiras paraiškias; kadangi tokia administracinė našta atgraso nuo privačiųjų investicijų, todėl trukdoma technologijų pažangai ir išlaidų veiksmingumo didinimui;
- Q. kadangi energetikos pertvarka taip pat kelia sunkumų vidaus vandenų laivybos sektoriui, neatsižvelgiant į tai, kad vidaus vandenų keliai yra viena iš aplinkai palankiausių transporto rūšių; kadangi siekiant gerinti tvarių investicijų į vidaus vandenų transporto sektorių verslo scenarijų svarbu atsižvelgti į rangovų vaidmenį visoje tiekimo grandinėje;
- R. kadangi reikia modernizuoti ir pritaikyti vidaus vandenų laivyną siekiant atsižvelgti į technikos pažangą, kad būtų galima toliau gerinti laivų aplinkosauginį veiksmingumą; kadangi vidaus vandenų transporto sektoriuje nulinės taršos technologijos dėl menko techninio brandumo, trūkstamos infrastruktūros ir nekonkurencingų kainų dar nėra perspektyvios dideliu mastu;

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

5. kadangi vidaus vandenų transporto sektorius užtikrino nenutrūkstamą pagrindinių prekių paskirstymą COVID-19 pandemijos metu, o tam tikruose sektoriaus segmentuose netgi pasiektas didžiausias eismo mastas, ir tai įrodo šio sektoriaus lankstumą ir atsparumą;

Perėjimas nuo krovinio kelių transporto prie krovinio vandens kelių transporto

1. ragina Komisiją imtis iniciatyvos dėl žaliosios, veiksmingos ir skaitmeninės lyderystės ir plėtoti esamas programas, tokias kaip NAIADES, kuriomis visi vandens kelių transporto sektoriaus ir kitų transporto rūšių, visų pirma geležinkelio, suinteresuotieji subjektai būtų remiami ir skatinami dirbti išvien siekiant tvarios ir socialios ateities, kartu remiant viso sektoriaus verslumą, darbuotojų apsaugą ir konkurencingumą; pabrėžia, kad vidaus vandenų keliai yra puiki transporto rūšis naujų žiedinės ekonomikos rinkų prekėms vežti, ir kad transporto, aplinkos ir pramonės politikos koordinavimas yra svarbus norint pasinaudoti šiomis galimybėmis;

2. ragina Komisiją ir valstybes nares geriau atsižvelgti į tai, kad dažnai vidaus vandenų sektoriuje laivuose veiklą vykdo šeimos su vaikais, ir investuoti į tinkamus ir nuolatinius įrenginius vidaus vandenų maršrutuose, kad būtų sudarytos sąlygos oriai gyventi kelyje;

3. ragina Komisiją, laikantis kitos NAIADES veiksmų programos, pateikti pasiūlymų dėl valdymo ir reglamentavimo sistemos, kad būtų užtikrintas ES lygmens suderinimas ir standartizavimas kokybiško tinkamumo laivybai, laivų ir igulos kvalifikacijų srityje; pažymi, kad šia sistema turėtų būti sudarytos palankesnės sąlygos koordinuoti investicijas, veiksmų programas ir įvairias įstaigas, susijusias su vidaus vandenų transporto plėtra, įskaitant valstybių narių valdymo institucijas, ES agentūras TEN-T koordinatorius, upių komisijas ir standartizacijos komitetus; atkreipia dėmesį į galimybę, naudojantis NAIADES trečiąja veiksmų programa, suplanuoti galimą perėjimą prie prekių vežimo vidaus vandenų keliais; pabrėžia, kad toks perėjimas prie kitos rūšies transporto ir geresnis pramonės ir transporto politikos koordinavimas padėtų pasiekti žaliojo kurso tikslus, todėl beveik visuose pramonės sektoriuose reikėtų įvykdyti tvarią ir žiedinę pertvarką;

4. palankiai vertina darnaus ir išmanaus judumo strategijoje pareikštą Komisijos ketinimą daugiau prekių gabenti ne keliais, o vidaus vandenų keliais ir trumpųjų nuotolių jūrų laivybos priemonėmis, įskaitant regioninį, miesto ir tarpmiestinį krovinių vežimą; vis dėlto pabrėžia, kad esama didelio neišnaudoto potencialo ir galimybių plėsti vežimą vidaus vandenų keliais; todėl ragina Komisiją reguliariai vertinti ir didinti užmojus, susijusius su perėjimo prie kitų rūšių transporto tikslais vidaus vandenų transporto srityje ir pasinaudoti sektoriaus teikiama nauda; be to, ragina Komisiją remti geriausios praktikos integruojant vidaus vandenų transporto paslaugas į daugiarūšes logistikos grandines perėmimą; pabrėžia, kad reikia investicijų į lankstesnius ir novatoriškesnius laivų projektus ir esamo vidaus vandenų transporto laivyno žalinimą, be kita ko, kuriant upėms pritaikytus laivus ir ieškant kitų brandžių, tvarių sprendimų, siekiant turėti konkurencingesnę ir tvaresnę alternatyvą kelių transportui;

5. pabrėžia, kad labai svarbu daugiau ir reguliariau investuoti į vandens kelių fizinės ir skaitmeninės infrastruktūros, pvz., šliuzų, tiltų ir tarpvalstybinio sąveikių skaitmeninių technologijų diegimo, plėtrą, atnaujinimą ir gerinimą, siekiant didinti sektoriaus konkurencingumą, užkirsti kelią nuosmukiui jame, pagerinti ilgalaikius jo veiklos rezultatus, patikimumą ir nuspėjamumą tarpvalstybiniu mastu ir palengvinti perėjimą prie kitų transporto rūšių, kartu laikantis taikomų aplinkos apsaugos srities teisės aktų, tokių kaip Vandens pagrindų direktyva⁽¹⁾ ir gamtos direktyvos⁽²⁾; ragina Komisiją sudaryti palankesnes sąlygas valstybėms narėms keistis geriausia patirtimi, visų pirma atsižvelgiant į gyvūnijos ir augalijos poreikius vykdant infrastruktūros projektus;

6. primygtinai ragina valstybes nares visapusiškai laikytis įsipareigojimo ne vėliau kaip 2030 m. baigti kurti pagrindinį TEN-T vidaus vandenų tinklą ir ragina Komisiją ir TEN-T koordinatorių griežtinti su tuo susijusią priežiūrą; ragina valstybes nares baigti statyti trūkstamas jungtis, panaikinti trūkumus ir skatinti kokybišką fizinę ir skaitmeninę infrastruktūrą; visų pirma atkreipia dėmesį į poreikį didinti investicijas į tinkamą daugiarūšę infrastruktūrą uostuose ir į vidaus vandenų uostų jungtis toliau nuo pakrančių esančiose vietovėse, kaip antai patikimas geležinkelių jungtis ir terminalus, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas užtikrinti konkurencingą daugiarūšį transportą Europoje ir pagerinti jų tiekimo grandinių veiklos rezultatus;

⁽¹⁾ OL L 327, 2000 12 22, p. 1.

⁽²⁾ Buveinių direktyva (OL L 206, 1992 7 22, p. 7) ir Paukščių direktyva (OL L 20, 2010 1 26, p. 7).

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

7. mano, kad, siekiant stiprinti vidaus vandenų transportą, reikėtų laikytis dviejų lygmenų tinklo požiūrio, esamą pagrindinį vidaus vandenų kelių tinklą papildant visuotiniu vidaus vandenų kelių tinklu; nurodo, kad reikėtų apsvarstyti galimybę į visuotinį tinklą įtraukti laivybai tinkamus vandenų kelius, sujungtus su jūrų uostais, kurie neturi IV klasės statuso, tačiau gali sumažinti neigiamą poveikį aplinkai, įskaitant spūstis keliuose; todėl pabrėžia, kad reikia išplėsti TEN-T tinklą, kad į pagrindinius ir visuotinius tinklus būtų įtrauktos naujos vidaus vandenų kelių atkarpos, siekiant kurti naujus daugiarašio transporto mazgus;
8. mano, kad svarbu pripažinti neišnaudotą mažesnių vandens kelių potencialą padidinti tiesioginę konkurenciją kelių transportui užtikrinant tankų, visuotinį ir kompleksinį tinklą, kuris būtų nuolat atnaujinamas ir tinkamas laivybai; ragina Komisiją vykdant skaitmeninę pertvarką atsižvelgti ne vien į didelius vandens kelius, bet ir įtraukti mažesnius vandens kelius;
9. pabrėžia dideles vandenų kelių ir kanalų jungčių renovacijos teikiamas galimybes, ypač regionuose, kurie ne vieną dešimtmetį negavo pakankamai investicijų į vidaus vandenų infrastruktūrą;
10. ragina valstybes nares užtikrinti, kad visi susiję suinteresuotieji subjektai dalyvautų daugiadalykio naujų laivybos projektų ir priežiūros priemonių planavimo procese, kad būtų parengti bendrai pripažįstami sprendimai, atitinkantys ES teisės aktus;
11. pažymi, kad vandens transportui reikia veiksmingesnės, patikimesnės, saugesnės ir klimatui atsparesnės infrastruktūros tinklo, kad būtų galima geriau spręsti potvynių ir žemo vandens lygio problemą, kuri dėl klimato kaitos poveikio tik didės; apgailestauja, kad nebuvo tinkamai atsižvelgta į vidaus vandenų sektoriaus problemas, kylančias dėl potvynių ir žemo vandens lygio, ir teigia, kad labai svarbu užtikrinti tinkamumą laivybai; todėl pabrėžia, kad reikia imtis nuoseklių veiksmų, kaip antai pritaikyti laivynus, įskaitant laivų tipus, laivyno dydį ir nepanaudotus pajėgumus, optimizuoti laivų projektavimą atsižvelgiant į vidaus vandenų laivų universalumą, užtikrinti geresnį infrastruktūros valdymą ir plėtojimą, teikti tikslesnę informaciją apie vandens lygį ir jį numatyti, bendradarbiauti su geležinkelių sektoriumi laikotarpiams, kai vandens lygis yra žemas, sudaryti laivų, kurie gali vykdyti veiklą laikotarpiams, kai vandens lygis yra žemas, frachtavimo tam tikram laikui sutartis, įgyvendinti skaitmenines priemones ir didinti uostų sandėliavimo pajėgumus; ragina Komisiją ir valstybes nares parengti veiksmų planus, pagal kuriuos būtų kovojama su žemu vandens lygiu, ir pabrėžia koordinavimo poreikį šiuo tikslu;
12. pabrėžia, kad teikiant vidaus vandenų transporto paslaugas svarbu naudoti palydovų duomenis ir paslaugas, siekiant užtikrinti saugesnį, tvaresnį, veiksmingą ir konkurencingą sektorių; mano, kad atliekant Intelektinių transporto sistemų direktyvos peržiūrą⁽¹³⁾ ir vykdant kitas pažangaus judumo teisėkūros iniciatyvas visų pirma turėtų būti įtrauktos naujos programų GALILEO ir „Copernicus“ bei Europos geostacionarinės navigacinės tinklo sistemos (EGNOS) paslaugos;

Vidaus vandenų transporto žalinimas

13. pabrėžia, kad energetikos pertvarką svarbu vykdyti ekonomiškai efektyviai ir prienamai (drauge pripažįstant laivų tipų įvairovę), skubiai didinant įvairialypį alternatyviųjų netaršių degalų, alternatyviųjų degalų infrastruktūros ir laivybai skirtų varymo metodų derinio prienamumą ir naudojimą, laikantis tinklo požiūrio ir technologinio neutralumo principo; be to, pripažįsta, kad reikia naudoti visas parengtas diegti vidaus vandenų laivybos išmetamo teršalų kiekio mažinimo galimybes, įskaitant pereinamuosius degalus ir sistemas; dar kartą pabrėžia, kad energetikos pertvarka vidaus vandenų laivybos sektoriuje yra itin svarbi siekiant ne vėliau kaip 2050 m. įgyvendinti neutralaus poveikio klimatui darbotvarkę;
14. atkreipia dėmesį į tai, kad trūksta rinkai parengtų neutralaus poveikio klimatui sprendimų ir kad dėl to valdžios institucijos turėtų būti įgaliotos teikti pajėgumų stiprinimui skirtą finansavimą, siekiant padėti sektoriui gauti finansavimą ir jį paremti kelyje į poveikio klimatui neutralumą; pabrėžia, kad svarbu toliau skatinti mokslinių tyrimų ir plėtros projektus, skirtus degalams ir technologijoms, kurie gerokai sumažina poveikį klimatui ir aplinkai, siekiant greitai padidinti laivynus, sukurti tiekimo grandines ir masto ekonomiją; pripažįsta vidaus vandenų laivybos sektoriaus potencialą atlikti bandomojo modelio ir teigiamo šalutinio poveikio skatintojo vaidmenį jūrų laivybos sektoriuje; todėl ragina Komisiją parengti realistines veiksmų gaires dėl tolesnio išmetamo teršalų ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo, siekiant užtikrinti, kad vidaus vandenų laivybos sektorius būtų nepriklausomas nuo iškastinio kuro, kartu išsaugant konkurencingumą, patikimumą ir saugumą;

⁽¹³⁾ 2010 m. liepos 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/40/ES dėl kelių transporto ir jo sąsajų su kitų rūšių transportu srities intelektinių transporto sistemų diegimo sistemos (OL L 207, 2010 8 6, p. 1).

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

15. atkreipia dėmesį į ypatingą vaidmenį, kurį vidaus vandenų keliai turėtų atlikti ES vandenilio strategijoje, tiek atsižvelgiant į švarių degalų naudojimą vidaus vandenų transporto srityje, tiek į ypatingą vidaus vandenų kelių ir jų uostų svarbą švariame ir veiksmingame vandenilio skirstymui ES transporto tinkluose ir pramonės centruose;

16. pabrėžia, kad alternatyvos, kurios padeda gerokai sumažinti poveikį klimatui ir aplinkai, turėtų tapti plačiai prieinamos, įperkamesnės ir finansiškai patrauklios, palyginti su įprastomis varymo sistemomis; pabrėžia, kad reikia spartinti šių alternatyvų perėmimą, pvz., užtikrinant realistišką įmaišymo procentinę dalį, paremtą poveikio vertinimu, kuris apimtų degalų gyvavimo ciklo analizę ir atitiktų ES tvarumo kriterijus, taip pat užtikrinant reguliavimo stabilumą ir finansinę paramą, be kita ko, valstybių narių teikiamomis mokesčių paskatomis; todėl mano, kad valstybės narės turėtų turėti galimybę nuo kranto tiekiamos elektros energijos ir kitų tvarių sprendimų naudojimui taikyti regresinį arba nulinį mokesčių tarifą; taip pat ragina Komisiją remti ir iš esmės skatinti atitinkamų tvarių alternatyviųjų degalų ir technologijų naudojimui skirtų finansinių priemonių naudojimą;

17. ragina Komisiją įvertinti galimybę parengti vidaus vandens kelių transportui skirtą ES išmetamųjų teršalų kiekio ženklinimo sistemą, kuri teiktų lengvai prieinamą informaciją apie laivų energijos vartojimo efektyvumą, skatintų energijos vartojimo efektyvumą ir sukurtų stabilią aplinką investiciniams sprendimams, nes tai turėtų sukurti perspektyvų verslo scenarijų ir duoti investicijų grąžos laivybos subjektams; pabrėžia, kad šia sistema turi būti siekiama veiksmingai sumažinti išmetamą teršalų kiekį ir padėti sektoriui užtikrinant geresnes galimybes gauti finansavimą, paskolas ir garantijas, pagrįstas jo išmetamų teršalų kiekiu, gerinti išmetamo teršalų kiekio stebėseną, teikti naudą skatinant uosto administraciją diferencijuoti uosto infrastruktūros mokesčius, galiausiai siekiant padidinti viso sektoriaus patrauklumą; ragina Komisiją pateikti praktines gaires ir priemones, susijusias su tvariomis vidaus vandenų bei trumpųjų nuotolių jūrų laivybai skirtomis degalų ir technologijų galimybėmis, siekiant padėti laivų savininkams priimti sprendimus; pabrėžia, kad joje pagrindinis dėmesys turėtų būti skiriamas vidaus vandenų ir trumpųjų nuotolių jūrų laivams, kadangi jų techninės charakteristikos yra panašios;

18. atkreipia dėmesį į tai, kad modulinė laivų statyba užtikrina lankstumą, nuspėjamumą ir išlaidų taupymą; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad standartizuotos laivų sudedamosios dalys, projektavimas ir plėtra sukuria gerą pagrindą, kurį galima naudoti įvairiais būdais (įvairiose transporto rūšyse), ir, be to, palengvina modifikavimą įrengiant tvaresnes varymo sistemas, kai tik jos patenka į rinką; pabrėžia, kad modulinė laivų statyba ne tik teikia naudos aplinkos aspektu, bet ir gali padėti sutaupyti sąnaudų ir sumažinti riziką dėl prognozuojamo gamybos ir statybos proceso, todėl ji turėtų būti skatinama ir populiarinama;

19. mano, kad, atsižvelgiant į mūsų klimato tikslus, laivybos sektoriuje galima pasiūlyti darnesnę ir ateities iššūkiams parengtą transportą; pabrėžia, kad šiuo plėtros etapu Komisija ir nacionalinės valdžios institucijos turėtų atlikti jungiamąjį ir koordinavimo vaidmenį ir bendradarbiauti su visais suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant vidaus vandenų kelių naudotojus ir laivų statybos pramonę; ragina valstybes nares vykdyti bandomuosius projektus, numatant novatoriškus sprendimus, kaip antai keičiamus baterijų kontenerius; todėl pabrėžia, kad labai reikia paramos inovacijoms, ES finansavimo plano, geresnių sąlygų sudarymo sertifikavimui ir leidimo plaukti naudojant alternatyviuosius degalus;

20. atsižvelgdamas į tai pabrėžia uostų ir jų specializuotų laivų statyklų, kuriose vyksta laivų statyba, transformacija ir modifikavimas, energetikos pertvarkos svarbą; todėl ragina Komisiją ir valstybes nares skirti tinkamą finansavimą ir investuoti, siekiant užtikrinti pakankamus uostų pajėgumus ir tinkamą infrastruktūrą, kad būtų sudarytos geresnės sąlygos atnaujinti laivyną ir vykdyti laivybos sektoriaus energetikos pertvarką; taip pat pabrėžia, kad laivams skirtų alternatyviųjų energijos išteklių plėtojimui reikia tinkamų sausumos elektros energijos tiekimo ir degalų papildymo infrastruktūros;

21. pabrėžia, kad vykdant laivynų žalinimą dėmesys turėtų būti skiriamas ne tik išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio klausimo sprendimui, bet ir siekiama sumažinti upių taršą; todėl pabrėžia, kad uostuose svarbu įrengti atliekų išleidimo įrenginius ir skatinti novatoriškų nuo apaugimo ir korozijos saugančių dažų ir pažangių korpuso priežiūros technologijų, pvz., povandeninių dronų, naudojimą; ragina Komisiją pasiūlyti upių baseinų taršos stebėsenos valdymo sistemą, kurią taikant būtų sudarytos geresnės sąlygos derinti ES ir nacionalines priemones, investicijas ir veiksmų programas;

22. pabrėžia, kad svarbu užtikrinti patikimą ir kompleksinį vandens išteklių valdymą, kuris apimtų hidraulinių sistemų administravimą, hidroenergetikos plėtojimo skatinimą, vandens naudojimo įvairioms paskirtims užtikrinimą ir biologinės įvairovės išsaugojimą; todėl pabrėžia, kad vandentvarka turėtų apimti transporto, energetikos, žemės ūkio, pramonės ir aplinkos sektorių suinteresuotuosius subjektus;

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Skaitmeninimas ir autonominė laivyba

23. pažymi, kad plataus masto skaitmeninimas ir duomenų rinkimas prisideda prie švaresnės aplinkos ir geresnės saugos laivuose ir lemia efektyvesnį maršrutų parinkimą, mažesnę perkrovą uostuose ir geresnę komunikaciją bei keitimąsi informacija tarp laivų, uostų ir infrastruktūros; nurodo, kad saugumo ir energijos vartojimo efektyvumo požiūriu skaitmeninimas galėtų teikti didelę naudą duomenų, susijusių su vidaus vandenų transporto sektoriumi, rinkimui ir analizei ir padėti toliau mažinti išmetamą teršalų kiekį; ragina priimti strategiją, pagal kurią vidaus vandenų sektoriuje būtų vystomos ir diegiamos skaitmeninės ir automatizuotos technologijos ir apibrėžiami sąveikieji įvairių rūšių ir tarpvalstybiniai standartai ir reikalingos mokslinių tyrimų priemonės bei finansavimas, be kita ko, pasitelkiant specialiai tam skirtus kvietimus teikti pasiūlymus pagal programą „Europos horizontas“; šiuo klausimu pabrėžia, kad reikia atnaujinti Europos vidaus vandenų laivybos standartų rengimo komiteto (CESNI) vidaus vandenų laivybos techninius standartus ir toliau derinti upių informacijos paslaugas (UIP), nes tai padėtų supaprastinti procedūras vidaus vandenų laivybos reguliavimo srityje, sumažinti problemas, kylančias dėl skirtingo techninių standartų aiškinimo ir palyginamų duomenų trūkumo, ir leistų sparčiau plėtoti ir diegti novatoriškus sprendimus; pabrėžia, kad reikia parengti bendrą sąveikaus keitimosi duomenimis su kitų rūšių transportu sistemą;

24. ragina Komisiją kuo greičiau užtikrinti suderintą elektroninių įgulos ir laivo dokumentų naudojimą ir pripažinimą visoje ES, nes taip bus sugriežtinta socialinių ir įdarbinimo sąlygų stebėseną, padidintas vidaus vandenų transporto veiksmingumas ir patrauklumas ir sklandi jo sąveika bei integracija į kitų rūšių transportą ir skatinamas keitimosi duomenimis sistemų sąveikumas visoje logistikos grandinėje; pabrėžia, kad nepakankamas laivo darbuotojų tinkamo poilsio laikas gali kelti didelių grėsmių saugumui; todėl pabrėžia, kad patikimi tikrąlaikiai skaitmeniniai valdymo pajėgumai nuskaityti, saugoti ir generuoti laivo darbuotojų darbo ir poilsio laiko duomenis yra itin svarbūs;

25. pabrėžia, jog reikia greitai įgyvendinti Elektroninės krovinių vežimo informacijos (eFTI) reglamentą⁽¹⁴⁾, kad vežėjai galėtų greitai, lengvai ir skaitmeniniu būdu dalytis informacija su vykdymo užtikrinimo institucijomis;

26. pažymi, kad duomenų integravimas ir derinimas yra svarbi turto valdymo priemonė, kuria siekiama stiprinti vidaus vandenų transporto patikimumą ir didinti jo naudojimą logistikos grandinėse; pažymi, kad duomenys turi būti susieti su pažangia infrastruktūra, siekiant sudaryti sąlygas veiksmingam planavimui ir ryšių palaikymui su kitų rūšių transportu, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos transporto daugiarūšiškumui ir sinchronizuoto daugiarūšio transporto sistemoms; atkreipia dėmesį į integruotų duomenų platformų galimybę didinti skaidrumą, pvz., sekimo ir kontrolės srityje, ir veiksmingumą, pvz., maršrutų planavimo ir turto valdymo srityje;

27. pabrėžia, kad rengiant pasiūlymą dėl peržiūrėtos Kombinuoto krovinių vežimo direktyvos⁽¹⁵⁾ ir kitas priemones, kuriomis užtikrinamas veiksmingesnis logistikos planavimas ir fizinės infrastruktūros naudojimas, svarbu rinkti duomenis apie Europos logistikos sistemą derinant veiksmus su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais; be to, ragina Komisiją parengti į Europą patenkančio prekių ir konteinerių srauto įvairiarūšio transporto, taip pat maršrutų, kuriais prekės vežamos į paskirties vietą, apžvalgą, nes tai galėtų būti naudinga rengiant veiksmingą perėjimo prie kitų transporto rūšių politiką; mano, kad perėjimo prie kitų transporto rūšių skatinimas turėtų būti laikomas prioritetu, nes šiuo metu krovinių konteineriai ne visada veiksmingai transportuojami iš jūrų uostų į toliau nuo pakrančių esančias vietas, todėl išlaidos yra didesnės, o kelionės laikas – ilgesnis; ragina Komisiją įvertinti algoritmų ir dirbtinio intelekto teikiamą naudą vežant konteinerius į toliau nuo pakrančių esančias vietas, siekiant optimalaus planavimo ir tvarkymo šioje srityje;

28. pabrėžia, kad svarbu susieti esamas skaitmenines transporto politikos sistemas ir užtikrinti, kad daugiarūšio transporto duomenys būtų prieinami per vieną prieigos punktą, siekiant didesnio vandens krovinių transporto efektyvumo ir užtikrinti duomenų sąveikumą su kitomis transporto rūšimis; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją parengti ES veiksmų planą, skirtą daugiarūšio transporto skaitmeninei infrastruktūrai, kurioje sudaromos sąlygos keitimuisi duomenimis ir sąveikumui, kad ne vėliau kaip 2035 m. būtų sukurta sinchronizuoto įvairiarūšio, susietojo ir automatizuoto transporto sistema; mano, kad reikia specialios valdymo struktūros, pagal kurią būtų nuolat ir reguliariai vykdoma stebėseną, atliekami vertinimai ir patobulinimai, siekiant naudoti naujausias technologijas ir inovacijas;

29. nurodo, kad reikia teikti paskatas plėtoti daugiarūšių skaitmeninių uostų platformas; atsižvelgdamas į tai, ragina parengti TEN-T vidaus vandenų koridorių tinkamumo laivybai ir daugiarūšių jungčių Europos pridėtinės vertės projektą;

⁽¹⁴⁾ OL L 249, 2020 7 31, p. 33.

⁽¹⁵⁾ OL L 368, 1992 12 17, p. 38.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

30. atkreipia dėmesį į dideles vidaus vandenų transporto teikiamas galimybes autonominei laivybai ir pabrėžia, kad didesnis automatizavimas priartina Europos sinchronizuoto įvairiarūšio transporto įgyvendinimą; ragina Komisiją, remiantis poveikio vertinimu ir plataus masto konsultacijomis su visais suinteresuotaisiais subjektais, apsvarstyti galimybę prireikus atlikti visų susijusių teisės aktų peržiūrą, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas autonominės laivybos naudojimui, visų pirma kalbant apie įgulos atsakomybę avarijos ar sistemos gedimo atveju, atsakomybės klausimų išaiškinimą žalos atveju ir, apskritai, autonominių laivų saugumo aspektus, siekiant užtikrinti tam tikrą suderinimo lygį ir padidinti technologijos naudojimo mastą ES lygmeniu; todėl tvirtina, kad reikia parengti Europos pažangiųjų ir autonominių vidaus vandenų transporto sistemų veiksmų planą, pagal kurį būtų remiami perspektyvūs teisės aktai, moksliniai tyrimai, bandomieji projektai, lauko laboratorijos ir autonominių laivų, pažangiųjų uostų ir intelektinėmis transporto sistemomis grindžiamos skaitmeninės sąveikos plėtojimas ir diegimas ir užtikrinamas nuotolinio laivų valdymo diegimas ir nuotolinis šliuzų valdymas; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia, kad reikia pažangiosios infrastruktūros, taip pat būtino įgulos mokymo, kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo, kurie galėtų būti remiami pagal programos „InvestEU“ socialinių investicijų ir įgūdžių liniją; šiuo klausimu atkreipia dėmesį į vertingą CESNI standartų, susijusių su įgula, laivais ir informacinėmis technologijomis, indėlį; ragina Komisiją teikti pirmenybę skaitmeninimui, derinimui ir greitai gaunamai naudai (bepopieriui keitimuisi duomenimis) vidaus vandens transporto sektoriuje ir tokiu būdu padėti pagrindą autonominiam sektoriui;

31. pabrėžia, kad saugiai ir patikimai autonominei laivybai užtikrinti būtinas standartizuotas dalijamasis informacija neapsiribojant laivų antenos buvimo vieta, kaip antai laivų pozicija, korpuso kontūru ir vidaus vandenų kelių pakeitimais, siekiant valdyti autonomines operacijas, vengti galimų tuo pačiu laivakeliu plaukiančių laivų susidūrimų ir kapitonams teikti naujausią laivakelio informaciją; pabrėžia kosmoso sprendimų, kurie sudaro sąlygas vežimui vidaus vandens keliais, potencialą ir naudingą ES kosmoso įrenginių GALILEO, EGNOS ir programos „Copernicus“ indėlį šioje srityje;

Ateities iššūkiams parengti uostai: energetikos ir žiediniai centrai

32. pabrėžia vidaus vandenų uostų, kaip logistikos sistemos strateginių daugiarūšio transporto mazgų, vaidmenį; todėl pabrėžia, kad vidaus vandenų uostai ir jūrų uostai turėtų turėti veiksmingas jungtis su toliau nuo pakrančių esančiomis vietovėmis, visų pirma su geležinkelių infrastruktūra, ir turėtų apimti perkrovimo įrenginius, daugiausia dėmesio skiriant sujungimui su pagrindiniais ir, kai įmanoma, visuotiniais TEN-T koridoriais; pritaria didesniai jūrų ir vidaus vandenų uostų bendradarbiavimui ir grupių sudarymui;

33. pabrėžia jūrų uostų svarbą sudarant galimybę pereiti prie vidaus vandenų transporto; pažymi, kad geresnis vidaus vandenų keliais vežamų krovinių grupavimas sudarys palankesnes sąlygas veiksmingesniam vežimui vidaus vandenų keliais į jūrų uostus ir iš jų; pabrėžia, kad glaudus įvairių jūrų ir upių uostų ir visų logistikos grandinės suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimas, pvz., tvarumo srityje, suteikia papildomų galimybių atlikti su išlaidų ir veiklos veiksmingumu susijusius patobulinimus ir duoda naudos regionų vystymuisi bei užimtumui;

34. ragina Komisiją užtikrinti, kad vidaus vandenų jūrų uostai išsaugotų dabartines geležinkelių jungtis ir kad valstybės narės teiktų pirmenybę krovinių vežimo geležinkeliais tinklo modernizavimui, siekiant užtikrinti įvairiarūšio transporto srautus tarp vidaus vandenų kelių ir geležinkelių;

35. pabrėžia, kad – kai svarstomi galimi būdai, kaip pasiekti, kad vidaus vandenų transporto sektoriaus poveikis klimatui būtų neutralus, – diegiant alternatyviųjų degalų infrastruktūrą turėtų būti atsižvelgiama į galimą paklausą ir rinkos ypatybes uostuose; todėl pabrėžia, kad Europos alternatyviųjų degalų, skirtų naudojimui daugiarūšiam transporto ir pramonės reikmėms, diegimo strategija, atliekant TEN-T ir Direktyvos 2014/94/ES dėl alternatyviųjų degalų infrastruktūros diegimo peržiūrą, turėtų būti grindžiama tinklo metodu, pagal kurį būtų sukurta veiksmingai suplanuota infrastruktūra, grindžiama uostų ir toliau nuo jų esančių vietovių potencialios rinkos paklausos ypatybėmis, ir, jei reikia, išdėstyta palei vandens kelius, ir technologinio neutralumo principu; be to, atkreipia dėmesį į lanksčios infrastruktūros sistemos potencialą, pvz., mobiliųjų elektros energijos generatorių naudojimą, ir ragina Komisiją įvertinti lanksčius kuro paskirstymo ir tiekimo sprendimus, pvz., laivų nuomos sistemas;

36. ragina Komisiją ir valstybes nares stiprinti vidaus vandenų infrastruktūros ir transeuropinių energetikos tinklų sinergiją, nes taip bus sudarytos sąlygos vidaus vandenų laivybos energetikos pertvarkai ir bus remiama uostų, kaip energetikos centrų, plėtra; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia, kad reikia į Europos energijos tinklą geriau integruoti vidaus vandenų infrastruktūrą, siekiant sudaryti geresnes sąlygas naudotis sausumoje tiekiamą energiją; be to, atkreipia dėmesį į vidaus vandens kelių teikiamas alternatyviųjų degalų vežimo galimybes; pabrėžia, kad reikia kurti elektros infrastruktūrą visuose Europos vidaus vandenų uostuose, siekiant turėti galimybę ateityje priimti elektros energiją varomus laivus ir plėtoti bei modernizuoti prielaukose esančius įrenginius ir įrangą, taip pat mažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir oro taršą uostuose ir jų apylinkėse, laikantis nulinės taršos švartavimosi vietoje tikslo;

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

37. pabrėžia, kad svarbu spręsti sklandaus judėjimo uostuose klausimą užtikrinant pakankamus prieplaukos ir laukimo zonos pajėgumus vidaus vandenų laivams;

38. atkreipia dėmesį į galimybes vidaus vandenų keliais vežti pavojinguosius krovinius ir atliekas, o tam reikia investicijų į tinkamą ir saugią infrastruktūrą ir laivus ir kvalifikuotų darbuotojų; atkreipia dėmesį į perspektyvų uostų vaidmenį žiedinėje ekonomikoje ir į ypatingas galimybes vidaus vandenų keliais vežti prekes iš naujų žiedinių rinkų; todėl ragina Komisiją tvirtiau susieti savo žiedinės ekonomikos ir vidaus vandenų transporto politiką; be to, ragina Komisiją parengti priemones, kuriomis būtų remiama žiedinės ekonomikos veikla uostuose, ir populiarinti gyvavimo ciklo vertinimo sąvoką, siekiant pradėti dialogą ir skatinti vidaus vandenų uostus kurti integruoto valdymo sistemas, be kita ko, vandens, energijos, atliekų, statybviečių, teritorijų planavimo ir miestų žaliųjų teritorijų valdymo sistemas, siekiant išnaudoti jų galimybes tapti žiedinės ir švarios energetikos centrais;

Švietimas ir mokymas, darbo sąlygos ir moksliniai tyrimai bei inovacijos

39. pabrėžia, kad reikia modernizuoti švietimą ir mokymą vidaus vandenų laivybos srityje, daugiausia dėmesio skiriant žaliųjų ir skaitmeninių įgūdžių ugdymui ir kalbos barjerų panaikinimui, ir taip sukurti patrauklias darbo vietas jaunimui ir moterims, deramą dėmesį skiriant aukštiesiems ir suderintiems socialiniams ir saugumo standartams ir kvalifikacijos lygiui; atsižvelgdamas į tai, remia tolesnį CESNI standartų plėtojimą, kad būtų užtikrinti reikiami vidaus vandenų laivų įgulos narių įgūdžiai; pabrėžia, kad reikia priimti privalomo, nuolatinio ir reguliaraus visų įgulos narių mokymo programas, įskaitant tarptautinių mainų kursus, siekiant skatinti kvalifikacijos kėlimą, perkvalifikavimą, optimalų darbo jėgos judumą ir saugumą visame sektoriuje; pabrėžia, kad reikia nustatyti saugumo ir sveikatos standartus, laikantis avarijų nebuvimo užtikrinimo principo; be to, ragina valstybes nares iki 2022 m. sausio 17 d. tinkamai įgyvendinti Direktyvą (ES) 2017/2397 dėl vidaus vandenų laivybos srities profesinių kvalifikacijų pripažinimo;

40. pabrėžia gerų darbo sąlygų ir deramo darbo užmokesčio užtikrinimo vidaus vandenų transporto sektoriuje svarbą; ragina valstybes nares visiems laivo įgulos nariams užtikrinti tinkamą socialinę apsaugą, atitinkančią ES socialinės srities teisės aktus; pabrėžia, kad vidaus vandenų transporto sektoriuje reikia priimti nedviprasmiškus darbo ir socialinės apsaugos teisės aktus; pabrėžia, kad reikia užtikrinant įgulos narių iš Europos ir trečiųjų šalių socialinę apsaugą ir teises;

41. atkreipia dėmesį į tolesnio įvairių mokslinių tyrimų ir inovacijų iniciatyvų ir įstaigų bendradarbiavimo ir sąveikos dalijantis žiniomis, duomenimis, praktine patirtimi ir geriausios praktikos pavyzdžiais ir viešojoje platformoje skelbiant vykdomų projektų apžvalgą svarbą;

42. pabrėžia, kad reikia skatinti novatoriškų vidaus vandenų laivų ir atitinkamos uostų infrastruktūros projektų plėtojimą pagal programos „Europos horizontas“ partnerystę neutralaus poveikio klimatui vandens transporto srityje;

ES finansavimo planas

I. Finansavimo galimybės naudojant esamas ES finansavimo priemones

43. atkreipia dėmesį į esamų ES finansavimo priemonių, pvz., Europos infrastruktūros tinklų priemonės (EITP), programos „Europos horizontas“, Europos struktūrinių ir investicijų fondų, įskaitant Sanglaudos fondą, ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės (EGADP), teikiamas galimybes žalinti ir skaitmeninti Europos vidaus vandenų transporto sektorių; pabrėžia, kad šias priemones reikia sutelkti siekiant baigti kurti TET-T pagrindinius ir visuotinius tinklus, finansuoti investicijas į tvarių alternatyviųjų degalų ir laivams skirtų varymo sistemų bei reikalingos infrastruktūros plėtojimą ir diegimą, sudaryti sąlygas pažangiai sinergijai transporto, energetikos, klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos bei skaitmeninimo srityse ir užtikrinti vidaus vandenų kelių modernizavimą ir atsparumą; vis dėlto pabrėžia, kad šios finansavimo priemonės ne visada tinka MVĮ, šeimos verslo įmonėms ir kitoms labai mažoms įmonėms, nes mažesni projektai gali neatitikti finansavimo reikalavimų; be to, pabrėžia, kad reikia suteikti aiškumo tvaraus finansavimo ir privačiųjų investicijų vidaus vandenų srityje klausimu;

44. primena, kad energetikos pertvarka, kuria siekiama poveikio klimatui neutralumo, yra technologinis ir finansinis iššūkis vidaus vandenų laivybos sektoriui ir tam reikalinga atitinkama parama; atsižvelgdamas į tai, mano, kad valstybės narės turi pasinaudoti EGADP kaip unikalia vidaus vandenų kelių finansavimo galimybe, trumpalaikį ekonomikos gaivinimo poveikį derindamos su ilgalaikę tikslinių investicijų į infrastruktūrą ir laivybą nauda;

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

45. ragina Komisiją stiprinti savo vidaus išteklius, skirtus vidaus vandenų transportui, ir NAIADES veiklos programos įgyvendinimą, įskaitant žmogiškuosius išteklius, suderinant juos su sektoriui pagal žaliąjį kursą keliamais plataus užmojo tikslais, perėjimu prie kitų transporto rūšių ir Darnaus ir išmanaus judumo strategija;

46. be to, pabrėžia, kad investicijos į vidaus vandenų transporto infrastruktūrą jūrų uostuose ir aplink juos yra nepaprastai svarbios; pabrėžia, kad reikia glaudaus visų suinteresuotųjų logistikos grandinės subjektų bendradarbiavimo;

II. Poreikis įsteigti ES vidaus vandens kelių fondą

47. pabrėžia, kad dėl priemonių, kuriomis siekiama, kad vidaus vandenų kelių sektoriaus poveikis klimatui būtų neutralus, ir norimos energetikos pertvarkos, susidarys beveik 10 mlrd. EUR finansavimo trūkumas⁽¹⁶⁾, kurio sektorius pats vienas finansuoti negalės; be to, pabrėžia, kad nėra privačių laivų savininkams skirto investavimo į vadybos technologijas, kuriomis gerokai sumažinamas poveikis klimatui ir aplinkai, verslo scenarijus; pabrėžia, kad šiuo tikslu reikia sutelkti viešąją paramą ir privačiąsias investicijas;

48. pabrėžia, kad vidaus vandenų kelių sektorių daugiausia sudaro MVI, šeimos verslo įmonės ir mažesni uostai, todėl jiems sunku daryti brangias investicijas siekiant laikytis Žaliojo kurso tikslų; todėl mano, kad reikėtų didinti galimybę keisti būtinų investicijų mastą, gerokai sumažinti administracinę naštą ir išplėsti galimybes gauti finansavimą;

49. todėl ragina Komisiją įsteigti specialų ES vidaus vandenų kelių tvarios pertvarkos fondą, įskaitant vieno langelio sistemą, kuri būtų lengvai prieinama siekiant gauti pagalbą ir paramą ir kurioje būtų sukurta galimybė projektus sujungti į vieną paraišką, taip padidinant finansavimo galimybes; pabrėžia, kad šis fondas turėtų papildyti esamus rezervinius fondus, įsteigtus pagal Reglamentą (ES) Nr. 546/2014⁽¹⁷⁾, dideliais papildomais finansiniais ES ir nacionalinių finansinių priemonių ir kitų privačiųjų ir viešųjų investicijų įnašais, siekiant pritraukti papildomų pramonės investicijų ir panaikinti dabartinę investicijų deficitą finansuojant tvarią pertvarką; pabrėžia, šiame fonde taip pat turėtų būti numatyta derinimo su EITP ir Europos struktūriniais ir investicijų fondais, įskaitant Sanglaudos fondą, bei Europos investicijų banko finansavimo priemonėmis, galimybė;

50. pabrėžia, kad šis specialus fondas visų pirma turėtų būti skirtas laivų modifikavimui ir atnaujinimui, siekiant padidinti laivų energijos vartojimo efektyvumą ir remti investicijas į novatoriškas ir energijos taupymo technologijas, taip pat uosto infrastruktūrą, visų pirma alternatyviųjų degalų diegimą, taip padedant siekti žaliojo kurso, tvaraus ekonomikos gaivinimo ir apskritai darnesnės transporto sistemos tikslų;

51. ragina Komisiją įvertinti, ar į fondą įmanoma įtraukti naują europinę atidavimo į metalo laužą programą ir laivų atnaujinimą, deramai atsižvelgiant į atitinkamų laivų per gyvavimo ciklą išmetamą teršalų kiekį, kad būtų palengvintas greitas perėjimas siekiant poveikio klimatui neutralumo; pabrėžia, kad reikia atsižvelgti į sąlygas, kuriomis vykdomas atidavimas į metalo laužą, ir nurodo, kad žiediškas yra labai svarbus;

III. Europos investicijų banko teikiamas finansavimas

52. primena, kad Europos investicijų bankas (EIB) teikia finansavimą patrauklioms kapitalo paskoloms, taip pat ir laivų statybos pramonei; vis dėlto mano, kad EIB finansavimo įgyvendinimas ir veiksmingumas priklauso nuo jo prieinamumo ir todėl primygtinai reikalauja:

- i) užtikrinti, kad EIB žaliosios laivybos garantijų programa (angl. *Green Shipping Guarantee Programme*) taip pat būtų taikoma mažesnio masto operacijoms, įskaitant lankstesnes paskolų sąlygas, pvz., atsižvelgiant į vidutinį laivo eksploatavimo laiką grąžos laikotarpiu;
- ii) užtikrinti, kad EIB laivų statytojams teiktų finansavimą tiek iki pristatymo, tiek po pristatymo, siekiant užtikrinti novatoriškų laivų statybos projektų įgyvendinimą ir perspektyvumą;

⁽¹⁶⁾ Laivų technologijų ir transporto sistemų kūrimo centras (DST), *Assessment of technologies in view of zero-emission IWT*. Tai Centrinės laivybos Reiniu komisijos visa apimančio tyrimo *Financing the energy transition towards a zero-emission European IWT sector* dalis, ataskaita Nr. 2293, p. 95.

⁽¹⁷⁾ 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 546/2014, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 718/1999 dėl Bendrijos laivyno pajėgumo politikos skatinti vidaus vandenų transportą (OL L 163, 2014 5 29, p. 15).

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

iii) užtikrinti, kad būtų teikiama pirmenybė žaliosios laivų statybos mokslinių tyrimų ir inovacijų programų finansavimui;

53. ragina Komisiją ir valstybes nares atidžiai stebėti ES nepriklausančių šalių investicijas į Europos uostus, nes jie, kaip daugiarūšiai centrai, svarbūs energijos mazgai ir pramonės grupės, yra Europos strateginės infrastruktūros dalis;

Keleivinis transportas, judumas mieste, vandeniui vykdoma logistika mieste ir turizmas

54. palankiai vertina neseniai Komisijos atliktą 2013 m. judumo mieste dokumentų rinkinio vertinimą⁽¹⁸⁾; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia, kad laukiami judumo mieste dokumento rinkinio rezultatai, t. y. išmetamo CO₂ ir oro teršalų kiekio mažinimas ir spūsčių ir eismo įvykių skaičiaus miestų teritorijose mažinimas, nebuvo nuosekliai pasiekti visoje ES; todėl ragina Komisiją skatinti valstybes nares ir miestus, kai įmanoma, į savo darnaus judumo mieste planavimą kaip saugią, tvarią ir veiksmingą transporto rūšį įtraukti viešąjį vandens transportą, logistiką mieste ir vietos krovinių paskirstymą ir gerinti duomenų apie judumą mieste rinkimą; be to, pabrėžia, kad viešojo vandens transporto priemonės reikia įtraukti į skaitmeninio judumo platformas, tokias kaip paslauginis judumas, taip pat krovinių pristatymo taikomąsias programas;

55. atkreipia dėmesį į neišnaudotą vidaus vandenų kelių potencialą miestų teritorijose, kaip matyti Darnaus ir išmanaus judumo strategijoje; pabrėžia, kad miestų teritorijos tampa vis labiau perpildytos ir naujos kelių infrastruktūros statyba ne visada yra veiksminga išlaidų atžvilgiu; ragina Komisiją įtraukti vandens transportą į Darnaus ir išmanaus judumo strategijos tikslą geriau išnaudoti vidaus vandenų kelius miestuose ir pateikti konkrečių pasiūlymų, kuriais būtų siekiama skatinti vykdyti logistiką naudojantis mūsų vidaus vandenų keliais, ir atsižvelgti į galutinį pristatymą naudojant krovinius dviračius, taip skatinant perėjimą prie kitų transporto rūšių; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją didinti judumo mieste duomenų apie keleivinį ir krovinį vandens transportą rinkimą ir atkreipia dėmesį į vidaus vandenų transporto galimybes vykdant paskutinį darnios logistikos etapą mieste;

56. pabrėžia, kad 2019 m. keleivinio transporto paklausos duomenys atskleidė, jog iki COVID-19 pandemijos padėtis Europos upių kruizinių laivų sektoriuje, įskaitant vienadienių reisų laivų ir keltų paslaugas, buvo gera; tačiau pažymi, kad dėl tebesitęsiančios sanitarinės padėties pirmoje 2020 m. pusėje veikla šiame sektoriuje beveik visiškai sustojo, todėl buvo daromas neigiamas poveikis ekonomikai ir įmonės patyrė finansinių sunkumų; vis dar neaišku, ar 2021 m. padėtis keleivinio transporto sektoriuje normalizuosis⁽¹⁹⁾; todėl ragina Komisiją įtraukti vidaus vandenų turizmą į savo būsimą 2050 m. Europos turizmo darbotvarkę, siekiant sudaryti geresnes sąlygas tvaraus, novatoriško ir atsparaus upių turizmo gaivinimo verslo scenarijui, atsižvelgiant į ekonominę upių turizmo naudą uostų regionams pridėtinės vertės, darbo vietų kūrimo ir uostų pajamų požiūriu;

57. pabrėžia, kad reikia toliau nagrinėti vidaus vandenų kelių potencialą pramoginės laivybos ir kitos pakrantėje vykdomos veiklos srityse, nes taip būtų skatinamas augimas, kuriamos naujos užimtumo galimybės ir skatinamas turizmas atitinkamuose regionuose;

58. ragina valstybes nares priimti JT Europos ekonomikos komisijos Vidaus transporto komiteto rezoliuciją Nr. 40 ir taip pripažinti tarptautinį pramoginių laivų operatorių sertifikatą, siekiant sudaryti galimybę tarpvalstybiniu mastu pripažinti licencijas ir sudaryti geresnes sąlygas pramoginei laivybai Europoje;

o

o o

59. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

⁽¹⁸⁾ 2021 m. vasario 24 d. Komisijos tarnybų darbinis dokumentas (SWD(2021)0047).

⁽¹⁹⁾ Centrinė laivybos Reinu komisija, *Market observation report 2020: inland navigation in Europe*, 2020 m. rugsėjo mėn.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

P9_TA(2021)0368

Partnerystės su atokiausiais ES regionais stiprinimas

2021 m. rugsėjo 14 d. Europos Parlamento rezoliucija „Partnerystės su atokiausiais ES regionais stiprinimas“ (2020/2120(INI))

(2022/C 117/03)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 349 straipsnį,
- atsižvelgdamas į 2015 m. rugsėjo 25 d. Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos patvirtintą Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m. ir į darnaus vystymosi tikslus (DVT),
- atsižvelgdamas į 2015 m. gruodžio 12 d. Paryžiuje vykusioje 21-ojoje JT bendrosios klimato kaitos konvencijos šalių konferencijoje (COP 21) priimtą susitarimą (Paryžiaus susitarimas), ypač į jo 7 straipsnio 2 dalį ir 11 straipsnio 2 dalį, kuriose pripažįstamas klimato kaitos ir klimato politikos vietos, subnacionalinis ir regioninis matmuo,
- atsižvelgdamas į Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC) specialiąją ataskaitą dėl visuotinio atšilimo 1,5 °C, jos penktąją vertinimo ataskaitą (AR5) ir apibendrinamąją ataskaitą šiuo klausimu, jos specialiąją ataskaitą dėl klimato kaitos ir dirvožemio ir specialiąją ataskaitą dėl vandenynų ir kriosferos keičiantis klimatui,
- atsižvelgdamas į 2021 m. balandžio 15 d. Europos Sąjungos ir Afrikos, Karibų jūros ir Ramiojo vandenyno valstybių organizacijos susitarimą,
- atsižvelgdamas į naują Europos Sąjungos 2021–2027 m. daugiametę finansinę programą (DFP), kurią 2020 m. gruodžio mėn. patvirtino Europos Parlamentas ir Taryba,
- atsižvelgdamas į 2021 m. vasario 24 d. Komisijos komunikatą „Klimato kaitai atsparios Europos kūrimas. Naujoji ES prisitaikymo prie klimato kaitos strategija“ (COM(2021)0082) ir į susijusį atokiausių Europos Sąjungos regionų poveikio ir pažeidžiamumo vertinimą,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gegužės 20 d. Komisijos komunikatą „2030 m. ES biologinės įvairovės strategija. Gamtos grąžinimas į savo gyvenimą“ (COM(2020)0380),
- atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 23 d. Komisijos ataskaitą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui, Regionų komitetui ir Europos investicijų bankui dėl Komisijos komunikato dėl sustiprintos ir atnaujintos strateginės partnerystės su ES atokiausiais regionais įgyvendinimo (COM(2020)0104),
- atsižvelgdamas į 2019 m. gruodžio 11 d. Komisijos komunikatą „Europos žaliasis kursas“ (COM(2019)0640),
- atsižvelgdamas į 2017 m. spalio 24 d. Komisijos komunikatą „Sustiprinta ir atnaujinta strateginė partnerystė su ES atokiausiais regionais“ (COM(2017)0623),
- atsižvelgdamas į 2012 m. birželio 20 d. Komisijos komunikatą „Partnerystė su atokiausiais Europos Sąjungos regionais siekiant pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo“ (COM(2012)0287),
- atsižvelgdamas į 2008 m. spalio 17 d. Komisijos komunikatą „Atokiausi regionai – Europos turtas“ (COM(2008)0642),
- atsižvelgdamas į 2007 m. rugsėjo 12 d. Komisijos komunikatą „Atokiausiems regionams skirta strategija: rezultatai ir perspektyvos“ (COM(2007)0507),
- atsižvelgdamas į 2004 m. gegužės 26 d. Komisijos komunikatą dėl glaudesnės atokiausių regionų partnerystės (COM(2004)0343),

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

- atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 5 d. Komisijos komunikatą „2020–2025 m. lyčių lygybės strategija“ (COM(2020)0152),
- atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 23 d. Tarybos išvadas dėl 2030 m. ES biologinės įvairovės strategijos,
- atsižvelgdamas į JT konvenciją dėl biologinės įvairovės,
- atsižvelgdamas į 2019 m. lapkričio 19 d. Tarybos išvadas dėl vandenynų ir jūrų,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 10 d. Europos regionų komiteto nuomonę „Europos Komisijos ataskaita dėl atnaujintos strateginės partnerystės su ES atokiausiais regionais įgyvendinimo“ (2021/C 37/10),
- atsižvelgdamas į atokiausių regionų pirmininkų pareiškimus, visų pirma į pareiškimą, priimtą 2020 m. lapkričio 26–27 d. Majote vykusioje XXV Europos Sąjungos atokiausių regionų pirmininkų konferencijoje,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos atokiausių regionų pirmininkų konferencijos bendrą deklaraciją, priimtą po 2021 m. gegužės 3 d. ne sesijų metu vykusio posėdžio,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. balandžio 17 d. rezoliuciją dėl suderintų ES veiksmų kovojant su COVID-19 pandemija ir jos padariniais ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. sausio 15 d. rezoliuciją dėl Europos žaliojo kurso ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2018 m. birželio 13 d. rezoliuciją dėl sanglaudos politikos ir žiedinės ekonomikos,
- atsižvelgdamas į 2019 m. lapkričio 28 d. rezoliuciją dėl kritinės klimato ir aplinkos padėties ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2019 m. kovo 14 d. rezoliuciją „Klimato kaita. Europos strateginė ilgalaikė vizija siekiant klestinčios, modernios ir konkurencingos neutralaus poveikio klimatui ekonomikos pagal Paryžiaus susitarimą“ ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 2021 m. Europos Parlamento tyrimą „Sanglaudos politika ir klimato kaita“,
- atsižvelgdamas į savo 2017 m. liepos 6 d. rezoliuciją „Europos Sąjungos atokiausių regionų sanglaudos ir plėtros skatinimas. SESV 349 straipsnio taikymas“ ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2017 m. balandžio 27 d. rezoliuciją dėl atokiausių regionų žvejybos laivynų valdymo ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2014 m. vasario 26 d. rezoliuciją dėl atokiausių regionų galimybių gerinimo kuriant ES struktūrinių fondų ir kitų Europos Sąjungos programų sąveiką ⁽⁷⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2012 m. balandžio 18 d. rezoliuciją dėl sanglaudos politikos vaidmens atokiausiuose Europos Sąjungos regionuose atsižvelgiant į strategiją „Europa 2020“ ⁽⁸⁾,
- atsižvelgdamas į savo Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Regioninės plėtros komiteto pranešimą (A9-0241/2021),

⁽¹⁾ OL C 316, 2021 8 6, p. 2.

⁽²⁾ OL C 270, 2021 7 7, p. 2.

⁽³⁾ OL C 28, 2020 1 27, p. 40.

⁽⁴⁾ OL C 232, 2021 6 16, p. 28.

⁽⁵⁾ OL C 334, 2018 9 19, p. 168.

⁽⁶⁾ OL C 298, 2018 8 23, p. 92.

⁽⁷⁾ OL C 285, 2017 8 29, p. 58.

⁽⁸⁾ OL C 258 E, 2013 9 7, p. 1.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

- A. kadangi Europos žaliasis kursas, reikšmingos žalos nedarymo principas, darnaus vystymosi tikslai (DVT) ir Paryžiaus susitarimas yra svarbūs;
- B. kadangi Europos socialinių teisių ramstyje išdėstyti principai yra svarbūs, įskaitant jo indėlį mažinant nelygybę ir skatinant lyčių lygybę bei lyčių aspekto integravimą;
- C. primindamas, kad atokiausi regionai yra susiję su trimis valstybėmis narėmis (šiuo metu jų yra devyni – Prancūzijos Gviana, Gvadelupa, Reunjonu, Majotas, Martinika ir Sen Martenas (Prancūzija), Azorų salos ir Madeira (Portugalija) ir Kanarų salos (Ispanija)) – jie išsidėstę dviejuose vandenynuose – Atlanto vandenyne ir Indijos vandenyne, ir juose gyvena daugiau kaip 4,8 mln. gyventojų;
- D. pabrėždamas, kad 80 proc. Europos biologinės įvairovės randama Europos atokiausiuose regionuose ir užjūrio šalyse bei teritorijose (UŠT) ir kad šios teritorijos turi strateginę vertę geopolitiniu pasaulinės biologinės įvairovės išsaugojimo požiūriu;
- E. pabrėždamas, kad atokiausi regionai didina Europos Sąjungos jūrinę dimensiją ir suteikia jai didžiausią jūrų erdvę pasaulyje, turinčią daugiau kaip 25 mln. km² išskirtinės ekonominės zonos (IEZ), ir dideles ekonomines galimybes;
- F. yra susirūpinęs dėl to, kad atokiausi regionai yra labiau paveikti jūros taršos nei bet kuris kitas Europos žemyninis regionas dėl jų izoliuotumo, o tai daro poveikį jų vystymuisi aplinkos ir ekonominiu požiūriu;
- G. apgailestauja, kad atokiausiuose regionuose 18–24 metų jaunuolių mokyklos nebaigimo lygis viršija 20 proc., t. y. gerokai viršija 10 proc. ES vidurkį⁽⁹⁾;
- H. pripažindamas, kad atokiausi regionai turi ypatingą kultūros turtingumą, kuris prisideda prie Europos įtakos ir stiprina jos „švelniąją galią“ pasaulyje, ir kad 2017 m. priimtame Komisijos komunikate kultūra įvardijama kaip vienas iš svarbių ir skiriamųjų atokiausių regionų bruožų;
- I. apgailestaudamas, kad per dabartinę COVID-19 krizę išryškėjo jau pažeidžiamos atokiausių regionų ekonomikos pobūdis, ir kadangi ši krizė ir „Brexit“as“ turės ilgalaikių socialinių, ekonominių, ekologinių ir kultūrinių padarinių;
- J. kadangi sveikatos krizė taip pat išryškino atokiausių regionų regioninių sveikatos priežiūros tarnybų trūkumus ir todėl šiuose regionuose reikėjo nustatyti gana griežtas kovos su pandemija priemones;
- K. yra susirūpinęs dėl to, kad dabartinė pandemijos krizė gali paveikti kelis mėlynosios ekonomikos sektorius, įskaitant pakrančių ir jūrų turizmą;

1 ANTRAŠTINĖ DALIS. Stiprinti atokiausių regionų pažangą, mažinti pažeidžiamumą ir išnaudoti privalumus, kad jie taptų aktyviais Europos veiksmų dalyviais

1. palankiai vertina 2020 m. kovo mėn. Komisijos ataskaitą, kurioje apžvelgiami 2017 m. spalio mėn. pradėtos atnaujintos ir sustiprintos strateginės partnerystės su atokiausiais regionais įgyvendinimo pirmieji rezultatai ir įvertinamos atokiausių regionų, atitinkamų valstybių narių ir Europos institucijų pastangos ją įgyvendinti praktiškai; ir prašo sustiprinti šiuos poslinkius naujoje šiems regionams skirtoje ES strategijoje;
2. atkreipia dėmesį į keletą teigiamų poslinkių atokiausių regionų atžvilgiu naujojoje 2021–2027 m. DFP tiek biudžeto, tiek teisėkūros lygmenimis atlikus konkrečius koregavimus struktūriniuose fonduose ir horizontaliosiose programose, ir palankiai vertina ekonomikos gaivinimo plano „Next Generation EU“ papildomas priemones, skirtas atokiausiems regionams; pabrėžia, kad SESV 349 straipsnį reikia skaityti kartu su 7 straipsniu, kad atokiausiems regionams būtų galima taikyti diferencijuotą požiūrį įgyvendinant ES teisę, visapusiškai atsižvelgiant į jų ypatumus ir struktūrinius suvaržymus, vadovaujantis 2015 m. gruodžio 15 d. Teisingumo Teismo sprendimu;

⁽⁹⁾ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/demography_report_2020_n.pdf

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

3. teigiamai vertina tai, kad iki 2027 m. pratęsimos ir toliau taikomos kelios atokiausiems regionams numatytos mokesčių išimtytys (AIEM mokestis („Arbitrio sobre Importaciones y Entregas de Mercancías en las Islas Canarias“, taikomas Kanarų saloms), doko mokestis, mažesni mokesčių tarifai likeriams, romui ir spiritams iš Azorų salų ir Madeiros, ir Prancūzijos užjūrio departamentuose pagamintam tradiciniam romui; ir primena, kad svarbu įtvirtinti atokiausiems regionams taikomas SESV 349 straipsniu grindžiamas priemonės, kurios turi padėti derinti dvejopą būtinybę: apsaugoti vietos gamybą ir spręsti brangaus pragyvenimo problemą, kartu užtikrinant, kad atokiausių regionų piliečiai būtų tinkamai informuojami apie šių priemonių įgyvendinimą;

4. ragina Komisijos tarnybas, taip pat nacionalines ir regionines valdžios institucijas rasti pusiausvyrą tarp teisėtos ir būtinos ES lėšų naudojimo kontrolės ir administracinių taisyklių supaprastinimo ir lankstumo, būtino jų modernizavimui ir optimizavimui, siekiant skatinti vietos iniciatyvas;

A. Dėmesys Europos atokiausiems regionams turi tapti nuolatiniu įpročiu

5. norėtų, kad Europos institucijose dėmesys atokiausiems regionams taptų nuolatiniu įpročiu ir kad būtų laikomasi kompleksinio ir integruoto požiūrio į atokiausių regionų padėtį ir iššūkius visose Europos viešosiose politikos srityse;

6. ragina Komisiją, kaip „Sutarčių sergėtoją“, siekti, kad Regioninės ir miestų politikos generalinio direktorato Atokiausių regionų skyrius taptų „teisingo SESV 349 straipsnio taikymo sergėtoju“, ir apsvarstyti galimybę įsteigti atskirą direktoratą, kuris palaikytų tiesioginius ryšius su kituose generaliniuose direktoratuose dirbančiais atokiausių regionų specialistais;

7. ragina Tarybą pagal Specialiojo žemės ūkio komiteto (SŽŪK) modelį sukurti Specialųjį atokiausių regionų komitetą, kurio užduotis būtų stebėti, kad atokiausių regionų prioritetai ir jiems aktualūs klausimai būtų integruojami į įvairias Europos iniciatyvas ir teisės aktus;

8. ragina įsteigti nuolatinio pranešėjo atokiausių regionų klausimais pareigybę siekiant sustiprinti Parlamento stebėseną, ar SESV 349 straipsnis tinkamai taikomas Europos viešajai politikai;

B. Geresnė komunikacija ir informavimas

9. ragina parengti tikrą komunikacijos strategiją, kuria visų pirma būtų siekiama įtraukti jaunimą ir informuoti jį apie ES teikiamas galimybes, taip pat didinti informuotumą apie kasdien Europos teikiamą naudą; prašo visuose atokiausiuose regionuose įsteigti Komisijos biurą atsižvelgiant į tai, kad daugelį iš šių regionų sudaro salynai ir kelios geografiškai atskiros teritorijos;

10. rekomenduoja geriau pasinaudoti įvairiomis administracijų mainų platformomis, pavyzdžiui, sanglaudos fondams skirta TAIEX-REGIO tarpusavio priemonių programa arba TAIEX-REGIO tarpusavio priemonių programa aplinkosaugos srityje, arba Europos žiedinės ekonomikos suinteresuotųjų subjektų platforma;

11. siūlo sukurti programą „Erasmus“, skirtą Europos lėšas atokiausiuose regionuose valdančioms administracijoms, siekiant užtikrinti dalijimąsi geriausia patirtimi ir kuo veiksmingesnį sanglaudos fondų panaudojimą;

12. pabrėžia tinklalapio⁽¹⁰⁾, sukurto bendradarbiaujant su Portugalijos, Ispanijos ir Prancūzijos bei atokiausių regionų statistikos tarnybomis, kuriame pateikiami statistiniai duomenys apie atokiausius regionus (Eurostatas), svarbą; apgailestauja, kad trūksta išsamių duomenų apie Sen Marteną, todėl neįmanoma atlikti išsamios ir lyginamosios visų atokiausių regionų analizės; primygtinai ragina Europos Komisiją, visų pirma Eurostatą, rinkti patikimus naujausius suvestinius atokiausių regionų duomenis, kad būtų galima atlikti sektorių analizę, taip pat įvertinti Europos Sąjungos politikos įgyvendinimo atokiausiuose regionuose poveikį;

C. Ateities kūrimas

13. prašo labiau įtraukti atokiausius regionus į Konferencijos dėl Europos ateities diskusijas, siekiant praturtinti ją atokiausių regionų aspektais, visų pirma per atokiausių regionų pirmininkų sueigą, ir užtikrinti veiksmingą SESV 349 straipsnio taikymą įvairiose būsimoje ES programose ir politikoje;

⁽¹⁰⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/cache/RCI/#?vis=outermost.population=fr>

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

14. pabrėžia, kad, skatinant artimesnį atokiausių regionų ir Europos Sąjungoje institucijų bendravimą ir tarpusavio ryšių kūrimą, dialogas su piliečiais yra vienas iš esminių aspektų; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją intensyviai šį dialogą, ypač atokiausiuose regionuose;

15. ragina Komisiją kartu su atokiausiais regionais parengti naują jiems skirtą strategiją, kuria būtų atsižvelgiama į vietos realijas ir poreikius ir atsižvelgiama į Europos Parlamento rekomendacijas ir kuri būtų grindžiama pagarba jų ypatumams, *acquis* stiprinimu ir esamų priemonių optimaliu taikymu, naujovių diegimu ir atokiausių regionų kaip „sprendimų įgyvendinimo teritorijų“ prestižo didinimu;

16. rekomenduoja parengti tikrą šios naujos strateginės partnerystės veiksmų planą, kuriame dalyvautų pagrindiniai suinteresuotieji subjektai, įskaitant nacionalines, regionines ir vietos valdžios institucijas, ekonominius ir socialinius subjektus, pilietinę visuomenę, akademinę bendruomenę ir nevyriausybinę organizaciją;

17. ragina kuo greičiau įgyvendinti naująją strategiją ir jos veiksmų planą, kad būtų prisidėta prie atokiausių regionų ekonominio ir socialinio atsigravimo;

2 ANTRAŠTINĖ DALIS. Investavimas į deramas darbo vietas, solidarumo stiprinimas ir pirmenybės jaunimui teikimas

18. supranta, kad atokiausi regionai suteikia Sąjungai galimybių rengti bandomuosius projektus sprendžiant socialines, ekonomines ir klimato problemas, tačiau tam reikia sparčiau mažinti atsilikimą šalinant struktūrines kliūtis, taip pat konsoliduoti ir apsaugoti priemones, skirtas šioms struktūrinėms kliūtims, susijusioms su atokumu ir izoliuotumu, kompensuoti, nes labai svarbu, kad atokiausi regionai būtų visapusiškai ir teisingai integruoti į Europos teritoriją;

A. Solidarumo stiprinimas

19. ragina Komisiją, valstybes nares ir atokiausius regionus siekti, kad skurdo, nedarbo ir socialinės atskirties, įskaitant neigaliuosius, problemų sprendimas taptų Europos solidarumo prioritetu, kartu siūlo investuoti į švietimą ir mokymą ir į ateities projektus, skirtus inovacijoms, perkvalifikavimui ir įvairinimui;

20. mano, kad sanglaudos politika turėtų suteikti daugiau naudos atokiausiuose regionuose gyvenančioms moterims ir skatinti lyčių lygybę bei veiksmingą ES lyčių lygybės strategijos įgyvendinimą atokiausiuose regionuose;

21. pabrėžia svarbų socialinės ir solidarios ekonomikos vaidmenį atokiausiuose regionuose, kai kovojant su dėl jų atokumo atsirandančiais apribojimais, taip pat su skurdu ir socialine atskirtimi, kuriant darbo vietas ir plėtojant iniciatyvas šiuose regionuose pagal įvairias Europos strategijas bendradarbiaujama su regioninėmis ir vietos valdžios institucijomis; ragina šią padėtį pripažinti Europos lygmeniu ir užtikrinti, kad šis ne pelno sektorius galėtų tiesiogiai gauti ES subsidijas;

B. Sveikatos apsauga

22. pabrėžia, kad dėl atokiausių regionų ypatumų jie tampa labiau pažeidžiami dėl pasaulinių įvykių, pvz., COVID-19 pandemijos; todėl ragina kuo geriau pasimokyti iš šios krizės ir atsižvelgti į ypatingą atokiausių regionų padėtį susiduriant su būsimais tokio pobūdžio įvykiais;

23. siūlo sukurti mokslinių tyrimų centrą, skirtą tirti tropines infekcines ligas ir atokiausiuose regionuose itin paplitusias patologijas, kaip antai, be kita ko, diabetą, nutukimą ar tam tikras vėžio rūšis, ir skirti reikiamą finansavimą, būtiną siekiant mažinti atsilikimą sveikatos priežiūros srityje atokiausiuose regionuose;

24. siūlo parengti bandomąjį projektą, pagrįstą iniciatyvos BEST parengiamųjų veiksmų modeliu, kad būtų remiamas darbas vaistinių augalų srityje atokiausiuose regionuose;

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

C. Jaunimas: veiklos ir rezultatų prioritetas

25. pakartoja, kad atokiausiuose regionuose jaunimo stiprybė yra didelis privalumas, kuris dažnai nepakankamai vertinamas, ir kad jaunimui turi būti skiriamas didesnis dėmesys telkiant Europos fondų lėšas konkrečioms sferoms: švietimo, mokymo ir paramos, būsto ir deramo kokybiško darbo jaunimui srityse;

26. atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad būtina teikti pirmenybę investicijoms į visų lygių švietimą ir mokymą visą gyvenimą atokiausiuose regionuose, nes taip galima užkirsti kelią mokyklos nebaigimui; primygtinai ragina Komisiją švietimą laikyti prioritetiniu atokiausių regionų vystymosi tikslu ir padėti regioninėms ir vietos valdžios institucijoms rengti viešąją politiką, kurią įgyvendinant jaunuoliai būtų skatinami ir jiems būtų suteikiama patrauklių švietimo, mokymo, įgūdžių, įskaitant skaitmeninius įgūdžius, įgijimo ir perkvalifikavimo vietos ir regionų lygmenimis galimybių tiek tiesioginio, tiek nuotolinio mokymosi sistemoje, kad jie galėtų įgyti pripažintas kompetencijas;

27. ragina skirti ES finansavimą siekiant atokiausiuose regionuose sukurti „Kvalifikacijos kėlimo centrus“, skatinant atokiausių regionų mokyklų, universitetų ir profesinio rengimo centrų bendradarbiavimą, ir siekiant sukurti mokslinių tyrimų centrus, kad būtų galima labiau iširti ir geriau pažinti atokiausių regionų biologinę įvairovę;

28. atsižvelgdamas į atokiausių regionų jaunimo nedarbo lygį, primena, kad būtina sukurti specialias priemones, visų pirma pasitelkiant Jaunimo užimtumo iniciatyvą; šiuo požiūriu palankiai vertina tai, kad 2021–2027 m. atokiausiems regionams iš „Europos socialinio fondo +“ (ESF+) numatyti skirti papildomą asignavimą, ir ragina atitinkamus regionus pasinaudoti šiuo nauju finansavimo šaltiniu įsidarbinamumui, judumui ir mokymui atokiausiuose regionuose remti;

29. ragina Komisiją remti jaunimo užimtumą atokiausiuose regionuose, sukuriant skaitmeninę vieno langelio principu veikiančią prieigą, susietą su privačiu sektoriumi, universitetais ir vietos valdžios institucijomis, kad būtų teikiama pagalba pirmą kartą ieškant darbo, atokiausiuose regionuose steigiant ar perimant įmones;

D. Atokiausių regionų tikrovės integravimo į ERASMUS+ stiprinimas

30. ragina įgyvendinant programą „Erasmus+“ skirti maksimalią pagalbą studentams iš atokiausių regionų, prireikus padidinti finansavimą, kad būtų padengtos realios kelionės išlaidos, ir skatinti judumą trečiojoje šalyje kiekvieno atokiausio regiono geografinėje, kultūrinėje ir istorinėje srityje ir mainams tarp atokiausių regionų;

31. taip pat pabrėžia, kad labai svarbu kelti atokiausių regionų dalyvavimą įgyvendinant visus programos „Erasmus+“ veiksmus lygi ir skatinti tvirtą švietimo, socialinių ir sporto institucijų bendradarbiavimą ir mainus judumo srityje;

3 ANTRAŠTINĖ DALIS. Tvaraus ir sąžiningo augimo plėtra, žaliosios ir mėlynosios ekonomikos diegimas ir naujų profesijų kūrimas siekiant iki 2050 m. užtikrinti poveikio klimatui neutralumą

32. pabrėžia, kad svarbu skatinti vietos iniciatyvas remiant visas atokiausių regionų gamybos įmones, ypatingą dėmesį skiriant labai mažoms, mažosioms ir vidutinėms įmonėms, taip pat turizmo, amatų, kultūros, pramonės, pastatų ir skaitmeninį sektorius; pabrėžia tvarių ir atsparių novatoriškų investicijų poreikį;

33. ragina atokiausius regionus prisijungti prie „Local 2030“ tinklo ir rengti darnaus vystymosi rezultatų suvestines, siekiant geriau skleisti savo patirtį;

34. pakartoja būtinybę didinti su ūkininkavimu, gyvulininkyste, žuvininkyste, jūra ir aplinkosauga susijusių profesijų patrauklumą atokiausiuose regionuose, atsižvelgiant į tai, kad šie sektoriai sudaro ekonominę, socialinę ir aplinkosauginę šių regionų struktūrą, ypač remiant jauniausius;

A. Žemės ūkio politika ir žalioji ekonomika

35. pabrėžia, kad, siekiant labiau regionalizuoto ir lankstesnio požiūrio, į strateginius planus ir BŽŪP kaimo plėtros programų valdymą būtina įtraukti atokiausių regionų ypatumus ir žemės ūkio modelius;

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

36. ragina išlaikyti ar net sustiprinti specialias POSEI sistemos priemones ir finansinius asignavimus, kad būtų pasiekti maisto savarankiškumo, perėjimo prie ekologinio ūkininkavimo, aplinkos atžvilgiu tvaraus augimo, įvairinimo ir reagavimo į rinkos krizes atokiausiuose regionuose tikslai; primena, kad POSEI skiriamos lėšos, kitaip negu kiti mokėjimai pagal BŽŪP, nebuvo atnaujintos atsižvelgiant į infliaciją;

37. pabrėžia, kad POSEI sistema yra labai svarbi siekiant skatinti ekonominę ir socialinę sanglaudą Sąjungoje, išsaugoti kaimo aplinką ir kovoti su gyventojų skaičiaus mažėjimu atokiausiuose regionuose, ir šiuo atžvilgiu pabrėžia, kad Komisija teigiamai įvertino POSEI sistemą;

38. pažymi, kad 2005 m. kartu su bendro cukraus rinkos organizavimo reforma pradėtas kvotų ir garantuotųjų kainų naikinimas daro neigiamą poveikį atokiausių regionų cukranendrių cukraus gamintojams; pabrėžia, kad, siekiant užtikrinti tvarų šio pramonės sektoriaus konkurencingumą, būtina išlaikyti visas specialias priemones, nustatytas pagal SESV 349 straipsnį; ragina sukurti cukranendrių augintojams skirtą paramos schemą, taikytiną tuo atveju, jeigu sumažėtų pasaulinės cukraus kainos;

39. ragina Komisiją padidinti biudžetus, skirtus kampanijoms, kuriomis siekiama skatinti ir didinti informuotumą apie ES kokybės sistemas ir jas vertinti, visų pirma susijusias su:

i) produktais, kuriems taikoma saugoma kilmės vietos nuoroda (SKVN) ir saugoma geografinė nuoroda (SGN) ir kurie laikomi garantuotais tradiciniais gaminiais (GTG), įskaitant savanoriškas sertifikavimo sistemas;

ii) ekologinės gamybos metodais;

iii) konkrečių atokiausių regionų kokybiškų žemės ūkio produktų logotipais;

40. remia strategiją „Nuo ūkio iki stalo“, pagal kurią dar labiau ribojamas augalų apsaugos priemonių naudojimas ES, tačiau pabrėžia, kad reikia atsižvelgti į atokiausių regionų atogrąžų ir subtropinių kultūrų ypatumus ir prisidėti prie pertvarkos;

41. pagaliau pabrėžia, kaip svarbu išlaikyti atokiausiems regionams nustatytą 85 proc. bendro finansavimo EŽŪFKP lėšomis normą, visų pirma siekiant atkurti, išsaugoti ir didinti biologinę įvairovę žemės ūkyje ir miškininkystėje ir skatinti atokiausių regionų kaimo vietovių plėtrą;

B. Žuvininkystės politika ir mėlynoji ekonomika

42. dar kartą patvirtina esminį mėlynosios ekonomikos vaidmenį atokiausiuose regionuose ir jiems; ragina įgyvendinti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ir pabrėžia, kad reikia užtikrinti vandenynų išteklių ir jūrinės veiklos vystymo pusiausvyrą;

43. ragina Komisiją atokiausiuose regionuose kurti bandomuosius projektus, kuriuose daugiausia dėmesio būtų skiriama mėlynajai ekonomikai ir mokymui, kad šie regionai įgytų pirmaujančią poziciją vandenynų valdymo srityje, ir remti inovacijas ir mokslinius tyrimus, įskaitant vandenynų suyrancijų medžiagų srityje, siekiant pereiti prie žiedinės ekonomikos, tačiau nelaikyti šių medžiagų jūrų taršos mažinimo sprendimu;

44. ragina stiprinti konkrečias bendros žuvininkystės politikos priemones pasitelkiant Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondą (EJRŽAF), kad būtų pasiektas savarankiško apsirūpinimo maistu tikslas ir remiamas atokiausių regionų mėlynasis augimas, visų pirma teikiant veiksmingus ir pragmatiškus sprendimus, susijusius su atokiausių regionų žuvininkystės produktų vežimu, kad jie greitai ir kuo geresnės kokybės patektų į pirmaujančias rinkas;

45. yra susirūpinęs dėl kartais pablogėjusios ir senstančios atokiausių regionų žvejybos laivynų būklės ir šio pavojaus poveikio žvejams ir aplinkai; atkreipia dėmesį į tai, kad šiuose regionuose žvejybos veikla daugiausia grindžiama tradicine praktika, todėl apgailėstauja, kad atokiausių regionų smulkiosios žvejybos laivynų atnaujinimas 2021–2027 m. laikotarpiu negali būti remiamas pasitelkiant EJRŽAF, net jei atokiausiuose regionuose bus išlaikyta žvejybos pajėgumų ir žvejybos galimybių pusiausvyra (didžiausio galimo tausios žvejybos laimikio principo laikymasis);

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

46. ragina Komisiją teikti pagalbą valstybėms narėms, kad būtų pagerintas mokslinių duomenų, reikalingų tam, kad būtų tenkinami tinkamumo gauti valstybės paramą žvejybos laivynų atnaujinimui atokiausiuose regionuose reikalavimai, surinkimas;
47. primena, kad pagal EJRŽAF reglamento 29d straipsnį Komisija išpareigojo pateikti laikotarpio vidurio ataskaitą dėl su atokiausiais regionais susijusio skyriaus (V skyrius) ir ištirti poreikį dėl atskiro reglamento, susijusio su žvejyba atokiausiuose regionuose;
48. ragina Komisiją ir Tarybą nuo 2027 m. sukurti į POSEI panašią paramos priemonę, skirtą atokiausių regionų jūrų ir žuvininkystės sektoriui, siekiant užtikrinti finansavimą konkrečioms šių regionų poreikiams patenkinti;
49. primena, kad sudarant žvejybos susitarimus su trečiosiomis valstybėmis reikia apsaugoti atokiausius regionus;

C. Tvarus turizmas

50. ragina Komisiją ir valstybes nares tvirtai remti atokiausių regionų turizmo sektorių, siekiant skatinti ekonomikos atsigavimą ir tvarų augimą ir užtikrinti būtiną sektorius, ypač MVĮ, socialinę, aplinkos ir skaitmeninę transformaciją;
51. pakartoja, kad reikia sutelkti dėmesį į tvarų turizmą remiant novatoriškus bandomuosius projektus, kuriais skatinami ekologiškesni ir skaitmeniniai sprendimai, daugiausia dėmesio skiriant natūraliam regionų potencialui išnaudoti ir jį gerbti įgyvendinant ekologinio turizmo projektus;
52. ragina ilguoju laikotarpiu sukurti bendrą Europos tvaraus turizmo ženklą, kuris taip pat turėtų apimti kokybės, prieinamumo ir įtraukumo aspektus, ypatingą dėmesį skiriant atokiausiems regionams;

D. Aplinka, biologinė įvairovė, klimatas ir energetika

53. palankiai vertina tai, kad žaliajame kurse ir 2030 m. ES biologinės įvairovės strategijoje atsižvelgiama į išskirtinį atokiausių regionų potencialą;
54. tvirtai palaiko pastangas populiarinti JT darnaus vystymosi tikslus (DVT) bei reikšmingos žalos nedarymo principą, kaip apibrėžta Taksonomijos reglamento (ES) 2020/852⁽¹¹⁾ 17 straipsnyje;
55. yra susirūpinęs dėl to, kad atokiausiuose regionuose daugėja ekstremalių orų reiškinių, kurie tiesiogiai susiję su klimato kaita, ir primena, kad reikia imtis ryžtingų veiksmų visais lygmenimis siekiant koordinuoti investicijas, reikalingas prisitaikymui prie klimato kaitos, atsparumui ir prevencijai, atsižvelgiant į šias padidėjusias klimato grėsmes; rekomenduoja labiau sutelkti Sąjungos civilinės saugos mechanizmą;
56. primena, kad dėl specifinių problemų, su kuriomis susiduria atokiausi regionai, įskaitant tokias problemas kaip jūros lygio kilimas, jūros temperatūros didėjimas ir dažnesni žemės drebėjimai bei potvyniai, reikia, kad ES teisės aktuose būtų atsižvelgta į šiuos ypatumus ir prireikus būtų numatytos nukrypti leidžiančios nuostatos ir finansinės bei techninės paskatos;
57. pabrėžia, kad biologinės įvairovės strategijos įgyvendinimas atokiausiuose regionuose turi būti derinamas su tvaria žemės ūkiu, miškininkystės, žuvininkystės ir akvakultūros sektorių plėtra šiuose regionuose;
58. skatina sudaryti sąlygas naujų su aplinka susijusių profesijų atsiradimui, teikti paramą vietos lygmeniu veikiantiems biologinės įvairovės ir aplinkos apsaugos subjektams, visų pirma asociacijoms ir NVO, ir šioje srityje stiprinti partnerystės principą;
59. ragina užtikrinti, kad ES biologinės įvairovės strategijoje iki 2030 m. numatytas naujas Biologinės įvairovės žinių centras skirtų tinkamesnę dėmesį visų Europos užjūrio teritorijų duomenims ir parengtų atskirą užjūrio teritorijoms skirtą ES gamtos atkūrimo plano skyrių;

⁽¹¹⁾ 2020 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/852 dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/2088 (OL L 198, 2020 6 22, p. 13).

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

60. ragina Komisiją ir atitinkamas valstybes nares atokiausiuose regionuose skatinti ir aktyviai remti gamtos apsaugos ir atkūrimo tikslus, taip pat ragina sukurti transregioninį atokiausių regionų gamtinį tinklą;
61. įspėja, kad jaunimo išvykimas iš atokiausių regionų labiausiai izoliuotų vietovių daro neigiamą poveikį miškų priežiūrai ir didėja gaisrų rizika dėl netinkamo šių išteklių valdymo ir invazinių augalų rūšių plitimo; ragina sukurti mūsų aplinkos apsaugos mechanizmus kovojant su gyventojų skaičiaus mažėjimu, į tokias vietas pritraukiant daugiau žmonių ir juos jose išlaikant bei skatinant su tvariu žemės ūkiu ir gamta susijusią veiklą;
62. palankiai vertina tai, kad į LIFE programą įtraukta iniciatyva BEST; ragina šiai iniciatyvai BEST kasmet skirti bent 8 mln. eurų, siekiant padėti teritorijoms įgyvendinti naują ES biologinės įvairovės strategiją, pagal kurią reikalaujama, kad būtų apsaugota bent 30 proc. sausumos ir jūros teritorijų; siūlo atlikti galimybių programą „Natura 2000“ įgyvendinti Prancūzijos atokiausiuose regionuose poveikio vertinimą, kad būtų galima nustatyti tinkamiausias šių regionų biologinės įvairovės ir aplinkos apsaugos priemones;
63. dar kartą patvirtina tikslą pasiekti atokiausių regionų energetinį savarankiškumą ir tvirtai remia siekį užtikrinti šimtaprocentinį atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą šiuose regionuose, laipsniškai nutraukiant iškastinio kuro naudojimą ir didinant augantį tvarios ir atsinaujinančiosios energijos potencialą, be kita ko, atvirojoje jūroje, laikantis Paryžiaus susitarimo ir Europos įsipareigojimo ne vėliau kaip iki 2050 m. neutralizuoti anglies dioksido poveikį ir iki 2030 m. pasiekti klimato srities tikslus;
64. ragina remti atokiausių regionų gyvenamųjų namų energijos vartojimo efektyvumo didinimą; atkreipia dėmesį į priegos prie sertifikuotų medžiagų ypatumus ir apribojimus; patvirtina, kokie svarbūs yra Teisingos pertvarkos fondas ir iniciatyva „REACT-EU“, iš kurių finansuojamos atokiausiuose regionuose vykdomos pertvarkos;

E. Integruota ir pripažinta žiedinė ekonomika

65. pabrėžia, kad žiedinė ekonomika, nulinės taršos tikslas, energijos vartojimo efektyvumas ir biologinės įvairovės išsaugojimas turi būti pagrindiniai šios naujos atokiausių regionų strategijos principai ir skatinti tvaresnę teritorijų išsaugojimo, ekonominio vystymosi, užimtumo ir sanglaudos praktiką;
66. ragina Komisiją pasiūlyti tvirtą paramą atokiausiems regionams siekiant remti naują tvarų ekonomikos modelį įgyvendinant iniciatyvas, padedančias siekti žiedinės ekonomikos pažangos, ir skatinti vadinamąsias „žalias“ darbo vietas ir naujas profesijas;
67. pabrėžia, kad žiedinę ekonomiką reikia integruoti į atokiausių regionų atliekų tvarkymo politiką; ragina kurti novatoriškus atliekų mažinimo ir naudojimo atokiausiuose regionuose sprendimus; įspėja, kad tvarkyti atliekas atokiausiuose regionuose yra sudėtinga ir brangu, nes tam reikia remti investicijas į infrastruktūrą, kad būtų skatinamas perėjimas prie žiedinės ekonomikos;
68. taip pat ragina Komisiją atokiausiuose regionuose įsteigti kovos su jūrų tarša centrą ir remti jūrą teršiančių šiukšlių surinkimo ir apdorojimo infrastruktūros plėtrą;
69. ragina Komisiją, remiantis įgyvendinant programą „Horizontas 2020“ pasiektais laimėjimais, kviešti pagal programą „Europos horizontas“ teikti paraiškas dėl atokiausiems regionams skirtų mokslinių tyrimų projektų;

4 ANTRAŠTINĖ DALIS. Prisitaikymas prie globalizuoto pasaulio iššūkių ir galimybių

70. primena, kad atokiausi regionai turi daug galimybių ir specifinių privalumų, kurie gali būti naudingi visai Sąjungai, ir kad Europa turi remtis atokiausiais regionais ir jų bendradarbiavimu su kaimyninėmis šalimis, siekdama propaguoti savo demokratines vertybes ir aplinkosaugos bei socialinius tikslus;
71. ragina Komisiją parengti ir skatinti atitinkamose geografinėse vietovėse esantiems atokiausiems regionams skirtas makroregionines strategijas, sykiu išnagrinėjant visas galimybes geriau praktiškai koordinuoti vienalaikes intervencijas iš įvairių Sąjungos fondų (t. y. ERPF, UŠT sprendimo ir priemonės „Globali Europa“ (Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė));

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

72. taip pat ragina Komisiją atsižvelgti į atokiausius regionus Atlanto vandenyno makroregioninėje strategijoje, įtraukiant šiems regionams labiau pritaikytas temas;
73. ragina į naująją INTERREG programą įtraukti naują bendradarbiavimo su atokiausiais regionais komponentą;
74. pabrėžia, kad reikia stiprinti, skatinti ir propaguoti įvairių atokiausių regionų bendradarbiavimo projektų plėtojamą, siekiant išnaudoti jų geostrateginę ir geoekonominę padėtį ir dalytis geriausia patirtimi;

A. Sąžininga ir pritaikyta konkurencijos politika

75. pabrėžia būtinybę apsaugoti atokiausių regionų ekonomiką nuo agresyvios komercinės veiklos, pavyzdžiui, pasiūlos pertekliaus realizavimo rinkos praktikos ir piktnaudžiavimo monopoline padėtimi;
76. ragina Komisiją įgyvendinant savo konkurencijos politiką tinkamai atsižvelgti į atokiausių regionų ypatumus, ypač į tai, kad jie yra toli nuo Europos žemyno, o jų rinka maža, ir pabrėžia, kad naudinga atokiausiems regionams taikyti nukrypti leidžiančias nuostatas;
77. palankiai vertina tai, kad ES teisės aktai dėl valstybės pagalbos pritaikyti prie COVID-19 krizės aplinkybių; ragina Komisiją išnagrinėti galimybę kai kurias išskirtines priemones atokiausiems regionams taikyti nuolat, kartu išlaikant Bendrajame bendrosios išimties reglamente⁽¹²⁾ ir regioninės valstybės pagalbos gairėse šiems regionams numatytas priemones;
78. reikalauja sukurti specialų atokiausių regionų įmonių statusą, kad būtų padidintas jų konkurencingumas, visų pirma jų regiono teritorijoje;

B. Transportas ir geresnis susisiekimas

79. tvirtina, kad atokiausi regionai susiduria su didelėmis atokumo lemiamomis kliūtimis, prastu susisiekimu, priklausomybe nuo uostų ir oro uostų ir reljefo; mano, kad būtina, naudojant ERPF ir Europos infrastruktūros tinklų priemonę (EITP), įgyvendinti transporto politiką, kuri būtų visiškai pritaikyta prie atokiausių regionų tikrovės; be to, ragina Komisiją sukurti POSEI transporto programą, kaip papildomą priemonę siekiant kompensuoti tokią susikaupusią žalą ir nuostolius;
80. pabrėžia būtinybę gerinti susisiekimą jūra ir oru tarp atokiausių regionų, šių regionų viduje, taip pat su Europos žemynu ir kaimyninėmis trečiosiomis šalimis ir jį plėtoti, siekiant padėti užtikrinti geresnį susisiekimą;
81. pabrėžia, kad būtina skatinti šiuose regionuose naudoti tvaresnes ir mažiau taršias transporto priemones skatinant alternatyvas iškastiniam kurui;
82. remia Europos išsipareigojimą pradėti naudoti ekologišką jūrų transportą ir vykdyti novatorišką uostų veiklą, siekiant Sąjungoje sumažinti anglies dioksido ir aplinkosauginį pėdsaką, ir prašo užtikrinti, kad atokiausi regionai galėtų tuo pasinaudoti;
83. pabrėžia, kad reikia mažinti keleivinio ir krovinio transporto išlaidas, siekiant užtikrinti teritorinio vientisumo ir teritorinės sanglaudos principo taikymą, taip pat lygias galimybes visiems piliečiams; reikalauja valdyti oro (vykstant į šiuos regionus ir iš jų), sausumos (vidaus, tarp miestų) ir jūrų (tarp regionų ir salų) transporto kainas; atsižvelgdamas į tai, mano, kad CO₂ apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje turėtų būti numatytos atokiausiems regionams taikomos nukrypti leidžiančios nuostatos, susijusios su jūrų ir oro transportu, taip pat, jei reikia, finansinės ir techninės paskatos;

⁽¹²⁾ 2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 651/2014, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties 107 ir 108 straipsnius (OL L 187, 2014 6 26, p. 1).

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

84. ragina Komisiją pagal Europos infrastruktūros tinklų priemonę paskelbti specialų konkursą ir pritaikyti atokiausiems regionams taikomus tinkamumo kriterijus, kad būtų sukurtas pagrindas remti alternatyvių ir tvarių degalų tiekimo pagrindiniams šių regionų uostams, judumui mieste ir aviacijai infrastruktūrai;

85. taip pat ragina Komisiją, persvarstant Reglamentą (ES) Nr. 1315/2013 dėl transeuropinio transporto tinklo⁽¹³⁾, įtraukti atokiausių regionų aspektą užtikrinant jungtis tarp pagrindinio ir visuotinio tinklo ir padidinant conceptualios jūrų greitkelių sistemos lankstumą;

86. mano, kad Komisija turi teikti techninę paramą, kad atokiausiems regionams būtų sudarytos palankesnės sąlygos gauti ES finansavimą, visų pirma projektams, susijusiems su žaliuoju kursu, ir didelių infrastruktūros objektų statybai pagal programą „InvestEU“;

C. Skaitmeninimas ir kosmosas

87. palankiai vertina Skaitmeninės Europos programos pasiūlymą, kuriuo siekiama atokiausiuose regionuose skatinti geresnį junglumą ir geresnius skaitmeninius įgūdžius; ragina Komisiją teikti reikiamą techninę paramą Europos skaitmeninių inovacijų centrams atokiausiuose regionuose kurti, kaip numatyta Skaitmeninės Europos programoje;

88. pabrėžia, kad būtina užtikrinti atokiausių regionų skaitmeninį ryšį pagal Europos skaitmeninę darbotvarkę, nes tai yra ekonominio vystymosi ir lygių galimybių priemonė globalizacijos laikotarpiu ir labai suskaitmenintame pasaulyje;

89. atkreipia dėmesį į tai, kad palydovai užtikrina nenutrūkstamą itin didelio pajėgumo ryšį, kuris yra itin svarbus norint įveikti skaitmeninę atskirtį, ypač atokiausiuose regionuose; todėl ragina Komisiją atnaujinti Europos kosmoso strategiją priimančią konkrečias atokiausiems regionams skirtas priemones;

D. Prekybos politika

90. įpareigoja Komisiją užtikrinti galimybę atokiausiems regionams visapusiškai pasinaudoti tarptautiniais susitarimais, kuriuos Sąjunga sudarė su trečiosiomis šalimis (ekonominės partnerystės susitarimais (EPS), laisvosios prekybos susitarimais (LPS) ir kt.), sukuriant darbo grupę dėl prekybos politikos poveikio atokiausiems regionams, į kurios darbą būtų veiksmingai įtraukti atokiausi regionai, įskaitant atokiausių regionų sektorių atstovus;

91. ragina Komisiją atlikti tyrimą, kurio metu būtų įvertintas bendras prekybos susitarimų su trečiosiomis šalimis poveikis atokiausių regionų socialiniam ir ekonominiam vystymuisi;

92. ragina prekybos susitarimuose su trečiosiomis šalimis laikytis Europos aplinkos apsaugos ir socialinių standartų ir ragina užtikrinti, kad šių susitarimų būtų laikomasi taikant veiksmingas ir veiklos priemones;

93. pažymi, kad prekybos susitarimų, sudarytų su trečiosiomis šalimis, kurios gamina tokius pačius žemės ūkio produktus eksportui kaip ir atokiausi regionai, tačiau kurių socialinės ir aplinkos sąlygos skiriasi, daugėjimas gali iškraipyti konkurenciją ir keisti rinkos pasidalijimą, keliant grėsmę tokių produktų Bendrijos gamintojų konkurencingumui;

94. ragina visose EPS ir LPS persvarstymo derybose taikyti skirtingas sąlygas atokiausių regionų gamybai, kad būtų užtikrinta tinkama jautrių žemės ūkio produktų apsaugos ir Sąjungos aktyvių interesų apsaugos pusiausvyra, numatant atokiausių regionų produktams apsaugos sąlygas, pereinamuosius laikotarpius ir tinkamas kvotas, taip pat, tam tikrais atvejais, nenumatyti kvotų jautriausiems produktams, pavyzdžiui, specialiajam cukrui;

95. primena bendrą trijų institucijų pareiškimą, pridėtą prie reglamento dėl stabilizavimo mechanizmo, Ekvadorui prisijungus prie ES ir Peru ir Kolumbijos susitarimo, kuriame teigiama, kad pasibaigus mechanizmo galiojimui Komisija išanalizuos rinkos pokyčius ir kad, jei Europos bananų augintojų padėtis pablogės, ji, pasikonsultavusi su suinteresuotosiomis šalimis, imsis veiksmų;

⁽¹³⁾ OL L 348, 2013 12 20, p. 1.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

96. rekomenduoja, kad už prekybos taisyklių laikymosi užtikrinimą atsakingas vyriausiasis pareigūnas (*Chief Trade Enforcement Officer*) atliktų specialius patikrinimus, siekiant, kad atokiausi regionai nebūtų diskriminuojami, ir ragina ekologiškų produktų importui iš trečiųjų šalių taikyti „atitikties“ principą;

E. Kultūros plėtros skatinimas

97. pabrėžia, kad atokiausi regionai yra ambasadoriai plečiant ES įtakos sferą ir kad dėl savo artumo ir tiesioginių ryšių su daugeliu trečiųjų šalių jie suteikia realių galimybių Sąjungos išorės politikai;

98. pabrėžia kai kurių Atlanto vandenyno atokiausių regionų geostrateginės padėties ir istorinių santykių su Amerikos žemynu ir Karibų salų valstybėmis teikiamus privalumus; rekomenduoja pasinaudoti privilegijuota šių teritorijų padėtimi siekiant skatinti Sąjungos tarptautinius santykius regione;

99. primena, kad kultūra yra asmeninio tobulėjimo ir abipusiai praturtinančio pažinimo pagrindas; mano, kad būtina geriau remti kultūrinius mainus;

100. ragina saugoti ir remti atokiausių regionų regionines kalbas, kurios tuo pat metu yra kultūrinės vertybės ir makroregioninės integracijos bei bendravimo veiksniai;

F. Migracijos politika

101. susirūpinęs atkreipia dėmesį į migracijos srautų poveikį atokiausiuose regionuose; yra susirūpinęs dėl nelydimų nepilnamečių migrantų padėties atokiausiuose regionuose ir ragina taikyti tokiems nepilnamečiams pritaikytus aukščiausius humanitarinio priėmimo standartus; pabrėžia, kad reikia humaniško požiūrio, kurį taikant būtų galima užtikrinti veiksmingą migracijos srautų valdymą laikantis naujo migracijos ir prieglobsčio pakto ir Sąjungos vertybių;

102. ragina mobilizuoti Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo išteklius ir skirti specialių papildomų lėšų siekiant teikti didesnę paramą valstybėms narėms, kurių atokiausi regionai patiria didelį migracijos spaudimą;

o

o o

103. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Europos regionų komitetui, valstybėms narėms ir atokiausių regionų pirmininkų sueigai.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

P9_TA(2021)0369

Naujai traktuojama Atlanto vandenyno strategija

2021 m. rugsėjo 14 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl naujai traktuojamos Atlanto vandenyno strategijos (2020/2276(INI))

(2022/C 117/04)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 174, 225 ir 349 straipsnius,
- atsižvelgdamas į 2020 m. liepos 23 d. Komisijos komunikatą „Naujai traktuojama Atlanto vandenyno strategija. Persvarstytas Atlanto vandenyno veiksmų planas (2.0). Atnaujintas veiksmų planas, kuriuo siekiama Atlanto vandenyno Europos Sąjungos regione kurti darnią, atsparią ir konkurencingą mėlynąją ekonomiką“ (COM(2020)0329),
- atsižvelgdamas į 2020 m. gegužės 20 d. Komisijos komunikatą „2030 m. ES biologinės įvairovės strategija Gamtos grąžinimas į savo gyvenimą“ (COM(2020)0380),
- atsižvelgdamas į 2015 m. gruodžio 12 d. Paryžiuje vykusioje 21-ojoje Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos šalių konferencijoje (COP 21) priimtą susitarimą (Paryžiaus susitarimas) ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2019 m. gruodžio 11 d. Komisijos komunikatą „Europos žaliasis kursas“ COM(2019)0640),
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. sausio 15 d. rezoliuciją dėl Europos žaliojo kurso ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į pirmąjį 2013 m. gegužės 13 d. Atlanto vandenyno zonai skirtą veiksmų planą COM(2013)0279) ir į jo 2018 m. vasario 23 d. laikotarpio vidurio peržiūrą (SWD(2018)0049),
- atsižvelgdamas į ES strategijas: 2009 m. birželio 10 d. Baltijos jūros regiono strategiją (COM(2009)0248), 2010 m. gruodžio 8 d. strategiją dėl Dunojaus regiono (COM(2010)0715), 2015 m. liepos 28 d. Alpių regiono strategiją (COM(2015)0366) ir 2014 m. birželio 17 d. strategiją Adrijos ir Jonijos jūrų regione (COM(2014)0357) ir į savo rezoliucijas dėl tų strategijų ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvenciją ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvą 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (Buveinių direktyva) ⁽⁵⁾ ir į 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/147/EB dėl laukinių paukščių apsaugos (Paukščių direktyva) ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. sausio 16 d. rezoliuciją dėl 15-osios Biologinės įvairovės konvencijos šalių konferencijos (COP 15) ⁽⁷⁾,

⁽¹⁾ OL L 282, 2016 10 19, p. 4.

⁽²⁾ OL C 270, 2021 7 7, p. 2.

⁽³⁾ 2011 m. vasario 17 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos Sąjungos Dunojaus regiono strategijos įgyvendinimo (OL C 188 E, 2012 6 28, p. 30); 2016 m. rugsėjo 13 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl ES strategijos dėl Alpių regiono (OL C 204, 2018 6 13, p. 57) ir 2015 m. spalio 28 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl ES Adrijos ir Jonijos jūrų regiono strategijos (OL C 355, 2017 10 20, p. 23).

⁽⁴⁾ OL L 75, 2015 3 19, p. 4.

⁽⁵⁾ OL L 206, 1992 7 22, p. 7.

⁽⁶⁾ OL L 20, 2010 1 26, p. 7.

⁽⁷⁾ OL C 270, 2021 7 7, p. 94.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

- atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1060, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės taisyklės ⁽⁸⁾,
- atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1059 dėl konkrečių nuostatų, taikomų siekiant Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo (INTERREG), kuris remiamas Europos regioninės plėtros fondo ir išorės finansavimo priemonių lėšomis ⁽⁹⁾,
- atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1380/2013 dėl bendros žuvininkystės politikos, kuriuo iš dalies keičiami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1954/2003 ir (EB) Nr. 1224/2009 bei panaikinami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2371/2002 ir (EB) Nr. 639/2004 bei Tarybos sprendimas 2004/585/EB ⁽¹⁰⁾,
- atsižvelgdamas į 2018 m. birželio 12 d. pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo, kuriuo panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 508/2014 (COM(2018)0390),
- atsižvelgdamas į savo 2019 m. lapkričio 28 d. rezoliuciją dėl kritinės klimato ir aplinkos padėties ⁽¹¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2021 m. kovo 19 d. Europos regionų komiteto nuomonę dėl Komisijos komunikato „Naujai traktuojama Atlanto vandenyno strategija. Persvarstytas Atlanto vandenyno veiksmų planas (2.0). Atnaujintas veiksmų planas, kuriuo siekiama Atlanto vandenyno Europos Sąjungos regione kurti darnią, atsparią ir konkurencingą mėlynąją ekonomiką“,
- atsižvelgdamas į savo 2021 m. kovo 25 d. rezoliuciją dėl ES tvaraus turizmo strategijos parengimo ⁽¹²⁾,
- atsižvelgdamas į Komisijos misijos „Gyvybingi vandenynai, jūros, pakrančių bei vidaus vandenys“ 2020 m. rugsėjo 21 d. valdybos ataskaitą „Mission Starfish 2030: Restore our Ocean and Waters by 2030“,
- atsižvelgdamas į 2019 m. birželio 5 d. Tarybos išvadas dėl ES makroregioninių strategijų įgyvendinimo,
- atsižvelgdamas į savo 2011 m. kovo 9 d. rezoliuciją dėl Europos Atlanto vandenyno regiono strategijos ⁽¹³⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2012 m. rugsėjo 13 d. rezoliuciją dėl ES Atlanto vandenyno regiono sanglaudos politikos strategijos ⁽¹⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 2014 m. gegužės 20 d. Komisijos ataskaitą dėl makroregioninių strategijų valdymo (COM(2014)0284),
- atsižvelgdamas į 2011 m. sausio 26 d. Komisijos komunikatą „Regioninės politikos įnašas į tvarų augimą įgyvendinant strategiją „Europa 2020“ (COM(2011)0017),
- atsižvelgdamas į 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/52/ES, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2011/92/ES dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo ⁽¹⁵⁾,

⁽⁸⁾ OL L 231, 2021 6 30, p. 159.

⁽⁹⁾ OL L 231, 2021 6 30, p. 94.

⁽¹⁰⁾ OL L 354, 2013 12 28, p. 22.

⁽¹¹⁾ OL C 232, 2021 6 16, p. 28.

⁽¹²⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0109.

⁽¹³⁾ OL C 199 E, 2012 7 7, p. 95.

⁽¹⁴⁾ OL C 353 E, 2013 12 3, p. 122.

⁽¹⁵⁾ OL L 124, 2014 4 25, p. 1.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

- atsižvelgdamas į 2021 m. gegužės 17 d. Komisijos komunikatą „Naujas požiūris į tvarią ES mėlynąją ekonomiką. ES mėlynosios ekonomikos transformavimas siekiant tvarios ateities“ (COM(2021)0240),
 - atsižvelgdamas į 2008 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/56/EB, nustatančią Bendrijos veiksmų jūrų aplinkos politikos srityje pagrindus (Jūrų strategijos pagrindų direktyvą) ⁽¹⁶⁾,
 - atsižvelgdamas į 2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2007/60/EB dėl potvynių rizikos įvertinimo ir valdymo ⁽¹⁷⁾,
 - atsižvelgdamas į 2001 m. birželio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2001/42/EB dėl tam tikrų planų ir programų pasekmių aplinkai vertinimo ⁽¹⁸⁾,
 - atsižvelgdamas į 2015 m. sausio 15 d. savo Vidaus politikos generalinio direktorato (B teminis skyrius. Struktūrinė ir sanglaudos politika) tyrimą „Naujas makroregionų vaidmuo užtikrinant Europos teritorinį bendradarbiavimą“,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Transporto ir turizmo komiteto ir Žuvininkystės komiteto nuomones,
 - atsižvelgdamas į Regioninės plėtros komiteto pranešimą (A9-0243/2021),
- A. kadangi Atlanto vandenyno regionas labai kenčia nuo socialinių ir ekonominių COVID-19 padarinių ir neigiamo „Brexit'o“ poveikio;
- B. kadangi Atlanto vandenyno regionas yra didžiausias jūros baseinas Europos Sąjungoje;
- C. kadangi pakrančių ir jūrų turizmas yra svarbus užimtumo Atlanto vandenyno regionuose šaltinis ir jis ypač nukentėjo dėl COVID-19 pandemijos sukeltos socialinės ir ekonominės krizės;
- D. kadangi klimato krizė ir kylantis jūrų lygis daro didelę žalą visoms Atlanto vandenyno pakrantėms ir saloms ir tai yra trapi ir unikali sausumos ir jūros aplinka;
- E. kadangi ES Atlanto vandenyno regionas apima Madeirą, Azorų salas, Kanarų salas, Prancūzijos Gvianą, Martiniką, Gvadelupą ir Sen Marteną, kurios laikomos atokiausiais regionais (AR), ir kadangi naujas Atlanto vandenyno veiksmų planas turėtų būti skirtas visiems šiems regionams ir drauge turėtų būti skatinamas bendradarbiavimas su Atlanto vandenyno užjūrio šalimis ir teritorijomis (UŠT) ir Atlanto vandenyno ES nepriklausančiomis šalimis ir jų regionais;
- F. kadangi 2015 m. bendras Atlanto regiono BVP siekė 2 175 mlrd. EUR ir sudarė 15 proc. ES BVP ⁽¹⁹⁾;
- G. kadangi Atlanto vandenyno strategija turėtų apimti materialius ir nematerialius mainų su Atlanto vandenyno UŠT ir ES nepriklausančiomis šalimis srautus ir jos pagrindas turėtų būti ES Atlanto vandenyno regionai, įskaitant atokiausius regionus;
- H. kadangi nauja 2030 m. ES biologinės įvairovės strategija, Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvos peržiūra ⁽²⁰⁾ ir mėlynoji ekonomika yra svarbiausi elementai pereinant prie labai efektyviai energiją naudojančios ir tik atsinaujinančiais ištekliais grindžiamos ekonomikos, įskaitant sugriežtintus tvarumo kriterijus;
- I. kadangi vandenynai atlieka esminį vaidmenį prisitaikant prie klimato kaitos;

⁽¹⁶⁾ OL L 164, 2008 6 25, p. 19.

⁽¹⁷⁾ OL L 288, 2007 11 6, p. 27.

⁽¹⁸⁾ OL L 197, 2001 7 21, p. 30.

⁽¹⁹⁾ 2017 m. gruodžio mėn. Komisijos tyrimas „Tyrimas, įtraukiamas į Atlanto vandenyno veiksmų plano įgyvendinimo laikotarpio vidurio peržiūrą“.

⁽²⁰⁾ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją (OL L 328, 2018 12 21, p. 82).

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

- J. kadangi gyvybingi vandenynai ir jų ekosistemų išsaugojimas ir atkūrimas yra be galo svarbūs žmonijai, nes jie reguliuoja klimatą, gamina Žemės atmosferoje esantį deguonį, užtikrina biologinę įvairovę, yra pasaulinio apsirūpinimo maistu ir žmonių sveikatos šaltinis, taip pat sudaro sąlygas ekonominei veiklai, pvz., žvejybai, transportui, laivų statybai, prekybai, turizmui, maisto ir atsinaujinančiosios energijos gamybai, moksliniams tyrimams ir sveikatos produktų gamybai;
- K. kadangi strategijos „Nuo ūkio iki stalo“ tikslas – sukurti sąžiningą, sveiką ir aplinkai palankią maisto sistemą;
- L. kadangi uostai ir transportas atlieka svarbų vaidmenį skatinant darnų vystymąsi ir pereinant prie anglies dioksido neišskiriančios ir atsinaujinančiais ištekliais grindžiamos ekonomikos;
- M. kadangi ES jūrų sektorius taip pat turėtų prisidėti kovojant su biologinės įvairovės nykimu ir aplinkos būklės blogėjimu ir padėti siekti naujos 2030 m. ES biologinės įvairovės strategijos tikslų;
- N. kadangi persvarstyto Atlanto vandenyno veiksmų plano (2.0) tikslas – išnaudoti Atlanto vandenyno regionų mėlynosios ekonomikos potencialą ir kartu išsaugoti jūrų ekosistemas ir padėti sušvelninti klimato kaitą ir prie jos prisitaikyti;
- O. kadangi švietimu ir mokymu mėlynųjų įgūdžių srityje, bendrais mokslinių tyrimų projektais ir didinant visuomenės informuotumą apie vandenyno, kaip natūralios aplinkos, galimybes ir pažeidžiamumą bus prisidedama prie sėkmingo strategijos įgyvendinimo;
- P. kadangi persvarstyta Atlanto vandenyno veiksmų plane (2.0) nepateikta nuoroda į Atlanto vandenyno atokiausius regionus, kurie sustiprina Europos Sąjungos jūrinį ir atlantinį aspektą;

Atlanto vandenyno strategijos įgyvendinimo nuo 2013 m. rezultatai

1. atkreipia dėmesį į visų vietos, regioninių, nacionalinių ir ES lygmens suinteresuotųjų subjektų atliktą darbą, ypač į Atlanto vandenyno strategijos grupės darbą;
2. susirūpinęs atkreipia dėmesį į „Brexit“ ir COVID-19 pandemijos poveikį Atlanto vandenyno ir pakrančių teritorijoms; pažymi, kad dėl jo gali kilti pavojus šių teritorijų ekonominei, socialinei ir teritorinei sanglaudai ir gerokai padidėti rizika, kad gyventojų skaičiaus mažėjimo tendencija paspartės;
3. mano, kad 2013 m. Atlanto vandenyno veiksmų planas padėjo susidaryti išsamesnį vaizdą apie tai, kas vyksta Atlanto vandenyno regione, tačiau dėl plačios aprėpties jo indėlis darant poveikį prioritetams ir remiant atitinkamų projektų plėtrą buvo nedidelis;
4. atkreipia dėmesį į pastangas skatinti Atlanto vandenyno strategijos tarptautinį aspektą, visų pirma atsižvelgiant į 2013 m. gegužės 24 d. Golvėjaus pareiškimo dėl bendradarbiavimo Atlanto vandenyno klausimais ir 2017 m. liepos 14 d. Belemo pareiškimo dėl bendradarbiavimo su Atlanto vandenynu susijusių mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje sėkmę; primena, kad tarptautinis 2013 m. Atlanto vandenyno veiksmų plano aspektas ir parama jį įgyvendinant padeda suprasti Atlanto vandenynė nuolat vykstančius pokyčius ir jų poveikį skirtingoms pakrančių bendruomenėms;
5. apgailėstaudamas pažymi, kad veiksmų plano rezultatai labai skyrėsi nuo jo galimybių, ir apgailėstauja, kad veiksmų planui nebuvo skirta lėšų, taip pat dėl to, kad jo valdymo sistema sudėtinga;
6. atkreipia dėmesį į tai, kad 1 200 naujų jūrinių projektų ir Komisijos numatytos beveik 6 mlrd. EUR vertės investicijos⁽²¹⁾ tik iš dalies yra 2013 m. Atlanto vandenyno veiksmų plano rezultatas, tačiau džiaugiasi tuo, kad Atlanto vandenyno strategija pritraukė kai kurias iš tų investicijų ar įkvėpė kai kuriuos iš tų projektų; be to, apgailėstauja, kad tik apie 30 proc. numatytų projektų buvo tarpvalstybiniai⁽²²⁾ ir kad laikotarpio vidurio peržiūroje nepateikiama tikra pagal strategiją įvykdytų projektų apžvalga; mano, kad Atlanto vandenyno regionai buvo nepakankamai įtraukti į strategijos valdymą;

⁽²¹⁾ Europos Komisija, „Atlanto vandenyno strategija ir 2013–2020 m. veiksmų planas“, žiūrėta 2021 m. liepos 20 d., pateikiama adresu: <https://atlanticstrategy.eu/en/atlantic-strategy-glance/atlantic-strategy>.

⁽²²⁾ 2017 m. gruodžio mėn. Komisijos tyrimas „Tyrimas, įtraukiamas į Atlanto vandenyno veiksmų plano įgyvendinimo laikotarpio vidurio peržiūrą“.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

7. apgailestauja dėl to, kad nors tausios žvejybos ir akvakultūros sektoriai buvo įtraukti į 2013 m. Atlanto vandenyno strategiją, į 2017 m. Komisijos laikotarpio vidurio peržiūros vertinimą jie iš esmės nebuvo įtraukti;

NAUJAS VEIKSMŲ PLANAS (2.0). REKOMENDACIJOS DĖL TOBULINTINŲ ASPEKTŲ

Bendrosios pastabos

8. palankiai vertina plano peržiūrą ir pripažįsta valdymo srityje pasiektą pažangą, tačiau apgailestauja, kad nuolat yra įvairių trūkumų;

9. palankiai vertina tai, kad naujame veiksmų plane prioritetai apibrėžti tiksliau nei 2013–2020 m. veiksmų plane, ir ragina imtis praktinių priemonių, kaip tiesioginių strategijos rezultatų; siūlo į kiekvieną tikslą įtraukti konkrečias veiksmų gaires ar tarpines reikšmes, siekiant, kad apibrėžti veiksmai būtų konkretesni ir lengviau įvertinami;

10. apgailestauja, kad Atlanto vandenyno veiksmų planui ES biudžete nenumatyta jokių asignavimų; rekomenduoja esamomis programomis ir finansavimo galimybėmis, numatytomis pagal 2021–2027 m. daugiametę finansinę programą, pvz., INTERREG, Europos regioninės plėtros fondu, Europos infrastruktūros tinklų priemone ir programa „Europos horizontas“, skatinti kvietimus teikti projektus, skirtus daugialypėms Atlanto vandenyno regionų problemoms spręsti ir galimybėms išnaudoti;

11. pabrėžia, kad svarbu didinti skirtingų ES fondų, strategijų ir programų sinergiją, visų pirma su tiesiogiai valdomomis programomis ir nacionalinėmis bei regioninėmis programomis, siekiant remti darnią, atsparią ir konkurencingą mėlynąją ekonomiką šiuose regionuose; ragina Komisiją apsvarstyti galimybę ženklinti projektus, kurie atitinka įvairius naujos strategijos prioritetus ir tikslus, kad būtų galima lengviau juos finansuoti pagal atitinkamas ES programas ir fondus; ragina susijusias valstybes nares ir regionus nurodyti šią strategiją tiems regionams svarbiose sanglaudos politikos programose ir fonduose;

12. mano, kad strategija gali paskatinti bendrai planuoti ir plėtoti mėlynosios ekonomikos sektorius Atlanto vandenyno regione, remiantis geriausia bendradarbiavimo, įtraukaus ir įvairius sektorius apimančio jūrinių teritorijų planavimo patirtimi ir pagrindinį dėmesį skiriant aplinkos, biologinės įvairovės ir klimato klausimams, ir taip padėti siekti ES klimato ir energetikos tikslų ir skatinti jūrų atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos, pvz., potvynių, bangų, saulės ir vėjo, gamybos technologijas;

13. pabrėžia, jog svarbu užtikrinti, kad ES finansavimo programos būtų plačiai žinomos galimiems paramos gavėjams, ir ragina Komisiją išleisti aiškų ir supaprastintą visų esamų finansavimo galimybių vadovą; be to, ragina Komisiją apsvarstyti galimybę ženklinti projektus, kad europinis aspektas būtų matomas visuomenei;

Atokiausi regionai ir salos

14. apgailestauja, kad naujoje Atlanto vandenyno strategijoje valstybių narių Atlanto vandenyno salos, visų pirma atokiausi regionai, tik trumpai paminėtos, nors šių regionų socialinis ir ekonominis tvarumas labai priklauso nuo mėlynosios ekonomikos ir juose yra didelė ES biologinės įvairovės dalis;

15. primena, kad atokiausi regionai suteikia ES tikrą atlantinį aspektą, o jų visapusiškas integravimas į šią strategiją yra itin svarbus sėkmingam jos įgyvendinimui, todėl jį reikėtų stiprinti; primena, kad, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 349 straipsnį, siekiant skatinti tikrą socialinę, ekonominę ir teritorinę integraciją, reikėtų atsižvelgti į jų izoliuotumą, atokumą ir mažumą, tačiau taip pat reikėtų atsižvelgti į jų unikalų potencialą ir išskirtinį turtą, pvz., jų geostrateginę padėtį;

16. pabrėžia, kad svarbu parengti strategijas, skirtas kovoti su Atlanto vandenyno regionų suvaržymais, kurių atsiranda dėl jų atokumo ir mažo gyventojų tankio, ypač valstybių narių salose ir atokiausiuose regionuose, skatinant tvaresnes transporto jungtis, šalinant energetinę priklausomybę, t. y. naudojant atsinaujinančiųjų išteklių, pvz., saulės, potvynių ir vėjo, energiją ir plėtojant koordinuojamus informacijos tinklus;

Pramonė ir darbo vietos

17. rekomenduoja parengti Atlanto vandenyno regiono lygmens pramonės strategiją, kurioje daug vietos būtų skirta aplinkos ir socialiniu bei ekonominiu požiūriu darnios mėlynosios ekonomikos klausimui, ir siūlo veiksmų plane sutelkti dėmesį į svarbiausius pramonės sektorius ir į atitinkamą sektorių politiką, būdingą Atlanto vandenyno regionui ar regionams, kuriuose papildomos pastangos stiprinti jūros baseino lygmens bendradarbiavimą teikia daugiausia galimybių;

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

18. ragina ypatingą dėmesį strategijoje skirti kokybiškam užimtumui; mano, kad naujame Atlanto vandenyno veiksmų plane nepakankamai apsaugomi Europos socialinių teisių ramsčio principai, todėl laikosi nuomonės, kad į strategiją reikia įtraukti tvirtesnį socialinį aspektą; ragina į strategiją įtraukti plataus užmojo socialinei sričiai skirtą dalį, siekiant kovoti su skurdu ir socialine atskirtimi ir skatinti kokybiškų darbo vietų kūrimą ir ypač jaunimo mokymą ir galimybes įgyti jūrines profesijas tokiose srityse kaip laivų statyba ir remontas, akvakultūra ir žvejyba;

Tausi žvejyba

19. apgailestauja dėl to, kad strategijoje neužsimenama apie tausią žvejybą ir akvakultūrą, nors šie pramonės sektoriai atlieka nepaprastai svarbų socialinį ir ekonominių bei aplinkosauginį vaidmenį visoje Atlanto vandenyno pakrantėje ir atokiausiuose regionuose; ragina šį esminį mėlynosios ekonomikos sektorių įtraukti į naują strategiją, atsižvelgiant į 2021 m. gegužės 17 d. Komisijos komunikatą dėl naujo požiūrio į tvarią ES mėlynąją ekonomiką; mano, kad nuoroda į šiuos pramonės sektorius visuomet turėtų reikšti ekosisteminio jūrų valdymo metodo įgyvendinimą;

20. išpėja apie žalingą peržvejojimo poveikį ir pabrėžia, kad valstybėms narėms ir Atlanto vandenyno regionams būtina veiksmingai bendradarbiauti siekiant kovoti su nereglamentuojama neteisėta žvejyba;

21. pabrėžia Komisijos, Atlanto vandenyno pakrantės valstybių ir agentūrų bendradarbiavimo svarbą siekiant apsaugoti žuvų išteklius, užtikrinti didžiausią galimą tausios žvejybos laimikį ir sustabdyti peržvejojimą;

22. pabrėžia, kad naujoje Atlanto strategijoje turėtų būti skatinama didesnė sinergija su strategija „Nuo ūkio iki stalo“ ir 2030 m. biologinės įvairovės strategija, siekiant remti aplinkos, socialiniu ir ekonominiu požiūriu darnią, atsparią ir konkurencingą mėlynąją ekonomiką Atlanto vandenyno regione;

23. pažymi, kad dėl Jungtinės Karalystės išstojimo iš ES gali pakisti ES laivų veiklos Atlanto vandenyne vykdymo būdai ir regionui būdinga istorinė dinamika;

Darnus turizmas

24. pabrėžia, kad reikia plėtoti kokybišką, pažangų ir darnų turizmą, nes jis yra esminis mėlynosios ekonomikos sektorius, ir tikisi, kad Parlamentas ir Komisija pradės bandomuosius projektus šioje srityje; primygtinai ragina Komisiją užtikrinti, kad persvarstytas Atlanto vandenyno veiksmų planas (2.0) būtų tinkamai suderintas su pakrančių ir jūrų turizmo strategija, ir ragina nedelsiant pakartotinai įvertinti šią strategiją; be to, ragina Komisiją ir valstybes nares plėtoti naujas darnaus ir kokybiško pakrančių ir jūrų turizmo formas, dėl kurių didėtų šių teritorijų vertė, nes būtų įvairinama siūloma veikla, ir sykiu, kovojant su žalingu masinio turizmo poveikiu pakrantėms, aplinkai ir kultūros paveldui, jos būtų išsaugomos; pabrėžia žiedinės ekonomikos svarbą turizmo sektoriuje plėtojant tvaresnę praktiką, kuri būtų naudinga vietos plėtrai ir vietos užimtumui ištiesus metus; pažymi didelį gastronominio turizmo potencialą, siejamą visų pirma su žvejyba ir akvakultūros produktais;

25. pabrėžia iniciatyvos „REACT-EU“, kuri Atlanto vandenyno regionams galėtų būti nauja pradžia pasitelkiant darnų pakrančių turizmą, inovacijas ir uostų infrastruktūrą, svarbą; primena, kad reikia kurti, pritaikyti ir modernizuoti esamą specialią jūrų infrastruktūrą, pvz., laivybai ir pramogoms skirtus įrenginius;

I veiklos sritis. Atlanto vandenyno uostus paversti mėlynosios ekonomikos saitais ir centrais

26. pabrėžia Atlanto vandenyno uostų vaidmens stiprinimo svarbą ir poreikį investuoti į pažangiąją infrastruktūrą, taip pat uostų, įskaitant žaliuosius uostus, plėtros ir darnaus valdymo svarbą; pabrėžia, kad uostai, kaip vartai į ES, logistikos platformos, turizmo traukos centrai, energijos gamybos ištekliai, saugojimo centrai ir pramonės centrai, atlieka esminį ir strateginį vaidmenį; pažymi, kad būtina nedelsiant imtis priemonių, siekiant suteikti uostams galimybių apsisaugoti nuo klimato kaitos padarinių, visų pirma jūros lygio kilimo;

27. ragina Komisiją, valstybes nares ir jų regionus skatinti novatoriškus aplinkos ir socialiniu bei ekonominiu požiūriu darnius projektus Atlanto vandenyno jūrų sektoriuose – uostuose ir jų apylinkėse, palei visą Atlanto vandenyno pakrantę ir jūrinėse teritorijose, pvz., diegti žaliąją jūrinę krovimo infrastruktūrą;

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

28. ragina Komisiją į naują Atlanto vandenyno veiksmų planą įtraukti daugiau priemonių, kuriomis būtų skatinamas uostų ir oro uostų sujungiamumas, kai taikoma, didinant jų tvarumą, ir nuo pakrančių nutolusių regionų plėtra pasitelkiant daugiarūšes jungtis; apgailestauja dėl nuolat kylančių geležinkelių transporto sąveikumo problemų Atlanto vandenyno koridoriuje;
29. ragina Komisiją ir valstybes nares užbaigti prioritetinius projektus, įtrauktus į Atlanto vandenyno koridoriui skirtą transeuropinio transporto tinklą (TEN-T), ypač tarpvalstybiniuose regionuose ir atsižvelgiant į būsimas TEN-T gaires ir Europos infrastruktūros tinklų priemonę (2021–2027 m.), ir skatinti visapusišką TEN-T jūrų greitkelių, jungiančių salas su žemynine dalimi, plėtojimą bei investuoti į jį;
30. ragina Komisiją ir Atlanto vandenyno regionus parengti geležinkelių transporto kliūčių šalinimo strategijas, toliau plėtoti greitųjų geležinkelių jungtis ir drauge tobulinti įprastas linijas, siekiant užtikrinti tarpvalstybinį tęstinumą, parengti daugiarūšio perėjimo prie darnių transporto rūšių planus, remti Atlanto geležinkelio magistralės plėtrą, didinti geležinkelių ir uostų jungčių skaičių ir sujungti jas su kitais dideliais TEN-T koridoriais, visų pirma Viduržemio jūros, Šiaurės jūros ir Viduržemio jūros bei Reino ir Alpių koridoriais, ir kitomis Atlanto koridoriaus linijomis, atsižvelgiant į Europos žaliojo kurso ir 2030 m. ES biologinės įvairovės strategijos tikslus; su pasitenkinimu atkreipia dėmesį į tai, kad po „Brexit'o“ planuojama pertvarkyti jūrų koridorius tarp žemyninės Europos ir Airijos, ypač į Airijos integravimą į Atlanto koridorių;
31. palankiai vertina nacionalinių ir regioninių suinteresuotųjų subjektų veiklą, kai įgyvendinant atitinkamus teisės aktus, bendradarbiaujant ir dalijantis geriausia patirtimi palaikomas ir didinamas infrastruktūros saugos lygis;
32. ragina Komisiją skatinti jūrų transporto priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą kaip būdą skatinti investicijas, kuriomis didinamas tvarumas; ragina Komisiją ir jūrų transporto sektoriaus atstovus įvertinti ES jūrų transporto partnerystės sukūrimo naudą siekiant skatinti inovacijas šiame sektoriuje, prisidėti prie priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo, kurti alternatyviųjų degalų pakrovimo, saugojimo ir tiekimo uostuose ir krovinių terminaluose infrastruktūrą ir parengti Atlanto vandenyno uostams skirtus atliekų tvarkymo planus;

II veiklos sritis. Ugdyti ateities mėlynuosius įgūdžius ir plėsti žinias apie vandenyną

33. pabrėžia, kad būtina kurti universitetų ir mokymo centrų tinklus mokslinių tyrimų ir mokymo mėlynosiomis temomis srityje, ir susidomėjęs atkreipia dėmesį į programos „Erasmus +“ (2021–2027 m.) teikiamas galimybes pasitelkiant naujas Europos universitetų aljansų ir profesinės kompetencijos centrų iniciatyvas; skatina toliau steigti Europos mėlynąsias mokyklas; pabrėžia, kad specialus švietimas ir mokymas mėlynosios ekonomikos klausimais, be kita ko, pasitelkiant „Europos socialinį fondą +“, padėtų didinti informuotumą apie jūrų ekosistemas ir kad jas reikia apsaugoti sprendžiant jūrą teršiančių šiukšlių problemą;
34. pabrėžia kovos su mokyklos nebaigimu ir formaliojo bei neformaliojo švietimo svarbą siekiant gerinti jūrų regionų gyventojų įgūdžius ir skatina pastangas koordinuoti įvairių susijusių sektorių veiksmus siekiant skatinti įtraukų ir konkurencingą mėlynąjį augimą;
35. pabrėžia, kad Atlanto vandenyno regione, atokiausiuose regionuose ir kitur, svarbu pradėti bandomuosius projektus vandenyno valdymo ir žinių srityje, dalyvaujant universitetams, mokslinių tyrimų centrams ir jūreivystės mokykloms;
36. palankiai vertina tai, kad labiau plėtojami nauji moksliniai tyrimai jūrų biotechnologijų srityje, nes juos galima pritaikyti pramonės ir medicinos reikmėms; primena, kad novatoriškais projektais ir iniciatyvomis galima prisidėti prie mokslinių tyrimų pajėgumų plėtros, tinklų kūrimo ir dalijimosi geriausia patirtimi;

III veiklos sritis. Naudoti jūrų atsinaujinančiuosius energijos išteklius

37. palankiai vertina iniciatyvas, kuriomis siekiama paspartinti prisitaikymą prie klimato kaitos ir pasiekti tikslą iki 2050 m. tapti neutralaus anglies dioksido poveikio žemynu, pvz., Atlanto regiono įgūdžių aljansą (angl. *All Atlantic Skills Alliance*) ir paskatas, kuriomis skatinamas atsinaujinančiųjų išteklių energetikos įrenginių diegimas jūroje ir sausumoje; pabrėžia, koks svarbus yra Atlanto vandenyno pakrantės valstybių bendradarbiavimas besiformuojančioje atsinaujinančiųjų išteklių energijos, tokios kaip saulės, bangų, potvynių ir vėjo energija, mokslinių tyrimų ir plėtros srityje; apgailestauja, kad jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energetika Atlanto vandenyno regione ir toliau plėtojama nepakankamai;

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

38. pabrėžia, kad pertvarkyta mėlynoji ekonomika Atlanto vandenyno regione gali prisidėti prie perėjimo prie švarios energijos, pasinaudojant didėjančiu jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos potencialu ir darniu jūrinių teritorijų valdymu pagal Europos žaliąjį kursą, kuriame pabrėžiamas esminis jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos vaidmuo pereinant prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos;

IV veiklos sritis. Užtikrinti vandenyno gyvybingumą ir jo pakrančių atsparumą

39. apgailestauja dėl to, kad persvarstytame Atlanto vandenyno veiksmų plane (2.0) ir jo veiklos srityse neužsimenama apie ekosisteminio jūrų valdymo metodo įgyvendinimą, kaip reikalaujama Jūrų strategijos pagrindų direktyvoje⁽²³⁾, ir pabrėžia, kad jis turėtų būti taikomas visų sričių mėlynosios ekonomikos veiklai;

40. remia vandenynų mokslinius tyrimus ir ragina Komisiją ir Atlanto vandenyno regionus pagal veiksmų plano IV veiklos sritį skatinti vykdyti didelį bendrą Atlanto vandenyno ir jo dugno valymo projektą, remti okeanografijos mokslinius tyrimus ir vandenyno dugno stebėjimą bei skatinti tvarias taršos prevencijos priemones; atsižvelgdamas į tai, ragina parengti veiksmus, kuriais būtų prisidedama prie jūrų išteklių apsaugos ir priklausomybės nuo iškastinio kuro, pavyzdžiui, laivų pagaminamo anglies dioksido, mažinimo;

41. mano, kad žiedinė ekonomika turėtų būti plečiama surenkant jūrą teršiančias šiukšles ir pakartotinai jas panaudojant ekonomikoje; primygtinai ragina Komisiją remti plastiko ir kitų jūrinių atliekų surinkimo ir apdorojimo centrų statybą, ypač Atlanto atokiausiuose regionuose, kuriuos labai veikia jūrų srovių nešamos atliekos; siūlo viename iš Atlanto atokiausių regionų įsteigti jūros taršos prevencijos ir kovos su ja centrą;

42. ragina Komisiją, valstybes nares ir jų regionus didinti prevencijos ir rizikos valdymo pajėgumus siekiant susidoroti su avarijomis sausumoje ir jūroje ir gaivalinėmis nelaimėmis; ragina Komisiją glaudžiai bendradarbiauti su Europos jūrų saugumo agentūra siekiant padėti valstybėms narėms mažinti su laivyba susijusią riziką aplinkai ir didinti bendrą jūrų sektoriaus tvarumą ir saugą;

43. palankiai vertina Atlanto vandenyno veiksmų plane (2.0) pateiktą nuorodą į pakrančių šlapynių žemėlapių sudarymą ir išsaugojimą ar atkūrimą įgyvendinant 6 tikslą didinti pakrančių atsparumą; ragina Komisiją užtikrinti, kad šiose srityse būtų parengti veiksmingi valdymo planai;

44. pabrėžia specializuotų Europos regioninės plėtros fondo ir INTERREG programų, ypač skirtų klimato kaitos švelninimui ir prisitaikymui prie jos bei hidrogeologinės rizikos pakrančių zonose ir šlapynėse vertinimui ir prevencijai, svarbą;

45. ragina Komisiją bendradarbiaujant su Tarptautine jūrų organizacija parengti plataus užmojo iniciatyvas ir laivų priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo veiksmų planą, pagrįstą išsamiu poveikio vertinimu;

46. ragina valstybes nares nustatyti dideles saugomas jūrų teritorijas ir pabrėžia visų rūšių jūros organizmų apsaugos svarbą; pabrėžia, kad saugomos jūrų teritorijos ne tik saugo jūrų ekosistemas, bet ir atlieka svarbų vaidmenį švelninant klimato kaitą ir prisitaikant prie jos ir padeda užtikrinti, kad vandenynai būtų sveiki ir atsparūs; pakartoja Komisijos 2030 m. biologinės įvairovės strategijoje pateiktą raginimą užtikrinti, kad būtų saugoma bent 30 proc. ES jūrų teritorijos, be kita ko, nustatant žuvų išteklių atkūrimo rajonus, kaip numatyta bendroje žuvininkystės politikoje, ir bent 10 proc. ES vandenų priskirti prie griežtai saugomų teritorijų⁽²⁴⁾;

⁽²³⁾ Jūrų strategijos 1 straipsnyje išdėstyta, kad ekosisteminis metodas turi būti taikomas taip, jog būtų užtikrinta, „kad bendras šios veiklos sudaromas spaudimas neperaugtų lygio, suderinamo su geros ekologinės būklės pasiekimu, ir kad nebūtų pakenkta jūrų ekosistemų pajėgumui reaguoti į žmonių sukeltus pasikeitimus, tuo pačiu sukuriant sąlygas, kad dabartinės ir būsimos kartos galėtų tvariai naudoti jūrų išteklius ir naudotis jūrų paslaugomis“.

⁽²⁴⁾ 2030 m. ES biologinės įvairovės strategijoje nustatytas tikslas taikyti teisinę apsaugą ne mažiau kaip 30 proc. ES sausumos ir 30 proc. jos jūrų ploto ir integruoti ekologinius koridorius (tai reiškia papildomus 4 proc. sausumos ir 19 proc. jūrų teritorijos, palyginti su šiandiena). Be to, joje reikalaujama, kad 10 proc. ES sausumos ir 10 proc. ES jūrų būtų griežtai saugomos teritorijos (šiuo metu griežtai saugoma tik 3 proc. sausumos ir mažiau nei 1 proc. jūrų teritorijų).

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

47. pabrėžia, kad svarbu suderinti Komisijos ir valstybių narių pastangas gerinti vandenynų būklę ir valdymą ir skatinti tausų jų išteklių valdymą, kaip pabrėžta Golvėjaus ir Belemo pareiškimuose;

48. pabrėžia ataskaitos „Mission Starfish 2030: Restore our Ocean and Waters“ svarbą Atlanto vandenyno veiksmų planui ir ragina imtis paramos priemonių ir koordinuoti veiksmus su valstybėmis narėmis ir jų regionais įgyvendinant politiką, kuria siekiama penkių bendrųjų tikslų: žinių, atkūrimo, nulinės taršos, priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo ir valdymo;

Valdymas

49. teigiamai vertina tai, kad dabar Atlanto vandenyno regionai labiau įtraukti į Atlanto regiono strategijos valdymą, kad nacionalinės delegacijos gali pakviesti savo regionų atstovus dalyvauti Atlanto vandenyno regiono strateginio komiteto veikloje ir kad Periferinių jūrų regionų konferencijos buvo paprašyta atlikti patariamąjį vaidmenį; šiuo požiūriu pažymi, kad pakrančių regionai, miesteliai, miestai ir savivaldybės galėtų reikšmingai prisidėti prie šio veiksmų plano įgyvendinimo;

50. ragina įtraukti visų susijusių regionų atstovus į nacionalines delegacijas, o Atlanto atokiausius regionus ir ES nepriklausančias Atlanto regiono šalis pakviesti dalyvauti strategijoje;

51. primena sėkmingą Alpių regiono strategijos valdymo struktūros modelį;

52. siūlo bent kartą per metus arba dažniau rengti valstybių narių, strategijoje dalyvaujančių regionų, Komisijos, Parlamento ir visų suinteresuotųjų subjektų susitikimus, siekiant skatinti geresnį kiekvieno regiono taikomų priemonių koordinavimą ir dažną jų stebėseną; mano, kad reikia užtikrinti didesnę naujos valdymo struktūros ir būsimų susitikimų matomumą;

53. rekomenduoja Atlanto vandenyno strategijos šalims ir INTERREG Atlanto regiono stebėsenos komiteto nariams nustatyti bendrus tikslus ir sprendimų priėmimo procedūras siekiant geriau įgyvendinti sprendimus, kad būtų galima atremti regionams kylančius iššūkius inovacijų, efektyvaus išteklių naudojimo, aplinkos ir kultūros srityse, remiant regioninę plėtrą ir tvarų augimą; pabrėžia, kad INTERREG Atlanto vandenyno programoje nėra nei administracinių, nei finansinių pajėgumų tam, kad ji būtų vienintelis Atlanto vandenyno strategijos projektų finansavimo šaltinis;

54. ragina Komisiją, atsižvelgiant į konkrečius Atlanto vandenyno strategijos tikslus, daugiausia dėmesio skirti mažiausiai išvystytiems Atlanto vandenyno regionams; mano, kad itin svarbu padidinti specifinių kvietimų teikti paraiškas dėl Atlanto regione vykdomų projektų, įskaitant mažo, vidutinio ir didelio masto transatlantinius projektus, skirtų mažiau išplėtotiems Atlanto vandenyno strategijos socialiniams ir ekonominiams prioritetams, skaičių; atsižvelgdamas į tai, primena, kad svarbu visapusiškai įgyvendinti partnerystės principą įtraukiant socialinius ir ekonominius partnerius į sanglaudos politikos programų Atlanto regionuose rengimą, taip pat ir tam, kad būtų užtikrintas geresnis projektų planavimas ir įgyvendinimas vietoje;

55. primygtinai ragina valstybes nares, bendradarbiaujant su savo regionų ir vietos valdžios institucijomis bei kitais suinteresuotaisiais subjektais, priimti didesnius įsipareigojimus ir įgyvendinti bendrus strateginius projektus; pabrėžia šiame veiksmų plane aptartų strateginių sektorių, pvz., transporto, energetikos, darnaus turizmo, aplinkos apsaugos ir tausaus išteklių naudojimo, mokslinių tyrimų ir švietimo, svarbą;

56. mano, kad aplinkos srities nevyriausybinės organizacijos, kurių veikla yra tiesiogiai susijusi su jūra, turėtų būti aktyviau įtraukiamos kuriant, skatinant ir įgyvendinant naujus projektus švietimo ir kitose srityse, tokiose kaip Atlanto ekosistemų ir biologinės įvairovės apsauga;

57. ragina Atlanto strategijos šalis, remiant Komisijai, sukurti specialią informacinę platformą, skirtą keistis persvarstytam Atlanto vandenyno veiksmų planui (2.0) svarbia patirtimi ir geriausia praktika;

58. primygtinai ragina Komisiją peržiūrėti dabartinę strategiją, atsižvelgiant į joje nustatytus rimtus trūkumus;

Atlanto vandenyno makroregiono kūrimas

59. primena, kad Taryba savo 2019 m. birželio 5 d. išvadose dėl ES makroregioninių strategijų įgyvendinimo ir toliau buvo atvira naujų makroregionų kūrimui; ragina Europos Vadovų Tarybą suteikti Komisijai įgaliojimus nustatyti Atlanto vandenyno makroregiono modelį, pagal kurį būtų didinama regioninių valdžios institucijų įtrauktis ir Atlanto atokiausių regionų vaidmuo valdant Atlanto vandenyno strategiją, skatinami plataus užmojo Atlanto regionui skirti projektai ir geriau koordinuojamas ES finansavimo naudojimas regionuose ir kuris būtų taikomas integruotai, dėmesį skiriant jūrų aspekto ir ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos sinergijai;

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

60. ragina Komisiją atlikti išsamią naudos, kurią valstybės narės ir jų regionai gautų sukūrus Atlanto vandenyno makroregioną, analizę, kurioje būtų išnagrinėti šioms regionams kylantys bendri iššūkiai; ragina Komisiją veiksmų plane ir Atlanto vandenyno makroregiono kūrimo analizėje atsižvelgti į atokiausių regionų ypatumus ir pabrėžia, kad būtina skirti deramą dėmesį jų ypatumams, kiekviename baseine – Karibų jūros baseine, Amazonės baseine ir Makaronėzijos baseine – plėtojant specialias strategijas, kuriose daugiausia dėmesio būtų skiriama konkreitiems atokiausių regionų iššūkiams, užtikrinant, kad nė vienas regionas nebūtų paliktas nuošalyje;

o

o o

61. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, valstybėms narėms ir Prancūzijos, Airijos, Portugalijos ir Ispanijos regionų parlamentams, taip pat Regionų komitetui ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0382

Nauja ES ir Kinijos strategija

2021 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl naujos ES ir Kinijos strategijos (2021/2037(INI))

(2022/C 117/05)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2019 m. kovo 12 d. Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą „ES ir Kinija. Strateginė perspektyva“ (JOIN(2019)0005),
- atsižvelgdamas į 1995 m. pradėtą ES ir Kinijos dialogą dėl žmogaus teisių ir į 2019 m. balandžio 1–2 d. Briuselyje įvykusį jo 37-ąjį raundą,
- atsižvelgdamas į 2003 m. pradėtą ES ir Kinijos strateginę partnerystę,
- atsižvelgdamas į 2020 m. ES ir Kinijos strateginę bendradarbiavimo darbotvarkę,
- atsižvelgdamas į 2016 m. birželio mėn. Visuotinę Europos Sąjungos užsienio ir saugumo politikos strategiją,
- atsižvelgdamas į Tarybos reglamentą (ES) 2020/1998 ⁽¹⁾ ir į 2020 m. gruodžio 7 d. Tarybos sprendimą (BUSP) 2020/1999 ⁽²⁾ dėl ribojamųjų kovos su šurkščiais žmogaus teisių pažeidimais priemonių,
- atsižvelgdamas į 2020 m. liepos 28 d. Tarybos išvadas dėl Honkongo,
- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezolucijas dėl žmogaus teisių padėties Kinijoje, ypač į 2020 m. gruodžio 17 d. rezoluciją dėl priverstinio darbo ir uigūrų padėties Sindziango uigūrų autonominiame regione ⁽³⁾, 2019 m. balandžio 18 d. rezoluciją dėl Kinijos, visų pirma dėl religinių ir etninių mažumų padėties ⁽⁴⁾, 2018 m. spalio 4 d. rezoluciją dėl masinio uigūrų ir kazachų savavališko sulaikymo Sindziango uigūrų autonominiame regione ⁽⁵⁾, 2018 m. rugsėjo 12 d. rezoluciją dėl ES ir Kinijos santykių padėties ⁽⁶⁾ ir 2016 m. gruodžio 15 d. rezoluciją dėl Larung Garo tibetiečių budistų akademijos ir Ilhamo Tohti atvejų ⁽⁷⁾,
- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezolucijas ir rekomendacijas dėl Honkongo, visų pirma į 2020 m. birželio 19 d. rezoluciją dėl Honkongui taikomo Kinijos Liaudies Respublikos nacionalinio saugumo įstatymo ir dėl būtinybės ES ginti Honkongo aukšto lygio autonomiją ⁽⁸⁾, 2021 m. sausio 21 d. rezoluciją dėl represijų prieš demokratinę opoziciją Honkonge ⁽⁹⁾ ir 2017 m. gruodžio 13 d. rekomendaciją Tarybai, Komisijai ir Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai dėl Honkongo praėjus 20 metų po perdavimo ⁽¹⁰⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. lapkričio 26 d. rezoluciją dėl ES prekybos politikos peržiūros ⁽¹¹⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2021 m. gegužės 20 d. rezoluciją dėl Kinijos atsakomųjų sankcijų, taikomų ES subjektams ir Europos Parlamento nariams bei nacionalinių parlamentų nariams ⁽¹²⁾,

⁽¹⁾ OL L 410 I, 2020 12 7, p. 1.

⁽²⁾ OL L 410 I, 2020 12 7, p. 13.

⁽³⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0375.

⁽⁴⁾ OL C 158, 2021 4 30, p. 2.

⁽⁵⁾ OL C 11, 2020 1 13, p. 25.

⁽⁶⁾ OL C 433, 2019 12 23, p. 103.

⁽⁷⁾ OL C 238, 2018 7 6, p. 108.

⁽⁸⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0174.

⁽⁹⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0027.

⁽¹⁰⁾ OL C 369, 2018 10 11, p. 156.

⁽¹¹⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0337.

⁽¹²⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0255.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į savo 2021 m. sausio 21 d. rezoliuciją dėl glaudesnių sąsajų ir ES ir Azijos santykių⁽¹³⁾,
 - atsižvelgdamas į Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją ir kitas JT žmogaus teisių srities sutartis ir priemones,
 - atsižvelgdamas į 1948 m. JT konvenciją dėl kelio užkirtimo genocido nusikaltimui ir baudimo už jį,
 - atsižvelgdamas į 1930 m. Tarptautinės darbo organizacijos Konvencijos dėl priverstinio ar privalomojo darbo 2014 m. protokolą, kurio Kinija nepasirašė,
 - atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją (UNFCCC) ir Paryžiaus susitarimą, kuris įsigaliojo 2016 m. lapkričio 4 d.,
 - atsižvelgdamas į JT jūrų teisės konvenciją (UNCLOS), sudarytą 1982 m. gruodžio 10 d. ir įsigaliojusią 1994 m. lapkričio 16 d.,
 - atsižvelgdamas į 2020 m. lapkričio 25 d. NATO generalinio sekretoriaus paskirtos svarstymų grupės ataskaitą „2030 m. NATO: vieningi naujojoje eroje“,
 - atsižvelgdamas į Kinijos 14-ąjį penkmečio planą bei į dvigubos apyvartos ir saugių tiekimo grandinių principus,
 - atsižvelgdamas į Kinijos Liaudies Respublikos Konstitucijos 36 straipsnį, kuriuo visiems piliečiams užtikrinama religijos laisvė, ir jos 4 straipsnį, kuriuo remiamos tautinių mažumų teisės,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Tarptautinės prekybos komiteto nuomonę,
 - atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto pranešimą (A9-0252/2021),
- A. kadangi savo strateginėje programoje žmogaus teisių ir demokratijos srityje ES yra išsipareigojusi propaguoti žmogaus teises, demokratiją ir teisinę valstybę visose be išimties ES išorės veiksmų srityse ir kad žmogaus teisės bus jos santykių su visomis trečiosiomis šalimis, įskaitant strategines partneres, pagrindinis klausimas;
- B. kadangi dėl spartaus ekonomikos augimo ir ryžtingos užsienio politikos darbotvarkės, visų pirma dėl jos investavimo strategijos, politikos priemonių „Globalizacijos link“ ir „Pagaminta Kinijoje 2025“, taip pat iniciatyvos „Viena juosta, vienas kelias“, Kinija užsitikrina stipresnę pasaulinį vaidmenį tiek kaip ekonominė galia, tiek kaip užsienio politikos veikėja, kuri kelia rimtų politinių, ekonominių, saugumo ir technologinių iššūkių ES ir turi reikšmingų bei ilgalaikių pasekmių pasaulio tvarkai, taip pat kelia didelę grėsmę taisyklėmis grindžiamam daugiašališkumui ir pagrindinėms demokratinėms vertybėms;
- C. kadangi Kinijos Liaudies Respublika yra unitarinė, vienos partijos komunistinė valstybė, vadovaujama Kinijos komunistų partijos, išsipareigojusios laikytis marksizmo-leninizmo principų; kadangi dėl to ji nesivadovauja demokratinėmis vertybėmis, pvz., asmens laisve, žodžio laisve ir religijos laisve;
- D. kadangi Kinija vis labiau siekia svarbesnio vaidmens pasaulyje, kaip Kinijos Prezidentas Xi Jinping savo pranešime 2017 m. XIX-ajam komunistų partijos kongresui atvirai pažadėjo, kad iki 2049 m. Kinija taps pasaulio lydere nacionalinės galios ir tarptautinės įtakos atžvilgiu;
- E. kadangi Honkongo, Makao ir Taivano ilgalaikės demokratijos tradicijos įrodo, kad Kinijos žmonės vertina demokratiją;
- F. kadangi Makao šią vasarą, uždraudus rengti ceremonijas žudynių Tiananmenio aikštėje sukakčiai pažymėti ir darant spaudimą žiniasklaidos organizacijoms laikytis Kinijai palankaus žurnalistinio požiūrio, Kinijos valdžios institucijos 21 kandidatams, kurių dauguma yra demokratiją remiančių judėjimų nariai, uždraudė dalyvauti kituose parlamento rinkimuose;

⁽¹³⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0016.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- G. kadangi Kinija yra padariusi žmogaus teisių pažeidimų, sąmoningai pažeisdama savo dvišalius ir daugiašalius įsipareigojimus šiose srityse; kadangi Kinija nuolat teikė rezoliucijas Jungtinių Tautų žmogaus teisių tarybai, kuriomis siekiama „suverenumą, nesikišimą ir tarpusavio pagarbą“ padaryti pagrindiniais nediskutuotiniais principais, kurie būtų svarbesni nei asmenų žmogaus teisių skatinimas ir apsauga; kadangi Kinija vykdo sistemingą uigūrų, tibetiečių, mongolų ir kitų etninių mažumų, žmogaus teisių gynėjų, aktyvių visuomenininkų, religinių grupių, žurnalistų ir peticijų teikėjų bei protestuotojų prieš neteisingumą persekiojimą, taip pat vykdo vis stiprėjančias represijas prieš visus asmenis, kurie reiškia skirtingą ir priešingą nuomonę, ypač Honkonge; kadangi geros valios priemonių ir neprivalomų įsipareigojimų nepakako, kad Kinija stipriau įsipareigotų laikytis esminių Europos Sąjungai vertybių;
- H. kadangi neseniai įvykęs užsienio korespondentų išvykimas iš Kinijos ir Kinijos institucijų nurodymas, kad Užsienio korespondentų klubas yra „neteisėta organizacija“, yra naujasis iš daugelio vis didesnio skaičiaus atvejų, kai užsienio žurnalistai yra persekiojami ir jiems trukdoma, kol jie galiausiai išvyksta iš Kinijos; kadangi tai yra dalis pastangų kontroliuoti kalbą apie Kiniją visame pasaulyje ir spręsti, kokios rūšies kalba ir diskusijos būtų leistinos pasaulio mastu, ir laiko šias pastangas totalitarinės grėsmės dalimi;
- I. kadangi taikant dabartinę ES ir Kinijos strategiją atskleisti jos trūkumai, atsižvelgiant į pastarojo meto įvykius ir Kinijos pasaulio mastu keliamus iššūkius, ir ši strategija turi būti atnaujinta;
- J. kadangi Parlamentas paragino Komisiją pradėti tyrimą taikymo sričiai apibrėžti ir poveikio vertinimą, kad būtų kuo skubiau oficialiai pradėtos derybos su Taivanu;
- K. kadangi nuo 2014 m., kai Kinijos vyriausybė pradėjo vykdyti vadinamąją Aktyvios kovos su smurtiniu terorizmu kampaniją, sparčiai blogėja uigūrų ir kitų etninių mažumų, pirmiausia musulmonų, padėtis Sindziango uigūrų autonominiame regione; kadangi sulaukymo stovyklose, vadinamose politinio perauklėjimo arba mokymo centrais, kuriose uigūrams taikomos sistemingo priverstinio darbo, kankinimo, priverstinio dingimo, masinio sekimo, kultūros ir religijos sunaikinimo, priverstinės moterų sterilizacijos, seksualinio smurto priemonės, pažeidžiamos reprodukcinės teisės ir atskiriamos šeimos, kalinama daugiau kaip milijonas žmonių; kadangi atlikus teisinę analizę padaryta išvada, kad ši nusikalstama veika tarptautinėje teisinėje sistemoje yra vertinama kaip nusikaltimai žmoniškumui ar net tariamas genocidas; kadangi keli nacionaliniai parlamentai priėmė pozicijas šia kryptimi;
- L. kadangi pagal ES visuotinių sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimą ES gali taikyti ribojamąsias priemones konkreitiems asmenims, subjektams ir įstaigoms, įskaitant valstybės ir ne valstybės subjektus, kurie yra atsakingi už sunkius žmogaus teisių pažeidimus, dalyvauja juos vykdant ar yra su jais susiję; kadangi 2021 m. kovo 22 d. keturi Kinijos asmenys ir vienas subjektas, tiesiogiai atsakingi už sunkius žmogaus teisių pažeidimus Sindziango uigūrų autonominiame regione, buvo įtraukti į fizinių ir juridinių asmenų, kuriems taikomos šios ribojamosios priemonės, sąrašą; kadangi reaguodama į šias priemones Kinija nustatė atsakomąsias sankcijas dešimčiai Europos asmenų ir keturiems subjektams, įskaitant penkis Europos Parlamento narius ir du ES institucinius organus, Europos Parlamento Žmogaus teisių pakomitetį ir Europos Sąjungos Tarybos Politinį ir saugumo komitetą, taip pat dviem Europos mokslininkams, dviem Vokietijos idėjų institutams ir Danijos organizacijai „Alliance of Democracies Foundation“; kadangi Kinijos sankcijos neturi teisinio pagrindimo ir pagrindo ir yra tiesiogiai nukreiptos ne tik į susijusius asmenis ir subjektus, bet ir į visą Europos Sąjungą; kadangi šios sankcijos neabejotinai yra bandymas sulaukyti ES nuo tolesnio jos darbo ir veiksmų, nukreiptų prieš žmogaus teisių pažeidimus Kinijoje;
1. rekomenduoja Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai (pirmininko pavaduotojas ir vyriausiasis įgaliotinis) bei Tarybai:
- a) parengti ryžtingesnę, visapusiškesnę ir nuoseklesnę ES ir Kinijos strategiją, kuri vienytų visas valstybes nares ir formuotų santykius su Kinija visos ES labui, visų pirma gindama mūsų vertybes ir propaguodama taisyklėmis grindžiamą daugiašalę tvarką; pabrėžia, kad šioje strategijoje reikia atsižvelgti į įvairiapusį ES santykių su Kinija pobūdį; pažymi, kad Kinija yra ne tik ES bendradarbiavimo ir derybų partnerė, bet ir ekonomikos konkurentė bei sisteminė varžovė vis daugiau sričių;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

b) pasiūlyti, kad ši strategija būtų grindžiama šešiais ramsčiais:

- 1) atviras dialogas ir bendradarbiavimas atremiant pasaulinius iššūkius;
- 2) didesnis dalyvavimas visuotinių vertybių, tarptautinių normų ir žmogaus teisių srityse;
- 3) grėsmių, pažeidžiamumo ir iššūkių analizė ir nustatymas;
- 4) partnerystės su panašiai mąstančiais partneriais kūrimas;
- 5) atviro strateginio savarankiškumo skatinimas, be kita ko, prekybos ir investicijų santykių srityse;
- 6) pagrindinių Europos interesų ir vertybių gynimas ir propagavimas transformuojant ES į veiksmingesnę geopolitinę veikėją;

Atviras dialogas ir bendradarbiavimas atremiant pasaulinius iššūkius

2. ragina pirmininko pavaduotoją ir vyriausiąją įgaliotinę užtikrinti, kad pagal naują ES ir Kinijos strategiją Kinija būtų įtraukta į principais pagrįstą ir į interesus orientuotą dialogą dėl pasaulinių iššūkių, pavyzdžiui, žmogaus teisių, parengiant plataus užmojo, holistinę ir į rezultatus orientuotą ES strategiją dėl žmogaus teisių Kinijoje, kuri būtų šios naujos ES ir Kinijos strategijos dalis, aplinkos ir klimato kaitos, branduolinio nusiginklavimo, ekonomikos atsigavimo po COVID-19 skatinimo, kovos su pasaulinėmis sveikatos krizėmis ir konkrečių daugiašalių organizacijų reformos; ragina, kad šiame dialoge būtų vadovaujama ES pagrindiniais principais ir interesais ir siekiama pagrindinių ES tikslų išorės santykių srityje; pabrėžia, kad abiejų partnerių bendradarbiavimas bus naudingas sprendžiant šias pasaulines problemas; pakartoja, kad Kinija ir toliau yra svarbi ES partnerė;

3. remia glaudesnę dialogą ir bendradarbiavimą su Kinija taikos ir saugumo klausimu; pripažįsta bendradarbiavimo su Kinija svarbą neleidžiant Afganistanui tapti nauja teroristų baze ir atgrasant Šiaurės Korėją nuo tolesnio branduolinės programos vykdymo; pritaria tam, kad būtų siekiama bendradarbiauti darnaus vystymosi srityje, prisidėti prie humanitarinės pagalbos ir pagalbos nelaimės atveju, aplinkosaugos klausimų, kosmoso bei orlaivių ir erdvėlaivių pramonės, mokslo, technologijų ir inovacijų srityse, kartu visapusiškai pabrėžiant mokslinių tyrimų laisvę; pabrėžia, kad šie dialogai ir bendradarbiavimas turi būti grindžiami bendru įsipareigojimu užtikrinti atvirumą ir bendradarbiauti skaidriai, teisingu ir lygiateisiu būdu, laikantis taisyklėmis grindžiamos tarptautinės tvarkos, kartu užtikrinant, kad būtų apsaugoti Europos interesai ir vertybės, ir plėtojant Europos gebėjimą pririnkus konkuruoti su Kinija;

4. pažymi, kad tam tikros bendradarbiavimo sritys, pvz., IRT, kosmoso bei orlaivių ir erdvėlaivių pramonė, gali būti panaudotos dvejopai ir gali būti naudojamos prieš Kinijos gyventojus ir prieš Vakarus;

5. pabrėžia, kad svarbu paskatinti Kinijos įsipareigojimą kovoti su klimato kaita ir kitomis aplinkosaugos problemomis stiprinant ES ir Kinijos partnerystę šioje srityje, ir pabrėžia, jog reikia užtikrinti, kad tiek ES, tiek Kinija laikytųsi atitinkamų savo įsipareigojimų pagal Paryžiaus susitarimą; pabrėžia, jog svarbu, kad ES įgyvendintų pasienio anglies dioksido korekcinis mechanizmą; pabrėžia, kad per pastaruosius tris dešimtmečius Kinija patrigubino savo išmetamą anglies dioksido kiekį ir dabar išmeta 27 proc. viso pasaulyje išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio; pabrėžia, kad būtina užtikrinti pusiausvyrą tarp Kinijos skelbiamų pasaulinių užmojų kovojant su klimato kaita ir jos investavimo strategijų savo šalyje bei užsienyje aplinkosauginio poveikio; ragina Kinijos vyriausybę neeksportuoti savo anglies pramonės pajėgumų į trečiąsias šalis, visų pirma įgyvendinant iniciatyvą „Viena juosta, vienas kelias“;

6. ragina kasmet rengti ir reguliariai vertinti į rezultatus orientuotus dialogus žmogaus teisių klausimais ir ragina apskritai atlikti solidžią dvišalių dialogų pažangos lyginamąją analizę, siekiant užtikrinti, kad šie mainai duotų iš tikrųjų teigiamų rezultatų Kinijos žmogaus teisių ir žmogaus teisių gynėjų atžvilgiu; prašo skaidriai aptarti lyginamosios analizės rezultatus ir bet kokią pažangą, stagnaciją ar padėties prastėjimą; prašo žmogaus teisių klausimą nuolat kelti aukščiausiu politiniu lygmeniu – tiek ES ir Kinijos aukščiausio lygio susitikimuose, tiek valstybių narių lygmeniu; be to, ragina rengti šešėlinį dialogą žmogaus teisių klausimais, kuriame dalyvautų ES ir valstybių narių diplomatai, Kinijos diaspora, laisvos ir nepriklausomos NVO, akademikai ir teisės aktų rengėjai, siekiant geriau suprasti Kinijos sistemą ir parengti geresnes strategijas, kad būtų galima daryti įtaką Kinijos pažangai žmogaus teisių srityje; pabrėžia, kad šie dialogai žmogaus teisių klausimais turi apimti šiuos klausimus (bet jais neapsiriboti): žiniasklaidos laisvę ir spaudos laisvę, mažumų teises, be kita ko, Sindziango, Vidurio Mongolijos ir Tibeto regionuose, ir laisvą patekimą į šiuos regionus, užtikrinamą, be kita ko, diplomatams ir žurnalistams, Honkongo padėtį, žodžio laisvę, darbuotojų teises, susirinkimų teisę, religijos ar tikėjimo laisvę ir apskritai teisinės valstybės padėtį Kinijoje; palankiai vertina tai, kad paskirtas naujas ES specialusis pasiuntinys religijos ar tikėjimo laisvės propagavimo už ES ribų klausimais, ir ragina naująjį specialųjį pasiuntinį aktyviai dalyvauti

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

padedant visoms religinėms grupėms ir subjektams, įskaitant musulmonus, krikščionis ir budistus, kurie susiduria su persekiojimu žemyninėje Kinijoje ir Honkonge; ragina atitinkamas ES institucijas pasinaudoti šiais dialogais žmogaus teisių klausimais, kad būtų galima aptarti atskirus atvejus; toliau yra labai susirūpinęs dėl to, kad iki šiol kalinamas Švedijos pilietis ir leidėjas Gui Minhai; primygtinai ragina ES ir valstybes nares įsikišti aukščiausiu lygmeniu, kad būtų užtikrintas visų politinių kalinių skubus ir besąlygiškas paleidimas; reiškia susirūpinimą dėl sisteminių žmogaus teisių pažeidimų Kinijoje ir griežtai smerkia visus savavališkų suėmimų ir laisvo informacijos judėjimo bei saviraiškos laisvės slopinimo atvejus;

7. ragina ES pradėti dialogą su Kinija dėl galimų būdų skaidriai patobulinti pirminio reagavimo į užkrečiamąsias ligas, kurios gali sukelti epidemiją ar pandemiją, pajėgumus, įskaitant atpažinimo, rizikos nustatymo ir ankstyvojo perspėjimo sistemas, siekiant užtikrinti geresnį pasaulinį pasirengimą reaguoti į pandemijas; taip pat ragina Kiniją leisti atlikti nepriklausomą bei skaidrų SARS-COV-2 kilmės ir plitimo tyrimą;

8. pritaria tam, kad būtų plečiami abiejų šalių žmonių ryšiai ir studentų tarpusavio mainų vizitai, tačiau ragina valstybes nares geriau stebėti Kinijos vyriausybės kišimosi į akademinę laisvę poveikį;

Didesnis dalyvavimas visuotinių vertybių, tarptautinių normų ir žmogaus teisių srityse

9. kuo griežčiausiai smerkia Kinijos valdžios institucijų taikomas nepagrįstas ir savavališkas sankcijas, kurios prilygsta išpuoliui prieš žodžio laisvę, akademinę laisvę ir tarptautinį išpareigojimą ginti visuotines žmogaus teises ir jų sampratą; primygtinai ragina Kinijos valdžios institucijas panaikinti šias nepagrįstas sankcijas; laikosi nuomonės, kad dėl Kinijos valdžios institucijų nustatytų sankcijų toliau mažinamas pasitikėjimas ir trukdoma dvišaliam bendradarbiavimui;

10. pabrėžia, kad ES ir Kinijos visapusiško susitarimo dėl investicijų svarstymo ir ratifikavimo procesas negali prasidėti, kol nebus panaikintos Kinijos sankcijos Europos Parlamento nariams ir ES institucijoms;

11. šiomis aplinkybėmis atkreipia dėmesį į savo 2021 m. gegužės 20 d. rezoliuciją dėl Kinijos atsakomųjų sankcijų; ragina Komisiją, laikantis 2021 m. gegužės 20 d. Parlamento rezoliucijos dėl Kinijos atsakomųjų sankcijų ir Europos Sąjungos sutarties (ES sutartis) 21 straipsnio 1 dalies, pasinaudoti visomis turimomis priemonėmis ir diskusijomis dėl visapusiško susitarimo dėl investicijų kaip svertu siekiant pagerinti žmogaus teisių apsaugą ir paremti pilietinę visuomenę Kinijoje; primygtinai ragina Kiniją imtis konkrečių priemonių siekiant nutraukti kitus žmogaus teisių pažeidimus Kinijoje, pvz., priverstinį darbą ir uigūrų bei kitų turkų musulmonų mažumos grupių, tibetiečių, krikščionių ir kitų religinių bendruomenių bei bažnyčių sisteminių persekiojimų, ir laikytis savo tarptautinių išpareigojimų Honkongui pagal Kinijos ir Didžiosios Britanijos bendrą deklaraciją ir Honkongo Pagrindinį įstatymą sustabdant planuojamas miesto rinkimų sistemos reformas ir paleidžiant į laisvę demokratinius teisės aktų leidėjus bei aktyvistus; taip pat ragina Kiniją paisyti Makao pagrindinio įstatymo, kuris galios iki 2049 m., ir Kinijos ir Portugalijos bendro pareiškimo⁽¹⁴⁾, kuriuo neleidžiama jokiais būdais kištis į šalies rinkimų procesus ir žiniasklaidos veikimą;

12. pabrėžia, kad Parlamentas, prieš nustatydamas savo poziciją, atsižvelgs į žmogaus teisių padėtį Kinijoje, be kita ko, Honkonge; pakartoja, kad yra labai susirūpinęs dėl įvairių žmogaus teisių pažeidimų Kinijoje, ir primena, kad, nepaisant abiejų sistemų skirtumų, būtina visapusiškai paisyti visuotinių vertybių;

13. ragina Kiniją laikytis tarptautinių standartų, be kita ko, atsižvelgiant į jos poveikį klimatui, aplinkai, biologinei įvairovei, skurdui, sveikatai, darbo teisėms ir žmogaus teisėms; primygtinai ragina Kiniją, atsižvelgiant į tvarios prekybos ir darnaus vystymosi skatinimą, imtis konkrečių veiksmų siekiant ratifikuoti ir įgyvendinti keturias likusias pagrindines Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) konvencijas ir Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą; apgailestauja dėl to, kad kelios tarptautinės bendrovės, konkrečiai drabužių ir tekstilės sektoriuje, buvo plačiai ir dideliu mastu boikotuojamos po to, kai išreiškė susirūpinimą dėl pranešimų apie priverčiamąjį darbą Sindziange ir priėmė sprendimą nutraukti tiekimo grandinės ryšius su Sindziangu, ir griežtai smerkia politinę prievartą, kurią prieš jas vykdo Kinijos vyriausybė; dar kartą

⁽¹⁴⁾ 1987 m. balandžio 13 d. Kinijos ir Portugalijos bendras pareiškimas Makao klausimu.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

prašo Komisijos ir Europos išorės veikslių tarnybos (EIVT) sparčiai užbaigti rekomendacijas tiekimo grandinės verslui ir bendrovėms skirtas gaires dėl rizikos, kylančios naudojant uigūrų priverčiamąjį darbą, ir teikti pagalbą skubiai nustatant alternatyvius tiekimo šaltinius;

14. pabrėžia būtinybę užtikrinti, kad vidaus rinkos teisės aktai bei bet kokia išsamaus patikrinimo sistema ar priverčiamojo darbo importo draudimas būtų veiksmingai ir efektyviai taikomi, kad būtų užkirstas kelias ES vidaus rinkoje veikiantiems subjektams, tiesiogiai ar netiesiogiai susijusiems su žmogaus teisių pažeidimais Sindziange; be to, ragina Europos įmones Kinijoje laikytis savo įmonių socialinės atsakomybės išpareigojimų ir atlikti išsamų tyrimą dėl priverčiamojo darbo naudojimo jų tiekimo grandinėse;

15. primygtinai ragina JT vyriausiąjį žmogaus teisių komisarą pradėti nepriklausomus teisinius tariamo genocido, tariamų nusikaltimų žmoniškumui ir žmogaus teisių pažeidimų, įskaitant priverčiamojo darbo programas, kurios vykdomos keliuose Kinijos regionuose, tyrimus ir ragina ES ir jos valstybes nares teikti politinę paramą ir sutelkti tarptautinę paramą tokiam tyrimui; ragina Kinijos valdžios institucijas leisti laisvai, prasmingai ir netrukdomai patekti į šį regioną; yra labai susirūpinęs dėl pranešimų apie darbo programas Tibete, kurias Kinijos valdžios institucijos taip pat vadina „profesinio mokymo stovyklomis“; ragina Kiniją laikytis savo išpareigojimų pagal nacionalinę ir tarptautinę teisę ir gerbti žmogaus teises, įskaitant Sindziange, Tibete ir Vidurio Mongolijoje gyvenančių mažumų teises;

16. smerkia tai, kad Kinijoje yra labai ribojama saviraiškos laisvė, asociacijų laisvė ir spaudos laisvė; apgailestauja dėl vykdomo politinio persekiojimo, nukreipto prieš daugelį šiuo metu į užsienį pasitraukusių žurnalistų; ragina Kiniją užtikrinti, kad visi žurnalistai galėtų laisvai vykdyti savo darbą netrukdomi ir nebijodami represalijų; pabrėžia, kad turėtų būti užtikrinta spaudos ir žiniasklaidos laisvė; prašo, kad ES remtų žodžio laisvę ir žiniasklaidos laisvę Kinijoje įsteigdama Europos demokratinės žiniasklaidos fondą nepriklausomai žurnalistikai remti;

17. ragina Komisiją skubiai pateikti pasiūlytą privalomo išsamaus patikrinimo žmogaus teisių srityje sistemą ir remti pastangas siekiant panašios priemonės priėmimo Jungtinių Tautų sistemoje;

18. ragina Komisiją išreikšti savo susirūpinimą dėl naujo Įsakymo Nr. 15, kuriuo Kinijos valdžios institucijos dar labiau suvaržo religingus asmenys ir jų lyderius;

19. ragina valstybes nares visapusiškai įgyvendinti priemonių paketą, dėl kurio buvo susitarta po to, kai 2020 m. liepos mėn. buvo pradėtas taikyti Nacionalinio saugumo įstatymas Honkongui, ir peržiūrėti savo prieglobsčio, migracijos, vizų ir gyvenamosios vietos politiką Honkongo piliečių atžvilgiu; primygtinai ragina pirmininko pavaduotoją ir vyriausiąją įgaliotinį bei Tarybą įvertinti ir atnaujinti išvadas dėl Honkongo; ragina, siekiant reaguoti į represijas Honkonge, prireikus imtis tikslių priemonių pagal ES visuotinę sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimą; be to, ragina Kiniją panaikinti 2020 m. birželio mėn. Honkonge pradėtą taikyti Nacionalinio saugumo įstatymą; ragina tas valstybes nares, kurios toliau vadovaujasi galiojančiomis ekstradicijos sutartimis su Kinija ir Honkongu, sustabdyti atskirų asmenų ekstradiciją tais atvejais, kai dėl asmens ekstradicijos kyla pavojus, kad jis bus kankinamas arba su juo bus žiauriai, nežmoniška ir žeminančiai elgiamasi arba jis bus baudžiamas, jei tam asmeniui bus pareikšti kaltinimai dėl politinių priežasčių, kitais atvejais, kai būtų persekiojamos etninės mažumos, demokratinės opozicijos Honkonge atstovai ir apskritai disidentai ir visais atvejais, kai tai pažeistų ES išpareigojimus pagal Europos žmogaus teisių konvenciją;

20. rekomenduoja, kad ES vadovai ir valstybės narės atsisakytų vykti į Pekino žiemos olimpinės žaidynės tuo atveju, jei žmogaus teisių padėtis Kinijoje ir Honkonge nepagerėtų ir prieš renginį neįvyktų aukšto lygio ES ir Kinijos aukščiausiojo lygio susitikimas / dialogas žmogaus teisių klausimu, per kurį būtų užtikrinti apčiuopiami rezultatai;

21. apgailestauja dėl Kinijos paramos labiausiai represiniams režimams pasaulyje, visų pirma Sirijoje, Irane ir Šiaurės Korėjoje, taip pat Venesueloje ir Kuboje;

Grėsmių, pažeidžiamumo ir iššūkių analizė ir nustatymas

22. mano, kad būsimoje ES strategijoje dėl Kinijos turėtų būti numatytos reikiamos priemonės ir duomenys, kuriais būtų šalinamos Kinijos keliamos politinės, ekonominės, socialinės ir technologinės grėsmės, įskaitant įgyvendinant jos iniciatyvą „Viena juosta, vienas kelias“, Dvigubos apyvertos strategiją, 14-ąjį penkmečio planą ir iniciatyvas „Pagaminta Kinijoje 2025“, „Kinijos standartai 2035“ bei 16+1 politikos priemonės, be kita ko, jos karinį modernizavimą ir pajėgumų stiprinimą, taip pat šalinamas šių priemonių poveikis Sąjungos atviram strateginiam savarankiškumui bei daugiašalei taisyklėmis

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

grindžiamai tvarkai; pažymi, kad būtina skubiai užtikrinti politinę valių ir išteklius ES strategijos dėl glaudesnių sąsajų įgyvendinimui; ragina stipriau koordinuoti ES strategiją dėl glaudesnių sąsajų ir „Mėlynų taškų tinklo“ (angl. *Blue Dot Network*) iniciatyvą, kad būtų užtikrinta tvari alternatyva iniciatyvai „Viena juosta, vienas kelias“; teigiamai vertina G 7 vadovų susitarimą sukurti partnerystę siekiant atkurti geresnį pasaulį – iniciatyvą „Build Back Better World“ (B3W), kuri būtų alternatyva Kinijos iniciatyvai „Viena juosta, vienas kelias“; ragina ES valstybes nares ir institucijas palankiai įvertinti iniciatyvą ir prie jos prisidėti;

23. ragina Komisiją užsakyti ES masto ES priklausomybės nuo Kinijos tam tikruose strategiškai svarbiuose ir ypatingos svarbos sektoriuose, įskaitant vaistų tiekimą, auditą, suskirstytą pagal valstybes nares, jei įmanoma, nacionaliniu ir subnacionaliniu lygmenimis, remiantis jos naujausia išsamia analize „Strateginė priklausomybė ir pajėgumai“ (SWD(2021) 0352), kurioje nustatomi su nepageidaujama priklausomybe susijusios rizikos mažinimo planai, kartu išlaikant bendrus santykius su Kinija, kurie turėtų būti kuo labiau abipusiškesni ir subalansuoti bei suderinti su ES vertybėmis ir strateginiais prioritetais;

24. ragina Komisiją ir Tarybą parengti mechanizmus, kuriais būtų nuosekliai šalinamos šios grėsmės, visų pirma:

- a) užtikrinant ES vienybę valstybių narių lygmeniu, nes ji būtina, kad būtų galima tinkamai įgyvendinti naująją ES ir Kinijos strategiją; raginant visas valstybes nares laikytis ES pagrindinių vertybių;
- b) remiantis ES priemonių rinkiniu, skirtu nacionalinėms, regioninėms ir vietos rizikos mažinimo priemonėms, bendradarbiaujant su panašiai mėstančiais partneriais parengti visuotinius naujos kartos technologijų, pvz., 5G ir 6G tinklų, standartus, laikantis demokratijos vertybių, ir užtikrinti, kad saugumo standartų nesilaikančios įmonės negalėtų dalyvauti plėtojant 5G ir 6G ryšio tinklus;
- c) stiprinant ES pajėgumus siekiant pasaulinės lyderės statuso, be kita ko, bendradarbiaujant su panašiai mėstančiais partneriais;
- d) užtikrinant, kad Komisija, Taryba ir EIVT koordinuotų veiklą instituciniu lygmeniu prieš su iniciatyva „Viena juosta, vienas kelias“ susijusius renginius, ir bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis siekiant užtikrinti, kad šioje iniciatyvoje dalyvaujančiųjų priimti sprendimai atitiktų ES politiką ir interesus bei nepažeistų pagrindinių ES vertybių; pabrėžia, kad prieš su iniciatyva „Viena juosta, vienas kelias“ susijusius renginius turi vykti ES lygmens konsultacijos, pavyzdžiui, Tarybos lygmeniu surengiant bendrą Prekybos politikos komiteto ir Politinio ir saugumo komiteto posėdį, kad būtų užtikrinta vieninga valstybių narių pozicija; pabrėžia, kad iniciatyva „Viena juosta, vienas kelias“ turi atitikti tarptautinius standartus; pabrėžia, kad iniciatyvos „Viena juosta, vienas kelias“ projektus būtina atidžiai stebėti, be kita ko, dėl jų neigiamo politinio poveikio Europos Sąjungoje;
- e) kontroliuojant pagrindines infrastruktūros sutartis valstybėse narėse ir narystės siekiančiose šalyse siekiant užtikrinti jų atitiktį ES teisės aktams, taip pat jų suderinamumą su ES strateginiais interesais, kaip apibrėžta ES ir Kinijos strategijoje; apsaugant ypatingos svarbos infrastruktūrą nuo trečiųjų šalių įtakos, kuri galėtų pakenkti ES ir jos valstybių narių ekonominiams ir saugumo interesams;

25. pabrėžia, kad dvišalis ir nekoordinuojamas kai kurių valstybių narių bendradarbiavimas su Kinija ir tai, kad pasirašant susitarimo memorandumus su trečiosiomis šalimis apie tai nepranešama Komisijai, duoda priešingų rezultatų ir kenkia visuotinei ES pozicijai ir derybiniam pranašumui, kurį ES valstybės narės turi, kai veikia bendrai kaip Sąjunga, o ne kaip atskiros valstybės; prašo valstybių narių nepasirašyti tokių memorandumų prieš tai nepasitarus su Taryba ir Komisija; ragina ES lygmeniu sukurti koordinavimo mechanizmą tokiems klausimams spręsti; primena ES sutarties 24 straipsnį, kuriame pažymima, kad „valstybės narės lojalumo ir savitarpio solidarumo dvasia aktyviai ir besąlygiškai remia Sąjungos užsienio ir saugumo politiką“ ir kad jos „nesiima jokių veiksmų, prieštaraujančių Sąjungos interesams arba galinčių sumenkinti jos, kaip tarptautinių santykių darną skatinančios jėgos, veiksmingumą“;

26. pabrėžia, kad ES ir Kinijos strategijos ir nacionalinių strategijų bei politikos Kinijos atžvilgiu įgyvendinimas turėtų būti reguliariai koordinuojamas tarp ES institucijų, valstybių narių, įvairių Komisijos generalinių direktoratų ir Europos Parlamento, siekiant užtikrinti visapusišką ir nuoseklią politiką, pagal kurią būtų išvengta atskirų politikos sričių suskaidymo; mano, kad politika turėtų būti koordinuojama ir su regioniniais bei vietos veikėjais, kurie kuria ir palaiko ryšius su Kinija;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

27. reiškia susirūpinimą dėl vis dažnesnių hibridinių išpuolių atvejų, Kinijos vykdomo pramoninio šnipinėjimo ir kibernetinių vagysčių, nukreiptų prieš Europos įmones; pabrėžia, kad svarbu stiprinti privačiuosius ir viešuosius kibernetinius pajėgumus; ragina glaudžiau bendradarbiauti ir sukurti sistemą, kuria būtų siekiama nutraukti Kinijos piktavališkus veiksmus kibernetinėje erdvėje, įskaitant kibernetinius išpuolius, priverstinį technologijų perdavimą, kibernetinį šnipinėjimą ir intelektinės nuosavybės vagystes pasinaudojant kibernetine erdve; pabrėžia, kad reikia puoselėti glaudesnę bendradarbiavimą su NATO ir G 7 valstybėmis siekiant kovoti su hibridinėmis grėsmėmis, įskaitant kibernetinius išpuolius, ir dezinformacijos kampanijomis, kurios rengiamos Kinijoje, be kita ko, leidžiant valstybėms narėms savanoriškai nustatyti kolektyvines atsakomąsias priemones, net jei išpuolių pobūdis nėra pakankamai rimtas, kad būtų galima taikyti NATO sutarties 5 straipsnį arba ES sutarties 42 straipsnio 7 dalį;

28. ragina Komisiją skatinti ir koordinuoti veiksmus, kuriais siekiama atsverti Kinijos užsienio finansų įtaką mūsų demokratiniams procesams, įskaitant elito verbavimo strategiją ir aukščiausio lygmens valstybės tarnautojų bei buvusių ES politikų įtraukimo metodą;

29. yra susirūpinęs dėl atkaklaus ir kartais agresyvaus diplomatinio Kinijos valdžios institucijų spaudimo, pvz., Čekijos Senato pirmininkui; pabrėžia, kad ES institucijos jokiū būdu negali pasiduoti Kinijos kanalų spaudimui, grasinimams ar cenzūrai; yra susirūpinęs dėl nederamo Kinijos pareigūnų vykdomo spaudimo visoje ES su Kinija susijusį darbą vykdančioms mokslo tyrėjams ir akademikams, įskaitant Konfucijaus institutų veiklą ES;

Partnerystės su panašiai mėstančiais partneriais kūrimas

30. ragina pirmininko pavaduotoją ir vyriausiąją įgaliotinį koordinuoti Sąjungos veiksmus su panašiai mėstančiais partneriais žmogaus teisių apsaugos ir paramos Kinijos, Honkongo ir Makao žmonėms ir Kinijos išeivijai visame pasaulyje klausimais, taip pat liberalios demokratijos principų gynimo pasaulyje, visų pirma Honkonge ir Taivane, klausimais, taip pat siekiant užtikrinti, kad Kinija laikytųsi tarptautinės teisės, teisės į viešas demonstracijas, per kurias naudojamos saviraiškos laisvės ir susirinkimų laisvės, laivybos laisvės, be kita ko, Pietų Kinijos ir Rytų Kinijos jūrose, naudojimosi oro erdve laisvės ir taikaus ginčų sprendimo; be to, pabrėžia, kad tokios partnerystės ir daugiašalis bendradarbiavimas su panašiai mėstančiais partneriais turėtų apimti visus elementus ir priemones, išdėstytus naujojoje ES ir Kinijos strategijoje;

31. reiškia didelį susirūpinimą dėl atkaklios ir ekspansyvos Kinijos politikos Pietų Kinijos jūroje, Rytų Kinijos jūroje ir Taivano sąsiauryje, ypač dėl Kinijos tebesitęsiančios karinės provokacijos, nukreiptos prieš Taivaną; pabrėžia, kad *status quo* Taivano sąsiauryje ir laivybos laisvė Indijos ir Ramiojo vandenyno regione yra nepaprastai svarbūs ES ir jos valstybėms narėms; pakartoja, kad prieštarauja bet kokiems vienašaliams veiksams, kurie galėtų padidinti įtampą ir pakenkti *status quo*; ragina konstruktyviai plėtoti abiejų sąsiaurio pusių santykius ir pabrėžia, kad neturi būti vykdoma jokių abiejose sąsiaurio pusėse esančių šalių santykių pokyčių, kurie prieštarautų Taivano piliečių valiai; pritaria dideliame Japonijos ir JAV susirūpinimui dėl naujo Kinijos įstatymo, pagal kurį Kinijos pakrančių apsaugos laivams leidžiama naudoti ginklus prieš užsienio laivus, kurie pažeidžia tą zoną, kurią Kinija laiko savo teritorija; ragina ES spręsti šiuos klausimus tiek naujojoje ES ir Kinijos strategijoje, tiek ES bendradarbiavimo Indijos ir Ramiojo vandenynų regione strategijoje, ir didinti daugiašalius diplomatinis mainus siekiant taikiai išspręsti ginčus ir nesutarimus pagal tarptautinę teisę, įskaitant Jungtinių Tautų jūrų teisės konvenciją (UNCLOS);

32. ragina valstybes nares investuoti į tvirtesnę bendradarbiavimą su kitais demokratiniais ir panašiai mėstančiais partneriais, pavyzdžiui, JAV, Kanada, JK, Japonija, Indija, Pietų Korėja, Australija, Naująja Zelandija ir Taivanu, ir ragina EIVT ir valstybes nares pirmenybę teikti strateginei partnerystei su ASEAN ir Afrikos Sąjunga ir tokią partnerystę stiprinti;

33. mano, jog itin svarbu, kad ES plėtotų ir skatintų plataus užmojo ir dinamiškus transatlantinius santykius su JAV vyriausybe, grindžiamus mūsų bendra istorija, vertybėmis ir interesais, vykdam transatlantinį dialogą Kinijos klausimais, įskaitant parlamentinį aspektą; pabrėžia, kokia svarbi ES ir JAV partnerystė, be kita ko, kartu dirbant daugiašalėse organizacijose, kad būtų išlaikyta ir pademonstruota vieninga pasaulio liberalių demokratijų galia; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad naujas ES ir JAV dialogas Kinijos klausimais turėtų būti vienas iš mūsų bendrų interesų skatinimo ir mūsų skirtumų valdymo, taip pat daugiašalių organizacijų reformavimo pagal taisyklėmis grindžiamos tvarkos sistemą mechanizmų; mano, kad ES turėtų toliau stiprinti Sąjungos veiklos savarankiškumą ir atsparumą išorės grėsmėms;

34. pabrėžia, jog svarbu, kad ES ir toliau dėmesingai stebėtų kintantį Kinijos vaidmenį ir didėjančią pasaulinę įtaką daugiašalėse organizacijose, įskaitant Jungtines Tautas, kurių antra pagal dydį finansinė rėmėja yra Kinija, ir užtikrintų geresnę valstybių narių ir panašiai mėstančių partnerių veiksmų koordinavimą, kad būtų galima derinti pasaulinių liberalių demokratijų jėgas siekiant reaguoti į tokius pokyčius; pažymi, kad Kinijos vyriausybė aktyvesniu bendradarbiavimu su tarptautinėmis ir daugiašalėmis institucijomis, pvz., JT, Pasaulio prekybos organizacija (PPO), Pasaulio sveikatos organizacija

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

(PSO), Interpolu, Maisto ir žemės ūkio organizacija, Tarptautine telekomunikacijų sąjunga ar Tarptautine civilinės aviacijos organizacija (ICAO), įskaitant standartus nustatančias institucijas, siekia visame pasaulyje pakeisti normas, standartus ir praktiką, kad būtų puoselėjama ilgalaikė Kinijos geopolitinė strategija ir ekonominiai interesai; apgailestauja, kad Kinijos vidaus cenzūra, dabar vykdoma, be kita ko, Jungtinėse Tautose, siekiama manipuluoti procedūromis siekiant kuo labiau sumažinti Kinijos elgesio kontrolę, ypač etninių uigūrų musulmonų ir kitų tiurkų musulmonų mažumų padėties atvejais; ragina ES bendradarbiauti su panašiai mąstančiais partneriais siekiant reaguoti į tokius pokyčius;

35. pabrėžia, kad iš penkių nuolatinių JT Saugumo Tarybos narių Kinija teikia daugiausia taikdarių, tačiau ji atsisakė priimti JT Chartijos VII skyriaus skirsnius ir atsakomybės užtikrinti apsaugą (R2P) dokumentą; pabrėžia, kad ES įtraukė atsakomybės užtikrinti apsaugą principą į savo išorės veiksmus;

36. ragina ES glaudžiau bendradarbiauti su NATO sprendžiant su Kinija susijusias saugumo problemas; pritaria NATO pasiūlymui parengti politinę strategiją siekiant pasirengti gyventi pasaulyje, kuriame Kinija bus pasaulinė supervalstybė; reikalauja, kad tokia strategija būtų paremta įvairiais santykių su Kinija plėtojimo scenarijais, įskaitant galimybę, kad toliau blogės saugumas Pietų Kinijos jūroje, ir ragina palaikyti dialogą ir koordinuoti veiksmus su Keturšalio saugumo dialogo šalimis; palankiai vertina NATO pastangas atidžiai stebėti didesnio Kinijos fizinio aktyvumo Arktyje ir Afrikoje poveikį saugumui; rekomenduoja rengiant ES strateginį kelrodį ir peržiūrint NATO strateginę koncepciją pakankamai atsižvelgti į ES ir NATO bendradarbiavimą su Kinija susijusių saugumo problemų srityje;

37. pritaria Tarybos ketinimui sustiprinti ES strateginį dėmesį, buvimą ir veiksmus Indijos ir Ramiojo vandenynų regione, parengiant naują ES bendradarbiavimo Indijos ir Ramiojo vandenynų regione strategiją, taip pat naują junglumo strategiją; pažymi, kad bet kokia nauja strategija turėtų būti suderinta su ES ir Kinijos strategija;

38. mano, jog svarbu, kad Komisija laiku pateiktų išsamias ataskaitas dėl regioninės išsamios ekonominės partnerystės – didžiausio pasaulyje laisvosios prekybos susitarimo –, kad būtų galima įvertinti pokyčius vietoje; ypač domisi tokių klausimų, kaip standartų nustatymas Azijos ir Ramiojo vandenyno regione ir nuostatos dėl kilmės taisyklių poveikiu ES strateginiams interesams; pažymi, kad, nors ES nėra regioninės išsamios ekonominės partnerystės susitarimo šalis, susitarimas turės poveikį ES; pabrėžia, kad regioninė išsami ekonominė partnerystė neapima nuostatų dėl prekybos ir tvarumo, įskaitant darbo ir socialinius standartus ir klimato bei aplinkos srities tikslus;

39. atsižvelgdamas į regioninę dinamiką, primena, kokie svarbūs yra ES ir Taivano prekybos ir ekonominiai santykiai, įskaitant klausimus, susijusius su daugiašališkumu ir PPO, technologijomis ir visuomenės sveikata, taip pat koks būtinas bendradarbiavimas ypatingos svarbos išteklių, tokių kaip puslaidininkiai, srityje; pažymi, kad Taivanas yra visateisis PPO narys; pakartoja savo raginimą ir primygtinai ragina Komisiją ir Tarybą imtis tolesnių veiksmų dėl dvišalio investicijų susitarimo su Taivanu ir skubiai pradėti poveikio vertinimą, viešas konsultacijas ir tyrimą taikymo sričiai apibrėžti kartu su Taivano valdžios institucijomis;

40. primygtinai ragina Komisiją pateikti konkrečių pasiūlymų ir pasiūlyti veiksmų, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos Taivanui visapusiškai stebėtojo teisėmis dalyvauti PSO, ICAO ir UNFCCC susitikimuose, mechanizmuose ir veikloje;

Atviro strateginio savarankiškumo skatinimas, be kita ko, prekybos ir investicijų santykių srityse

41. pabrėžia, kad vien investicijų ir prekybos sąlygų nepakanka norint pasipriešinti Kinijos atkaklumui; mano, kad ES turėtų padidinti strateginį savarankiškumą, spręsdama kitus ES santykių su Kinijos klausimus, visų pirma skaitmeninio ir technologinio savarankiškumo klausimus; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia, kad būtina investuoti į inovacijas ir mokslinius tyrimus ir parengti konkurencingą ir savarankišką pramonės strategiją tokiose srityse, kaip integriniai lustai ir puslaidininkių gamyba, retųjų žemių elementų kasyba, debesijos kompiuterija ir telekomunikacijų technologijos, siekiant sumažinti ES priklausomybę nuo Kinijos, visada siekiant užtikrinti geresnį šios politikos ir kitų panašių pažiūrų liberalių demokratijų politikos koordinavimą, sykiu nagrinėjant galimybes ateityje telkti išteklius ir kurti naujas sąveikas;

42. pažymi, kad COVID-19 aplinkybėmis 2020 m. Kinija pirmą kartą tapo didžiausia ES prekybos prekėmis partnere ir prekybos balansas toliau blogėjo ES nenaudai; vis dėlto primena, kad JAV vis dar yra pagrindinė ES partnerė prekybos prekėmis ir paslaugomis (kartu sudėjus) srityje; mano, kad Kinijos ekonomikos pakilimas ir numatomas augimas per ateinančią dešimtmetį darys didelį poveikį pasaulio ekonomikos raidai; atkreipia dėmesį į tai, kad dėl įvairių priežasčių

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

abipusių investicijų lygis tebėra mažesnis už galimą lygį, ir pripažįsta ekonomines galimybes, būdingas platesniam regionui; mano, kad dėl Kinijos ir ES prekybos apimties reikės nustatyti taisyklėmis ir vertybėmis grindžiamą sistemą, kuri turės būti pagrįsta tarptautinėmis normomis; pabrėžia, kad pagarba žmogaus teisėms yra būtina sąlyga siekiant palaikyti prekybos ir investicijų santykius su ES, ir primygtinai ragina Kiniją laikytis savo tarptautinių įsipareigojimų ir įsipareigoti gerbti žmogaus teises;

43. pabrėžia, kad Europos Parlamentas atlieka pagrindinį vaidmenį įgyvendinant ES bendrą prekybos politiką, dalyvaujant tarptautinėse derybose ir prižiūrint, tikrinant, ratifikuojant bei stebint prekybos ir investicijų susitarimų įgyvendinimą; pabrėžia, kad reikia laiku ir tinkamai konsultuotis su Tarptautinės prekybos komitetu, ir primygtinai ragina Komisiją ir Tarybą dažnai palaikyti dialogą ir teikti išsamias ataskaitas, kuriose atsispindėtų ES ir Kinijos dvišalės prekybos ir investicijų darbotvarkės pokyčiai;

44. pabrėžia ES strateginių santykių su Kinija prekybos ir investicijų srityje svarbą ir ragina ES valstybes nares ir institucijas laikytis vieningo požiūrio į Kiniją ir veikti koordinuotai; mano, kad investicijų iniciatyvos pagal 16 + 1 formatą neturi kenkti ES vienybei ir pastangoms laikytis vieningos pozicijos;

45. ragina Komisiją išanalizuoti ES ekonominę priklausomybę strateginiuose sektoriuose, pvz., svarbiausiųjų žaliavų sektoriuje, nes kai kurios iš žaliavų yra išimtinai Kinijoje, ir pabrėžia, kad reikia skubiai didinti Europos tiekimo grandinių atsparumą; ragina dėti pastangas siekiant įvairinti ir konsoliduoti ES prieigą prie svarbiausių strateginių išteklių, kurių reikia dvejopoms ES ekonomikos augimo varomosioms jėgoms skatinti, ypač daug dėmesio skiriant 30-iai elementų, 2020 m. įtrauktų į atnaujintą ketvirtąjį svarbiausiųjų žaliavų sąrašą; primena bendrą ES tikslą stiprinti savo atvirą strateginį savarankiškumą pagal bendrą prekybos politiką; pakartoja, kad ES tarptautinės prekybos politikoje tampa vis svarbesnis prekybos ir saugumo ryšys;

46. ragina užtikrinti didesnę skaidrumą, suderinamumą ir koordinavimą tarp valstybių narių klausimais, susijusiais su dvišaliais investicijų projektais ir susitarimais, ypač susitarimais dėl tiesioginių užsienio investicijų (TUI) į ypatingos svarbos turtą ir ypatingos svarbos infrastruktūros objektus; atkreipia dėmesį į ekonominės priklausomybės ir išorės politinės įtakos sąsajas valstybių narių lygmeniu; primena, kad ateityje svarbu stiprinti ES TUI tikrinimo reglamentą siekiant užtikrinti, kad būtų blokuojamos visos galimos investicijos, kurios galėtų kelti grėsmę ES saugumui ir viešajai tvarkai, visų pirma susijusios su valstybės kontroliuojamomis įmonėmis; ragina valstybes nares, laikantis 2020 m. kovo mėn. Komisijos gairių, skubiai patvirtinti nacionalinį tikrinimo mechanizmą, jei jose jo dar nėra;

47. yra įsitikinęs, kad ES ir Kinijos dvišaliai prekybos ir investicijų santykiai yra strategiškai svarbūs ir turėtų būti grindžiami taisyklėmis, kurių pagrindas būtų daugiašalė prekybos sistema ir abipusiškumo principas; pakartoja, kad yra susirūpinimą keliančių ekonominio atsiejimo tendencijų, taigi būtina numatyti tvirtesnę įsipareigojimų vykdymo užtikrinimą ir jų laikymąsi visuose prekybos ir investicijų santykiuose; ragina Kiniją aktyviau ir atsakingiau dalyvauti PPO ir kitose daugiašalėse iniciatyvose, suderinant savo ekonominę galią su išsivystymo lygiu, ir visapusiškai laikytis visų savo PPO ir tarptautinių įsipareigojimų; ragina Komisiją ir Kinijos valdžios institucijas glaudžiai bendradarbiauti siekiant reformuoti PPO taisyklių sąvadą, kad būtų skatinamas darnesnis vystymasis, skatinama žalioji pertvarka ir skaitmeninė revoliucija ir užtikrinamas stabilumas bei teisinis tikrumas tarptautinėje prekybos arenoje;

48. yra susirūpinęs dėl vis labiau nesubalansuotų ES ir Kinijos dvišalių ekonominių ir prekybos santykių; pabrėžia, kad pusiausvyros atkūrimas ir vienodesnės sąlygos yra nepaprastai svarbūs ES interesams; mano, kad Kinija ir ES turi sukurti vienodas sąlygas ir produktyvius santykius, nepaisant jų atitinkamų ekonomikos sistemų skirtumų; atsižvelgdamas į tai, atkreipia dėmesį į ES vykdomą darbą siekiant sustiprinti savo prekybos priemonių rinkinį, sykiu pripažindamas poreikį toliau palaikyti atvirą dialogą bendrų iššūkių, pvz., pasaulinės kovos su klimato kaita, klausimu; pabrėžia, kad ES turi nedelsiant baigti įgyvendinti savo autonomines priemones, įskaitant griežtesnę ES TUI tikrinimo reglamentą, teisės aktus dėl užsienio subsidijų, kurios iškraipo vidaus rinką, greitą ryžtingos ir veiksmingos tarptautinės viešųjų pirkimų priemonės priėmimą, dvejopo naudojimo technologijų eksporto priemones, veiksmingą kovos su prievarta priemonę, tvaraus įmonių valdymo teisės aktų rinkinį ir tiekimo grandinės teisės aktus, kuriuose būtų nustatyti privalomi išsamaus patikrinimo reikalavimai, sykiu numatant priverčiamojo darbo prekių importo draudimą; mano, kad reikėtų laikyti būtinomis papildomas tikslesnes priemones pagal ES visuotinę sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimą;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

49. dar kartą reiškia didelį susirūpinimą dėl daugybės kliūčių, su kuriomis susiduria Europos įmonės, norėdamos patekti į Kinijos rinką ir joje veikti; yra susirūpinęs dėl to, kad Kinijos „dvigubos apyvartos strategija“, nurodyta jos 14-ajame penkmečio plane, dar labiau pablogins ES įmonių verslo aplinką; dar kartą pabrėžia savo ypatingą susirūpinimą dėl rinką iškraipiančios praktikos, pavyzdžiui, be kita ko, pramonės subsidijų, lengvatinio režimo taikymo Kinijos valstybinėms įmonėms, intelektinės nuosavybės vogimo, priverstinio technologijų perdavimo ir duomenų lokalizavimo, perteklinių pramonės pajėgumų tokiuose sektoriuose kaip plienas ir su tuo susijusio eksporto dempingo ir kitos nesąžiningos prekybos praktikos bei apskritai didėjančio politinio kišimosi į verslo aplinką, įskaitant privatųjį sektorį; ragina Komisiją ir valstybes nares stiprinti savo bendradarbiavimą su panašių pažiūrų partneriais Pasaulio prekybos organizacijoje, kad būtų parengtas bendras požiūris siekiant kovoti su tokia nesąžininga Kinijos prekybos praktika; teigiamai vertina ES ir JAV dialogą Kinijos klausimu siekiant bendradarbiauti tokiais klausimais, kaip abipusiškumas, daugiašališkumas, rinką iškraipanti praktika ir ekonominiai bei kiti struktūriniai klausimai, tais atvejais, kai ES ir JAV veiksmų koordinavimas gali suteikti pridėtinės vertės; yra įsitikinęs, kad nepaprastai svarbu turėti teisingą informaciją apie teisėkūros ir reglamentavimo pokyčius Kinijos rinkoje, nes ji neskaidri ir reguliuojama valstybės; todėl primena dažnų atvirų diskusijų su ES institucijomis, Europos Sąjungos prekybos rūmais Kinijoje ir visais mūsų partneriais vietoje svarbą;

50. mano, kad tikslinga konkrečiai aptarti neigiamą su prekyba susijusį iškraipymą, atsiradusį dėl pasaulinių perteklinių plieno ir aliuminio pajėgumų, poveikį ir galimas taisomąsias priemones, ir tai, kaip svarbu spręsti pramonės subsidijų klausimą PPO lygmeniu; primygtinai ragina Kiniją vėl dalyvauti Pasaulinio forumo dėl perteklinio pajėgumo plieno sektoriuje veikloje siekiant panaikinti perteklinius pajėgumus ir atkurti vienodas sąlygas; pažymi, kad, nepaisant Kinijos planų uždaryti pasenusias gamyklas ir modernizuoti gamybą, jos metinė neapdoroto plieno gamyba pastaruosius ketverius metus siekė rekordinį lygį; ragina Kinijos valdžios institucijas laikytis savo įsipareigojimų mažinti neapdoroto plieno gamybą;

51. atsižvelgdamas į tai primena apie prekybos, patentų ir standartų ryšį; mano, kad didėjančios tarptautinės konkurencijos standartizacija ir normatyviniai elementai yra nepaprastai svarbūs ES prekybos politikai ir turėtų būti vienas iš pagrindinių jos strateginės pramonės politikos ramsčių; primena, kad pranešama, jog standartizacija yra rizikos sritis, nes Kinija gali nesilaikyti standartų ir nuo jų atsiskirti; pabrėžia, kad kova su klastojimu yra svarbiausias ES pastangų, susijusių su intelektinės nuosavybės apsaugos prekybos aspektais, prioritetas; yra susirūpinęs dėl to, kad didžiosios į ES patenkančių suklastotų ir piratinių prekių dalies – tiek vertės, tiek kiekio požiūriu – kilmės šalis ir toliau yra Kinija; pabrėžia, kad ES ir Kinijos susitarimas dėl geografinių nuorodų yra pirmasis žingsnis kovojant su klastojimu, ir primygtinai ragina Komisiją dėti daugiau pastangų siekiant apsaugoti ES intelektinę nuosavybę, įskaitant patentus; reiškia susirūpinimą dėl atsirandančios praktikos, kai Kinijos teismai tvirtina turintys pasaulinę jurisdikciją nustatyti sąžiningas, pagrįstas ir nediskriminacines esminių standarto patentų licencijų išdavimo sąlygas ir sudaro įmonėms kliūčių apskusti jų sprendimus; pabrėžia, jog tokia praktika siekiama, kad Kinijos įmonėms būtų sudarytos sąlygos nemokėti sąžiningos kainos už esminių standarto patentų naudojimą, ir tai pavojinga Europos moksliniams tyrimams; prašo Komisijos užmegzti bendradarbiavimą su Kinijos valdžios institucijomis šiuo klausimu; ragina visuose atitinkamuose organuose, įskaitant JT tarptautinę telekomunikacijų sąjungą, kartu su panašiai mažtančiais ES partneriais, visų pirma JAV, daugiau dėmesio skirti pažeidimams skaitmeninio ir komunikacijų srityse; ragina rengti daugiau politinių diskusijų Kinijos iniciatyvų, tokių kaip „Made in China 2025“ arba iniciatyvos „China Standards 2035“, kuri tampa vis aktualesnė, padarinių tema; atsižvelgdamas į tokias aplinkybes yra susirūpinęs dėl didėjančio Kinijos skaitmeninio autoritarizmo ir jos pastangų skatinti savo skaitmeninio valdymo modelį visame pasaulyje; pabrėžia, kad reikia pagal bendro pareiškimo iniciatyvą sudaryti PPO susitarimą dėl elektroninės prekybos siekiant skatinti bazinį atvirumo lygį ir vienodas su Kinija sąlygas;

52. ragina daugiau dėmesio skirti prekybos ir investicinius santykius su Kinija palaikančioms Europos MVĮ ir palankiai vertina Komisijos paramą MVĮ palankioms iniciatyvoms, pvz., patekimo į rinką portalui „Access2Markets“, kilmės taisyklių įsivertinimo priemonei (ROSA) ar Kinijos intelektinės nuosavybės teisių MVĮ pagalbos tarnybai;

53. atkreipia dėmesį į tai, kad politiniu lygmeniu iš esmės sudarytas ES ir Kinijos visapusiškas susitarimas dėl investicijų, sykiu pripažįsta Komisijos pastangas šalinti trūkumus, susijusius su patekimo į rinką asimetriją, vienodomis sąlygomis ir darniu vystymusi, pasitelkiant taisyklėmis grindžiamą bendradarbiavimą; visgi primena, kad prekybos santykiai nevyksta tuštumoje;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

54. ragina Komisiją konsultuotis su Parlamentu prieš imantis bet kokių veiksmų, kuriais siekiama sudaryti ir pasirašyti visapusišką susitarimą dėl investicijų; primygtinai ragina Kiniją imtis konkrečių veiksmų siekiant ratifikuoti ir įgyvendinti pagrindines TDO konvencijas Nr. 29 ir Nr. 105 dėl priverčiamojo darbo; pabrėžia, kad Kinija taip pat išipareigojo veiksmingai įgyvendinti ratifikuotas TDO konvencijas ir siekti ratifikuoti kitas naujausias pagrindines TDO konvencijas;

55. pažymi, kad 26 ES valstybės narės yra sudariusios senosios kartos dvišales investicijų sutartis su Kinija;

56. primena, kad vien visapusišku susitarimu dėl investicijų negali būti išspręstos visos mūsų ekonominius ir politinius santykius veikiančios problemos, todėl jis turėtų būti traktuojamas atsižvelgiant į sustiprintą ir ryžtingesnę ES vienašalių priemonių rinkinį; pabrėžia, kad Europos Parlamentas atidžiai išnagrinės susitarimą, įskaitant skyrių dėl darnaus vystymosi;

57. pabrėžia, kad tinkamas įgyvendinimas ir veiksmingas vykdymo užtikrinimas bus lemiami veiksniai siekiant nustatyti susitarimo naudą ir sėkmingumą šalinant struktūrinę asimetriją prekybinių ir investicinių santykių srityje; pabrėžia struktūrinio ir dažnai vykdomo keitimosi nuomonėmis su Komisijos už prekybos taisyklių laikymosi užtikrinimą atsakingo vyriausiojo pareigūno biuru vaidmenį ir svarbą siekiant įvertinti būsimą visapusišką susitarimą dėl investicijų įgyvendinimą, jei jis bus priimtas; atsižvelgdamas į tai primena ir patvirtina parlamentinės diplomatijos svarbą sudarant palankesnes sąlygas tarpusavio supratimui, skaidriam bendravimui ir atviram dialogui;

58. palankiai vertina tai, kad įsigaliojo ES ir Kinijos susitarimas dėl geografinių nuorodų, ir pakartoja, kad svarbu jį veiksmingai įgyvendinti ir užtikrinti jo vykdymą abiejų susitarimo šalių rinkose; palankiai vertina tai, kad dabartinis susitarimas, kaip numatyta, išplėstas į jį įtraukiant abiejų šalių 350 papildomų geografinių nuorodų; pabrėžia, kad šis ribotas susitarimas dėl geografinių nuorodų galėtų būti būsimų susitarimų dėl geografinių nuorodų modelis ir pagrindas; atkreipia dėmesį į esminį vaidmenį, kurį atliks už prekybos taisyklių laikymosi užtikrinimą atsakingas vyriausiasis pareigūnas stebint ir gerinant šio susitarimo laikymąsi; ragina už prekybos taisyklių laikymosi užtikrinimą atsakingą vyriausiąjį pareigūną nedelsiant reaguoti tuo atveju, jei susitarimas nebūtų įgyvendinamas tinkamai;

59. pabrėžia, kad Kinijos vis dar laukia ilgas kelias siekiant tapti laisvos rinkos ekonomika, atsižvelgiant į labai didelę valstybės įtaką jos ekonomikai priimant sprendimus dėl kainų, sąnaudų, gamybos ir investicijų; atsižvelgdamas į tai, ragina Kiniją imtis labiau liberalizuojančių priemonių savo įmonių ir Kinijoje veikiančių užsienio bendrovių atžvilgiu;

60. ragina padidinti finansavimą 5G diegimo projektams ir 6G, dirbtinio intelekto ir didžiųjų duomenų technologijų moksliniams tyrimams, siekiant užtikrinti būsimą tinklo saugumą ir didesnę skaitmeninį suverenumą, kuris bus gyvybiškai svarbus ne tik skaitmeninimui ir ekonomikos augimui, bet ir technologiniam atotrūkiui nuo Kinijos panaikinti ir rizikai, kuri gali kilti NATO narėms ir jos partneriams integruojant Kinijos 5G technologiją į transatlantinius telekomunikacijų tinklus, pašalinti, nes minėti veiksmai galėtų pakenkti demokratinio valdymo ateičiai; taip pat ragina parengti suderintą ES kibernetinio saugumo strategiją ir padidinti valstybių narių pajėgumus šioje srityje, siekiant, *inter alia*, sustiprinti apsaugą nuo grėsmių, kylančių ES ypatingos svarbos infrastruktūrai trečiojoje šalyje, įskaitant Kiniją;

61. pabrėžia, kad svarbu dirbti rengiant dirbtinio intelekto reglamentavimą ir sukurti dirbtinio intelekto sistemų ir susijusių technologijų etikos ir civilinės atsakomybės sistemą, kuria būtų skatinamos į žmogų orientuotos ir privatumą saugančios inovacijos, bendradarbiaujant su pagrindiniais strateginiais partneriais, kurie puoselėja ES taikomas liberalias ir demokratines vertybes; pabrėžia, kad piliečių vertinimo sistemos neatitinka pagrindinių ES vertybių; pabrėžia, kad ES turi išsaugoti asmens teises; todėl pabrėžia, kad tokia stebėjimo politika ir priemonės neturėtų būti naudojamos ES jokiomis aplinkybėmis; todėl pabrėžia, kad ES turi stengtis apriboti tarpvalstybinę skaitmeninių represijų aprėptį ir su ja kovoti;

Pagrindinių Europos interesų ir vertybių gynimas ir propagavimas transformuojant ES į veiksmingesnę geopolitinę veikėją

62. mano, kad ES turėtų toliau siekti tapti veiksmingesne geopolitine veikėja, užtikrindama vieningesnę valstybių narių geopolitinį požiūrį, taip pat skatindama savo strateginį savarankiškumą ir pajėgumą ir bendradarbiaudama su JAV ir panašiais mąstančiais partneriais;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

63. pabrėžia, kad Europos kaimynystės politikos sėkmė lemia ES gebėjimą imtis pasaulinio masto veikėjos vaidmens; išpėja dėl didėjančio Kinijos vaidmens artimiausioje ES kaimynystėje, įskaitant šalis kandidates; ragina laikytis strateginio požiūrio siekiant kovoti su Kinijos veiksmais investuojant, teikiant paskolas ir vykdant verslo veiklą kaimyninėse valstybėse, ypač Vakarų Balkanuose; ypač ragina ES aktyviai dalyvauti teikiant šioms šalims perspektyvų Kinijos investicijoms alternatyvų sprendimą;

64. nurodo, kad ES turi stiprinti savo gynybos priemones, didinti savo gebėjimus ginti savo interesus užsienyje, atlikti aktyvesnį, nuoseklesnį ir strategiškesnį vaidmenį savo tiesioginėje kaimynystėje ir užtikrinti, kad valstybės narės laikytųsi vieningo geopolitinio požiūrio;

65. mano, kad Konferencija dėl Europos ateities turėtų tapti forumu diskusijoms apie ES išorės veiksmus, pvz., žmogaus teisių apsaugos klausimus, ir per ją turėtų būti aptariama, kaip užtikrinti atvirą strateginį savarankiškumą; pabrėžia, kad svarbu diskutuoti apie klausimus, susijusius su ES bendros užsienio ir saugumo politikos gerinimu ir stiprinimu, pavyzdžiui, suteikiant Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai didesnius įgaliojimus veikti ES vardu užsienio politikos srityje, ir imtis reikiamų veiksmų siekiant nustatyti kvalifikuotos daugumos balsavimą tam tikrose užsienio reikalų srityse; ragina stiprinti valstybių narių bendradarbiavimą gynybos srityje siekiant stiprinti Europos strateginius gynybos pajėgumus, taip pat sukurti visavertę Europos gynybos sąjungą, kuri apimtų Europos karinius pajėgumus;

66. nurodo, kad EIVT reikia suteikti įgaliojimus ir būtinus išteklius, kad ji galėtų stebėti Kinijos dezinformacijos operacijas ir spręsti su jomis susijusius klausimus, be kita ko, sukurti specialią strateginės komunikacijos Tolumųjų Rytų kaimynystės šalyse darbo grupę, kuri daugiausia dėmesio skirtų Kinijos skleidžiamai dezinformacijai; ragina Kiniją susilaikyti nuo paslėptų manipuliavimo viešu diskursu priemonių Europos Sąjungoje; ragina Komisiją sukurti ES masto reguliavimo sistemą, kad, siekiant išsaugoti nepriklausomą ir laisvą žiniasklaidos veiklą ES, trečiųjų šalių vyriausybių finansuojamos arba kontroliuojamos žiniasklaidos įmonės neįsigytų Europos žiniasklaidos įmonių; siūlo įvairinti kinų kalbos žiniasklaidą Europoje skatinant Europos žiniasklaidos ir tarptautinių partnerių, pvz., Taivano, bendradarbiavimą; be to, pabrėžia, kad reikia skubiai gerokai padidinti EIVT ir bendrai Komisijos ekspertų pajėgumus Kinijos klausimais;

67. atkreipia dėmesį į nepriklausomų Kinijos studijų ir mokslinių tyrimų svarbą visos ES universitetuose, ekspertų grupėse, mokslinių tyrimų institutuose ir mokyklose, kurie būtų nepriklausomi nuo Kinijos finansinės paramos ar įtakos, užtikrinant akademinį sąžiningumą ir žodžio laisvę; taigi ragina ES parengti programą, pagal kurią būtų finansuojami su Kinija susiję moksliniai tyrimai ir kalbų mokymas ES;

68. nurodo, kad reikia sukurti nuo Kinijos komunistų partijos įtakos nepriklausomas programas, skirtas kinų kultūrai, kalbai ir politikai studijuoti, pvz., palaikant glaudesnius ryšius su Taivano akademinė bendruomene ir visuomene;

69. ragina Komisiją savo strategijoje atsižvelgti į sparčiai didėjančią Kinijos susidomėjimą Arktimi ir jos veiksmus Arktyje ir į minėtą strategiją įtraukti tokį Kinijos susidomėjimą ir veiksmus; ragina pasirengti užtikrinti laivybos laisvę Arkties regione Šiaurės jūros maršrute; atkreipia dėmesį į Kinijos investicijas į mokslinių tyrimų ir strateginę infrastruktūrą Arkties regione ir pažymi, kad ES turėtų neprarasti pozicijų šiame svarbiame regione;

o

o o

70. paveda Pirmininkui perduoti šią rekomendaciją Tarybai, Komisijai ir Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai ir susipažinti Kinijos Liaudies Respublikos vyriausybei.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0385

Sąžiningos darbo sąlygos, teisės ir socialinė apsauga skaitmeninių platformų darbuotojams. Naujos užimtumo formos, susijusios su skaitmenine plėtra

2021 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl sąžiningų darbo sąlygų, teisių ir socialinės apsaugos skaitmeninių platformų darbuotojams. Naujos užimtumo formos, susijusios su skaitmenine plėtra (2019/2186(INI))

(2022/C 117/06)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/1150 dėl verslo klientams teikiamų internetinių tarpininkavimo paslaugų sąžiningumo ir skaidrumo didinimo ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2019/1152 dėl skaidrių ir nuspėjamų darbo sąlygų Europos Sąjungoje ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2019 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2019/770 dėl tam tikrų skaitmeninio turinio ir skaitmeninių paslaugų teikimo sutarčių aspektų ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (toliau – BDAR) ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į Europos socialinių teisių ramstį,
- atsižvelgdamas į 2019 m. lapkričio 8 d. Tarybos rekomendaciją dėl darbuotojų ir savarankiškai dirbančių asmenų socialinės apsaugos galimybių ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į 2019 m. spalio 24 d. Tarybos išvadas „Darbo ateitis: Europos Sąjunga propaguoja TDO šimtmečio deklaraciją“ ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į 2019 m. birželio 13 d. Tarybos išvadas „Kintantis darbo pasaulis: naujų darbo formų apmąstymas ir poveikis darbuotojų saugai ir sveikatai“ ⁽⁷⁾,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 15 d. Komisijos pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl bendrosios skaitmeninių paslaugų rinkos (Skaitmeninių paslaugų aktas), kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2000/31/EB (COM(2020)0825),
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 15 d. Komisijos pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl konkurencingų ir sąžiningų skaitmeninio sektoriaus rinkų (Skaitmeninių rinkų aktas) (COM(2020)0842),
- atsižvelgdamas į 2021 m. kovo 4 d. Komisijos komunikatą „Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų planas“ (COM(2021)0102),
- atsižvelgdamas į 2020 m. vasario 19 d. Komisijos komunikatą „Europos duomenų strategija“ (COM(2020)0066),

⁽¹⁾ OL L 186, 2019 7 11, p. 57.

⁽²⁾ OL L 186, 2019 7 11, p. 105.

⁽³⁾ OL L 136, 2019 5 22, p. 1.

⁽⁴⁾ OL L 119, 2016 5 4, p. 1.

⁽⁵⁾ OL C 387, 2019 11 15, p. 1.

⁽⁶⁾ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13436-2019-INIT/lt/pdf>

⁽⁷⁾ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9686-2019-INIT/lt/pdf>

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 2020 m. vasario 19 d. Komisijos baltąją knygą „Dirbtinis intelektas. Europos požiūris į kompetenciją ir pasitikėjimą“ (COM(2020)0065),
- atsižvelgdamas į 2020 m. sausio 14 d. Komisijos komunikatą „Tvirta socialinė Europa teisingai pertvarkai užtikrinti“ (COM(2020)0014),
- atsižvelgdamas į 2016 m. birželio 2 d. Komisijos komunikatą „Europos bendro vartojimo ekonomikos darbotvarkė“ (COM(2016)0356),
- atsižvelgdamas į 2021 m. vasario 24 d. Komisijos konsultacinį dokumentą „Pirmasis konsultacijų su socialiniais partneriais pagal SESV 154 straipsnį dėl galimų veiksnių sprendžiant sunkumus, susijusius su darbo sąlygomis skaitmeninėse platformose, etapas“ (C(2021)1127),
- atsižvelgdamas į savo 2021 m. sausio 21 d. rezoliuciją su rekomendacijomis Komisijai dėl teisės atsijungti ⁽⁸⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. gruodžio 17 d. rezoliuciją dėl tvirtos socialinės Europos teisingai pertvarkai užtikrinti ⁽⁹⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. spalio 22 d. rezoliuciją dėl 2020 m. euro zonos užimtumo ir socialinės politikos ⁽¹⁰⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. spalio 20 d. rezoliuciją su rekomendacijomis Komisijai dėl dirbtinio intelekto, robotikos ir susijusių technologijų etinių aspektų sistemos ⁽¹¹⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. spalio 20 d. rezoliuciją su rekomendacijomis Komisijai „Skaitmeninių paslaugų aktas: bendrosios rinkos veikimo gerinimas“ ⁽¹²⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. liepos 10 d. poziciją dėl pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių ⁽¹³⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2019 m. spalio 10 d. rezoliuciją dėl euro zonos užimtumo ir socialinės politikos ⁽¹⁴⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2017 m. sausio 19 d. rezoliuciją dėl Europos socialinių teisių ramsčio ⁽¹⁵⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2017 m. birželio 15 d. rezoliuciją dėl Europos bendro vartojimo ekonomikos darbotvarkės ⁽¹⁶⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2017 m. birželio 15 d. rezoliuciją dėl interneto platformų ir bendrosios skaitmeninės rinkos ⁽¹⁷⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2017 m. liepos 4 d. rezoliuciją dėl darbo sąlygų ir mažų garantijų darbo ⁽¹⁸⁾,
- atsižvelgdamas į Komisijos nario Nicolaso Schmito 2019 m. rugsėjo 10 d. įgaliojamąjį raštą ir 2021 m. Komisijos darbo programą,
- atsižvelgdamas į 2020 m. rugsėjo 18 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę „Deramas darbas platformų ekonomikoje“,

⁽⁸⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0021.

⁽⁹⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0371.

⁽¹⁰⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0284.

⁽¹¹⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0275.

⁽¹²⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0272.

⁽¹³⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0194.

⁽¹⁴⁾ OL C 202, 2021 5 28, p. 35.

⁽¹⁵⁾ OL C 242, 2018 7 10, p. 24.

⁽¹⁶⁾ OL C 331, 2018 9 18, p. 125.

⁽¹⁷⁾ OL C 331, 2018 9 18, p. 135.

⁽¹⁸⁾ OL C 334, 2018 9 19, p. 88.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į Europos regionų komiteto 2019 m. gruodžio 5 d. nuomonę „Europos reguliavimo priemonių sistema bendro vartojimo ekonomikai“,
- atsižvelgdamas į 2020 m. birželio mėn. Europos socialinių partnerių pagrindų susitarimą dėl skaitmeninimo ⁽¹⁹⁾,
- atsižvelgdamas į Tarptautinės darbo organizacijos rekomendaciją Nr. 198 dėl darbo santykių,
- atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 13 d. Komisijos tyrimą „Faktų apie skaitmeninių platformų darbuotojų darbo sąlygas rinkimo tyrimas“,
- atsižvelgdamas į Komisijos Jungtinio tyrimų centro (JTC) ataskaitą „Kintantis darbo ir įgūdžių pobūdis skaitmeniniame amžiuje“,
- atsižvelgdamas į Komisijos JTC ataskaitą „Skaitmeninių platformų darbuotojai Europoje“,
- atsižvelgdamas į tyrimą „Skaitmeninių platformų ekonomika ir mažų garantijų darbas“, kurį 2020 m. rugsėjo 11 d. paskelbė jo Vidaus politikos generalinis direktoratas ⁽²⁰⁾,
- atsižvelgdamas į Parlamento Vidaus politikos generalinio direktorato 2017 m. gruodžio 7 d. paskelbtą tyrimą „Socialinė darbuotojų apsauga platformų ekonomikoje“ ⁽²¹⁾,
- atsižvelgdamas į CEDEFOP 2020 m. rugsėjo 24 d. ataskaitą „Įgūdžių ugdymas ir derinimas interneto platformų ekonomikoje“ (angl. *Developing and matching skills in the online platform economy*),
- atsižvelgdamas į CEDEFOP 2020 m. liepos 30 d. informacinį pranešimą „Darbas ir mokymasis internetu koronaviruso laikotarpiu“ (angl. *Online working and learning in the coronavirus era*),
- atsižvelgdamas į EUROFOUND 2018 m. rugsėjo 24 d. tyrimą „Užimtumas ir darbo sąlygos atsižvelgiant į atrinktas darbo skaitmeninėse platformose rūšis“ (angl. *Employment and working conditions of selected types of platform work*),
- atsižvelgdamas į EUROFOUND 2019 m. rugsėjo 23 d. politinį informacinį dokumentą „Darbas skaitmeninėse platformose: kuo didesnis potencialo panaudojimas kartu užtikrinant standartus?“ (angl. *Platform work: Maximising the potential while safeguarding standards?*),
- atsižvelgdamas į EUROFOUND 2020 m. rugsėjo 21 d. tyrimo ataskaitą „Atgal į ateitį: politikos orientyrai darbo skaitmeninėse platformose scenarijuose“ (angl. *Back to the future: Policy pointers from platform work scenarios*),
- atsižvelgdamas į EUROFOUND platformų ekonomikos internetinę duomenų saugyklą ⁽²²⁾,
- atsižvelgdamas į Europos darbuotojų saugos ir sveikatos agentūros (EU-OSHA) 2017 m. lapkričio 7 d. tyrimą „Darbuotojų apsauga interneto platformų ekonomikoje: ES reguliavimo ir politikos poslinkių apžvalga“,

⁽¹⁹⁾ https://www.etuc.org/system/files/document/file2020-06/Final%2022%2006%2020_Agreement%20on%20Digitalisation%202020.pdf

⁽²⁰⁾ Tyrimas „Skaitmeninių platformų ekonomika ir mažų garantijų darbas“ (angl. *The platform economy and precarious work*), Europos Parlamentas, Vidaus politikos generalinis direktoratas, A teminis skyrius (Ekonomika, mokslo ir gyvenimo kokybės politika), 2020 m. rugsėjo 11 d.

⁽²¹⁾ Tyrimas „Socialinė darbuotojų apsauga platformų ekonomikoje“ (angl. *The Social Protection of Workers in the Platform Economy*), Europos Parlamentas, Vidaus politikos generalinis direktoratas, A teminis skyrius (Ekonomika, mokslo ir gyvenimo kokybės politika), 2017 m. gruodžio 7 d.

⁽²²⁾ <https://www.eurofound.europa.eu/data/platform-economy>

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į TDO 2021 m. vasario 23 d. ataskaitą „Užimtumas pasaulyje ir socialinė perspektyva 2021 m.: skaitmeninio darbo platformų įtaka keičiant darbo pasaulį“ (angl. *World Employment and Social Outlook 2021: The role of digital labour platforms in transforming the world of work*),
 - atsižvelgdamas į TDO 2018 m. rugsėjo 20 d. ataskaitą „Skaitmeninės darbo platformos ir darbo ateitis: siekiant deramo darbo interneto pasaulyje“ (angl. *Digital labour platforms and the future of work: Towards decent work in the online world*),
 - atsižvelgdamas į 2019 m. birželio 21 d. TDO šimtmečio deklaraciją dėl darbo ateities,
 - atsižvelgdamas į Europos lyčių lygybės instituto leidinį „2020 m. lyčių lygybės indeksas: skaitmeninimas ir darbo ateitis“ (angl. *Gender Equality Index 2020: Digitalisation and the future of work*),
 - atsižvelgdamas į organizacijos „Data&Society“ 2019 m. vasario mėn. ataskaitą „Darbo vietos stebėjimas ir sekimas“ (angl. *Workplace Monitoring & Surveillance*) ir „Algoritminis valdymas darbo vietoje“ (angl. *Algorithmic Management in the Workplace*),
 - atsižvelgdamas į Parlamentinių tyrimų paslaugų generalinio direktorato 2020 m. gruodžio 23 d. paskelbtą tyrimą „Duomenų subjektai, skaitmeninis sekimas, DI ir darbas ateityje“⁽²³⁾,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Transporto ir turizmo komiteto nuomonę,
 - atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto pranešimą (A9-0257/2021),
- A. kadangi platformų darbuotojai – tai asmenys, kurie dirba arba teikia paslaugas naudodamiesi skaitmenine darbo platforma, o jų darbui taikoma didesnė arba mažesnė kontrolė; kadangi atitinkamai platformoje gali dirbti tiek darbuotojai, tiek iš tikrųjų savarankiškai dirbantys asmenys;
- B. kadangi skaitmeninė darbo platforma – tai bendrovė, kuri, taikydama daugiau ar mažiau kontrolės. tarpininkauja arba teikia užsakomasias paslaugas, kurių prašo individualūs klientai arba įmonės ir kurias tiesiogiai ar netiesiogiai teikia asmenys, nepriklausomai nuo to, ar tokios paslaugos teikiamos vietoje ar internetu;
- C. kadangi darbas skaitmeninėse platformose – tai pagal užsakymą ir už atlygį skaitmeninių platformų darbuotojų atliekamas darbas ir teikiamos paslaugos nepriklausomai nuo darbuotojų įdarbinimo statuso, skaitmeninės darbo platformos tipo (paslaugos teikiamos vietoje ar internete) arba reikiamo kvalifikacijos lygio;
- D. kadangi trūksta pakankamų ir naujų visos Europos duomenų apie darbą platformose ir kadangi duomenų rinkimo metodika valstybėse narėse skiriasi, todėl sunku nustatyti darbo platformose mastą ir susijusių darbuotojų skaičių; kadangi tolesnis darbo platformose augimas darbo rinkoje laikomas labai tikėtinu;
- E. kadangi darbas skaitmeninėse platformose gali padėti kurti naujas darbo vietas, didinti pasirinkimo galimybes, suteikti papildomų pajamų ir sumažinti kliūtis patekti į darbo rinką; kadangi darbas platformose gali sudaryti palankesnes sąlygas išteklių lankstumui ir optimizavimui ir sukurti naujų galimybių tiek skaitmeninėse darbo platformose, tiek per jas dirbantiems asmenims ir klientams, taip pat gali padėti derinti paslaugų paklausą ir pasiūlą; kadangi su skaitmeninėmis priemonėmis susijusios inovacijos yra būtina sąlyga skaitmeninių platformų darbui ir jos gali padėti paskatinti augimą krizės ir atsigavimo laikotarpiu; kadangi darbas platformose gali suteikti privalumų studentams ir tiems, kurie tuo pačiu metu nori derinti studijas ir darbą, taip pat suteikti galimybių įsidarbinti nesimokantiems, nedirbantiems ir mokymuose nedalyvaujantiems jaunuoliams (NEET) ir mažiau įgūdžių turintiems asmenims;

⁽²³⁾ Tyrimas „Duomenų subjektai, skaitmeninis sekimas, DI ir darbas ateityje“ (angl. *Data subjects, digital surveillance, AI and the future of work*), Parlamentinių tyrimų paslaugų generalinis direktoratas, Mokslinių perspektyvų tyrimo skyrius, 2020 m. gruodžio 23 d.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- F. kadangi darbas skaitmeninėse platformose jokių būdu negali apsiriboti tik žmonių pervežimu ar maisto pristatymu, nes jis apima ir kitas profesionalų atliekamas užduotis, namų ūkio užduotis ir labai smulkias užduotis;
- G. kadangi darbas skaitmeninėse platformose padeda patekti į darbo rinką šiuolaikiškais užimtumo būdais ir skatina plėtoti technologijas, kad skaitmenines platformas būtų lengviau naudoti ir jos taptų prieinamesnės įmonėms ir vartotojams;
- H. kadangi darbas skaitmeninėse platformose taip pat kelia susirūpinimą dėl mažų garantijų ir blogų darbo sąlygų, galimybės gauti adekvačią socialinę apsaugą nebuvimo arba sunkumų ją gauti, nesąžiningos konkurencijos, nedeklaruojamo darbo, fragmentiškų ir nenuspėjamų pajamų ir darbo grafikų, taip pat darbuotojų sveikatos ir saugos priemonių trūkumo, visų pirma vietoje dirbančių žemesnės kvalifikacijos skaitmeninių platformų darbuotojų ir labai smulkias užduotis atliekančių darbuotojų atveju, ir tai dar kartą parodė COVID-19 krizė; kadangi prie šios padėties prisideda klaidingas darbuotojų priskyrimas savarankiškai dirbančių asmenų kategorijai;
- I. kadangi per COVID-19 krizę paaiškėjo, kokią svarbų vaidmenį atlieka skaitmeninių platformų darbuotojai užtikrindami tūkstančių mažų ir vidutinių įmonių (MVI) veiklos tęstinumą visoje ES, palaikydami labai reikalingą sąsają tarp pagrindinių sektorių, pvz., maitinimo ir transporto paslaugų sektorių, ir vartotojų, o platformų modelis kai kuriems platformų darbuotojams padėjo išlaikyti nuolatinės pajamas; kadangi daugiau kaip 60 proc. ES gyventojų teigia, kad net po COVID-19 krizės jie neketina naudotis internetinėmis paslaugomis, be kita ko, pavyzdžiui, galimybė užsisakyti maisto internetu⁽²⁴⁾; kadangi pagal nestandartinius susitarimus dirbančių asmenų sveikatai kyla didesnis pavojus nei dirbančių standartinį darbą⁽²⁵⁾, o ypač platformų darbuotojams dėl jų atliekamo darbo ypatybių dažnai kyla pavojus sveikatai ir saugai, pvz., dviratininkams, kurie yra pažeidžiami eismo dalyviai ir dažnai dirba nepalankiomis ir sudėtingomis oro sąlygomis bei patiria spaudimą greitai ir efektyviai dirbti; kadangi skaitmeninių platformų darbas neturėtų lemti nepatikimų darbo sąlygų, nesaugumo ar pavojaus sveikatai ir saugai; kadangi skaitmeninių platformų darbuotojai, kurių pajamos dėl pandemijos sumažėjo, dažnai negalėjo pasinaudoti pajamų rėmimo priemonėmis, o tai tik parodo jų socialinės apsaugos galimybių trūkumą; kadangi vietoje dirbantys platformų darbuotojai patiria didesnę užsikrėtimo COVID-19 riziką;
- J. kadangi, jeigu nebus imtasi atitinkamų veiksmų, dėl minėtų pavojų gali iškilti grėsmė visam Europos socialinės rinkos ekonomikos modeliui ir Europos socialinių teisių ramsčio tikslams; kadangi vystantis technologijoms gali atsirasti sprendimų, kaip pritaikyti Europos socialinį modelį XXI amžiaus realijoms;
- K. kadangi 2019 m. skaitmeninės darbo platformos visame pasaulyje sukūrė mažiausiai 52 mlrd. USD pajamų; kadangi apie 70 procentų sukurtų pajamų buvo gautos vos dvejose šalyse (Jungtinėse Amerikos Valstijose (49 proc.) ir Kinijoje (22 proc.), o Europoje (11 proc.) ir kituose regionuose (18 proc.) ši dalis buvo daug mažesnė⁽²⁶⁾;
- L. kadangi darbas skaitmeninėse platformose apima įvairias situacijas ir pasižymi didele vykdomos veiklos įvairove; kadangi yra įvairių darbo skaitmeninėse platformose kategorijų, pavyzdžiui, virtualus darbas ar darbas vietoje, kuriam reikia aukštos arba žemos kvalifikacijos, už kurį mokama pagal atliktą užduotį arba mokama už darbo valandas, kuris atliekamas kaip antrinė ar pirminė veikla, ir kadangi skaitmeninių platformų darbuotojų profilis ir pačių skaitmeninių platformų tipai yra labai skirtingi; kadangi, EUROFOUND duomenimis⁽²⁷⁾, 2017 m. darbas vietoje teikiant profesines paslaugas, pristatymo paslaugas ir keleivių vežimo bei namų ūkio paslaugas buvo būdingiausi darbo platformose atrinktose valstybėse narėse bruožai;

⁽²⁴⁾ <https://www.dw.com/pl/ue-chce-lepiej-chroni%C4%87-pracuj%C4%85cych-za-po%C5%9Brednictwem-platform-cyfrowych/a-56676431>

⁽²⁵⁾ Howard, J., *Nonstandard work arrangements and worker health and safety*, *American Journal of Industrial Medicine*, 60 tomas, 1 leidimas, 2016, p. 1–10.

⁽²⁶⁾ TDO „Užimtumas pasaulyje ir socialinė perspektyva 2021 m.: skaitmeninio darbo platformų įtaka keičiant darbo pasaulį“ (angl. *World Employment and Social Outlook 2021: The role of digital labour platforms in transforming the world of work*), p. 20.

⁽²⁷⁾ https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_publication/field_ef_document/ef18001en.pdf

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- M. kadangi dauguma skaitmeninių platformų darbuotojų turi dar vieną darbą arba kitą pajamų šaltinį; kadangi paprastai skaitmeninių platformų darbuotojams mokama mažai, tačiau kai kurie iš jų gauna palyginti geras pajamas; kadangi skaitmeninių platformų ekonomikoje dirbantys asmenys paprastai yra jaunesni ir turintys aukštesnį išsilavinimą nei didžioji gyventojų dalis ⁽²⁸⁾;
- N. kadangi platformų darbuotojai paprastai priskiriami oficialiai savarankiškai dirbantiems asmenims, neatsižvelgiant į faktinę jų užimtumo padėtį ir į tai, kad jie dažnai neturi savarankiškai dirbantiems asmenims būdingo profesinio nepriklausomumo lygio; kadangi dėl šios priežasties daugelis skaitmeninių platformų darbuotojų negali pasinaudoti lygiaverte socialine apsauga, darbuotojų teisėmis ar sveikatos ir saugos sąlygomis, kurios jų atitinkamoje valstybėje narėje yra užtikrinamos darbo sutartimis ar darbo santykiais; kadangi tokiu atveju skaitmeninės darbo platformos nemoka socialinio draudimo įmokų; kadangi nedidelė dalis platformų darbuotojų turi darbuotojo arba laikinojo darbuotojo statusą; kadangi daugelyje teismo ir administracinių sprendimų dėl vietoje atliekamo darbo platformose, visų pirma transporto ir maisto pristatymo sektoriuose keliose valstybėse narėse, įskaitant aukščiausiosios instancijos nacionalinius teismus ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismą (ESTT) sprendimus, patvirtinta, kad tarp platformų ir platformų darbuotojų esama darbo santykių, grindžiamų jų veikla ir sąsaja su platforma, ir taikomos atitinkamos teisės ir priklausančios išmokos; kadangi darbuotojai turėtų turėti paprastų priemonių, kad išsiaiškintų ir patvirtintų savo užimtumo statusą, ir neturėtų būti įpareigoti ginti savo teises teismo proceso metu;
- O. kadangi dėl netinkamo kai kurių platformų darbuotojų priskyrimo savarankiškai dirbantiems asmenims platformų veikloje atsiranda netikrumo ir darbuotojai netenka galimybių naudotis darbo teisėmis, socialine apsauga, teisėmis ir išmokas ir taikyti atitinkamas taisykles; kadangi tikėtina, kad ateityje darbas platformose ar panašūs užimtumo modeliai ir skaitmeninimas turės įtakos vis daugiau sektorių, pvz., paslaugų teikimo, transporto, žmoniškųjų išteklių, sveikatos priežiūros, vaikų priežiūros, asmeninių ir namų ūkio paslaugų ir turizmo; kadangi skaitmeninių technologijų plėtra daugelyje sektorių, ypač internetinė prekyba ir paslaugos, suteikia galimybių, tačiau kelia ir pavojų įmonėms bei darbuotojams;
- P. kadangi naujos užimtumo formos turėtų išlikti tvarios ir teisingos, o darbas skaitmeninėse platformose turėtų būti grindžiamas Sąjungos vertybėmis, etika ir į žmogų orientuotu požiūriu, kai skaitmeninės technologijos tėra įrankis; kadangi šiuo atžvilgiu labai svarbu, kad įgyvendinant skaitmeninę pertvarką kiekvienas Europos pilietis įgytų skaitmeninių įgūdžių;
- Q. kadangi didelis lankstumas yra vertinamas kaip vienas iš didžiausių darbo skaitmeninėse platformose pranašumų;
- R. kadangi valstybės narės parengė skirtingus metodus, lėmusius nevienodas taisykles ir iniciatyvas, o dėl to atsirandantis netikrumas daro neigiamą poveikį darbuotojams, įmonėms, įskaitant platformas, ir vartotojams; kadangi, siekiant įveikti dėl to atsirandantį teisinį netikrumą, užtikrinti ir pagerinti platformų darbuotojų teises, darbo sąlygas ir socialinės apsaugos galimybes, padidinti tvarių darbo skaitmeninėse platformose modelių teikiamą inovacijų potencialą ir užtikrinti vienodas sąlygas su „tradiciniais“ ekonominės veiklos vykdytojais reikia Europos lygmens teisėkūros iniciatyvos; kadangi dauguma skaitmeninių platformų veikia skirtingose ES šalyse ir dažnai nėra įsisteigusios šalyje, kurioje jų darbuotojai vykdo veiklą;
- S. kadangi Europos lygmeniu nėra „darbuotojo“ apibrėžties, nors ESTT praktikoje apibrėžti darbuotojo ir savarankiškai dirbančio asmens statuso nustatymo kriterijai; kadangi užimtumo ypatybės, leidžiančios jį pripažinti darbo santykiais arba darbo sutartimi, valstybėse narėse skiriasi ir yra nacionalinei kompetencijai priklausantis klausimas; kadangi specialus trečias skaitmeninių platformų darbuotojų statusas dar labiau iškreiptų konkurenciją tarp skaitmeninio darbo platformų ir tradicinės ekonomikos įmonių, ypač MVĮ, ir nebūtų suderinamas su darbuotojų ir tikrai savarankiškai dirbančių asmenų nacionaline klasifikacija valstybėse narėse, o tai turėtų nenusipėjamų teisinių, administracinių ir juridinių pasekmių bei sukeltų darbo rinkos segmentacijos pavojų; kadangi platformų darbuotojai turėtų būti priskirti darbuotojų arba iš tikrųjų savarankiškai dirbančių asmenų kategorijai pagal jų faktinę padėtį ir turėtų galėti naudotis atitinkamomis teisėmis ir sąlygomis; kadangi paneigiama darbo santykių prezumpcija ir užimtumo statuso

⁽²⁸⁾ Tyrimas „Socialinė darbuotojų apsauga platformų ekonomikoje“ (angl. *The Social Protection of Workers in the Platform Economy*), Europos Parlamentas, Vidaus politikos generalinis direktoratas, A teminis skyrius (Ekonomika, mokslo ir gyvenimo kokybės politika), 2017 m. gruodžio 7 d., p. 34.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

įrodinėjimo pareigos perkėlimas palengvintų teisingą platformų darbuotojų klasifikavimą, o tai reiškia, kad tais atvejais, kai darbuotojai ginčija savo darbo statuso klasifikavimą teisiniuose ar administraciniuose procesuose, šalis, kuri, kaip teigiama, yra darbdavys, turi įrodyti, kad nėra darbo santykių pagal nacionalinius apibrėžimus, kaip nustatyta atitinkamos valstybės narės aktuose ar kolektyvinėse sutartyse; kadangi paneigiama darbo santykių prezumpcija neturėtų lemti automatiško visų platformų darbuotojų priskyrimo darbuotojams;

- T. kadangi turėtų būti užtikrintas esamų nuostatų taikymas, visų pirma Direktyvos dėl skaidrių ir nuspėjamų darbo sąlygų ir Reglamento dėl verslo klientams teikiamų internetinių tarpininkavimo paslaugų sąžiningumo ir skaidrumo didinimo;
- U. kadangi MVĮ yra Europos ekonomikos pagrindas ir sudaro 99 proc. visų ES įmonių;
- V. kadangi darbas skaitmeninėse platformose atkartoja bendros darbo rinkos lyčių nelygybę, pvz., vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą ir lyčių pasiskirstymą pagal profesijas ar sektorius⁽²⁹⁾; kadangi darbas platformose gali suteikti galimybę padidinti moterų dalyvavimą darbo rinkoje; kadangi vis dėlto moterų ir vyrų skaičius įvairių tipų paslaugų ir platformose skiriasi: vyrai dažniau dirba platformose, kurioms būdingas didesnis darbuotojų savarankiškumas, o moterys dažniau dirba mažų garantijų darbą platformose, o jų savarankiškumas yra ribotas; kadangi svarbių priežiūros ir šeimos pareigų turintys asmenys atsiduria nepalankioje padėtyje ir tai jiems, ypač moterims, gali turėti neigiamų padarinių⁽³⁰⁾; kadangi skaitmeninių platformų darbuotojoms moterims, visų pirma vairuotojoms ir valymo bei priežiūros paslaugas privačiuose būstuose teikiančioms moterims, gali kilti didesnė rizika tapti seksualinio priekabiavimo ir smurto dėl lyties aukomis⁽³¹⁾ ir jos gali nepranešti apie tai, nes trūksta pranešimo priemonių, nėra bendraujama su vadovaujančiu žmogui arba baiminamasi prasto reitingo ir ateityje negausimo darbo;
- W. kadangi darbas platformose nuo savo atsiradimo pradžios sparčiai populiarėja, o šį procesą skatina skaitmeninių technologijų plėtra pastaraisiais metais, ir kadangi šis darbas suteikia darbuotojams, klientams ir verslo įmonėms naujų galimybių ir platesnį pasirinkimą, kiek tai susiję su darbo santykių, įskaitant darbą ir paslaugų teikimą, vieta, laiku, lankstumu ir dažnumu; kadangi, remiantis TDO pasauline ataskaita, daugumos vietoje dirbančių darbuotojų ir trečdalis internetu dirbančių darbuotojų darbas skaitmeninėse darbo platformose yra pagrindinis jų pajamų šaltinis (tai dažniau pasakytina apie besivystančias šalis ir moteris)⁽³²⁾; kadangi, vis dėlto, ES jis kol kas sudaro mažą dalį bendros darbo rinkos, kurioje, 2019 m. duomenimis, apytikriai dirba 11 proc. ES darbuotojų, bent kartą suteikusių paslaugas vietoje arba internetinėse darbo platformose, ir tik 1,4 proc. jų ši veikla yra pagrindinis darbas⁽³³⁾; kadangi skaitmeninio nauda turi plačiai ir teisingai jausti skaitmeninės platformos, jų darbuotojai, klientai ir apskritai visuomenė; kadangi būtina užtikrinti stiprias apsaugos priemones, kad skaitmeninėse platformose būtų sudarytos deramos darbo sąlygos ir būtų užkirstas kelias darbo rinkos segmentacijai;
- X. kadangi platformos, kurios veikia kaip darbdaviai, turėtų laikytis visų darbdavių prievolių ir laikytis savo sektoriaus įsipareigojimų;
- Y. kadangi skaitmeninėse darbo platformose naudojamos jų verslo modelį sudarančios priemonės, pvz., programėlės, algoritmai ir DI, padedantys suderinti paklausą ir pasiūlą ir įvairiu mastu valdyti darbuotojus; kadangi algoritminis valdymas kelia naujų iššūkių darbo ateičiai ir gali lemti galios disbalansą ir neskaidrumą priimant sprendimus, taip pat

⁽²⁹⁾ Europos lyčių lygybės institutas (EIGE), „2020 m. lyčių lygybės indeksas: skaitmeninimas ir darbo ateitis“, p. 14.

⁽³⁰⁾ EIGE, „2020 m. lyčių lygybės indeksas: skaitmeninimas ir darbo ateitis“, p. 98-99.

⁽³¹⁾ EIGE, „2020 m. lyčių lygybės indeksas: skaitmeninimas ir darbo ateitis“, p. 114.

⁽³²⁾ TDO „Užimtumas pasaulyje ir socialinė perspektyva 2021 m.: skaitmeninio darbo platformų įtaka keičiant darbo pasaulį“ (angl. *World Employment and Social Outlook 2021: The role of digital labour platforms in transforming the world of work*), p. 22.

⁽³³⁾ Europos Komisijos Jungtinis tyrimų centras, „Platformų darbuotojai Europoje: COLLEEM tyrimo išvados“ (angl. *Platform workers in Europe: Evidence from the COLLEEM survey*) (2018) ir „Nauji duomenys apie platformų darbuotojus Europoje: antrojo COLLEEM tyrimo rezultatai“ (angl. *New evidence on platform workers in Europe: Results from the second COLLEEM survey*) (2020).

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

technologijomis pagrįstą kontrolę ir sekimą, dėl kurių gali paaštrėti diskriminacinė praktika ir kilti pavojus privatumui, darbuotojų sveikatai ir saugai bei žmogaus orumui⁽³⁴⁾; kadangi algoritminis valdymas turi būti visiškai skaidrus ir prižiūrimas žmogaus, kad darbuotojai galėtų ginčyti sprendimus taikant veiksmingas procedūras, kai tai būtina, ir jis neturi būti grindžiamas šališkais duomenų rinkiniais, susijusiais su lytimi, etnine kilme ar seksualine orientacija, kad būtų išvengta bet kokios diskriminacijos rizikos jo rezultatuose; kadangi labiau pažeidžiamoms grupėms, pvz., moterims, mažumoms ir neįgaliesiems, kyla didesnė vertinimo šališkumo rizika⁽³⁵⁾;

Z. kadangi neapmokamo darbo problema yra ypač opi skaitmeninių platformų darbo srityje;

AA. kadangi kooperatyvų kūrimas gali būti svarbi priemonė „iš apačios į viršų“ organizuojant skaitmeninių platformų darbą ir galėtų paskatinti platformų konkurenciją;

AB. kadangi labai reikalingi integruoti transporto sprendimai, pagrįsti plataus spektro paslaugomis, pabrėžiant sistemą, o ne jos sudedamąsias dalis, ir kadangi platformos gali atlikti tam tikrą vaidmenį palengvinant judumą kaip paslaugą (MaaS), logistiką kaip paslaugą (LaaS) ir bendradarbiavimu grindžiamą judumą; kadangi toks skaitmeninimas galėtų suteikti didelių galimybių kurti tvarų, novatorišką ir daugiarūšį transporto sektorių, be kita ko, pasitelkiant viešojo transporto inovacijas; kadangi platformų įmonėms skirta į ateitį orientuota sistema taip pat turi padėti spręsti galimas aplinkos ir sveikatos problemas ir užtikrinti kuo veiksmingesnį judumą, ir kadangi dėl to turėtų būti atliktas išsamus transporto ir turizmo sričių platformų poveikio aplinkai vertinimas, atsižvelgiant į tai, kad nepakankamai žinoma apie jų teigiamą ir neigiamą poveikį;

AC. kadangi dėl to, kad daugėja skaitmeninių tarpininkavimo ir bendradarbiavimo platformų, iš esmės keičiasi keleivių ir krovinių vežimas, visų pirma teikiant naujas paslaugas įmonėms ir asmenims, plėtojant daugiarūšį vežimą, gerinant sujungiamumą izoliuotose vietovėse, didinant judumą mieste ar net optimizuojant srautų valdymą;

AD. kadangi didelės spartos belaidis ir fiksuotasis ryšys yra labai svarbus tolesniam skaitmeninių transporto paslaugų plėtojimui; kadangi ES šiuo metu rengia skaitmeninių paslaugų ir produktų naudojimo reguliavimo standartus, kaip tai padaryta Bendrajame duomenų apsaugos reglamente (BDAR) ir Europos skaitmeninėje strategijoje, tačiau ji atsilieka konkurencingų sąlygų sudarymo naujoms skaitmeninėms įmonėms ir platformoms, kad jos galėtų vystytis ir augti ES srityje;

Europos teisės aktų sistema

1. pažymi, kad dabartinė Europos teisės aktų sistema yra nepatenkinama ir apgailestauja, kad ES teisinės priemonės dažnai netaikomos visiems skaitmeninių platformų darbuotojams dėl neteisingos klasifikacijos ir neatspindi naujų darbo pasaulio realių; pabrėžia, kad reikia gerinti visų platformų darbuotojų, dirbančių skaitmeninėse darbo platformose, įskaitant iš tikrųjų savarankiškai dirbančius asmenis, darbo sąlygas; yra susirūpinęs, kad dėl šio fragmentiškumo daugelis skaitmeninių platformų darbuotojų gali atsidurti teisiškai nestabilioje padėtyje ir jie gali turėti mažiau arba labiau ribotų teisių nei turėtų būti užtikrinta visiems darbuotojams; mano, kad dėl netinkamo reglamentavimo gali atsirasti skirtingų aiškinimų, kurie lemtų nuspėjamumą ir atitinkamai neigiamą poveikį įmonėms ir darbuotojams;

2. pabrėžia, kad sąvokos „darbuotojas“ ir „savarankiškai dirbantis“ nėra vienodai apibrėžiamos visose valstybėse narėse; be to, pažymi, kad naujų darbo formų atveju riba tarp šių dvių sąvokų kartais būna neaiški ir kad dėl to kai kurie savarankiškai dirbantys asmenys arba darbuotojai gali būti neteisingai priskirti ne savo kategorijai ir negalėti naudotis su jų statusu susijusiomis teisėmis; todėl mano, kad skaitmeninių darbo platformų darbuotojai turėtų turėti tokias pačias teises ir vienodas galimybes naudotis socialine apsauga vienodomis sąlygomis kaip ir tos pačios kategorijos neplatforminiai darbuotojai, visapusiškai atsižvelgiant į nacionalinių darbo rinkos modelių įvairovę, socialinių partnerių autonomiją ir nacionalinę kompetenciją;

⁽³⁴⁾ Workplace Monitoring & Surveillance, Data & Society, Mateescu, A., Nguyen, A., *Explainer*, 2019 m. vasario mėn.

⁽³⁵⁾ „2020 m. lyčių lygybės indeksas: skaitmeninimas ir darbo ateitis“, p. 99.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

3. taip pat pabrėžia, kad tam pačiam skaitmeninių platformų darbuotojų, kurie dirba skirtingose valstybėse narėse arba derina įprastą darbą su darbu skaitmeninėje platformoje skirtingose valstybėse narėse, darbui gali būti taikomos visiškai skirtingos taisyklės;

4. mano, kad šį teisinį netikrumą reikia skubiai spręsti darbuotojų, įmonių, įskaitant platformas, ir vartotojų naudai; mano, kad rengiant bet kokią pasiūlymą turi būti pripažinta skaitmeninių platformų ir jų darbuotojų įvairovė, taip pat skirtingi nacionaliniai darbo teisės aktai, socialinės apsaugos ir sveikatos sistemos, poreikis kurti tvarius skaitmeninių darbo platformų modelius ir paisyti skaitmeninių platformų darbuotojų, kurie iš tiesų yra savarankiškai dirbantys asmenys, statuso; mano, kad turėtų būti sukurta Europos teisės aktų sistema, pagrįsta išsamiu poveikio vertinimu ir konsultacijomis su atitinkamais veikėjais, kuria būtų užtikrinamas darbas platformose ir užtikrinamos deramos darbo sąlygos, kartu kovojant su mažų garantijų darbu platformose, ir kurią galėtų papildyti nacionalinės teisės aktai arba kolektyvinės sutartys; pabrėžia, kad bet kokia ES teisėkūros iniciatyva turėtų būti skatinamos inovacijos, naujų verslo modelių kūrimas, kooperatyvai, startuoliai ir MVL, taip pat deramos darbo vietos; pabrėžia, kad turėtų būti įmanoma ir toliau naudotis skaitmeninių darbo platformų teikiamomis galimybėmis ir lanksčiomis darbo sąlygomis su sąlyga, kad dėl jų nemažės socialinė apsauga ir darbuotojų teisės;

5. pažymi, kad neteisingo klasifikavimo atvejai labiausiai paplitę skaitmeninėse darbo platformose, kuriose tiesiogiai arba naudojant algoritmą aktyviai organizuojamos darbo platformose sąlygos ir atlyginimas; ragina Komisiją, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas teisingam platformų darbuotojų klasifikavimui, į savo būsimą pasiūlymą įtraukti platformų darbuotojams taikomą paneigiamą darbo santykių prezumpciją, laikantis nacionalinių apibrėžčių, nustatytų atitinkamuose valstybių narių teisės aktuose arba kolektyvinėse sutartyse, kartu su įrodinėjimo naštos perkėlimu ir galbūt papildomomis priemonėmis; todėl pabrėžia, kad tais atvejais, kai platformų darbuotojai užginčija savo darbo statuso klasifikavimą teisme ar administracinėje institucijoje pagal nacionalinės teisės aktus ir praktiką, šalis, kuri, kaip teigiama, yra darbdavys, turi įrodyti, kad nėra darbo santykių; pabrėžia, kad paneigiama darbo santykių prezumpcija neturėtų lemti automatiško visų platformų darbuotojų priskyrimo darbuotojams; mano, kad darbuotojų klasifikavimas turėtų būti grindžiamas faktais, susijusiais su faktiniu darbo atlikimu, ir kriterijais pagal nacionalinės teisės aktus, o ne šalių santykių aprašymu; pabrėžia, kad tokia paneigiama prezumpcija užtikrinama, kad iš tikrųjų savarankiškai dirbantys darbuotojai galėtų tokiais likti ir galėtų toliau dirbti per platformas; be to, ragina Komisiją paaiškinti, kad negalima svarstyti galimybės ES nustatyti naują vadinamąjį trečiąjį darbuotojo ir savarankiškai dirbančio asmens statusą, nes tai nepadėtų išspręsti dabartinių problemų ir galėtų padaryti dar neaiškesnes ir taip painias sąvokas, taip pat užtikrinti, kad platformų darbuotojai pagal nacionalinę teisę būtų priskiriami darbuotojams arba savarankiškai dirbantiems asmenims;

6. pabrėžia, kad teisės aktai valstybėse narėse ir Europos lygmeniu toli gražu neatitinka spartos, kuria vyksta skaitmeninė pertvarka, todėl trūksta naujų užimtumo metodų reglamentavimo ir tai turi tiesioginę įtaką darbuotojų teisėms bei skaitmeninių platformų veikimui;

7. pabrėžia, kad vykdamas bet kokią skaitmeninių platformų reguliavimą būtina laikytis subsidiarumo principo ir gerbti skirtingų valstybių narių taikomus metodus, atsižvelgiant į esamus skaitmeninių platformų skirtumus (nuo darbuotojų skaičiaus iki rūpinimosi savo darbuotojų teisėmis), ir toks reguliavimas turi būti tinkamas ilgalaikiu požiūriu ir skaitmeninei pertvarkai;

8. teigiamai vertina Komisijos ketinimą pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros iniciatyvos, kuria būtų siekiama iki 2021 m. pabaigos pagerinti skaitmeninių platformų darbuotojų darbo sąlygas, kaip paskelbta Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų plane, prieš tai surengus dviejų etapų konsultacijas su socialiniais partneriais; ragina Komisiją, jei socialiniai partneriai neišreiškia noro inicijuoti SESV 155 straipsnyje numatyto proceso ir remiantis viešųjų konsultacijų išvadomis, pateikti pasiūlymą dėl direktyvos dėl platformų darbuotojų, kad būtų užtikrintos visų platformų darbuotojų teisės, ir atsižvelgti į darbo platformose ypatumus, kad būtų užtikrintos teisingos ir skaidrios darbo sąlygos, sveika ir saugi darbo aplinka, suteikiama galimybė naudotis tinkama ir skaidria socialine apsauga, taip pat teise organizuoti, steigti, be kita ko, profesines sąjungas, laisvai į jas burtis ir būti jų atstovaujamiems, derėtis dėl kolektyvinių susitarimų, galėti mokytis ir įgyti įgūdžių, taip pat kad būtų užtikrinta duomenų apsauga pagal BDAR ir skaidrus, etiškas ir nediskriminacinis algoritminis valdymas, kartu užtikrinant vienodas sąlygas visose valstybėse narėse sukuriant nuspėjamą ir stabilų verslo aplinką, kurioje skatinamos investicijos ir inovacijos;

9. ragina Komisiją pripažinti skaitmeninių darbo platformų, kaip darbdavio, (laikinosios) įdarbinimo agentūros arba tarpininko, statusą, susijusį su jų veiklos sektoriumi, kad būtų užtikrinta, jog bus laikomasi visų su konkrečiu statusu

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

susijusių pareigų, be kita ko, dėl socialinio draudimo įmokų, atsakomybės už sveikatą ir saugą, prievolės mokėti pajamų mokesčių, deramo stropumo ir įmonių socialinės atsakomybės, taip pat kad būtų galima išsaugoti vienodas sąlygas su kitomis tame sektoriuje veikiančiomis įmonėmis;

10. pabrėžia, kad reikia veiksmingiau kovoti su fiktyviu savarankišku darbu, parengiant direktyvą, kuri būtų taikoma skaitmeninių platformų darbuotojams, atitinkantiems darbo santykiams būdingas sąlygas, paremtas realiai atliktu darbu, o ne tuo, kaip šalis apibūdina darbo santykius;

11. pabrėžia, kad didelis skaitmeninių platformų poveikis nėra susijęs tik su nauda vartotojams, jo platus poveikis yra susijęs su visa tiekimo grandine, įskaitant tiekėjus, gamintojus, platintojus ir vartotojus, todėl svarstant teisės aktus į jį turėtų būti atitinkamai atsižvelgta;

Teisingos ir skaidrios darbo sąlygos

12. ragina Komisiją, ieškant būdų pagerinti darbo sąlygas:

- užtikrinti, kad kolektyvinių derybų sistemos veiktų tinkamai ir veiksmingai;
- geriau įgyvendinti draudimą taikyti išimtinių teisių nuostatas ir užtikrinti, kad visiems platformų darbuotojams būtų leidžiama dirbti keliose skirtingose skaitmeninėse platformose (kai dirbama vienu metu naudojant keletą programėlių, angl. *multi-apping*) ir dėl to jiems nebūtų taikomos nepalankios sąlygos, kaip tai numatyta Direktyvoje dėl skaidrių ir nuspėjamų darbo sąlygų;
- užtikrinti kompetencijos sertifikatų perkeliamumą ir skatinti reitingų sąveikumą tarp platformų;
- suteikti daugiau teisių skaitmeninės platformos apribojimo, sustabdymo ar veiklos nutraukimo atveju, užtikrinant, kad visi skaitmeninių platformų darbuotojai turėtų teisę iš anksto gauti motyvuotą pagrindimą ir, jei pirmiau minėti veiksmai ginčijami, teisę į atsakymą ir į veiksmingą ir nešališką ginčo sprendimą, suteikiant galimybę vėl užtikrinti atitiktą arba paneigti pagrindimą, taip pat įskaitant grupinius ieškinius;
- spręsti dabartinio skaidrumo trūkumo klausimą, kartu saugant verslo paslaptis, pagal Direktyvą (ES) 2016/943⁽³⁶⁾, ypač jos 13 ir 18 konstatuojamąsias dalis ir 3 ir 5 straipsnius, ir užtikrinant, kad būtų teikiama būtina informacija apie darbo sąlygas, bendradarbiavimo nuostatas, kainos ar mokesčio skaičiavimo metodą, ir užtikrinti skaidrumą pasikeitus laikino ar nuolatinio deaktyvavimo, jeigu toks numatomas, nuostatoms, sąlygoms ir procedūroms, prieš tai surengiant konsultaciją; mano, kad minėta informacija turėtų būti suteikta aiškiai, išsamiai ir suprantamai ir ji turėtų būti perduota tiek darbuotojams, tiek jų atstovams, be to, ji turėtų atitikti esamus ES ir nacionalinės teisės aktus dėl darbuotojų teisių;
- kai naudojamas dirbtinis intelektas (DI), užtikrinti, kad platformos skaidriai naudotų DI ir algoritminius parametrus, kurie daro įtaką darbo sąlygoms, visų pirma susijusius su užduočių paskirstymu, reitingais ir interakcija, ir kad teiktų suprantamą ir visada naujausią informaciją apie algoritmo veikimą, nurodant, koku būdu priskiriamos užduotys, kaip suteikiami reitingai, kaip vykdoma deaktyvavimo procedūra ir nustatomos kainos; atsižvelgti į tai, kad algoritmai visada turi būti prižiūrimi žmogaus ir kad jų sprendimai turi būti atskaitingi, juos turi būti galima užginčyti ir, atitinkamu atveju, atšaukti;
- išnagrinėti galimybę sukurti platformoje pasirenkamus ir lengvai prieinamus elementus, kad darbuotojai galėtų savarankiškai ir saugiai vieni kitus atpažinti ir bendrauti tarpusavyje, jei jie būtų suinteresuoti tai daryti;

13. ragina Komisiją išnagrinėti, koku mastu esamos Sąjungos taisyklės taikytinos skaitmeninių darbo platformų rinkai, ir užtikrinti tinkamą jų įgyvendinimą ir vykdymo užtikrinimą; ragina valstybes nares, bendradarbiaujat su socialiniais partneriais ir kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, remiantis proaktyvumo principu ir išankstinio pasiruošimo argumentu, įvertinti poreikį atnaujinti esamus teisės aktus, įskaitant socialinės apsaugos sistemas, kad nebūtų atsiliekama nuo technologinės pažangos ir sykiu būtų užtikrinama darbuotojų apsauga; ragina Komisiją ir valstybes nares koordinuoti socialinės apsaugos sistemas, siekiant užtikrinti įgytų teisių perkeliamumą ir laikotarpių sumavimą pagal Sąjungos ir nacionalinės teisės aktus;

⁽³⁶⁾ 2016 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/943 dėl neatskleistos praktinės patirties ir verslo informacijos (komercinių paslaptių) apsaugos nuo neteisėto jų gavimo, naudojimo ir atskleidimo (OL L 157, 2016 6 15, p. 1).

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

Sveika ir saugi darbo aplinka

14. pabrėžia, kad platformų darbuotojų sveikatai ir saugai gali kilti didesnis pavojus – tiek vykdant vietoje atliekamą skaitmeninių platformų darbą (pvz., dėl eismo įvykių arba su mechanizmais ar cheminėmis medžiagomis susijusių kūno sužalojimų), tiek skaitmeninėse platformose atliekamą darbą (pavyzdžiui, dėl kompiuterinių darbo vietų ergonominių sąlygų), ir šis pavojus kyla ne tik fizinei sveikatai, bet ir psichosocialinei sveikatai dėl tokių rizikos veiksnių kaip nenuspėjamos darbo valandos, darbo intensyvumas, konkurencinga darbo aplinka (reitingavimo sistemos, darbo paskatos naudojant premijas), informacijos perkrova ir izoliacija; pabrėžia, kad Komisijos pasiūlyme turi būti sprendžiami platformų darbuotojų profesinės sveikatos ir saugos klausimai, atsižvelgiant į Europos sveikatos ir saugos teisinę sistemą, ir sudaromos sąlygos jiems naudotis savo teisėmis, įskaitant teisę atsijungti, atsižvelgiant į Europos socialinių partnerių pagrindų susitarimo dėl skaitmeninio įgyvendinimo, už tai nepatiriant nepalankių padarinių; pabrėžia, kad visiems vietoje dirbantiems skaitmeninių platformų darbuotojams turi būti suteiktos tinkamos asmeninės apsaugos priemonės, o veikiančioms pervežimo ir pristatymo srityje turi būti garantuotas draudimas nelaimių atveju; pabrėžia, kad skaitmeninės darbo platformos turi įdiegti apsaugos priemones, kad apsaugotų skaitmeninių platformų darbuotojus nuo prievartos ir priekabiavimo, įskaitant smurtą dėl lyties, ir sukurti patikimus pranešimo mechanizmus;

15. mano, kad visi skaitmeninių platformų darbuotojai nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų atveju turėtų turėti teisę gauti kompensaciją ir jiems turėtų būti teikiama socialinė apsauga, įskaitant ligos ir invalidumo draudimą; šiuo požiūriu kaip pirmąjį žingsnį teigiamai vertina kai kurių skaitmeninių darbo platformų iniciatyvas drausti darbuotojus ir taikyti sveikatos ir saugos darbe priemones, kol bus sukurta teisės aktų sistema, ir pabrėžia, kad šiuo atžvilgiu svarbų vaidmenį gali atlikti kolektyvinės sutartys;

Tinkama ir skaidri socialinė apsauga

16. yra įsitikinęs, kad oficiali ir veiksminga socialinės apsaugos sistemų aprėptis, pakankamumas ir skaidrumas turėtų būti taikomas visiems darbuotojams, įskaitant savarankiškai dirbančius asmenis; ragina valstybes nares visiškai ir nedelsiant įgyvendinti 2019 m. lapkričio 8 d. Tarybos rekomendaciją dėl darbuotojų ir savarankiškai dirbančių asmenų galimybes gauti socialinę apsaugą ir imtis priemonių platformų darbuotojų socialinei apsaugai užtikrinti; ragina Komisiją rengiant Europos semestro konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas tikrinti valstybių narių pažangą šiuo atžvilgiu;

17. primena, kad socialinė apsauga yra solidarumu pagrįsta apsaugos sistema, kuri yra naudinga ne tik individualiems asmenims, bet ir visai visuomenei; pabrėžia, kad skaitmeninių platformų darbuotojams kyla specifinių sunkumų tenkinant tinkamumo reikalavimus ir siekiant gauti socialinės apsaugos išmokas, o tai savo ruožtu turi įtakos socialinės apsaugos sistemų ateities galimybėms, finansiniam perspektyvumui ir solidarumui; mano, kad platformų darbuotojai turėtų turėti galimybę naudotis visomis socialinės apsaugos sritimis pagal savo statusą; ypač primena, kaip svarbu, kad valstybės narės užtikrintų ir, kai būtina, išplėstų prieigą prie socialinės apsaugos savarankiškai dirbantiems skaitmeninių platformų darbuotojams, įskaitant besikeičiančio statuso arba abu statusus turinčius asmenis, siekiant garantuoti sukauptų socialinių teisių ir išmokų perkeliamumą, ir įskaitant sistemas, kurios apima motinystės ir lygiavertės tėvystės išmokas, nedarbo, nelaimingų atsitikimų, ilgalaikės priežiūros, invalidumo, ligos, sveikatos priežiūros ir senatvės išmokas;

Atstovavimas ir kolektyvinių derybų teisės

18. primena, kad asociacijų laisvė ir teisė į kolektyvines derybas yra pagrindinės visų darbuotojų teisės ir mano, kad direktyva dėl platformų darbuotojų turėtų užtikrinti, kad šios teisės būtų veiksmingos, visapusiškos ir įgyvendinamos; yra susirūpinęs dėl to, kad pasitaiko nesubalansuotų ir asimetriškų skaitmeninių darbo platformų ir darbuotojų santykių, nes pastarieji dažnai neturi individualios derybinės galios susitarti dėl teisingų nuostatų ir sąlygų; taip pat pažymi, kad yra tokių praktinių problemų, kaip bendrų komunikacijos priemonių ir galimybių susitikti virtualiai arba asmeniškai nebuvimas, o tai gali sutrukdyti kolektyviniam atstovavimui praktikoje; taip pat atkreipia dėmesį į novatoriškų metodų potencialą atveriant naujas socialinio dialogo ir veiklos organizavimo naudojant skaitmeninius sprendimus galimybes; ragina Komisiją savo pasiūlyme atsižvelgti į tokias kliūtis; pabrėžia tinkamo skaitmeninių platformų darbuotojų ir skaitmeninių platformų veiklos organizavimo ir atstovavimo būtinybę, kad būtų sudarytos sąlygos socialiniam dialogui ir kolektyvinėms deryboms;

19. pabrėžia, kad kooperatinė juridinė forma galėtų būti svarbi skaitmeninių platformų veiklos organizavimo „iš apačios į viršų“ priemonė, be to, ji gali turėti teigiamą poveikį vidinei demokratijai ir darbuotojų įgalėjimui;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

20. apgailestauja dėl teisinių kolektyvinio atstovavimo sunkumų, su kuriais susiduria skaitmeninių platformų darbuotojai; žino, kad pavieniai savarankiškai dirbantys asmenys bendrai laikomi „įmonėmis“ ir tokiu būdu jiems draudžiami konkurenciją varžantys susitarimai; šiuo požiūriu atsižvelgia į Komisijos paskelbtą išanginį poveikio vertinimą⁽³⁷⁾ ir į planuojamą iniciatyvą šiai kliūčiai šalinti, papildysiančią teisėkūros iniciatyvą, kuria siekiama pagerinti skaitmeninių platformų darbuotojų darbo sąlygas kartu laikantis esamų kolektyvinių derybų sistemų; yra įsitikinęs, kad ES konkurencijos teisė neturi trukdyti savarankiškai dirbančių platformos darbuotojų darbo sąlygų ir socialinės apsaugos gerinimui (įskaitant darbo užmokesčio nustatymą) vykdamas kolektyvines derybas, ir primygtinai ragina Komisiją paaiškinti, kad kolektyvinės sutartys nepatenka į konkurencijos teisės taikymo sritį, siekiant užtikrinti, kad jie galėtų jungtis į profesines sąjungas ir vesti kolektyvines derybas, taip pat užtikrinti geresnę derybinę galios pusiausvyrą ir teisingesnę vidaus rinką;

Mokymas ir įgūdžiai

21. pabrėžia mokymo svarbą, visų pirma būtinybę, kad skaitmeninio darbo platformos teiktų mokymus platformų darbuotojams apie tai, kaip naudotis jų interneto svetaine ar programėle, kokias užduotis reikia atlikti ir apie profesinę sveikatą ir saugą; taip pat pabrėžia, kad skaitmeninių platformų darbuotojams, ypač žemesnės kvalifikacijos darbuotojams, skaitmeninės platformos turėtų sudaryti galimybę papildomai kelti kvalifikaciją arba persikvalifikuoti, tuo gerinant jų įsidarbinamumą ir karjeros eigą; ragina ne tik sudaryti geresnes sąlygas pripažinti, patvirtinti ir perkelti pasiekimus neformaliojo mokymosi ir savišvietos srityje, bet ir pripažinti dirbant skaitmeninėje platformoje įgytus įgūdžius; mano, kad šiuo požiūriu tokiuose mokymuose dalyvavusiems skaitmeninių platformų darbuotojams būtų galima išduoti „patirties pažymėjimus“, kuriuos būtų galima įkelti į jų individualias mokymosi paskyras; šiuo atžvilgiu ragina Komisiją būsimuose pasiūlymuose dėl Europos požiūriu į mikrocredencialus ir individualiąsias mokymosi sąskaitas spręsti klausimą dėl skaitmeninių platformų darbuotojų švietimo ir mokymo; pažymi kai kurias skaitmeninių platformų sudarytas strategines partnerystes, siekiant užtikrinti platformų darbuotojams galimybę mokytis (pvz., kalbų kursus, asmeninį konsultuojamąjį ugdymą ar vaizdo konsultuojamąjį ugdymą), kad jie galėtų tobulėti savo profesinėje srityje; mano, kad tokią geriausią patirtį reikėtų integruoti visų sektorių skaitmeninėse platformose;

22. pabrėžia, kad skaitmeniniai gebėjimai yra itin svarbūs; mano, kad investicijos į profesinį mokymą ir mokymąsi visą gyvenimą yra būtinos siekiant užtikrinti, kad darbuotojai turėtų tinkamų įgūdžių, kurių reikia skaitmeninėje eroje; ragina valstybes nares pritaikyti savo švietimo ir mokymų sistemas prie skaitmeninės darbo rinkos, siekiant skatinti skaitmeninį raštingumą ir įgūdžius bei ugdyti verslumą; pabrėžia, kad darbo platformų ekonomika kol kas sėkmingiausiai plėtojama miesto vietovėse; ragina Komisiją ir valstybes nares imtis veiksmų kovojant su skaitmenine atskirtimi ir kiekvienam užtikrinant prieigą prie skaitmeninių paslaugų; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad kaimo vietovėse svarbu diegti 5G plačiajuosčių ryšį;

23. pabrėžia būtinybę vadovaujantis nacionaline teise ir praktika platformų darbuotojams užtikrinti tokias pačias galimybes mokytis visą gyvenimą kaip ir tradicinės ekonomikos darbuotojams, kartu skatinant inovacijas, konkurencingą ir įtraukų augimą bei garantuojant vienodas sąlygas įmonėms;

Algoritmai ir duomenų tvarkymas

24. mano, kad darbe naudojami algoritmai turi būti skaidrūs, nediskriminuojantys, patikimi ir etiški visų darbuotojų atžvilgiu; pabrėžia, kad algoritminis skaidrumas ir nediskriminavimas turėtų būti taikomi užduočių paskirstymui ir platinimui, kainų nustatymui, reklamai, reitingams ir interakcijai; be to, atkreipia dėmesį į tai, kad algoritminio valdymo funkcijos, visų pirma užduočių paskyrimas, reitingai, deaktyvavimo procedūros ir kainų nustatymas, taip pat bet kokie jų pakeitimai turėtų būti suprantamai paaiškinti ir apie juos turi būti suteikta aiški ir naujausia informacija, be to, jie turėtų sudaryti socialinio dialogo dalį, kartu laikantis komercinių paslapčių pagal Direktyvą (ES) 2016/943, ypač jos 13 ir 18 konstatuojamąsias dalis, taip pat jos 3 ir 5 straipsnius; pabrėžia, kad visi algoritminiai sprendimai turi būti etiški, atskaitingi, užginčijami ir, kai tinkama, atšaukiami, ir pabrėžia, kad svarbu, jog atitinkamos valdžios institucijos vykdytų reguliarią kontrolę šiuo klausimu pagal nacionalinę teisę, kad būtų užkirstas kelias klaidingiems dirbtinio intelekto rezultatams; pakartoja, kad bet kokių algoritminių sprendimų atžvilgiu turi būti laikomasi nuostatos, kad sprendimai negali būti pagrįsti vien tik automatizuotu duomenų tvarkymu, kaip įtvirtinta BDAR 22 straipsnio 1 dalyje, o tai reiškia, kad turi būti žmogaus vykdoma priežiūra; pabrėžia, kad skatinimo praktika, pvz., išskirtinės premijos arba baudžiamoji praktika, pvz., reitingai, kurie daro poveikį darbo laikui ir dėl kurių skiriama mažiau darbo, neturi sukelti rizikingo elgesio ar rizikos sveikatai ir

⁽³⁷⁾ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=PI_COM%3AAres%282021%29102652

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

saugai, įskaitant psichikos sveikatą; yra įsitikinęs, kad nediskriminaciniai algoritmai yra tie algoritmai, kurie neleidžia atsirasti lyčių, rasiniam ir kitokiam socialiniam šališkumui atrenkant ir vertinant skirtingas grupes, ir nestiprina nelygybės ir stereotipų;

25. ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti tinkamą platformų darbuotojų teisių ir gerovės apsaugą, pvz., jų nediskriminavimą, privatumą, autonomiją ir žmogaus orumą naudojant DI ir algoritminį valdymą, įskaitant prognozės ir ženklinimo priemones elgesiui nuspėti, darbo eigos ir našumo stebėjimą realiuoju laiku ir laiko sekimo programinę įrangą, automatizuotas tam tikro elgesio skatinimo priemones ir nederamą stebėjimą; pabrėžia, kad darbuotojai visada turėtų būti informuojami ir su jais turėtų būti konsultuojamasi prieš naudojant tokius prietaisus ir praktiką; mano, kad reikėtų skatinti rengti mokymus algoritmų kūrėjams etikos, skaidrumo ir nediskriminavimo klausimais;

26. yra susirūpinęs, kad menkai laikomasi intelektinės nuosavybės teisių skaitmeninėse platformose savarankiškai dirbančių darbuotojų kūrinių atžvilgiu, ir ragina Komisiją ir valstybes nares spręsti šią problemą ir užtikrinti tinkamą galiojančių teisės aktų vykdymą;

27. mano, kad darbuotojai turėtų būti informuojami apie klientų atsiliepimus; pabrėžia, kad darbuotojai turėtų turėti teisę užginčyti nemokėjimo atvejį ir teisę, kad tą ginčą peržiūrėtų skaitmeninės platformos samdomasis darbuotojas;

28. ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad laukimo trukmė ir pasiekiamumas skaitmeninėje platformoje būtų vertinami kaip skaitmeninių platformų darbuotojų darbo laikas darbo santykiuose;

29. primena, kad visos interneto platformos privalo užtikrinti, kad būtų visiškai laikomasi ES teisės, įskaitant nediskriminavimo ir duomenų apsaugos teisę; pabrėžia, kad skaitmeninių platformų darbuotojai ir, jiems sutinkant, jų atstovai turėtų turėti visišką prieigą prie visų duomenų apie savo veiklą, turėtų suprasti, kaip apdorojama jų asmeninė informacija, būti informuoti apie bet kokią skaitmeninės platformos vykdomą darbuotojo klasifikaciją ar vertinimą, kurie galėtų turėti įtakos jų įdarbinimo ar darbo sąlygoms, ir turėtų turėti teisę eksportuoti savo reitingus; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad skaitmeninių platformų darbuotojai turėtų galimybę veiksmingai pasinaudoti teise į duomenų perkeliamumą, kuri įtvirtinta BDAR 20 ir 88 straipsniuose; mano, kad reikėtų apsvarstyti galimybę taikyti perkeliamą darbuotojo įgūdžių, klientų atsiliepimų ir reputacijos reitingų pažymėjimą, kuris būtų pripažįstamas panašiose platformose;

30. pažymi, kad dėl skaitmeninių platformų darbo pobūdžio ir apibrėžtos darbo vietos nebuvimo, darbuotojų paskyros gali būti pernuomojamos ir tai gali lemti nedeklaruojamą darbą; mano, kad turėtų būti garantuoti patikimi skaitmeninių platformų naudotojų tapatybės patvirtinimo procesai be privalomo biometrinių duomenų apdorojimo;

31. pabrėžia, kad galimi su efektyvumu susiję internetinių darbo platformų pranašumai, palyginti su įprasta darbo rinka, turėtų būti grindžiami sąžininga konkurencija; pabrėžia, kad, siekiant užtikrinti vienodas veiklos sąlygas darbo platformoms ir įprastoms įmonėms, ypač MVL, platformų ekonomikos sektorius, kaip ir bet koks kitas ekonomikos sektorius, turi mokėti mokesčius ir socialinio draudimo įmokas ir laikytis darbo ir socialinės apsaugos teisės aktų; pabrėžia, kad prireikus reikia atitinkamai pakoreguoti su tuo susijusią politiką;

32. ragina Komisiją, kad skaitmeninių platformų darbuotojai ir bet kokios panašios užimtumo formos, kurios tapo įmanomos dėl technologinių inovacijų, būtų įtrauktos į pasiūlymus dėl Europos socialinio draudimo numerio (ESSN) sukūrimo ir kad skaitmeninių platformų darbuotojai būtų nediskriminuojant taikomos teisingo judumo taisyklės;

33. pripažįsta, kad skaitmeninių darbo platformų ekonomika galima pasinaudoti siekiant socialinių tikslų; ragina Komisiją ir valstybes nares skatinti socialinės ekonomikos modelius skaitmeninių darbo platformų ekonomikoje ir keistis geriausia patirtimi šioje srityje, nes socialinės įmonės pasirodė esančios atsparios COVID-19 krizės metu;

Kitos rekomendacijos

34. primena, kad daug platformų stengiasi įgyvendinti vidaus taisykles ir programas, kad sukurtų saugesnę aplinką savo darbuotojams, ir mano, kad tokią praktiką reikėtų skatinti ES ir nacionaliniais veiksmais šioje srityje; ragina Komisiją, atlikus išsamų poveikio vertinimą, apsvarstyti galimybę sukurti Europos kokybės ženklą, kuris būtų suteikiamas skaitmeninėms platformoms, taikančioms savo darbuotojams geriausią praktiką, kad naudotojai, darbuotojai ir vartotojai galėtų priimti informacija pagrįstus sprendimus ir kad būtų atkreiptas dėmesys į tas skaitmenines platformas, kuriose taikomos kokybiškos darbo sąlygos, pagrįstos kolektyviniais susitarimais, ir kurioms būdingas didelis skaidrumas;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

35. pažymi, kad vis dar nėra nuoseklių duomenų apie skaitmeninių platformų darbuotojų skaičių ir jų pasiskirstymą pagal sektorius; ragina Komisiją bendradarbiaujant su valstybėms narėmis rinkti patikimus ir palyginamus duomenis apie skaitmeninių platformų darbuotojus, kad būtų galima geriau suvokti platformų ekonomikos mastą ir gauti daugiau žinių apie platformų darbuotojų darbo ir įdarbinimo sąlygas, įskaitant taikomą socialinę apsaugą ir pajamų spektrą;
36. ragina nacionalines valstybines užimtumo tarnybas ir Europos užimtumo tarnybų (EURES) tinklą glaudžiau bendradarbiauti galimybių, kurias teikia skaitmeninės darbo platformos, klausimais;
37. ragina valstybes nares skatinti novatoriškas darbo platformose formas laikantis Sąjungos ir nacionalinės teisės aktų ir ragina Komisiją būsimoje teisės aktuose atsižvelgti į kokybiškas darbo sąlygas ir išlaikyti lankstumą, kartu užtikrinant darbuotojų teises;
38. ragina valstybes nares užtikrinti, kad skaitmeninių platformų darbuotojai galėtų atsisakyti darbo užduoties, jei ji turi būti įvykdyta ne apskaitinėmis valandomis ir dienomis arba jei jie nebuvo informuoti apie šią darbo užduotį per sutartą minimalų išpėjimo laikotarpį, ir kad jie nepatirtų jokių neigiamų pasekmių dėl šio atsisakymo;
39. kartu ragina Komisiją ir valstybes nares apsvarstyti novatoriškus, veiksmingus ir socialiniu požiūriu naudingus tarpvalstybinius sprendimus, kuriais būtų užtikrinta socialinė aprėptis ir apsauga;
40. atkreipia dėmesį į tai, kad darbuotojų teisių užtikrinimas yra esminė tvaraus turizmo politikos dalis; pabrėžia vis svarbesnį skaitmeninių platformų ir duomenų rinkimo vaidmenį turizmo veikloje; todėl pabrėžia, kad duomenų apie skaitmeninių platformų darbuotojus rinkimas atliks esminį vaidmenį įgyvendinant iš tiesų tvaraus turizmo projektus, kurie užtikrins, kad investicijos į turizmą ir darbo vietos būtų naudingos vietos bendruomenėms ir darbuotojams, ir kartu sudarys palankesnes sąlygas teisingam pelno paskirstymui;
41. primena, kad moterys sudaro tik 22 proc. transporto pramonės darbuotojų, be to, jos sudaro ir mažumą skaitmeninių platformų darbuotojų transporto ir turizmo pramonėje, taigi iš nepatvirtintų duomenų galima daryti išvadą, kad transporto srities platformų darbuotojos moterys turi prastesnes užimtumo ir darbo sąlygas nei jų kolegos vyrai;

o

o o

42. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.
-

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0386

Ateities žvejai**2021 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento rezoliucija „Ateities žvejai: naujos darbuotojų kartos pritraukimas į žvejybos sektorių ir darbo vietų pakrančių bendruomenėse kūrimas“ (2019/2161(INI))**

(2022/C 117/07)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnio 2 ir 3 dalis ir 4 straipsnio 2 dalies a, d ir k punktus ir į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 9, 153 ir 174 straipsnius,
- atsižvelgdamas į SESV 349 straipsnį,
- atsižvelgdamas į 2017 m. spalio 24 d. Komisijos komunikatą „Sustiprinta ir atnaujinta strateginė partnerystė su ES atokiausiais regionais“ (COM(2017)0623),
- atsižvelgdamas į 2016 m. gruodžio 19 d. Tarybos direktyvą (ES) 2017/159, kuria įgyvendinamas 2012 m. gegužės 21 d. Europos Sąjungos žemės ūkio kooperatyvų konfederacijos (COGECA), Europos transporto darbuotojų federacijos (ETF) ir Nacionalinių žvejybos įmonių organizacijų Europos Sąjungos asociacijos („Europêche“) sudarytas Susitarimas dėl 2007 m. Tarptautinės darbo organizacijos konvencijos dėl darbo žvejybos sektoriuje įgyvendinimo ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1380/2013 dėl bendros žuvininkystės politikos ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2019 m. rugsėjo 25 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę „Žuvininkystės socialinis aspektas (tiriamoji nuomonė)“ ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų jūrų teisės konvenciją (UNCLOS),
- atsižvelgdamas į 1974 m. Tarptautinę konvenciją dėl žmogaus gyvybės apsaugos jūroje (SOLAS),
- atsižvelgdamas į Tarptautinės jūrų organizacijos (IMO) konvenciją,
- atsižvelgdamas į Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) steigimo konvenciją,
- atsižvelgdamas į 1977 m. Tarptautinę Toremolinoso konvenciją dėl žvejybos laivų saugos,
- atsižvelgdamas į 1993 m. Toremolinoso protokolą ir 2012 m. Keiptauno susitarimą, kuriais atnaujinama ir iš dalies keičiama Toremolinoso konvencija,
- atsižvelgdamas į 1995 m. Tarptautinę konvenciją dėl žvejybos laivų personalo rengimo, atestavimo ir budėjimo normatyvų (STCW-F),
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų Maisto ir žemės ūkio organizacijos (FAO) 2001 m. žvejybos klausimams skirtą aplinkraštį Nr. 966 *Safety at sea as an integral part of fisheries management* (liet. „Saugumas jūros kaip žvejybos valdymo dalis“),
- atsižvelgdamas į FAO ataskaitą „Pasaulio žvejybos ir akvakultūros padėtis 2020 m.“,

⁽¹⁾ OL L 25, 2017 1 31, p. 12.⁽²⁾ OL L 354, 2013 12 28, p. 22.⁽³⁾ OL C 14, 2020 1 15, p. 67.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 2007 m. TDO konvenciją Nr. 188 dėl darbo žvejybos sektoriuje,
 - atsižvelgdamas į 2005 m. IMO neprivalomas mažų žvejybos laivų projektavimo, statybos ir įrangos gaires,
 - atsižvelgdamas į Europêche, COGECA žuvininkystės skyriaus ir ETF 2000 m. ataskaitą „Sertifikatų tarpusavio pripažinimas jūrų žvejybos sektoriuje“ (Benodė pranešimas),
 - atsižvelgdamas į Europos jūrų saugumo agentūros (EMSA) 2019 m. metinę jūrų avarijų ir incidentų ataskaitą,
 - atsižvelgdamas į Žuvininkystės mokslo, technikos ir ekonomikos komiteto (ŽMTEK) 2019 m. rugsėjo 26 d. ataskaitą *Social data in the EU fisheries sector* („Socialiniai duomenys ES žuvininkystės sektoriuje“) (STECF 19-03),
 - atsižvelgdamas į ŽMTEK 2019 m. metinę ekonominę ataskaitą dėl ES žvejybos laivyno (STECF 19-06) ir 2020 m. metinę ekonominę ataskaitą dėl ES žvejybos laivyno (STECF 20-06),
 - atsižvelgdamas į Parlamento Struktūrinės ir sanglaudos politikos teminio skyriaus 2018 m. liepos mėn. paskelbto tyrimo „Žvejų mokymas“ išvadas,
 - atsižvelgdamas į išsamią Parlamento Ekonomikos, mokslo politikos ir gyvenimo kokybės teminio skyriaus 2020 m. spalio mėn. paskelbtą analizę „ES darbo teisės aprėptis. Kam (ne)taikomos pagrindinės direktyvos?“,
 - atsižvelgdamas į savo 2014 m. vasario 27 d. rezoliuciją dėl konkrečių bendros žuvininkystės politikos priemonių, skirtų moterų vaidmeniui stiprinti⁽⁴⁾,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto nuomonę,
 - atsižvelgdamas į Žuvininkystės komiteto pranešimą (A9-0230/2021),
- A. kadangi bendra žuvininkystės politika (BŽP) turi būti užtikrinama, kad ilguoju laikotarpiu žvejyba ir akvakultūra būtų darnios socialiniu, ekonominiu ir aplinkos požiūriu, ir kadangi šio tikslo reikia ir toliau siekti, kad būtų išlaikytas sektoriaus patrauklumas darbo jėgai; kadangi, siekiant užtikrinti socialinį tvarumą, žuvininkystės politika turėtų apimti ir gerinti darbo sąlygas, sveikatą ir saugą, mokymą, socialinę įtrauktį ir deramą gyvenimo lygį; kadangi daugelyje ES žvejybos bendruomenių ir regionų socialinė žvejybos ir akvakultūros sektorių svarba yra didesnė nei jų tiesioginis ekonominis indėlis;
- B. kadangi visuomenės sveikatos krizė ir prekybos bei rinkos sutrikimai, kuriuos nulėmė COVID-19 pandemija, pakenkė žvejams visoje Europoje; kadangi žvejai, nepaisydami saugos rizikos ir žemų žuvies kainų, tęsė žvejybą ir tiekė aukštos kokybės maistą; kadangi per COVID-19 krizę žvejai buvo pripažinti ypatingos svarbos darbuotojais, atliekančiais ypač svarbią veiklą, kuria užtikrinamas reikšmingas maisto tiekimas; kadangi ES institucijos jiems, kaip ypatingos svarbos darbuotojams, turi skirti ypatingą dėmesį ne tik dėl jų atliekamo vaidmens, bet ir dėl jų svarbos Sąjungos apsirūpinimo maistu saugumui;
- C. kadangi per keletą pastarųjų metų Europos žvejybos sektoriuje buvo įvykdyti dideli struktūriniai pakeitimai ir pertvarkos ir buvo labai sumažinti laivynai, ir tai turėjo socialinių padarinių tiek žvejams, žvejybos bendruomenėms; kadangi vis labiau reikia didinti informuotumą ir skirti daugiau dėmesio socialiniam žuvininkystės aspektui, pvz., atliekant su BŽP susijusių pasiūlymų vertinimus įvertinti socialinį jų poveikį;
- D. kadangi įvairiose ES strategijose, įskaitant 2030 m. ES biologinės įvairovės strategiją ir strategiją „Nuo ūkio iki stalo“, reikia laikytis holistinio požiūrio;

⁽⁴⁾ OL C 285, 2017 8 29, p. 150.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- E. kadangi taip pat reikia atsižvelgti į demografinius pokyčius Europoje;
- F. kadangi dabartinis išsamių sisteminių duomenų ir reguliariai atliekamos BŽP socialinių aspektų analizės trūkumas trukdo formuoti žuvininkystės politiką; kadangi remiantis šiais duomenimis būtų galima propaguoti žvejybą kaip sėkmingą profesinę karjerą ir būdą prisidėti prie pakrančių bendruomenių pragyvenimo ir paskatinti jaunimą rinktis šią profesiją;
- G. kadangi žuvininkystė, įskaitant akvakultūrą, pasaulyje teikia maisto milijardams žmonių ir kadangi, FAO duomenimis, šis sektorius yra svarbus užimtumo ir pragyvenimo pajamų šaltinis 10–12 proc. pasaulio gyventojų; kadangi, be to, apskaičiuota, kad dar apie 140 mln. darbo vietų yra susijusios su likusia žuvininkystės vertės grandinės dalimi, ypač su žuvininkystės produktų perdirbimu ir prekyba;
- H. kadangi, remiantis ŽMTEK ataskaita Nr. 19-03, moterų užimtumo ES mažos apimties priekrantės žvejybos laivynuose dalis sudarė 5,4 proc. viso užimtumo, palyginti su 1,9 proc. didelės apimties žvejybos laivynuose ir 2,3 proc. tolimosios žvejybos laivyne; tačiau kadangi moterys sudaro darbo jėgos daugumą tam tikruose gavybos ar pusiau laisvai laikomų gyvūnų auginimo veiklos sektoriuose, tokiuose kaip belaiivė vandens bestuburių žvejyba, ir kadangi neregistruojamas svarbus moterų atliekamas darbas, skirtas kitai veiklai palaikyti, pvz., konservavimas ir perdirbimas, pakavimas, tinklų mezgimas ir žuvų iškrovimas bei valymas (kurį atlieka *neskatillas*); kadangi yra duomenų spragų tarp valstybių narių, todėl neatsižvelgiama į moterų darbą ir didelį indėlį į sektorių, ir šis indėlis vis dar pripažįstamas nepakankamai;
- I. kadangi, remiantis naujausiais Eurostato duomenimis ⁽⁵⁾, 2017 m. ES žuvininkystės pramonėje iš viso dirbo apie 180 000 žmonių, iš jų maždaug trečdalis – akvakultūros subsektoriuje; kadangi iš viso pirminiame žuvininkystės sektoriuje Ispanijoje dirbo 41 000, Italijoje 29 000, Graikijoje 21 000, Prancūzijoje 20 000 ir Portugalijoje 14 700 darbuotojų; kadangi 2017 m. Italijai, Graikijai ir Portugalijai teko tik 11 proc. ES žvejybos produkcijos, tačiau šioms trimis valstybėms narėms tenka 35,9 proc. darbuotojų; kadangi šiomis aplinkybėmis Ispanija, Prancūzija ir Portugalija yra atokiausių regionų turinčios valstybės narės, todėl jų jūrinis aspektas svaresnis, ir kadangi žuvininkystės sektorius šiuose regionuose atlieka esminį socialinį ir ekonominį vaidmenį;
- J. kadangi iš Eurostato 2019 m. paskelbtų statistinių duomenų ⁽⁶⁾ matyti, kad žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės sektoriuje 2018 m. 14,4 proc. visų darbuotojų buvo 65 metų ar vyresni, ir kadangi tai yra veiklos sektorius, kuriame dirba daugiausia šios amžiaus grupės asmenų; kadangi šios amžiaus grupės darbuotojų procentinė dalis nuo 2008 m. nuolat mažėja, tačiau faktinis tokio amžiaus darbuotojų skaičius nemažėja tokia pačia procentine dalimi;
- K. kadangi žvejybos sektorius atlieka esminį vaidmenį tiekiant žuvį visuomenei ir užtikrinant suderintą valstybių narių ir Sąjungos maisto produktų krepšelį, kadangi jis daro didelę įtaką pakrančių bendruomenių socialinei ir ekonominei gerovei, vietos vystymui, užimtumui, tiekimo grandinės pirminių ir tolesnių grandžių ekonominės veiklos išlaikymui ir kūrimui ir vietos kultūros tradicijų išsaugojimui;
- L. kadangi būtina atsižvelgti į didelius įvairių valstybių narių laivynų, laivynų segmentų, tikslinių rūšių, žvejybos įrankių, našumo, vartotojų prioritetų ir vienam gyventojui tenkančio suvartojamos žuvies kiekio skirtumus, taip pat į specifines žuvininkystės sektoriaus ypatybes, kurias nulemia jo socialinė struktūra, pardavimo būdai ir įvairių žvejybos regionų struktūriniai ir gamtiniai skirtumai;
- M. kadangi Reglamentu (ES) 2017/1004 dėl Sąjungos sistemos, skirtos duomenų rinkimui, tvarkymui ir naudojimui žuvininkystės sektoriuje bei paramai mokslinėms rekomendacijoms dėl bendros žuvininkystės politikos, sukūrimo buvo nustatytas įpareigojimas rinkti su ES žvejybos laivynu, akvakultūra ir žuvų perdirbimo pramone susijusius socialinius rodiklius; kadangi socialiniai kintamieji turi būti renkami kas trejus metus, pradedant nuo 2018 m., įskaitant duomenis apie: užimtumą pagal lytis, etato ekvivalentus pagal lytis, nemokamą darbą pagal lytis, užimtumą pagal amžių, užimtumą pagal išsilavinimą, užimtumą pagal tautybę, užimtumą pagal užimtumo statusą, visus nacionalinius etatų ekvivalentus;

⁽⁵⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Fishery_statistics#The_factors_of_production

⁽⁶⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/10166544/KS-02-19%E2%80%911681-EN-N.pdf/c701972f-6b4e-b432-57d2-91898ca94893>

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- N. kadangi, remiantis ŽMTEK ataskaita Nr. 19-03 dėl socialinių duomenų ES žuvininkystės sektoriuje, 2017 m. ES žvejybos laivyne dirbo apie 150 000 žmonių ir tai sudarė apie 99 000 etato ekvivalentų; kadangi dauguma ES žvejybos laivyno darbuotojų buvo vyrai (96 proc.), o 4 proc. buvo moterys; kadangi, remiantis pateiktais duomenimis apie amžių, 40–46 metų amžiaus grupės asmenys sudarė didžiausią ES žvejybos laivyne dirbančių žmonių dalį, po jos ėjo 25–39 metų grupė (26 proc.), o kiti 7 proc. buvo vyresni nei 65 metų, 5 proc. sudarė 15–24 metų grupės asmenys ir 4 proc. žvejų amžiaus nežinomas; kadangi amžiaus profilis valstybėse narėse gerokai skyrėsi: Estijoje 31 proc. žvejų buvo vyresni nei 65 metų, o daugelyje valstybių narių ši kategorija sudaro labai mažą žvejybos veiklą vykdančių gyventojų dalį (1 proc. Belgijoje ir Vokietijoje ir 2 proc. Suomijoje);
- O. kadangi 2017 m. 52 proc. žvejybos laivyne dirbusių žmonių išsilavinimas buvo žemas, 24 proc. vidutinis ir 4 proc. aukštas; kadangi nebuvo žinomas santykinai didelės dalies žvejybos sektoriuje dirbančių asmenų (20 proc.) išsilavinimo lygis, todėl galima manyti, kad šis klausimas yra delikatus; kadangi valstybėse narėse išsilavinimo lygis gerokai įvairuoja: tik 1 proc. Portugalijos žvejų turėjo aukštą išsilavinimą, o atitinkamas skaičius Švedijoje buvo 21 proc.;
- P. kadangi 2017 m. dauguma ES žvejybos laivyne dirbančių žmonių buvo valstybės, kurioje jie dirbo, piliečiai, po jų ėjo ES ir (arba) EEE nepriklausančių valstybių piliečiai (8 proc.), piliečiai, kurių pilietybė nežinoma (3 proc.), ir EEE valstybių piliečiai (0,1 proc.); kadangi įvairiuose valstybių narių laivynuose dirbusių kitų valstybių piliečių dalis gerokai skyrėsi: 27 proc. Airijos laivyne dirbusių asmenų buvo ne Airijos piliečiai ir 36 proc. Belgijos laivyne dirbusių asmenų buvo ne Belgijos piliečiai; kadangi, priešingai, 94 proc. Italijos laivyno darbuotojų buvo italai, 99 proc. Portugalijos laivyno darbuotojų buvo Portugalijos piliečiai ir visi Bulgarijos laivyne dirbantys asmenys buvo Bulgarijos piliečiai;
- Q. kadangi 61 proc. 2017 m. ES žvejybos laivyne dirbusių asmenų buvo samdomieji darbuotojai ir 36 proc. buvo laivų savininkai, o užimtumo statusas valstybėse narėse labai skyrėsi: samdomieji darbuotojai sudarė 100 proc. visų Belgijos laivyno darbuotojų ir tik 28 proc. Švedijos laivyno darbuotojų;
- R. kadangi net tokiais aplinkybėmis dauguma valstybių narių ir ES žvejybos sektoriaus ekonominių partnerių dažnai nurodo, kad kai kuriuose sektoriuose esama žvejybos veiklos pajamų neužtikrintumo, ir tai yra vienas iš veiksnių, kodėl jaunimas nepakankamai domisi žvejybos veikla; pastaraisiais metais ši tendencija vis ryškėjo, todėl kyla papildomų sunkumų išlaikyti veiklą, kurią apsunkina pakrančių bendruomenėse prarandamos darbo vietos;
- S. kadangi, nepaisant to, dauguma valstybių narių ir žuvininkystės sektoriaus partnerių dažnai atkreipia dėmesį į tai, kad jaunimas nepakankamai domisi žvejybos veikla (pirmą kartą tai buvo pripažinta bent prieš du dešimtmečius), ir dėl to kyla papildomų sunkumų visam sektoriui ir aštrėja pakrančių bendruomenių socialinės problemos žemyninėse pakrančių bendruomenėse ir atokiausiuose regionuose;
- T. kadangi reikia pripažinti atokiausių regionų ypatumus ir nuolatinius struktūrinius suvaržymus ir į juos atsižvelgti; pabrėžia, kad žvejybos sektorius atlieka svarbų vaidmenį šių regionų socialinės ir ekonominės padėties, užimtumo ir ekonominės bei socialinės sanglaudos skatinimo srityse ir kad darnios mėlynosios ekonomikos sektoriuje yra užimtumo augimo galimybių; pabrėžia, kad dėl savo geografinės padėties atokiausi regionai yra itin palankioje padėtyje stebėti ir kontroliuoti pakrančių ir vandenynų teritorijas ir turėtų būti naudojami ES pastangoms kovoti su neteisėta, nedeklaruojama ir nereglamentuojama (NNN) žvejyba įgyvendinti;
- U. kadangi ES NNN žvejybos reglamente⁽⁷⁾ atsižvelgiama tik į neteisėtai sužvejotas žuvis ir neužtikrinama, kad taip pat būtų draudžiama žvejyba, susijusi su dideliais darbo teisės pažeidimais bei žmogaus teisių pažeidimais žvejybos laivuose;

(7) 2008 m. rugsėjo 29 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1005/2008, nustatantis Bendrijos sistemą, kuria siekiama užkirsti kelią neteisėtai, nedeklaruojamai ir nereglamentuojamai žvejybai, atgrasyti nuo jos ir ją panaikinti, iš dalies keičiantis reglamentus (EEB) Nr. 2847/93, (EB) Nr. 1936/2001 ir (EB) Nr. 601/2004 bei panaikinantį reglamentus (EB) Nr. 1093/94 ir (EB) Nr. 1447/1999 (OL L 286, 2008 10 29, p. 1).

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- V. kadangi, FAO duomenimis, žvejų išgyvenimas priklauso nuo jų laivų ir rizika skiriasi priklausomai nuo žvejybos rūšies, žvejybos plotų ir oro sąlygų, laivo dydžio, įrangos laive ir kiekvieno žvejo pareigų; kadangi didesniuose laivuose žvejybos įrankiai ir kita sunkioji įranga įgulai kelia mirties ir sužalojimo riziką, o mažuose laivuose įgulai gali kilti didelė rizika, kad laivas apsisvers traukiant didelį laimikį, bus užlietas esant audringai jūrai ar kad ant jo užplauks didesnis laivas; kadangi dėl to įvairūs pavojai saugai yra susiję su kiekviena skirtinga žvejybos veiklos rūšimi ir laivo dydžiu;
- W. kadangi, kalbant apie avarijas ir incidentus jūroje, žvejybos laivų veikla yra jūrinė veikla, kurią vykdant prarandama daugiausia laivų, nors žvejybos sektorius nėra sektorius, kuriame įvyksta daugiausia avarių; kadangi su žvejybos laivais susijusių incidentų skaičius 2018 m. išaugo 40 proc.;
- X. kadangi žvejybos sektoriuje kiekvienais metais prarandama 32 000 gyvybių, neskaičiuojant tūkstančių daugiau ar mažiau rimtų nelaimingų atsitikimų aukų; be to, kadangi, kaip pabrėžė ir profesinės organizacijos, pastaraisiais metais nerimą keliančiu mastu pagausėjo asmenų, dirbančių šį daug pastangų reikalaujantį darbą, profesinių ligų;
- Y. kadangi reikia atsiminti, kad žvejyba yra sekinantis darbas, susijęs su dideliais pavojais ją vykdančių asmenų sveikatai ir saugai; kadangi TDO pripažino šią problemą 2007 m. konvencijoje ir paragino ją ratifikavusias šalis užtikrinti saugias ir sveikatos darbo sąlygas šiame sektoriuje;
- Z. kadangi, nepaisant to, kad padaugėjo nelaimingų atsitikimų, žūčių dėl avarių ir incidentų žvejybos laivuose skaičius mažėjo ir dauguma atvejų buvo susiję su žmogiškaisiais veiksniais (62,4 proc.), o antroji priežastis buvo sistemų ir (arba) įrangos gedimai (23,2 proc. atvejų); kadangi trys su žmogaus veiksmis susiję nelaimingų atsitikimų žvejybos laivuose veiksniai, apie kuriuos dažniausiai pranešama, yra laive dirbančio personalo supratimo apie saugą trūkumas, žinių trūkumas ir netinkami darbo metodai; kadangi šie trys veiksniai negali būti nagrinėjami atsiejant juos nuo žvejybos pajamų;
- AA. kadangi 2019 m. 64,9 proc. 28 ES valstybių narių žvejybos laivyno laivų buvo bent 25 metų senumo ⁽⁸⁾ ir viso laivyno vidutinis amžius buvo 29,9 metų ⁽⁹⁾, o tai reiškia, kad labai didelė laivyno dalis yra sena ir negalima tikėtis, kad ji sudarys geriausias veiklos ir saugos sąlygas, kad didėja rizika ir vis sunkiau vykdyti operacijas;
- AB. kadangi saugos klausimai (žvejybos veikla visuotinai laikoma rizikinga profesija), sunkus darbas žvejybos laivuose, nenuspėjamos pajamos ir stabilaus bei reguliaraus darbo užmokesčio garantijų trūkumas labai prisideda prie nepakankamo jaunimo susidomėjimo žvejyba, todėl kyla grėsmė kartų kaitai žvejybos sektoriuje ir visos žvejybos pramonės ateičiai;
- AC. kadangi žvejų pažymėjimų ir bazinio mokymo standartizacijos trūkumas ir nepakankamas valstybių narių bendradarbiavimas žvejų pažymėjimų ir bazinio mokymo tarpusavio pripažinimo srityje jau prieš du dešimtmečius įvardytas kaip kliūtis, tačiau ši problema vis dar neišspręsta;
- AD. kadangi, kai imamas visas laivynas, ES laivyno ekonominės veiklos rezultatai paprastai rodo, kad nuo 2013 m. didėjo žvejų pajamos ir metinis pelnas bei vidutinis darbo užmokestis; kadangi, nuodugniai išanalizavus duomenis pagal valstybę narę, jūros baseiną ir žvejybos laivyną, matyti, kad šios tendencijos nėra visuotinės, ypač kalbant apie mažos apimties priekrantės žvejybos laivyną;
- AE. kadangi, ŽMTEK 2019 m. metinės ekonominės ataskaitos duomenimis, nors žuvų išteklių būklė ES apskritai gerėja, žvejybos laivų skaičius, žvejybos pajėgumas ir sektoriaus tiesiogiai sukurtų darbo vietų skaičius kiekvienais metais nuosekliai mažėja;

⁽⁸⁾ Nustatyta remiantis senesnių nei 25 metų laivų skaičiaus ir viso laivų skaičiaus santykiu: <https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do>

⁽⁹⁾ https://ec.europa.eu/fisheries/facts_figures_en?qt=facts_and_figures=2

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- AF. kadangi didelė dalis žvejų kai kuriose valstybėse narėse gauna mažas ir nereguliaras pajamas, todėl jų padėtis nestabili ir jie neturi galimybių naudotis pakankama socialine apsauga; kadangi tai yra papildomi veiksniai, mažinantys žvejybos patrauklumą jaunimui;
- AG. primena, kad 2000 m. Benodė pranešime pateiktas klausimas „Žuvis iš jūros, o iš kur būsime žvejai?“, kurį po dviejų dešimtmečių galime reformuluoti išsamiau: „Žuvis iš jūros, o žvejai yra žuvies ir jūros sergėtojai, tačiau kaip papildyti jų gretas ir iš kur būsime žvejai?“;
- AH. kadangi taip pat reikėtų atkreipti dėmesį į galimybes pakelti gyvenimo lygį, kurių teikė ir toliau gali teikti jūrų žvejybos veikla;
- AI. kadangi jauniems žmonėms, kurie nori įsteigti savo žvejybos įmonę, kyla didelių sunkumų, visų pirma susijusių su žvejybos galimybių paskirstymo sistema ir poveikiu, kurį ji daro žvejybos laivų kainai;
- AJ. kadangi Komisija ne vėliau kaip 2022 m. gruodžio 31 d. turi pateikti Parlamentui ir Tarybai BŽP įgyvendinimo ataskaitą;

Geresnė informacija ir konkretūs duomenys apie žvejybos sektoriuje veiklą vykdančius darbuotojus

1. pabrėžia, kad reikia gerinti informacijos apie žvejybos ir akvakultūros gamybos sektoriuje, taip pat visoje vertės grandinėje dirbančius gyventojus reguliaraus ir sistemingo rinkimo ir teikimo ES lygmeniu ir išskirstant duomenis pagal valstybę narę būdus;
2. primena, kad statistinių duomenų apibendrinimas plačiame žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės sektoriuje gali paslėpti arba užmaskuoti situacijas ir veiksnius, turinčius neigiamą poveikį kiekvienam iš šių sektorių; pabrėžia, kad visi šie sektoriai yra pirminės gamybos sektoriai, tačiau jų veikla nėra susijusi tarpusavyje, o žuvininkystės atveju ji vyksta net ne toje pačioje aplinkoje ar geografinėje vietovėje;
3. pakartoja, kad, kaip ir išteklių ir buveinių valdymo atveju, norint valdyti ir stebėti socialinę sektoriaus raidą, ypač užimtumą, labai svarbios geresnės mokslinės žinios, pagrįstos patikimais naujausiais duomenimis ir išplėstomis laiko eilutėmis, kaupiamais suderintu būdu ir visose valstybėse narėse, nes be jų nebus įmanoma stebėti ir visapusiškai įgyvendinti vieno iš trijų BŽP propaguojamų tvarumo ramsčių – socialinio ramsčio;
4. primena, kad įvairių subjektų pateikta informacija rodo ES žvejybos laivų įgulų senėjimą, tačiau, kaip ir žuvininkystės valdymo ir įgyvendinamų priemonių pritaikymo atveju, veiksmai turėtų būti valdomi, stebimi ir įgyvendinami diferencijuotai pagal geografinį rajoną, žvejybos laivynus ir naudojamus žvejybos įrankius;
5. primygtinai ragina Europos Komisiją, ypač Eurostatą ir valstybes nares, atsižvelgti į užimtumo tendencijas, susijusias ne tik su bendru darbo vietų skaičiumi, bet ir su žvejybos ir akvakultūros sektoriuje bei, jei įmanoma, susijusioje vertės grandinėje dirbančių gyventojų išsilavinimo lygiu, lytimi ir amžiaus struktūra, pateikiant duomenis, kurių išsamumas būtų panašus į turimus sektoriaus ekonominės veiklos ir veiklos rezultatų stebėsenai konkrečiu būdu renkamus duomenis;
6. palankiai vertina pirmąją ŽMTEK ataskaitą dėl socialinių duomenų ES žuvininkystės sektoriuje, nes joje pateikiama išsami pagal ES duomenų rinkimo sistemą surinktų socialinių duomenų apžvalga; pabrėžia, kad reikia atsižvelgti į šios pirmosios ataskaitos išvadas, todėl ragina būsimoje ŽMTEK ataskaitose patobulinti esamus socialinius rodiklius, todėl reikia tinkamai apibrėžti, kas laikomas žuvininkystės sektoriaus darbo jėga, įtraukti naujus analizuotinus elementus įtraukiant su

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

visa apimančiais BŽP socialiniais tikslais susijusius rodiklius, visų pirma darbuotojų apsaugos, švietimo ir mokymo, pajamų ir saugos srityse, ir tinkamą geografinį lygmenį, kuris būtų mažesnis nei šalies lygmuo, atsižvelgiant į poreikį žinoti regionų ir netgi vietos realijas;

7. palankiai vertina tai, kad ES statistikos tarnyba Eurostatas, bendradarbiaudama su Portugalijos, Ispanijos bei Prancūzijos ir atitinkamų jų atokiausių regionų statistikos tarnybomis, sukūrė tinklalapį, kuriame pateikiami duomenys apie atokiausius regionus ⁽¹⁰⁾; tačiau apgailestauja, kad ji vis dar neteikia duomenų apie žuvininkystės sektorių, turint mintyje jo svarbą šių regionų ekonomikai; primygtinai ragina Komisiją ir ypač Eurostatą rinkti patikimus naujausius duomenis apie mėlynąją ekonomiką ir apie žuvininkystės sektoriaus darbo rinkos pokyčius, žvejų vidutinių pajamų pokyčius, jų išsilavinimo lygį, dalyvavimą pagal lytį ir amžiaus grupę, taip pat rinkti duomenis apie šios veiklos mastą ir veiklos rezultatus atokiausiuose regionuose;

Darbo sąlygų ir gyvenimo laive sąlygų gerinimas siekiant pagerinti saugą

8. pažymi, kad nors saugos sąlygos laivuose, ypač didesniuose laivuose, gerėja, 2018 m. EMSA užregistruotų incidentų ir avarijų skaičius, palyginti su praėjusiais metais, padidėjo 40 proc., nors pastaraisiais metais žūčių skaičius nuolat mažėjo;

9. primena, kad EMSA yra atsakinga tik už intervencijas ir rinkimą duomenų, susijusių su daugiau kaip 15 m ilgio žvejybos laivų avarijomis ir incidentais jūroje, taip pat susijusių su mažiau nei 15 m ilgio žvejybos laivais, kai jie patenka į avarijas, susijusias su laivais, kuriems taikoma Direktyva 2009/18/EB ⁽¹¹⁾, taigi, žvejybos laivų avarijų ir incidentų tikrai yra daugiau nei EMSA metinėse ataskaitose pateikti skaičiai;

10. pažymi, kad NNN žvejyba ES jūrinėse teritorijose sudaro nesąžiningą konkurenciją Europos žvejams;

11. ragina Komisiją padėti nacionalinėms valdžios institucijoms įsigyti sistemas, kad jos galėtų nustatyti NNN žvejybos veiklą ir apie ją pranešti;

12. primena, kad profesionali jūrinė veikla, ypač žvejyba, apskritai laikoma didelę riziką ir pavojingą, ir padėti dar pablogina tai, kad 85 proc. ES laivų yra mažos apimties priekrantės žvejybos laivai (kurių bendras ilgis mažesnis kaip 12 m) ir todėl jiems kyla didesnė rizika dėl nepalankių oro sąlygų ir dėl to, kad jie vykdo veiklą netoli kranto;

13. pabrėžia, kad mažos apimties priekrantės žvejybos laivams kyla daugiau sunkumų užtikrinti apsauginę erdvę ir pagerinti darbo sąlygas, taip pat kyla rizika, susijusi su tuo, kad didelė šio laivyno dalis yra sena; pabrėžia, kad šie laivai yra ypač pažeidžiami, kai vyksta su klimato kaita susiję pavojingi meteorologiniai reiškiniai; pabrėžia, kad reikalingi nuolatiniai ir suderinti visų lygmenų veiksmai ir politika, kuriais būtų siekiama švelninti klimato kaitą ir didinti pajėgumą prisitaikyti prie jos padarinių didinant atsparumą ir drauge užtikrinant žvejų saugos sąlygas;

14. primena, kad pakrančių regionai ir ypač atokiausi regionai istoriškai priklauso nuo žvejybos, kad juos jau paveikė klimato kaitos padariniai ir jiems turėtų būti teikiama finansinė parama siekiant sušvelninti šiuos padarinius, prisitaikyti prie jų ir su jais kovoti, taip pat įvirtinti darbo vietas žvejybos sektoriuje ir plėtoti darnią mėlynąją ekonomiką kuriant naujas darbo vietas;

15. pabrėžia, kad, nepaisant tarptautinių ir ES pastangų pagerinti saugos sąlygas laivuose, ypač žvejybos laivuose, tarptautinės konvencijos, kuriose nustatomos laivų ir juose esančių asmenų apsaugos taisyklės ir sistemos, taikomos visų pirma didesniems laivams, nors daug valstybių narių turi nacionalines taisykles, skirtas priemonėms, susijusioms su apsauga ir gyvenimo sąlygomis mažesniuose laivuose;

16. yra susirūpinęs dėl išimčių, kurios tarptautinėmis konvencijomis buvo suteiktos mažos apimties žvejybos laivams, t. y. dėl neprivalomų darbo ir saugos standartų, nes tai gali nulemti ne tokias palankias bendras tam tikruose laivyno segmentuose ir valstybėse narėse dirbančių žvejų gyvenimo ir darbo sąlygas; todėl ragina Komisiją ir valstybes nares skubiai imtis suderintų veiksmų, siekiant taikyti panašias standartines sąlygas ir padėti visiems žvejybos laivams jų laikytis, nes jie yra pagrindinis mažų pakrančių bendruomenių ekonomikos ir tapatybės ramsčiai;

⁽¹⁰⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/cache/RCI/#?vis=outermost.population&lang=en>

⁽¹¹⁾ OL L 131, 2009 5 28, p. 114.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

17. pakartoja, kad darbo sąlygų ir gyvenimo laive sąlygų negalima vertinti atskirai nuo saugos sąlygų; mano, kad geros darbo ir gyvenimo laive sąlygos ir tinkamas jų modernizavimas pagerina saugos sąlygas, kuriomis vykdomos žvejybos operacijos, taip pat žvejų poilsį ir darbo pertraukas, ir tai turi tiesioginį poveikį jų saugumui, nes didelė dalis nelaimingų atsitikimų ir incidentų žvejybos laivuose tebėra susiję su žmogaus klaidomis, padaromomis tiek dėl žinių ar mokymų trūkumo, tiek dėl nuovargio;

18. mano, kad užtikrinus prieinamą ir pritaikytą darbo aplinką, taip pat ir žvejybos bei akvakultūros sektoriuje, siekiant vėl integruoti į darbo rinką tiek veiklą vykdančius, tiek buvusius žvejus ir kitus žvejybos pramonės darbuotojus, turinčius negalią, būtų užtikrinta didesnė socialinė įtrauktis ir tai padėtų sukurti daugiau paskatų gauti pajamų sektoriuje ir žvejybos bendruomenėse;

19. primena, kad jūrininkai, įskaitant žvejus, dažnai neįtraukiami į ES ir valstybių narių nacionalinių darbo teisės sistemų taikymo sritį, atsižvelgiant į tai, kad daugelis normų yra netaikomos realiai šių darbuotojų veiklai; pabrėžia, jog – kadangi neįmanoma taikyti bendros darbo tvarkos, nes žvejų pajamos priklauso nuo laimikio pagal jiems skirtas turimas kvotas, – būtina užtikrinti, kad jūrininkams, ypač žvejams, kurie dažnai yra ir laivų savininkai, būtų taikomos įvairios pagrindinės išankstinės nuostatos, susijusios su jų darbo reglamentavimu, jų poreikiams pritaikytu būdu ir deramai atsižvelgiant į pirmiau minėtas aplinkybes ir priekrantės bei mažos apimties žvejybos sektoriaus ypatumus;

20. primena žvejų teisę jungtis į profesines sąjungas ir naudotis kolektyvinėmis derybomis kaip būdu pagerinti savo darbo sąlygas;

21. pažymi, kad žvejybai būdingi skirtingi rizikos veiksniai, susiję su darbo ir gyvenimo laive sąlygomis, kurios turi būti užtikrintos priklausomai nuo naudojamo žvejybos įrankio, laivo dydžio, veiklos rajono ir oro sąlygų;

22. primena veiksmus, kurių imtasi tarptautiniu mastu, visų pirma Toremolinoso protokolą (1993 m.) ir Keiptauno susitarimą (2012 m.), siekiant iš dalies pakeisti ir patobulinti Toremolinoso konvenciją (1977 m.), priimtą siekiant užtikrinti žvejybos laivų saugą, ir pabrėžia, kad net ir po to, kai 2012 m. buvo sumažinti reikalavimai, Toremolinoso konvencija vis dar neįsigaliojusi, ir primygtinai ragina visas Toremolinoso konvencijos dar neratifikavusias valstybes nares tai padaryti; primena, kad protokolą buvo iš esmės perkeltas į ES teisės aktus Tarybos direktyva 97/70/EB, nustatančia suderintus saugumo reikalavimus 24 metrų ilgio ir ilgesniems žvejybos laivams ⁽¹²⁾;

23. palankiai vertina tai, kad priimtos 2005 m. IMO neprivalomos mažų žvejybos laivų projektavimo, statybos ir įrangos gairės, vis dėlto primena, kad jos, kaip neprivalomos nuostatos, lieka tik gairėmis ir kad nėra jokio teisinio įpareigojimo ar standartizuotų pagrindinių normų smulkiosios žvejybos priekrantės laivams; pabrėžia, kad kai kurios valstybės narės priėmė nuostatas dėl mažų žvejybos laivų statybos ir jų saugos bei gyvenimo juose sąlygų, ir rekomenduoja šias taisykles suderinti ES lygmeniu;

24. primena, kad galutinis BŽP tikslas yra užtikrinti, kad žvejybos veikla būtų darni socialiniu, aplinkos ir ekonominiu požiūriu; pabrėžia, kad žvejų gyvenimo sąlygų gerinimas ir geresnės darbo ir saugos sąlygos yra vienas iš veiksmų siekiant skatinti užimtumą ir plėtoti pakrančių bendruomenes, pritraukti jaunimą ir pasiekti, kad vyktų kartų kaita, kuri yra labai svarbi siekiant užtikrinti, kad ši veikla, kurią vykdančios patiekiamas sveikas maistas, išliktų;

25. pabrėžia, kad sėkmingas šiuo metu aktualių klausimų, pvz., jūrų energijos gamybos plėtros, veiksmingo saugomų jūrų teritorijų įgyvendinimo ir visapusiško įpareigojimo iškrauti laimikį vykdymo užtikrinimo, sprendimas gali paveikti sektoriaus patrauklumą jaunajai kartai; primygtinai ragina valstybes nares ES lygmeniu skirti lėšų darbo vietoms remti, taisyti žvejybai skatinti ir lyčių lygybei šioje pramonėje propaguoti;

26. primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad žvejybos laivuose, neatsižvelgiant į jų dydį, būtų įgyvendinti geriausi saugos, darbo ir gyvenimo laive sąlygų standartai;

⁽¹²⁾ OL L 34, 1998 2 9, p. 1.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

27. primena valstybėms narėms, kad terminas, iki kurio Direktyva (ES) 2017/159, kuria TDO konvencija Nr. 188 (Konvencija Nr. 188) įtraukiama į Sąjungos teisinę sistemą, turėjo būti perkelta į nacionalinę teisę, buvo 2019 m. lapkričio 15 d.; primena, kad, atsižvelgiant į didelį ES savarankiškai dirbančių žvejų skaičių ir į tai, kad daugumai jų direktyva netaikoma, valstybėms narėms reikia ratifikuoti Konvenciją Nr. 188, siekiant užtikrinti sąžiningą visų žvejų konkurenciją;
28. ragina valstybes nares skubiai ratifikuoti TDO konvenciją Nr. 188 siekiant užtikrinti vienodas sąlygas viso pasaulio žvejybos įmonėms, visų pirma atsižvelgiant į svarbų tarptautinį žvejybos sektoriaus aspektą; primygtinai ragina valstybes nares suteikti reikalingų išteklių tam, kad konvencija būtų perkelta į nacionalinę teisę ir veiksmingai taikoma, ir, kai tinkama, deleguoti inspektavimo ir dokumentų išdavimo funkcijas klasifikavimo įmonėms, atsižvelgiant į dabartines šių funkcijų koordinavimo problemas kai kuriose šalyse;
29. ragina Komisiją kuo skubiau pateikti pasiūlymą dėl susijusios direktyvos dėl kontrolės ir vykdymo užtikrinimo nuostatų, kaip ir jūrų transporto sektoriaus atveju, kad būtų nustatyta suderinta inspektavimo sistema;
30. pabrėžia, kad kuriant socialinės apsaugos mechanizmus reikia atsižvelgti į sunkias žvejų darbo sąlygas, pvz., užtikrinant teisę išeiti į pensiją anksčiau nei vidutinis darbuotojas ir dėl to neatsidurti nepalankioje padėtyje;
31. palankiai vertina tai, kad Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondas (EJRŽAF) svariai prisidės prie darbo, gyvenimo ir saugos sąlygų ES laivuose gerinimo ir siekio gerinti šias sąlygas nedidinant laivų žvejybos pajėgumo, daug dėmesio skiriant mažos apimties ir smulkiosios priekrantės žvejybos laivams; pabrėžia, kad EJRŽAF prisideda prie žvejybos ir mėlynosios ekonomikos darnumo ir taip padeda siekti 14-ojo JT darnaus vystymosi tikslo;
32. ragina į bendrą žuvininkystės politiką kartu su aplinkos tikslais įtraukti visa apimančius socialinius tikslus ir taip pripažinti, kad žvejybos laivuose dirbančių darbuotojų gerovė yra labai svarbi pramonės ateičiai;
33. pabrėžia, kad BŽP aiškiai prieštarauja reikalavimams, nustatytiems socialinės srities teisės aktuose, tokiuose kaip TDO konvencija Nr. 188, kuri į ES teisę perkelta Direktyva (ES) 2017/159; pabrėžia, kad šiuose teisės aktų tekstuose nustatytas reikalavimas suteikti daugiau erdvės, kurio laikytis privaloma 24 metrų ilgio ir ilgesniuose laivuose, tačiau žvejybos pramonė negali padidinti patalpų laive; atkreipia dėmesį į prieštaravimą tarp to, kad valstybės narės privalo laikytis TDO konvencijoje Nr. 188 nustatytų standartų, ir BŽP taisyklių, dėl kurių reikalavimo neįmanoma įvykdyti; primygtinai ragina Komisiją, įgyvendinant EJRŽAF, nustatyti alternatyvius žvejybos pajėgumo matavimo būdus ir kartoja, kad turėtų būti leidžiama padidinti laivų bendrąją talpą tais atvejais, kai papildoma talpa yra atsakas į poreikį padidinti įgulos saugą ir komfortą (dar vadinama socialine ar saugos talpa), ir kad šie veiksmai turėtų būti tinkami finansavimui gauti; pabrėžia, kad laive virtuvei, kajatėms, tualetams ar poilsio zonoms skirtos patalpos neturi nieko bendra su laivo gebėjimu rasti, sužvejoti ar sandėliuoti žuvis, taigi su jo žvejybos pajėgumu;
34. primena, kad vidutinis Europos laivyno amžius yra 23 metai, o mažos apimties žvejybos laivų amžius gali viršyti 40 metų; pabrėžia, kad būsimas EJRŽAF turėtų apimti laivyno modernizavimo nedidinant žvejybos pajėgumo strategiją;
35. taip pat primygtinai pabrėžia, kad reikia reguliariai stebėti ir sistemingai teikti ES lygmeniu suderintą statistinę informaciją apie incidentus ir avarijas, susijusias su laivais, kuriems netaikoma Direktyva 2009/18/EB, nes tik stebint ir vertinant šių duomenų pokyčius pagal geografinius rajonus, laivynus ir naudojamus žvejybos įrankius bus galima rasti sprendimų, kaip pagerinti padėtį, ir sprendimų, kuriais būtų galima sumažinti tokių avarių skaičių ir užkirsti joms kelią, ypač vietos ir priekrantės žvejybos laivuose;
36. atsižvelgdamas į tai, siūlo Komisijai išnagrinėti galimybes išplėsti EMSA misiją, suteikiant jai papildomų pajėgumų vykdyti šią stebėseną ir reguliariai teikti su ja susijusią informaciją;
37. be to, mano, kad siekiant išlaikyti žvejybos veiklą ir užtikrinti kartų kaitą sektoriuje turi būti sudarytos ir kitos sąlygos, be kita ko, investuojant į uostų infrastruktūros modernizavimą;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

Mokymo tobulinimas ir mokymo pripažinimo Europos lygmeniu užtikrinimas

38. pažymi, kad atrodo, jog pamiršamas Benodė pranešimas, kuriame nurodytos problemos, susijusios su jaunimo nesidomėjimu žvejyba, ir atkreiptas dėmesys į valstybių narių žvejų mokymų ir pažymėjimų sistemų įvairovę ir sudėtingumą, ir kad praėjus dviem dešimtmečiams reikšmingų pokyčių nėra; pabrėžia, kad būtina ES lygmeniu suderinti ir oficialiai patvirtinti jūreivystės ir žvejybos srities mokymo reikalavimus ir procedūras bei įlaipinimo procedūras ir reikalavimus;

39. primena, kad darbo jėgos judėjimas tarp valstybių narių ir net iš trečiųjų valstybių į ES didėja ir kad galimą darbo jėgos kartų kaitą žvejybos sektoriuje vis dar stabdo nepakankamas žvejų mokymų ir pažymėjimų sistemų standartizavimas; pabrėžia, kad šias sistemas reikia oficialiai patvirtinti ES lygmeniu ir suderinti su Tarptautine konvencija dėl jūrininkų rengimo, atestavimo ir budėjimo normatyvų (STCW) ir Tarptautine konvencija dėl žvejybos laivų personalo rengimo, atestavimo ir budėjimo normatyvų (STCW-F);

40. pabrėžia, kad tokia padėtis aiškiai kenkia laisvam asmenų judėjimui, kuris yra pamatinė ES vertybė ir yra plačiai aptartas Sutartyse;

41. primena, kad net jei žvejys iš ES nepriklausančios valstybės ir turi pripažintus žvejybos srities pažymėjimus, šis konkrečios valstybės narės suteiktas pripažinimas nepadedą pasiekti, kad žvejys turėtų galimybes dirbti tokį patį darbą kitoje valstybėje narėje;

42. pažymi, kad kitose jūrinės veiklos srityse, tiek laisvalaikio, tiek profesionaliosios, įvyko svarbių pokyčių siekiant tarptautinio išsilavinimo pripažinimo, neatsižvelgiant į tai, kurioje valstybėje jis įgytas, ir kad visa, ko reikia, yra sustiprinti bendradarbiavimą siekiant pripažinti bazinį mokymą, suteikiamą mokyklose arba švietimo įstaigose, pripažintose pagal kiekvienos valstybės narės arba trečiosios valstybės nacionalines švietimo sistemas ir pripažintose tarptautiniu mastu;

43. pažymi, kad TDO pagal 1995 m. STCW-F konvenciją nustato svarbius pagrindinius mokymo ir saugos sąlygų standartus, įskaitant minimalius saugos mokymų reikalavimus visų tipų ir dydžių žvejybos laivams; atkreipia dėmesį į tai, kad ši konvencija galioja nuo 2012 m. rugsėjo mėn., tačiau taikoma tik ją ratifikavusiose valstybėse; primygtinai ragina šios konvencijos dar neratifikavusias valstybes narės tai padaryti;

44. primena, kad abipusis kvalifikacijų ir laivybos saugos pažymėjimų pripažinimas ES padidins darbuotojų judumą, o jūrininkystės profesijos taps patrauklesnės jaunajai kartai; mano, kad neturėtų būti pernelyg didelės finansinės ir biurokratinės naštos, susijusios su pažymėjimų pripažinimu;

45. pažymi, kad nors Europos Sąjunga savo *acquis* įgyvendino 1993 m. Toremolinoso protokolą, priėmusi Direktyvą 97/70/EB, ir 2007 m. Darbo žvejybos sektoriuje konvenciją, priėmusi Direktyvą (ES) 2017/159, ji iki šiol nesiėmė apdairių ir energingų veiksmų saugos mokymo srityje; primena, kad Sprendimas (ES) 2015/799⁽¹³⁾, kuriuo valstybės narės įgaliojamos tapti Tarptautinės konvencijos dėl žvejybos laivų personalo rengimo, atestavimo ir budėjimo normatyvų Šalimis arba prisijungti prie jos, pasirodė esantis neveiksmingas, kadangi valstybių narių ratifikavimo ir prisijungimo mastas ir toliau yra mažas; primena, kad pagal Direktyvą (ES) 2017/159 valstybės narės privalo priimti teisės aktus dėl žvejų mokymo ir pažymėjimų išdavimo; todėl pabrėžia, kad Sąjungos teisės aktai dėl žvejams skirtos saugos mokymo turėtų apimti daugiau nei vien tik tai, kas nustatyta Tarptautinėje konvencijoje dėl žvejybos laivų personalo rengimo, atestavimo ir budėjimo normatyvų, be kita ko, įtraukiant standartus, taikytinus visiems trumpesniems nei 24 metrų ilgio laivams, kurie sudaro Sąjungos laivyno daugumą; ragina Komisiją pateikti pasiūlymą dėl direktyvos, kuria į Sąjungos *acquis* būtų perkelta Tarptautinė konvencija dėl žvejybos laivų personalo rengimo, atestavimo ir budėjimo normatyvų, siekiant baigti ES teisėje įgyvendinti tarptautiniu mastu sutartus minimalius standartus, kuriais užtikrinama sauga jūroje vykdant žvejybą;

46. primena, kad nors praktinės žinios ir konkretaus darbo patirtis yra svarbus mokymosi šaltinis ir kai kuriose valstybėse narėse vis dar taikomos kai kurios tokios žvejų mokymo sistemos, oficialus pažymėjimas, kuriuo būtų įvertintos ir praktinės žinios, yra vienintelis būdas užtikrinti tinkamą žinių pripažinimą; pažymi, kad oficialus pažymėjimas yra ne tik žvejų asmeninio tobulėjimo įvertinimo būdas, bet ir pačios profesinės veiklos socialinio pripažinimo priemonė;

⁽¹³⁾ 2015 m. gegužės 18 d. Tarybos sprendimas (ES) 2015/799, kuriuo valstybės narės įgaliojamos tapti, vadovaujantis Europos Sąjungos interesais, Tarptautinės jūrų organizacijos tarptautinės konvencijos dėl žvejybos laivų personalo rengimo, atestavimo ir budėjimo normatyvų Šalimis (OL L 127, 2015 5 22, p. 20).

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

47. pabrėžia, kad svarbu žuvininkystės sektoriaus darbuotojams, ypač jaunimui ir tokiu darbu besidomintiems asmenims suteikti sąžiningų ir įtraukių galimybių gauti konsultacijų, kokybiškai stažuotis, taip pat pasinaudoti profesiniu mokymu ir mokymais, kad jie galėtų prisitaikyti prie naujų rinkos tendencijų (tokių kaip ekologiški maisto produktai, trumpos tiekimo grandinės, specializuotas turizmas, vietos produktų pardavimas ir populiarinimas naudojant naujas technologijas); tvirtina, jog itin svarbu vykdyti tinkamą ir specialų švietimą ir mokymą, siekiant skatinti jaunimą išsaugoti priekrantės žvejybos veiklą ir tradicijas;

48. ragina sukurti jaunųjų Europos žvejų asociaciją, kuri populiarintų kartų kaitą žuvininkystės sektoriuje ir atstovautų jaunesiems žvejams ir jų organizacijoms bei juos suburtų visoje Sąjungoje; ragina Komisiją remti biudžeto išteklių telkimą tiems projektams įgyvendinti;

49. primena, kad Europos lėšos buvo investuotos į švietimo struktūras ir mokyklas, susijusias su profesiniu išsilavinimu ir pažangiu švietimu mėlynosios ekonomikos srityje, ir kad žvejyba, kaip seniausias mėlynosios ekonomikos veiklos sektorius, ir toliau susiduria su priėmimo šiose įstaigose sunkumais, išskyrus regionines ar nacionalines švietimo ar mokymo programas, pagal kurias įgytas išsilavinimas nepripažįstamas Europos mastu; pabrėžia, kad reikia daryti pažangą su žuvininkyste susijusio mokymo ES standartizavimo ir oficialaus patvirtinimo bei valstybių narių bendradarbiavimo srityse; šiuo tikslu pritaria tam, kad būtų visapusiškai naudojami EJRŽAF ir „Europos socialinio fondo +“ (ESF+) ištekliai;

50. palankiai vertina tai, kad Europos socialinis fondas (ESF) plačiai naudojamas pakrančių ir kaimo vietovėms atgaivinti; primena, kad žvejams turėtų būti padedama tęsti karjerą krante, jei dėl su sveikata susijusių priežasčių, darbo rinkos pokyčių ar kitų veiksnių jie nebegali toliau dirbti jūroje; mano, kad iš ES fondų, ypač ESF, turėtų būti teikiama parama sklandžiam profesinės veiklos keitimui, be kita ko, įgyvendinant mokymosi visą gyvenimą programas;

51. primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares sukurti bendrus pagrindus standartinei mokymų ir pažymėjimų sistemai, skirtai skirtingoms žvejų kategorijoms, kad būtų galima greitai Europos lygmeniu pripažinti konkrečioje valstybėje narėje įgytą pažymėjimą; mano, kad tai turėtų apimti ir už Sąjungos ribų įgytų pažymėjimų pripažinimo procedūrą, kuri būtų suderinama su šia Europos mokymų pripažinimo sistema ir palengvintų žvejų judėjimą ES;

52. pažymi, kad Direktyva 2005/36/EB⁽¹⁴⁾ dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo nenustatytas standartizuotas visų žvejų rengimo ir atestavimo lygis ir trukdoma žvejams judėti iš vienos valstybės narės į kitą; primena, kad nors Sąjunga, remdamasi Tarptautine konvencija dėl jūrininkų rengimo, atestavimo ir budėjimo normatyvų, nustatė konkrečias skirtingas jūrininkų kvalifikacijos pažymėjimų pripažinimo taisykles, Komisija iki šiol nepasiūlė konkrečių žvejų kvalifikacijos pažymėjimų pripažinimo taisyklių, kaip numatyta pagal Tarptautinę konvenciją dėl žvejybos laivų personalo rengimo, atestavimo ir budėjimo normatyvų; todėl ragina Komisiją, laikantis Tarptautinės konvencijos dėl žvejybos laivų personalo rengimo, atestavimo ir budėjimo normatyvų nuostatų, pasiūlyti konkrečias žvejų kvalifikacijos pažymėjimų pripažinimo priemones, kurios būtų taikomos ne tik Europos žvejams, bet ir ES nepriklausančių valstybių, kurios ratifikavo Tarptautinę konvenciją dėl žvejybos laivų personalo rengimo, atestavimo ir budėjimo normatyvų ar prie jos prisijungė, piliečiams;

53. primena, kad EJRŽAF tikslas – prisidėti prie visapusiško BŽP įgyvendinimo, tačiau siekiant šio tikslo žvejai turi būti tinkamai mokyti ir turėti pažymėjimus, todėl dalis šio fondo turėtų būti skirta esamų ir naujų žvejų mokymams ir pažymėjimams; pabrėžia, kad dėl EJRŽAF nustatytos administracinės naštos buvo ribojamas lėšų naudojimas mokymui, ypač mažos apimties žvejybą vykdančiams žvejams, ir kad naujajame EJRŽAF šie sunkumai turės būti įveikti, kad būtų galima veiksmingai prisidėti prie įgulos mokymo;

54. pabrėžia būtinybę užtikrinti, kad EJRŽAF ir ESF+ vykdymo duomenyse būtų nurodytas tikslus biudžetas, kurį kiekviena valstybė narė naudoja regionų poreikiams švietimo, mokymo, užimtumo ir įtraukties srityse tenkinti;

55. atkreipia dėmesį į tai, kad norint dirbti laive turi būti tenkinama vis daugiau reikalavimų, tačiau mokymų pasiūla menka, todėl kartais laivai turi būti paliekami sausumoje, nes įgula privalo dalyvauti privalomuose mokymuose krante; ragina ES padėti supaprastinti mokymo kursus ir sudaryti palankesnes sąlygas surengti mokymosi dienas laive skatinant nuotolinio mokymosi kursus, kai naudojamos naujos technologijos;

⁽¹⁴⁾ 2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo (OL L 255, 2005 9 30, p. 22).

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

56. pabrėžia, kad žinios ir inovacijos yra labai svarbios siekiant užtikrinti pažangų, atsparų ir tvarų žvejybos sektoriaus augimą;

57. pažymi, kad atsižvelgiant į naujas darbo vietas, kurias gali sukurti mėlynoji ekonomika, žiedinė ekonomika ir žuvininkystė bei gastronomicinis turizmas, būtų protinga plėtoti su šiomis naujomis profesijomis ir šių sektorių mokymo poreikiais susijusį prognozuojamąjį profesinį mokymą, kaip pasiūlyta laivybos sektoriuje;

Lyčių lygybės užtikrinimas galimybių patekti į šį sektorių ir jame dirbti srityje

58. pažymi, kad, nors turimi statistiniai duomenys rodo, jog gamybinės žvejybos sektoriuje moterys sudaro tik 12 proc. darbuotojų, daugelis laivų, ypač mažos apimties priekrantės žvejybos laivai, daugeliu atvejų priklauso mažoms šeimoms ir, nors jos nėra oficialiai laikomos darbuotojais, visą logistinę ir administracinę paramą šių mažų laivų veiklai teikia moterys, kurios oficialiai nedirba;

59. pabrėžia, kad reikia užtikrinti žvejų galimybes mokytis ir gauti pažymėjimus, visų pirma sezoninio darbo ir darbo ne visą darbo dieną atveju;

60. pažymi, kad yra valstybių narių, kuriose tokia neoficiali pagalbinė veikla nesuteikia ją vykdančioms moterims darbo užmokesčio, socialinės paramos, pensijos ar profesinės ligos teisių, ir kad tais atvejais, kai laivai nevykdo veiklos, laikinai ją sustabdo arba visam laikui nutraukia, socialinė parama skiriama tik oficialiai pripažintiems darbuotojams ir tokiu būdu dar labiau padidinama darbuotojų nelygybė; pabrėžia, jog valstybės narės turi užtikrinti, kad šių moterų darbas būtų visapusiškai įteisintas kaip profesinė veikla, pripažįstant jų vaidmenį ir įtraukiant jas į nacionalines socialinės apsaugos sistemas;

61. pabrėžia, kad veiksmis, kuriais jaunimas pritraukiamas dalyvauti žvejybos veikloje, būtina užtikrinti lyčių pusiausvyrą ir atsižvelgti į moterų vaidmenį visame žuvininkystės sektoriuje, pradedant žuvų žvejyba ir baigiant laivų valdymu, akvakultūra, prekyba ir žuvininkystės produktų perdirbimu, taip pat reikia atsižvelgti į jų vaidmenį mokslo ir administravimo sektoriuje;

62. ragina Komisiją pradėti įgyvendinti iniciatyvas, kuriomis siekiama pripažinti moterų darbą žuvininkystės sektoriuje ir užtikrinti vienodą vyrų ir moterų darbo užmokestį; primena, kad 2020–2025 m. Europos lyčių lygybės strategijoje nustatyta, kad atitinkamų ES fondų lėšomis reikia remti veiksmus, kuriais skatinamas moterų dalyvavimas darbo rinkoje ir profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyra, skatinama investuoti į priežiūros įstaigas, remiamas moterų verslumas ir kovojama su lyčių segregacija;

63. mano, kad nėra jokios priežasties neleisti ar trukdyti moterims užsiimti šia profesija, kaip rodo didėjantis žvejybos laivuose dirbančių įgulos narių moterų ir kapitonių skaičius; pažymi, kad, laimei, yra keletas ypač aktyvių asociacijų, atstovaujančių žuvininkystės sektoriuje dirbančioms moterims, visų pirma ES žuvininkystės patariamiosiose tarybose ir sektorių asociacijose;

64. palankiai vertina tai, kad kai kuriose ES valstybėse buvo įsteigtos žuvininkystės sektoriaus moterų asociacijos; ragina ES ir valstybes nares remti naujų asociacijų skatinimą ir steigimą, kad moterims būtų suteikta daugiau matomumo ir pagalbos;

65. mano, kad nors moterų vaidmuo žuvininkystės sektoriuje dažnai yra neoficialus, joms turi būti suteiktas ekonominis ir socialinis pripažinimas ir joms turi būti mokamas deramas atlyginimas; atkreipia dėmesį į tai, kad geresnis informavimas apie jų veiklą ir priemonės, kuriomis siekiama pagerinti jų statusą ir padidinti jų matomumą, prisideda ne tik prie jų asmeninio ir socialinio įvertinimo, bet ir prie mitų, susijusių su moterų vaidmenimis žuvininkystės sektoriuje, išsklaidymo;

66. mano, kad dabartinės pajėgumo matavimo taisyklės kelia pavojų moterų galybėms patekti į sektorių, nes, siekiant užtikrinti jų privatumą ir gerovę, reikalingos atskiros kabinos, tualetai ir dušai;

67. primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares įgyvendinti priemones, kuriomis būtų siekiama gerinti mėlynojoje ekonomikoje, visų pirma žvejybos, vandens bestuburių, akvakultūros ir konservavimo pramonės sektoriuose, dalyvaujančių moterų kvalifikaciją ir skatinti oficialiai pripažinti jų indėlį į jūrų pramonės tiekimo grandinę; be to, mano, jog būtina užtikrinti, kad pagal 2021–2027 m. ir tolesnes programas EJŖŽAF lėšos svariai prisidėtų prie vienodo požiūrio į moteris jūrų žuvininkystės sektoriuje, užtikrinant, kad jos visų pirma būtų skiriamos darbo, saugos ir gyvenimo žvejybos laivuose sąlygoms gerinti, taip pat užtikrinti, kad būtų įgyvendinti visi šiam tikslui pasiekti reikalingi pakeitimai;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

Žvejo profesijos populiarinimas ir sektoriaus kartų kaitos skatinimas

68. primena, kad ES yra didžiausia bendroji žuvininkystės produktų rinka ir jai tenka tik 6 proc. viso pasaulio laimikio, taigi, ji labai priklauso nuo žvejybos ir akvakultūros produktų importo iš trečiųjų valstybių; atkreipia dėmesį į tai, kad dalį šio importo vykdo Europos kapitalą naudojančios įmonės ir laivai;

69. primena, kad BŽP standartai yra vieni aukščiausių ir svariai prisideda prie veiklos aplinkosauginio, ekonominio ir socialinio tvarumo ir kad, nors vis dar yra daug ką tobulinti, pastaraisiais dešimtmečiais padaryta pažanga įrodo, jog įmanoma žvejoti tausiau, viena vertus, prisidedant prie žvejojamų išteklių ir buveinių, kuriose žvejojama, tvarumo ir, kita vertus, didinant žvejų ir laivų savininkų pajamas;

70. pabrėžia, kad siekiant pritraukti naujos kartos žvejus ir užtikrinti ilgalaikį žuvininkystės sektoriaus ekonominį stabilumą labai svarbu, be kita ko, propaguoti aukštus sektoriaus aplinkosauginio ir socialinio tvarumo standartus;

71. ragina ES išnagrinėti tokių priemonių kaip dirbtinių rifų klojimas išskirtinėse ekonominėse zonose vertę siekiant išsaugoti jūrų organizmus;

72. pabrėžia, kad nuoseklus ES paramos sektoriui mažinimas pagal paeiliui vykdomas daugiametes finansines programas, visų pirma žuvininkystės sektoriaus ir bendro rinkos organizavimo paramai skirto finansavimo mažinimas, yra vienas iš veiksnių, prisidėjusių prie padėties šiame sektoriuje pablogėjimo; todėl kartoja, kad ES finansinė parama žuvininkystės sektoriui turi būti gerokai padidinta;

73. ragina Komisiją ir valstybes nares imtis reikiamų veiksmų, kad būtų išsaugotos ir išplėtos paramos, įskaitant finansavimą, sistemos ir priemonės, siekiant skatinti pasiūlos koncentraciją, be kita ko, teikiant realią paramą gamintojų organizacijų, ypač mažos apimties priekrantės žvejybos ir smulkiosios žvejybos sektorių, steigimui ir veiklos vykdymui;

74. pabrėžia, kad veiksmų programomis – teikiant reikalingą finansinę paramą – gamintojų organizacijos turi būti skatinamos parduoti savo produktus tiesiogiai, dirbant vertės grandinėje, ir kad tai yra būdas padidinti produkcijos vertę ir žvejybos produktų pridėtinę vertę;

75. ragina Komisiją, glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis, nustatyti ir įgyvendinti paramos mažos apimties, smulkiajai ir priekrantės žvejybai mechanizmus, kurie sudarytų sąlygas spręsti specifines šio sektoriaus segmento problemas;

76. pabrėžia, kad svarbu sukurti ypač kokybiškų tradicinių produktų šalies rinkas, kurios būtų remiamos rengiant mugės, vykdant mažųjų įmonių ir maitinimo paslaugų sektorių veiklą, nes taip būtų galima didinti vietos produktų pridėtinę vertę ir skatinti vietos plėtrą;

77. ragina Komisiją apsvarstyti, kaip, laikantis tam tikrų žemės ūkio produktų pavyzdžio, būtų galima geriau skatinti didesnę pridėtinę vertę turinčių perdirbtų žvejybos produktų, įskaitant konservuotus produktus, pardavimą, ir ES žvejybos produktų populiarinimo išorėje programas, be kita ko, pristatyti tokius produktus tarptautinėse parodose ir mugėse;

78. nurodo, kad žuvininkystės sektorius atlieka pagrindinį vaidmenį atokiausių regionų, kurių ekonomika patiria nuolatinių struktūrinių suvaržymų ir kuriuose nėra daug galimybių įvairinti ekonomiką, socialinės ir ekonominės padėties ir užimtumo srityse, taip pat skatinant jų ekonominę ir socialinę sanglaudą; todėl mano, kad tuose regionuose būtina išlaikyti ir padidinti ES paramą žuvininkystės sektoriui, visų pirma siekiant kompensuoti papildomas su atokumu susijusias išlaidas, patiriamas parduodant tam tikrus kai kurių atokiausių regionų žuvininkystės produktus; atkreipia dėmesį į atokiausių regionų žuvininkystės sektoriaus vertės grandinių ypatumus ir teigia, kad siekiant jas sustiprinti ir sudaryti palankesnes sąlygas patekti į rinkas reikia teikti specialią paramą, – tai tikslas, kurį būtų galima pasiekti ne tik atkūrus atokiausiems regionams ir saloms skirtą programą (POSEI) žuvininkystės sektoriuje, bet ir nustačius transporto sektoriaus POSEI, pagal kurią būtų siekiama nustatyti ir eksploatuoti tam tikrus prekybos maršrutus;

79. pabrėžia, kad būtina užtikrinti žvejybos veiklos tęstinumą, būtiną kartų kaitą, taip pat geresnį socialinį veiklos pripažinimą ir pripažinti jos svarbą darnios gamybos tiekiamo sveiko maisto iš geros aplinkos buklės buveinių srityje, prisidedant prie sveikos europiečių mitybos;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

80. primena svarbų vaidmenį, kurį žvejai atlieka mokslo žinių srityje, tiesiogiai dalyvaudami žvejybos duomenų rinkimo procese ir bendradarbiaudami su mokslininkais, taip pat mokslo tikslais teikdami papildomą informaciją apie jūros aplinką, rūšis ir buveines bei jų išsaugojimo būklę;
81. pažymi, kad žvejų mokymas gali atlikti svarbų vaidmenį užtikrinant, kad vykdant žvejybos veiklą būtų toliau dalyvaujama gamtos apsaugos veikloje ir prie jos prisidedama, remiant tausesnių žvejybos būdų, atitinkančių BŽP nustatytus tausaus išteklių naudojimo tikslus, įgyvendinimą ir naudojimą;
82. atkreipia dėmesį į tai, kad siekiant paskatinti mėlynosios ekonomikos augimą labai svarbu plėtoti jūrų mokslinių tyrimų ir inovacijų potencialą atokiausiuose regionuose; be to, priduria, kad atokiausių regionų dalyvavimo tarptautiniuose mokslinių tyrimų tinkluose, kurie apimtų jų universitetus, turinčius žinių apie unikalias regionų savybes, skatinimas gali padėti atokiausiems regionams pagerinti inovacijų sistemas ir kurti darbo vietas; primygtinai ragina Komisiją pasistengti aprūpinti šiuos regionus atitinkamais ištekliais, kad būtų galima veiksmingai tirti ir naudotis jų biologine įvairove;
83. pabrėžia bendros žuvininkystės politikos tikslą skatinti selektyviąją žvejybą ir ES 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslą; atkreipia dėmesį į pažangą, padarytą kuriant mažataršį katerių laivyną ir naujoviškus žvejybos būdus, kurie padeda siekti ir 2050 m. tikslo, ir selektyvumo tikslo; ragina Komisiją skatinti šiuos pokyčius ir teikti jiems pirmenybę, kad diegiant inovacijas būtų užtikrintos sektoriaus perspektyvos;
84. atkreipia dėmesį į bendrą laivų statybos plėtrą ir mokslinį vadinamojo trigubo „ne“ metodą: t. y. siekį, kad laivai neišmestų teršalų, kad juose nesusidarytų atliekų ir nebūtų jokių avarijų, skatinant Europos laivynuose, įskaitant smulkiosios žvejybos laivynus, laivus projektuoti labiau atsižvelgiant į žiediško, veiksmingumo ir tvarumo aspektą, užuot atsižvelgus vien į ekonominį aspektą;
85. pabrėžia, kad žvejai gali dar labiau prisidėti renkant mokslinius duomenis, jei jiems bus teikiami specialūs mokymai ir įgūdžiai, reikalingi norint registruoti ir rinkti kai kuriuos duomenis *in situ*, kad būtų galima patvirtinti nuotoliniu būdu, pvz., palydovais ir kitomis priemonėmis, surinktą informaciją apie aplinką; pabrėžia, kad universitetai ir jūrų mokslinių tyrimų centrai, bendradarbiaudami su jūreivystės mokyklomis, atlieka svarbų vaidmenį mokant žvejus patenkinti šį poreikį; pabrėžia, kad 2019 m. ES laivynas, kurį sudarė daugiau kaip 81 000 įvairaus dydžio žvejybos laivų, suteikė neprilygstamą skaičių platformų, kurios, nuolat veikdamos, beveik kiekvieną dieną rinko duomenis apie žvejybą ir kitus su jūra susijusius duomenis; pažymi, kad tai yra priemonė, kuri gali ir turėtų būti naudojama siekiant surinkti dar daugiau duomenų apie Europos ir pasaulio jūras, ir šiuo tikslu turėtų būti teikiamos tinkamos paskatos; primygtinai ragina oficialius mokslinius patariamuosius žuvininkystės srities organus, pvz., Tarptautinę jūrų tyrinėjimo tarybą (ICES) ar ŽMTEK, geriau pasinaudoti ES laivyno surinktais duomenimis;
86. atkreipia dėmesį į tai, kad jaunimo dalyvavimas ir kartų kaita ne tik užtikrins seniausios mėlynosios ekonomikos veiklos tęstinumą, bet ir padės išlaikyti gyventojus pakrančių teritorijose ir aplinkinėse kaimo vietovėse ir taip išlaikyti daugelio pakrančių bendruomenių kultūros paveldą; mano, jog labai svarbu, kad jaunesnės kartos būtų geriau informuotos ir daugiau žinotų apie tvarumo klausimus, suteikiant joms naujų žinių, ir apie būtinybę visiems prisidėti sprendžiant klimato kaitos problemas ir kovojant su ja, nes ji daro didžiausią poveikį planetos jūroms ir pakrančių teritorijoms;
87. mano, kad žuvininkystės sektorius pritrauktų daugiau jaunimo, jei būtų susietas su naujais sektoriais ir jais papildytas, pvz., turizmo sektoriumi; atsižvelgdamas į tai, primygtinai ragina valstybes nares ir jų regionus sumažinti su žvejybos turizmu, kaip pajamų šaltiniu, susijusį biurokratizmą; be to, ragina Komisiją pagal esamas ES programas skatinti linijas, pagal kurias skiriama parama su jūrine veikla susijusiam materialiajam ir nematerialiajam paveldui atkurti, tokiu būdu išlaikant pakrančių bendruomenių tapatybę ir kuo labiau gerinant jų naudojimą turizmo tikslais;
88. pažymi, kad aplinkos apsauga yra vis didesnį Europos jaunimo susirūpinimą keliantis klausimas; atkreipia dėmesį į darnaus žvejybos valdymo svarbą siekiant pritraukti jaunus žvejus; ragina skatinti mažo poveikio žvejybą ne tik kaip būdą sumažinti žvejybos poveikį jūros aplinkai, bet ir siekiant pritraukti naujas žvejų kartas;
89. atkreipia dėmesį į didelį neišnaudotą žvejybos turizmo potencialą;
90. pabrėžia žvejų įtraukties į bendradarbiaujamąjį ir bendruomeninį jūrinių teritorijų planavimą svarbą siekiant darnaus jūros aplinkos vystymosi ir apsaugos;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

91. pabrėžia žinių apie vandenynus svarbą, nes jos turi būti skatinti skaitmeninį raštingumą ir žvejybos veiklos skaitmeninimą; pabrėžia, kad nepaisant pagerėjusių vyresnio amžiaus asmenų įgūdžių, naujoms kartoms lengviau ir paprasčiau intuityviai naudoti IT priemones renkanti ir registruojanti duomenis, kaip nurodyta naujajame Žuvininkystės kontrolės reglamente, kuris šiuo metu peržiūrimas, ar naudoti naujas priemones ir įrangą, kuriomis taip pat gerinama žvejų sauga, darbo sąlygos ir gerovė jūroje;

92. palankiai vertina strateginius pokyčius ES, ypač žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, nes jie turi padėti apsaugoti esamas darbo vietas ir sukurti naujų kokybiškų darbo vietų tose teritorijose, kurios labai priklauso nuo žuvininkystės, ir toliau skatinti jų ekonominę vystymąsi; pabrėžia, kad svarbu išsaugoti tradicines žuvininkystės sektoriaus profesijas ir užtikrinti subalansuotą perėjimą, kad nebūtų prarasta vyresnio amžiaus žvejų įgytos patirties pridėtinė vertė; primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares sukurti mokymosi visą gyvenimą sistemas, kad būtų nuolat atnaujinami įgūdžiai ir kuriamos galimybės visoms amžiaus grupėms;

93. pabrėžia, kad, pagerėjus žuvų išteklių išsaugojimo būklei, padidėjo žvejų pajamos ir vidutinis darbo užmokestis ir kad sektorius taip pat prisidėjo prie išmetamo anglies dioksido ir kitų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo; pažymi, kad žvejai vis dažniau renka jūrą teršiančias šiukšles – ne tik pamestus ar paliktus žvejybos įrankius, bet ir visas jūroje randamas šiukšles, ir kad šios veiklos, kaip ekologinės paslaugos, vaidmuo turėtų būti pripažintas, skatinamas ir už jį turėtų būti atlyginama; šiuo atžvilgiu pabrėžia, kad galima apsvarstyti galimybę remti naujos veiklos ir papildomų pajamų srautų, susijusių su jūrą teršiančių šiukšlių rinkimu ir Europinės plastikų žiedinėje ekonomikoje strategijos įgyvendinimu, kūrimą;

94. pabrėžia, kad darnus žuvų išteklių valdymas ir žvejybos kvotų nustatymas laikantis tikslo žuvų išteklius atkurti ir išlaikyti tokio biomasės dydžio, kuris viršytų dydį, kuriam esant galimas didžiausias tausios žvejybos laimikis, yra itin svarbūs siekiant sukurti ekonominę aplinką, kuria jaunimas pasitikėtų tiek, kad galėtų daryti atitinkamas investicijas, reikalingas norint tapti žveju;

95. pabrėžia, kad valstybės narės turi sukurti ekonomines paskatas ir uostų infrastruktūrą, reikalingas siekiant surinkti ir tinkamai perdirbti jaunų žvejų surinktas atliekas ir plastiką, ir kad tai galėtų duoti jiems finansinės naudos, papildomai prie pagrindinės veiklos pajamų;

96. ragina valstybes nares, vadovaujantis Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 dėl BŽP 17 straipsniu, skiriant turimas žvejybos galimybes taip pat taikyti su amžiumi susijusius kriterijus;

97. palankiai vertina tai, kad iš naujojo 2021–2027 m. EJRŽAF bus teikiama pagalba ir parama jaunesniems žvejams, pirmą kartą išigyjantiems laivą arba žvejybos įmonę; pabrėžia, kad jaunimą reikia patraukti vykdyti ne tik jūrų žvejybos veiklą, bet ir į žvejybos įmonių valdymo ir akvakultūros sritis, taip užtikrinant kartų kaitą visame sektoriuje; ragina valstybes nares skatinti kartų kaitą šalinant kliūtis ir remiant asmenis, kurie nori pradėti karjerą žuvininkystės sektoriuje, ir spręsti problemas, tokias kaip didelės pradinės verslo pradžios išlaidos, žvejybos galimybių skirstymo metodai, pajamų nestabilumas, lyčių nelygybė ir netikrumas dėl karjeros trukmės;

98. kartoja, kad, kaip priemonę apsaugoti pajamas iš žvejybos, sektoriui ir jo darbuotojams reikia skirti tinkamą ekonominę ir socialinę kompensaciją, kad būtų kompensuotos taikomos išteklių išsaugojimo priemonės, arba pagalbą, kai išteklių valdymo tikslais veikla turi būti laikinai nutraukiama; šiuo tikslu siūlo EJRŽAF remti darbo užmokesčio kompensavimo fondo, kuris padengtų visas prarastas pajamas ir apimtų laikotarpius, kai žvejyba nevykdoma, steigimą ir tokius laikotarpius laikyti faktiniu darbo laiku senatvės pensijos ir kitų socialinės apsaugos išmokų tikslais; be to, pritaria tam, kad būtų nustatytas minimalus darbo užmokestis;

99. ragina Komisiją ir valstybes nares remti pastangas skatinti šalių socialinį dialogą, visų pirma šiais klausimais: a) jaunųjų verslininkų mokymo žuvininkystės sektoriuje; b) profesinio tobulėjimo ir įgūdžių ugdymo darnios žuvininkystės srityje; c) informuotumo apie gerą žvejybos praktiką didinimo; d) žmogaus gyvybės jūroje saugos ir apsaugos; e) darbuotojų sveikatos ir saugos laive;

100. atkreipia dėmesį į tai, kad investicijos į kartų kaitą turėtų išlikti ES prioritetu, kad vienas iš mūsų bendro projekto laimėjimų yra apsirūpinimo maistu saugumas ir kad laipsniškas žuvininkystės sektoriaus darbuotojų senėjimas kelia realų pavojų;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

101. mano, kad ypatingą dėmesį ir paramą reikėtų skirti mažos apimties žvejybai, kuri gali būti mažiau grobikiška ir tvaresnė ne tik biologinių išteklių valdymo, bet ir socialiniu bei ekonominiu požiūriais;

102. pažymi, kad kartų kaita, apimanti gerai apmokytus ir apie naujausias technologijas, elgesį ir išteklių tvarumo užtikrinimo būdus informuotus žvejus, taip pat yra būdas ES prisidėti prie pasaulinio judėjimo siekiant kovoti su NNN žvejyba, mažinti jos mastą ir užtikrinti, kad ji nebebūtų vykdoma;

103. mano, kad kartų kaita ir veiklos įvairinimas vis dar kelia sunkumų ir kad dėl to EJŖŽAF turėtų imtis veiksmų, kuriais būtų skatinamas profesinis mokymas ir karjeros raida ir didinamos pajamos bei darbo vietos garantijos;

104. atkreipia dėmesį į tai, kad būtinybė gerinti sektoriaus įvaizdį, be kita ko, susijusį su moterų vaidmeniu, ir darbo bei gyvenimo sąlygas ir saugą laive, siekiant pritraukti naują kartą, taip pat būtinybė patobulinti darbo žvejybos srityje pažymėjimų pripažinimo procedūras, turint mintyje kliūtis žvejų judėjimui tarp valstybių narių, ir darbo jėgos poreikis šiame sektoriuje yra veiksniai, skatinantys samdyti žvejus iš ES nepriklausančių valstybių, kurie tam tikrais atvejais įdarbinami neteisėtai;

105. mano, kad, atsižvelgiant į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę dėl žuvininkystės socialinio aspekto, labai svarbu parengti bendrošius principus ir veiklos gaires dėl sąžiningų darbo rinkos paslaugų žuvininkystės sektoriuje, nes žvejai iš ES nepriklausančių valstybių yra svarbūs siekiant išlaikyti šio sektoriaus veiklą įvairiuose regionuose; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia, kad Komisija ir valstybės narės turėtų propaguoti 2020 m. Europos socialinių partnerių žuvininkystės sektoriuje parengtas deramo žvejų migrantų užimtumo gaires;

106. ragina Komisiją ir ES Tarybą naudoti prekybos politiką siekiant užtikrinti, kad panašūs aplinkosauginio ir socialinio tvarumo standartai būtų taikomi ir Europos, ir užsienio veiklos vykdytojams, atveriant vidaus rinką tik reikalavimus atitinkantiems produktams; pažymi, kad kitu atveju tarptautinė bendruomenė klaidingai suprastų ES, sudarančią palankesnes sąlygas tiems, kurie mažiausiai prisidėjo prie žuvų išteklių tvarumo ir vienodo požiūrio į žvejus;

107. reiškia susirūpinimą dėl žvejų, kurie praktiškai neturi galimybės pasinaudoti balsavimo teise, be kita ko, per Europos Parlamento rinkimus, nes yra atviroje jūroje, padėties; primygtinai ragina valstybes nares užtikrinti, kad igulos nariai, kurie yra ES piliečiai ir yra atviroje jūroje, galėtų veiksmingai pasinaudoti savo balsavimo teise įvairiuose rinkimų procesuose;

108. pažymi, kad tikėtina, jog mažos apimties priekrantės žvejybos sektoriuje gali būti užtikrinta geresnė žvejų profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą, todėl pabrėžia reglamentavimo sistemos, kurią taikant būtų saugoma mažos apimties žvejyba, svarbą;

109. ragina įgyvendinti naujas socialinės sanglaudos programas; palankiai vertina bandomuosius bazinių pajamų projektus ES pakrančių teritorijose, kuriuose BVP vienam gyventojui yra mažiausias, įskaitant atokiausius regionus;

110. ragina Komisiją ir valstybes nares didinti Europos visuomenės, ypač jaunosios kartos, įskaitant mokyklas ir darbo paieškos agentūras, informuotumą apie žvejybos veiklos, kaip profesinės galimybės, svarbą; taip pat pabrėžia žvejų indėlį į maisto tiekimą Europoje, vandenynų ir jūrų organizmų apsaugą ir išsaugojimą ir pakrančių bendruomenių kultūros ir gyvenimo būdo formavimą, tokiu būdu kovodamas su išankstine nuomone, kad žvejai yra grobikai, kuriems rūpi tik išnaudoti išteklius ir kurie negalvoja apie ateitį;

111. primena, kad Europos laivynai laikosi aukščiausių pasaulyje saugos, darbo sąlygų, kvalifikuoto darbo vietų, aplinkos ir biologinės įvairovės apsaugos standartų, kad jie siekia kuo labiau sumažinti savo aplinkosauginį pėdsaką, kad nuolat prisiderindami prie naujų ir griežtų taisyklių ir tokiu būdu remdami ir padėdami plėtoti naujas kontrolės technologijas jie įrodė, jog yra įsipareigoję įgyvendinti šį prioritetą; taip pat primena, kad Europos politikos priemonės vis dar tobulinamos, o vykdant BŽP jau ne vieną dešimtmetį atsižvelgiama į būtinybę valdyti išteklius atsižvelgiant į mokslines rekomendacijas;

112. ragina Komisiją, bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis ir jų pakrančių regionais, parengti tinkamą Europos žuvų pardavimo skatinimo strategiją ir teikti atitinkamą finansinę paramą, be kita ko, rūšių, kurių paklausa ir verslinė vertė mažesnė, atveju, siekiant padidinti jų vertę ir kartu neleisti, kad žvejybos pastangos būtų sutelkiamos į rūšis, kurių vertė didesnė ir todėl yra didesnė tikimybė, kad jos bus peržvejojamos;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

113. pabrėžia, kad svarbu daugiau investuoti į mokslinius tyrimus, modernizavimą ir inovacijas, nes tai būtų naudinga jaunesiems žvejams ir pakrančių bendruomenėms;

114. pabrėžia, kad reikia skatinti ir remti žvejybos laivyno, kuris šiuo metu 100 proc. priklauso nuo iškastinio kuro, priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą, kad žvejybos sektorius galėtų veiksmingai prisidėti prie Europos žaliojo kurso ir remti jaunesnių kartų galimybes patekti į žvejybos sektorių vykdant novatoriškas iniciatyvas;

115. vertina žvejus kaip maisto tiekėjus ir ypatingos svarbos darbuotojus, kurie net vykstant tokiems katastrofiniams įvykiams kaip COVID-19 užtikrino kasdienį laimikio iškrovimą sudėtingomis sąlygomis; pabrėžia didelį COVID-19 pandemijos ekonominį ir socialinį poveikį ir poreikį, kad valstybės narės skirtų pakankamą ES finansavimą darbo vietų žuvininkystės sektoriuje ir mėlynojoje ekonomikoje išsaugojimui ir kūrimui remti;

116. atkreipia dėmesį į Jungtinės Karalystės išstojimo iš ES poveikį žvejybos sektoriui, visų pirma nukentėjusių žvejybos laivynų pakrančių regionuose; mano, kad šis poveikis turės įtakos ne tik žvejybos laivams ir juose dirbantiems žvejams, bet ir ištisoms bendruomenėms ir užimtumui tose vietovėse;

117. pabrėžia, jog mano, kad vykstant kartų kaitai turi būti atsižvelgiama į Europos žaliojo kurso tikslus ir poreikį užtikrinti, kad skaitmeninė pertvarka būtų vykdoma ir mėlynosios ekonomikos srityje; pažymi, jog tai reiškia, kad reikia ne tik pritraukti jaunų žmonių į žvejybą, bet ir užtikrinti, kad jie būtų gerai informuoti ir mokyti, turėtų patrauklių karjeros perspektyvų ir galimybių gerinti savo asmeninę padėtį – visų pirma didinant jų pajamas ir užtikrinant, kad jos būtų stabilios, – ir prisidėtų prie savo vietos bendruomenių sanglaudos, visų pirma labiausiai izoliuotuose pakrančių regionuose ir regionuose, kuriuose mažiau užimtumo galimybių, sudarant jiems sąlygas siekti ekonominių, socialinių ir aplinkosauginių pokyčių šiose vietovėse, įvertinant moterų vaidmenį šiame sektoriuje ir suteikiant daugiau judumo ir darbo visoje ES galimybių be sunkumų ir kliūčių, susijusių su įgytų įgūdžių ir mokymų pripažinimu; mano, kad kartų kaita neturėtų lemti kartų konflikto ir turėtų apimti visokio amžiaus žvejus, siekiant užtikrinti ekologinės ir skaitmeninės pertvarkos pusiausvyrą, kad nebūtų prarasta sukaupta patirtis;

118. atkreipia dėmesį į tai, kad nauja Europos žvejų karta ne tik padidins ES sektoriaus konkurencingumą ateityje, bet ir artimiausiais metais atliks svarbų vaidmenį užtikrinant maisto tiekimą Europoje;

119. primygtinai ragina Komisiją kitoje savo ataskaitoje dėl BŽP įgyvendinimo atsižvelgti į šioje rezoliucijoje išdėstytus aspektus ir reikalavimus;

120. baigdamas pažymi, kad ši rezoliucija suteikia mums unikalią galimybę atkreipti dėmesį į tų, kurie bus strategiškai svarbaus Europos žuvininkystės sektoriaus ateitis, vertę ir parodyti Europai, kuriuo keliu eiti: reikia daugiau jaunų žvejų, geresnės žvejybos ir geresnių metodų;

o

o o

121. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui, Regionų komitetui ir valstybių narių vyriausybėms bei parlamentams.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0387

Planai ir veiksmai, kuriais siekiama paspartinti perėjimą prie inovacijų, kai moksliniuose tyrimuose, reglamentuojamuose bandymuose ir švietimo srityje nebūtų naudojami gyvūnai

2021 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl planų ir veiksmų, kuriais siekiama paspartinti perėjimą prie inovacijų, kai moksliniuose tyrimuose, reglamentuojamuose bandymuose ir švietimo srityje nebūtų naudojami gyvūnai (2021/2784(RSP))

(2022/C 117/08)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 13 ir 114 straipsnius,
- atsižvelgdamas į 2010 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/63/ES dėl mokslo tikslais naudojamų gyvūnų apsaugos ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiantį Europos cheminių medžiagų agentūrą (REACH reglamentas) ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1107/2009 dėl augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką ir panaikinanti Tarybos direktyvas 79/117/EEB ir 91/414/EEB ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2012 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 528/2012 dėl biocidinių produktų tiekimo rinkai ir jų naudojimo ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1223/2009 dėl kosmetikos gaminių ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2018 m. gegužės 3 d. rezoliuciją dėl visuotinio draudimo siekiant panaikinti bandymus su gyvūnais kosmetikos srityje ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į 2021 m. kovo 15 d. Tarybos išvadas „Sąjungos tvarių cheminių medžiagų strategija: metas veikti“ (6941/21),
- atsižvelgdamas į 2020 m. vasario 5 d. Komisijos ataskaitą „2019 m. ataskaita dėl gyvūnų naudojimo mokslo tikslais Europos Sąjungos valstybėse narėse 2015–2017 m. statistikos“ (COM(2020)0016),
- atsižvelgdamas į 2020 m. rugsėjo 30 d. Komisijos komunikatą „Nauja Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų erdvė (EMTE)“ (COM(2020)0628),
- atsižvelgdamas į 2020 m. lapkričio 25 d. Komisijos komunikatą „ES vaistų strategija“ (COM(2020)0761),
- atsižvelgdamas į 2019 m. gruodžio 11 d. Komisijos komunikatą „Europos žaliasis kursas“ (COM(2019)0640),
- atsižvelgdamas į 2020 m. gegužės 27 d. Komisijos komunikatą „Proga Europai atsigausti ir paruošti dirvą naujai kartai“ (COM(2020)0456),

⁽¹⁾ OL L 276, 2010 10 20, p. 33.

⁽²⁾ OL L 396, 2006 12 30, p. 1.

⁽³⁾ OL L 309, 2009 11 24, p. 1.

⁽⁴⁾ OL L 167, 2012 6 27, p. 1.

⁽⁵⁾ OL L 342, 2009 12 22, p. 59.

⁽⁶⁾ OL C 41, 2020 2 6, p. 45.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 2020 m. liepos 10 d. rezoliuciją dėl cheminių medžiagų strategijos tvarumui užtikrinti ⁽⁷⁾,
 - atsižvelgdamas į specialiąją „Eurobarometro“ apklausą Nr. 340 dėl mokslo ir technologijų,
 - atsižvelgdamas į antrąjį preliminarų pranešimą dėl konsultacijų internetu dėl Europos ateities ir į pagrindines dialogų ir konsultacijų su piliečiais išvadas,
 - atsižvelgdamas į 2015 m. birželio 3 d. Komisijos komunikatą dėl Europos piliečių iniciatyvos „Stabdykite vivisekciją“ (C(2015)3773),
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 ir 4 dalis,
- A. kadangi Direktyvoje 2010/63/ES dėl mokslo tikslais naudojamų gyvūnų apsaugos nustatytas galutinis tikslas „visiškai pakeisti procedūras, kuriose ... naudojami gyvi gyvūnai, kai tik tai yra įmanoma padaryti moksliniu požiūriu“, ir pabrėžiama, kad galimybė naudoti gyvūnus naudojimas tokiais tikslais turėtų būti svarstoma tik tais atvejais, kai nėra metodo, kurį taikant gyvūnai būtų gyvūnai nenaudojami; tačiau kadangi, remiantis naujausiais 2018 m. duomenimis, bendras mokslo tikslais naudojamų gyvūnų skaičius nuo šios direktyvos įsigaliojimo pasikeitė nedaug;
- B. kadangi direktyvoje reikalaujama užtikrinti skaidrumą dėl moksliniais tikslais naudojamų gyvūnų ir tai taikoma visose disciplinose, kuriose naudojami gyvūnai, – nuo fundamentaliųjų mokslinių tyrimų iki taikomųjų mokslinių tyrimų, vaistų kūrimo ir cheminių medžiagų saugos tikrinimų; kadangi vis dar trūksta skaidrumo; kadangi visos valstybės narės ją įgyvendino priimdamos nacionalinės teisės aktus ir kadangi visi konkreitiems sektoriams skirti teisės aktai, pvz., susiję su vaistais, maistu ar cheminėmis medžiagomis, turi atitikti direktyvos tikslus, o tai reiškia, kad gyvūnai turėtų būti naudojami tik tuo atveju, kai nėra tinkamų alternatyvų; kadangi šio pakeitimo reikia siekiant apsaugoti žmonių ir gyvūnų sveikatą ir aplinką;
- C. kadangi ankstesni bandymai su gyvūnais prisidėjo prie pažangos kuriant žmonių sveikatos būklės gydymo būdus, taip pat medicinos prietaisus, anestetikus ir saugias vakcinas, įskaitant vakcinas nuo COVID-19, ir taip pat atliko tam tikrą vaidmenį gyvūnų sveikatos srityje;
- D. kadangi 2017 m. apie gyvūnų naudojimą mokslo tikslais buvo pranešta 9,58 mln. kartų; kadangi pagrindinis tikslas buvo moksliniai tyrimai (69 proc.), toliau – reglamentuojamas naudojimas teisės aktų reikalavimams įvykdyti (23 proc.) ir reguliari gamyba (5 proc.); kadangi dauguma bandymų, atliktų reglamentavimo tikslais, buvo susiję su žmonėms skirtais vaistais (61 proc.), veterinariniais vaistais (15 proc.) ir pramoninėmis cheminėmis medžiagomis (11 proc.) ⁽⁸⁾; kadangi kai kuriose ES dalyse tokiems bandymams atlikti buvo naudojami nežmoginiai primatai ir kasmet mokslo tikslais buvo naudojama daug kitų rūšių gyvūnų; kadangi per vienus metus bandymų su gyvūnais tikslais išveisiama ir nužudoma iki 12 mln. ⁽⁹⁾ gyvūnų, nepanaudojant jų faktiniuose bandymuose;
- E. kadangi daugėja priemonių, kurios sudaro sąlygas taikyti su gyvūnais nesusijusius bandymų modelius ir suteikia galimybę geriau suprasti ligas ir paspartinti veiksmingų gydymo būdų atradimą; kadangi šios priemonės apima, pavyzdžiui, naujas organų lustų technologijas, sudėtingus kompiuterinius modeliavimus, 3D žmogaus ląstelių auginimą vaistų bandymų tikslais ir kitus šiuolaikinius modelius ir technologijas;
- F. kadangi, siekdamas paspartinti šių technologijų plėtrą, Komisijos Jungtinis tyrimų centras paskelbė keletą ataskaitų, kuriose išvardyti ir apibūdinti pažangūs su gyvūnais nesusiję modeliai, taikomi septyniose ligų srityse; kadangi vis dėlto ES mokslinių tyrimų, inovacijų ir švietimo iniciatyvos turėtų būti visiškai suderintos su šiose peržiūrose nustatytais prioritetais;
- G. kadangi, nors formalus su gyvūnais nesusijusių metodų skatinimas yra išskirtinis ES, juos priimti trukdo biurokratinės kliūtys, šių metodų pritaikymas nėra tinkamai užtikrinamas ir jų tobulinimui skiriamas finansavimas vis dar nepakankamas;

⁽⁷⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0201.

⁽⁸⁾ Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai dėl gyvūnų naudojimo mokslo tikslais Europos Sąjungos valstybėse narėse 2015–2017 m. statistikos“, p. 16 (COM(2020)0016). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0016&from=EN>.

⁽⁹⁾ Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai „Direktyvos 2010/63/ES dėl mokslo tikslais naudojamų gyvūnų apsaugos įgyvendinimo Europos Sąjungos valstybėse narėse ataskaita“, p. 7 (SWD(2020)0015). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0015&from=EN>.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- H. kadangi Europos piliečiai nuolat pasisako už tai, kad gyvūnų naudojimas mokslo tikslais būtų nutrauktas;
- I. kadangi Komisijoje visi – Aplinkos, sveikatos ir maisto saugos, Vidaus rinkos, pramonės, verslumo ir MVĮ, Mokslinių tyrimų ir inovacijų generaliniai direktoratai ir JRC – yra atsakingi už įvairias mokslinių tyrimų ir bandymų su gyvūnais sritis ir kadangi nėra oficialaus koordinavimo mechanizmo, kuriuo būtų užtikrintas aktyvus, nuoseklus ir sąveika grindžiamas požiūris į visišką gyvūnų naudojimo pakeitimą;
- J. kadangi Europos maisto saugos tarnyba (EFSA) ir Europos vaistų agentūra (EMA) parengė strategijas, kuriomis siekiama aktyviai mažinti bandymų su gyvūnais skaičių ir juos pakeisti, tačiau Europos cheminių medžiagų agentūra (ECHA) vis dar turi įgyvendinti mažinimo ir pakeitimo strategiją ir patvirtino, kad tiesioginės tikslingos investicijos yra būtinos siekiant plėtoti veiksmingus su gyvūnais nesusijusius prognostinius toksikologinius metodus ir tiesiogiai remti reguliavimo tikslus;
- K. kadangi ES draudimas vykdyti bandymus su gyvūnais kosmetikos tikslais turėjo teigiamą poveikį gyvūnų gerovei Europos Sąjungoje ir sėkmingai parodė, kad laipsniškai panaikinti bandymus su gyvūnais įmanoma nekeliant pavojaus kosmetikos sektoriaus vystymuisi; kadangi, vis dėlto, vis dar taikomi teisės aktais apibrėžti reikalavimai tęsti bandymus su gyvūnais siekiant nustatyti poveikį darbuotojams, dirbantiems su cheminėmis sudedamosiomis dalimis, naudojamomis tik kosmetikos gaminiuose, ir jų poveikį aplinkai; kadangi, nepaisant to, aiškių laipsniško tokių bandymų panaikinimo ES terminų nustatymas paskatino ES bendrovėse taikyti inovacijas ir joms buvo teikiama visuomeninė parama;
- L. kadangi, norint pasiekti Europos ekonomikos gaivinimo plane „NextGenerationEU“ ir Europos žaliojo kurso iniciatyvoje išdėstytus Komisijos plataus užmojo sveikatos ir aplinkosaugos tikslus, bus būtinas bandymų su gyvūnais pakeitimas pažangiais su gyvūnais nesusijusiais metodais ir kadangi tais atvejais, kai jau yra patvirtintų su gyvūnais nesusijusių alternatyvų, joms turi būti teikiama pirmenybė;
- M. kadangi kurios valstybės narės priėmė nacionalines įgyvendinimo priemones, kuriomis užtikrinama aukšto lygio mokslo tikslais naudojamų gyvūnų apsauga, o kitos valstybės narės taiko tik būtiniausius Direktyvoje 2010/63/ES nustatytus reikalavimus;
1. ragina Komisiją pagerinti koordinavimą, kad būtų pasiektas Direktyvoje 2010/63/ES nustatytas tikslas, sukuriant aukšto lygio tarpžinybinę darbo grupę, į kurią būtų įtraukti visi pagrindiniai generaliniai direktoratai ir agentūros, kad būtų bendradarbiaujama su valstybėmis narėmis ir atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais siekiant parengti visos ES veiksmų planą, kuriuo būtų skatinamas aktyvus laipsniškas panaikinimas mažinant, tobulinant ir pakeičiant procedūras, susijusias su moksliniais ir reglamentavimo tikslais naudojamais gyvais gyvūnais, procesą vykdančią kuo greičiau kiek tai įmanoma moksliskai ir nemažinant žmonių sveikatos ir aplinkos apsaugos lygio, kartu spartinant alternatyvių metodų, technologijų ir priemonių, būtinų pokyčiams, kūrimą; pabrėžia, kad pažangai skatinti turėtų būti užsibrėžtas aiškus ir plataus užmojo grafikas ir tarpinių reikšmių sąrašas;
2. pabrėžia, kad ankstesnis su gyvūnais susijusių mokslinių tyrimų naudojimas labai prisidėjo prie daugelio žmonių sveikatos būklės gydymo pažangos ir atliko svarbų vaidmenį gyvūnų sveikatos srityje, ir pabrėžia, kad nors galutinis tikslas yra palaipsniui atsisakyti gyvūnų naudojimo mokslo tikslais, visose mokslinių tyrimų srityse dar nėra su gyvūnais nesusijusių metodų; taip pat pabrėžia, kad esama atvejų, kai bandymai su gyvūnais vis dar reikalingi siekiant gauti mokslinių išvalgų vykdančias ilgąsias veiksmingų vaistų tam tikroms ligoms gydyti paieškas, nes kol kas dar nėra su gyvūnais nesusijusių metodų; pabrėžia, kad Jungtinis tyrimų centras pripažįsta, jog didelė priklausomybė nuo bandymų su gyvūnais gali trukdyti pažangai tam tikrose ligų mokslinių tyrimų srityse⁽¹⁰⁾, kuriose su gyvūnais susiję modeliai nesugeba perteikti pagrindinių žmogaus ligų požymių, ir mano, kad perėjimas prie alternatyvių modelių galėtų sudaryti sąlygas naujiems proveržiams; be to, pripažįsta, kad bandymai su gyvūnais, kurie vykdomi, nes nėra su gyvūnais nesusijusių metodų, turi būti atliekami tik optimaliomis sąlygomis, kuriomis būtų kuo labiau sumažintas skausmas, baimė ir kančios bei išsaugoma atitinkamų gyvūnų gerovė;

⁽¹⁰⁾ Dura, Adelaide; Gribaldo, Laura; Deceuninck, Pierre (2021): Su gyvūnais nesusijusių modelių biomediciniuose tyrimuose EURL ECVAM apžvalga. Neurodegeneracinės ligos. Europos Komisija, Jungtinis tyrimų centras (JRC) [Duomenų rinkinys] PID: <http://data.europa.eu/89h/a8fd26ef-b113-47ab-92ba-fd2be449c7eb>

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

3. pabrėžia, kad į veiksmų planą turėtų būti įtraukti plataus užmojo ir įgyvendinami mažinimo tikslai ir terminai, kurie turi būti nustatyti pagal visa apimančią mažinimo ir pakeitimo tikslą, kad būtų skatinami pokyčiai, numatant konkrečius ir suderintus veiksmus ir rodiklius, kurie taikomi kitose ES politikos srityse, ir kaip atskaitos tašku turėtų būti naudojamosi ALURES statistine ES duomenų baze, kad būtų galima visiškai ir tvariai sumažinti mokslo tikslais visoje ES naudojamų gyvūnų skaičių;
4. pabrėžia, kad į planą, *inter alia*, turėtų būti įtraukti pasiūlymai dėl geresnio esamų iniciatyvų įgyvendinimo ir vykdymo užtikrinimo, taip pat numatant funkcionuojančią kontrolės sistemą;
5. pabrėžia, kad reikia stiprinti Europos mokslinių tyrimų erdvę ir planą remtis iki šiol ES atliktais moksliniais tyrimais ir į visas ES mokslinių tyrimų ir inovacijų iniciatyvas įtraukti lengvatinio finansavimo mechanizmus už metodų, kuriuose nenaudojami gyvūnai, naudojimą, nes taikant tokius alternatyvius metodus atsiranda papildomų išlaidų ir investicijų poreikis; todėl atkreipia dėmesį į tai, kad reikia padidinti ir tikslinį finansavimą pagal programą „Europos horizontas“ pažangiems modeliams, kuriuose nenaudojami gyvūnai; ragina Komisiją, Tarybą ir valstybes nares vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu užtikrinti pakankamą finansavimą, kad būtų sparčiai kuriami, patvirtinami ir pradėti taikyti alternatyvių bandymų metodai, siekiant pakeisti bandymus su gyvūnais pagrindinių toksikologinių parametrų tyrimuose; ragina Komisiją visapusiškai įgyvendinti savo išipareigojimą grupuoti chemines medžiagas ir naudoti bendrus rizikos vertinimus kaip svarbią priemonę, siekiant geriau apsaugoti žmonių sveikatą ir sumažinti bandymų su gyvūnais skaičių;
6. ragina Komisiją, konsultuojantis su atitinkamomis agentūromis, visų pirma ECHA ir EFSA, nustatyti mažinimo tikslus aktyviau įgyvendinant dabartinius reglamentus dėl cheminių medžiagų ir kitų produktų saugos ir remti mažinimo tikslus naudojant visapusiškai sujungtą ir sąveikią ES cheminės saugos duomenų bazę; primena, kad pagal REACH reglamento 13 straipsnį reikalaujama atnaujinti bandymų metodo reikalavimus, kai tik tampa prieinami su gyvūnais nesusiję metodai;
7. pabrėžia, kad privatusis sektorius gali būti aktyviai įtrauktas į planą, ypač įmonės, norinčios pereiti prie su gyvūnais nesusijusių modelių, taip pat juos kuriantys ir tobulinantys startuoliai, palaikydami bendrą požiūrį, kuriuo siekiama palaipsniui atsisakyti bandymų su gyvūnais; mano, kad valdžios institucijos turi prisiimti koordinatorių vaidmenį ir įsitraukti į teigiamą, konstruktyvų dialogą su privačiuoju sektoriumi, sudarydamos sąlygas susiformuoti sprendimams pagal principą „iš apačios į viršų“; ragina visose valstybėse narėse ir visose ES institucijose taikyti geriau koordinuotą, tarpsektorinį ES masto požiūrį, be kita ko, pasitelkiant tarpsektorinę Europos partnerystę bandymams su gyvūnais alternatyviems metodams skatinti;

Švietimas ir mokymas

8. ragina Komisiją bendradarbiauti su valstybėmis narėmis, kad pirmenybė būtų teikiama veiksams, kuriais siekiama šviesti, mokyti ir perkvalifikuoti mokslininkus, tyrėjus ir techninius darbuotojus, kad jie gebėtų taikyti pažangius su gyvūnais nesusijusius modelius ir dalytis gerąja patirtimi, taip pat didinti tiek saugumo vertinimo ekspertų, tiek projektų pasiūlymus vertinančių ir finansavimą skiriančių asmenų informuotumą apie patvirtintus su gyvūnais nesusijusius modelius;
9. pabrėžia, kad reikia tvarių mokymo ir švietimo pastangų, siekiant užtikrinti, kad laboratorijose ir kompetentingose institucijose būtų turima kuo platesnio spektro žinių apie alternatyvas ir procesus;
10. pažymi, kad akademinėms įstaigoms tenka pagrindinis vaidmuo skatinant bandymams su gyvūnais alternatyvių metodų taikymą mokslo srityse ir skleidžiant naujas žinias ir praktiką, kurios yra prieinamos, bet ne visada plačiu mastu taikomos;
11. pabrėžia, kad būtina dirbti tarptautinėse struktūrose siekiant sparčiau patvirtinti ir pripažinti alternatyvius metodus, užtikrinti žinių perdavimą ir finansinę paramą ne ES valstybėms, kuriuose mokslininkai gali nežinoti apie alternatyvius metodus ir kuriuose bandymų įstaigoms gali trūkti reikiamos mokslinių tyrimų infrastruktūros;

o

o o

12. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0388

Smurto lyties pagrindu nustatymas nauja nusikaltimų sritimi, nurodyta SESV 83 straipsnio 1 dalyje

2021 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento rezoliucija su rekomendacijomis Komisijai dėl smurto lyties pagrindu nustatymo nauja nusikaltimų sritimi, nurodyta SESV 83 straipsnio 1 dalyje (2021/2035(INL))

(2022/C 117/09)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnį ir 3 straipsnio 3 dalį,
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 8, 10 ir 19 straipsnius, 83 straipsnio 1 dalį ir 225 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, ypač į jos 1–4, 6–8, 10–12, 21, 23–26, 47 ir 49 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Veiksmų dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje ekspertų grupės šalių stebėsenos ataskaitas,
- atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 5 d. Komisijos komunikatą „Lygybės sąjunga. 2020–2025 m. lyčių lygybės strategija“,
- atsižvelgdamas į 2020 m. birželio 24 d. Komisijos komunikatą „2020–2025 m. ES strategija dėl nusikaltimų aukų teisių“,
- atsižvelgdamas į 2020 m. lapkričio 12 d. Komisijos komunikatą „Lygybės sąjunga. 2020–2025 m. LGBTIQ asmenų lygybės strategija“,
- atsižvelgdamas į 2020 m. lapkričio 25 d. bendrą Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai komunikatą „Trečiasis ES lyčių lygybės veiksmų planas. Vykdam ES išorės veiksmus įgyvendinama plataus užmojo lyčių lygybės ir moterų įgalėjimo darbotvarkė“,
- atsižvelgdamas į 2021 m. kovo 24 d. Komisijos komunikatą „ES vaiko teisių strategija“,
- atsižvelgdamas į 2021 m. balandžio 14 d. Komisijos komunikatą „2021–2025 m. ES kovos su prekyba žmonėmis strategija“,
- atsižvelgdamas į 2011 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2011/36/ES dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos, pakeičiančią Tarybos pamatinį sprendimą 2002/629/TVR ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2011/99/ES dėl Europos apsaugos orderio ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2012/29/ES, kuria nustatomi būtiniausi nusikaltimų aukų teisių, paramos joms ir jų apsaugos standartai ir kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2001/220/TVR ⁽³⁾,

⁽¹⁾ OL L 101, 2011 4 15, p. 1.

⁽²⁾ OL L 338, 2011 12 21, p. 2.

⁽³⁾ OL L 315, 2012 11 14, p. 57.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 5-ąją Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi tikslą „Lyčių lygybė“,
- atsižvelgdamas į Moterų diskriminacijos panaikinimo komiteto 2015 m. rugpjūčio 3 d. bendrąją rekomendaciją Nr. 33 dėl moterų teisės kreiptis į teismą,
- atsižvelgdamas į bendrąją rekomendaciją Nr. 35 dėl smurto lyties pagrindu prieš moteris, kuria atnaujinama Moterų diskriminacijos panaikinimo komiteto 2017 m. liepos 14 d. bendroji rekomendacija Nr. 19,
- atsižvelgdamas į 2014 m. paskelbtą Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros dokumentą „ES masto apklausa „Smurtas prieš moteris“,
- atsižvelgdamas į 2021 m. paskelbtą Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros ataskaitą „Nusikaltimai, saugumas ir aukų teisės“,
- atsižvelgdamas į Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją,
- atsižvelgdamas į Europos Tarybos konvenciją dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo,
- atsižvelgdamas į Pekino deklaraciją ir veiksmų platformą, priimtas per 1995 m. rugsėjo 15 d. Jungtinių Tautų ketvirtąją pasaulinę moterų konferenciją, ir į galutinius dokumentus, priimtus specialiuose Jungtinių Tautų posėdžiuose „Pekinas + 5“ (2000), „Pekinas + 10“ (2005), „Pekinas + 15“ (2010) ir „Pekinas + 20“ (2015),
- atsižvelgdamas į Europos lyčių lygybės instituto žodyną,
- atsižvelgdamas į suderintas 2021 m. kovo 15–26 d. vykusios 65-osios Jungtinių Tautų Moterų padėties komisijos sesijos išvadas,
- atsižvelgdamas į žmogaus teisių srities Jungtinių Tautų teisinių dokumentų nuostatas, ypač susijusias su moterų teisėmis, ir kitus Jungtinių Tautų dokumentus dėl smurto prieš moteris, įskaitant 1993 m. gruodžio 20 d. Jungtinių Tautų deklaraciją dėl smurto prieš moteris panaikinimo,
- atsižvelgdamas į savo 2011 m. balandžio 5 d. rezoliuciją dėl naujos ES kovos su smurtu prieš moteris politikos programos prioritetų ir metmenų ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2014 m. vasario 25 d. rezoliuciją su rekomendacijomis Komisijai dėl kovos su smurtu prieš moteris ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2017 m. rugsėjo 12 d. rezoliuciją dėl pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl Europos Tarybos konvencijos dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo sudarymo Europos Sąjungos vardu ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2019 m. vasario 13 d. rezoliuciją dėl priešiškos reakcijos į moterų teises ir lyčių lygybę ES ⁽⁷⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2019 m. lapkričio 28 d. rezoliuciją dėl ES prisijungimo prie Stambulo konvencijos ir kitų kovos su smurtu dėl lyties priemonių ⁽⁸⁾,

⁽⁴⁾ OL C 296 E, 2012 10 2, p. 26.

⁽⁵⁾ OL C 285, 2017 8 29, p. 2.

⁽⁶⁾ OL C 337, 2018 9 20, p. 167.

⁽⁷⁾ OL C 449, 2020 12 23, p. 102.

⁽⁸⁾ OL C 232, 2021 6 16, p. 48.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į savo 2020 m. lapkričio 26 d. rezoliuciją dėl draudimo, *de facto* taikomo teisei į abortą Lenkijoje⁽⁹⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2021 m. sausio 21 d. rezoliuciją dėl lyčių aspektu grindžiamo požiūrio COVID-19 krizės metu ir pokriziniu laikotarpiu⁽¹⁰⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2021 m. sausio 21 d. rezoliuciją dėl ES lyčių lygybės strategijos⁽¹¹⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2021 m. vasario 10 d. rezoliuciją dėl Direktyvos 2011/36/ES dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos įgyvendinimo⁽¹²⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2021 m. vasario 11 d. rezoliuciją „25 metai po Pekino deklaracijos ir veiksmų platformos priėmimo: su moterų teisėmis susiję ateities uždaviniai Europoje“⁽¹³⁾,
 - atsižvelgdamas į 2018 m. gruodžio 10 d. Tarybos išvadas dėl moterų, taikos ir saugumo,
 - atsižvelgdamas į 2020 m. paskelbtą Jungtinių Tautų pranešimą „COVID-19 ir smurto prieš moteris ir merginas panaikinimas“⁽¹⁴⁾,
 - atsižvelgdamas į 2021 m. kovo 11 d. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo generalinio advokato teisinę nuomonę dėl Europos Tarybos konvencijos dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo⁽¹⁵⁾, kuria siekiama išsiaiškinti teisinį netikrumą, ar Sąjunga gali sudaryti ir ratifikuoti šią Konvenciją ir kaip ji gali tai padaryti,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 47 ir 54 straipsnius,
 - atsižvelgdamas į bendrus Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto ir Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto svarstymus pagal Darbo tvarkos taisyklių 58 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto ir Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto pranešimą (A9-0249/2021),
- A. kadangi moterų ir vyrų lygybė yra esminė Sąjungos vertybė, įtvirtinta Europos Sąjungos sutarties (ES sutartis) 2 straipsnyje ir pripažįstama Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 23 straipsnyje; kadangi teisė į vienodą požiūrį ir nediskriminavimą yra viena iš pagrindinių teisių, įtvirtintų ES sutartyse ir Chartijoje; kadangi vyrų smurto prieš moteris ir mergaites panaikinimas yra būtina sąlyga, norint pasiekti tikrą moterų ir vyrų lygybę;
- B. kadangi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 8 straipsnyje reikalaujama, kad visuose savo veiksmuose Sąjunga siektų pašalinti moterų ir vyrų nelygybės apraiškas ir diegti jų lygybę;
- C. kadangi smurtas dėl lyties tiek internete, tiek realiame gyvenime ir tinkamos apsaugos nebuvimas yra sunkiausia diskriminacijos dėl lyties apraiška ir Chartijoje įtvirtintų pagrindinių teisių, pvz., teisės į žmogaus orumą, teisės į gyvybę, teisės į fizinę ir psichinę neliečiamybę, kankinimo ir nežmoniško ar žeminančio elgesio arba baudimo uždraudimo, vergijos ir priverstinio darbo uždraudimo, teisės į laisvę ir saugumą ir teisės į privatų ir šeimos gyvenimą, pažeidimas;
- D. kadangi pagal SESV 83 straipsnio 1 dalies trečią pastraipą, atsižvelgiant į nusikalstamumo raidą, Taryba gali priimti sprendimą, kuriuo nustatomos kitos ypač sunkių nusikaltimų, turinčių tarpvalstybinį pobūdį, pasireiškiantį dėl tokių nusikaltimų pobūdžio arba poveikio, arba ypatingo poreikio kovoti su jais remiantis bendru pagrindu, sritys;

⁽⁹⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0336.

⁽¹⁰⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0024.

⁽¹¹⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0025.

⁽¹²⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0041.

⁽¹³⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0058.

⁽¹⁴⁾ <https://www.unwomen.org/en/digital-library/publications/2020/04/issue-brief-covid-19-and-ending-violence-against-women-and-girls>

⁽¹⁵⁾ <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=238745&doclang=lt>

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- E. kadangi Taryba, priimdama tokį sprendimą pagal SESV 83 straipsnio 1 dalies trečią pastraipą, veikia gavusi Europos Parlamento pritarimą ir sprendžia vieningai;
- F. kadangi Europos lyčių lygybės institutas (EIGE) ir Europos Tarybos konvencija dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo (Stambulo konvencija) smurtą prieš moteris apibrėžia kaip smurtą prieš moterį dėl to, kad ji yra moteris, arba smurtą, kuris daro neproporcingai didelį poveikį moterims; kadangi sąvoka „smurtas prieš moteris“ reiškia smurtinį veiksma prieš moteris, kuriuo moterims padaroma ar gali būti padaroma fizinė, seksualinė, psichologinė ar ekonominė žala ar sukeliama kančia, įskaitant grasinimą atlikti tokius veiksmus, prievartą arba savavališką laisvės atėmimą, tiek visuomeniniame, tiek asmeniniame gyvenime;
- G. kadangi LGBTIQ+ asmenys dėl savo socialinės lyties, lytinės tapatybės, lyties raiškos ir biologinės lyties ypatumų taip pat nukentia nuo smurto lyties pagrindu;
- H. kadangi prieš LGBTI+ asmenis nukreiptas smurtas lyties pagrindu yra fizinis smurtas, psichologinis smurtas, priverstinės santuokos, seksualinis smurtas, įskaitant prievartavimą siekiant pakeisti seksualines nuostatas ir seksualinį priekabiavimą, moterų ir interseksualių organų žalą, priverstinę translyčių ir interseksualių asmenų sterilizaciją, vadinamosios garbės vardan padarytus nusikaltimus, atsivertimo terapiją, internetinę ir gyvų neapykantos retoriką, patyčias ir priekabiavimą, socialinių ir ekonominių nepriteklių ir smurtą šeimoje ir (arba) namų ūkyje;
- I. kadangi pagal Stambulo konvenciją socialinė lytis apibrėžiama kaip „socialiai susiformavę vaidmenys, elgsena, veikla ir bruožai, kuriuos tam tikra visuomenė laiko tinkamais moterims ir vyrams“, ir tuo primenama, kad daugelio smurto prieš moteris formų priežastis yra moterų ir vyrų galios nelygybė;
- J. kadangi šioje rezoliucijoje vartojama sąvoka „įvairios“ primenama pozicija, kad moterys, vyrai ir nebinarinio lytiškumo asmenys gali priklausyti įvairiausioms kategorijoms, susijusioms su rase, odos spalva, tautine ar socialine kilmė, kalba, religija ar tikėjimu, politinėmis ar kitokiomis pažiūromis, priklausymu tautinei mažumai, turtine padėtimi, gimimu, negalia, amžiumi, seksualine orientacija, lytine tapatybe, lyties raiška ar lytinėmis savybėmis, sveikatos būkle, civiline būkle ir migracijos ar pabėgėlio statusu; kadangi šia sąvoka patvirtinamas išsipareigojimas nė vieno nepalikti nuošalyje ir užtikrinti lyčių lygybę Europoje visiems; kadangi, nepasitelkus tarpsektorinio požiūrio, negalima pasiekti jokios realios pažangos lyčių lygybės srityje;
- K. kadangi smurto lyties pagrindu priežastis yra lyčių stereotipai, heteropatriarchalinės struktūros, nelygus galios pasiskirstymas ir struktūrinė bei institucinė nelygybė; kadangi smurtas dėl lyties daro poveikį visoms visuomenės sritims;
- L. kadangi smurto lyties pagrindu aukomis tampa įvairiausios moterys, mergaitės ir LGBTI+ asmenys, norint nubausti tuos, kurie matomi kaip pažeidžiantys lyčių hierarchiją paremtas socialines normas, lyties išraišką ir dvinarę lyčių sistemas; kadangi smurtu lyties pagrindu siekiama sukurti, užtikrinti ar įtvirtinti lyčių nelygybę bei sustiprinti lyčių normas ir stereotipus;
- M. kadangi EIGE moterų žudymą apibrėžia kaip moterų ir mergaičių žudymą dėl jų lyties; kadangi moterų žudymas gali pasireikšti įvairiomis formomis, tokiomis kaip moterų nužudymas dėl lytinio partnerio smurto, moterų ir mergaičių žudymas dėl jų lyties, seksualinės orientacijos, lytinės tapatybės, lyties raiškos ar lyties požymių, moterų ir interseksualių lyties organų žalėjimas ir vadinamieji žudymai dėl garbės; kadangi moterų žudymas dėl lyties yra kraštutinė iš egzistuojančių smurto prieš moteris formų išraiška, taip pat kraštutinis smurtinis veiksmas, kuris patiriamas dėl nenutrūkstamo smurto; kadangi daugelis moterų žudymo dėl lyties formų nėra įtraukiamos į oficialią statistiką ir išlieka nepastebimos;
- N. kadangi patyrus lytinio partnerio fizinį, seksualinį ar psichologinį smurtą daromas rimtas poveikis vaikams ir skatinamas ateities kartų išnaudojamas elgesys, nes labiau tikėtina, kad vaikai, patyrę lytinio partnerio smurtą, nukreiptą prieš jų motiną ar vieną iš tėvų, patys patirs tokį smurtą vėlesniuose savo gyvenimo etapuose – kaip aukos arba kaip nusikalstamos veikos vykdytojai; kadangi įstatymai, kuriais saugomas vaikų orumas ir pripažįstama, kad tokiais atvejais vaikai yra aukos, yra itin svarbūs, siekiant apsaugoti moteris ir vaikus – smurto aukas; kadangi teisės aktai, kuriais reglamentuojamos globos teisės, privalo būti parengti taip, kad globos teisės nebūtų suteiktos lytinio partnerio smurto vykdytojams;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- O. kadangi smurtas dėl lyties apima įvairių rūšių smurtą, įskaitant lytinių partnerių smurtą ir smurtą šeimoje; kadangi, panašiai kaip ir Stambulo konvencijoje, EIGE smurtą namuose apibrėžia kaip visus fizinio, seksualinio, psichologinio ar ekonominio smurto veiksmus, kurie vykdomi šeimoje ar namų ūkyje, nepriklausomai nuo šeimos biologinių ar teisinių ryšių, arba tarp esamų ar buvusių sutuoktinių arba partnerių, nepriklausomai nuo to, ar nusikaltimo vykdytojas dalijasi arba dalijosi tuo pačiu būstu su auka ar ne;
- P. kadangi internetinis smurtas lyties pagrindu ir internetinis seksualinis priekabiavimas yra tarpvalstybinio pobūdžio nusikaltimai; kadangi smurtas kibernetinio smurto forma, įskaitant priekabiavimą internete, patyčias kibernetinėje erdvėje, kibernetinį persekiojimą, neapykantą kurstančias seksistines kalbas, seksualinių vaizdų atskleidimą be sutikimo, asmeninės informacijos viešinimą (angl. *doxing*) ir tapatybės vagystę ar kenkėjišką įsilaužimą, daro neproporcingą poveikį moterims ir mergaitėms;
- Q. kadangi smurtas prieš moteris ir merginas yra vienas plačiausiai paplitusių moterų teisių pažeidimų Europoje; kadangi iš Sąjungos atliktų tyrimų matyti, kad viena iš trijų moterų Sąjungoje, t. y. 62 mln. moterų, patyrė fizinį ir (arba) seksualinį smurtą nuo 15 metų amžiaus, o viena iš dviejų moterų (55 proc.) patyrė seksualinį priekabiavimą; kadangi, Pasaulinės sveikatos organizacijos (PSO) teigimu, pasaulyje trečdalis (27 proc.) santykiuose buvusių 15–49 m. moterų teigia, jog yra patyrusios tam tikros rūšies savo lytinio partnerio fizinį ir (arba) seksualinį smurtą; kadangi, PSO duomenimis, pasaulyje net 38 proc. visų moterų nužudymų yra įvykdomi jų lytinių partnerių;
- R. kadangi nėra atnaujintų visapusiškų ir palyginamų suskirstytų duomenų apie visų formų smurtą lyties pagrindu Sąjungoje; kadangi palyginamų duomenų trūkumas atsiranda dėl nepakankamo apibrėžčių, susijusių su smurtu lyties pagrindu, suderinimo; kadangi visapusiški ir palyginami suskirstyti duomenys yra būtini, siekiant registruoti smurtą lyties pagrindu ir pagrindines jo priežastis; kadangi Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra paskutinį tyrimą dėl smurto prieš moteris paskelbė 2014 m. ir kadangi naujausių duomenų nėra;
- S. kadangi smurtas dėl lyties uždeda didelę finansinę naštą mūsų Europos bendruomenėms, nes prarandamas ekonominis našumas ir sutrinka paslaugų teikimas, įskaitant sveikatos, teisines, socialines ir specializuotas paslaugas; kadangi, nepaisant to, didžiausią kainą sumoka smurto dėl lyties aukos, kurios turi nuolat gyventi su emociniais šių traumuojančių patirčių paliktais randais; kadangi Sąjungos veiksmais turi būti siekiama užtikrinti smurto lyties pagrindu aukų gerovę;
- T. kadangi dėl COVID-19 krizės labai išaugo smurtas dėl lyties, ypač lytinių partnerių smurtas, įskaitant fizinį ir psichologinį smurtą, prievartinę kontrolę ir smurtą internete; kadangi Pasaulio sveikatos organizacijai priklausančios Europos valstybės pranešė, kad atvejų, kai moterys kvietė skubią pagalbą nukentėjusios nuo lytinių partnerių smurto, padaugėjo 60 proc.; kadangi izoliavimo priemonės apsunkino lytinio partnerio smurtą patiriančių moterų galimybę ieškoti pagalbos, nes jos dažnai yra uždarytos kartu su savo išnaudotojais ir turi ribotas galimybes pasinaudoti pagalbos paslaugomis, o nepakankamos paramos struktūros ir ištekliai dar labiau apsunkino jau egzistavusią „šešelinę“ pandemiją;
- U. kadangi švietimui tenka pagrindinis vaidmuo, siekiant užkirsti kelią smurtui lyties pagrindu, ypač keičiant neigiamas socialines normas, kuriomis skatinamas šis reiškinys, taip pat įgalinant jaunimą atpažinti ir spręsti šį elgesį bei užkirsti jam kelią;
- V. kadangi apie smurto dėl lyties atvejus vis dar nepakankamai pranešama ES; kadangi du trečdaliai aukų apie smurtą dėl lyties nepraneša atsakingoms institucijoms ⁽¹⁶⁾;
- W. kadangi, remiantis EIGE, antrinė viktimizacija arba pakartotinė viktimizacija nutinka, kai auka toliau kenčia ne tiesiogiai nuo įvykdyto nusikalstamo veiksmo, bet dėl to, kaip institucijos ar kiti asmenys elgiasi su auka; kadangi, remiantis EIGE, antrinė viktimizacija gali būti sukelta aukai pakartotinai susidūrus su nusikalstamos veikos vykdytoju, pakartotinai klausinėjant apie tuos pačius faktus, vartojant netinkamą kalbą arba sulaukus netinkamų komentarų iš visų asmenų, bendraujančių su aukomis;

⁽¹⁶⁾ <https://www.unwomen.org/en/what-we-do/ending-violence-against-women/facts-and-figures>

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- X. kadangi smurtas dėl lyties gali būti vykdomas asmenų, esančių galios pozicijoje, nors esančių suvaržytos laisvės aplinkoje, tokioje kaip kalėjimai, psichikos sveikatos įstaigos, sulaikymo centrai, aprūpinimo įstaigos ir pabėgėlių stovyklos; kadangi situacijos, kuomet esama daug žmonių, keliamas stresas arba ribojamas privatumas taip gali paskatinti smurtą lyties pagrindu; kadangi užtikrinant, kad policijos pareigūnai būtų apmokomi socialinių emocinių įgūdžių atidžiai klausyti, suprasti ir gerbti visas moteris, patyrusias smurtą lyties pagrindu, jie galėtų padėti spręsti nepakankamo pranešimo apie nusikaltimus ir pakartotinės viktimizacijos problemas bei sukurtų saugesnę aplinką smurtą lyties pagrindu išgyvenusiems asmenims;
- Y. kadangi įperkamos ir saugios galimybės kreiptis į nepriklausomą teismų sistemą užtikrinimas yra būtinas, siekiant skatinti saugią aplinką smurtą lyties pagrindu išgyvenusiems asmenims; kadangi siekiant veiksmingai spręsti smurto lyties pagrindu problemą reikia parengti mokymo programas atitinkamų sričių specialistams, kaip antai socialiniams darbuotojams, sveikatos priežiūros paslaugų teikėjams, teisėsaugos pareigūnams, teisingumo sistemos darbuotojams, kad jie galėtų nustatyti smurtą lyties pagrindu, spręsti smurto dėl lyties problemą ir duoti į ją atsaką;
- Z. kadangi nuteisimo įvykdžiusiems smurtą prieš moteris, ypač seksualinį smurtą, įskaitant išprievartavimą ar seksualinį priekabiavimą, rodikliai yra nepriimtina žemi visose valstybėse narėse, o tai rodo, jog, teisėsaugos institucijoms sprendžiant smurto lyties pagrindu klausimus, esama sisteminių trūkumų, ir kadangi tai savo ruožtu lemia plačiai paplitusią nebaudžiamumo kultūrą ir labai kenkia lyčių lygybei ir kovai su smurtu lyties pagrindu;
- AA. kadangi seksualinis smurtas yra nenutrūkstamos diskriminacijos ir smurto lyties pagrindu dalis, kuri yra glaudžiai susijusi su nuolatine nelygybe ir platesnio masto išpuoliais prieš lyčių lygybę, moterų ir mergaičių žmogaus teises;
- AB. kadangi Stambulo konvencija yra išsamiausia Europos priemonė, siekiant kovoti su tam tikromis vyrų smurto prieš moteris ir mergaites formomis, taip pat su smurtu namuose; kadangi Stambulo konvencijoje numatyta išsami teisinių ir politikos priemonių sistema, siekiant užkirsti kelią tokio pobūdžio smurtui, teikiant pagalbą aukoms ir baudžiant nusikalstamos veikos vykdytojus;
- AC. kadangi dezinformacijos kampanijos, kuriomis siekiama pakenkti lyčių lygybei, stabdo pažangą, daromą kovojant su smurtu prieš moteris (kaip, pvz., Stambulo konvencijos atveju), sukeldamos visuomenės pasipriešinimą ir apmaudžius politinius sprendimus kai kuriose valstybėse narėse;
- AD. kadangi Stambulo konvenciją pasirašė visos valstybės narės, o ratifikavo – 21; kadangi Bulgarija, Čekija, Vengrija, Latvija, Lietuva ir Slovakija dar neratifikavo Stambulo konvencijos; kadangi Lenkija paskelbė ketinanti pasitraukti iš šios konvencijos; kadangi Turkijos pasitraukimu iš Stambulo konvencijos kuriamas blogas precedentas; kadangi Sąjunga dar neratifikavo Stambulo konvencijos;
- AE. kadangi moterų teisių pažeidimai yra tarptautinio, europinio ir tarpvalstybinio pobūdžio; kadangi moterų ir mergaičių Europoje bei kitos smurto lyties pagrindu aukos negali pasinaudoti to paties lygio apsauga prieš smurtą visoje Sąjungoje dėl skirtingų nacionalinių teisės sistemų ir apsaugos bei prevencijos mechanizmų;
- AF. kadangi tam, jog Sąjunga išnaikintų smurtą prieš moteris ir mergaites ir kitų formų smurtą lyties pagrindu, reikia, kad Komisija imtųsi kelių lygiagrečių teisėkūros ir ne teisėkūros veiksmų, įskaitant pasiūlymą smurtą dėl lyties nustatyti nauja nusikaltimų sritimi, atitinkančia SESV 83 straipsnio 1 dalyje nurodytus kriterijus, ir kartu – pasiūlymą dėl direktyvos dėl smurto lyties pagrindu, kaip teisiniu pagrindu remiantis tuo pačiu straipsniu;
- AG. kadangi kova su smurtu lyties pagrindu yra pagrindinis Sąjungos lyčių lygybės strategijos ir Sąjungos išorės veiksmų prioritetas; kadangi savo 2021 m. darbo programoje Komisija paskelbė apie naują pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo siekiama užkirsti kelią smurtui dėl lyties ir su juo kovoti, grindžiamą SESV 82, 83 ir 84 straipsniais, taip pat konkretų pasiūlymą išplėsti SESV 83 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nurodytą itin sunkių nusikaltimų, turinčių tarpvalstybinį aspektą, sričių sąrašą įtraukiant visų formų neapykantos nusikaltimus ir neapykantą kurstančias kalbas; kadangi kova su smurtu dėl lyties yra vienas iš Komisijos pirmininko prioritetų⁽¹⁷⁾;

(17) https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/political-guidelines-next-commission_en_0.pdf

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

Smurto lyties pagrindu priežastys ir poveikis ir holistinio požiūrio vykdant jo prevenciją užtikrinimas

1. smerkia visų formų smurtą prieš visas moteris ir mergaites ir kitų formų smurtą dėl lyties, pvz., smurtą prieš LGBTIQ + asmenis dėl lyties, lytinės tapatybės, lyties raiškos ar lytinių požymių – laikoma, kad tai apima įvairius smurto internete ir realiame gyvenime veiksmus, dėl kurių padaroma arba gali būti padaryta fizinė, seksualinė, psichologinė ar ekonominė žala ar kančios;
2. pabrėžia, kad COVID-19 pandemijos metu dėl izoliavimo ir saugaus atstumo laikymosi priemonių visoje Sąjungoje pastebimas nerimą keliantis moterų ir mergaičių patiriamas smurtas dėl lyties padidėjimas, įskaitant lytinių partnerių smurtą, fizinį, seksualinį, ekonominį ir psichologinį smurtą, prievartinę kontrolę ir smurtą kibernetinėje erdvėje, todėl šioms aukoms labai reikia paramos paslaugų;
3. reikalauja, kad sprendžiant smurto prieš moteris problemą į sąvoką „moteris“ turi būti įtrauktos jaunesnės nei 18 metų mergaitės;
4. smerkia moterų žudymą dėl lyties, nes tai pati ekstremaliausia smurto lyties pagrindu prieš moteris ir mergaites forma; pabrėžia, kad moterų žudymas dėl lyties yra labai sunkus žmogaus teisių pažeidimas ir kad Sąjunga turėtų parengti planą, kaip užkirsti kelią smurtui ir su juo kovoti, nustatyti atitinkamas situacijas, padėti aukoms ir jas apsaugoti;
5. pabrėžia, kad smurtas prieš moteris ir kitų formų smurtas lyties pagrindu vis dar gaubiamas tylos, jį lemia nuolat pasireiškiančios istoriškai nelygios galimybės pasinaudoti galia bei ištekliais ir nelygus jų pasiskirstymas, dėl to išvyravo tokia padėtis, kai vyrai dominuoja ir diskriminuoja moteris, taip pat smurtaujama prieš LGBTIQ+ asmenis ir daromas didžiulis poveikis aukoms, jų šeimoms ir bendruomenėms;
6. palankiai vertina #MeToo judėjimą, kuris simbolizuoja moterų balsą, siekiant nutraukti tylą, supančią seksualinį priekabiavimą ir seksualinį smurtą prieš įvairiausias visų amžiaus grupių, visuose sektoriuose veikiančias ir visose vietose gyvenančias moteris; smerkia tai, jog kai kuriose šalyse seksualinio priekabiavimo ir seksualinio smurto aukos yra kaltinamos šmeižtu ar net už jį teisiamos, taip skatinant neigiamą poveikį, antrinę viktimizaciją ar kalbėti išdrįstančių moterų nutildymą;
7. pripažįsta, kad pažanga lygybės link įvyko dėl sunkios feministinės kovos su visuotine moterų ir mergaičių priespauda;
8. pabrėžia, kad tokią padėtį dar labiau apsunkina socialinė ir ekonominė nelygybė ir labai sumažėję turimi finansiniai ištekliai, ypač krizės metu, o tai savo ruožtu lemia darbo užmokesčio ir pensijų skirtumus, mažų garantijų darbo feminizaciją ir sunkesnes moterų gyvenimo sąlygas; pabrėžia, kad ta nelygybė ir netolygus galios paskirstymas yra tarpvalstybinio ir visuotinio pobūdžio, jis būdingas visai Sąjungai, o ne vien atskiroms valstybėms narėms;
9. pabrėžia, kad patriarchaliniais stereotipais grindžiamos griežtos lyčių normos prisideda prie moterų, įskaitant lesbietes, biseksualias, translytes ir interseksualias moteris, diskriminacijos ir pavergimo, todėl didėja pavojus patirti smurtą dėl lyties visiems, kurie jų nesilaiko, ir prisideda prie homoseksualių, biseksualių ir interseksualių vyrų patiriamo smurto nematomumo;
10. pabrėžia, kad svarbu pasitelkiant švietimą skatinti ir propaguoti vienodą moterų ir vyrų, berniukų ir mergaičių statusą bei galios santykius, taip pat panaikinti šališkumą lyties atžvilgiu ir lyčių stereotipus, kuriais skatinamos žalingos socialinės lyčių normos; apgailestauja dėl dažno smurto prieš įvairias moteris, įskaitant lesbietes, biseksualias ir transseksualias moteris, taip pat transseksualius, interseksualius ir nebinarinio lytiškumo asmenis;
11. atkreipia dėmesį į įvairiopą psichologinį smurto lyties pagrindu poveikį aukoms, įskaitant stresą, nesaugumo ir pažeidžiamumo jausmą, dėmesio sutelkimo problemas, nerimą, panikos priepuolius, socialinę atskirtį, žemą savivertę, depresiją, potrauminio streso sutrikimą, pasitikėjimo ir kontrolės jausmo praradimą, taip pat baimę ar net mintis apie savižudybę; pabrėžia psichikos sveikatos paslaugų, kurias dažnai teikia NVO ir pilietinės visuomenės veikėjai, svarbą šių nusikaltimų aukoms;
12. primena, kad smurtas lyties pagrindu taip pat daro socialinį poveikį, poveikį demokratijai ir ekonomikai, – pavyzdys gali būti galimybės įsidarbinti neturėjimas, atskirtis, pasitraukimas iš viešojo gyvenimo, materialiniai ir finansiniai nepritekliai, o dėl to moterys atsiduria nepalankioje padėtyje; pažymi, kad smurtas lyties pagrindu yra naudojamas kaip moterų prievartinės kontrolės priemonė, kuria užkertamas kelias lyčių lygybei, socialiniam judumui, ekonominiam įgalėjimui ir jų galimybei naudotis Sąjungos piliečių tiesėmis, taip pat visapusiškam pilietiniam dalyvavimui ir nepriklausomai jų gyvenimui be smurto raidai;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

13. atkreipia dėmesį į žalingą ekonominį poveikį, kurį smurtas dėl lyties ir jį lėmusios psichikos sveikatos problemos gali turėti aukoms, įskaitant jų gebėjimą ieškoti darbo ir joms tenkančią finansinę naštą imantis teisinių veiksmų, ir atkreipia dėmesį į tai, kad apskaičiuotos metinės išlaidos, kurias visuomenė patiria dėl smurto dėl lyties (290 mlrd. EUR) (nuo 49 mlrd. EUR iki 89,3 mlrd. EUR dėl kibernetinio priekabiavimo ir kibernetinio persekiojimo), viršija apskaičiuotas metines ypač sunkių nusikaltimų, nurodytų SESV 83 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje, išlaidas⁽¹⁸⁾;

14. pabrėžia, kad Stambulo konvencija išlieka tarptautiniu standartu ir pagrindine priemone naikinant smurtą lyties pagrindu, nes padeda laikytis holistinio koordinuoto požiūrio, kuriuo vadovaujantis dėmesys atkreipiamas į aukų teises ir problemas sprendžiamos vertinant iš įvairios perspektyvos; primena savo raginimą užbaigti ratifikuoti Stambulo konvenciją Sąjungoje remiantis daugumos prisijungimu, ir pabrėžia, jog svarbu, kad ją ratifikuotų Bulgarija, Čekija, Vengrija, Latvija, Lietuva ir Slovakija; susirūpinęs atkreipia dėmesį į mėginimus kai kuriose valstybėse narėse skleisti dezinformaciją apie Stambulo konvenciją, pvz., atsisakymą pripažinti, kad smurtas dėl lyties egzistuoja; smerkia tai, kad ši dezinformacija ištvirtina Europoje ir apsunkina pastangas apsaugoti moterų teises;

15. pažymi, kad Stambulo konvencija turi būti suprantama kaip minimalus standartas, siekiant panaikinti smurtą lyties pagrindu, ir kad Sąjunga turėtų siekti dar ryžtingesnių ir efektyvesnių teisėkūros priemonių šioje srityje; primena, kad tokios naujos teisinės priemonės bet kuriuo atveju turi būti suderintos su Stambulo konvencijoje numatytais teisėmis ir įsipareigojimais ir papildyti šios konvencijos ratifikavimą; ragina valstybes narės atsižvelgti į Veiksmų dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje ekspertų grupės rekomendacijas ir tobulinti nacionalinius teisės aktus, kad jie labiau atitiktų Stambulo konvencijos nuostatas tam, kad būtų galima užtikrinti tinkamą įgyvendinimą ir vykdymą;

16. smerkia tai, kad išpuoliai prieš moterų ir mergaičių teises ir lyčių lygybę kenkia kovai su smurtu lyties pagrindu; smerkia prieš socialinės lyties sąvoką ir moteris nukreiptų judėjimų veiksmus Europoje ir visame pasaulyje, kuriais sistemškai kėsinamasi į moterų ir LGBTIQ+ asmenų teises, įskaitant lytines ir reprodukcinės teisės, ir kuriais siekiama panaikinti galiojančius šias teises saugančius teisės aktus, taip keliant pavojų pagarbai žmogaus teisėms ir teisinės valstybės principui; smerkia bet kokią sąmoningai skleidžiamą dezinformaciją apie Stambulo konvenciją ir kitas kovos su smurtu prieš moteris Sąjungoje priemones ir iniciatyvas, kurios trukdo apsaugoti moteris nuo smurto; ragina Komisiją užtikrinti, kad Sąjungos remiamos ir finansuojamos pilietinės visuomenės organizacijos neskatintų diskriminacijos dėl lyties;

17. ragina Komisiją padidinti ir užtikrinti ilgalaikį finansavimą, skiriamą, siekiant užkirsti kelią smurtui prieš moteris ir mergaites bei kitų formų smurtui lyties pagrindu, ir su juo kovoti, pasitelkiant Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programą, įskaitant paramą prieglobstį teikiančioms organizacijoms ir kitoms pilietinės visuomenės organizacijoms, veikiančioms šioje srityje; primena, kad svarbu naudoti lyginamuosius indeksus ir rodiklius, siekiant įvertinti pažangą;

18. pabrėžia, kad tai, kaip valstybės narės teisiškai apibrėžia ir traktuoja smurtą lyties pagrindu, iš esmės skiriasi; pažymi, kad tai labai kenkia Sąjungos teisiniams veiksams, kuriais kovojama su smurtu lyties pagrindu, įskaitant direktyvas 2012/29/ES, 2011/36/ES ir 2011/99/ES;

19. pabrėžia, kad kovojant su smurtu prieš moteris ir mergaites svarbu imtis prevencinių priemonių; pažymi, kad tokioms priemonėms reikia skirti daugiau dėmesio visoje teismų sistemoje, taip pat mokyklose ir sveikatos priežiūroje, siekiant užkirsti kelią smurto rizikai ir kuo labiau ją sumažinti;

20. primygtinai ragina imtis veiksmų, kuriais būtų šalinamos esminės lyčių nelygybės priežastys, tarp kurių būtų kova su seksizmu, patriarchalinėmis lyčių normomis, stereotipais ir vertybėmis; apgailestauja, kad trūksta mokslinių tyrimų ir žinių, nes jie yra veiksmingos politikos ir teisėkūros pagrindas smurto dėl lyties prevencijos srityje; todėl ragina EIGE ir Eurostatą būti žinių apie smurtą prieš mergaites Sąjungoje centru; pabrėžia, kad vyrų smurtas prieš moteris prasideda nuo berniukų smurto prieš mergaites; todėl mano, kad prevencinės priemonės turi būti pradėtos taikyti ankstyvame amžiuje; pabrėžia, kad švietime centrinę vietą turi užimti vyrų ir moterų lygybė, ir ragina imtis švietimo priemonių, skirtų jaunimui ir įgyvendinamų su jaunimu, įskaitant pagal amžių pritaikytą informaciją, išsamų lytinį švietimą, nesmurtinių santykių užmezgimą ir savigynos mokymą moterims, siekiant įgyvendinti Stambulo konvencijos 12 straipsnio 6 dalį ir Pekino

⁽¹⁸⁾ EPRS Europos pridėtinės vertės vertinimas dėl smurto lyties pagrindu, p. 35.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

veiksmų platformos D.1 strateginio tikslo 125 punkto g papunktį, taip pat bendresnių kovos su segregacija, lyčių nelygybe ir diskriminacija priemonių;

21. pabrėžia, kad išpuoliai prieš moterų teises ir lyčių lygybę dažnai yra vienas iš plačiau vykstančio demokratijos, teisinės valstybės ir pagrindinių teisių padėties blogėjimo aspektų, ir todėl ragina Komisiją ir Tarybą pagal vykdomas ES sutarties 7 straipsnio procedūras svarstyti moterų teisių ir LGBTIQ+ asmenų teisių pažeidimus;

22. pabrėžia, kad reikia Sąjungos masto informuotumo didinimo kampanijų, kurios apimtų informaciją, skirtą jaunųjų Sąjungos piliečių švietimui apie lyčių lygybę ir smurto dėl lyties internete ir realiame gyvenime poveikį, kuriomis būtų remiamos pastangos užtikrinti, kad moterys ir mergaitės galėtų laisvai ir saugiai gyventi visose srityse;

23. ragina Komisiją bendradarbiauti su valstybėmis narėmis, siekiant užtikrinti, kad smurto lyties pagrindu problema būtų veiksmingai sprendžiama nacionalinėse programose; palankiai vertina Komisijos pasiūlymą dėl ES masto kampanijos apie lyčių stereotipus, įtrauktą į Lyčių lygybės strategiją, ir jos išipareigojimą „nuo ankstyvo amžiaus mokytį berniukus ir mergaites lyčių lygybės klausimais ir skatinti nesmurtinių santykių plėtojimą“, nes tai labai svarbu, kad prevencija būtų veiksminga;

24. pabrėžia, kad svarbu skatinti valstybių narių tarpusavio bendradarbiavimą dėl smurto lyties pagrindu problemos, kuris taip pat teikia galimybę valstybėms narėms, vykdančioms sėkmingą politiką, pasidalyti savo patirtimi keičiantis geriausios praktikos pavyzdžiais;

25. ragina Komisiją ir valstybes nares, bendradarbiaujant su Eurostatu, Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra ir Europos lyčių lygybės institutu, gerinti galimybes reguliariai susipažinti su kokybiškais suskirstytais duomenimis apie visų formų smurtą lyties pagrindu ir šių duomenų palyginamumą Sąjungos ir nacionaliniu lygmenimis, taip pat siekiant suderinti duomenų rinkimo sistemas tarp valstybių narių; tiki, kad kokybiški duomenys bus labai svarbūs nustatant aiškius ir išmatuojamus smurto lyties pagrindu panaikinimo tikslus; palankiai vertina Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros pranešimą apie naują Sąjungos mastu atliekamą visų rūšių smurto prieš moteris paplitimo ir dinamikos tyrimą;

26. pabrėžia, kad siekiant didinti supratimą apie smurtą lyties pagrindu Sąjungoje būtina užtikrinti, kad renkant duomenis teisėsaugos intervencijų lygmeniu būtų įtraukiamos bent šios duomenų kategorijos: a) aukos lytis; b) smurtautojo lytis; c) aukos ir smurtautojo santykiai; d) ar yra seksualinio smurto aspektas; e) ar yra su lytimi susijusių smurto motyvų ir f) kiti socialiniai ir demografiniai požymiai, svarbūs atliekant tarpsektorinę analizę; pabrėžia, kad be šių duomenų, svarbu turėti bendrus duomenis apie skundų skaičių, išduodamų apsaugos orderių skaičių ir rūšis, atmetamų ir atsiimamų skundų dalį, vykdomų baudžiamųjų procesų ir priimamų apkaltinamųjų nuosprendžių dalį, bylų nagrinėjimo trukmę, informaciją apie smurtautojams skiriamas bausmes ir aukoms suteikiamą žalos atlyginimą, įskaitant kompensacijas, taip pat informaciją apie incidentus, pranešamus pagalbos linijoms ar sveikatos ir socialinėms tarnyboms, dirbančioms smurto prieš moteris atvejais, ir atrankinius tyrimus;

Visų formų smurto lyties pagrindu naikinimas

27. pabrėžia, kad siekiant pagerinti spręsti smurto dėl lyties aukų, patiriančių tarpsektorinę diskriminaciją dėl lytinės tapatybės, lyties raiškos ar lyties požymių, taip pat dėl kitų priežasčių, pvz., rasės, odos spalvos, etninės ar socialinės kilmės, genetinių bruožų, kalbos, religijos ar tikėjimo, politinių ar kitokių pažiūrų, priklausymo tautinei mažumai, turtinės padėties, gimimo, negalios, amžiaus, seksualinės orientacijos, sveikatos būklės, šeiminių padėties arba migrantų ar pabėgėlių statuso, padėtį reikia priimti tikslinius teisės aktus ir formuoti politiką, kuriuose būtų laikomasi tarpsektorinio požiūrio; pabrėžia, kad formuojant politiką ir rengiant teisės aktus būtina prisiimti konkrečius ir išmatuojamus išipareigojimus, be kita ko, susijusius su grupėmis, saugomomis nuo diskriminacijos pagal Sąjungos teisę ir Europos Žmogaus Teisių Teismo bei Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką;

28. ragina valstybes nares ir Komisiją savo darbe skirti dėmesį kovai su smurtu lyties pagrindu, užtikrinant, kad visomis teisėkūros ir ne teisėkūros iniciatyvomis būtų siekiama panaikinti visų formų smurtą lyties pagrindu, konkrečiai įtraukiant visas įvairias moterų grupes, taip pat apimant kovą su smurtu prieš LGBTIQ+ asmenis dėl lytinės tapatybės, lyties raiškos ir biologinės lyties ypatumų; primena, kad Parlamentas anksčiau primygtinai ragino valstybes nares priimti įstatymus ir politiką, kuriais būtų draudžiama atvertimo terapija, moterų ir interseksualių asmenų lytinių organų žalojimas ir priverstinė sterilizacija;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

29. pabrėžia, kad smurtas lyties pagrindu yra sunkus žmogaus teisių ir orumo pažeidimas, kuris gali įgyti psichologinio, fizinio, seksualinio ir ekonominio smurto formas ir apima, be kita ko, moterų žudymą dėl lyties, lytinių partnerių smurtą, seksualinį priekabiavimą, kibernetinį smurtą, persekiojimą, išžaginimą, ankstyvą ir priverstinę santuoką, moterų lyties organų žalojimą, vadinamosios garbės vardan padarytus nusikaltimus, priverstinius abortus, priverstinę sterilizaciją, seksualinį išnaudojimą ir prekybą žmonėmis, institucinį smurtą, antrojo laipsnio smurtą, netiesioginį smurtą ir antrinę viktimizaciją;

30. primena, kad prekyba žmonėmis ir seksualinis išnaudojimas yra viena iš smurto lyties pagrindu prieš moteris ir mergaites formų, ir pabrėžia lyčiai atžvalgaus požiūrio į prekybą žmonėmis svarbą;

31. smerkia antrinio smurto reiškinių, kurių sudaro fizinis ar psichologinis smurtas, kerštas, žeminimas ir persekiojimas, nukreipti prieš asmenis, teikiančius paramą smurto lyties pagrindu aukoms; pabrėžia, kad tokiais veiksmais kliudoma vykdyti prevenciją, nustatyti moteris, patiriančias smurtą lyties pagrindu, jas remti ir padėti joms atsigausti;

32. reiškia didelį susirūpinimą dėl smurto ir priekabiavimo lyties pagrindu darbe pobūdžio, masto ir šių pažeidimų sunkumo; šiuo atžvilgiu teigiamai vertina neseniai priimtą TDO Konvenciją Nr. 190 dėl smurto ir priekabiavimo darbo pasaulyje panaikinimo ir ragina valstybes nares ją nedelsiant ratifikuoti ir įgyvendinti; taip pat ragina Komisiją ir valstybes nares tinkamai baigti kurti esamą sistemą, apimančią veiksmingas smurto ir priekabiavimo darbe uždraudimo priemones, taip pat prevencines priemones, galimybes veiksmingai naudotis lyčiai atžvalgiais, saugiais ir veiksmingais skundų teikimo bei ginčų sprendimo mechanizmais, mokymą ir sąmoningumo ugdymo kampanijas, psichologinės pagalbos paslaugas ir teisių gynimo priemones;

33. atkakliai tvirtina, kad kibernetinis smurtas, įskaitant seksualinį ir psichologinį priekabiavimą internete, patyčias kibernetinėje erdvėje, persekiojimą kibernetinėje erdvėje, seksualinių vaizdų atskleidimą be sutikimo, neapykantą kurstančias seksistines kalbas internete ir naujų formų priekabiavimą internete, kaip antai vaizdo konferencijų trikdimą ar grąsinimus internetu, yra smurto dėl lyties formos;

34. apgailestauja dėl to, kad smurtas kibernetinėje erdvėje neproporcingai veikia moteris ir mergaites ir tampa vis dažnesnis; primena, kad smurtas dėl lyties kibernetinėje erdvėje yra smurto ne internete tęstinis reiškinys ir nuo jo neatskiriamas, nes jie abu yra tarpusavyje susiję; pabrėžia, kad smurtas kibernetinėje erdvėje kelia grėsmę pažangai lyčių lygybės srityje ir daro slopinamąjį poveikį, kuris kenkia Sąjungos demokratiniams principams; apgailestauja, kad visuomenėje žinomos moterys, kaip antai politikės, žurnalistės, menininkės ir aktyvistės, dažnai yra kibernetinio smurto lyties pagrindu taikinyse siekiant atgrasyti jas dalyvauti visuomeniniame gyvenime ir sprendimų priėmimo sferose;

35. pabrėžia smurto kibernetinėje erdvėje tarpvalstybinį pobūdį, kai smurtautojai naudojami platformomis arba mobiliaisiais telefonais, kurie prijungti prie tinklo ar turi prieglobą kitose valstybėse narėse nei ta, kurioje yra auka, pabrėžia, kad reikia laikytis suderinto Sąjungos požiūrio, kad būtų tobulinamos laiku ir lengvai prieinamos pranešimo apie pažeidimus priemonės, veiksmingi turinio pašalinimo mechanizmai ir veiksmingas internetinių platformų bei valstybių narių teisėsaugos institucijų bendradarbiavimas siekiant kovoti su smurtu dėl lyties internete visapusiškai laikantis pagrindinių teisių;

36. ragina valstybes nares ir Komisiją priimti konkrečias visų rūšių internetinio smurto, kuris neproporcingai kenkia moterims ir mergaitėms, panaikinimo priemones, įskaitant tinkamų mokymų teisėsaugos pareigūnams rengimą, ir konkrečiai spręsti tokio smurto atvejų daugėjimo per COVID-19 pandemiją problemą;

37. primena, kad lytinių ir reprodukcinę teisių pažeidimai, įskaitant seksualinį smurtą, ginekologinį ir akušerinį smurtą ir žalingą praktiką, yra smurto dėl lyties prieš moteris ir mergaites, translyčius ir nebinarinio lytiškumo asmenis forma, kaip nurodyta LGBTIQ lygybės strategijoje, ir yra lyčių lygybės kliūtis;

38. ragina Komisiją savo pasiūlymuose dėl papildomų priemonių, skirtų įvairių formų smurto lyties pagrindu prevencijai ir kovai su juo, skatinti reguliarius gerosios patirties mainus tarp valstybių narių ir suinteresuotųjų subjektų dėl lytinės sveikatos ir reprodukcinę teisių;

39. pabrėžia, kad reprodukcinė prievarta ir atsisakymas suteikti saugaus ir teisėto nėštumo nutraukimo priežiūrą taip pat yra smurto dėl lyties forma; pabrėžia, kad Europos Žmogaus Teisių Teismas ne kartą nurodė, kad griežti teisės aktai dėl nėštumo nutraukimo ir nepakankamas jų įgyvendinimas pažeidžia moterų žmogaus teises; pabrėžia, kad mergaičių ir

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

moterų savarankiškumas ir gebėjimas priimti laisvus ir nepriklausomus sprendimus dėl savo kūno ir gyvenimo yra būtinos sąlygos jų ekonominei nepriklausomybei, lyčių lygybei ir smurto dėl lyties panaikinimui; griežtai smerkia išpuolius prieš moterų teises ir lyčių lygumą Sąjungoje, visų pirma kliudymą užtikrinti moterų lytinę ir reprodukcinę sveikatą bei teises ir faktinį saugaus ir teisėto aborto uždraudimą Lenkijoje;

40. smerkia akivaizdžius teisėsaugos sistemos trūkumus, dėl kurių priimama mažai apkaltinamųjų nuosprendžių bylose dėl smurto lyties pagrindu prieš moteris ir mergaites ir yra išgalėjęs smurtautojų nebaudžiamumas; ragina visas valstybes nares savo nacionalinėje teisėje iš dalies pakeisti seksualinio smurto ir išžaginimo apibrėžtis, kad ji būtų pagrįsta sutikimo nedavimu, kaip nustatyta Stambulo konvencijoje;

41. yra susirūpinęs dėl vaikų seksualizavimo, ypač vyrų vykdomo mergaičių seksualizavimo; mano, kad būtina stiprinti baudžiamuosiuose teisės aktuose, susijusiuose su seksualiniais nusikaltimais prieš vaikus, numatytą apsaugą, ypač tais atvejais, kai nusikaltėlis nepaiso vaiko amžiaus;

42. pabrėžia, kad neigalioms moterims ir mergaitėms tikimybė patirti įvairių formų smurtą yra nuo dviejų iki penkių kartų didesnė; pabrėžia, kad Sąjunga, kaip Jungtinių Tautų neigaliųjų teisių konvencijos šalis, privalo imtis priemonių, kad užtikrintų visapusišką pagarbą visoms neigalių moterų ir mergaičių žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms; pažymi, kad Sąjunga turėtų daryti pažangą šioje srityje, *inter alia*, ratifikuodama Stambulo konvenciją;

43. pabrėžia, kad mažumoms priklausančioms moterims, visų pirma, romų tautybės moterims ir musulmonėms, įskaitant tas, kurios dėvi religinius drabužius, neproporcingai didelį poveikį daro smurtas lyties pagrindu, ypač viešosiose erdvėse, darbe ir internete; pažymi, kad su smurtu lyties pagrindu, nukreiptu prieš romų tautybės moteris ir musulmones, turėtų būti kovojama laikantis tarpsektorinio požiūrio, pagal kurį atsižvelgiama į diskriminacijos dėl lyties sąveiką su diskriminacija dėl religijos ir tautybės;

44. pažymi, kad Komisija turi imtis veiksmų dėl ypatingos migrančių apsaugos nuo smurto lyties pagrindu padėties, ypač lytinių partnerių smurto atvejų, kai aukos gyventojų statusas priklauso nuo gyvenimo kartu ar santuokinės padėties, ir primena, kad pagal Direktyvą 2012/29/ES galimybės užsitikrinti deramą apsaugą, naudotis paramos aukoms tarnybų paslaugomis ir veiksmingomis teisių gynimo priemonėmis turi būti užtikrintos visiems nuo smurto dėl lyties nukentėjusiems asmenims, taip pat turi būti užtikrinama teisė gauti informaciją ir galimybė dalyvauti baudžiamajame procese, ir kad visos teisės turi būti taikomos nediskriminuojant, taip pat ir dėl gyventojų statuso;

45. pabrėžia, kad daugumoje dabartinių migracijos ir pabėgėlių teisės aktų Europoje nesprendžiamas migrančių ir moterų pabėgėlių pažeidžiamumo klausimas, dėl to didėja smurto dėl lyties pavojus judant, sudaromos nesaugios priėmimo sąlygos, taikomos nepakankamos apsaugos priemonės ir neužtikrinama migrantų teisė kreiptis į teismą Sąjungoje;

46. mano, kad lytinių partnerių smurtas yra nusikaltimas ne tik šio smurto aukai, – jis turėtų būti laikomas nusikaltimu ir vaikui, kuriam tenka tai matyti, taip pat todėl, kad tai turi ilgalaikių neigiamų padarinių vaiko gerovei ir raidai; smerkia tai, kad lytinio partnerio smurto atveju smurtautojo vaikai dažnai patiria netinkamą elgesį, kuriuo naudojamas kaip būdu įgyti galią ir smurtauti prieš vaiko motiną, – šis reiškinys vadinamas netiesioginiu smurtu ir yra viena iš smurto lyties pagrindu formų;

Apsauga, parama ir žalos atlyginimas

47. ragina valstybes nares imtis visų būtinų priemonių siekiant skatinti ir remti įvairioms grupėms priklausančių moterų ir mergaičių ir visų smurto dėl lyties aukų apsaugą ir žalos atlyginimą, taip pat skatinti ir užtikrinti jų apsaugą nuo visų formų smurto; primena, kad tokios priemonės turėtų būti tinkamos, taikomos laiku, holistinės ir proporcingos patirtos žalos dydžiui, tinkamai atsižvelgiant į tarpsektorinės diskriminacijos ir smurto aukų poreikius;

48. ragina valstybes nares laikytis Stambulo konvencijos, suteikiant moterims apsaugos ir paramos priemonių, pagrįstų lytimi pagrįsta smurto prieš moteris ir lytinio partnerio smurto samprata ir orientuotų į žmogaus teises bei aukos saugumą, taigi išvengiant institucinio smurto prieš aukas dėl esamų įstatymų ar administracinės ar vykdomo praktikos, pagal kuriuos nepaisoma lyties aspektų ir (arba) trūksta žinių ir tinkamų procedūrų ir tai gali lemti smurtautojų nebaudžiamumą ir pakartotinę viktimizaciją;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

49. ragina valstybes nares užtikrinti, kad lytinių partnerių smurto atvejais vaikai taip pat būtų laikomi smurto lyties pagrindu aukomis ir kad prioritetu būtų jų orumas ir saugumas; šiuo atžvilgiu palankiai vertina įstatymus, kuriais kriminalizuojamas smurto artimoje aplinkoje demonstravimas vaikui; taip pat ragina valstybes nares užtikrinti, kad vaiko globą reglamentuojantys įstatymai atitiktų tą principą, kad globos teisės nebūtų suteikiamos tam iš tėvų, kuris buvo smurtaujantis lytinis partneris;

50. atkreipia dėmesį į valstybių narių prievolę užtikrinti tinkamą paramą ir paslaugas nuo smurto lyties pagrindu nukentėjusiems asmenims, derinamas prie konkrečių kiekvieno tipo smurto lyties pagrindu aukų poreikių, taip pat ir krizės laikotarpiu; atsižvelgdamas į tai primena, kad svarbu teikti paramą nepriklausomoms pilietinės visuomenės organizacijoms ir moterų prieglaudų organizacijoms, t. y. organizacijoms, turinčioms praktinės patirties, reikalingos moterų apsaugai užtikrinti;

51. ragina valstybes nares užtikrinti aukoms galimybę naudotis paramos paslaugomis ir pagrindinėmis paslaugomis, įskaitant lytinės ir reprodukcinės sveikatos paslaugas, ir šią galimybę užtikrinti ir kaimo vietovėse; tvirtai remia viešųjų paslaugų prieinamumą visais žalos atlyginimo proceso etapais, ypač teikiant būtiną psichologinę, teisinę pagalbą ir ieškant darbo;

52. ragina valstybes nares ir Komisiją didinti informuotumą ir užtikrinti, kad informacija smurto lyties pagrindu aukoms ir šio smurto vykdytojams būtų prieinama visomis Sąjungos kalbomis, taip siekiant užtikrinti aukų teises, kai naudojamos pagrindine teise laisvai judėti Europos Sąjungoje;

53. atsižvelgdamas į diskriminavimo ir nelygybės struktūrines aplinkybes, ragina valstybes nares sparčiau veikti siekiant nukentėjusiems užtikrinti vienodas galimybes kreiptis į teismą ir naudotis nepriklausoma teismų sistema, kuri būtų fiziškai, ekonomiškai, socialiai ir kultūriškai prieinama visoms smurto dėl lyties aukoms, taip pat ragina užtikrinti, kad nukentėjusiųjų teisės būtų laikomos svarbiausiomis, taip siekiant išvengti diskriminacijos, traumavimo ar pakartotinės viktimizacijos teismų, medicinos tarnybų ir policijos vykdomų procesų metu, integruojant lyčių perspektyvą per visą procesą;

54. susirūpinęs pabrėžia, kad daugumoje valstybių narių tebėra sunkumų visiškai ar tinkamai perkelti į nacionalinę teisę ir (arba) taikyti praktikoje Direktyvą 2012/29/ES, kaip pažymima Komisijos Aukų teisių strategijoje, ir ragina valstybes nares tinkamai ir stropiai ją visą ir be klaidų perkelti į nacionalinę teisę;

55. pabrėžia, jog nuo smurto lyties pagrindu nukentėjusių asmenų nepasitikėjimu teisėsaugos institucijomis ir teismų sistema smarkiai prisidedama prie to, kad per mažai pranešama apie nusikaltimus; ragina valstybes nares pagerinti išteklius ir pareigūnų praktikų bei teisėsaugos pareigūnų, įskaitant teisėjus, prokurorus, teisminių institucijų darbuotojus, teismo ekspertus ir visus kitus specialistus, dirbančius su nuo smurto lyties pagrindu nukentėjusiais asmenimis, mokymą; ragina valstybes nares įvertinti galimybę šiuo tikslu įsteigti specializuotus teismus; yra įsitikinęs, kad užtikrinant, jog policijos pareigūnai ir teisėjai turėtų daugiau žinių ir būtų ugdomi jų socialiniai emociniai įgūdžiai atidžiai atidžiai išklausti, suprasti ir gerbti visus nuo smurto lyties pagrindu nukentėjusius asmenis bus padedama spręsti per mažo pranešimo apie nusikaltimus bei pakartotinės viktimizacijos klausimus ir sukurta saugesnė aplinka nuo smurto lyties pagrindu nukentėjusiems asmenims;

56. ragina visas valstybes nares visapusiškai laikytis Stambulo konvencijos, priimti gydymo programas, skirtas smurto lyties pagrindu ir smurto šeimoje vykdytojams, kuriomis siekiama užkirsti kelią tolesniam smurtui, pateikti išvalgų apie griežtąsias lyčių normas, asimetrinius galios santykius ir vertybes, kuriomis grindžiamas smurtas lyties pagrindu, ir užtikrinti, kad pagrindinis rūpestis būtų aukų saugumas ir žmogaus teisės;

57. pabrėžia, kad svarbu užtikrinti teisę visiems nuo su konfliktais susijusio smurto lyties pagrindu nukentėjusiems asmenims kreiptis į teismą, įskaitant galimybę gauti kokybišką teisinę pagalbą, ir visišką visų su konfliktais susijusių nusikaltimų dėl lyties prieš moteris ir mergaites, taip pat vyrus ir berniukus vykdytojų atsakomybę, pradedant teisine procedūra nacionaliniu, regionų ir tarptautiniu lygmenimis, visų pirma pasitelkiant Tarptautinio baudžiamojo teismo Romos statutą;

58. ragina valstybes nares visapusiškai įgyvendinti direktyvas 2011/99/ES, 2012/29/ES ir 2011/36/ES;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

59. pabrėžia, kad Sąjungos teisės akto, skirto kovai su smurtu lyties pagrindu, nebuvimas ir valstybių narių nacionalinės teisės aktų skirtumai lemia skirtingus nukentėjusių asmenų apsaugos lygius;

60. palankiai vertina Komisijos išsipareigojimą išplėsti nusikaltimų sritis, išvardytas SESV 83 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje, įtraukiant neapykantos nusikaltimus ir neapykantos retoriką; primygtinai ragina Komisiją įtraukti seksualinę orientaciją, lytinę tapatybę, lyties raišką ir biologinės lyties ypatumus kaip diskriminacijos pagrindus, kurie konkrečiai nurodyti straipsnyje; mano, kad tokia priemonė yra būtina siekiant užtikrinti LGBTIQ+ asmenų apsaugą Sąjungoje;

61. atkreipia dėmesį į tai, kad svarbu visapusiškai pasinaudoti mokymo galimybėmis, kurias valstybėms narėms gali suteikti įvairios Sąjungos programos ir įstaigos, organai ir agentūros, ir ragina valstybes narės rengti nuolatinius ir veiksmingus mokymus, kurie apimtų lyčių ir žmogaus teisių perspektyvą ir tarptautinius standartus; ragina valstybes narės užtikrinti teisę nukentėjusiesiems prieš teisinius procesus ir jų metu pasinaudoti viešąją aukštos kokybės teisine pagalba;

62. palankiai vertina Komisijos išsipareigojimą 2021 m. pateikti pasiūlymą dėl direktyvos, kuria būtų siekiama užkirsti kelią smurtui lyties pagrindu ir kovoti su juo, siekiant įgyvendinti Stambulo konvencijos standartus; pabrėžia, kad naujoji direktyva turi papildyti esamas ir būsimas teisėkūros ir ne teisėkūros priemones siekiant, kad būtų vykdomi nuoseklūs Sąjungos veiksmai lyčių lygybės srityje ir kad galiausiai būtų ratifikuota Stambulo konvencija; todėl pakartoja savo raginimą Sąjungai ratifikuoti Stambulo konvenciją; be to, primena Komisijos pirmininkės išsipareigojimą išplėsti nusikaltimų sritis įtraukiant konkrečias smurto lyties pagrindu formas pagal SESV 83 straipsnio 1 dalį;

Tolesni Sąjungos lygmens veiksmai

63. pabrėžia, kad smurtas lyties pagrindu tiek internete, tiek realiame gyvenime yra ypač sunkus nusikaltimas ir plačiai paplitęs pagrindinių teisių ir laisvių pažeidimas Sąjungoje, dėl to būtina jį veiksmingiau ir ryžtingiau visuotinai naikinti; pabrėžia, kad smurtas dėl lyties yra socialinės ir sisteminės struktūrinės lyčių nelygybės, turinčios tarpvalstybinį aspektą, rezultatas; ypač atkreipia dėmesį į besiplečiančius prieš socialinės lyties sampratą, LGBTIQ+ asmenis ir moteris nukreiptus judėjimus, jie yra gerai organizuoti ir tarpvalstybinio pobūdžio; be to, mano, kad tarpvalstybinis kibernetinio smurto dėl lyties aspektas ir didelis smurto dėl lyties poveikis asmenims, ekonomikai ir visuomenei visose valstybėse narėse dar kartą patvirtina, kad reikia kovoti su smurtu dėl lyties įvairiais aspektais remiantis bendru Sąjungos pagrindu;

64. ragina Sąjungą skubiai spręsti smurto lyties pagrindu atvejų daugėjimo per COVID-19 pandemiją problemą; šiuo atžvilgiu ragina Komisiją parengti Sąjungos protokolą dėl smurto lyties pagrindu krizės metu ir kaip esmines paslaugas valstybėse narėse įtraukti aukų apsaugos paslaugas, pavyzdžiui, pagalbos linijas, saugaus apgyvendinimo ir sveikatos priežiūros paslaugas, kad per tokias krizes kaip COVID-19 pandemija būtų galima užkirsti kelią smurtui lyties pagrindu ir teikti paramą smurto aukoms;

65. pabrėžia, kad regioninių ir tarptautinių dokumentų, pvz., Stambulo konvencijos, Jungtinių Tautų deklaracijos dėl smurto prieš moteris panaikinimo ir kitų Jungtinių Tautų rezoliucijų, priėmimas taip pat parodo, kad būtina visuotinai kovoti su visų rūšių smurtu lyties pagrindu;

66. pabrėžia, kad ypatingas poreikis visuotinai kovoti su smurtu prieš moteris ir mergaites ir kitų formų smurtu lyties pagrindu taip pat kyla iš būtinybės nustatyti būtinąsias taisykles dėl nusikalstamų veikų ir sankcijų apibrėžimo, įskaitant bendrą smurto lyties pagrindu apibrėžtį, taip pat būtinąsias taisykles dėl pagrindinių prevencijos, nepakankamo pranešimo apie nusikaltimus, aukų apsaugos, paramos joms ir žalos atlyginimo, smurto vykdytojų baudžiamojo persekiojimo aspektų; pabrėžia, kad valstybių narių požiūriai ir išsipareigojimai užkirsti kelią smurtui dėl lyties ir su juo kovoti labai skiriasi, todėl bendras pamatinis požiūris taip pat padėtų teisėsaugos institucijoms vykdam tarpvalstybines operacijas;

67. prašo Komisijos, remiantis SESV 83 straipsnio 1 dalies trečia pastraipa, pateikti pasiūlymą dėl Tarybos sprendimo dėl smurto lyties pagrindu nustatymo nauja nusikaltimų sritimi, atitinkančia tame straipsnyje nurodytus kriterijus, vadovaujantis šio dokumento priede pateiktomis rekomendacijomis, ir prašo Komisijos šia nauja nusikaltimų sritimi pasinaudoti kaip teisiniu pagrindu rengiant visapusišką ir į aukas orientuotą Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą siekiant užkirsti kelią visų formų smurtui lyties pagrindu internete ir realiame gyvenime ir kovoti su juo;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

68. ragina Komisiją pateikti pasiūlymą dėl išsamios direktyvos dėl smurto lyties pagrindu, kuria įgyvendinami Stambulo konvencijos ir kiti tarptautiniai standartai, kaip antai Moterų diskriminacijos panaikinimo komiteto rekomendacijos, ir kuria būtų reglamentuojami bent šie aspektai:

- prevencinės priemonės, be kita ko, pasitelkiant lyčiai jautrias švietimo programas, skirtas tiek mergaitėms, tiek berniukams, ir moterų ir mergaičių įgalinimas;
- paramos tarnybų paslaugos, apsaugos ir žalos atlyginimo priemonės aukoms;
- kovos su visų formų smurtu dėl lyties, įskaitant smurtą prieš LGBTIQ+ asmenis dėl lyties, lytinės tapatybės, lyties raiškos ir lytinių požymių, ir smurtą dėl lyties ir seksualinį išnaudojimą bei prievartą internete, priemonės;
- būtinieji teisėsaugos standartai;
- į auką orientuotas ir tarpsektorinis požiūris;
- valstybių narių pareiga užtikrinti, kad smurto dėl lyties atvejais būtų tinkamai atsižvelgiama į globos ir lankymo teises, daugiausia dėmesio skiriant aukų teisėms;
- užtikrinimo, kad informacija būtų pateikiama visomis reikiamomis kalbomis, priemonės ir
- priemonės, kuriomis užtikrinamas valstybių narių bendradarbiavimas ir keitimasis geriausios praktikos pavyzdžiais, informacija ir patirtimi;

69. ragina Komisiją skirti koordinatorių darbui kovoje su smurtu prieš moteris ir kitų formų smurtu lyties pagrindu;

o

o o

70. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją ir pridedamas rekomendacijas Komisijai ir Tarybai.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

REZOLIUCIJOS PRIEDAS

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl smurto lyties pagrindu nustatymo nusikaltimų sritimi, kuri atitinka Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 83 straipsnio 1 dalyje nurodytus kriterijus

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 83 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdama į Europos Parlamento pritarimą,

kadangi:

- (1) Moterų ir vyrų lygybė yra Sąjungos vertybių esmė ir pagrindinis Sąjungos principas, įtvirtintas Sutartyse ir pripažįstamas Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 23 straipsnyje. Teisė į vienodą požiūrį ir nediskriminavimą yra viena iš pagrindinių teisių, įtvirtintų Sutartyse ir Chartijoje. Vyrų smurto prieš moteris ir mergaites panaikinimas yra būtina sąlyga, norint pasiekti tikrą moterų ir vyrų lygybę.
- (2) Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 8 straipsnyje reikalaujama, kad visuose savo veiksmuose Sąjunga siektų pašalinti moterų ir vyrų nelygybės apraiškas ir diegti jų lygybę.
- (3) Pagal SESV 83 straipsnio 1 dalies trečią pastraipą, atsižvelgiant į nusikalstamumo raidą, Taryba gali priimti sprendimą, kuriuo, be SESV 83 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nurodytų sričių, nustatomos kitos ypač sunkių nusikaltimų, turinčių tarpvalstybinį pobūdį, pasireiškiantį dėl tokių nusikaltimų pobūdžio arba poveikio, arba ypatingo poreikio kovoti su jais remiantis bendru pagrindu, sritys.
- (4) Taryba, priimdama tokį sprendimą pagal SESV 83 straipsnio 1 dalies trečią pastraipą, veikia gavusi Europos Parlamento pritarimą ir sprendžia vieningai.
- (5) Europos lyčių lygybės institutas (EIGE) ir Europos Tarybos konvencija dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo (Stambulo konvencija) smurtą prieš moteris apibrėžia kaip smurtą prieš moterį dėl to, kad ji yra moteris, arba smurtą, kuris daro neproporcingai didelį poveikį moterims. Pagal Stambulo konvenciją smurtas prieš moteris apibrėžiamas kaip „bet koks smurtinis veiksmas lyčių pagrindu, kuriuo moteriai padaroma ar galima padaryti fizinę, seksualinę, psichologinę arba ekonominę žalą ar sukelti kančių, įskaitant grasinimus atlikti tokius veiksmus, prievartą arba savavališką laisvės atėmimą, tiek visuomeniniame, tiek asmeniniame gyvenime“.
- (6) LGBTIQ+ asmenys dėl savo socialinės lyties, lytinės tapatybės, lyties raiškos ir biologinės lyties ypatumų taip pat nukentia nuo smurto lyties pagrindu.
- (7) Prieš LGBTIQ+ asmenis nukreiptas smurtas lyties pagrindu yra fizinis smurtas, psichologinis smurtas, priverstinės santuokos, seksualinis smurtas, įskaitant prievartavimą siekiant pakeisti seksualines nuostatas ir seksualinį priekabiavimą, moterų ir interseksualių organų žalojimą, priverstinę translyčių ir interseksualių asmenų sterilizaciją, taip vadinamus „nusikaltimus dėl garbės“, atsivertimo terapiją, internetinę ir gyvą neapykantos retoriką, patyčias ir priekabiavimą, socialinių ir ekonominių nepriteklių ir smurtą, vykdoma šeimoje ir (arba) namų ūkyje dėl aukos lytinės tapatybės, lyties raiškos ar lyties požymių.
- (8) Smurto lyties pagrindu priežastis yra lyčių stereotipai, heteropatriarchalinės struktūros, nelygus galios pasiskirstymas ir struktūrinė bei institucinė nelygybė. Smurtas dėl lyties daro poveikį visoms visuomenės sritims.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- (9) Pagal Stambulo konvenciją socialinė lytis apibrėžiama kaip „socialiai susiformavę vaidmenys, elgsena, veikla ir bruožai, kuriuos tam tikra visuomenė laiko tinkamais moterims ir vyrams“, ir tuo primenama, kad daugelio smurto prieš moteris formų priežastis yra moterų ir vyrų galios nelygybė.
- (10) Smurtas dėl lyties tiek internete, tiek realiame gyvenime ir tinkamos apsaugos nebuvimas yra sunkiausia diskriminacijos dėl lyties apraiška ir Chartijoje įtvirtintų pagrindinių teisių, pvz., teisės į žmogaus orumą, teisės į gyvybę, į fizinę ir psichinę neliečiamybę, kankinimo ir nežmoniško ar žeminančio elgesio arba baudymo uždraudimo, vergijos ir priverstinio darbo uždraudimo, teisės į laisvę ir saugumą ir teisės į privatų ir šeimos gyvenimą, pažeidimas.
- (11) Smurtas lyties pagrindu tiek internete, tiek realiame gyvenime yra ypač sunkus nusikaltimas ir plačiai paplitęs pagrindinių teisių ir laisvių pažeidimas Sąjungoje, dėl to būtina jį veiksmingiau ir ryžtingiau visuotinai naikinti.
- (12) Regioninių ir tarptautinių dokumentų, pvz., Stambulo konvencijos, Jungtinių Tautų deklaracijos dėl smurto prieš moteris panaikinimo ir kitų Jungtinių Tautų rezoliucijų, priėmimas parodo, kad būtina visuotinai kovoti su visų rūšių smurtu lyties pagrindu.
- (13) Ypatingas poreikis visuotinai kovoti su smurtu prieš moteris ir mergaites ir kitų formų smurtu lyties pagrindu taip pat kyla iš būtinybės nustatyti būtinąsias taisykles dėl nusikalstamų veikų ir sankcijų apibrėžimo, įskaitant bendrą smurto lyties pagrindu apibrėžtį, taip pat būtinąsias taisykles dėl pagrindinių prevencijos, nepakankamo pranešimo apie nusikaltimus, aukų apsaugos, paramos joms ir žalos atlyginimo, smurto vykdytojų baudžiamojo persekiojimo aspektų. Valstybių narių požiūriai ir įsipareigojimai užkirsti kelią smurtui dėl lyties ir su juo kovoti labai skiriasi, todėl bendras pamatinis požiūris taip pat padėtų teisėsaugos institucijoms vykdam tarpvalstybines operacijas.
- (14) Smurtas dėl lyties atitinka kriterijus, pagal kuriuos galima nustatyti naują nusikaltimų sritį pagal SESV 83 straipsnio 1 dalį.

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Smurtas lyties pagrindu nustatomas nusikaltimų sritimi, kuri atitinka Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 83 straipsnio 1 dalyje nurodytus kriterijus.

2 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Priimta Briuselyje

*Tarybos vardu**Pirmininkas*

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0389

Vyriausybės represijos prieš protestuotojus ir piliečius Kuboje

2021 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl vyriausybės represijų prieš protestuotojus ir piliečius Kuboje (2021/2872(RSP))

(2022/C 117/10)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezolucijas dėl Kubos, ypač į 2021 m. birželio 10 d. rezoluciją dėl žmogaus teisių padėties Kuboje ⁽¹⁾, 2019 m. lapkričio 28 d. rezoluciją dėl Kubos ir José Danielio Ferrero atvejo ⁽²⁾ ir 2017 m. liepos 5 d. rezoluciją dėl pasiūlymo dėl rezolucijos dėl Tarybos sprendimo dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Kubos Respublikos politinio dialogo ir bendradarbiavimo susitarimo sudarymo Sąjungos vardu projekto ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2016 m. gruodžio 12 d. pasirašytą ir nuo 2017 m. lapkričio 1 d. laikinai taikomą Europos Sąjungos ir Kubos politinio dialogo ir bendradarbiavimo susitarimą ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į oficialų ES ir Kubos dialogą žmogaus teisių klausimais, vykstantį pagal ES ir Kubos politinio dialogo ir bendradarbiavimo susitarimą, visų pirma į 2021 m. vasario 26 d. įvykusį trečiąjį dialogą,
- atsižvelgdamas į 2021 m. liepos 29 d. Komisijos pirmininko pavaduotojo ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai deklaraciją Europos Sąjungos vardu dėl pastarojo meto įvykių Kuboje,
- atsižvelgdamas į Tarptautinių pilietinių ir politinių teisių paktą ir kitas tarptautines žmogaus teisių srities sutartis ir priemones,
- atsižvelgdamas į Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją, kurią Kuba yra pasirašiusi,
- atsižvelgdamas į JT Priverstinio dingimo komiteto laišką, kuriame prašoma skubiai imtis veiksmų ir Kubos valdžios institucijos raginamos pateikti atsakymą dėl 187 dingusių asmenų,
- atsižvelgdamas į JT vyriausiosios žmogaus teisių komisarės Michelle'ės Bachelet 2021 m. liepos 16 d. pareiškimą, kuriame ji paragino Kubą paleisti sulaikytus asmenis,
- atsižvelgdamas į 2021 m. liepos 15 d. Amerikos šalių žmogaus teisių komisijos (IACHR) ir jos specialiųjų pranešėjų pareiškimą,
- atsižvelgdamas į ES gaires dėl žmogaus teisių gynėjų ir į gaires dėl saviraiškos laisvės internete ir realiame gyvenime,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją ⁽⁵⁾, ypač į jos 12 straipsnį dėl susirinkimų ir asociacijų laisvės,
- atsižvelgdamas į 2021 m. rugsėjo 8 d. Kubos žmogaus teisių stebėsenos centro skundą ES specialiajam įgaliotiniui žmogaus teisių klausimais Eamonui Gilmore'ui dėl represijų prieš protestuotojus,
- atsižvelgdamas į Kubos Konstituciją ir jos Baudžiamąjį kodeksą,

⁽¹⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0292.

⁽²⁾ OL C 232, 2021 6 16, p. 17.

⁽³⁾ OL C 334, 2018 9 19, p. 235.

⁽⁴⁾ OL L 337 I, 2016 12 13, p. 3.

⁽⁵⁾ OL C 326, 2012 10 26, p. 391.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į Potvarkį Nr. 35 dėl telekomunikacijų, informacinių ir ryšių technologijų ir radijo spektro naudojimo ir į 2021 m. rezoliuciją Nr. 105 dėl reglamento dėl nacionalinės intervencijos modelio, skirto reaguoti į kibernetinio saugumo incidentus Kubos Respublikoje,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 144 straipsnio 5 dalį ir 132 straipsnio 4 dalį,
- A. kadangi 2021 m. liepos 11 d. tūkstančiai kubiečių išėjo į gatves daugiau kaip 40-yje miestų protestuodami prieš nuolatinį vaistų ir kitų būtiniausių prekių stygių, bendrą netinkamą COVID-19 pandemijos valdymą ir sistemingus žmogaus teisių, visų pirma žodžio ir susirinkimų laisvės, apribojimus, kuriuos vykdo Kubos valdžios institucijos; kadangi tai buvo didžiausi protestai Kuboje nuo 1994 m. vykusio „Maleconazo“ protesto;
- B. kadangi Kubos valdžios institucijų atsakas buvo itin žiaurus smurtas ir represijos prieš protestuotojus ir žmogaus teisių gynėjus; kadangi prezidentas Díaz-Canel aiškiai kvietė visus vyriausybės rėmėjus, įskaitant specialiųjų pajėgų padalinius, pvz., „Juodąsias beretes“ (tai revoliucinių ginkluotųjų pajėgų rinktinis padalinys), kovoti su taikiais protestuotojais; dėl to paūmėjo smurtas, sužeista šimtai civilių gyventojų, policija vykdė kratas, suiminėjo protestuotojus namuose ir vykdė smurto išpuolius;
- C. kadangi Kubos valdžios institucijos patvirtino naujus represijų metodus, pvz., telekomunikacijų paslaugų sustabdymą, sekimą, cenzūrą ir kontrolę, pažeisdamos tarptautinę žmogaus teisių teisę, siekdamos kontroliuoti ir nuslėpti sunkius žmogaus teisių pažeidimus, kuriuos jos daro; kadangi Kubos valdžios institucijos turi saugoti ir užtikrinti žmogaus teises, kaip antai taikius susirinkimus ir saviraiškos laisvę, nediskriminuodamos dėl politinių pažiūrų, ir laikytis tarptautinių žmogaus teisių standartų bei vadovautis teisėtumo, išimtinumo, atsakomybės ir būtinumo principais;
- D. kadangi Potvarkiu Nr. 35 atnaujinama Kubos teisinė sistema, susijusi su reikiamų leidimų naudoti nacionalinį radijo spektrą gavimo tvarka ir sąlygomis, ir telekomunikacijų operatoriai įpareigojami sustabdyti naudotojų prieigą, juos stebėti, atjungti ir kontroliuoti bei perduoti informaciją apie juos Kubos valdžios institucijoms; kadangi šis potvarkis tarptautiniu mastu laikomas neteisėtu; kadangi Rezoliucija Nr. 105 nustatomas Kibernetinio saugumo reglamentas ir juo suteikiami platūs įgaliojimai ir nustatoma teisinė sistema, leidžianti persekioti asmenis dėl pačių įvairiausių kaltinimų ir skirti jiems sankcijas, konfiskuoti mobiliuosius telefonus ir kompiuterius, daryti kratas namuose ir netgi suteikti vyriausybei įgaliojimus veikti kaip tarpininkei pradedant baudžiamuosius procesus už nusikaltimus, kurie yra įtraukti į baudžiamąjį kodeksą ir kurių apibrėžtys tarptautiniu mastu laikomos neteisėtomis; kadangi Potvarkis Nr. 370, kuris taip pat buvo priimtas 2019 m. patvirtinus naująją konstituciją, riboja saviraiškos laisvę socialiniuose tinkluose;
- E. kadangi režimas keletui dienų atjungė internetą, kad piliečiai negalėtų viešai pranešti apie represinius veiksmus ir žmogaus teisių pažeidimus, su kuriais jie susiduria; kadangi Kubos užsienio reikalų ministras Bruno Rodríguez JAV bandymą atnaujinti interneto signalą saloje pavadino agresija;
- F. kadangi Amerikos šalių žmogaus teisių komisija ir JT vyriausiasis žmogaus teisių komisaras pasmerkė Kubos vyriausybės represijas ir jėgos naudojimą reaguojant į taikius protestus, taip pat paragino nedelsiant paleisti visus sulaikytus asmenis ir primygtinai paragino Kubos vyriausybę dialogo būdu spręsti pagrindines socialines problemas;
- G. kadangi Kubos žmogaus teisių stebėsenos centras pranešė, jog 2021 m. rugsėjo 5 d. 1 306 asmenys, įskaitant 27 nepilnamečius, buvo laikomi dingusiais arba buvo sulaikyti po 2021 m. liepos 11 d. protestų; kadangi remiantis kitų nevyriausybinių organizacijų, pvz., kalinių gynėjų, pranešimais matyti, jog tuo laikotarpiu buvo sulaikyta daugiau kaip 5 000 žmonių ir kad buvo naudojamas savavališkas kalinimas, kalinimas neleidžiant susisiekti su išoriniu pasauliu, priverstiniai dingimai, nusikaltėlių naudojimas siekiant kriminalizuoti dalyvavimą protestuose, kankinimai ir netinkamas elgesys, sekimas ir namų areštai ir smurtas prieš protestuotojus; kadangi JT Priverstinio dingimo komitetas 2021 m. liepos 15 d. Kuboje inicijavo skubius veiksmus dėl 187 atvejų pagal Konvencijos dėl priverstinio dingimo 30 straipsnį (oficialūs skubūs veiksmai AU Nr. 1200–1386/2021); kadangi Kuba pasaulyje turi šestą didžiausių skaičių skubių veiksmų dėl priverstinio dingimo atvejų, kurių reikėjo imtis nuo 2017 m., nepaisant to, kad ES ir Kubos politinio dialogo ir bendradarbiavimo susitarimas šiuo metu visapusiškai galioja;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- H. kadangi tarp sulaikytųjų buvo daug aktyvistų, žurnalistų ir politinės opozicijos judėjimų lyderių, pvz., Kubos patriotinės sąjungos (isp. *Unión Patriótica de Cuba*) lyderis José Daniel Ferrer, kurio buvimo vieta iki šiol nežinoma, taip pat mokytojai, studentai ir menininkai, pvz., menininkų grupei „Movimiento San Isidro Luis“ priklausantis Luis Manuel Otero Alcántara; kadangi policija patvirtino Diubiso Laurencio Tejedos mirtį po to, kai į jį, protestuojantį Havanoje, buvo šauta iš nugaros;
- I. kadangi Sacharovo premijos laureatai ir toliau patiria sistemingas represijas, įskaitant savavališkus sulaikymus, jų namuose rengiamus reidus ir stebėjimą, užpuolimus ir savavališkas baudas, kurias dokumentais užfiksavo organizacijos „Kubos žmogaus teisių stebėsenos centras“ (isp. *Observatorio Cubano de Derechos Humanos*) ir „Kubos žmogaus teisių centras“ (isp. *Centro Cubano de Derechos humanos*); kadangi per pastaruosius tris mėnesius judėjimo „Baltai vilkinčios moterys“ narės patyrė mažiausiai 318 represinių veiksmų, birželio mėn. – 60, liepos mėn. – 142, o rugpjūčio mėn. – 116; kadangi Sacharovo premijos laureatas Guillermo Fariñas Hernández pareiškė, kad, panašiai, kaip nurodyta pirmiau minėtoje žmogaus teisių organizacijų pateiktoje informacijoje, jau daugelį metų kiekvieną mėnesį jis taip pat patiria nuolatines represijas, kad jo telefono skambučių pasiklausoma ir kad išėjus iš savo namų jis nuolat sulaikomas vos už kelių šimtų metrų, taip pat kad vien rugsėjo mėn. jis buvo savavališkai sulaikytas tris kartus, o paskutinį kartą – 2021 m. rugsėjo 8 d.;
- J. kadangi daugeliui asmenų buvo surengti skubūs teismo procesai ir skirtos bausmės už įvairių rūšių nusikaltimus, įskaitant terorizmą, viešosios tvarkos pažeidimus, nepagarbą, kurstymą vykdyti nusikaltimus ir epidemijos platinimą, nesuteikus minimalių tinkamo proceso garantijų; kadangi keletas iš šių suimtųjų laikomi sąžinės kalniais;
- K. kadangi daugiau nei 8 000 žmonių taip pat laikomi kalėjime, nors nepadarė jokie nusikaltimo, už kurį būtų galima bausti, o 2 500 asmenų dėl tos pačios priežasties buvo nuteisti priverstiniam darbui ir kurie visi apkaltinti „socialiniu prieškriminaliniu pavojingumu“, t. y. kaltinimais, kurie grindžiami tik jų „pastebėtu elgesiu, prieštaraujančiu socialistinės moralės normoms“ (Kubos baudžiamojo kodekso 72–84 straipsniai);
- L. kadangi 2017 m. liepos 5 d. Parlamentas pritarė Politinio dialogo ir bendradarbiavimo susitarimui su sąlyga, kad Kuboje bus padaryta aiški pažanga žmogaus teisių ir demokratijos srityje; kadangi Parlamentas ne kartą pasmerkė žmogaus teisių pažeidimus Kuboje, pabrėždamas Politinio dialogo ir bendradarbiavimo susitarimo 1 straipsnio 5 dalies, 2 straipsnio c punkto ir 5, 22 ir 43 straipsnių pažeidimus; kadangi Kuboje nepadaryta konkrečios pažangos įgyvendinant susitarimo bendruosius principus ir tikslus, susijusius su žmogaus teisių padėties gerinimu, ir kadangi, priešingai, Kubos režimas padidino savo represijas ir darbo bei žmogaus teisių pažeidimų skaičių, įskaitant padidėjusį politinių kalinių skaičių; kadangi Politinio dialogo ir bendradarbiavimo susitarimu nepasiektas pagrindinis tikslas – pagerinti pagrindinių laisvių padėtį Kuboje;
- M. kadangi Kubos valstybė ir toliau sistemingai pažeidinėja sveikatos priežiūros darbuotojų, paskirtų dirbti užsienyje medicinos misijose, darbo ir žmogaus teises, todėl, pasak JT, tai prilygsta šiuolaikinei vergovei;
- N. kadangi savo 2021 m. birželio 10 d. rezolucijoje Parlamentas primena Europos išorės veiksmų tarnybai, kad pilietinės visuomenės dalyvavimas politiniuose dialoguose ir susitarimo bendradarbiavimo projektuose yra esminė Politinio dialogo ir bendradarbiavimo susitarimo dalis ir kad turi būti nedelsiant panaikinta tokia nuo pat susitarimo pasirašymo susidariusi padėtis, kai pilietinė visuomenė pašalinama iš bendradarbiavimo fondų ir (arba) dalyvavimo susitarime ir, kita vertus, leidžiama dalyvauti ir naudotis bendradarbiavimo fondais tik toms įmonėms, kuriose valstybė dalyvauja ar kurias ji kontroliuoja;
- O. kadangi į Politinio dialogo ir bendradarbiavimo susitarimą yra įtraukta vadinamoji žmogaus teisių sąlyga – standartinis esminis ES tarptautinių susitarimų elementas, kuriuo remiantis Politinio dialogo ir bendradarbiavimo susitarimo galiojimas gali būti sustabdytas pažeidus nuostatas dėl žmogaus teisių;
- P. kadangi Kubos žmogaus teisių stebėsenos centras oficialiai paprašė „taikyti naująją Europos Sąjungos sankcijų režimą fiziniams asmenims ar valstybės institucijoms, dalyvaujantiems“ darant sunkius žmogaus teisių pažeidimus Kuboje;
1. kuo griežčiausiai smerkia itin žiaurų Kubos vyriausybės smurtą ir represijas prieš protestuotojus, žmogaus teisių gynėjus, nepriklausomus žurnalistus, menininkus, disidentus ir opozicijos politinius lyderius po 2021 m. liepos 11 d. protestų; apgailestauja dėl žmonių žūčių ir reiškia užuojautą jų artimiesiems;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

2. ragina Kubos valdžios institucijas nutraukti represijas, paleisti visus politinius kalinius, sąžinės kalinius ir asmenis, savavališkai kalinamus vien dėl to, kad jie taikiai išreiškė savo saviraiškos ir susirinkimų laisvę, ir užtikrinti tinkamą teisinį procesą; smerkia tai, kad vyriausybės atsakas į šiuos protestus buvo atsiųsti juodąsias beretes ir civilines gruputes, kurios sureagavo į prezidento Miguelio Díazo-Canelio raginimą „apginti revoliuciją“;
3. apgailestauja dėl to, kad Kubos valdžios institucijos pasinaudojo sulaikymo banga po 2021 m. liepos 11 d. protestų, kad kriminalizuotų teisėtus ir taikius demokratinius gyventojų reikalavimus, jėga susigrąžintų kontrolę, atkurti baimės kultūrą tarp savo gyventojų ir užtildyti kai kuriuos iš pačių charizmatiškiausių šalies oponentų;
4. ragina užtikrinti Sacharovo premijos laureatų, kurie kenčia nuo nuolatinių represinių veiksmy, žmogaus teises ir smerkia tai, kad jau daugiau nei du mėnesius yra savavališkai suimtas José Daniel Ferrer, kuris buvo atskirtas nuo savo šeimos ir kurio buvimo vieta nežinoma;
5. pabrėžia, jog itin svarbu, kad Kubos valdžios institucijos išiklausytų į reikalavimus užtikrinti pilietines ir politines teises ir laisvę ir demokratiją ir juos patenkintų, taip pat pradėtų įtraukų nacionalinį dialogą dėl šalies modernizavimo ir demokratizavimo proceso, siekiant imtis visų būtinų priemonių, kad būtų įgyvendintos labai reikalingos vidaus ekonominės reformos, kartu užtikrinant, kad būtų paisoma gyventojų politinių, pilietinių, ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių ir kad būtų veiksmingai reaguojama į COVID-19 pandemiją;
6. yra labai susirūpinęs dėl Jungtinių Tautų darbo grupės savavališko sulaikymo klausimais išvadų dėl savavališko laisvės atėmimo Kuboje – iš tų išvadų matyti, kad esama sistemingos savavališko sulaikymo problemos, kaip patvirtinta tos darbo grupės ataskaitose Nr. 12/2017, 55/2017, 64/2017, 59/2018, 66/2018, 63/2019 ir 4/2020;
7. smerkia tai, kad Kubos valdžios institucijos negerbia žmogaus teisių ir laisvių, įtvirtintų visuotinėse žmogaus teisių konvencijose, ypač susirinkimų, spaudos ir saviraiškos laisvės internete ir ne internete, taip pat smerkia represijas prieš bet kokios formos demokratine raišką ir tai, kad nėra pliuralistinio politinio dalyvavimo galimybių; ragina ES viešai tai pasmerkti; apgailestauja dėl neseniai priimto dekretinio įstatymo Nr. 35 ir rezoliucijos Nr. 105, kuriuose numatyti plataus masto teisiniai būdai kriminalizuoti asmenis, dalyvaujančius teisėtuose taikiuose protestuose, kontroliuojant telekomunikacijų priemones ir sudarant sąlygas naujiems represiniams metodams; ragina Kubos valdžios institucijas atnaujinti teisinę sistemą pagal tarptautinę teisę ir panaikinti dekretinį įstatymą Nr. 35 ir visus kitus teisės aktus, kuriais ribojamos pagrindinės šalies piliečių laisvės;
8. yra susirūpinęs dėl apgailėtinos sulaikytųjų padėties ir dėl to, kad ir toliau nėra sąlygų, kuriomis užtikrinamas teismų nepriklausomumas; reikalauja, kad sulaikytieji turėtų galimybę kreiptis į teisingą teismą, kad jiems būtų leista atlikti nepriklausomus medicininius vertinimus, jiems būtų suteikta pakankamai maisto ir vandens, jiems būtų leidžiama skambinti telefonu ir būtų leidžiama reguliariai lankytis šeimos nariams, draugams, žurnalistams ir diplomatom; ragina atlikti veiksmingus baudžiamuosius ir administracinius tyrimus, kad būtų nustatyti, patraukti baudžiamojon atsakomybėn ir nubausti už kankinimą ir netinkamą elgesį atsakingi asmenys;
9. ragina Kubos valdžios institucijas laikytis Tarptautinės žmogaus teisių komisijos (IACHR) ir Jungtinių Tautų vyriausiojo žmogaus teisių komisaro rekomendacijų pradėti konstruktyvų dialogą su tikra pilietine visuomene; ragina Kubą nedelsiant suteikti Jungtinių Tautų specialiajai pranešėjai nuomonės ir saviraiškos laisvės klausimais, Jungtinių Tautų specialiajai pranešėjai žmogaus teisių gynėjų padėties klausimais ir nepriklausomoms žmogaus teisių organizacijoms galimybę šalyje dokumentuoti žmogaus teisių padėtį ir stebėti bei sekti būsimus šimtų tebesulaikytų aktyvistų ir eilinių kubiečių teismo procesus; ragina ES stebėti teismo procesus ir lankyti politinius kalinius kalėjimuose;
10. apgailestauja dėl to, kad, nepaisant patvirtinto ES ir Kubos politinio dialogo ir bendradarbiavimo susitarimo, Kuboje demokratijos padėtis nepagerėjo, o žmogaus teisių padėtis tik blogėja; pabrėžia, kad Kuba sistemingai pažeidžia pagrindines šio susitarimo nuostatas nuo jo įsigaliojimo dienos; labai apgailestauja dėl to, kad Kubos režimas nėra įsipareigojęs ir nenori dėti pastangų, kad būtų daroma bent minimali pažanga siekiant pokyčių ar būtų atvertos galimybės, kurios sudarytų sąlygas reformuoti režimą;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

11. pabrėžia, kad, priešingai nei numatyta ES ir Kubos politinio dialogo ir bendradarbiavimo susitarime, kubietiškomis ir nepriklausomoms Europos pilietinės visuomenės organizacijoms sistemingai užkertamas kelias dalyvauti Kubos ir Europos Sąjungos dialoguose žmogaus teisių klausimais, atsižvelgiant į platesnį to susitarimo dialogo žmogaus teisių klausimais kontekstą, pvz., dialoge, kuris įvyko 2021 m. vasario 26 d.; šiuo atžvilgiu primena, kad bet koks Europos Sąjungos ir Kubos pilietinės visuomenės dialogas ir finansavimo galimybės turi apimti visas pilietinės visuomenės organizacijas be jokių apribojimų;
12. primena, kad tvirtai remia visus žmogaus teisių gynėjus Kuboje ir jų darbą; ragina ES delegacijas ir valstybių narių atstovybes šalyje labai padidinti savo paramą tikrai ir nepriklausomai pilietinei visuomenei, kai ji bendrauja su Kubos valdžios institucijomis, ir pasinaudoti visomis turimomis priemonėmis siekiant stiprinti žmogaus teisių gynėjų darbą;
13. mano, kad naujausi Kubos valdžios institucijų represiniai veiksmai prieš piliečius papildo nuolatinius ir sistemingus veiksmus prieš sąžinės kalinius, žmogaus teisių gynėjus, disidentus, opozicijos ir pilietinės visuomenės aktyvistus, menininkus ir žurnalistus – visa tai yra papildomi ES ir Kubos politinio dialogo ir bendradarbiavimo susitarimo pažeidimai;
14. primena, kad Politinio dialogo ir bendradarbiavimo susitarime yra žmogaus teisių sąlyga – standartinis esminis ES tarptautinių susitarimų elementas, kuriuo remiantis Politinio dialogo ir bendradarbiavimo susitarimo galiojimas gali būti sustabdytas, jei pažeidžiamos nuostatos dėl žmogaus teisių; ragina Europos Sąjungą pagal 85 straipsnio 3b dalį nedelsiant sušaukti jungtinio komiteto posėdį, atsižvelgiant į Kubos vyriausybės daromus susitarimo pažeidimus, nes tai yra vadinamasis ypatingos skubos atvejis;
15. ragina Tarybą kuo greičiau pasinaudoti ES Magnitskio akto⁽⁶⁾ nuostatomis ir patvirtinti sankcijas asmenims, atsakingiems už žmogaus teisių pažeidimus Kuboje;
16. labai apgailestauja dėl Kubos valdžios institucijų atsisakymo leisti Parlamento delegacijoms apsilankyti Kuboje, nepaisant to, kad Parlamentas pritarė ES ir Kubos politinio dialogo ir bendradarbiavimo susitarimui; ragina valdžios institucijas nedelsiant leisti delegacijoms atvykti į šalį;
17. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Kubos vyriausybei ir Liaudies valdžios nacionalinei asamblėjai, Komisijos pirmininkės pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, Komisijai, ES specialiajam įgaliotiniui žmogaus teisių klausimais, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, Jungtinių Tautų vyriausiajai žmogaus teisių komisarei ir Lotynų Amerikos ir Karibų valstybių bendrijos valstybių narių vyriausybėms.

⁽⁶⁾ 2020 m. gruodžio 7 d. Tarybos reglamentas (ES) 2020/1998 dėl ribojamųjų kovos su šurkščiais žmogaus teisių pažeidimais priemonių (OL L 410 I, 2020 12 7, p. 1).

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0390

Žmogaus teisių gynėjo Ahmedo Mansooro atvejis Jungtiniuose Arabų Emyratuose**2021 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl žmogaus teisių gynėjo Ahmedo Mansooro atvejo Jungtiniuose Arabų Emyratuose (2021/2873(RSP))**

(2022/C 117/11)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Jungtinių Arabų Emyratų (JAE), visų pirma savo 2018 m. spalio 4 d. rezoliuciją dėl JAE, ypač žmogaus teisių gynėjo Ahmedo Mansooro padėties ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į Komisijos pirmininko pavaduotojo ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai Josepo Borrellio 2020 m. gruodžio 10 d. Užsienio reikalų taryboje padarytą pareiškimą, kad „žmogaus teisės yra Europos Sąjungos DNR“,
- atsižvelgdamas į Europos išorės veikslių tarnybos (EIVT) atstovo spaudai 2019 m. sausio 1 d. pareiškimą dėl Ahmedo Mansooro atvejo,
- atsižvelgdamas į JT žmogaus teisių ekspertų 2018 m. birželio 12 d. pareiškimą, kuriame raginama nedelsiant paleisti įkalintą žmogaus teisių gynėją Ahmedą Mansoorą, ir į 2019 m. gegužės 7 d. pareiškimą, kuriame smerkiamos jo kalinimo sąlygos,
- atsižvelgdamas į Arabų žmogaus teisių chartiją,
- atsižvelgdamas į 2018 m. JAE ir EIVT bendradarbiavimo susitarimą,
- atsižvelgdamas į naujausią ES ir JAE dialogo žmogaus teisių klausimais raundą, surengtą 2021 m. birželio 9 d. virtualiu formatu, ir į JAE užsienio reikalų ir tarptautinio bendradarbiavimo ministerijos vyresniųjų pareigūnų ir EIVT antrąjį susitikimą, surengtą 2021 m. kovo 3 d. virtualiu formatu,
- atsižvelgdamas į JT Konvenciją prieš kankinimą ir kitokią žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ar baudimą ir JT Konvenciją dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims – JAE yra abiejų šių konvencijų šalis,
- atsižvelgdamas į 1966 m. Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą,
- atsižvelgdamas į 1966 m. Tarptautinį ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių paktą,
- atsižvelgdamas į 1948 m. Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją,
- atsižvelgdamas į ES visuotinę sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimą,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos žmogaus teisių gynėjų gaires,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos gaires dėl saviraiškos laisvės,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos gaires dėl kankinimo ir kitokio žiauraus elgesio,
- atsižvelgdamas į tai, kad 2015 m. Ahmed Mansoor buvo apdovanotas žmogaus teisių gynėjams skiriamu prestižiniu Martino Ennalso vardo apdovanojimu,
- atsižvelgdamas į tai, kad Europos Tarybos Parlamentinė Asamblėja Loujain al-Hathloul suteikė 2020 m. Vaclavo Havelo apdovanojimą už indėlį žmogaus teisių srityje,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 144 straipsnio 5 dalį ir 132 straipsnio 4 dalį,

⁽¹⁾ OL C 11, 2020 1 13, p. 21.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- A. kadangi 2018 m. gegužės 29 d., įvykus itin neteisingam bylos nagrinėjimui, Abu Dabio Apeliacinis teismas paskyrė Ahmedui Mansoorui 10 metų laisvės atėmimo bausmę pareiškus jam kaltinimus, susijusius su jo žmogaus teisių gynimo veikla; kadangi JAE Aukščiausiasis federalinis teismas 2018 m. gruodžio 31 d. patvirtino šį nuosprendį; kadangi Ahmedui Mansoorui taip pat buvo skirta vieno milijono JAE dirhamų (232 475 EUR) bauda, o išleidus į laisvę jam trejus metus bus skirta priežiūra;
- B. kadangi JAE užsienio reikalų ir tarptautinio bendradarbiavimo ministerija 2017 m. kovo 29 d. nurodė, kad Elektroninių nusikaltimų prokuratūra priėmė sprendimą dėl Ahmedo Mansooro sulaikymo, kaltindama jį neteisingos ir klaidinančios informacijos platinimu internete, siekiant skleisti priešiškus ir sektantizmą; kadangi iš kitų JAE valdžios institucijų pareiškimų matyti, kad vienintelis Ahmedo Mansooro sulaikymo pagrindas iš tiesų buvo jo nuomonė, kuria jis pasidalijo internete; kadangi jam pareikšti kaltinimai grindžiami įtariamais JAE 2012 m. Kibernetinių nusikaltimų įstatymo pažeidimais; kadangi, JT vyriausiojo žmogaus teisių komisaro ir organizacijos „Human Rights Watch“ duomenimis, jis buvo nuteistas tik už savo žmogaus teisių gynimo veiklą, įskaitant žinutes tinkle „Twitter“ apie neteisybę jo šalyje, dalyvavimą internetiniuose seminaruose žmogaus teisių klausimais ir pranešimų siuntimą nevyriausybinėms organizacijoms (NVO), veikiančioms žmogaus teisių srityje;
- C. kadangi nuo tada, kai Ahmed Mansoor buvo suimtas 2017 m. kovo mėn., jis buvo laikomas vienutėje Abu Dabio al-Sadro kalėjime, neturėdamas galimybės tenkinti būtiniausių poreikių ir negalėdamas naudotis savo, kaip sulaikytojo, teisėmis pagal JAE teisę ir tarptautinę žmogaus teisių teisę, įskaitant JT standartines minimalias elgesio su kaliniiais taisykles; kadangi jam uždrausta bendrauti su kitais kaliniiais ir savo šeima, išskyrus keturis 30 minučių trukmės jo žmonos apsilankymus ir ribotos trukmės pokalbius telefonu su savo motina ir žmona; kadangi 2019 m. jis du kartus buvo pradėjęs bado streiką, prašydamas paisyti jo, kaip kalinio, pagrindinių teisių;
- D. kadangi JAE valdžios institucijos daugiau kaip 10 metų laikotarpiu pažeidinėjo Ahmedo Mansooro teises, turint omenyje savavališką sulaikymą ir kalinimą, grasinimus mirtimi, fizinius išpuolius, vyriausybės organų vykdomą sekimą ir nežmonišką elgesį kalinimo įstaigoje;
- E. kadangi JT specialusis pranešėjas žmogaus teisių gynėjų padėties klausimais pareiškė, kad sąlygos ir elgesys, su kuriais susidūrė [JAE žmogaus teisių gynėjai Ahmed Mansoor, Mohammed al-Roken ir Nasser Bin Ghaith], pvz., ilgalaikis kalinimas vienutėje, pažeidžia žmogaus teisių standartus ir gali būti laikomi kankinimu;
- F. kadangi JT žmogaus teisių ekspertų grupė paprašė JAE vyriausybės paleisti Ahmedą Manoorą, įvardindama jo suėmimą kaip tiesioginį išpuolį prieš teisėtą žmogaus teisių gynėjų darbą JAE;
- G. kadangi prieš pastarąjį Ahmedo Mansooro suėmimą 2017 m. jis ragino surengti visuotinius ir tiesioginius rinkimus JAE ir Federalinei nacionalinei tarybai (valstybinei patariamajai tarybai) suteikti teisėkūros įgaliojimus; kadangi jis taip pat administravo internetinį forumą „Al-Hiwar al-Emarati“ („Dialogas Emyratuose“), kuriame kritikuota JAE politika;
- H. kadangi JAE nuolat persekiojami žmogaus teisių gynėjai, žurnalistai, teisininkai ir mokytojai, pasisakantys politiniais ir žmogaus teisių klausimais; kadangi ypač nuo 2011 m. valstybė ėmė griežčiau varžyti asociacijų, susirinkimų ir saviraiškos laisvę; kadangi žmogaus teisių gynėjai ir jų šeimų nariai susiduria su priverstinio dingimo atvejais, ilgai trunkančiais savavališkais sulaikymais, kankinimais, teisiniu priekabiavimu ir neteisingais teismo procesais, draudimais keliauti, fiziniu ir skaitmeniniu sekimu ir savavališku atleidimu iš darbo;
- I. kadangi dėl neaiškios ir pernelyg plačios terorizmo apibrėžties pagal JAE teisę įvairią taikią ir teisėtą veiklą galima laikyti prilygstančia terorizmui;
- J. kadangi JAE prieš aktyvistus ir kitus kitokią nuomonę reiškiančius asmenis naudoja sudėtingas šnipinėjimo programas; kadangi prieš Ahmedą Manoorą buvo naudojama Izraelio bendrovės „NSO Group“ sukurta šnipinėjimo įranga; kadangi 2021 m. liepos mėn. nutekėjus programos „Pegasus“ duomenims paaikškėjo, kad JAE valdžios institucijos bendrovės „NSO“ šnipinėjimo programą naudojo prieš įvairius asmenis, įskaitant žmogaus teisių gynėjus tiek JAE, tiek užsienyje; kadangi JAE valdžios institucijos taip pat įvykdė kibernetinius išpuolius prieš žinomą Saudo Arabijos moterų teisių gynėją Loujain al-Hathloul ir, prieš ją suimdamos ir priverstinai perduodamos Saudo Arabijai, išilaužė į jos e. paštą;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- K. kadangi JAE moterims ir toliau taikomi įvairūs diskriminaciniai įstatymai ir praktika; kadangi moterų teisių pažeidimai apima Saudo Arabijos ir JAE moterų ir moterų teisių aktyvistų grobimą ir ėmimą įkaitėmis, įtariamų nusikaltimų prieš moteris tyrimų ir atskaitomybės už juos stoka, įskaitant, pvz., seksualinio išpuolio prieš Jungtinės Karalystės pilietę Caitlin McNamara atvejį, kai dėl įtariamo nusikaltimą padariusio asmens nebuvo atliktas tyrimas ir jis nebuvo patrauktas atsakomybėn, sisteminę moterų diskriminaciją, moterų migrančių išnaudojimą, prekybą žmonėmis moterimis seksualinio išnaudojimo tikslais ir seksualinę vergovę;
- L. kadangi kafalos (rėmimo) sistema vis dar įgyvendinama JAE kaip neatskiriama socialinės ir teisinės sistemos dalis; kadangi, pasak tarptautinių žmogaus teisių organizacijų pranešimų, nežmoniška JAE praktika, nukreipta prieš darbuotojus iš užsienio, kurie sudaro 80 proc. šalies gyventojų, yra visuotinai paplitusi ir tokių pažeidimų padaugėjo COVID-19 pandemijos protrūkio metu; kadangi rengiantis būsimai tarptautinei mugei „EXPO 2020“ Dubajuje, kuri vyks nuo 2021 m. spalio mėn. iki 2022 m. kovo mėn., įmonės ir statybos įmonės verčia darbuotojus pasirašyti neišverstus dokumentus, konfiskuoja savo pasus, verčia juos dirbti ekstremalias darbo valandas nesaugiomis oro sąlygomis ir suteikia jiems nehygieniškų sąlygų būstą;
- M. kadangi JAE ir ES pasirašė dvišalį tarpusavio susitarimą dėl trumpalaikio bevizio režimo, pagal kurį JAE piliečiams netaikomas reikalavimas turėti Šengeno vizą;
- N. kadangi ES yra pagrindinė Interpolo teismo bendradarbiavimo programų finansuotoja; kadangi JAE Vidaus reikalų ministerijos generalinis inspektorius generolas majoras Ahmed Nasser al-Raisi yra kandidatas užimti Interpolo pirmininko pareigas;
- O. kadangi JAE neratifikavo kelių pagrindinių JT žmogaus teisių sutarčių, visų pirma Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių paktų ir jo fakultatyvių protokolų, kuriais panaikinama mirties bausmė ir kovojama su kankinimu, ir Tarptautinės konvencijos dėl visų asmenų apsaugos nuo prievartinio dingimo;
- P. kadangi ES JAE laiko partneriais, be kita ko, politinių ir ekonominių santykių srityse; kadangi ES ir JAE nuo 2013 m. veda dialogus žmogaus teisių klausimais du kartus per metus rengiamuose susitikimuose ir kadangi 2021 m. birželio 9 d. surengtas 10-asis ES ir JAE dialogas žmogaus teisių klausimais suteikė galimybę aptarti susirūpinimą keliančius klausimus su JAE valdžios institucijomis;
1. dar kartą griežtai smerkia Ahmedo Mansooro ir visų kitų žmogaus teisių gynėjų sulaikymą JAE, juos įkalinus vien dėl to, kad naudojami savo pagrindinėmis žmogaus teisėmis, įskaitant žodžio, asociacijų, taikių susirinkimų ir saviraiškos laisvę internete ir realiame gyvenime, kurios įtvirtintos ne tik visuotinėse žmogaus teisių priemonėse, bet ir Arabų žmogaus teisių chartijoje; labai apgailestauja dėl atotrūkio tarp JAE teiginių, kad jie yra tolerantiška ir teises gerbianči šalis, ir dėl to, kad jų žmogaus teisių gynėjai laikomi sunkiomis sąlygomis;
 2. dar kartą ragina nedelsiant ir besąlygiškai paleisti Ahmedą Mansoorą, Mohammedą al-Rokeną ir Nasserą bin Ghaithą, taip pat visus kitus žmogaus teisių gynėjus, politinius aktyvistus ir taikius disidentus;
 3. primygtinai ragina JAE valdžios institucijas užtikrinti, kad su Ahmedu Mansooru ir visais kitais kaliniams, kol jie dar nepaleisti, būtų elgiamasi laikantis JT Standartinių minimalių elgesio su kaliniams taisyklių; visų pirma primygtinai ragina nutraukti A. Mansooro kalinimą vienutėje, leisti kalinių advokatams ir šeimoms reguliariai lankyti visus kalinius, kaliniams suteikti tinkamą medicininę priežiūrą, leisti JT ekspertams ir tarptautinėms NVO aplankyti A. Mansoorą ir kitus kalėjimuose esančius asmenis ir stebėti kalinimo sąlygas, taip pat nuodugniai ištirti visus įtariamus kankinimo atvejus;
 4. reiškia didelį susirūpinimą dėl nuolatinių pranešimų, įskaitant 2021 m. liepos mėn. paskelbtus nutekėjusius laiškus, kuriuose nurodoma, kad Ahmed Mansoor vis dar kalinamas vienutėje sunkiomis sąlygomis; primena JAE valdžios institucijoms, kad ilgas ir neribotas kalinimas vienutėje prilygsta kankinimui; ragina JAE valdžios institucijas užtikrinti visiems sulaikytiesiems, įskaitant sąžinės kalinius, tinkamą procesą ir teisingą bylos nagrinėjimą; labai ragina valdžios institucijas, siekiant kad būtų laikomasi tarptautinių žmogaus teisių standartų, iš dalies pakeisti Kovos su terorizmu įstatymą, Kibernetinių nusikaltimų įstatymą ir 2008 m. federalinį įstatymą Nr. 2, kuriais nuolat naudojamos siekiant patraukti baudžiamojon atsakomybėn žmogaus teisių gynėjus;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

5. ragina JAE valdžios institucijas nutraukti žmogaus teisių gynėjų persekiojimą ir nedelsiant panaikinti jiems taikomą draudimą keliauti; primygtinai reikalauja, kad valdžios institucijos užtikrintų, kad JAE žmogaus teisių gynėjai galėtų visomis aplinkybėmis vykdyti savo teisėtą veiklą žmogaus teisių srityje tiek šalies viduje, tiek už jos ribų, nebijodami atsakomųjų veiksmų ir tai daryti be jokių apribojimų, įskaitant teisminį persekiojimą;
6. ragina Komisijos pirmininkės pavaduotoją ir vyriausiąjį įgaliotinį atidžiai stebėti Ahmedo Mansooro bylą ir užtikrinti, kad jis ir kiti žmogaus teisių gynėjai būtų nedelsiant išlaisvinti; ypač ragina Komisijos pirmininkės pavaduotoją ir vyriausiąjį įgaliotinį per būsimą vizitą į JAE prašyti leisti aplankyti žmogaus teisių gynėjus kalėjimuose ir viešai bei privačiai per susitikimus su JAE valdžios institucijomis raginti juos nedelsiant ir besąlygiškai išlaisvinti; ragina EIVT pranešti Parlamentui apie veiksmus, kurių iki šiol ėmėsi ES delegacija ir valstybės narės Abu Dabyje ir kuriais siekiama suteikti tinkamą paramą A. Mansoorui;
7. primygtinai ragina visas valstybes nares, atsižvelgiant į JAE vidaus represijas, laikantis 2021 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/821, nustatančio Sąjungos dvejopo naudojimo prekių eksporto, persiuntimo, susijusių tarpininkavimo paslaugų, techninės pagalbos ir tranzito kontrolės režimą⁽²⁾, sustabdyti sekimo technologijų pardavimą ir eksportą į JAE, jų priežiūrą ir atnaujinimą, jei nebus imtasi konkrečių ir išmatuojamų veiksmų tokių pažeidimų problemai spręsti;
8. ragina EIVT pasiūlyti patvirtinti ES tikslines priemones, nukreiptas prieš asmenis, atsakingus už sunkius žmogaus teisių pažeidimus JAE, įskaitant Ahmedo Mansooro ir kitų žmogaus teisių gynėjų persekiojimą, pagal ES visuotinę sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimą; pakartoja, kad visos sankcijų skyrimo procedūros turi būti pagrįstos įrodymais ir inicijuotos tik tada, kai galima nustatyti konkrečius žmogaus teisių pažeidimus;
9. ragina ES patvirtinti ir viešai paskelbti prasmingus žmogaus teisių kriterijus ir atskirų atvejų sąrašą, skirtą dialogui žmogaus teisių klausimais su JAE, kad būtų sudarytos sąlygos tikrai ir į rezultatus orientuotai diskusijai žmogaus teisių klausimais;
10. ragina ES į kasmetinio ES ir Persijos įlankos bendradarbiavimo tarybos aukščiausiojo lygio susitikimo darbotvarkę įtraukti diskusiją dėl žmogaus teisių, ypač žmogaus teisių gynėjų padėties, kaip nuolatinį darbotvarkės punktą;
11. reiškia susirūpinimą dėl to, kad, kaip pranešama, JAE valdžios institucijos naudojo „NSO Group“ šnipinėjimo programinę įrangą neteisėtai taikydamosi į šimtų asmenų Jungtinėje Karalystėje mobiliuosius telefonus, įskaitant teisininkus, mokslininkus ir parlamentarų; ragina Komisijos pirmininkės pavaduotoją ir vyriausiąjį įgaliotinį paprašyti JAE valdžios institucijų pateikti paaiškinimą dėl šių pranešimų, be kita ko, dėl galimo taikymosi į ES piliečius ar asmenis ES teritorijoje, ir pranešti apie tai Parlamentui;
12. primena, kad 2015 m. ES pasirašė susitarimą dėl trumpalaikio bevizio režimo su JAE; ragina Komisiją pranešti Parlamentui apie šio susitarimo atitiktį atitinkamiems ES teisės aktams, ypač atsižvelgiant į tai, kad žmogaus teisės ir pagrindinės laisvės laikomos vizų režimo netaikymo kriterijumi; ragina Komisiją ir Tarybą pranešti Parlamentui apie pažangą šioje srityje;
13. ragina Interpolo generalinės asamblėjos narius, o ypač ES valstybes nares, tinkamai išnagrinėti įtarimus dėl žmogaus teisių pažeidimų, susijusių su generolu majoru Nasseru Ahmedu al-Raisi, prieš 2021 m. lapkričio 23–25 d. rinkimus į šios organizacijos pirmininkus; atkreipia dėmesį į pilietinės visuomenės išreikštą susirūpinimą dėl jo kandidatūros ir galimo poveikio institucijos reputacijai;
14. ragina tarptautines įmones, remiančias „EXPO 2020“ Dubajuje, atšaukti savo paramą ir ragina valstybes nares nedalyvauti renginyje, siekiant parodyti, kad jos nepitaria žmogaus teisių pažeidimams JAE;
15. labai apgailestauja dėl JAE valdžios institucijų vaidmens išduodant moterų teisių aktyvistę Loujain al-Hathloul Saudo Arabijai, kur ji buvo įkalinta, kankinama ir persekiojama už moterų teisių gynimą;
16. reiškia susirūpinimą dėl moterų padėties JAE, nepaisant tam tikros pažangos, ir ragina valdžios institucijas reformuoti Asmeninio statuso įstatymą, siekiant moterims suteikti lygias teises ir užtikrinti, kad emyratų moterys galėtų perduoti pilietybę savo vaikams vienodomis sąlygomis su vyrais;

⁽²⁾ OL L 206, 2021 6 11, p. 1.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

17. palankiai vertina JAE nuo 2017 m. taikomą mirties bausmės vykdymo moratoriumą; ragina JAE ratifikuoti Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą ir jo protokolą, siekiant panaikinti mirties bausmę;
 18. remia nuolatinį ir intensyvesnį ES, jos valstybių narių ir JAE dialogą abipusio intereso klausimais, kaip numatyta bendradarbiavimo susitarime; mano, kad reguliarūs tarpparlamentiniai Parlamento ir jo partnerių Persijos įlankos regione susitikimai yra svarbus forumas konstruktyviam ir atviram dialogui visais susirūpinimą keliančiais klausimais, įskaitant žmogaus teises, saugumą ir prekybą, plėtoti;
 19. ragina nustatyti griežtesnes skaidrumo taisykles, susijusias su užsienio organizacijų lobistine veikla ES institucijų atžvilgiu;
 20. ragina išversti šią rezoliuciją į arabų kalbą;
 21. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Jungtinių Arabų Emyratų vyriausybei ir parlamentui, Komisijos pirmininkės pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, Komisijai, ES specialiajam įgaliotiniui žmogaus teisių klausimais, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, Jungtinių Tautų vyriausiajai žmogaus teisių komisarei ir Persijos įlankos bendradarbiavimo tarybos valstybių narių vyriausybėms.
-

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0391

Padėtis Kakumos pabėgėlių stovykloje Kenijoje

2021 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl padėties Kakumos pabėgėlių stovykloje Kenijoje (2021/2874(RSP))

(2022/C 117/12)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezolucijas dėl Kenijos, ypač į 2015 m. balandžio 30 d. rezoliuciją⁽¹⁾ ir 2017 m. gegužės 18 d. rezoliuciją dėl Dadaabo pabėgėlių stovyklos⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2021 m. kovo 25 d. rezoliuciją „Naujoji ES ir Afrikos strategija. Partnerystė siekiant tvaraus ir įtraukaus vystymosi“⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į Kenijos Respublikos ir Europos Sąjungos 2021 m. birželio 21 d. bendrą pareiškimą,
- atsižvelgdamas į Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai 2021 m. gegužės 17 d. pareiškimą, paskelbtą ES vardu, dėl Tarptautinės kovos su homofobija, transfobija ir bifobija dienos,
- atsižvelgdamas į savo 2019 m. spalio 24 d. rezoliuciją dėl LGBTI asmenų padėties Ugandoje⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 2021 m. gegužės 10 d. Tarybos išvadas „Somalio pusiasalis. Geostrateginis ES prioritetasis“,
- atsižvelgdamas į Kenijos vyriausybės ir JT vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro biuro (UNHCR) 2021 m. balandžio 29 d. bendrą pareiškimą „Veiksmų gairės dėl Dadaabo ir Kakumos pabėgėlių stovyklų“,
- atsižvelgdamas į UNHCR 2021 m. kovo 25 d. pareiškimą dėl LGBTIQ+ pabėgėlių padėties Kakumos stovykloje,
- atsižvelgdamas į JT generalinio sekretoriaus 2021 m. gegužės 17 d. pranešimą Tarptautinės kovos su homofobija, transfobija ir bifobija dienos proga,
- atsižvelgdamas į 2020 m. lapkričio 12 d. Komisijos komunikatą „Lygybės sąjunga. 2020–2025 m. LGBTIQ asmenų lygybės strategija“ (COM(2020)0698),
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties (ES sutartis) 2 straipsnį, 3 straipsnio 5 dalį, 21, 24, 29 ir 31 straipsnius bei Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 10 ir 215 straipsnius, kuriais ES ir jos valstybės narės įpareigojamos užtikrinti ir skatinti visuotines žmogaus teises bei asmenų apsaugą palaikant santykius su kitomis pasaulio šalimis, o tais atvejais, kai žmogaus teisės šiurkščiai pažeidžiamos, – taikyti ribojamąsias priemones,
- atsižvelgdamas į žmogaus orumo, lygybės ir solidarumo vertybes, įtvirtintas 1951 m. Konvencijoje dėl pabėgėlių statuso,
- atsižvelgdamas į 1948 m. Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos 14 straipsnį, pagal kurį pripažįstama teisė prašyti prieglobsčio kitose šalyse dėl persekiojimo,
- atsižvelgdamas į ES skubiosios pagalbos Afrikai patikos fondą,

⁽¹⁾ OL C 346, 2016 9 21, p. 51.

⁽²⁾ OL C 307, 2018 8 30, p. 131.

⁽³⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0108.

⁽⁴⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2019)0042.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/947, kuriuo nustatoma Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė „Globali Europa“⁽⁵⁾,
 - atsižvelgdamas į 1984 m. Konvenciją prieš kankinimą ir kitoki žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ar baudimą,
 - atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 25 d. Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą „2020–2024 m. ES žmogaus teisių ir demokratijos veiksmų planas“ (JOIN(2020)0005),
 - atsižvelgdamas į Afrikos žmogaus ir tautų teisių chartiją,
 - atsižvelgdamas į Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją,
 - atsižvelgdamas į UNHCR Visapusišką veiksmų sprendžiant pabėgėlių problemą programą,
 - atsižvelgdamas į Kenijos Aukštojo Teismo 2021 m. balandžio 8 d. sprendimą, kuriuo laikinai sustabdytas Dadaabo ir Kakumos pabėgėlių stovyklų uždarymas,
 - atsižvelgdamas į 2020 m. rugsėjo 23 d. Komisijos komunikatą dėl naujo Migracijos ir prieglobsčio pakto (COM(2020)0609),
 - atsižvelgdamas į JT pasaulinį susitarimą dėl pabėgėlių,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 144 straipsnio 5 dalį ir 132 straipsnio 4 dalį,
- A. kadangi pagal priimamų pabėgėlių ir prieglobsčio prašytojų skaičių Kenija yra antra Afrikoje po Etiopijos; kadangi, kaip pažymi UNHCR, 2021 m. gegužės 31 d. duomenimis, Kenijoje gyvenančių pabėgėlių ir prieglobsčio prašytojų skaičius Kakumos, Dadaabo ir miestų teritorijose siekė 519 989;
- B. kadangi Kakumos stovykla veikia Turkanos apskrityje, kurie yra viena skurdžiausių Kenijoje; kadangi, kaip pažymi UNHCR, gyvenimo sąlygos stovykloje yra sunkios ir nuolat blogėja, įskaitant ypač didelį skurdą, prastą būstą ir infrastruktūrą, vandens, sanitarinių sąlygų ir vaistų trūkumą bei nepakankamą elektros tiekimą; kadangi dėl didžiulio maisto ir vandens stygiaus bei neužtikrinamų pagrindinių poreikių kenčia ir vietos gyventojai, ir pabėgėliai; kadangi dėl COVID-19 pandemijos dar labiau pablogėjo susirūpinimą jau anksčiau kėlusį humanitarinę padėtis stovykloje ir apskrityje, kurioje ji veikia;
- C. kadangi žmogaus teisės ir saugumo padėtis Kenijoje veikiančioje Kakumos pabėgėlių stovykloje blogėja eksponentiškai; kadangi dažnai pranešama apie ginkluotus plėšimus, vagystes, žaginimus ir žmogžudystes, o smurtui pažeidžiamiausi gyventojai yra moterys, vaikai, neįgalieji ir LGBTIQ+ asmenys; kadangi šiuo metu šie išpuoliai tiriami;
- D. kadangi moterys ir mergaitės stovykloje patiria įvairių formų seksualinį smurtą, dažniausiai išžaginimą; kadangi ypač didelė rizika kyla mergaitėms pabėgėlėms, naujai atvykusioms ir vienišoms moterims, kurios yra namų ūkio galvos; kadangi išžaginimu užsiima pabėgėliai vyrai iš stovyklos, vietos bendruomenės nariai ir (arba) apsaugos darbuotojai; kadangi taip pat paplitusios kitos smurto formos, pvz., vaikų ir priverstinės santuokos, moterų lyties organų žalojimas ir intymių santykių partnerių smurtas;
- E. kadangi 2021 m. kovo 15 d. Kakumos stovyklos 3-ojo sektoriaus 13 korpuse du pabėgėliai patyrė antro laipsnio nudegimus per išpuolį, kurio metu padegėjai į juos miegančius sviedė padegamąjį butelį; kadangi vienas iš nukentėjusiųjų, pabėgėlis iš Ugandos Chriton Atuhwera, dėl patirtų sužalojimų mirė; kadangi išpuolius ir sužalojimus patiria vis daugiau LGBTIQ+ pabėgėlių, kurių daugeliui tenka palikti pabėgėlių stovyklą ir išvykti į vietas, kur jų niekas nesaugo ir kuriose jie negali teisėtai pasilikti;
- F. kadangi, nors pagal Kenijos teisę už savanoriškus tos pačios lyties asmenų santykius baudžiama iki 14 metų kalėjimo, tai vienintelė regiono šalis, kuri priima pabėgėlius nepriklausomai nuo jų seksualinės orientacijos ir lytinės tapatybės; kadangi, UNHCR duomenimis, apie 300 pabėgėlių ir prieglobsčio prašytojų, užregistruotų Kakumos pabėgėlių stovykloje, yra identifikuoti kaip LGBTIQ+ asmenys, kurių dauguma teigia taikiai gyvenantys Kakumos bendruomenėje;

(5) OL L 209, 2021 6 14, p. 1.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- G. kadangi, remiantis Tarptautinės lesbiečių ir gėjų asociacijos 2020 m. visuotine peržiūra, beveik pusė viso pasaulio šalių, kuriose homoseksualumas yra paskelbtas už įstatymo ribų, yra Afrikoje; kadangi homoseksualumą yra įteisinusios tik 22 iš 54 Afrikos valstybių;
- H. kadangi daugelyje Afrikos valstybių nusistovėję įstatymai, nukreipti prieš LGBTIQ+ asmenis, buvo priimti dar kolonijinės eros metais;
- I. kadangi 2020 m. kovo mėn. keletas LGBTIQ+ pabėgėlių kreipėsi į UNHCR su prašymu perkelti juos iš Kenijos dėl priešiško, savo atžvilgiu patiriamo šioje šalyje; kadangi per keletą pastarųjų mėnesių daugiau nei 30 LGBTIQ+ asmenų buvo perkelti iš Kakumos stovyklos 3-iojo sektoriaus į kitus sektorius po to, kai prisipažino kad baiminasi dėl saugumo, o padėti vietoje atidžiai įvertino UNHCR; kadangi Europos Parlamento įgaliojimuose dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma Sąjungos lygmens perkėlimo į ES sistema ir iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 516/2014, raginta bėgant laikui dėti pastangas, kad būtų užtikrintas teisingas perkeltų asmenų paskirstymas valstybėms narėms, o šias pastangas derinti su pastangomis parengti privalomas tarptautines taisykles, susijusias su bendra pasaulinio masto atsakomybe, siekiant perkelti asmenis, kuriems, kaip pažymi UNHCR, tai būtina;
- J. kadangi 2020 m. lapkričio mėn. Kenijos vyriausybė ir organizacija „Human Rights Watch“ patvirtino, kad per COVID-19 pandemiją eksponentiškai daugėjo išpuolių prieš LGBTIQ+ asmenis, tiesa, vertinant bendriau, smurto mastas taip pat išaugo;
- K. kadangi perkeliama LGBTIQ+ asmenų išvykimo iš Kenijos pabėgėlių stovyklų procesas ir toliau neatitinka faktinių poreikių; kadangi šis procesas sulėtėjo dėl COVID-19 pandemijos; kadangi, UNHCR duomenimis, nuo 2019 m. ketinta perkelti maždaug 235 identifikuotus LGBTIQ+ pabėgėlius, iš kurių šalį paliko 48 proc.;
- L. kadangi, nepaisant to, jog UNHCR ir jo partneriai pasirūpino atsako į pandemiją priemonėmis, 65 proc. stovyklose gyvenančių pabėgėlių pranešė, kad galimybių gauti sveikatos priežiūros paslaugas po protrūkio, palyginti su padėtimi iki protrūkio 2020 m. kovo mėn., sumažėjo – daugiausia dėl užsikrėtimo baimės ir medikų neprieinamumo; kadangi tik 3 proc. Kenijos gyventojų yra visiškai paskiepyti nuo COVID-19; kadangi vakcinacijos kampanija Kenijos pabėgėlių stovyklose prasidėjo 2021 m. kovo 30 d., o Kakumos stovyklai buvo skirta 2 000 vakcinų dozių;
- M. kadangi pastaraisiais dešimtmečiais Kenijos vyriausybė ne kartą mėgino uždaryti stovyklą; kadangi 2021 m. kovo 24 d., Kenijos vidaus reikalų ministras pateikė UNHCR 14 dienų ultimatumą parengti ir Dadaabo, ir Kakumos stovyklų uždarymo planą; kadangi 2021 m. balandžio 8 d. Kenijos Aukštasis Teismas laikinai atidėjo uždarymą 30-čiai dienų; kadangi 2021 m. balandžio 29 d. UNHCR ir Kenijos vyriausybė susitarė dėl veiksmų gairių, kuriomis vadovaujantis Kakumos ir Dadaabo stovyklos bus uždarytos vėliau, iki 2022 m. birželio 30 d.; kadangi veiksmų gairės apima savanorišką – saugų ir orų – pabėgėlių sugrįžimą į savo kilmės šalis, išvykimą į trečiąsias šalis vadovaujantis įvairiais susitarimais ir alternatyvaus pasilikimo Kenijoje galimybes kai kuriems pabėgėliams iš Rytų Afrikos bendrijos šalių;
- N. kadangi, nors JT supranta susirūpinimą vyriausybei keliančius klausimus ir pripažįsta, kad pabėgėlių stovyklos neturėtų būti ilgalaikiai priverstinės migracijos sprendimai, tarptautinės ir žmogaus teisių organizacijos įspėja, kad staigus ir chaotiškas uždarymas sukeltų humanitarinę katastrofą, o priverstinė repatriacija pažeistų tarptautinę teisę; kadangi pabėgėliai Kakumoje apskritai gyvena bijodami būti deportuoti;
- O. kadangi, nepaisant turtingų gamtos išteklių, Somalio pusiasalis yra vienas skurdžiausių pasaulio regionų; kadangi aprūpinimo maistu padėtis ypač nepatinkama, o milijonai šio regiono gyventojų kenčia dėl netinkamos mitybos bei tarpvyriausybinių vystymosi institucijų (IGAD) aukščiausio lygio susitikimą, sausra ir ginkluoti konfliktai yra dvi pagrindinės asmenų migracijos regione, įskaitant Keniją, priežastys; kadangi dėl tokių konfliktų, kaip vykstantys Somalyje ir Etiopijoje, bei smurto iki ir po rinkimų Ugandoje ir Tanzanijoje daugumai Kakumos stovyklose gyvenančių pabėgėlių savanoriškas grįžimas dėl saugumo ir orumo priežasčių neatrodo pagrįstas; kadangi nuo 2019 m. pabaigos Kenija kenčia dėl beprecedenčių grėsmių derinio ir patiria didžiulį klimato kaitos poveikį; šalis išgyveno didžiausią per pastaruosius 60 metų dykuminių skėrių invaziją, liūčių sezonus paženklusius potvynius ir su COVID-19 pandemija susijusius apribojimus;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- P. kadangi ES skubiosios pagalbos Afrikai patikos fondas, įsteigtas 2015 m. lapkričio 12 d. vykusiame Valetos aukščiausiojo lygio susitikime, buvo numatytas pagrindinių destabilizavimo, priverstinės ir neteisėtos migracijos priežasčių klausimui spręsti skatinant atsparumą, ekonomines galimybes, vienodas galimybes, saugumą ir vystymąsi; kadangi ES rūpinasi išgyventi būtinais pagrindiniais Kenijos pabėgėlių stovyklose gyvenančių pabėgėlių poreikiais; kadangi ES skubiosios pagalbos Afrikai patikos fondas įsteigtas pagal vystomojo bendradarbiavimo priemonę ir turi atitikti pagrindinį ES vystymosi politikos tikslą, o tai tebėra kova su skurdu;
- Q. kadangi nuo 2012 m. ES yra suteikusi didesnę nei 200 mln. EUR dydžio humanitarinę pagalbą, o 2014–2020 m. laikotarpiui skyrusi 286 mln. EUR Europos plėtros fondo (EPF) lėšų, ypatingą dėmesį teikdama darbo vietų kūrimui, aprūpinimui maistu, atsparumo ir institucijų stiprinimui, o ypač švietimui; kadangi prieglobsčio prašytojų Kenijoje pagrindiniai poreikiai visiškai priklauso nuo humanitarinės paramos; kadangi pagal naująją Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonę „Globali Europa“ Kenijoje bus toliau įgyvendinamos ES programos;
- R. kadangi 2021 m. ES skyrė 15 mln. EUR finansavimą humanitariniams projektams Kenijoje, pirmiausia siekdama padėti pabėgėliams, o nuo 2016 m. ji yra skyrusi 45 mln. EUR ES skubiosios pagalbos Afrikai patikos fondo lėšų pabėgėliams ir priimančioms bendruomenėms Kenijoje; kadangi Kakumos ir Dadaabo pabėgėlių stovyklose ES toliau remia išgyventi būtinos pagrindinės pagalbos, pvz., pagalbos maisto srityje, sveikatos priežiūros, pagalbos nuo neprievalgio priemonių, vandens, sanitarinių ir higienos sąlygų, apsaugos ir švietimo paslaugų, teikimą;
1. reiškia didelį susirūpinimą dėl humanitarinės padėties ir pranešimų apie tebevykdomą smurtą Kakumos stovykloje; griežtai smerkia 2021 m. kovo 15 d. Kakumos trečiojoje pabėgėlių stovykloje prieš du LGBTIQ+ pabėgėlius įvykdytą išpuolį – padėgimą naudojant benzininę bombą; yra labai susirūpinęs dėl nuolatinių grasinimų LGBTIQ+ asmenims Kakumos pabėgėlių stovykloje; primena, kad per pastaruosius kelis mėnesius skubiai perkelta daugiau kaip 30 asmenų;
 2. primygtinai ragina Kenijos valdžios institucijas toliau tirti šį nusikaltimą ir išsiaiškinti visus su juo susijusius faktus, taip pat patraukti atsakingus asmenis atsakomybėn pagal Kenijos teisę ir tarptautinę žmogaus teisių teisę;
 3. pripažįsta svarbų ir konstruktyvų Kenijos vaidmenį ir primena apie sudėtingą regiono padėtį, kuriai būdingos regioninės krizės ir konfliktai; pripažįsta Kakumos pabėgėlių stovyklos svarbą tūkstančiams pabėgėlių ir prieglobsčio prašytojų kaimyniniuose Kenijos regionuose, įskaitant pažeidžiamiausius iš jų, visų pirma LGBTIQ+ asmenis, kuriems gresia kriminalizavimas ir net mirties bausmė jų kilmės šalyse;
 4. palankiai vertina daugelį metų Kenijos pabėgėlių reikalų sekretoriato, UNHCR ir kitų partnerių vykdytą bendradarbiavimą sprendžiant visų pabėgėlių apsaugos klausimus; vis dėlto pabrėžia, kad dabartinė padėtis Kakumos stovykloje ilguoju laikotarpiu yra netvari ir kad būtinas veiksmingas ir koordinuotas Kenijos vyriausybės, regiono vyriausybių ir visos tarptautinės bendruomenės, įskaitant ES, atsakas; atkreipia dėmesį į tai, kad šiuo klausimu neseniai buvo priimtos veiksmų gairės, skirtos Dadaabo ir Kakumos pabėgėlių stovykloms;
 5. ragina Kenijos vyriausybę bent tol, kol stabilizuosis padėtis regione, išlaikyti Kakumos ir Dadaabo pabėgėlių stovyklas; primygtinai ragina Kenijos vyriausybę užtikrinti, kad priimant bet kokius su šiomis stovyklomis susijusius sprendimus būtų gerbiamos pabėgėlių žmogaus teisės; pabrėžia, kad ES finansinė parama trečiosioms šalims, skiriama pabėgėlių priėmimui, neturėtų būti pakaitalas, panaikinant ES atsakomybę priimti ir perkelti į ES teisingą asmenų, kuriems reikia tarptautinės apsaugos, dalį;
 6. ragina Kenijos vyriausybę, UNHCR ir tarptautinę bendruomenę išipareigoti bendradarbiauti ir rasti alternatyvius, ilgalaikius, tinkamus ir teisėtus grindžiamus sprendimus, kurie atitiktų pagal Pasaulinį susitarimą dėl pabėgėlių numatytus pasidalijimo principus ir tikslus; rekomenduoja, kad siekiant užtikrinti veiksmingumą tai turėtų apimti ženklus skaičius pabėgėlių, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga, perkėlimą į ES;
 7. pabrėžia, kad reikia laikytis labiau integruoto ir visapusiškesnio regioninio požiūrio į pabėgėlių srautų valdymą ir stiprinti Kenijos ir jos kaimyninių šalių bendradarbiavimą politiniais, saugumo, humanitariniais ir vystymosi klausimais, kad būtų šalinamos pagrindinės priverstinio perkėlimo priežastys; ragina užtikrinti tinkamą saugumą pabėgėlių stovyklose, taip pat ragina Kenijos vyriausybę didinti saugumą Kakumos stovykloje ir stiprinti pabėgėlių, ypač pažeidžiamiausių grupių, apsaugą; ragina teisėsaugos institucijas ir kitus Kenijos vyriausybės padalinius užtikrinti pabėgėlių apsaugą ir saugumą;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

8. ragina Kenijos vyriausybę ir UNHCR užtikrinti, kad būtų įgyvendinama repatriacijos programa, visapusiškai laikantis tarptautinių įsipareigojimų ir paisant Kenijos vidaus atsakomybės; primygtinai reikalauja, kad bet koks repatriacijos procesas kilmės šalyje būtų savanoriškas, saugus, tvarus, orus ir pagrįstas teisėmis, kad grąžinami asmenys turėtų galimybę gauti objektyvią, neutralią ir aktualią informaciją apie tai, kas nutiks, jei jie nuspręstų savanoriškai nedalyvauti;

9. reiškia didelį susirūpinimą dėl padėties Somalio pusiasalyje, ypač dėl skurdo ir maisto stygiaus; ragina Komisiją suteikti skubią humanitarinę pagalbą, kurios reikia siekiant spręsti pabėgėlių problemą ir kovoti su badu regione; ragina, kad ES ir valstybių narių teikiama pagalba Somalio pusiasalyje visų pirma būtų naudojama kovai su smurtu, įskaitant seksualinį smurtą, ir problemoms, susijusioms su itin didele nelygybe, skurdu, nuolatine netinkama mityba, galimybe naudotis sveikatos priežiūros ir viešosiomis paslaugomis, ypač reprodukcinės sveikatos priežiūros paslaugomis, spręsti ir darnaus vystymosi tikslams pasiekti;

10. ragina ES spręsti maisto stygiaus ir pagrindinių poreikių tenkinimo trūkumo Kakumos stovykloje problemą, įskaitant, be kita ko, prieigą prie vandens, sanitarijos paslaugų, sveikatos priežiūros ir elektros energijos tiekimo paslaugų, šiuo tikslu ne tik teikiant paramą pabėgėliams, bet ir remiant nacionalines vystymosi programas, kurių galimybės užtikrinti vystymosi veiksmingumą buvo patvirtintos ir yra reguliariai vertinamos;

11. pabrėžia, kad didėjantis nestabilumas regione trukdo pabėgėliams saugiai grįžti į jų kilmės šalis; ragina ES, bendradarbiaujant su tarptautine paramos teikėjų bendruomene, toliau stiprinti savo, kaip tarpininkaujančios partnerės, pastangas ir remti tvarų ir ilgalaikį socialinį ir ekonominį regiono vystymąsi, taip sukuriant palankią ir saugią aplinką savanoriškam grįžimui ir pabėgėlių reintegracijai;

12. ragina dėti daugiau pastangų siekiant apsaugoti priverstinai perkeltus LGBTIQ+ asmenis ir užtikrinti didesnę tarptautinės bendruomenės solidarumą tenkinant perkėlimo poreikius visame pasaulyje, nes šie poreikiai tebėra daug didesni nei faktinis esamų vietų skaičius;

13. ragina Komisiją reguliariai teikti Parlamentui ataskaitas apie ES patikos fondo Afrikai įgyvendinimą ir programavimą, taip pat ragina Komisiją, padedant Pagrindinių teisių agentūrai, atlikti specialų poveikio žmogaus teisėms vertinimą; ragina Komisiją laiku pateikti tokio poveikio vertinimo rezultatus Parlamentui, be kita ko, Užsienio reikalų komiteto ir Vystymosi komiteto išorės finansinių priemonių darbo grupei;

14. ragina ES toliau glaudžiai bendradarbiauti su Kenijos vyriausybe, UNHCR ir platesne tarptautine bendruomene siekiant padėti rasti sprendimus dėl užsitęsios pabėgėlių padėties regione; ragina ES stiprinti žmogaus teisių apsaugą ir propagavimą Kenijoje;

15. primena, kad Europos Sąjungoje persekiojimas dėl seksualinės orientacijos laikomas prieglobsčio prašymo ir prieglobsčio suteikimo kriterijumi; ragina ES ir valstybes nares laikytis šio principo; ragina ES, visų pirma ES delegacijas ir ES specialiąjį įgaliotinį žmogaus teisių klausimais, vedant dialogą su visomis Afrikos tautomis, kurios vis dar kriminalizuoja homoseksualumą, ir apskritai vedant dialogą su visomis šalimis, kuriose plačiai paplitęs LGBTIQ+ asmenų persekiojimas ar smurtas prieš juos, veiksmingai ir visapusiškai pasinaudoti priemonių LGBTI asmenims rinkiniu ir prie jo pridedamomis gairėmis;

16. primygtinai reikalauja, kad ES delegacija Kenijoje toliau atidžiai stebėtų pažeidžiamų asmenų, ypač LGBTIQ+ asmenų ir Afrikos juodaodžių moterų, padėti ir aktyviai remtų pilietinės visuomenės organizacijas, žmogaus teisių gynėjus ir LGBTIQ+ asmenis vietoje;

17. primygtinai ragina ES toliau dėti pastangas siekiant įtikinti Kenijos vyriausybę ir Afrikos Sąjungą persvarstyti savo požiūrį į LGBTIQ+ asmenis, pažymėdamas, kad dėl jų pozicijos vienaip ar kitaip gali kilti pavojus LGBTIQ+ asmenims patirti nežmonišką ir žeminantį elgesį, o tai prieštarauja teisėje įtvirtintoms lygybės ir vienodos apsaugos vertybėms;

18. primena Kenijos valdžios institucijoms apie jų įsipareigojimą gerbti teisę į nuomonės ir saviraiškos laisvę, įtvirtintą Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių paktą 19 straipsnyje, ir jų įsipareigojimus užtikrinti pagrindines teises, kaip numatyta Afrikos chartijoje ir kitose tarptautinėse ir regioninėse žmogaus teisių priemonėse, įskaitant Kotonu susitarimą, ypač jo 8 ir 96 straipsnius; primygtinai ragina Kenijos vyriausybę bet kokiomis aplinkybėmis užtikrinti visų pabėgėlių fizinę neliečiamybę ir psichologinę gerovę, neatsižvelgiant į jų seksualinę orientaciją, lytinę tapatybę ar lyties raišką;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

19. ragina tarptautinę bendruomenę užtikrinti, kad pabėgėliai būtų įtraukti į vakcinacijos nuo COVID-19 programas; pabrėžia, kad leidimas pabėgėliams naudotis nacionalinėmis paslaugomis ir jų įtraukimas į nacionalinius vystymosi planus yra labai svarbus tiek pabėgėliams, tiek juos priimančioms bendruomenėms ir atitinka Darnaus vystymosi darbotvarkėje iki 2030 m. priimtą įsipareigojimą nė vieno nepalikti nuošalyje;

20. pakartoja, kad vystymasis negalimas regione nepadidinus saugumo; vis dėlto tvirtai pabrėžia, kad finansavimas turi būti skiriamas ekonominiam vystymuisi, žmogaus ir socialinei raidai regione, ypatingą dėmesį skiriant vystymosi uždaviniams, nustatytiems sprendime dėl patikos fondo; primena, kad Europos plėtros fondo (EPF) ir oficialios paramos vystymuisi (OPV) lėšos turėtų būti naudojamos tik siekiant vystymosi tikslų;

21. pabrėžia, kad svarbu didelę dalį KVTBP „Globali Europa“ lėšų skirti pilietinės visuomenės organizacijoms trečiojoje šalyse, įskaitant Keniją, kad būtų galima teikti pagalbą ir apsaugoti bei stebėti migrantų teises; ragina ES užtikrinti, kad vykdant programavimą didelė dalis lėšų pagal šią priemonę būtų skirta pabėgėlių, ypač esančių Kenijoje, žmogaus teisių padėčiai ir tarptautinei apsaugai gerinti;

22. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, ES specialiajam įgaliotiniui žmogaus teisių klausimais, Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui, Jungtinių Tautų vyriausiajam žmogaus teisių komisarui ir JT vyriausiajam pabėgėlių reikalų komisarui, Kenijos parlamento pirmininkui, Tarpvyriausybinei vystymo institucijai (IGAD), IGAD valstybių narių vyriausybėms, Afrikos Sąjungai, Panafrikos Parlamentui ir AKR ir ES jungtinei parlamentinei asamblėjai.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0392

ES reikalavimų dėl keitimosi informacija mokesčių klausimais įgyvendinimas

2021 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento rezoliucija „ES reikalavimų dėl keitimosi informacija mokesčių klausimais įgyvendinimas: pažanga, įgyta patirtis ir kliūtys, kurias reikia įveikti“ (2020/2046(INI))

(2022/C 117/13)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties (ES sutartis) 4 ir 14 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 113 ir 115 straipsnius,
- atsižvelgdamas į 2011 m. vasario 15 d. Tarybos direktyvą 2011/16/ES dėl administracinio bendradarbiavimo apmokestinimo srityje ir panaikinantią Direktyvą 77/799/EEB ⁽¹⁾ (toliau – DAB),
- atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1286/2013, kuriuo nustatoma 2014–2020 m. Europos Sąjungos mokesčių sistemų veikimo gerinimo veiksmų programa („Fiscalis 2020“) ir panaikinamas Sprendimas Nr. 1482/2007/EB ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2014 m. gruodžio 9 d. Tarybos direktyvą 2014/107/ES, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 2011/16/ES nuostatos, susijusios su privalomais automatiniiais apmokestinimo srities informacijos mainais ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2015 m. gruodžio 8 d. Tarybos direktyvą (ES) 2015/2376, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 2011/16/ES nuostatos, susijusios su privalomais automatiniiais apmokestinimo srities informacijos mainais ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 2016 m. gegužės 25 d. Tarybos direktyvą (ES) 2016/881, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 2011/16/ES nuostatos dėl privalomų automatinį apmokestinimo srities informacijos mainų ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į 2016 m. gruodžio 6 d. Tarybos direktyvą (ES) 2016/2258, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 2011/16/ES nuostatos, susijusios su mokesčių institucijų prieiga prie kovos su pinigų plovimu informacijos ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į 2018 m. gegužės 25 d. Tarybos direktyvą (ES) 2018/822, kuria dėl privalomų automatinį apmokestinimo srities informacijos, susijusios su praneštiniais tarpvalstybiniais susitarimais, mainų iš dalies keičiama Direktyva 2011/16/ES ⁽⁷⁾,
- atsižvelgdamas į 2020 m. liepos 15 d. Komisijos pasiūlymą dėl Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2011/16/ES dėl administracinio bendradarbiavimo apmokestinimo srityje (DAB7) (COM(2020)0314),
- atsižvelgdamas į 2020 m. birželio 2 d. Tarybos išvadas dėl būsimo ES administracinio bendradarbiavimo apmokestinimo srityje,

⁽¹⁾ OL L 64, 2011 3 11, p. 1.

⁽²⁾ OL L 347, 2013 12 20, p. 25.

⁽³⁾ OL L 359, 2014 12 16, p. 1.

⁽⁴⁾ OL L 332, 2015 12 18, p. 1.

⁽⁵⁾ OL L 146, 2016 6 3, p. 8.

⁽⁶⁾ OL L 342, 2016 12 16, p. 1.

⁽⁷⁾ OL L 139, 2018 6 5, p. 1.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į savo 2021 m. kovo 10 d. poziciją dėl pasiūlymo dėl Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2011/16/ES dėl administracinio bendradarbiavimo apmokestinimo srityje ⁽⁸⁾,
- atsižvelgdamas į 2020 m. lapkričio 23 d. Komisijos įžanginį poveikio vertinimą dėl pasiūlymo dėl Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 2011/16/ES nuostatos dėl galiojančių taisyklių griežtinimo ir keitimosi informacija sistemos išplėtimo apmokestinimo srityje, siekiant įtraukti kriptoturtą ir e. pinigus,
- atsižvelgdamas į 2017 m. gruodžio 18 d. Komisijos ataskaitą dėl Tarybos direktyvos 2011/16/ES dėl administracinio bendradarbiavimo tiesioginio apmokestinimo srityje taikymo (COM(2017)0781),
- atsižvelgdamas į 2018 m. gruodžio 17 d. Komisijos ataskaitą dėl statistinių duomenų ir informacijos, susijusios su tiesioginio apmokestinimo srities automatiniais informacijos mainais, apžvalgos ir vertinimo (COM(2018)0844),
- atsižvelgdamas į 2019 m. rugsėjo 12 d. Komisijos tarnybų darbo dokumentą dėl Tarybos direktyvos 2011/16/ES dėl administracinio bendradarbiavimo apmokestinimo srityje, panaikinančios Direktyvą 77/799/EEB, vertinimo (SWD (2019)0327),
- atsižvelgdamas į Europos Audito Rūmų specialiąją ataskaitą Nr. 03/2021 „Keitimasis informacija apie mokesčius ES: tvirtas pagrindas, įgyvendinimo spragos“,
- atsižvelgdamas į savo 2019 m. kovo 26 d. rezoliuciją dėl finansinių nusikaltimų, mokesčių slėpimo ir mokesčių vengimo ⁽⁹⁾,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gegužės 7 d. Komisijos komunikatą „Visapusiškos Sąjungos kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu politikos veiksmų planas“ (C(2020)2800),
- atsižvelgdamas į 2020 m. liepos 15 d. Komisijos komunikatą „Sąžiningo ir supaprastinto apmokestinimo veiksmų planas, kuriuo remiama ekonomikos atgaivinimo strategija“ (COM(2020)0312),
- atsižvelgdamas į Parlamento tyrimų paslaugų generalinio direktorato paskelbtą tyrimą „ES reikalavimų dėl keitimosi informacija mokesčių klausimais įgyvendinimas“ ⁽¹⁰⁾,
- atsižvelgdamas į 2013 m. liepos 19 d. EBPO veiksmų planą dėl mokesčių bazės erozijos ir pelno perkėlimo (BEPS),
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 9 d. EBPO ataskaitą „2020 m. automatinė finansinių sąskaitų informacijos mainų tarpusavio vertinimas“,
- atsižvelgdamas į 2020 m. rugsėjo 18 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę „Veiksmingos ir koordinuotos ES kovos su mokesčiniu sukčiavimu, mokesčių vengimu, pinigų plovimu ir mokesčių rojais priemonės“ ⁽¹¹⁾,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį ir į 2002 m. gruodžio 12 d. Pirmininkų sueigos sprendimo dėl leidimo rengti pranešimus savo iniciatyva suteikimo tvarkos 1 straipsnio 1 dalies e punktą ir 3 priedą,
- atsižvelgdamas į Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto pranešimą (A9-0193/2021),

⁽⁸⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0072.

⁽⁹⁾ OL C 108, 2021 3 26, p. 8.

⁽¹⁰⁾ Tyrimas „ES reikalavimų dėl keitimosi informacija mokesčių klausimais įgyvendinimas“ (angl. *Implementation of the EU requirements for tax information exchange*), Europos Parlamentas, Parlamentinių tyrimų paslaugų generalinis direktoratas, Poveikio vertinimo ir Europos pridėtinės vertės direktoratas, *Ex post* vertinimo skyrius, 2021 m. vasario 4 d.

⁽¹¹⁾ OL C 429, 2020 12 11, p. 6.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- A. kadangi ES susiduria su nesąžininga ar agresyvia mokesčių praktika, pvz., Europos Sąjungos valstybės narės per metus praranda apie 160–190 mlrd. EUR⁽¹²⁾ dėl tarptautinių bendrovių vykdomo mokesčių slėpimo ir pelno perkėlimo; kadangi dėl sveikatos, socialinės ir ekonominės krizės, su kuria šiuo metu Sąjunga susiduria ir kovoja, šis praradimas yra labai reikšmingas; kadangi ES mokesčių mokėtojų lengvatinio apmokestinimo zonos laikomas turtas 2016 m. siekė 1,5 trln. EUR, todėl ES vidutiniškai negavo 46 mlrd. EUR mokesčių pajamų dėl asmenų nuslėptų mokesčių⁽¹³⁾; kadangi šios sumos yra tik bendros asmenų ir įmonių mokesčių vengimo problemos dalis ir ši vertė neteisėtai atimama iš nacionalinių biudžetų ir todėl sudaro papildomą našta reikalavimų besilaikantiems mokesčių mokėtojams;
- B. kadangi pastaraisiais metais mokesčių administratorių bendradarbiavimas siekiant veiksmingiau pažaboti mokesčių slėpimą, mokesčių vengimą ir mokesčių sukčiavimą labai pagerėjo tiek ES, tiek ir pasauliniu lygmeniu, visų pirma dėl to, kad 2014 m. G 20 ir EBPO buvo patvirtintas bendro duomenų teikimo standartas;
- C. kadangi tiriamosios žurnalistikos atstovų atskleisti faktai, pvz., „LuxLeaks“, Panamos dokumentai, „Rojaus dokumentai“, „Cum-Ex/Cum-cum“ skandalai ir naujausi „OpenLux“ tyrimo atskleisti faktai, padėjo geriau suvokti mokesčių vengimo, slėpimo ir mokesčių sukčiavimo reiškinį, o ES buvo priversta tobulinti savo kovos su mokesčių slėpimu ir vengimu priemonių rinkinį; kadangi „OpenLux“ tyrimas parodė, jog būtina, kad keitimasis mokesčių informacija būtų kokybiškesnis ir duotų rezultatų;
- D. kadangi DAB direktyvoje, kuri įsigaliojo 2013 m. sausio mėn. ir pakeitė Tarybos direktyvą 77/799/EEB dėl valstybių narių kompetentingų institucijų tarpusavio pagalbos tiesioginio apmokestinimo srityje, nustatytos valstybių narių bendradarbiavimo valstybių narių mokesčių administracijų keitimosi informacija, ypač automatinė informacija apie pajamas ir turtą mainų, taisyklės ir procedūros;
- E. kadangi vėliau DAB buvo iš dalies pakeista penkis kartus, siekiant palaipsniui išplėsti automatinės informacijos mainų taikymo sritį įtraukiant informaciją apie finansinę sąskaitą ir susijusias pajamas (DAB2), išankstinius tarpvalstybinius sprendimus dėl mokesčių ir išankstinę kainodaros tvarką (DAB3), tarptautinių įmonių pagal šalis teikiamas ataskaitas (DAB4), kad mokesčių administratoriai galėtų susipažinti su informacija apie tikruosius savininkus, surinkta pagal kovos su pinigų plovimu taisyklės (DAB5), ir, galiausiai, siekiant išplėsti privalomą automatinės informacijos atskleidimo taisyklių taikymo sritį apimant mokesčių planavimo tarpvalstybinius susitarimus ir nustatyti privalomo informacijos atskleidimo taisyklės tarpininkams (DAB6);
- F. kadangi nuostatos dėl automatinės informacijos mainų pagal DAB1–DAB4 įsigaliojo 2015 m. sausio mėn. – 2017 m. birželio mėn. ir pirmasis jų poveikis gali būti įvertintas, tačiau dar per anksti vertinti DAB5 ir DAB6 nuostatas, kurios įsigaliojo atitinkamai tik 2018 m. sausio mėn. ir 2020 m. liepos mėn., poveikį;
- G. kadangi 2020 m. liepos mėn. Komisija pasiūlė dar vieną pakeitimą, kuriuo siekiama išplėsti automatinės informacijos mainų taikymo sritį, be kita ko, įtraukiant pajamas, gautas naudojantis skaitmeninėmis platformomis (DAB7), ir paskelbė dar vieną pakeitimą, kuriuo siekiama suteikti prieigą prie informacijos apie kriptovaliutą (DAB8); kadangi toks persvarstymas galėtų suteikti galimybę pagerinti bendrą keitimosi informacija sistema;
- H. kadangi Taryba baigė derybas dėl kelių DAB peržiūrų, įskaitant naujausią pasiūlymą dėl DAB7, neatsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę, pažeisdama lojalaus bendradarbiavimo principus ir neatsižvelgdama į Europos Parlamento vaidmenį konsultaciniame procese, kaip įtvirtinta SESV 115 straipsnyje;
- I. kadangi dėl sunkumų, su kuriais Taryba susidūrė siekdama susitarti dėl Komisijos pasiūlytų patobulinimų, nepateikiama tinkamo atsako į pasaulines mokesčių srities problemas;

⁽¹²⁾ Dover, R et al: „Bringing transparency, coordination and convergence to corporate tax policies in the European Union“ („Europos Sąjungos pelno mokesčio politikos skaidrumo, koordinavimo ir konvergencijos didinimas“), I dalis: „Assessment of the magnitude of aggressive corporate tax planning“ („Agresyvaus pelno mokesčio planavimo masto įvertinimas“), Europos Parlamentas, Parlamentinių tyrimų paslaugų generalinis direktoratas, Europos pridėtinės vertės skyrius, 2015 m. rugsėjo mėn.

⁽¹³⁾ Europos Komisija, Mokesčių ir muitų sąjungos generalinis direktoratas, leidiniai apmokestinimo klausimais, darbo dokumentas Nr. 76 „Estimating International Tax Evasion by Individuals“ („Asmenų tarptautinio mokesčių slėpimo vertinimas“), 2019 m. rugsėjo mėn., https://ec.europa.eu/taxation_customs/system/files/2019-10/2019-taxation-papers-76.pdf.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- J. kadangi vis dar esama tam tikrų tarptautinių ir Europos standartų neatitikimų, visų pirma dėl terminų, iki kurių turi būti pateikta mokesčių informacija; kadangi dauguma valstybių narių skelbia apibendrintas ataskaitas pagal šalis, kaip reikalaujama pagal BEPS veiksmų plano 13 veiksmą;
- K. kadangi Sąjunga pasirašė susitarimus su trečiosiomis šalimis, įskaitant Andorą, Lichtenšteiną, Monaką, San Mariną ir Šveicariją, siekdama užtikrinti, kad su valstybėmis narėmis būtų dalijamasi DAB2 atitinkančia informacija; kadangi vėlesnės DAB versijos į panašius susitarimus nebuvo įtrauktos;
- L. kadangi viešai prieinama tik labai ribota informacija apie DAB1–DAB4 įgyvendinimą, beveik nėra kiekybinės informacijos apie keitimąsi informacija dėl ataskaitų pagal šalis teikimo pagal DAB4, o kiekybinė informacija apie DAB įgyvendinimą valstybių narių lygmeniu teikiama retai;
- M. kadangi Parlamentas visapusiškai laikosi nacionalinio mokesčių suverenumo principo;
- N. kadangi iš turimos informacijos matyti, jog keitimasis informacija pagal DAB1 ir DAB2 nuostatas, susijusias su automatiniais informacijos mainais, gerokai padidėjo nuo taikymo pradžios ir kad valstybės narės pasikeitė apie 11 000 pranešimų, susijusių su beveik 16 mln. mokesčių mokėtojų ir pajamų / turto, kurių vertė pagal DAB1 nuostatas nuo 2015 m. iki 2017 m. vidurio sudarė daugiau kaip 120 mlrd. EUR, ir apie 4 000 pranešimų, apimančių maždaug 8,3 mln. sąskaitų, kurių bendra vertė 2018 m. pagal DAB2 buvo beveik 2,9 trln. EUR;
- O. kadangi dėl automatinės informacijos mainų nuostatų pagal DAB3 labai padidėjo pranešimų apie išankstinius tarpvalstybinius sprendimus dėl mokesčių ir išankstinę kainodaros tvarką skaičius, palyginti su ankstesniu laikotarpiu, kai šia informacija buvo keičiamasi retai ir spontaniškai, nepaisant to, kad teisiškai privalomas reikalavimas keistis informacija apie tam tikrus išankstinius tarpvalstybinius sprendimus dėl mokesčių ir išankstinę kainodaros tvarką taikomas nuo 1977 m.; pavyzdžiui, 2017 m. pranešta apie 17 652 išankstinius tarpvalstybinius sprendimus dėl mokesčių ir išankstinę kainodaros tvarkos, palyginti su 2 529 atvejais 2016 m., 113 atvejų 2015 m. ir 11 atvejų 2014 m.; kadangi sėkmė negali būti vertinama vien pagal bendrą pranešimų apie išankstinius tarpvalstybinius sprendimus dėl mokesčių ir išankstinę kainodaros tvarką skaičiaus padidėjimą, kaip matyti iš „LuxLetters“ atskleistos informacijos;
- P. kadangi Komisijos politinės kontrolės vykdymas yra bendra Parlamento ir Tarybos atsakomybės sritis, įtvirtinta Sutartyse pagal ES sutarties 14 straipsnį, įskaitant jos vykdymo užtikrinimo ir įgyvendinimo politiką, ir kadangi tam reikalinga derama prieiga prie susijusios informacijos; kadangi Komisija yra atskaitinga Europos Parlamentui pagal ES sutarties 17 straipsnio 8 dalį;
- Q. kadangi Komisija iš viso pradėjo 73 pažeidimo nagrinėjimo procedūras, daugiausia susijusias su valstybių narių vėlavimu perkelti į nacionalinę teisę DAB ir nuo 2021 m. sausio mėn. tęsia dvi pažeidimo nagrinėjimo procedūras; kadangi faktas, jog kelių pažeidimo nagrinėjimo procedūrų priežastis buvo netinkamas arba pavėluotas valstybių narių DAB perkėlimas į nacionalinę teisę, pateisina Parlamento poziciją reikalauti, kad Komisija griežtai kontroliuotų Europos teisės aktų mokesčių srityje, o ypač DAB nuostatų, perkėlimą į nacionalinę teisę;
- R. kadangi EBPO 2014 m. sukūrė visuotinių automatinės informacijos mainų standartą ir bendrą duomenų teikimo standartą, o nuo 2021 m. daugiau kaip 100 jurisdikcijų visame pasaulyje įsipareigojo automatiškai keistis informacija apie finansines sąskaitas;
- S. kadangi Parlamentas pripažįsta, jog neturi teisėkūros galių tiesioginio apmokestinimo srityje ir turi tik ribotus teisėkūros įgaliojimus netiesioginio apmokestinimo srityje;
- T. kadangi įgyvendinant DAB sistemą reikėtų vienodai dėmesio skirti mokesčių administratorių pajėgumui ir pasirengimui sudaryti palankesnes sąlygas laikytis reikalavimų bei tarnauti mokesčių mokėtojų interesams;
- U. kadangi Direktyva dėl administracinio bendradarbiavimo apmokestinimo srityje turi būti priemonė koordinuotam nacionalinių mokesčių administracijų darbui stiprinti, tačiau joje turi būti atsižvelgiama ir į šiuos aspektus: i) mokesčių administratorių išteklių didinimą (žmogiškiesiems, finansiniams ir infrastruktūros – daugiausiai skaitmeninės – ištekliams); ii) mokesčių mokėtojų teises, pvz. duomenų apsaugą; iii) profesinių ir verslo paslapčių apsaugą, taikant aukštus kibernetinio saugumo standartus keičiantis informacija; iv) administracinės ir biurokratinės naštos mokesčių mokėtojams ir įmonėms mažinimą; v) mokesčių administratoriams taikomus aukštesnius veiklos rezultatų standartus, nustatant griežtesnius terminus, per kuriuos turi būti užtikrinama atitiktis Europos taisyklėms; ir vi) mūsų įmonių konkurencingumo apsaugą, taikant paprastesnius ir greitesnius būdus, skirtus užtikrinti, kad būtų laikomasi administracinių reikalavimų;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- V. kadangi dėl COVID-19 pandemijos sukeltos ekonomikos krizės vyriausybės turėjo dėti didžiules fiskalines ir biudžetines pastangas, be kita ko, teikdamos pagalbą įmonėms; kadangi tokios paramos gavėjai turi vykdyti savo socialines pareigas, pvz., tinkamai bendradarbiauti su mokesčių institucijomis, kad būtų užtikrintas visapusiškas keitimasis mokesčių informacija;
- W. kadangi keitimosi mokesčių informacija veiksmingumas mažiau priklauso nuo duomenų, kuriais keičiamasi, kiekio, bet daugiau nuo kokybės; kadangi duomenų kokybė ir išsamumas yra labai svarbūs siekiant kuo didesnės naudos iš DAB sistemų; kadangi dėl to, jog nėra viešai prieinamos informacijos apie kiekybinius duomenis, gautus keičiantis informacija pagal DAB1–DAB4, tampa dar sunkiau vykdyti demokratinę nacionalinių parlamentų ir Europos Parlamento priežiūrą;
- X. kadangi, nors vis labiau suskaitmenintoje ir globalizuotoje ekonomikoje esama sudėtingų ir sunkumų keliančių aspektų, tokių kaip skaitmeninis turtas ir kriptoturtas, tebėra svarbu stiprinti nacionalinių mokesčių administratorių bendradarbiavimą šioje srityje; kadangi būtų svarbu nustatyti aiškią kriptoturto apibrėžtį, atitinkančią šiuo metu vykdomą EBPO ir Finansinių veiksnių darbo grupės (FVDG) darbą, siekiant aktyviau kovoti su mokesčių slėpimu ir skatinti sąžiningą apmokestinimą; kadangi kriptovaliutų platinimas yra svarbus klausimas ir į jį turėtų būti atsižvelgiama visais atvejais, kai siekiama stiprinti administracinį bendradarbiavimą, pagrįstą subsidiarumo ir proporcingumo principais;
- Y. kadangi mokesčių politika yra nacionalinio fiskalinio ir mokesčių suverenumo pagrindas ir priklauso nacionalinei kompetencijai; kadangi bet koks svarbus sprendimas Europos lygmeniu turi būti grindžiamas griežtu tarpvyriausybinių logikos, kuri vyrauja šioje Europos integracijos srityje, laikymusi; kadangi svarbūs sprendimai dėl tolesnės integracijos šiuo klausimu visada turi būti priimami atsižvelgiant į sutartis, nacionalinę kompetenciją ir nacionalinį fiskalinį bei mokesčių suverenumą; kadangi Parlamentas pritaria užmojui rasti naujoviškų sprendimų mokesčių klausimais, atsižvelgdamas į institucinę sistemą, kurią norime išaugoti;
- Z. kadangi administracinis bendradarbiavimas apmokestinimo srityje turi būti priemonė, skirta asmenų ir įmonių kovai su mokesčių slėpimu ir mokesčių slėpimu sustiprinti, gerinant komunikacijos kanalus ir veiksmingai keičiantis informacija;
- AA. kadangi viena po kitos atliktos Direktyvos dėl administracinio bendradarbiavimo apmokestinimo srityje peržiūros rodo, kad šis aspektas yra aktualus valstybėms narėms ir Europos politikos formuotojams, ir tai, kad Europos priemonės palaipsniui nuolat plėtojamos vadovaujantis glaudesnio bendradarbiavimo principais, o piliečiai suvokia Europos sprendimų pridėtinę vertę sprendžiant su apmokestinimu susijusius klausimus, visų pirma užkertant kelią mokesčių vengimui, slėpimui ir mokesčiniams sukčiavimui;
- AB. kadangi keitimasis informacija apie asmenų pajamas ir kapitalo prieaugį, ypač apie nekilnojamąjį turtą, yra sudėtingas dėl priedangos įmonių naudojimui;
- AC. kadangi pagal dabartinę sistemą nėra automatiškai keičiamasi informacija apie bendrovių akcijų tikruosius savininkus;
- AD. kadangi šeimos įmonėms dažnai priklauso didelis turtas užsienyje per tiesiogiai valdomas bendroves arba per uždarus investicinius subjektus⁽¹⁴⁾; kadangi tokiose finansų įstaigose gali būti interesų konfliktų, o tai prisideda prie nepatikimos informacijos apie mokesčius teikimo; kadangi mažai apmokestinamose bendrovėse užsienyje laikomų asmenų nerealizuoto kapitalo prieaugiui nacionalinių mokesčių sistemos yra beveik netaikomos; kadangi abiem šiais atvejais turtingiems asmenims suteikiama galimybė kaupti turtą, kurio pagrindą sudaro mažai apmokestinamos pajamos, o vidurinioji klasė gali kaupti turtą tik iš visiškai apmokestinamų pajamų;

⁽¹⁴⁾ Galutinė ataskaita, Ecorys, „Monitoring the amount of wealth hidden by individuals in international financial centres and impact of recent internationally agreed standards on tax transparency on the fight against tax evasion“ („Asmenų turto, slėpiamo tarptautiniuose finansiniuose centruose, dydžio ir neseniai tarptautiniu mastu priimtų mokesčių skaidrumo standartų poveikio kovai su mokesčių slėpimu stebėjimas“).

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

AE. kadangi gerai veikianti ir veiksminga keitimosi informacija sistema gali sumažinti spaudimą biudžetui visose valstybėse narėse;

Aprėptis ir informacijos teikimo reikalavimai

1. palankiai vertina tai, kad ES institucijos nuolat tobulino ir plėtė keitimosi informacija aprėptį siekdamas pažaboti mokesčių sukčiavimą, mokesčių slėpimą ir mokesčių vengimą, įskaitant naujausią pasiūlymą dėl DAB7 ir planus dėl DAB8; vis dėlto pažymi, kad nors DAB sistemos taikymo sritis nuolat didėjo, per mažai dėmesio skirta tiek duomenų kokybės, tiek ir išsamumo gerinimui;

2. pabrėžia, kad mokesčių administratorių keitimasis informacija labai pagerėjo tiek pasauliniu, tiek ES lygmenimis; primena, kad DAB2, DAB3, DAB4, DAB6 ir DAB7 yra tiesiogiai susijusios su EBPO lygmeniu atliekamu darbu; mano, kad pasauliniu mastu sutartos priemonės yra minimalus ES standartas;

3. pažymi, kad mokesčių administratoriai privalo geriau įgyvendinti ir taikyti taisykles, kad būtų galima sumažinti pajamų nedeklaravimo riziką, ir todėl ragina Komisiją užtikrinti geresnį taisyklių laikymąsi; vis dėlto pažymi, kad kai kurių rūšių pajamos ir turtas vis dar nepatenka į taikymo sritį, todėl kyla rizika, kad mokesinės prievolės bus apeinamos; ragina Komisiją įvertinti poreikį ir tinkamiausią būdą ir pateikti konkrečių pasiūlymų į automatinius informacijos mainus įtraukti šią nuosavybės informaciją, pajamų kategorijas ir nefinansinį turtą: a) nekilnojamojo turto ir bendrovių tikruosius savininkus; b) kapitalo prieaugį, susijusį su nekilnojamoju turtu, ir kapitalo prieaugį, susijusį su finansiniu turtu, įskaitant prekybą valiutomis, visų pirma ieškant būdų, kaip geriau informuoti mokesčių administratorius, kad jie galėtų nustatyti realizuotą kapitalo prieaugį; c) su pasauga nesusijusių dividendų pajamas; d) nefinansinį turtą, pvz., grynuosius pinigus, meno kūrinius, auksą ar kitas vertybes, laikomas laisvuosiuose uostuose, muitinės sandėliuose ar seifuose; e) jachtų ir privačių lėktuvų nuosavybės teises; ir f) sąskaitas didesnėse tarpusavio skolinimo, sutelktinio finansavimo ir panašiose platformose;

4. pažymi, kad DAB1 veiksmingumą labai varžo tai, kad valstybės narės yra tik įpareigosotos pranešti mažiausiai dvi pajamų kategorijas; atkreipia dėmesį į pakeitimą, kuriuo valstybės narės įpareigojamos keistis visa turima informacija ne mažiau kaip apie keturių kategorijų pajamas, susijusias su apmokestinamaisiais laikotarpiais nuo 2024 m.; ragina Komisiją atliktus poveikio vertinimą nustatyti, kad būtų privaloma pranešti apie visas į taikymo sritį patenkančias pajamų ir turto kategorijas; ragina valstybes nars sukurti veiksmingus ir prieinamus registrus keitimosi informacija tikslais; pažymi, kad tokios pastangos taip pat bus naudingos renkant mokesčius šalies viduje;

5. atkreipia dėmesį į tai, kad kyla sunkumų renkant informaciją apie e. pinigus ir (arba) kriptoturtą ir įtraukiant juos į automatinius informacijos mainus, nes šis turtas tvarkomas be tarpininkų; ragina sukurti išsamią informacijos apie e. pinigus ir kriptoturtą rinkimo sistemą;

6. pažymi, kad duomenis teikiančių finansų įstaigų (FI) ir sąskaitų rūšių, apie kurias turi būti pranešama pagal DAB2, apibrėžtis siejama su taisyklių apėjimo ir didesnės biurokratijos rizika; ragina Komisiją įvertinti poreikį ir prirėikus pateikti pasiūlymą ataskaitų teikimo prievoles taikyti ir kitoms atitinkamoms finansų įstaigoms, sykiu vengiant papildomos biurokratijos, tačiau pakeisti sprendimą dėl privačių uždaru investicinių subjektų priskyrimo prie finansų įstaigų, persvarstyti apibrėžtį dėl neįtrauktų sąskaitų ir panaikinti ribas, taikomas jau esamoms subjektų sąskaitoms; primena, kad įdiegtas tinkamas IT sistemos, taikant nulines išimtis ir nulines ribas galima sumažinti biurokratiją; ragina Komisiją įvertinti finansų įstaigų pareigą tais atvejais, kai nėra informacijos, apie kurią reikia pranešti, pateikti „nulinius“ pranešimus, siekiant sumažinti biurokratiją;

7. pažymi, kad DAB 3 esama tam tikrų aklyjų zonų ir ji gali turėti nenumatytą neigiamą poveikį, pvz., mokesčių administratoriai nesikeičia informacija apie išankstinius tarpvalstybinius sprendimus dėl mokesčių, jei jie yra pernelyg palankūs, arba jie taiko neoficialius susitarimus, kad išvengtų mainų, kaip matyti iš šešėlinės sprendimų dėl mokesčių praktikos, kuri buvo atskleista Liuksemburgo „informaciniuose laiškuose“; apgailestauja dėl to, kad didelės grynosios vertės turto turintiems asmenims taikomos lengvatinės sąlygos; todėl ragina išplėsti informacijos mainų pagal DAB 3 taikymo sritį įtraukiant neoficialius susitarimus, ne išankstinius (pavyzdžiui, po sandorio sudarytus susitarimus arba susitarimus, sudarytus užpildžius mokesčių deklaracijas) susitarimus dėl kainodaros tvarkos ir tarpvalstybinius sprendimus dėl mokesčių, fizinius asmenis ir sprendimus, kurie vis dar galioja, bet buvo priimti, iš dalies pakeisti arba atnaujinti iki 2012 m.; apgailestauja, kad iki šiol nebuvo atsizvelgta į ankstesnius Europos Parlamento raginimus šiuo klausimu; apgailestauja, kad pagal DAB 3 teikiama informacija nėra kokybiška ir kad valstybių narių mokesčių administratoriai kol kas ja plačiai nesinaudoja; pataria mokesčių administratoriams siųsti specialų pranešimą, kai bendrovė, kuriai taikomas sprendimas dėl mokesčių pagal DAB 3, apmokestinama pagal veiklos vietą;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

8. apgailestauja, kad dvišaliai ir daugiašaliai susitarimai dėl išankstinės kainodaros tvarkos neįtraukti į informacijos mainus pagal DAB3, jei pagal susijusį tarptautinį susitarimą dėl mokesčių jų atskleisti neleidžiama; ragina valstybes nares iš naujo derėtis dėl galiojančių ir nepritarti jokiems būsimiems tarptautiniams susitarimams dėl mokesčių, pagal kuriuos neleidžiama atskleisti išankstinės kainodaros tvarkos;
9. apgailestauja, kad centriniame kataloge pateikiama informacijos apie tarpvalstybinius susitarimus dėl mokesčių ir išankstinės kainodaros tvarkos santrauka dažnai yra pernelyg trumpa, kad ją būtų galima naudoti neprašant papildomos informacijos; ragina Komisiją parengti gaires, ką mokesčių administratoriai turėtų įtraukti į santrauką; ji turėtų apimti visą susijusį tiesioginį ir netiesioginį poveikį mokesčiams, pvz., galiojančius mokesčių tarifus;
10. apgailestauja dėl Liuksemburge taikomos šešėlinės sprendimų dėl mokesčių praktikos, kaip matyti iš „LuxLetters“ atskleistos informacijos, dėl ko sudaromi neformalūs susitarimai ir apie juos nepranešama, kaip reikalaujama pagal DAB 3; primygtinai ragina Komisiją skubiai įvertinti, ar Liuksemburgas ir kitos valstybės narės, kuriose taikoma panaši praktika, pažeidžia DAB 3 reikalavimus, ir prirėikus pradėti pažeidimo nagrinėjimo procedūras;
11. palankiai vertina tai, kad daug valstybių, įskaitant daugelį valstybių narių, skelbia nuasmenintą ir apibendrintą informaciją, gautą iš ataskaitų pagal šalis, kaip reikalaujama pagal DAB4 arba BEPS veiksmų plano 13 veiksmą; apgailestauja, kad kelios valstybės narės neskelbia šios informacijos tarptautinėse duomenų bazėse; ragina laikytis suderinto požiūrio šiuo klausimu ir primygtinai ragina Komisiją įtraukti šį reikalavimą į kitą DAB redakciją;
12. rekomenduoja persvarstyti tarptautinių įmonių, kurios turi keletą subjektų toje pačioje jurisdikcijoje, teikiamos informacijos apimtį, siekiant pagerinti informacijos kokybę ir išvengti pernelyg didelių reikalavimų laikymosi išlaidų;
13. pažymi, kad privalomos atskleisti informacijos pagal DAB6 teikimo nuoseklumą neigiamai veikia tai, kad pavienės valstybės narės skirtingai aiškina požymius; todėl ragina aiškiau suformuluoti A ir B kategorijų pagrindinės naudos kriterijaus požymius;
14. primena, kad DAB nuostatos taikomos visoms įmonėms, kurios privalo teikti ataskaitas; vis dėlto primena, kad tarptautinių įmonių ir MVĮ atitikties politika labai skiriasi, ir į tai turi būti atsižvelgta ateityje persvarstant DAB; todėl supranta, kad reikia mažinti MVĮ reikalavimų laikymosi išlaidas ir administracinę našta;
15. primena, kad Europos administracinio bendradarbiavimo taisyklės nepakeičia nacionalinių taisyklių, o veikiau nustato minimalius keitimosi informacija ir bendradarbiavimo veiksmų standartus;
16. pripažįsta, kad siekiant pagerinti DAB tikslus, daugiausia dėmesio turi būti skiriama esamų įgyvendinimo ir stebėsenos spragų šalinimui, o ne naujų teisėkūros taisyklių kūrimui;

Išsamaus patikrinimo pareiga ir tikroji nuosavybė

17. pažymi, kad informacijos, kuria keičiamasi, kiekis yra didelis, tačiau jos kokybė nepakankama; palankiai vertina Europos Audito Rūmų (EAR) rekomendacijas; pažymi, kad bendros sąskaitos finansų įstaigoms kelia tam tikrų sunkumų; yra susirūpinęs dėl to, kad netikslai arba pasenusi informacija apie finansų įstaigų rezidavimo vietą mokesčių tikslais ir piktnaudžiavimas naudojantis keliomis rezidavimo vietomis gali lemti keitimosi informacija neveiksmingumą, kai ją privaloma teikti; apgailestauja dėl auksinės vizos ir pilietybės programos naudojimo siekiant apeiti keitimosi informacija reikalavimą ir pakartoja savo raginimą palaipsniui panaikinti visas tokias galiojančias sistemas; ragina Komisiją išplėsti pažeidimo nagrinėjimo procedūrą įtraukiant visas valstybes nares, taikančias auksinės vizos programą; ragina nustatyti griežtesnes vykdymo užtikrinimo procedūras valstybių narių lygmeniu ir sukurti nacionalines sankcijų sistemas, kurias jos taikytų už neteisėtus ar neišsamius pranešimus ir kurios turėtų veiksmingą atgrasomąjį poveikį; ragina Komisiją įtraukti patikrinimus vietoje valstybėse narėse ir įvertinti jų stebėsenos sistemų veiksmingumą; ragina valstybes nares sukurti pagal DAB pateiktų duomenų kokybės ir išsamumo patikrų sistemą, reguliariai teikti grįžtamąją informaciją apie gautą informaciją, pranešti Komisijai apie intervencijų naudingumą siekiant pagerinti sprendimų priėmimą ateityje ir nustatyti procedūras, skirtas įpareigotiems pranešti subjektams patikrinti, atsižvelgiant į siunčiamų duomenų kokybę ir išsamumą; pripažįsta, kad informacija, kuria valstybės narės keičiasi per DAB ir pagrindines sistemas, yra konfidenciali;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

18. atkreipia dėmesį į tai, kad nėra nustatyta jokių sankcijų finansų įstaigoms, kurios neteikia informacijos arba ją teikia klaidingą ar neteisingą, ir kad priemonės atskirose valstybėse narėse labai skiriasi; primena, kad pagal DAB2 25a straipsnį valstybės narės ataskaitas teikiantiems subjektams turėtų taikyti veiksmingas, proporcingas ir atgrasomas sankcijas; apgailestauja, kad Komisija nevertina sankcijų dydžio ar atgrasomojo poveikio kiekvienoje valstybėje narėje, taip pat kad ji nepateikė jokių palyginimo kriterijų ar gairių šiuo klausimu; ragina taikyti labiau suderintas ir veiksmingesnes sankcijas už reikalavimų nesilaikymą, kurios turėtų atgrasomąjį poveikį;

19. rekomenduoja įtraukti žymeklį, kuris rodytų bendrą skirtingų sąskaitų turėtojų nuosavybę, siekiant išvengti ataskaitų dubliavimo ir palengvinti tikslų sąskaitų likučių identifikavimą; be to, siūlo, kad subjektai galėtų registruoti kiekvieno sąskaitos turėtojo nuosavybės dalį ir pažymėti, kai sąskaita priklauso skirtingų jurisdikcijų savininkams;

20. pažymi, kad pagal DAB5 mokesčių institucijoms suteikiama prieiga prie informacijos apie tikruosius savininkus, kuri renkama pagal kovos su pinigų plovimu taisyklės; pažymi, kad penktąją kovos su pinigų plovimu direktyva (AMLD5) išplėsta kovos su pinigų plovimu ir DAB sąveikos apimtis, o valstybės narės iki 2020 m. sausio 10 d. turėjo perkelti AMLD5 į nacionalinę teisę; taip pat pažymi, kad dėl šios priežasties DAB veiksmingumas labai priklauso nuo valstybių narių lygmeniu galiojančių kovos su pinigų plovimu direktyvų; atkreipia dėmesį į tai, kad DAB veiksmingumą mažina netinkamas šių direktyvų įgyvendinimas, veiksmingo vykdymo užtikrinimo stoka ir nepašalinami kovos su pinigų plovimu sistemos trūkumai, pavyzdžiui, i) tai, kad atskirų sąskaitų, laikomų per aktyvius nefinansinius subjektus, atveju tikroji nuosavybė nenustatoma, ii) trūksta informacijos apie nekilnojamojo turto ir gyvybės draudimo sutarčių tikruosius savininkus, iii) nėra tarpusavyje susijusių nacionalinių registrų, visų pirma nekilnojamojo turto registrų, kuriuose būtų nurodyti tikrieji savininkai, ir iv) nėra bendros tikrosios nuosavybės, išsamaus patikrinimo ir mokestinio nusikaltimo apibrėžties;

21. apgailestauja dėl esamos AMLD4 perkėlimo į nacionalinę teisę padėties visose valstybėse narėse ⁽¹⁵⁾, t. y. kad Komisija 2020 m. gruodžio mėn. pradėjo pažeidimo nagrinėjimo procedūras prieš 8 valstybes nares ir 2021 m. vasario mėn. prieš tris valstybes nares ⁽¹⁶⁾, pažymi, kad šių nuostatų perkėlimo į nacionalinę teisę terminas buvo 2017 m. birželio 27 d.; taip pat apgailestauja, kad dėl AMLD5 ⁽¹⁷⁾, kurios perkėlimo į nacionalinę teisę terminas buvo 2020 m. sausio 10 d., prieš 16 valstybių narių pradėtos pažeidimo nagrinėjimo procedūros ⁽¹⁸⁾;

22. susirūpinęs pažymi, kad FATF atliktas naujausias valstybių kovos su pinigų plovimu priemonių vertinimas parodė, jog 18 į vertinimą įtrauktų valstybių narių ⁽¹⁹⁾ rezultatai nebuvo geri pagal pagrindinius veiksmingumo rodiklius, pvz., reitinguojant pagal tinkamą kovos su pinigų plovimu priemonių taikymą, daugumos valstybių narių veiksmingumo lygis buvo įvertintas kaip „vidutinis“ arba „mažas“ ir tik Ispanijos veiksmingumo lygis buvo įvertintas kaip „didelis“, nors nė viena valstybė narė nepasiekė „aukšto“ veiksmingumo ⁽²⁰⁾ lygio;

23. pastebi, kad siekiant nuslėpti galutinius tikruosius savininkus naudojamos vis sudėtingesnės struktūros ir tai trukdo veiksmingai įgyvendinti kovos su pinigų plovimu taisyklės; taip pat atkreipia dėmesį į tyrimo „OpenLux“ atskleistus trūkumus; mano, kad nereikėtų nustatyti ribos, kurią pasiekus būtų privaloma pranešti apie tikruosius savininkus; pakartoja savo nuomonę, kad patikos fondų tikriesiems savininkams turėtų būti taikomas toks pat skaidrumo lygis, kaip ir bendrovėms, kurioms taikoma AMLD5, sykiu užtikrinant tinkamas apsaugos priemones;

⁽¹⁵⁾ 2020 m. lapkričio 25 d. informacija Žr. Europos Komisijos interneto svetainę Kovos su pinigų plovimu direktyvos IV (Ketvirtoji kovos su pinigų plovimu direktyva) perkėlimo į nacionalinę teisę padėtį adresu https://ec.europa.eu/info/publications/anti-money-laundering-directive-4-transposition-status_en.

⁽¹⁶⁾ 2020 m. gruodžio 22 d. informacija: Čekija, Danija, Estija, Airija, Italija, Liuksemburgas, Rumunija ir Slovakija (žr. Europos Komisijos interneto svetainę: https://ec.europa.eu/info/strategy/decision-making-process_en) 2021 m. vasario mėn. prieš Vokietiją, Portugaliją ir Rumuniją buvo pradėtos dar trys pažeidimo nagrinėjimo procedūros https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/inf_21_441.

⁽¹⁷⁾ 2020 m. lapkričio 25 d. informacija. Žr. Europos Komisijos interneto svetainę Kovos su pinigų plovimu direktyvos V (Penktoji kovos su pinigų plovimu direktyva) perkėlimo į nacionalinę teisę padėtį adresu https://ec.europa.eu/info/publications/anti-money-laundering-directive-5-transposition-status_en

⁽¹⁸⁾ 2020 m. gruodžio 22 d. informacija: Austrija, Belgija, Čekija, Estija, Graikija, Vengrija, Airija, Italija, Kipras, Liuksemburgas, Nyderlandai, Portugalija, Rumunija, Slovakija, Slovėnija ir Ispanija. Žr. Europos Komisijos svetainę: https://ec.europa.eu/info/strategy/decision-making-process_en.

⁽¹⁹⁾ Airija, Austrija, Belgija, Čekija, Danija, Graikija, Italija, Ispanija, Kipras, Latvija, Lietuva, Malta, Portugalija, Slovakija, Slovėnija, Suomija, Švedija ir Vengrija.

⁽²⁰⁾ Finansinių veiksmų darbo grupė, 4-asis reitingas, 2020 m. lapkričio mėn., Austrija, Belgija, Čekija, Danija, Kipras, Graikija, Vengrija, Airija, Italija, Ispanija, Latvija, Lietuva, Malta, Portugalija, Slovakija, Slovėnija, Suomija ir Švedija.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

24. ragina Europos Komisiją laiku pateikti kovos su pinigų plovimu direktyvos ir DAB sąveikos vertinimą;

Teisiniai ir praktiniai uždaviniai

25. pažymi, kad Komisija stebi DAB teisės aktų perkėlimą į valstybių narių nacionalinę teisę; tačiau atkreipia dėmesį į tai, kad iki šiol ji nesiėmė tiesioginių ir efektyvių veiksmų, kad išspręstų nepakankamos valstybių narių siunčiamų duomenų kokybės problemą, taip pat nerengė vizitų į valstybes nares ir neužtikrino valstybių narių už DAB informacijos teikimo nuostatų pažeidimus skiriamų sankcijų veiksmingumo; ragina Komisiją aktyviau imtis veiklos šioje srityje ir tiesioginių bei efektyvių veiksmų siekiant spręsti valstybių narių siunčiamų duomenų kokybės trūkumo problemą, tobulinti gaires valstybėms narėms dėl DAB teisės aktų įgyvendinimo, atlikti rizikos analizę ir naudoti gautą mokesčių informaciją, taip pat pradėti pažeidimų nagrinėjimo procedūras, be kita ko, be kita ko, pasinaudojant Pasaulinio forumo ⁽²¹⁾ ir Finansinių veiksmų darbo grupės peržiūromis; ragina Europos Komisiją būsimoje DAB sistemos peržiūrose pirmenybę teikti duomenų kokybės gerinimui;

26. susirūpinęs pažymi, kad 2019 m. Komisijos vertinime atkreiptas dėmesys į tai, kad valstybės narės, keisdamosi informacija, dažnai neviršija būtiniausių DAB reikalavimų, ir tai prisidėjo prie „cum-ex“ ir „cum-cum“ mokestinio sukčiavimo skandalo; ypač pažymi, kad valstybės narės nepakankamai bendradarbiavo naudodamosi atitinkamais mechanizmais, pvz., spontaniškais mainais, siekdamos įspėti kitas atitinkamas valstybes nares apie tokias sistemas; taip pat pažymi, kad tik kelios valstybės narės turi išsamią informaciją apie visas šešias DAB1 pajamų ir kapitalo kategorijas; pabrėžia, kad reikia veiksmingesnių, išsamesnių ir dažnesnių mainų;

27. susirūpinęs pažymi, kad Pasaulinis forumas neseniai įvertino bendro duomenų teikimo standarto ⁽²²⁾, vadinamo DAB2, teisinį įgyvendinimą ES, ir pažymi, kad, remiantis Pasaulinio forumo tarpusavio vertinimu, ne visos valstybės narės visapusiškai laikosi reikalavimų; ragina Komisiją atidžiai stebėti valstybes nares ir pradėti pažeidimo nagrinėjimo procedūras, kol visos valstybės narės visapusiškai laikysis reikalavimų; laukia Pasaulinio forumo tarpusavio vertinimo dėl bendro duomenų teikimo standarto praktinio įgyvendinimo ir ragina Komisiją bei valstybes nares kruopščiai pasirengti šiam procesui;

28. apgailestauja, kad valstybės narės retai susieja siunčiamą informaciją su mokesčių mokėtojo gyvenamosios vietos šalies išduodamu MMIN; pažymi, kad tik Lietuva ir Airija turi priimančiosios šalies pripažintą mokesčių mokėtojo identifikacinį numerį (MMIN) ⁽²³⁾; be to, pažymi, kad dalijimasis galiojančiais mokesčių mokėtojų identifikaciniais numeriais yra labai svarbus norint užtikrinti veiksmingus informacijos mainų procesus; pažymi, kad taip pat turėtų būti pranešama apie bendrovių MMIN, kad būtų dar lengviau suderinti su mokesčiais susijusią informaciją; primena, kad visomis priemonėmis, kuriomis siekiama palengvinti mokesčių mokėtojų tapatybės nustatymą, turi būti gerbiamos pagrindinės teisės, ypač teisė į privatumą ir duomenų apsaugą;

29. palankiai vertina DAB7 nustatytą reikalavimą į DAB1 ir DAB2 įtraukti gyvenamosios vietos valstybės narės MMIN siekiant pagerinti duomenų susiejimą ir identifikavimą visose valstybėse narėse, nes tinkamas mokesčių mokėtojų identifikavimas yra labai svarbus siekiant veiksmingo mokesčių administratorių keitimosi informacija; yra susirūpinęs dėl to, kad didelis informacijos kiekis nėra suderinamas su atitinkamais mokesčių mokėtojais ir nepakankamai panaudojamas, todėl atsiranda apmokestinimo trūkumų;

30. ragina Komisiją glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis sukurti mokesčių mokėtojų identifikacinių numerių patvirtinimo priemonę; pažymi, kad tokia patvirtinimo priemonė labai padidintų finansinių priemonių ataskaitų teikimo veiksmingumą ir atitinkamai sumažintų šių institucijų reikalavimų laikymosi išlaidas; ragina Komisiją, atlikus tinkamą analizę ir poveikio vertinimą, persvarstyti Europos MMIN sukūrimą; ragina valstybes nares užtikrinti sistemingesnę nesuderintų DAB1 ir DAB2 duomenų analizę ir nustatyti gautos informacijos sisteminės rizikos analizei skirtas procedūras;

31. pažymi, kad keitimasis informacija pagal prašymą dažnu atveju pasirodė esantis neišsamus ir reikėjo pateikti papildomų paaiškinimų; apgailestauja, kad keisdamosi informacija pagal prašymą institucijos nuo prašymo gavimo dienos dažnai užtrunka iki šešių mėnesių ar ilgiau, kol informacija pateikiama; apgailestaudamas pažymi, kad nėra nustatyta terminų, per kuriuos reikia pasikeisti informacija apie tolesnius veiksmus, todėl tai sudaro galimybių delsti dar labiau; ragina

⁽²¹⁾ Pasaulinis skaidrumo ir keitimosi informacija mokesčių tikslais forumas.

⁽²²⁾ <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/175eef4-en.pdf?expires=1614245801&id=id&accname=ocid194994&checksum=C36736F5E5628939095D507381D7D7C5>

⁽²³⁾ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/662603/EPRS_STU\(2021\)662603_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/662603/EPRS_STU(2021)662603_EN.pdf)

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

Komisiją persvarstyti šią nuostatą, kad apsisikeitimas informacija, įskaitant ir susijusius tolesnius prašymus, vyktų ne ilgiau kaip tris mėnesius; siūlo suteikti Komisijai įgaliojimus sistemingai vertinti trečiųjų valstybių bendradarbiavimo lygį; ragina Komisiją įvertinti požymius, rodančius, kad keitimasis informacija pagal prašymą su daugeliu trečiųjų valstybių, įskaitant Šveicariją, yra nepatenkinamas;

32. apgailestauja dėl to, kad Pasaulinio forumo atliktame tarpusavio vertinime dėl keitimosi informacija pagal prašymą viena valstybė narė – Malta – gavo bendrą įvertinimą „iš dalies atitinka“, kas reiškia, jog keitimosi informacija pagal prašymą standartas yra įgyvendintas tik iš dalies, o tai turi didelį praktinį poveikį⁽²⁴⁾; pažymi, kad 19 valstybių narių nevisiškai laikosi nuostatų dėl nuosavybės ir tapatybės informacijos⁽²⁵⁾; pažymi, kad šešios valstybės narės nevisiškai laikosi apskaitos informacijos reikalavimų⁽²⁶⁾; pažymi, kad penkios valstybės narės nevisiškai laikosi nuostatų dėl bankų informacijos⁽²⁷⁾; pažymi, kad septynios valstybės narės nevisiškai laikosi priegios prie informacijos reikalavimų⁽²⁸⁾; pažymi, kad trys valstybės narės nevisiškai laikosi nuostatų dėl teisių ir apsaugos priemonių⁽²⁹⁾; pažymi, kad penkios valstybės narės nevisiškai laikosi nuostatų keitimosi informacija mechanizmų⁽³⁰⁾; pažymi, kad trys valstybės narės nevisiškai laikosi nuostatų dėl konfidencialumo⁽³¹⁾; pažymi, kad trys valstybės narės nevisiškai laikosi nuostatų dėl teisių ir apsaugos priemonių⁽³²⁾; pažymi, kad devynios valstybės narės nevisiškai laikosi nuostatų dėl atsakymų kokybės ir teikimo laiku⁽³³⁾; pažymi, kad apibendrinant tik aštuoniose valstybėse narėse nenustatyta jokių esminių trūkumų⁽³⁴⁾; taip pat apgailestauja dėl to, kad 18-oje valstybių narių nustatyta reikšmingų trūkumų⁽³⁵⁾; labai apgailestauja dėl to, kad kai kurių valstybių narių vertinimas konkrečiais klausimais, pvz., nuosavybės ir tapatybės informacijos klausimais, yra žemas; ragina valstybes nares per kitą tarpusavio vertinimą pasiekti reikalavimus atitinkantį reitingą; pažymi, kad prasti valstybių narių rezultatai labai kenkia ES patikimumui tarptautiniu mastu kovojant su mokesčių slėpimu ir vengimu; tikisi, kad Komisija nedelsdama panaudos visas teises ir neteises priemones, siekdama užtikrinti, kad teisės aktai būtų tinkamai įgyvendinami; ragina Komisiją vykdyti pažeidimo nagrinėjimo procedūras, kol visos valstybės narės visapusiškai laikysis reikalavimų; todėl ragina valstybes nares visapusiškai išsipareigoti siekti DAB tikslų ir taikyti gerąją keitimosi informacija patirtį;

33. palankiai vertina Komisijos pasiūlymą DAB7 patikslinti numatomo reikalingumo standartą, kuris turi būti taikomas keičiantis informacija pagal prašymą, ir ragina Komisiją parengti gaires, kuriomis būtų užtikrintas standartizuotas požiūris ir veiksmingesnis keitimosi informacija pagal prašymą nuostatų taikymas;

34. palankiai vertina tai, kad Komisija suteikė valstybėms narėms įvairių priemonių, skirtų informacijos mainams ir geriausiai praktikai plėtoti, taip pat kad teikiama IT parama, visų pirma pagal programą „Fiscalis 2020“; pabrėžia, kad reikia toliau skatinti keitimąsi geriausios praktikos pavyzdžiais ir parengti informacijos, ypač susijusios su DAB3 ir DAB4, naudojimo gaires;

35. pažymi, jog tam, kad pagal DAB gautą informaciją būtų galima naudoti su mokesčiais nesusijusiais klausimais, reikia gauti išankstinį siunčiančiosios valstybės narės leidimą, kuris ne visada suteikiamas, net jei ta informacija galėtų būti naudinga didinant baudžiamųjų ir kitų tyrimų veiksmingumą, o prašymas paprastai teikiamas dėl pagrįstų priežasčių; primygtinai ragina užtikrinti, kad informaciją, kuria keičiamasi pagal DAB, visada būtų leidžiama naudoti kitais nei mokesčių tikslais, kai tai nedraudžiama pagal gaunančiosios valstybės narės teisės aktus teisėsaugos tikslais; atsižvelgdamas į tai, primygtinai ragina valstybes nares visapusiškai išsipareigoti laikytis aukštų pagrindinių teisių standartų piliečių, kaip mokesčių mokėtojų, atžvilgiu;

⁽²⁴⁾ https://www.oecd-ilibrary.org/taxation/global-forum-on-transparency-and-exchange-of-information-for-tax-purposes-malta-2020-second-round_d92a4f90-en

⁽²⁵⁾ Estija, Austrija, Vengrija, Belgija, Liuksemburgas, Bulgarija, Kroatija, Nyderlandai, Kipras, Lenkija, Čekija, Portugalija, Danija, Rumunija, Slovakija, Graikija, Vokietija, Malta ir Ispanija. Šaltinis: 25–34 išnašos: https://www.oecd-ilibrary.org/taxation/global-forum-on-transparency-and-exchange-of-information-for-tax-purposes-peer-reviews_2219469x?_ga=2.61374444.131706240.1621422687-1265388792.1602508229

⁽²⁶⁾ Kroatija, Kipras, Graikija, Slovakija, Ispanija ir Malta.

⁽²⁷⁾ Vengrija, Malta, Nyderlandai, Danija ir Slovakija.

⁽²⁸⁾ Austrija, Vengrija, Belgija, Latvija, Čekija, Portugalija ir Slovakija.

⁽²⁹⁾ Vengrija, Belgija ir Liuksemburgas.

⁽³⁰⁾ Austrija, Latvija, Kipras, Čekija ir Portugalija.

⁽³¹⁾ Belgija, Latvija ir Vengrija.

⁽³²⁾ Vengrija, Latvija ir Čekija.

⁽³³⁾ Italija, Malta, Prancūzija, Liuksemburgas, Bulgarija, Portugalija, Rumunija, Graikija ir Vokietija.

⁽³⁴⁾ Estija, Italija, Suomija, Lietuva, Prancūzija, Slovėnija, Švedija ir Airija.

⁽³⁵⁾ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/662603/EPRS_STU\(2021\)662603_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/662603/EPRS_STU(2021)662603_EN.pdf)

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

36. apgailestauja, kad Taryba susilpnino Komisijos pasiūlytus DAB7 pakeitimus, ypač susijusius su bendrais audитаis ir grupiniais prašymais; ragina Tarybą persvarstyti savo dabartinę poziciją ir priimti Komisijos siūlomus pakeitimus; pažymi, kad grupinių prašymų yra labai nedaug, o 2017 m. tik penkios valstybės narės gavo vieną ar daugiau grupinių prašymų; ragina Komisiją parengti standartinę grupinio prašymo formą ir įtraukti ją į atitinkamą įgyvendinimo reglamentą⁽³⁶⁾; primena, kad norint užtikrinti, jog ši galimybė, taip pat vykdomi vienalaikiai patikrinimai, duotų rezultatų, mokesčių administratorių darbuotojams būtina surengti svarbiausius mokymus užsienio mokesčių teisės aktų, kalbų, specializacijos, tarpasmeninių igūdžių srityse;

37. pripažįsta keitimosi geriausios praktikos pavyzdžiais ir nuolatinės Komisijos paramos nacionalinių mokesčių administratorių įgalinimo srityje pridėtinę vertę; pabrėžia ypatingą programos „Fiscalis 2020“ vaidmenį šioje srityje; vis dėlto primena, kad nacionalinėms mokesčių administracijoms reikia gerokai padidinti žmogiškuosius, finansinius ir infrastruktūros išteklius; todėl ragina valstybes nares išsipareigoti pakankamai investuoti į nacionalines mokesčių administracijas; laukia naujosios projekto „Fiscalis“ grupės išvadų dėl pažangiosios analizės naudojimo siekiant įvertinti duomenų kokybę bendroje sistemoje;

38. atkreipia dėmesį į EAR išvadas⁽³⁷⁾, kad galima nuveikti daugiau stebėsenos, duomenų kokybės užtikrinimo ir gautos informacijos naudojimo srityse, kad keitimasis mokesčių informacija būtų veiksmingesnis; ragina Komisiją ir valstybes nares ateityje rengiant DAB sistemą atsižvelgti į EAR išvadas;

Prieiga prie duomenų ir stebėseną

39. labai susirūpinęs pažymi, kad nėra pakankamai įrodymų įvertinti ataskaitų pagal DAB1 ir DAB2 nuostatas kokybei, nes tik kelios valstybės narės sistemingai atlieka duomenų, kuriais keičiamasi pagal DAB1 ir DAB2, kokybės patikras; reiškia didelį susirūpinimą dėl to, kad pateikiama nepakankamai informacijos, o ta informacija, kuri pateikiama, yra nepakankamai panaudojama; taip pat pažymi, kad per mažai stebimas sistemos veiksmingumas; apgailestauja dėl to, kad viešai prieinamų duomenų apie informacijos mainus pagal DAB nuostatas nepakanka, kad būtų galima tinkamai įvertinti keitimosi informacija raidą ir jo veiksmingumą;

40. pažymi, kad nėra bendros ES tvarkos sistemos veiksmingumui ir rezultatams stebėti, todėl didėja rizika, kad pateikti duomenys bus neišsamūs arba netikslūs; be to, pažymi, kad tik kelios valstybės narės yra nustačiusios ir taiko informacijos, kurią finansų įstaigos teikia pagal DAB2, audito procedūras;

41. apgailestauja, kad, anot Audito Rūmų, Komisija aktyviai nestebi šių teisės aktų įgyvendinimo, neteikia pakankamų gairių ir nematuoja sistemos rezultatų ir poveikio; yra labai susirūpinęs dėl to, kad tik viena iš penkių Audito Rūmų tikrintų valstybių narių atliko duomenų kokybės patikras, tačiau ir jos buvo atliekamos tik rankiniu būdu tikrinant ribotą duomenų imtį ir nebuvo vykdomos sistemingai;

42. atkreipia dėmesį į tai, kad susiejimo rodikliai rodo, jog didelis informacijos kiekis nėra panaudojamas, nes jie nesiejami su atitinkamais mokesčių mokėtojais, o valstybės narės neatlieka papildomų nesusietų duomenų patikrų; ragina Komisiją ir valstybes nares nustatyti bendrą sistemą DAB poveikiui ir sąnaudoms bei naudai įvertinti ir užtikrinti, kad keitimasi informacija pagal DAB būtų galima visapusiškai patikrinti ir atsekti duomenų kilmę, į kiekvieną duomenų rinkinį įtraukiant kilmės identifikatorių; ragina Komisiją skelbti metinę valstybių narių gautos informacijos santrauką, paisant mokesčių mokėtojų teisių ir konfidencialumo; tačiau pažymi, kad tame pranešime turi būti pateikti apibendrinti ir išsamūs duomenys, kad Parlamentas galėtų vykdyti tinkamą demokratinę priežiūrą; pažymi, kad Komisijai perduota informacija neturėtų būti laikoma griežtai konfidencialia, jei jos negalima priskirti pavieniams mokesčių mokėtojams; pakartoja, kad Komisija turėtų teisę rengti ir skelbti ataskaitas bei dokumentus, naudodamasi informacija, kuria pasidalyta anonimiškai,

⁽³⁶⁾ 2015 m. gruodžio 15 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2015/2378, kuriuo nustatomos išsamios tam tikrų Tarybos direktyvos 2011/16/ES dėl administracinio bendradarbiavimo apmokestinimo srityje nuostatų įgyvendinimo taisyklės ir panaikinamas įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 1156/2012 (OL L 332, 2015 12 18, p. 19).

⁽³⁷⁾ <https://www.eca.europa.eu/en/Pages/DocItem.aspx?did=57680>

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

kad būtų paisoma mokesčių mokėtojų teisės į konfidencialumą, ir laikantis Reglamento (EB) Nr. 1049/2001⁽³⁸⁾ dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais;

43. ragina Komisiją kasmet skelbti visų valstybių narių nuasmenintus ir apibendrintus ataskaitų pagal šalis statistinius duomenis; ragina valstybes nares perduoti gautas ataskaitas pagal šalis atitinkamoms Komisijos tarnyboms;

44. pabrėžia, kad 2019 m. Komisijos atliktas vertinimas parodė, jog būtina nuosekliai stebėti DAB sistemos veiksmingumą; ragina valstybes nares kasmet Komisijai teikti statistinius duomenis, informaciją apie papildomas mokesčines pajamas ir visą kitą susijusią informaciją, kad būtų galima tinkamai įvertinti visų informacijos mainų veiksmingumą; reikalauja, kad keitimosi informacija pagal prašymą atveju pateikta informacija būtų suskirstyta pagal šalis, laikantis duomenų apsaugos taisyklių; ragina Komisiją toliau tinkamai stebėti ir vertinti keitimosi informacija veiksmingumą, todėl prašo iki 2023 m. sausio mėn. atlikti naują išsamų vertinimą;

45. pabrėžia, kad mokesčių administratoriai turėtų visapusiškai išnaudoti skaitmeninę pertvarką ir jos potencialą užtikrinti veiksmingesnę informacijos paskirstymą, taip pat sumažinti reikalavimų laikymosi išlaidas ir nereikalingą biurokratiją; pabrėžia, kad sykiu reikia atitinkamai didinti mokesčių administratoriams skiriamus finansinius, žmogiškuosius ir IT išteklius;

Derėjimas su kitomis nuostatomis

46. pripažįsta, kad DAB nuostatos iš esmės atitinka EBPO bendro duomenų teikimo standartus ir iš esmės atitinka JAV Užsienio sąskaitoms taikomų mokesčių prievolių vykdymo aktą (FATCA), nors kai kuriais reikšmingais aspektais nuo jo skiriasi;

47. apgailestauja, kad vykdant FATCA stokojama abipusiškumo; atkreipia dėmesį į tai, kad Jungtinės Valstijos tampa svarbia valstybe, ne JAV piliečių finansinių paslapčių saugotoja; atkreipia dėmesį į šias dvi pagrindines spragas: dalijamasi informacija tik apie JAV priklausantį turtą ir nesikeičiama informacija apie tikruosius savininkus; ragina Komisiją ir valstybes nares pradėti naujas derybas su Jungtinėmis Valstijomis EBPO, kad būtų užtikrintas visiškasis abipusiškumas įgyvendinant bendrai sutartą ir sustiprintą bendro duomenų teikimo standarto sistemą; pabrėžia, kad tai leistų pasiekti didelės pažangos, sumažinti finansų įstaigų reikalavimų laikymosi išlaidas ir gerokai sumažinti biurokratinę naštą; ragina Komisiją ir valstybes nares pradėti derybas dėl JT mokesčių konvencijos;

48. apgailestauja dėl šalutinio poveikio, kurio FATCA tebeturi vadinamiesiems atsitiktiniams amerikiečiams; apgailestauja, kad iki šiol nerasta jokio ilgalaikio sprendimo Europos lygmeniu;

49. atkreipia dėmesį į galimus DAB sistemos ir reglamentų (ES) 2016/679⁽³⁹⁾ ir (ES) 2018/1725⁽⁴⁰⁾ prieštaravimus; pabrėžia, kad DAB nuostatose numatytu duomenų tvarkymu siekiama vienintelio tikslo – tarnauti bendrajam viešajam interesui mokesčių srityje valstybėse narėse, t. y. kovoti su mokesčiniu sukčiavimu, mokesčių vengimu ir mokesčių slėpimu, apsaugoti mokesčines pajamas ir skatinti sąžiningą apmokestinimą;

50. pritaria Tarybos raginimui Komisijai išnagrinti, koku mastu būtų įmanoma toliau derinti priemonių, kuriomis mokesčių administratoriai gali naudotis pagal Tarybos direktyvą 2011/16/ES, taikymo sritį su konkrečiomis Tarybos reglamento (ES) Nr. 904/2010⁽⁴¹⁾ nuostatomis;

⁽³⁸⁾ 2001 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais (OL L 145, 2001 5 31, p. 43).

⁽³⁹⁾ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

⁽⁴⁰⁾ 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39).

⁽⁴¹⁾ 2010 m. spalio 7 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 904/2010 dėl administracinio bendradarbiavimo ir kovos su sukčiavimu pridėtinės vertės mokesčio srityje (OL L 268, 2010 10 12, p. 1).

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

51. palankiai vertina susitarimus, panašius į Direktyvą 2014/107/ES dėl automatinių finansinių sąskaitų informacijos mainų su trečiosiomis šalimis, pavyzdžiui, Andora, Lichtenšteinu, Monaku, San Marinu ir Šveicarija; ragina įvertinti tokio susitarimo įgyvendinimą, todėl prašo atlikti vertinimą, atsižvelgiant į galiojantį bendro duomenų teikimo standarto susitarimą; taip pat ragina sudaryti panašius susitarimus dėl DAB 3, DAB 5, DAB 6 ir DAB 7;

Išvados

52. primygtinai ragina Komisiją kuo greičiau atlikti išsamią DAB sistemos peržiūrą, remiantis Parlamento pasiūlymais ir plataus masto viešomis konsultacijomis; primygtinai ragina Komisiją ir Tarybą šiuo klausimu keistis nuomonėmis su Parlamentu; apgailestauja, kad Taryba nuolat priima sprendimus, kuriais silpninami Komisijos pasiūlymai stiprinti DAB sistemą;

53. labai apgailestauja dėl to, kad visos valstybės narės, išskyrus Suomiją ir Švediją, atsisakė suteikti Parlamentui prieigą prie atitinkamų duomenų, kad jis galėtų įvertinti DAB nuostatų įgyvendinimą; apgailestauja dėl to, kad Komisija neleido Parlamentui susipažinti su atitinkamais jos turimais duomenimis; laikosi nuomonės, kad tokiu būdu Parlamentui iš esmės trukdoma vykdyti Komisijos politinės kontrolės funkciją, kuri įtvirtinta ES sutarties 14 straipsnyje ir 17 straipsnio 8 dalyje; pažymi, kad todėl šiame įgyvendinimo pranešime yra didelių trūkumų; ragina valstybes nares ir Komisiją nebeatsisakyti dalytis susijusiais dokumentais pagal tiesiogiai taikomą Reglamentą (EB) Nr. 1049/2001 ir ES sutarties 13 straipsnio 2 dalyje įtvirtintą lojalaus bendradarbiavimo principą; ragina Parlamentą pasinaudoti visomis turimomis teisinėmis priemonėmis užtikrinant, kad jis gautų visus dokumentus, kurių reikia norint išsamią įvertinti DAB įgyvendinimą;

54. supranta, kad DAB atliepia tarpvyriausybinių Europos integracijos aspektą, nes jis apima mokesčių klausimus; vis dėlto primena, kad mokesčių politika yra struktūrinė, siekiant strateginių ES tikslų, daugiausia susijusių su kova su pinigų plovimu, teroristų finansavimu, kova su mokestiniu sukčiavimu ir mokesčių slėpimu ir t. t.; apgailestauja dėl Tarybos pozicijos dėl nuoseklių DAB peržiūrų, grindžiamos nuolatiniu Komisijos pasiūlymų švelninimu ir Parlamento pozicijos nepaisymu; ragina Tarybą pakeisti savo požiūrį į Parlamentą mokesčių klausimais, o konkrečiai – dėl DAB peržiūrų; primygtinai ragina Tarybą leisti susipažinti su atitinkama informacija apie DAB įgyvendinimą, siekiant užtikrinti tinkamą demokratinę Parlamento priežiūrą;

55. supranta, kad DAB siekiama dvejopo poveikio: nustatyti sukčiavimo atvejus dalijantis informacija ir atgrasyti nuo jo, kad sukčiautojai būtų lengviau identifikuojami ir jiems nebūtų sudarytos sąlygos likti nenubaustiems; pripažįsta, kad tokį atgrasomąjį poveikį sunkiau įvertinti kiekybiškai, tačiau ragina Komisiją savo būsimuose vertinimuose toliau nagrinėti šį DAB aspektą;

o

o o

56. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai bei valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0393

Padėtis Afganistane**2021 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl padėties Afganistane (2021/2877(RSP))**

(2022/C 117/14)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į ankstesnes savo rezoliucijas dėl Afganistano,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų Chartiją,
- atsižvelgdamas į JT Saugumo Tarybos rezoliucijas Nr. 1368 (2001), 1373 (2001), 2210 (2015), 2344 (2017), 2513 (2020) ir 2593 (2021),
- atsižvelgdamas į 2016 m. spalio 2 d. susitarimą dėl ES ir Afganistano bendrų tolesnių veiksnių migracijos klausimais,
- atsižvelgdamas į 2017 m. vasario 18 d. Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Afganistano Islamo Respublikos bendradarbiavimo partnerystės ir vystymosi srityje susitarimą⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2017 m. liepos 24 d. bendrą Komisijos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai komunikatą „ES strategijos dėl Afganistano elementai“ (JOIN(2017)0031),
- atsižvelgdamas į 2021 m. rugpjūčio 17 d. vyriausiojo įgaliotinio deklaraciją Europos Sąjungos vardu dėl Afganistano,
- atsižvelgdamas į 2021 m. rugpjūčio 24 d. JT vyriausiosios žmogaus teisių komisarės Michelle'ės Bachelet pareiškimą skubiai sušauktoje Žmogaus teisių tarybos sesijoje,
- atsižvelgdamas į 2021 m. rugpjūčio 24 d. G 7 vadovų pareiškimą dėl Afganistano,
- atsižvelgdamas į Teisingumo ir vidaus reikalų tarybos 2021 m. rugpjūčio 31 d. pareiškimą dėl padėties Afganistane,
- atsižvelgdamas į bendro ES, NATO ir G 7 susitikimą dėl Afganistano,
- atsižvelgdamas į tai, kad 2021 m. rugsėjo 7 d. Talibanas paskelbė apie laikinosios Afganistano vyriausybės sukūrimą,
- atsižvelgdamas į 2021 m. rugsėjo 13–14 d. Ženevoje vykusią JT tarptautinę paramos teikėjų konferenciją Afganistano klausimais,
- atsižvelgdamas į Komisijos pirmininko pavaduotojo ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai Josepo Borrellio 2021 m. rugsėjo 3 d. pareiškimą spaudos konferencijoje po neformalaus užsienio reikalų ministrų susitikimo (Gymniche),
- atsižvelgdamas į tai, kad 2021 m. rugpjūčio 30 d. baigtas Jungtinių Amerikos Valstijų ginkluotųjų pajėgų pasitraukimas iš Afganistano,
- atsižvelgdamas į ES gaires dėl vaiko teisių propagavimo ir apsaugos, dėl vaikų ir ginkluotųjų konfliktų bei dėl žmogaus teisių gynėjų,
- atsižvelgdamas į Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją,
- atsižvelgdamas į 1951 m. liepos 28 d. Ženevoje pasirašytą Konvenciją dėl pabėgėlių statuso ir į jos 1967 m. protokolą,

(1) OL L 67, 2017 3 14, p. 3.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 1951 m. JT pabėgėlių konvenciją,
 - atsižvelgdamas į 1966 m. Tarptautinių pilietinių ir politinių teisių paktą,
 - atsižvelgdamas į 1979 m. Konvenciją dėl visų formų moterų diskriminacijos panaikinimo,
 - atsižvelgdamas į JT Pasaulinį susitarimą dėl saugios, tvarkingos ir teisėtos migracijos ir JT Pasaulinį susitarimą dėl pabėgėlių, kuris buvo pasirašytas po 2016 m. rugsėjo 19 d. JT Generalinės Asamblėjos vienbalsiai priimtos Niujorko deklaracijos dėl pabėgėlių ir migrantų,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 ir 4 dalis,
- A. kadangi praėjusio amžiaus 10-ajame dešimtmetyje vadovaujant Talibanui Afganistanas buvo viena iš pagrindinių vietų, kur galėjo glaudintis tarptautinės teroristinės organizacijos, visų pirma „Al-Qaeda“, atsakinga už daugybę žiaurių teroristinių išpuolių prieš civilius gyventojus Azijoje, Afrikoje, Australijoje, Europoje ir Amerikoje ir už žiauriausią žmonijos istorijoje teroristinį išpuolį Jungtinėse Valstijose 2001 m. rugsėjo 11 d., per kurį žuvo beveik 3 000 daugiau kaip 90 tautybių žmonių;
- B. kadangi prieš 20 metų įvykdytas žiaurus išpuolis prieš Jungtines Amerikos Valstijas paskatino JT Saugumo Tarybą pasirašyti rezoliuciją Nr. 1368 ir 2001 m. pradėti JAV vadovaujamą intervenciją Afganistane, per kurią buvo nuverstas Talibano režimas, išardyta ir susilpninta grupuotė „Al-Qaeda“ ir kitos pasaulinės džihadistų organizacijos, t. y. padaryta pažanga, kuriai šiuo metu iškilęs didelis pavojus;
- C. kadangi po 2001 m. rugsėjo 11 d. išpuolių NATO pritaikė savo steigimo sutarties 5 straipsnį; tai buvo vienintelis kartas, kai NATO pasinaudojo kolektyvine gynyba ir daugiau kaip 40 valstybių prisidėjo prie šalies saugumo, o dešimtys kitų valstybių ir organizacijų, įskaitant ES, dalyvavo stabilizuojant šalį vadovaudamosi vėliau priimtomis JT rezoliucijomis;
- D. kadangi NATO ir šalys sąjungininkės vykdė veiklą Afganistane nuo 2001 m., kai žlugo Talibano režimas; kadangi 2021 m. balandžio mėn., po trejus metus trukusių derybų su Talibanu, Jungtinės Amerikos Valstijos pranešė, kad iki 2021 m. rugsėjo 11 d. jų pajėgos bus išvestos; kadangi NATO ir šalių sąjungininkių pajėgų išvedimas užbaigtas 2021 m. rugpjūčio mėn.;
- E. kadangi po to Talibanas greitai užėmė vyriausybės kontroliuojamą teritoriją; kadangi Afganistano armija ir saugumo pajėgos nepajėgė suorganizuoti veiksmingos gynybos, o prezidentas Ashraf Ghani pabėgo iš šalies; kadangi Talibanas perėmė visišką šalies kontrolę ir atkūrė Afganistano Islamo Emyratą;
- F. kadangi 2021 m. rugpjūčio mėn. per JAV vadovaujamą evakuaciją iš Afganistano evakuota 110 000 žmonių, tarptautinei bendruomenei nekoordinuojant šių veiksmų; kadangi Jungtinės Amerikos Valstijos ir tarptautinė bendruomenė per dvi savaites (2021 m. rugpjūčio mėn.) sugebėjo oro transportu į saugias teritorijas perkelti daugiau kaip 120 000 afganistaniečių, diplomatinių misijų ir karinių pajėgų vietos darbuotojų ir užsienio piliečių, kuriems grėsė pavojus; kadangi apie 150–170 000 afganistaniečių, kurie pastaruosius du dešimtmečius dirbo su tarptautine bendruomene, liko nuošalyje ir jų gyvybėms gresia pavojus;
- G. kadangi Talibanas paskelbė, jog 2021 m. rugsėjo 7 d., vadovaujant Talibano Vadovų tarybos vadovui Muhammadui Hassanui Akhundui, suformuota laikinoji vyriausybė, į kurią nebuvo pakviesta nė viena moteris ir nė vienas ne Talibano lyderis; kadangi Talibano laikinojoje valdžioje esama asmenų, atsakingų už terorizmo aktus, įskaitant buvusius sulaiiktuosius, asmenis, kuriems taikomos JT sankcijos, ir asmenis, įtrauktus į FTB labiausiai ieškomų asmenų sąrašą; kadangi daugelis Talibano laikinosios vyriausybės narių turi Pakistano išduotus pasus; kadangi ši vyriausybė labai diskriminuoja šalies etnines ir religines mažumas;
- H. kadangi Talibano laikinoji vyriausybė buvo suformuota jam nesilaikant pažadų dėl įtraukios vyriausybės; kadangi Moterų reikalų ministerija buvo panaikinta; kadangi Talibanas nenumato nuolatinio moterų dalyvavimo vadovaujamose pareigose Afganistane, persekioja moteris lyderes, pareigūnes ir aktyvistas ir naudoja mirtiną jėgą protestams dėl moterų teisių išsklaidyti; kadangi esama visiškai pagrįstos baimės, jog bus atšauktas įstatymas dėl smurto prieš moteris panaikinimo, kuriuo nustatomos baudžiamosios sankcijos už vaikų ir priverstines santuokas, smurtą šeimoje ir daugybę kitų prievartos prieš moteris apraiškų;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- I. kadangi Talibano laikinoji vyriausybė paskelbė visoje šalyje uždraudžianti protestus ir pradėjo represijas prieš laisvą žiniasklaidą, įskaitant žurnalistų sulaikymą ir jų užpuldinėjimą, taip pat naujus žiniasklaidos darbo apribojimus; kadangi Talibanas naudoja propagandą, skleisdamas neapykantą Vakarų ir ES atžvilgiu;
- J. kadangi žmogaus teisių padėtis sparčiai blogėja; kadangi prie pažeidžiamų ir riziką patiriančių asmenų galima priskirti beveik visus gyventojus, įskaitant moteris, mergaites, LGBTI+ bendruomenę, etnines ir religines mažumas, ypač šiizmą išpažįstančius hazarus, pilietinės visuomenės narius, akademikus, žurnalistus, teisininkus, teisėjus, menininkus, politikus ir ankstesnėje Afganistano vyriausybėje dirbusius valstybės tarnautojus; kadangi praeityje per ginkluotus konfliktus moterys kentėjo nuo smurto dėl lyties ir seksualinės prievartos ir tai buvo naudojama kaip kovinis ginklas;
- K. kadangi pagal turimus duomenis Talibanas persekioja žmones, naudoja prieš juos smurtą ir žudo iš keršto; kadangi dauguma moterų neteko galimybės grįžti į darbo vietas, universitetus ir mokyklas; kadangi šalyje prasidėjo protestai, ypač prieš vien iš vyrų sudarytą vyriausybę ir jos planus apriboti moterų teises, atimti iš jų galimybę dalyvauti visuomenės gyvenime, įskaitant sportinę veiklą; kadangi Talibanas jėga slopino demonstracijas ir vietas pasipriešinimą, ypač Pandžiro slėnyje;
- L. kadangi šalį ištiko humanitarinė katastrofa; kadangi labai trūksta maisto, vandens ir vaistų; kadangi 18,4 milijono afganistaniečių reikalinga humanitarinė pagalba, o iš jų 14 milijonų jau iki tol juto maisto stygių; kadangi Komisija paskelbė didinanti humanitarinę pagalbą iki daugiau kaip 200 mln. EUR ir ją skirsianti šalyje esantiems ir iš jos bėgantiems asmenims;
- M. kadangi krizė Afganistane visų pirma yra tragedija Afganistano žmonėms, tačiau taip pat kelia grėsmę pačios ES saugumui; kadangi ES turėtų padaryti reikiamas išvadas dėl šios kolektyvinės nesėkmės ir pasirengti jos pasekmėms mūsų saugumui, įskaitant galimą didesnę terorizmo grėsmę; kadangi džihadistai visame pasaulyje jaučiasi labai padrąsinti Talibano valdžios perėmimo;
- N. kadangi afganistaniečiai jau daugelį metų bėga iš savo šalies ir ieško prieglobsčio pirmiausia kaimyninėse šalyse, bet taip pat ir Europoje; kadangi vis daugiau afganistaniečių gali siekti patekti į Europą;
- O. kadangi Komisija ne tik nekoordinavo ES ir jos valstybėms narėms dirbusių Europos piliečių ir Afganistano piliečių evakuacijos pastangų, bet ir nesugebėjo suorganizuoti tikro Europos oro transporto; kadangi ES piliečių ir afganistaniečių, kuriems gresia pavojus ir kurie nori palikti šalį, evakuacija nėra baigta, todėl reikalinga ES ir jos valstybių narių vienybė, įskaitant ryšių su Talibanu kanalą;
- P. kadangi bendravimas su Talibanu jokiū būdu neturėtų lemti galiojančių sankcijų jo nariams panaikinimo;
- Q. kadangi Kabilo tarptautinis oro uostas iš dalies pradėjo vėl veikti, tačiau Afganistano sausumos sienas saugo pasienio kontrolės punktuose įsikūrę gausiai ginkluoti talibai; kadangi milijonai afganistaniečių liko šalyje ir negali išvykti;
- R. kadangi šalyje vis dar itin nesaugu; kadangi regioninė Islamo valstybės grupuotė „IS-K“ prisiėmė atsakomybę už 2021 m. rugpjūčio 26 d. oro uoste įvykdytus sprogdinimus, per kuriuos žuvo apie 170 žmonių;
- S. kadangi Talibanas viduje yra susiskaldęs ir susiduria su kitų ekstremistinių ir bekompromisių Afganistano grupuočių priešišku; kadangi režimas dabar gali naudotis Afganistano ir sąjungininkų pajėgų palikta karine įranga; kadangi šie ginklai gali lengvai atsidurti kitų tarptautiniu lygiu pripažintų teroristų grupuočių, pavyzdžiui, Islamo valstybės, „al-Qaeda“ ir jų šalininkų rankose;
- T. kadangi Afganistanas yra viena iš labiausiai nuo pagalbos priklausomų šalių pasaulyje, kurioje daugiau kaip 18 mln. žmonių, t. y. pusė gyventojų, reikia nuolatinės pagalbos, o trečdalis gyventojų neturi pakankamai maisto; kadangi vien 2021 m. apie 600 000 afganistaniečių (80 proc. iš jų yra moterys ir vaikai) buvo perkelti šalies viduje; kadangi iš viso Afganistane yra apie 5 milijonai šalies viduje perkeltų afganistaniečių, o kaimyninėse šalyse jau gyvena apie 2,2 milijono pabėgėlių iš Afganistano; kadangi dėl Talibano kontrolės labai sunku paskirstyti humanitarinę pagalbą;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- U. kadangi 2021 m. 760 000 afganistaniečių grįžo iš Irano ir Pakistano, o tai apsunkino veikiančių tarnybų pajėgumus ir sukėlė susirūpinimą dėl jų reintegracijos ir gyvenimo sąlygų; kadangi Komisija paskelbė didinanti humanitarinę pagalbą iki daugiau kaip 200 mln. EUR ir ją skirianti šalyje esantiems ir iš jos bėgantiems asmenims;
- V. kadangi nuo 2001 m. Afganistane padaryta akivaizdi pažanga moterų ir mergaičių teisių srityje, įskaitant galimybes gauti išsilavinimą, sveikatos priežiūrą ir dalyvavimą pilietiniame ir politiniame gyvenime; kadangi ši pažanga neabejotinai yra sėkmingiausias pastarojo meto šalies vystymosi pasiekimas; kadangi šiai daliai pažangai šiuo metu kyla rimta grėsmė dėl to, kad Talibanas perėmė Afganistaną;
- W. kadangi Talibanas siekia tarptautinio pripažinimo, teisėtumo ir paramos bei viešai paskelbė, kad suteiks moterims laisvę pagal Islamo teisę, tačiau tai paneigia vis daugiau pranešimų apie Afganistane taikomą ribojamąją praktiką ir išpuolius prieš moteris, mokslininkus, žmogaus teisių gynėjus, žiniasklaidos darbuotojus ir valstybės tarnautojus; kadangi yra pranešimų, jog Talibanas sekė asmenis, kurie dirbo ankstesnės valdžios institucijose ir vėliau juos žudė iš keršto;
- X. kadangi daugiau kaip 75 proc. Afganistano valstybės biudžeto ir daugiau kaip 95 proc. jos karinio biudžeto sudarė tarptautinės bendruomenės suteiktos lėšos;
- Y. kadangi dėl neseniai šalyje suintensyvėjusios COVID-19 pandemijos, vakcinų ir medicininių atsargų trūkumo, sausras ir artėjančios žiemos gali dar labiau paaštrėti dabartinė socialinė, ekonominė ir humanitarinė krizė; kadangi logistinę ir saugumo padėtį dar labiau apsunkina COVID-19 pandemija;
1. smerkia tai, kad Talibanas prievarta perėmė Afganistano valdymą, ir atsisako pripažinti jo dabartinę vyriausybę; reiškia didelį susirūpinimą dėl Afganistano ateities dabar, kai Talibanas užėmė šalį ir primeta radikalią šariato teisę, kuria iš Afganistano žmonių atimamos pagrindinės teisių ir laisvės, kuriomis jie naudojosi per pastaruosius 20 metų; reiškia gilią užuojautą ir paramą tebesitęsiančių pažeidimų ir teroro išpuolių aukoms ir jų šeimoms;
 2. reiškia nuoširdžių užuojautą karinio personalo narių ir civilių, kurie per pastaruosius 20 metų žuvo Afganistane, šeimoms ir draugams;
 3. išreiškia didelį ir nuoširdų solidarumą su iš šalies pabėgusiais ir joje likusiais afganistaniečiais; pakartoja, kad tai yra visų pirma humanitarinė ir žmogaus teisių krizė, per kurią visada turi būti teikiama pirmenybė Afganistano gyventojų apsaugojimui, saugumui ir teisėms;
 4. yra labai susirūpinęs dėl besirutuliojančios humanitarinės, ekonominės ir pabėgėlių krizės Afganistane; mano, kad siekiant saugios, taikios ir demokratinės Afganistano ateities reikia derybomis pasiekti įtraukaus politinio sprendimo; pakartoja, kad yra ir toliau išsipareigojęs siekti taikos proceso, kuriam vadovautų ir už kurį atsakingi afganistaniečiai, ir atstatymo po konflikto, kaip vienintelio patikimo būdo pasiekti įtraukią ilgalaikę taiką, saugumą ir vystymąsi;
 5. apgailestauja, kad politinis procesas ir karinis planavimas, po kurių JAV kariai buvo išvesti iš Afganistano, buvo vykdomi vienašališkai ir nepakankamai koordinuojant veiksmus su NATO sąjungininkais; apgailestauja, kad vykdant gelbėjimo operaciją Kabule ES valstybės narės nebendradarbiavo ir nekoordinavo veiksmų, ypač ryšių su JAV klausimu, dėl Talibano įvykdytas Kabulo užėmimas daugumai ambasadų buvo netikėtas; mano, kad didesnis koordinavimas būtų padėjęs išvengti chaoso ir nevilties ir būtų nustatyti efektyvesnes procedūras, pagal kurias asmenys, kurie turėjo teisę būti išgelbėti, būtų galėję pasiekti oro uostą tvarkingiau ir nuspėjamaiau;
 6. apgailestauja dėl to, kad JAV ir Europos šalys nepakankamai bendrauja tarpusavyje, ir ragina Europos išorės veiksmų tarnybą (EIVT) ir Komisiją kritiškai įvertinti šį procesą ir iki šių metų pabaigos šį vertinimą pateikti Europos Parlamentui;
 7. išreiškia padėką visiems kariams, vyrams ir moterims, kariuomenės, humanitarinės ir vystymosi pagalbos darbuotojams, diplomatom ir vietiniams darbuotojams, kurie dirbo ir kai kuriais atvejais vis dar dirba Afganistane, už jų drąsą; giria didžiulį pasiaukojimą, kuriuo pastaruosius du dešimtmečius buvo stengiamasi Afganistaną paversti taikesniu ir saugesniu;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

8. išreiškia didelį nusivylimą dėl greito Afganistano valstybinių struktūrų, nesugebėjusių ar nenorėjusių atlaikyti Talibano puolimo, trukusio 10 dienų nuo pirmosios provincijos sostinės iki įžengimo į Kabulą, žlugimą; reiškia nusivylimą nesėkmingu prezidento Ashrafo Ghani vadovavimu ir jo sprendimu bėgti iš Afganistano; ragina ištirti įtarimus, kad prezidentas A. Ghani ir kiti politinio elito nariai galėjo pasisavinti Afganistano biudžeto lėšų;

Raginimas nutraukti smurtą

9. yra pasibaisėjęs dėl pranešamų pažeidimų, įskaitant civilių gyventojų ir Afganistano nacionalinių saugumo pajėgų narių egzekucijas, vaikų kareivių verbavimą, represijas, nukreiptas prieš taikius protestus ir nepritarimo išraiškas, ir žmogaus teisių apribojimus, visu pirma taikomus moterims ir mergaitėms, žmogaus teisių gynėjams, LGBTI+ asmenims, religinėms ir etninėms mažumoms, žurnalistams, rašytojams, mokslininkams ir menininkams; primygtinai ragina Talibaną nedelsiant nutraukti šią praktiką ir, visų pirma, apsaugoti Afganistano moterų teises į švietimą, darbą, sportą, laisvą judėjimą, susirinkimų ir asociacijų laisvę ir kt.;

10. pabrėžia, kad reikia gauti dokumentų, atlikti skaidrius ir skubius tyrimus dėl pranešimų apie visus žmogaus teisių ir tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimus ir patraukti atsakingus asmenis atsakomybėn; pritaria tam, kad šiuo atžvilgiu būtų taikomas ES visuotinis sankcijų žmogaus teisių srityje režimas (ES S. Magnitskio aktas); tikisi, kad valstybės narės užtikrins, kad per artėjančią 48-ąją eilinę JT žmogaus teisių tarybos sesiją pirmenybės tvarka būtų priimta rezoliucija, kuria būtų parengta faktų nustatymo misija dėl Afganistano, kuriai būtų sutikti tvirti įgaliojimai;

11. ragina EIVT ir valstybes nares užtikrinti, kad būtų priimta JT Saugumo Tarybos rezoliucija dėl JT misijos Afganistane (UNAMA), kurios įgaliojimai baigiasi 2021 m. rugsėjo 17 d., atnaujinimo;

Geresnis evakuacijos veiksmų koordinavimas

12. ragina ES ir jos valstybes nares bendradarbiauti, kad palengvintų tolesnę ES piliečių ir afganistaniečių, kuriems gresia pavojus, evakuaciją, visų pirma naudojantis esamais saugiais koridoriais; primena, kad ES tikisi, jog Talibanas padės tai padaryti; dar kartą pabrėžia, kad šiuo atžvilgiu reikia sutelkti dėmesį į moterų grupes, kurioms kyla ypatinga rizika, įskaitant visas moteris ir mergaites, žmogaus teisių gynėjus, LGBTI+ asmenis, religines ir etnines mažumas, žurnalistus, rašytojus, mokslininkus, vietos darbuotojus, menininkus ir kt.;

13. prašo Komisijos ir EIVT parengti ir įgyvendinti esamas ir būsimas apsaugos sistemas, koordinuojant darbą su valstybėmis narėmis, ir apibrėžti numatytas apsaugos priemones atsižvelgiant į galimas būsimas ekstremaliausias situacijas, dėl kurių gali prireikti imtis šių priemonių; mano, kad į vietos darbuotojų kategoriją turėtų būti įtraukti visi darbuotojai, dirbę Europos Sąjungai arba ES finansuojamuose projektuose;

Tolesnė parama Afganistano moterims ir mergaitėms

14. išreiškia solidarumą su moterimis ir žmogaus teisių gynėjais, protestuojančiais visame Afganistane prieš Talibano įvykdytą valdžios perėmimą šalyje, ir norinčiais gyventi laisvoje, stabilioje, taikioje ir įvairialypėje visuomenėje;

15. labai apgailestauja, kad 20 metų trukusiai pažangai moterų ir mergaičių teisių bei lyčių lygybės srityje dabar iškilo didžiulė grėsmė; pakartoja savo poziciją, kad šią pažangą būtina atidžiai saugoti ir stebėti; pabrėžia, kad tarptautinės bendruomenės dialoge su Talibanu pagrindiniai reikalaujami dalykai turi būti teisė į mokslą ir darbą, laisvė nepatirti smurto dėl lyties, pagrindinių teisių apsauga, galimybė naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis ir visapusiškai dalyvauti priimant sprendimus dėl vietos ir nacionalinės politikos, viešojo ir pilietinio gyvenimo;

16. pabrėžia, jog reikia užtikrinti, kad iš Afganistano išvykusios moterys ir jaunimas galėtų toliau mokytis kitose šalyse; ragina ieškoti novatoriškų būdų, kaip ir toliau įgalinti Afganistano moteris ir jaunimą, visų pirma teikiant stipendijas studijoms Europos mokyklose ir universitetuose;

Didelis susirūpinimas dėl Talibano de facto vyriausybės

17. išsako didelį susirūpinimą dėl vien iš vyrų sudarytos laikinosios vyriausybės, kurią sudaro 33 mulos, narių, kurių daugeliui taikomos JAV ir JT sankcijos ir dėl kurių paskelbta paieška dėl teroristinės veiklos, paskyrimo; itin susirūpinęs atkreipia dėmesį į Sirajuddiną Haqqani, kurio ryšiai su teroristine veikla yra išsamiai patvirtinti dokumentais, paskyrimą vidaus reikalų ministru ir tai, kad Talibano de facto vyriausybėje yra keletas asmenų, kuriems taikomos JT sankcijos;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

18. ragina įsteigti atstovaujamąją ir išrinktą vyriausybę, kurioje galėtų reikšmingai dalyvauti moterys ir mažumų grupės; primena, kad ilgalaikis Afganistano vystymasis priklausys nuo atskaitomybės, gero valdymo, tvaraus žmonių saugumo užtikrinimo, įskaitant skurdo mažinimą ir darbo vietų kūrimą, galimybes naudotis socialinėmis ir sveikatos priežiūros paslaugomis, švietimą ir pagrindinių laisvių bei žmogaus teisių apsaugą;

19. pabrėžia savo ilgalaikę paramą patikimiems, laisviems, sąžiningiems ir skaidriems rinkimams, atitinkantiems tarptautinius standartus, ir išreiškia paramą rinkimų stebėjimui šalyje;

Operatyvinis bendradarbiavimas yra būtinas, tačiau de facto vyriausybė oficialiai nepripažįstama

20. pripažįsta, kad siekiant teikti humanitarinę pagalbą civiliams, kuriems reikia pagalbos, ir užtikrinti saugų išvykimą iš šalies užsienio piliečiams ir afganistaniečiams, reikia operatyvinio bendradarbiavimo su naująja Talibano *de facto* vyriausybe logistiniais, veiklos ir humanitariniais klausimais; atkreipia dėmesį į tai, kad dabartiniu etapu šie ryšiai turėtų būti apsiriboti vien tik atitinkamų tikslų įgyvendinimu; pabrėžia, kad nebuvo įvykdytos sąlygos Talibano *de facto* šalies vadovų, kurie valdžią perėmė karinėmis priemonėmis ir šiuo metu naikina pastarųjų 20 metų laimėjimus, politiniam pripažinimui;

21. primena, kad kritinis bet kokių santykių su Talibanu ES lakmuso testas bus pastarųjų 20 metų laimėjimų išsaugojimas, ypač moterų ir mergaičių teisių švietimo srityje, ir užtikrinimas, kad Afganistanas netaptų saugiu prieglobsčiu džihadistams ir kitoms teroristinėms grupuotėms, vykdančioms teroristinius išpuolius ar juos valdančioms iš jo teritorijos; primena, kad tarptautinė bendruomenė vertins Talibaną remdamasi jo veiksmais vietoje, o ne viešomis deklaracijomis;

22. primygtinai ragina Komisiją skubiai pradėti tyrimą pagal BLS reglamento ⁽²⁾ 19 straipsnio 1 dalies a punktą siekiant sustabdyti prekybos lengvatų, kurias Afganistanas taiko pagal iniciatyvą „Viskas, išskyrus ginklus“, taikymą;

23. pažymi, kad svarbu atnaujinti ES buvimą vietoje, kai tai leidžia saugumo ir politinės sąlygos;

24. ragina, kai tik bus tinkamos aplinkybės, surengti ES institucijų misiją Kabule, kad jos dalyviai galėtų susipažinti su humanitarine, migracijos, ekonomine ir saugumo padėtimi bei moterų ir mažumų teisių būkle Afganistane;

Užtikrinti, kad Afganistanas netaptų nauja teroristinių organizacijų tvirtove

25. kuo griežčiausiai smerkia 2021 m. rugpjūčio 26 d. grupuotės „ISIS-K“ įvykdytą mirtiną teroristinį išpuolį prie Kabulo tarptautinio oro uosto Abbey vartų ir viešbučio „Baron“, per kurį žuvo daugiau kaip 170 žmonių, įskaitant 13 JAV karių, ir sužeista daugiau kaip 200 asmenų;

26. atkakliai tvirtina, kad Talibanas ir Islamo Respublikos vyriausybė privalo vykdyti savo įsipareigojimus dėl kovos su terorizmu, be kita ko, užkirsti kelią „Al-Qaida“, „Da'esh“ ar kitoms teroristinėms grupuotėms ir asmenims naudotis Afganistano žeme siekiant kelti grėsmę bet kurios kitos šalies saugumui ar jį pažeisti, nepriimti šių grupuočių narių ir neleisti joms verbuoti asmenų, rengti mokymų ar rinkti lėšų; perspėja, kad jei Talibanas nekovos su šiomis grupuotėmis, jo laukia tarptautinės sankcijos ir izoliacija;

27. labai ragina valstybes nares išsaugoti visą žvalgybinę informaciją, gautą iš savo karinių pajėgų ir teisėsaugos pareigūnų Afganistane, ir ja dalytis, ypatingą dėmesį skiriant biometriniams duomenims, kurie yra itin svarbūs padedant valstybėms narėms ir trečiosioms šalims nustatyti grįžtančių užsienio kovotojų tapatybę; pabrėžia, kad kovoti su terorizmu finansavimu yra būtina siekiant sukurti saugumą skatinančią aplinką Afganistane; labai ragina visus atitinkamus partnerius dėti daugiau pastangų siekiant išardyti visus terorizmo finansavimo tinklus; pabrėžia, kad Talibanui perėmus kontrolę kylanti neišvengiama terorizmo grėsmė Afganistane turi būti aiškiai paminėta ES strateginiame kelrodvyje, kuriame bus apžvelgiamos karinės grėsmės, su kuriomis susiduria ES, ir jos siekiai ateinančiais metais; primygtinai ragina Europos

⁽²⁾ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 978/2012, kuriuo taikoma bendrųjų muitų tarifų lengvatų sistema (OL L 303, 2012 10 31, p. 1).

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

žvalgybos tarnybas aktyviau keistis reguliariai atnaujinamomis grėsmių analizėmis siekiant stiprinti dalijimąsi žvalgybos informacija ir tarpinstitucinį bendradarbiavimą;

28. primena, kad opiumo gamyba ir prekyba juo yra reikšmingas Talibano pajamų šaltinis ir kad opiumo gamybos ir prekybos juo poveikis pasireiškia labai plačiai už Afganistano ribų; reiškia susirūpinimą dėl neišvengiamos rizikos, kad dėl nestabilumo šalyje suaktyvės neteisėta prekyba narkotikais, ginklais, pinigų plovimas ir terorizmo finansavimas;

29. ragina nuodugniai registruoti ir tikrinti iš regiono evakuotus asmenis ir aktyviau keistis informacija tarp valstybių narių teisėsaugos institucijų, JAV ir Europolo, siekiant užkirsti kelią galimoms grėsmėms saugumui, kylančioms dėl terorizmo ir organizuoto nusikalstamumo;

30. smerkia nepataisomą Talibano ir su juo susijusių grupuočių padarytą žalą kultūros objektams ir tebėra sunerimęs, kad dėl nestabilumo padaugės tarptautinės kontrabandos ir kultūros paveldo vagysčių, kuriomis gali būti naudojamos aktyvesnei teroristinių organizacijų veiklai regione finansuoti; primygtinai ragina Europoje skaitmeninti Afganistano kultūros artefaktus, siekiant padėti aptikti kontrabandines prekes, ir ragina įgyvendinti visapusišką laikiną draudimą importuoti kultūros vertybes iš Afganistano, kad Talibanas ir su juo susijusios grupuotės netektų galimybių naudotis kultūros kontrabanda;

Tolesnis humanitarinės pagalbos didinimas

31. giria darbą tų tarptautinių organizacijų bei vietos ir tarptautinių nevyriausybinėse organizacijų (NVO), kurios, nepaisydamos grėsmės saugumui, teikia paslaugas, pagalbą ir labdarą Afganistano gyventojams; ragina Talibaną užtikrinti vietos ir tarptautinių pilietinės visuomenės organizacijų, NVO ir humanitarinių organizacijų, įskaitant jų darbuotojas moteris, saugumą, nes tai itin svarbu teikiant būtiniausias paslaugas Afganistano moterims ir mergaitėms; pabrėžia, kad šios humanitarinės pagalbos darbuotojos turi turėti galimybę laisvai dirbti ir nebijoti, kad su jomis bus susidorota;

32. ragina dar padidinti humanitarinę pagalbą ir koordinuoti ją su Jungtinių Tautų agentūromis ir NVO, be kita ko, sukurti humanitarinius koridorius, kuriais būtų teikiama pagalba – maistas, vanduo, sanitarinės priemonės ir vaistai; palankiai vertina Komisijos sprendimą padidinti humanitarinę pagalbą Afganistanui nuo daugiau kaip 50 mln. EUR iki daugiau kaip 200 mln. EUR; palankiai vertina tai, kad tarptautinė bendruomenė neseniai išpareigojo skirti 1 mlrd. EUR Afganistano žmonėms, ir ragina Komisiją vadovauti paramos propagavimo pastangoms, siekiant užtikrinti, kad būtų visiškai patenkinti humanitarinės pagalbos poreikiai;

33. pakartoja, kad teikiant humanitarinę pagalbą pirmenybę reikia teikti neatidėliotiniams Afganistano moterų ir mergaičių, o ypač tų, kurios priverstinai migravo, poreikiams; pabrėžia, kad itin svarbu mažinti tikimybę patirti smurtą dėl lyties ir užtikrinti galimybę naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis ir pagrindinėmis higienos priemonėmis;

34. primygtinai reikalauja, kad ES toliau tiesiogiai remtų propaguoti žmogaus teises ir pagrindines vertybes išpareigojusius Afganistano politikus ir pilietinės visuomenės aktyvistus (daugelis jų šiuo metu yra tremtyje), kad jie galėtų toliau dirbti siekdami išsaugoti pastarųjų 20 metų pasiekimus ir vykdyti reformas Afganistane;

35. pabrėžia, kad Europos finansinė parama per valdžios institucijas priklauso nuo to, ar bus išsaugoti pastarųjų 20 metų pasiekimai, ypač moterų ir mergaičių teisės, ir ar jais bus naudojamos; primygtinai reikalauja, kad Talibanas parodytų pagarbą šiems pasiekimams ir išpareigojimą juos išsaugoti – iki šiol jis to dar nepadarė; pabrėžia, jog ES turėtų užtikrinti, kad humanitarinė pagalba Afganistano civiliams gyventojams, kuriems jos reikia, būtų teikiama per atitinkamas tarptautines organizacijas ir NVO, ir turėtų primygtinai reikalauti, kad Talibanas užtikrintų saugią ir nekludomą priegą vietinėms ir tarptautinėms NVO; pabrėžia, kad Talibanas negali trukdyti teikti ir išmokėti humanitarinės pagalbos visiems, kuriems jos reikia;

36. ragina Komisiją išnagrinėti visus šalyje vykdomus vystymosi projektus, kad būtų galima pabandyti įvertinti, kurie iš jų vis dar gali būti vykdomi kartu su vietos partneriais ar NVO ir tarptautinėmis organizacijomis be Talibano režimo įsikišimo, nustatius tokias sąlygas kaip moterų dalyvavimas, saugumo garantijos paramos vystymuisi darbuotojams ir veiksminga apsauga nuo korupcijos;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

ES privalo parengti atsaką į galimą migracijos ir pabėgėlių krizę

37. pabrėžia pagrindinę Afganistano gyventojų teisę ieškoti saugumo; primygtinai ragina imtis visų priemonių, kad būtų atnaujinta Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro prižiūrima koordinuojama evakuacija iš šalies, konkrečiai, kad būtų sukurti saugūs koridoriai, visam laikui atidarytas Kabulo tarptautinis oro uostas ir Afganistano sausumos sienos; ragina suteikti konkrečią paramą iš šalies norinčioms išvykti moterims, mergaitėms ir kitiems asmenims, kuriems kyla rizika, kad būtų užtikrinti saugūs keliai išvykti;

38. pabrėžia, kad daugiausia Afganistano pabėgėlių visų pirma ieškos apsaugos kaimyninėse šalyse ir kad todėl ES turėtų planuoti teikti papildomą paramą Afganistano kaimyninėms pabėgėlius priimančioms šalims, pageidautina per Jungtines Tautas ir jų agentūras, taip pat vietoje dirbančias tarptautines organizacijas;

39. primena, kad finansinė, logistinė ir pajėgumų stiprinimo parama tam, kad pabėgėliai ir migrantai iš Afganistano būtų priimami kaimyninėse šalyse, nėra alternatyva visavertei Europos prieglobsčio ir migracijos politikai; mano, kad ES turi skubiai sudaryti ir įgyvendinti savo naują migracijos ir prieglobsčio paktą, kad galėtų veiksmingiau ir humaniškiau valdyti migracijos srautus;

40. ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti suderintas Europos pastangas vykdyti humanišką prieglobsčio politiką, pagal kurią ES prisiimtų moralinę atsakomybę už žmonių priėmimą ir integravimą, visapusiškai laikydamosi 1951 m. Ženevos konvencijos; pritaria rugsėjį planuojamam surengti perkėlimo į ES forumui; pabrėžia, kad ES politika pirmiausia turėtų apimti asmenų, kuriems kyla didžiausia rizika ir kurie yra labiausiai pažeidžiami, perkėlimą į ES, taip pat kitus papildomus būdus, pvz., humanitarines vizas ir specialią vizų programą Afganistano moterims, siekiančioms apsaugos nuo Talibano režimo; primygtinai ragina valstybes nares iš naujo įvertinti gaunamus ir neseniai gautus prieglobsčio prašymus, įskaitant atmetus prašymus, atsižvelgiant į naujausius įvykius; pabrėžia, kad asmenys jokiomis aplinkybėmis neturėtų būti priverstinai grąžinami į Afganistaną;

41. ragina Tarybą panaudoti turimas priemones, pavyzdžiui, Laikinos apsaugos direktyvą⁽³⁾ ir Piliečių apsaugos mechanizmą, kad visoje ES būtų kuo labiau stengiamasi užtikrinti geresnį valstybių narių veiksmų koordinavimą ir galimybes pasinaudoti neatidėliotina apsauga; pakartoja savo raginimą Komisijai paskelbti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl humanitarinių vizų ir ragina, kad valstybės narės vienodai pasidalytų atsakomybę;

42. ragina stiprinti bendradarbiavimą su ES nepriklausančiomis šalimis ir teikti joms paramą, siekiant padėti joms kovoti su nusikaltėlių tinklais, kurie užsiima neteisėtu migrantų gabenimu ir prekyba žmonėmis; ragina Europolą pateikti kriminalinės rizikos analizę ir užtikrinti platesnį bendradarbiavimą su trečiosiomis valstybėmis, atsižvelgiant į platesnį įvykių Afganistane kontekstą;

43. ragina Komisiją atsižvelgti į šią rezoliuciją programuojant KVTBP priemonę „Globali Europa“ ir rengiant atitinkamas orientacines daugiametės programos;

Reikia glaudžiau bendradarbiauti su regiono šalimis aplink Afganistaną, kartu puoselėjant pagrindines žmogaus teises ir teisinės valstybės principus

44. pripažįsta, kad dabartinė padėtis Afganistane nepadedą užtikrinti regiono stabilumo; pabrėžia, kad po Vakarų pasitraukimo iš Afganistano atsirado vakuumas, dėl kurio didėja nestabilumas; pabrėžia, kad šiuo metu didesnė atsakomybė už padėtį Afganistane tenka kaimyniniams ir regioniniams galią turintiems subjektams ir kad jie turi užkirsti kelią bet kokiam nestabilumui už šalies sienų; dar kartą patvirtina, kad šiuo klausimu ES turi stiprinti bendradarbiavimą su Vidurinės Azijos šalimis, ypač Uzbekistanu – su juo ES šiuo metu derasi dėl tvirtesnio partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo, taip pat su Tadžikistanu; pabrėžia, kad šis bendradarbiavimas turėtų nekenkti ES pagrindinių vertybių ir teisinės valstybės gynimui;

45. išreiškia susirūpinimą dėl Afganistano piliečių, kuriems kyla didelė rizika, ir asmenų, per sausumos sienas vykstančių į kaimynines šalis, ypač į Pakistaną, saugumo; apgailestauja dėl to, kad su tuo susijusios tarptautinės bendruomenės pastangos nepakankamai koordinuojamos, ir primygtinai ragina ES valstybes nares naudotis visa įmanoma diplomatine įtaka ir priemonėmis, kad būtų užtikrinta galimybė patekti prie sausumos sienų, saugiai jas pereiti ir susisiekti su diplomatinėmis įstaigomis; pabrėžia, kad itin svarbus ES delegacijų kaimyninėse šalyse veiksmų koordinavimo vaidmuo teikiant praktinę paramą šioje srityje;

⁽³⁾ 2001 m. liepos 20 d. Tarybos direktyva 2001/55/EB dėl minimalių normų, suteikiant perkeltiesiems asmenims laikiną apsaugą esant masiniam srautui, ir dėl priemonių, skatinančių valstybių narių tarpusavio pastangų priimančių tokius asmenis ir atsakančių už tokio veiksmo padarinius pusiausvyrą (OL L 212, 2001 8 7, p. 12).

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

46. primena, kad daugelį metų Pakistanas buvo saugi priebėga Talibano nariams, taip pat padėjo jų saugumo pajėgoms; paveda EIVT perduoti Pakistano vadovybei, kad ji yra atsakinga už saugumą ir stabilumą Afganistane ir kad ji turi pasinaudoti savo įtaka Talibanui, kad pasiektų šiuos tikslus, ir apsvarstyti, ar yra priežasčių nedelsiant įvertinti Pakistano atitiktį BLS+ statuso kriterijams ir su tuo statusu susijusias lengvatas, atsižvelgiant į dabartinius įvykius;

47. ragina Komisiją ir valstybes nares nedelsiant teikti Afganistanui ir jo kaimyninėms šalims paramą stiprinant prieglobsčio pajėgumus, padedant Europos prieglobsčio paramos organizacijai ir teikiant humanitarinę pagalbą pažeidžiamiausiems asmenims, siekiant stabilizuoti regioną ir užkirsti kelią kitai migracijos krizei;

48. ragina Komisiją ir valstybes nares nedelsiant padidinti paramą Afganistano kaimyninėms šalims, priimančioms daug migrantų ir pabėgėlių, siekiant užtikrinti, kad žmonės, kuriems reikia apsaugos, turėtų saugias ir tvarias gyvenimo sąlygas;

Perspėjimas Europos Sąjungai – reformos yra būtinos

49. pripažįsta, kad JAV ir tarptautinių pajėgų pasitraukimas iš Afganistano yra bendros Vakarų užsienio ir saugumo politikos ir strategijos nesėkmės apraiška, galinti turėti ilgalaikių neigiamų pasekmių; mano, kad trumpuoju laikotarpiu tai pakenks Vakarų patikimumui, sukels pasitikėjimo krizę ir pareikalaus, kad ateityje būtų pasimokyta iš šios patirties, ypač priimant sprendimus dėl karinių intervencijų pobūdžio ir įgaliojimų;

50. reiškia didelį nusivylimą ir susirūpinimą dėl JAV, NATO, EIVT ir visų Europos Sąjungos institucijų neveiksmingumo per 20 metų laikotarpį išlaikant ir finansuojant afganų vyriausybę, iš esmės korumpuotą ir svetimą žmonėms, taip pat ginkluotąsias pajėgas, kurios pasirodė esančios neveiksmingos; reiškia susirūpinimą dėl to, kad ši kolektyvinė nesėkmė Afganistane suteikia strateginį pranašumą ne Vakarų valstybėms ir kaimyninėms šalims, visų pirma Pakistanui, taip pat Kinijai ir, kiek mažesniu mastu, Rusijai, nors jos neteikė jokios didelės paramos ir neprisidėjo prie Afganistano vystymosi; primena, kad Afganistano valdžios institucijos išsivėlė į politines kovas, įklimpo į sisteminę korupciją ir nesugebėjo įveikti silpno valdymo problemas;

51. pabrėžia gero valdymo, teisinės valstybės ir kovos su korupcija svarbą, nes šioje srityje Afganistane buvo padaryta nepakankama pažanga kovojant su terorizmu šalyje; mano, kad siekiant sėkmingai kurti valstybę ir įgyvendinti ES tarptautinę žmogaus teisių darbotvarkę, ES turi laikytis integruoto požiūrio į užsienio, humanitarinę, vystymosi, žmogaus teisių, saugumo, lyčių lygybės ir prekybos politiką; primygtinai ragina Tarybą, EIVT ir Komisiją kuo greičiau parengti ir Parlamentui pateikti išsamią patirtimi paremtą strategiją Afganistano ir aplinkinio regiono šalių atžvilgiu;

52. mano, kad ši krizė rodo, jog ES turi gerokai sustiprinti savo gebėjimą veikti savarankiškai ir taip sustiprinti ES bendradarbiavimą gynybos srityje kuriant tikrą Europos gynybos sąjungą – tai turėtų vykti glaudžiai derinant su NATO Europos ramsčio stiprinimu; mano, kad ES turi investuoti į karinį informuotumą, stebėjimą ir iššvalgymą, žvalgybą ir strateginį transportavimą oru; primena, kad Europos pajėgų nesugebėjimas užtikrinti tarptautinio oro uosto, pvz., Kabulo oro uosto, saugumo be JAV paramos, yra puikus pavyzdys, kokio dydžio investicijų reikės; palankiai vertina neseniai vyriausiojo įgaliotinio šiuo atžvilgiu išdėstytas mintis ir pakartoja, kad remia nuodugnų ir visapusišką ES institucijų, ES valstybių narių, nacionalinių parlamentų, Europos partnerių ir pilietinės visuomenės dialogą dėl veiksmų ateityje;

53. mano, kad ES užsienio reikalų klausimai turėtų būti sprendžiami plačiau taikant kvalifikuotos balsų daugumos principą pagal ES sutartis;

54. ragina EIVT stiprinti ES diplomatines atstovybes Vidurinėje Azijoje, ypač Tadžikistane, kad būtų galima gauti tiesioginę informaciją apie įvykius vietoje; primygtinai ragina, kad padėtis Afganistane, ypač susijusi su moterimis ir mergaitėmis, etninėmis, religinėmis ir kitomis pažeidžiamomis grupėmis, artimiausiomis savaitėmis ir mėnesiais ir toliau būtų stebima ir vertinama;

55. pripažįsta, kad svarbu glaudžiai bendradarbiauti su JAV, daugiausia dėmesio skiriant daugialypių problemų sprendimui, ir teikti humanitarinę pagalbą Afganistano žmonėms, sykiu atsižvelgiant į Afganistane įgytą patirtį; reiškia dėkingumą JAV kariškiams už jų paramą per evakuaciją iš Kabulo tarptautinio oro uosto ir reiškia giliausią užuojautą šiame procese žuvusių kariškių šeimoms;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

56. ragina ES ir valstybes nares užtikrinti veiksmingą ES išorės sienų apsaugą visapusiškai laikantis ES teisės ir pagrindinių teisių, kad būtų geriau pasirengta migracijos srautams iš regiono ir neteisėto atvykimo į ES atvejams;

o

o o

57. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininkės pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, ES specialiajam pasiuntiniui Afganistane, valstybių narių nacionaliniams parlamentams ir JAV Kongresui.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0394

Padėtis Libane**2021 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl padėties Libane (2021/2878(RSP))**

(2022/C 117/15)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezolucijas dėl Libano, ypač į savo 2008 m. gegužės 22 d. rezoliuciją dėl padėties Libane ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į ankstesnes JT Saugumo Tarybos rezolucijas, ypač į rezolucijas Nr. 1559 (2004), 1701 (2006), 2539 (2020) ir 2591 (2021),
- atsižvelgdamas į Europos ir Viduržemio jūros regiono šalių susitarimą, steigiantį Europos bendrijos bei jos valstybių narių ir Libano Respublikos asociaciją ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2007 m. gruodžio 10 d. Tarybos sprendimą 2007/860/EB dėl Bendrijos makrofinansinės pagalbos suteikimo Libanui ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos rinkimų stebėjimo misijos Libane 2018 m. galutinę ataskaitą,
- atsižvelgdamas į išpareigojimus, dėl kurių susitarta vadovaujantis ES ir Libano partnerystės prioritetais (2016 m. lapkričio mėn.), taip pat CEDRE konferencijos (Konferencija ekonomikos klausimais siekiant vystymosi vykdant reformas kartu su įmonėmis) (2018 m. balandžio 6 d.), Libano reformų, gaivinimo ir atstatymo programos (3RF) (2020 m. gruodžio mėn.) bei Tarptautinės paramos Libanui grupės susitikimų (2019 m. gruodžio 11 d., 2020 m. rugsėjo 23 d. ir 2021 m. gegužės 19 d.) pagrindu,
- atsižvelgdamas į Komisijos nario, atsakingo už krizių valdymą, Janezo Lenarčičiaus 2020 m. rugpjūčio 5 d. pareiškimą dėl sprogo Beirute,
- atsižvelgdamas į 2020 m. rugpjūčio 9 d. Tarptautinę pagalbos ir paramos Beirutui ir Libano žmonėms konferenciją bei 2020 m. gruodžio 2 d. Paramos Libano gyventojams konferenciją, kurias organizavo Prancūzija ir JT,
- atsižvelgdamas į Tarptautinės paramos Libanui grupės 2020 m. rugsėjo 23 d. bendrą pareiškimą,
- atsižvelgdamas į Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai 2020 m. rugsėjo 28 d. pareiškimą, paskelbtą ES vardu, dėl Libano ministro pirmininko atsistatydinimo,
- atsižvelgdamas į Libano reformų, gaivinimo ir atstatymo programos (3RF) ataskaitą, kurią 2020 m. gruodžio mėn. patvirtino ES, JT ir Pasaulio bankas,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 7 d. Tarybos išvadas dėl Libano,
- atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 1 d. Pasaulio banko Libano ekonomikos stebėsenos apžvalgą (*Lebanon Economic Monitor – LEM*) bei skubų žalos ir poreikių Beirute įvertinimą (*Beirut Rapid Damage and Needs Assessment – RDNA*), kurį Pasaulio banko grupė parengė bendradarbiaudama su ES ir JT,
- atsižvelgdamas į Komisijos pirmininko pavaduotojo ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai Josepo Borrellio 2021 m. birželio 19 d. pareiškimą ir pastabas, paskelbtus jo vizito šalyje metu,
- atsižvelgdamas į Komisijos pirmininko pavaduotojo ir vyriausioji įgaliotinio J. Borrellio 2021 m. liepos 16 d. pareiškimą dėl paskirtojo ministro pirmininko Saado Hariri atsistatydinimo,

⁽¹⁾ OL C 279 E, 2009 11 19, p. 69.

⁽²⁾ OL L 143, 2006 5 30, p. 2.

⁽³⁾ OL L 337, 2007 12 21, p. 111.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į Europos Parlamento Užsienio reikalų komiteto pirmininko Davido McAllisterio ir Delegacijos ryšiams su Mašreko šalimis pirmininkės Isabel Santos 2021 m. liepos 16 d. raginimą Libano politinei vadovybei rasti išeitį iš aklovietės po paskirtojo ministro pirmininko atsistatydinimo,
- atsižvelgdamas į organizacijos UNICEF 2021 m. liepos 23 d. pranešimą spaudai „Libanas: UNICEF įspėja, kad viešoji vandentiekos sistema yra atsidūrusi ties griūties riba“,
- atsižvelgdamas į Europos išorės veiksmų tarnybos (EIVT) atstovo spaudai 2021 m. liepos 26 d. pareiškimą dėl vyriausybės formavimo proceso,
- atsižvelgdamas į konsultacinės grupės 3RF klausimu antrojo susitikimo pirmininkų 2021 m. liepos 28 d. pareiškimą,
- atsižvelgdamas į 2021 m. liepos 30 d. Tarybos sprendimą (BUSP) 2021/1277 dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į padėtį Libane (*),
- atsižvelgdamas į Komisijos pirmininko pavaduotojo ir vyriausiojo įgaliotinio J. Borrellio 2021 m. rugpjūčio 3 d. pareiškimą, paskelbtą minint pirmąsias sprogimo Beiruto uoste metines,
- atsižvelgdamas į Paramos Libano gyventojams konferenciją, 2021 m. rugpjūčio 4 d. surengtą vaizdo konferencijos būdu, ir į jos metu perskaitytą Komisijos pirmininko pavaduotojo ir vyriausiojo įgaliotinio J. Borrellio pareiškimą,
- atsižvelgdamas į JT generalinio sekretoriaus 2021 m. rugpjūčio 4 d. laišką JT Saugumo Tarybos pirmininkui dėl JT laikinųjų pajėgų Libane (UNIFIL) įgaliojimų pratęsimo,
- atsižvelgdamas į Europos Vadovų Tarybos Pirmininko pareiškimą, 2021 m. rugpjūčio 4 d. paskelbtą per trečiąją Tarptautinę paramos Libano gyventojams konferenciją, surengtą bendru JT generalinio sekretoriaus ir Prancūzijos Respublikos Prezidento kvietimu,
- atsižvelgdamas į EIVT atstovo spaudai 2021 m. rugpjūčio 7 d. pareiškimą, kuriame smerkiamas raketų paleidinėjimas iš pietų Libano,
- atsižvelgdamas į JT generalinio sekretoriaus António Guterreso 2021 m. rugpjūčio 26 d. pareiškimą dėl socioekonominės padėties blogėjimo Libane,
- atsižvelgdamas į 2016 m. lapkričio 11 d. ES ir Libano asociacijos tarybos sprendimą Nr. 1/2016, kuriuo susitariama dėl ES ir Libano partnerystės prioritetų, ir į pasiūlymą dėl Tarybos sprendimo dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi Asociacijos taryboje, įsteigtoje Europos ir Viduržemio jūros regiono šalių susitarimu, dėl tolesnio ES ir Libano partnerystės prioritetų taikymo, kol ES ir Libanas priims naujus atnaujintus bendrus dokumentus (COM(2021)0406),
- atsižvelgdamas į 2019 m. rugpjūčio–rugsėjo mėn., 2020 m. balandžio 14 d., 2020 m. balandžio 17 d., 2020 m. liepos 27 d., 2021 m. gegužės mėn., 2021 m. liepos 20 d. ir 2021 m. rugpjūčio 4–6 d. incidentus, įvykusius išilgai vadinamosios mėlynosios linijos,
- atsižvelgdamas į 2021 m. vasario 9 d. bendrą komunikatą „Atnaujinta partnerystė su pietinėmis kaimyninėmis šalimis. Nauja Viduržemio jūros regiono darbotvarkė“ (JOIN(2021)0002),
- atsižvelgdamas į 1948 m. Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 ir 4 dalis,

(*) OL L 277 I, 2021 8 2, p. 16.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- A. kadangi dabartinė padėtis Libane kelia didžiulį nerimą ir gilų susirūpinimą, nes šalyje yra kilusi politinė, ekonominė, socialinė, finansinė ir sveikatos krizė, o institucijos yra atsidūrusios ties žlugimo riba; kadangi Libanas yra artimas ir svarbus Europos Sąjungos partneris; kadangi ši partnerystė grindžiama bendrais interesais, ilgamečiais istoriniais ir kultūriniais saitais, reguliaru politiniu ir socialiniu dialogu bei plataus masto žmonių tarpusavio ryšiais;
- B. kadangi Libanas turi energingą pilietinę visuomenę, įskaitant daugybę aktyvistų, bendruomenių lyderių, akademikų, menininkų ir jaunimo grupių, telkiančių visuomenę ir raginančių nedelsiant imtis reformų;
- C. kadangi Libane susidariusi kritinė padėtis nuvedė į finansinę krizę 2019 m. pabaigoje; kadangi jau 2019 m. spalio 17 d. vyko masiniai protestai, taip pat vadinti Libano Spalio revoliucija, kurių metu buvo reikalaujama socialinių ir ekonominių teisių, atskaitomybės, galo korupcijai bei visų politinių atstovų atsistatydinimo; kadangi 2019 m. spalio 29 d. tuometinis Libano ministras pirmininkas Saad Hariri paskelbė apie vyriausybės atsistatydinimą;
- D. kadangi 2020 m. rugpjūčio 4 d. per pražūtingą nelaimę Beiruto uoste sprogdus dideliame kiekiu amonio nitrato žuvo per 200 žmonių, sužeidimus patyrė daugiau nei 6 500 žmonių, buvo apgadinta virš 74 000 namų, o tiesiogiai nukentėjusiųjų skaičius siekė 300 000; kadangi po šio įvykio atsistatydino tuometinis ministras pirmininkas Hassan Diab; kadangi, praėjus metams po sprogimo, jį nulėmusių priežasčių tyrimas taip ir nebuvo baigtas visų pirma dėl korupcijos, o už jį atsakingi asmenys nebuvo nustatyti ir patraukti atsakomybėn; kadangi organizacijos „Human Rights Watch“ ataskaitoje, paskelbtoje 2021 m. rugpjūčio 3 d., paviešinta faktų, įrodančių pareigūnų sąsajas su sprogimu; kadangi 2021 m. rugpjūčio 4 d. Beirute įvyko dar vienas masinis protestas, kurio metu reikalauta atsakomybės už sprogimą uoste; kadangi iš nutekintų oficialių dokumentų matyti, kad Libano muitinės, karinės, saugumo ir teisminės institucijos šešerių metų laikotarpiu buvo bent 10 kartų išpėjusios vieną kitą pakeitusias vyriausybes apie pavojingas sprogiųjų cheminių medžiagų atsargas Beiruto uoste, tačiau vis tiek nebuvo imtasi jokių veiksmų; kadangi svarbiausi Libano politikai trukdė vietoje vykdytam vėliau įvykusio sprogimo tyrimui: pirmąjį ikiteisminio tyrimo teisėją valdžia nušalino po to, kai jo nurodymu apklausai buvo iškviešti politikai, o antrojo ikiteisminio tyrimo teisėjo prašymai panaikinti įtariamų parlamento narių teisinę neliečiamybę ir apklausti saugumo pajėgų vadovybės narius buvo atmesti;
- E. kadangi korupcija yra viena pagrindinių Libano vystymosi ir gerovės kliūčių, dėl kurių dar labiau atitolstama nuo politinės sistemos ir ja nepasitikima; kadangi, kaip rodo šalies bendrieji ir vidutiniai veiklos rezultatų įvertinimai daugumoje valdymo sričių, korupcija yra plačiai paplitusi ir apraizgiusi visus visuomenės lygmenis; kadangi iki šiol nėra pradėjęs veikti Nacionalinis kovos su korupcija institutas, nes dar nepaskirti jo įgaliotiniai;
- F. kadangi po trijų paskirtųjų ministrų pirmininkų – Mustaphos Adibo, Saado Hariri ir Najibo Mikati – valdymo 2021 m. rugsėjo 10 d. Libane pagaliau buvo suformuota vyriausybė; kadangi naujoji vyriausybė turės skubiai įgyvendinti būtiną esminių reformų politikos priemonių paketą, kad Libanas stotų į kovą su korupcija ir būtų išsaugotas šalies stabilumas, vienybė, suverenumas, politinė nepriklausomybė ir teritorinis vientisumas;
- G. kadangi 2022 m. gegužės ir spalio mėn. Libane planuojami savivaldos, parlamento ir prezidento rinkimai; kadangi nepaprastai svarbu, kad visi politiniai lyderiai laikytųsi 2022 m. rinkimų kalendoriaus ir užtikrintų įtraukius, skaidrius ir sąžiningus rinkimus, per kuriuos visi turėtų vienodas galimybes rengti rinkimų kampanijas, o balsuoti galėtų visi Libano piliečiai, įskaitant tuos, kurie negyvena šalyje, kaip jiems leidžiama pagal naujausią 2017 m. priimtą rinkimų įstatymą ir kaip yra nustatyta Libano Konstitucijoje; kadangi Rinkimų priežiūros komisija stokoja priemonių, būtinų savo įgaliojimams vykdyti, o todėl kyla susirūpinimas dėl kitamet planuojamų kampanijų ir rinkimų skaidrumo bei sąžiningumo;
- H. kadangi iš karto po didžiulio sprogimo ES kartu su Pasaulio banku ir JT atliko skubų žalos ir poreikių vertinimą, kad apskaičiuotų poveikį gyventojams, materialiajam turtui, infrastruktūrai ir paslaugų teikimui; kadangi, be kita ko, nustatyta, kad žala siekia 3,8–4,6 mlrd. USD, o labiausiai nukentėjo būsto ir kultūros sektoriai, nuostoliai siekia 2,9–3,5 mlrd. USD, o didžiausią smūgį patyrė būsto sektorius, po kurio eina transportas ir kultūra, be to, reikalingi 1,8–2,0 mlrd. USD prioritetiniams gaivinimo ir atstatymo poreikiams užtikrinti (didžiausi yra transporto sektoriaus poreikiai, o po jo eina kultūros ir būsto sektoriai); kadangi svarbiausias rezultatas yra Reformų, gaivinimo ir atstatymo

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

programos (3RF), valdomos kartu su Libano vyriausybe, sukūrimas; kadangi pažanga įgyvendinant reformas pagal 3RF nepadarėta dėl ne vieną mėnesį trunkančios aklavietės formuojant vyriausybę; kadangi 2021 m. gegužės mėn. pagrindinis Libano elektros energijos gamintojas „Electricité du Liban“ paskelbė, kad nebeturi pakankamai lėšų kuriai pirkti; kadangi Libanas kreipėsi į keletą regiono šalių, kad užtikrintų būtiniausias energijos poreikius;

- I. kadangi, nepaisant sustabdyto Bankų paslapties įstatymo galiojimo, pažanga atliekant Centrinio banko teisminį auditą nepadarėta; kadangi, gavus Šveicarijos atlikto tyrimo, susijusio su sandoriais, kuriuose, kaip įtariama, dalyvavo Centrinio banko valdytojas Riad Salameh ir jo brolis, ataskaitas, tyrimą pradėjo Libano generalinis prokuroras, o Prancūzijos prokurorai pradėjo preliminarų tyrimą dėl įtarimų, kad R. Salameh dalyvavo plaunant pinigus; kadangi Centrinio banko valdytojas atmeta visus įtarimus;
- J. kadangi ES yra išsipareigojusi remti šalies stabilumą ir vienybę teikdama ekonominę pagalbą; kadangi ES yra suteikusi didelę pagalbą labiausiai neatidėliotinų padarinių ir poreikių po sprogo problemai spręsti; kadangi ji yra mobilizavusi 33 mln. EUR atsirandantiems poreikiams užtikrinti ir dislokavusi per 250 gelbėtojų iš ES valstybių narių; kadangi vien 2021 m. ES Libanui skyrė 55,5 mln. EUR dydžio humanitarinę pagalbą; kadangi, siekiant stiprinti Libano atsaką į COVID-19 pandemiją, 2021 m. vasarą buvo skirta dar 5,5 mln. EUR; kadangi nuo 2011 m. ES ir jos valstybės narės yra mobilizavusios 24 mlrd. EUR;
- K. kadangi COVID-19 pandemija pagilino ir taip užsitęsusių visuotinę krizę Libane, kur korupcija yra plačiai paplitusi visais visuomenės lygmenimis; kadangi nepaprastai smarkiai nukentėjo ir pažeidžiamos, ir nepažeidžiamos gyventojų grupės; kadangi nuo pandemijos pradžios Libane užfiksuota per 610 000 tūkstančių koronaviruso ir 8 150 mirties atvejų; kadangi rajonai, kuriuose sprogimas sugriovė daugiausia būstų, yra Gemmayze Ashrafiedh, Mar Mikhael ir Rmeil Medawar, o tai, kad šiandien būsto alternatyvų trūksta tiems, kurių namai buvo sugriauti, gali neigiamai paveikti istoriškai susiklosčiusią Libano socialinę struktūrą, sanklodą ir sanglaudą;
- L. kadangi 2021 m. liepos 30 d. Tarybos sprendimu sukurta tikslinių sankcijų asmenims ir subjektams, dėl kurių veiksmų Libane pakertama demokratija ar teisinės valstybės principas, sistema; kadangi jos apima ES draudimą keliauti ir turto išaldymą už nuolatinį trukdymą sudaryti vyriausybę ar rimtą grėsmę rinkimų organizavimui, už trukdymą įgyvendinti atskaitomybės gerinimo ir gero valdymo – taip pat ir bankų ir finansų sektoriuose – planus, kuriuos patvirtina Libano valdžia ir remia ES, ar kenkimą juos įgyvendinant arba už rimtus finansinius nusizengimus, susijusius su viešosiomis lėšomis, už veiksmus, kuriuos apima JT konvencija prieš korupciją, ar už neteisėtą kapitalo eksportą;
- M. kadangi JT Vakarų Azijos ekonominių ir socialinių reikalų komisija nustatė, kad 2019–2020 m. gyventojų skurdo lygis jau yra pašokęs nuo 28 proc. iki 55 proc.; kadangi daugialypio skurdo lygis Libane beveik padvigubėjo nuo 42 proc. 2019 m. iki 82 proc. 2021 m., o su itin dideliu daugialypiu skurdu šiandien susiduria 34 proc. gyventojų; kadangi pakilęs nedarbo lygis viršija 40 proc. darbo jėgos, ir vis daugiau namų ūkių susiduria su sunkumais siekdami gauti tokias pagrindines paslaugas, kaip maistas, vanduo ir sveikatos priežiūra; kadangi Pasaulio bankas savo 2021 m. birželio mėn. Libano ekonomikos stebėsenos apžvalgoje pranešė, kad Libanas išgyvena sunkų ir užsitęsusių ekonomikos nuosmukį, kuris gali tapti vienu sunkiausių krizės epizodų pasaulyje nuo XIX a. vidurio;
- N. kadangi dėl karo kaimyninėje Sirijoje daug žmonių buvo priversti bėgti į Libaną, kuris yra priėmęs apie 1,5 mln. Sirijos pabėgėlių ir dar maždaug 15 800 pabėgėlių iš Etiopijos, Irako, Sudano bei iš kitų šalių kilusių asmenų, kuriuos yra užregistravęs JT vyriausiasis pabėgėlių reikalų komisaras, taip pat apie 207 700 Palestinos pabėgėlių; kadangi, Pasaulio maisto programos duomenimis, 2021 m. 22 proc. Libano piliečių, 50 proc. pabėgėlių iš Sirijos ir 33 proc. kitų šalių pilietybę turinčių pabėgėlių susiduria su maisto stygiumi; kadangi Libanas yra viena iš dviejų Artimųjų Rytų šalių, priėmusių daug migrantų namų ūkio darbuotojų, kurių padėtis reglamentuojama pagal *kafala* sistemą; kadangi nuo 2011 m. ES, naudodamasi įvairiomis priemonėmis, pvz., Europos Sąjungos regioniniu patikos fondu, sukurtu reaguojant į krizę Sirijoje, ir Europos kaimynystės priemone, yra skyrusi 2,4 mlrd. EUR, kad padėtų Sirijos ir Palestinos pabėgėliams;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- O. kadangi 2020 m. balandžio mėn. Libano vyriausybė patvirtino ekonomikos planą ir kreipėsi dėl TVF programos būtinų reformų pagrindu; kadangi derybos su TVF tebevyksta; kadangi, pasak TVF, Libanas turi skubiai inicijuoti visapusiškas reformas, kad būtų sutvarkyti valstybės finansai, restruktūrizuota valstybės skola, atkurta bankų sistema, išplėsta socialinės apsaugos sistema, reformuotos valstybės valdomos įmonės ir pagerintas valdymas; kadangi TVF skyrė 860 mln. USD specialiosioms skolinimosi teisėms, kad sustiprėtų išsekę šalies rezervai ir tai padėtų užtikrinti įvairius neatidėliotinus poreikius; kadangi Libano parlamento Finansų komitetas atmetė vyriausybės parengtą gelbėjimo privačiomis lėšomis planą, pagal kurį būtų galima apsaugoti 98 proc. gyventojų santaupas garantuojant banko sąskaitų, kuriose laikomos santaupos nesiekia 500 000 USD, turta; kadangi atsižvelgdamas į parlamento narių kritiką dėl ekonomikos gaivinimo plano TVF paskelbė tris pareiškimus, kuriais pritariama vyriausybės pasiūlytam planui; kadangi ekonomikos gaivinimo planą atmetę parlamento nariai yra suinteresuoti apsaugoti Libano bankų interesus, nes yra šių bankų akcininkai arba turi ryšių su pastaraisiais;
- P. kadangi Libano Baudžiamojo kodekso 534 straipsnis vis dar naudojamas siekiant vykdyti LGBTI asmenų baudžiamąjį persekiojimą ir juos sulaikyti; kadangi kai kuriose šalies vietovėse vyrai, įtariami santykiais su tos pačios lyties asmenimis, yra nuolat sulaikomi ir policijos nuovadose patiria žeminantį elgesį;
- Q. kadangi 2021 m. birželio 30 d. Libano parlamentas patvirtino išimtinį 556 mln. JAV dolerių kredito įstatymą, pagal kurį finansuojama maisto kortelių sistema, pagal kurią bus teikiama pagalba grynaisiais pinigais pažeidžiamiausioms šeimoms remti, ir pakeista dabartinė subsidijų sistema; kadangi taikant maisto kortelių sistemą turėtų būti laikomasi nediskriminavimo principo;
- R. kadangi Europos ir Viduržemio jūros regiono šalių susitarimas grindžiamas demokratijos principų ir pagrindinių žmogaus teisių paisymu, kaip nustatyta Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje, kuri yra esminis susitarimo elementas;
- S. kadangi 2021 m. rugpjūčio 30 d. vienbalsiai priimtoje naujausioje JT Saugumo Tarybos rezoliucijoje 2591 (2021) dėl Libano nurodyta, kad UNIFIL įgaliojimai pratęsiami dar vieniems metams, ir primenama, kad būtinas nuolatinis ugnies nutraukimas laikantis Rezoliucijoje 1701 (2006) išdėstytų principų ir elementų;
- T. kadangi Libano neutralumas yra jo stabilumo ateityje pagrindas; kadangi stabilumo, visapusiško suverenumo, vienybės ir demokratijos Libane užtikrinimas itin svarbus skatinant stabilumą, saugumą ir taiką visų Artimųjų Rytų šalių plėtrą; kadangi neseniai suformuota vyriausybė ir jos ministrai turi tapti politiškai nepriklausomi ir atsispirti bet kokiam išorės kišimuisi iš Libano kaimyninių ar tolimesnių šalių; kadangi kišimasis iš išorės kenkia Libano vystymuisi ir stabilumui; kadangi „Hezbollah“ vis dar kontroliuoja pagrindines Libano vyriausybės ministerijas; kadangi kelios ES valstybės narės įtraukė „Hezbollah“ į teroristinių organizacijų sąrašą; kadangi „Hezbollah“ ne kartą pademonstravo savo tvirtą ideologinį lojalumą Iranui, kuris destabilizuoja Libano vyriausybę ir kenkia itin reikalingai sanglaudai;
1. mano, kad dabartinė Libano padėtis yra žmonių sukelta katastrofa, dėl kurios kalta grupelė valdančiajai politinei klasei priklausančių asmenų; atkreipia dėmesį į tai, kad po 13 mėnesių trukusios politinės aklavietės neseniai suformuota vyriausybė; apgailėstauja, kad naujajame kabinete yra tik viena moteris; primygtinai ragina Libano vadovus laikytis savo pažadų ir būti funkcionalia vyriausybe, orientuota į savo užduotis, patikima ir atskaitinga, atsiribojančia nuo parlamentinio susiskaldymo ir nepriklausoma nuo užsienio įtakos; mano, kad atskaitomybės užtikrinimas, laisvų ir sąžiningų rinkimų palaikymas ir pagrindinių viešųjų paslaugų teikimas turi nusverti bet kokius asmeninius interesus Libano politinėje klasėje; primena, kad 2022 m. gegužės mėn. rinkimai jokių būdu neturi būti atidėti dėl politinės aklavietės ir didėjančio valstybės institucijų veikimo sutrikimo ir kad šie rinkimai turi atitikti tarptautinius demokratinius laisvės, sąžiningumo ir skaidrumo standartus;
2. ragina Libano valdžios institucijas prašyti Komisijos pirmininko pavaduotojo ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio siųsti rinkimų stebėjimo misiją arba, jei manoma, kad tai būtina, rinkimų ekspertų misiją likus keliems mėnesiams iki rinkimų; ragina naująją Libano vyriausybę visapusiškai įgyvendinti 2018 m. ES rinkimų stebėjimo misijos rekomendacijas; primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares teikti visapusišką techninę ir finansinę paramą, kad rinkimai vyktų kuo geresnėmis sąlygomis ir būtų siekiama užtikrinti viso proceso sąžiningumą ir skaidrumą; primygtinai ragina naująją Libano vyriausybę rinkimų priežiūros komisijai suteikti visų reikiamų lėšų, personalo ir įrangos, kad ji galėtų visapusiškai vykdyti

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

savo įgaliojimus; ragina įsteigti JT globojamą tarptautinę humanitarinę darbo grupę siekiant remti humanitarinės pagalbos teikimą ir prižiūrėti, kaip naudojamos lėšos; primena, kad JT sukūrė sistemą, pagal kurią moterys remiamos kaip kandidatės ir rinkėjos ir taip skatinamas aktyvesnis moterų dalyvavimas politiniame procese, ir ragina tokią sistemą visapusiškai integruoti į rinkimų reformos planus;

3. ragina ES pasiūlyti Libanui dislokuoti visapusišką ES administracinę patariamąją misiją siekiant patenkinti neatidėliotiną poreikį kovoti su spartėjančiu viešojo administravimo ir pagrindinių paslaugų teikimo žlugimu; primygtinai ragina naująją vyriausybę skubiai įgyvendinti pagrindines valdymo ir ekonomines reformas, kuriomis būtų užtikrintas politinis ir ekonominis atsigavimas, įskaitant patikimą pagrindinių ekonomikos sektorių, pvz., elektros energijos sektoriaus, reguliavimą;

4. primena, kad skaidrus, nepriklausomas, neutralus ir veiksmingas sprogimo Beiruto uoste tyrimas yra prioritetas ir kad turi būti užtikrintas tokio tyrimo vykdymas; primygtinai ragina Libano valdžios institucijas paisyti teisminių procedūrų ir teisminių institucijų nepriklausomumo ir remti visas pastangas, kad asmenys, atsakingi už sprendimus, dėl kurių įvyko sprogimas Beiruto uoste, būtų tinkamai nustatyti ir patraukti atsakomybėn; ragina surengti tarptautinę nepriklausomą faktų nustatymo misiją Libane siekiant sprogimą Beirute iširti pagal JT sistemą; primygtinai reikalauja, kad nustatyti tiesiogiai ar netiesiogiai atsakingi asmenys būtų patraukti atsakomybėn už prarastas gyvybes ir Libano žmonėms padarytą žalą;

5. ragina Komisiją ir valstybes nares, atsižvelgiant į itin prastą padėtį vietoje, teikti papildomą humanitarinę pagalbą, visų pirma pagalbą maistu ir ligoninėms reikalingas bei farmacines priemones, taip pat užtikrinti visų mokyklų ir ligoninių aprūpinimą alternatyviais energijos šaltiniais (įskaitant saulės baterijų plokštes), kuriuos tiktų ne viešieji, o kiti subjektai, pvz., būtų pasitelktos gerai žinomos nevyriausybinės organizacijos, pilietinės visuomenės organizacijos ir religinės organizacijos Libane, kurios gali vykdyti reformas; pabrėžia, kad vykdant Libanui skirtų pagalbos programų kūrimo, planavimo, koordinavimo, įgyvendinimo ir vertinimo veiklą reikia įtraukti vietos pilietinės visuomenės organizacijas; ragina Komisiją rasti būdų, kaip strategiškai ir lanksčiai taikyti kriterijus, kad organizacijos galėtų greitai gauti lėšų neatidėliotiniams poreikiams patenkinti, kartu visada laikantis Europos konsensuso dėl humanitarinės pagalbos ir tarptautinės humanitarinės teisės; pabrėžia, kad būtina griežtai kontroliuoti ES pagalbą siekiant užtikrinti, jog ji būtų perduota tiesiogiai tiems, kam jos reikia; labai apgailėstauja dėl itin aukšto netinkamo valdymo lygio ir nepakankamos finansinės priežiūros, kalbant apie praeityje suteiktas lėšas;

6. ragina Komisiją ir ES valstybes nares konstruktyviai bendradarbiauti su naująja Libano vyriausybe įgyvendinant struktūrines ir sektorių reformas, kurių reikia, kad būtų galima skirti didelę ES makrofinansinę paramą, ir stiprinti prekybos santykius su sąlyga, kad bus padaryta apčiuopiama pažanga įgyvendinant būtinas reformas, kaip numatyta pagal reformų, gaivinimo ir atstatymo programą;

7. ragina Libano valdžios institucijas kuo greičiau atnaujinti derybas su TVF, kad reformų naudą pajustų vargstantys Libano gyventojai; primygtinai ragina Libano valdžios institucijas įgyvendinti išankstinius išpareigojimus, kurie buvo prišimti 2018 m. balandžio mėn. vykusioje Konferencijoje ekonomikos klausimais siekiant vystymosi vykdant reformas kartu su privačiu sektoriumi (CEDRE), padedant Tarptautinei paramos Libanui grupei, ir kuriems pritarė visi Libano politiniai lyderiai; šie išpareigojimai apima prasingas ir išsamias ekonomines ir valdymo reformas, kuriomis, be kita ko, siekiama atkurti ekonominį stabilumą ir finansų sektoriaus patikimumą, užtikrinti teisminių institucijų nepriklausomumą, pagarbą žmogaus teisėms ir teisei valstybei, taip pat kovoti su korupcija; ragina Libano valdžios institucijas teikti paramą pažeidžiamiausioms Libano bendruomenėms, be kita ko, pasitelkiant socialinės apsaugos sistemas; ragina Libano valdžios institucijas patvirtinti 2021 m. biudžetą ir parengti 2022 m. biudžetą, įskaitant tvirtą socialinės apsaugos programą, kuria įgyvendinama Neatidėliotinos minimalios socialinės apsaugos tinklo programa ir Nacionalinė skurdo mažinimo programa; primygtinai ragina Libano valdžios institucijas numatyti pakankamai lėšų pagal biudžeto eilutę, skirtą 2022 m. rinkimams;

8. pabrėžia, kad dėl B. al-Assado režimo beatodairiškų represijų, kurių buvo imtasi prieš 2011 m. Sirijos gyventojų sukilimą, Libanas priėmė didžiausią pasaulyje pabėgėlių iš Sirijos dalį; atkreipia dėmesį į ypatingą Sirijos režimo atsakomybę už tai, kad ši dramatiška humanitarinė padėtis išlieka; primena, kad siekiant įgyvendinti patvarius sprendimus, skirtus perkeltiesiems asmenims, yra būtinas pakankamas ilgalaikis finansavimas ir programavimas, kad parama šalies viduje perkeltiesiems asmenims ir pabėgėliams būtų teikiama papildant humanitarinės pagalbos programos ciklą; primena apie Libane esančių Sirijos ir Palestinos pabėgėlių pažeidžiamumą ir pabrėžia, kad reikia užtikrinti tinkamą, nuspėjamą ir daugiasluoksnį finansavimą Jungtinių Tautų pagalbos ir darbų agentūrai Palestinos pabėgėliams Artimuosiuose Rytuose (UNRWA) bei kitiems su pabėgėliais dirbantiems subjektams, kad būtų užtikrintas visų būtinųjų paslaugų teikimas

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

pabėgėlių bendruomenėms šioje šalyje; primena, kad reikia stiprinti bendradarbiavimą ir dialogą su NVO ir kitais paslaugų teikėjais, padedančiais pabėgėliams šioje šalyje;

9. primygtinai ragina naująją Libano vyriausybę ir prezidentą imtis visų būtinų priemonių siekiant panaikinti korupcinę praktiką, įskaitant viešojo kapitalo pervedimus ir mokesčių slėpimą, užtikrinti visišką būsimų nacionalinės kovos su korupcija institucijos narių nepriklausomumą ir prašyti tarptautinės bendruomenės techninės paramos pasitelkiant JT mechanizmus ir JT konvenciją prieš korupciją, kad Libano gyventojams būtų užtikrintas skaidrumas ir visiška atskaitomybė; primena, kad ES, Pasaulio bankas ir JT reikalavo sukurti nepriklausomą ir skaidrią teismų sistemą, priimti šiuolaikinių viešųjų pirkimų įstatymą ir kovos su korupcija strategiją, ir smerkia tai, kad buvusios Libano vyriausybės per daugybę metų nesugebėjo imtis veiksmų;

10. pabrėžia ypatingą „Hezbollah“ ir kitų grupuočių atsakomybę už represijas prieš 2019 m. Libane vykusį liaudies judėjimą ir Libano politinę ir ekonominę krizę; ragina visas išorės jėgas susilaikyti nuo kišimosi į Libano vidaus reikalus ir gerbti jo suverenitetą bei politinę nepriklausomybę; primygtinai ragina visas vyriausybės politines grupuotes atsisakyti sektantizmo ir įgyvendinti itin svarbias reformas, skirtas visiems Libane gyvenantiems žmonėms, netaikant jokios religinės ar etninės diskriminacijos;

11. reiškia didelį susirūpinimą dėl tebeįgyvendinamo pažangos trūkumo siekiant nuolatinio ugnies nutraukimo ir įgyvendinant kitas pagrindines JT Saugumo Tarybos rezoliucijos 1701 (2006) nuostatas, atsižvelgiant į naujausią ir besitęsiančią įtampą prie Libano pietinės sienos; dar kartą patvirtina savo tvirtą paramą Libano teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir politinei nepriklausomybei pagal neseniai priimtą JT Saugumo Tarybos rezoliuciją 2591 (2021); primena ES poziciją, kad turi būti visapusiškai laikomasi atitinkamų JT Saugumo Tarybos rezoliucijų 1559 (2005) ir 1701 (2006);

12. ragina tarptautinę bendruomenę teikti reikiamą finansinę paramą, kad Libano ginkluotosios pajėgos ir vidaus saugumo pajėgos galėtų atlikti savo esminį vaidmenį užkertant kelią tolesniam valstybės institucijų žlugimui, užtikrinant humanitarinės pagalbos teikimą ir saugumą bei stabilumą, kartu gerbiant teisę protestuoti ir žodžio laisvę; pakartoja, kad valstybės tarnautojų atskaitomybė yra labai svarbi, ir smerkia bet kokią smurtą prieš protestuotojus;

13. ragina EIVT, bendradarbiaujant su ES valstybėmis narėmis, pasiūlyti atskaitingų Libano valdžios institucijų sąrašą; ragina pagal 2021 m. liepos 30 d. Tarybos patvirtintą sistemą taikyti tikslines sankcijas visiems asmenims ar subjektams, kurie atitinka tos sistemos kriterijus; pabrėžia, kad vis dar yra galimybė paskelbti tikslines sankcijas dėl demokratinių politinių procesų trukdymo ar jų nepaisymo, jeigu atsakingi veikėjai Libane toliau trukdys reformoms ir kovai su korupcija; ragina visas ES valstybes nares be išimties visapusiškai bendradarbiauti taikant ES naujas tikslines sankcijas, skirtas korumpuotiems vadovams ir asmenims, atsakingiems už demokratijos ir teisinės valstybės principų pažeidimą, bei su jais susijusiems asmenims Libane, ir stiprinti tokias sankcijas; primygtinai ragina EIVT ir Tarybą skubiai skirti pakankamai išteklių, kad būtų galima veiksmingai sukurti naują mechanizmą; ragina ES valstybes nares ir jų partnerius, pvz., Jungtinę Karalystę ir Šveicariją, bendradarbiauti kovojant su viešųjų lėšų pasisavinimo veikla, kuria įtariamai tam tikri Libano pareigūnai; ragina valstybes nares imtis teisinių veiksmų savo nacionalinėse jurisdikcijose prieš jų teritorijose laikomo neteisėtai įgyto kapitalo savininkus ir remti pastangas grąžinti neteisėtai gautas lėšas Libano gyventojams;

14. primena, kad Europos Sąjungos ir Libano Respublikos asociacijos susitarime numatytas politinis Europos Parlamento ir naujojo Libano parlamento dialogas, grindžiamas abiejų institucijų politinio bendradarbiavimo užmezgimu, kuris, jei to paprašytų Libano valdžios institucijos, galėtų tapti papildoma priemone neseniai sudarytai vyriausybei paremti ir institucinio sąstingio problemai spręsti;

15. primena, kad tvirtai remia visus žmogaus teisių gynėjus Libane ir jų veiklą; ragina pilietinę visuomenę ir socialinius bei ekonominius partnerius atlikti savo atitinkamus vaidmenis vykstant nacionaliniam dialogui, išreikšti savo siekius ir teikti pasiūlymus dėl taikos, vystymosi ir šalies ateities, ir teigiamai vertina vietos bendruomenių ir pilietinės visuomenės iniciatyvas; yra labai susirūpinęs dėl didėjančios Libano gyventojų emigracijos ir su tuo susijusio protų nutekėjimo, kuris daro poveikį žmogiškiems ištekliams, būtiesiems Libano atkūrimui ir atsigavimui bei jo demokratijai;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

16. ragina Libaną užtikrinti būtinas apsaugos priemones prieš priverčiamąjį darbą, kaip yra įtvirtinta nacionalinėse darbo teisės ir tarptautinėse žmogaus teisių normose, įskaitant pagrindinius principus ir teises darbe, taip pat Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) namų ūkio darbuotojų konvencijoje (Nr. 189, 2011 m.), kad būtų imtasi priemonių siekiant spręsti išnaudojamojo pobūdžio *kafala* (globos) sistemos klausimą;
17. pakartoja, kad remia ES ryžtą padėti Libanui atkurti savo ekonomiką ir atstatyti infrastruktūrą; ragina Komisiją reformuoti ilgalaikius fondus ir performuluoti Libanui skirtos strategijos ir gaivinimo planą atsižvelgiant į ES ir Libano partnerystės prioritetus pagal naująją Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonę „Globali Europa“, taip pat apsvarstyti galimybę skirti finansavimą papildomiems potencialiems pilietinei visuomenei atstovaujantiems partneriams, ypač siekiant skubiai spręsti energijos trūkumo problemą naudojant atsinaujinančiuosius energijos šaltinius, įskaitant saulės baterijų plokštes;
18. ragina panaikinti Libano baudžiamojo kodekso 534 straipsnį ir nutraukti prieš LGBTI asmenis nukreiptą visų formų teisinį ir institucinį smurtą bei persekiojimą; ragina panaikinti kitus diskriminacinius įstatymus, pvz., kuriais palestiniečiams pabėgėliams draudžiama naudotis tomis pačiomis teisėmis, kuriomis naudojasi kiti užsienio gyventojai;
19. ragina Komisiją ir valstybes nares labiau remti Libane vykdomą skiepijimo kampaniją, kuriai reikalinga tarptautinė parama, ir švelninti sveikatos krizę Libane; ragina teikti paramą siekiant užtikrinti atlyginimus ligoninių darbuotojams ir paramedicinos reikmenų pirkimą;
20. dar kartą patvirtina savo tvirtą partnerystę su Libanu, grindžiamą bendromis vertybėmis – demokratija, pliuralizmu, teisine valstybe ir pagarba žmogaus teisėms; pakartoja, kad remia Europos Sąjungos apsisprendimą padėti Libanui pertvarkyti šalies ekonomiką; reiškia pagarbą sprogimo Beiruto uoste aukų atminimui; dar kartą patvirtina savo solidarumą su Libano pilietine visuomene ir paramą jai, ypač žurnalistams ir apie pažeidimus pranešantiems asmenims; ragina Tarybą ir Komisiją toliau dėti pastangas remiant Libano atstatymą ir ekonomikos gaivinimą ir glaudžiau bendradarbiauti su šalies pilietinės visuomenės organizacijomis bei jas geriau finansuoti;
21. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, JT generaliniam sekretoriui, Arabų Valstybių Lygos generaliniam sekretoriui, Viduržemio jūros regiono valstybių sąjungos parlamentinės asamblėjos pirmininkui ir Libano vyriausybei bei parlamentui.
-

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0395

Žiniasklaidos laisvė ir toliau prastėjanti teisės viršenybės padėtis Lenkijoje**2021 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl žiniasklaidos laisvės ir toliau blogėjančios teisinės valstybės padėties Lenkijoje (2021/2880(RSP))**

(2022/C 117/16)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją (toliau – Chartija),
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties (ES Sutartis) 2 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 49 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Europos žmogaus teisių konvenciją ir susijusią Europos Žmogaus Teisių Teismo praktiką,
- atsižvelgdamas į Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (Teisingumo Teismas) ir Europos Žmogaus Teisių Teismo praktiką,
- atsižvelgdamas į 2017 m. gruodžio 20 d. Komisijos pagrįstą pasiūlymą dėl Tarybos sprendimo dėl aiškaus pavojaus, kad Lenkijos Respublika gali šiurkščiai pažeisti teisinės valstybės principą, nustatymo, paskelbtą laikantis ES sutarties 7 straipsnio 1 dalies (COM(2017)0835),
- atsižvelgdamas į 2018 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2018/1808, kuria, atsižvelgiant į kintančias rinkos realijas, iš dalies keičiama Direktyva 2010/13/ES dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų tam tikrų nuostatų, susijusių su audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimu, derinimo (Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyva) ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2020/2092 dėl bendro Sąjungos biudžeto apsaugos sąlygų režimo ⁽²⁾ (Teisinės valstybės sąlygų reglamentas),
- atsižvelgdamas į 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2019 m. gruodžio 18 d. rezoliuciją dėl LGBTI asmenų viešo diskriminavimo ir prieš juos nukreiptos neapykantos retorikos, įskaitant zonas be LGBTI asmenų ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2021 m. kovo 11 d. rezoliuciją dėl ES paskelbimo LGBTIQ asmenų laisvės erdve ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. sausio 16 d. savo rezoliuciją dėl pagal ES sutarties 7 straipsnio 1 dalį vykstančių klausymų dėl Lenkijos ir Vengrijos ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ OL L 303, 2018 11 28, p. 69.⁽²⁾ OL L 433 I, 2020 12 22, p. 1.⁽³⁾ OL L 57, 2021 2 18, p. 17.⁽⁴⁾ OL C 255, 2021 6 29, p. 7.⁽⁵⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0089.⁽⁶⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0014.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į savo 2020 m. spalio 7 d. rezoliuciją dėl ES demokratijos, teisinės valstybės ir pagrindinių teisių mechanizmo sukūrimo ⁽⁷⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2020 m. rugsėjo 17 d. rezoliuciją dėl pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl aiškaus pavojaus, kad Lenkijos Respublika gali šiurkščiai pažeisti teisinės valstybės principą, nustatymo ⁽⁸⁾,
 - atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 24 d. rezoliuciją dėl Komisijos 2020 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitos ⁽⁹⁾,
 - atsižvelgdamas į 2021 m. liepos 8 d. rezoliuciją dėl bendro Sąjungos biudžeto apsaugos sąlygų režimo taikymo gairių parengimo ⁽¹⁰⁾,
 - atsižvelgdamas į 2020 m. rugsėjo 30 d. Komisijos komunikatą „2020 m. Teisinės valstybės principo taikymo ataskaita. Teisinės valstybės padėtis Europos Sąjungoje“ (COM(2020)0580),
 - atsižvelgdamas į 2021 m. liepos 20 d. Komisijos komunikatą „2021 m. Teisinės valstybės principo taikymo ataskaita. Teisinės valstybės padėtis Europos Sąjungoje“ (COM(2021)0700),
 - atsižvelgdamas į 2021 m. kovo 8 d. Europos Tarybos žmogaus teisių komisaro raštą Lenkijos ministrui pirmininkui dėl dviejų įstatymų dėl žiniasklaidos sektoriaus Lenkijoje projektų ⁽¹¹⁾,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi ES sutarties 2 straipsnyje nurodyta, kad Sąjunga yra grindžiama šiomis vertybėmis: pagarba žmogaus orumui, laisve, demokratija, lygybe, teisine valstybe ir pagarba žmogaus teisėms, įskaitant mažumoms priklausančių asmenų teises;
- B. kadangi pagal Chartijos 47 straipsnį įgyvendinant pagrindinę teisę į veiksmingą teisinę gynybą būtina užtikrinti galimybę kreiptis į nepriklausomą teismą; kadangi politinė įtaka, daroma teisminėms institucijoms, arba jų kontrolė ir panašios kliūtys užtikrinant atskirų teisėjų nepriklausomumą dažnai lėmė tai, kad teisminės institucijos negalėjo atlikti savo nepriklausomo tikrintojo vaidmens nustatant, ar vykdomosios ir įstatymų leidžiamosios valdžios vyriausybės institucijos savavališkai naudojasi valdžia;
- C. kadangi žiniasklaidos laisvė yra vienas iš veikiančios demokratijos ir teisinės valstybės ramsčių ir garantijų; kadangi žiniasklaidos laisvė, pliuralizmas bei nepriklausomumas ir žurnalistų saugumas yra pagrindiniai teisės į saviraiškos laisvę ir gauti informacijos elementai ir yra labai svarbūs ES ir jos valstybių narių demokratiniam veikimui; kadangi valdžios institucijos turi priimti teisinę ir reguliavimo sistemą, kuri skatintų laisvos, nepriklausomos ir pliuralistinės žiniasklaidos plėtrą;
- D. kadangi Lenkija kartu su keliomis kitomis valstybėmis narėmis dar neįgyvendino visų Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvos (Direktyva (ES) 2018/1808) reikalavimų, visų pirma, susijusių su nacionalinio žiniasklaidos rinkos reguliatoriaus nepriklausomumu;
- E. kadangi Europos Tarybos Europos audiovizualinė observatorija 2019 m. padarė išvadą, kad Lenkijos žiniasklaidos reguliavimo institucijų nepriklausomumas kelia susirūpinimą dėl skyrimo procedūrų įgyvendinimo ir Nacionalinės radijo ir televizijos tarybos (KRRiT) atskaitomybės; kadangi ji taip pat padarė išvadą, kad Nacionalinės žiniasklaidos taryba (RMN) „neturėjo pakankamų apsaugos priemonių funkciniam nepriklausomumui nuo politinių partijų ir vyriausybės užtikrinti“ ⁽¹²⁾;

⁽⁷⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0251.

⁽⁸⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0225.

⁽⁹⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0313.

⁽¹⁰⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0348.

⁽¹¹⁾ Nuoroda: CommHR/DM/sf 007-2021.

⁽¹²⁾ M. Cappello (leid.), „Žiniasklaidos reguliavimo institucijų nepriklausomumas Europoje“, IRIS Special, Europos audiovizualinė observatorija, Strasbūras, 2019 m.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- F. kadangi 2021 m. buvo pasiūlytas projektas, kurio tikslas – nustatyti reklamos mokesčių, ir vėliau jis buvo atsiimtas dėl smarkiai kritikuojamo jo neigiamo poveikio žiniasklaidos laisvei ir žiniasklaidos pliuralizmui; kadangi 2021 m. vasario 10 d. maždaug 45 privačios žiniasklaidos priemonės Lenkijoje sustabdė informavimo veiklą ir 24 valandas demonstravo juodą pirma puslapį su šūkiomis protestuodamos prieš pasiūlytą žiniasklaidos reklamos mokesčių ir maždaug 40 transliuotojų parašė atvirą laišką Lenkijos valdžios institucijoms, kad dėl naujojo mokesčio susilpnėtų ir galbūt būtų priverstos užsidaryti kai kurios Lenkijoje veikiančios žiniasklaidos priemonės, o jų auditorijų pasirinkimas būtų apribotas;
- G. kadangi 2021 m. rugpjūčio 11 d. Lenkijos Seimas balsavo už įstatymo projektą, kuriuo siūloma leisti turėti transliuotojo licenciją tik įmonėms, kurių dauguma akcijų priklauso subjektams iš Europos ekonominės erdvės; kadangi 2021 m. rugsėjo 9 d. Lenkijos Senatas šio įstatymo projekto nepriėmė, nors tai nereiškia, kad teisėkūros procesas yra užbaigtas, nes Lenkijos Seimas gali panaikinti šį sprendimą;
- H. kadangi šis įstatymo projektas būtų tiesiogiai taikytinas nepriklausomai žiniasklaidos priemonei TVN24, priklausančiai JAV įsisteigusiai „Discovery Group“; kadangi Lenkijoje dar nepriimtas sprendimas dėl TVN24 licencijos pratęsimo nepaisant to, kad transliuotojas paprašė ją pratęsti 2020 m. vasario mėn.; kadangi Lenkijos nacionalinis žiniasklaidos reguliatorius (KRRiT) turėtų paskelbti sprendimą dėl naujos transliuotojo licencijos iki šios licencijos galiojimo pabaigos, t. y. iki 2021 m. rugsėjo 26 d.;
- I. kadangi, atsižvelgdama į KRRiT neveikimą, „Discovery Group“ pateikė prašymą Nyderlandų valdžios institucijoms išduoti TVN24 kanalui transliuotojo licenciją ir ją gavo;
- J. kadangi 2021 m. pagal „Žurnalistų be sienų“ pasaulio spaudos laisvės indeksą Lenkija užima 64-ąją vietą ir tai yra žemiausia jos kada nors užimta vieta (2015 m. ji užėmė 18-ąją vietą);
- K. kadangi 2021 m. gegužės 7 d. Europos Žmogaus Teisių Teismas nusprendė, kad valdžios institucijų veiksmai skiriant vieną iš teisėjų, kuris buvo Konstitucinio Teismo kolegijos narys nagrinėjant ieškovo įmonės bylą, reiškia, jog bylą nagrinėjusi kolegija nebuvo „pagal įstatymą įsteigtas teismas“ ir kad ieškovo „teisė į teisingą bylos nagrinėjimą“ buvo pažeista⁽¹³⁾;
- L. kadangi 2021 m. kovo 2 d. ESTT nusprendė, kad iš eilės daromais Nacionalinės teismų tarybos įstatymo pakeitimais, dėl kurių buvo panaikinta veiksminga Tarybos sprendimų teikti pirmininkui pasiūlymus dėl kandidatų į Aukščiausiojo Teismo teisėjų postus skyrimo teisminė peržiūra, tikriausiai pažeidžiama ES teisė⁽¹⁴⁾;
- M. kadangi 2021 m. kovo 29 d. Lenkijos ministras pirmininkas pateikė plačiai ginčijamam ir neteisėtam „Konstituciniam Teismui“ prašymą išnagrinėti, ar su ES teisės viršenybe ir veiksmingai teismine apsauga susijusios ES sutarties nuostatos yra suderinamos su Lenkijos Konstitucija⁽¹⁵⁾;
- N. kadangi 2021 m. liepos 14 d. nutartimi ESTT patvirtino laikinąsias priemones, kurias Komisija prašė pritaikyti pagal SESV 279 straipsnį ir kurios yra susijusios su Lenkijos Aukščiausiojo Teismo Drausmės kolegijos veikimu ir tolesnių Lenkijos įstatymų nuostatų, darančių poveikį teismų nepriklausomumui, galiojimo sustabdymu⁽¹⁶⁾;
- O. kadangi 2021 m. liepos 14 d. neteisėtas Lenkijos „Konstitucinis Teismas“ nusprendė, kad ESTT nustatytos laikinosios apsaugos priemonės dėl Lenkijos teismų struktūros nėra suderinamos su Lenkijos Konstitucija⁽¹⁷⁾;
- P. kadangi 2021 m. liepos 15 d. ESTT priėmė sprendimą byloje C–791/19⁽¹⁸⁾ ir nusprendė, kad Lenkijos teisėjams skirtas drausmės režimas nėra suderinamas su ES teise;

⁽¹³⁾ 2021 m. gegužės 7 d. Sprendimas *Xero Flor w Polsce sp. z o.o. prieš Lenkiją*.

⁽¹⁴⁾ 2021 m. kovo 2 d. Teisingumo Teismo sprendimas A.B. ir kt., C–824/18, ECLI:EU:C:2021:153.

⁽¹⁵⁾ Prašymas nagrinėjamoje byloje K 3/21; numatoma, kad neteisėtas „Konstitucinis Teismas“ priims sprendimą 2021 m. rugsėjo 22 d.

⁽¹⁶⁾ 2021 m. liepos 14 d. Teisingumo Teismo nutartis *Komisija prieš Lenkiją*, C–204/21 R, ECLI:EU:C:2021:593.

⁽¹⁷⁾ 2021 m. liepos 14 d. Konstitucinio Teismo sprendimas, byla P 7/20.

⁽¹⁸⁾ 2021 m. liepos 15 d. Teisingumo Teismo (Didžioji kolegija) sprendimas *Europos Komisija prieš Lenkijos Respubliką*, C–791/19, ECLI:EU:C:2021:596.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- Q. kadangi 2021 m. liepos 20 d. Komisija išsiuntė Lenkijai raštą dėl visų priemonių, kurių imtasi ar numatoma imtis, kad Teisingumo Teismo sprendimas būtų visapusiškai įvykdytas, ir visų priemonių, kurios yra būtinos, kad sprendimas būtų visapusiškai įvykdytas; kadangi Lenkijos valdžios institucijos atsakė Komisijai 2021 m. rugpjūčio 16 d.;
- R. kadangi 2021 m. liepos 22 d. Europos Žmogaus Teisių Teismas nusprendė, kad Aukščiausiojo Teismo Drausmės kolegija nėra „nepriklausomas ir nešališkas pagal įstatymą įsteigtas teismas“ ir neatitinka Europos žmogaus teisių konvencijos 6 straipsnio 1 dalimi garantuojamos „teisės į pagal įstatymą įsteigtą teismą“ standarto⁽¹⁹⁾;
- S. kadangi 2021 m. rugsėjo 7 d. Komisija nusprendė išsiųsti Lenkijai oficialų pranešimą pagal SESV 260 straipsnio 2 dalį, nes ji nesiėmė būtinų priemonių, kad būtų visapusiškai įvykdytas 2021 m. liepos 15 d. ESTT sprendimas, kuriuo konstatuota, kad Lenkijos įstatymas dėl teisėjams skirto drausmės režimo nėra suderinamas su ES teise;
- T. kadangi 2021 m. rugsėjo 7 d. Komisija paprašė, kad ESTT skirtų Lenkijai finansines nuobaudas, kad būtų užtikrintas 2021 m. liepos 14 d. Teisingumo Teismo nutarties dėl laikinųjų priemonių, susijusių su Lenkijos Aukščiausiojo Teismo Drausmės kolegijos veikimu ir tolesnių Lenkijos įstatymų nuostatų, darančių poveikį teismų nepriklausomumui, galiojimo sustabdymu, laikymasis;
- U. kadangi 2021 m. birželio mėn. Lenkijos teisingumo ministro pavaduotojas paskelbė, kad valdančioji koalicija šiuo metu rengia įstatymo projektą, kuriuo siekiama uždrausti „LGBT propagandą“;
- V. kadangi 2021 m. liepos 14 d. Komisija nusprendė dėl Vengrijos ir Lenkijos pradėti pažeidimo nagrinėjimo procedūras, susijusias su lygybe ir pagrindinių teisių apsauga, visų pirma, reaguodama į „zonų be LGBT ideologijos“ paskelbimą; kadangi 2021 m. rugsėjo mėn. rašte⁽²⁰⁾ Komisijos tarnybos konstatavo, kad nediskriminavimo principas įgyvendinant Europos struktūrinius ir investicijų fondus nebuvo užtikrintas, ir todėl nusprendė kol kas neatlikti iniciatyvos „REACT-EU“ pakeitimų, susijusių su penkių Lenkijos vietos valdžios institucijų regioninėmis veiksmų programomis;
- W. kadangi 2021 m. rugpjūčio mėn. greitojoje „Eurobarometro“ apklausoje didžioji dauguma respondentų sutiko, kad ES turėtų teikti lėšas valstybėms narėms tik su sąlyga, kad jų vyriausybės įgyvendina teisinės valstybės ir demokratijos principus; kadangi Lenkijoje šis skaičius taip pat buvo labai didelis (72 %) ⁽²¹⁾;

Žiniasklaidos laisvė

1. primena, kad savo ankstesnėse rezoliucijose Europos Parlamentas išreiškė susirūpinimą dėl anksčiau priimtų ir naujai siūlomų Lenkijos žiniasklaidos įstatymo pakeitimų, dėl kurių viešasis transliuotojas taptų vyriausybę remiančiu transliuotoju; primena, kad Lenkijos Konstitucijos 54 straipsnyje garantuojama saviraiškos laisvė ir draudžiama cenzūra;
2. kuo griežčiau kritikuoja Seimo priimtą vadinamąjį įstatymo projektą „Lex TVN“; mano, kad tai bandymas nutildyti kritišką turinį ir tiesioginis išpuolis prieš žiniasklaidos pliuralizmą ir kad tai taip pat pažeidžia pagrindines teises pagal Chartiją ir Sutartis, ES vidaus rinkos teisės aktus ir tarptautinę žmogaus teisių ir prekybos teisę, kaip antai Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvą; primygtinai ragina Seimą atsižvelgti į Senate vykusius svarstymus ir į tai, kad vėliau jis atmetė įstatymo projektą;
3. yra labai susirūpinęs dėl toliau blogėjančios žiniasklaidos laisvės padėties Lenkijoje ir įvairių valdančiosios koalicijos įgyvendinamų reformų, kuriomis siekiama sumažinti įvairovę ir nutildyti kritiškus balsus žiniasklaidoje; yra labai susirūpinęs dėl patvirtinimo, kad „Polska Press Group“ įsigijo valstybės kontroliuojama naftos bendrovė „PKN Orlen“ dar prieš paaiškinant Lenkijos ombudsmeno nagrinėjamo skundo dėl Konkurencijos tarnybos baigčiai; yra labai susirūpinęs dėl

⁽¹⁹⁾ 2021 m. liepos 22 d. Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimas *Reczkowicz* prieš *Lenkiją* (ieškinys Nr. 43447/19).

⁽²⁰⁾ Ares(2021)5444303 – 03/09/2021.

⁽²¹⁾ Greitoji „Eurobarometro“ apklausa „Europos Sąjungos padėtis“, IPSOS, 2021 m.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

redakcinių pakeitimų, kuriuos „Polska Press Group“ atliko „PKN Orlen“ vadovybė, nepaisant to, kad nagrinėjamas skundas, dėl kurio laikinai sustabdyta „PKN Orlen“ teisė naudotis savo kaip suinteresuotojo subjekto teisėmis; griežtai smerkia „PKN Orlen“ pareigūnų pareiškimus, kad teismo nutartis nėra svarbi⁽²²⁾;

4. yra labai susirūpinęs dėl blogėjančios padėties Lenkijos viešojoje žiniasklaidoje ir jos negalėjimo vykdyti savo viešąją misiją, kuriai būdingas pliuralizmas, nešališkumas, subalansuotumas bei nepriklausomumas ir kuri yra teisinė prievolė pagal 1992 m. Radijo ir televizijos įstatymo 21 straipsnio 1 dalį;

5. griežtai smerkia viešojoje žiniasklaidoje nuolat rengiamas šmeižto kampanijas prieš teisėjus, žurnalistus ir politikus, kritikuojančius dabartinę vyriausybę, įskaitant SLAPP ieškinius (strateginiai ieškiniai dėl visuomenės dalyvavimo), kuriuos pareiškia valstybinės agentūros, vyriausybės pareigūnai, valstybės valdomos įmonės ar asmenys, glaudžiai susiję su vyriausybės koalicija; ragina Lenkijos valdžios institucijas bendradarbiaujant su žurnalistų organizacijomis stebėti išpuolius prieš žurnalistus bei ieškinius, kuriais siekiama nutildyti arba įbauginti nepriklausomą žiniasklaidą, apie juos pranešti ir užtikrinti galimybę naudotis tinkamomis teisų gynimo priemonėmis;

6. mano, kad siekiant padėti panaikinti tokį piktnaudžiavimą labai reikalingos privalomos ES masto taisyklės, pagal kurias ES būtų užtikrinama patikima ir nuosekli nepriklausomos žiniasklaidos ir žurnalistų apsauga nuo nepagrįstų ieškinių, kuriais siekiama juos nutildyti arba įbauginti, ir pabrėžia, kad Europos Parlamentas šiuo metu savo iniciatyva rengia pranešimą dėl SLAPP;

7. palankiai vertina naują Komisijos iniciatyvą paskelbti rekomendaciją dėl žurnalistų saugumo užtikrinimo Europos Sąjungoje; ragina Komisiją nedelsiant pasiūlyti Žiniasklaidos laisvės aktą⁽²³⁾;

8. ragina Komisiją užtikrinti tinkamą Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvos įgyvendinimą, visų pirma turint omenyje žiniasklaidos reguliatorių nepriklausomumą, žiniasklaidos nuosavybės skaidrumą ir gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis; ragina Komisiją veiksmingai naudoti pažeidimo nagrinėjimo procedūras atvejais, kai valstybės narės įgyvendina šias nuostatas neteisingai arba nevisapusiškai;

9. dar kartą ragina Lenkijos valdžios institucijas visapusiškai įgyvendinti 2016 m. balandžio 13 d. Europos Tarybos rekomendaciją dėl žurnalistikos apsaugos ir žurnalistų bei kitų žiniasklaidos veiklos vykdytojų saugumo⁽²⁴⁾;

10. išreiškia visapusišką paramą taikiems protestams prieš Lenkijos vyriausybės vykdomas reformas, kenkiančias žiniasklaidos laisvei Lenkijoje;

ES teisės viršenybė ir teismų bei kitų institucijų nepriklausomumas

11. palankiai vertina naujausias Komisijos iniciatyvas dėl teismų nepriklausomumo; tačiau mano, kad spartesni veiksmai, kurių Europos Parlamentas ne kartą ragino imtis, būtų padėję išvengti nuolatinės teismų nepriklausomumo erozijos Lenkijoje; dar kartą ragina Komisiją pradėti pažeidimo nagrinėjimo procedūras, susijusias su teisės aktu dėl neteisėto „Konstitucinio Teismo“ ir jo neteisėtos sudėties, Aukščiausiojo Teismo specialiosios kolegijos ir Nacionalinės teismų tarybos;

12. yra labai susirūpinęs dėl to, kad Lenkijos valdžios institucijos neseniai tyčia ir sistemingai pažeidė su teisine valstybe susijusius ESTT sprendimus ir nutartis; ragina Lenkijos valdžios institucijas laikytis įvairių ESTT ir Europos Žmogaus Teisių Teismo nutarčių dėl neteisėto „Konstitucinio Teismo“ sudėties bei organizavimo ir Aukščiausiojo Teismo Drausmės kolegijos, kad būtų laikomasi teismų nepriklausomumo standartų, kurių Lenkija yra įsipareigojusi laikytis;

⁽²²⁾ Lenkija. *Prasideda redaktorių šalinimas nepaisant „Polska Press“ įsigijimą sustabdančio teismo sprendimo*, Tarptautinis spaudos institutas, 2021 m. balandžio 30 d.

⁽²³⁾ *Už Europos žiniasklaidos laisvės aktą*, kalba Europos Parlamento Švietimo ir kultūros komitete, 2021 m. balandžio 19 d.

⁽²⁴⁾ Ministrų komiteto rekomendacija CM/Rec(2016)4 valstybėms narėms dėl žurnalistikos apsaugos ir žurnalistų ir kitų žiniasklaidos veikėjų apsaugos.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

13. dar kartą smerkia praktiką persekioti Lenkijos vyriausybę kritikuojančius teisėjus ir prie jų priekabauti; ragina dabartinės sudėties Drausmės kolegiją nutraukti visą savo veiklą ir visų bylų nagrinėjimą, įskaitant teisines bylas, ir grąžinti į sprendimus priimančių teisėjų postus visus šios kolegijos nušalintus teisėjus, įskaitant teisėjus, kuriems ir toliau draudžiama priimti sprendimus, nepaisant to, kad teismas panaikino jų apskųstus kolegijos sprendimus dėl jų nušalinimo, nes teismų pirmininkai, kuriuose tokie teisėjai dirba, vėliau nuolat nepaiso galutinių apeliacinių sprendimų;

14. ragina atskirti generalinę prokuratūrą ir teisingumo ministro kabinetą, kaip rekomenduoja Venecijos komisija⁽²⁵⁾; atkreipia dėmesį į ESTT generalinio advokato išvadą nagrinėjamoje byloje ir prašo Komisijos aktyviau pradėti pažeidimo nagrinėjimo procedūrą, susijusią su prokuratūros nepriklausomumu;

15. dar kartą pabrėžia esminį ES teisės viršenybės kaip kertinio ES teisės principo pobūdį pagal suformuotą ESTT jurisprudenciją; primena, kad visos valstybės narės sutiko prie Lisabonos sutarties pridėti deklaraciją dėl viršenybės; primena, kad šio principo taikymas yra privalomas visoms valstybės narės įstaigoms ir jokiomis vidaus teisės nuostatomis, įskaitant Konstitucijos nuostatas, negalima to išvengti; smerkia visas pastangas pakenkti šiam principui;

16. ragina Lenkijos ministrą pirmininką nekestionuoti ES teisės viršenybės nacionalinės teisės atžvilgiu ir atsiimti savo pasiūlymą peržiūrėti tam tikrų ES sutarčių konstitucingumą, nagrinėjamą neteisėtame „Konstituciniame Teisme“;

17. ragina generalinį prokurorą atsiimti savo pasiūlymą dėl Europos žmogaus teisių konvencijos 6 straipsnio, nagrinėjamą neteisėtame „Konstituciniame Teisme“;

18. ragina Komisiją toliau stebėti visas jau nustatytas problemas ir prašo nustatyti laikinas apsaugos priemones visais atvejais, kai ESTT perduodamos su teismais susijusios bylos, ir prašyti skirti finansines nuobaudas tais atvejais, kai nesilaikoma ESTT sprendimų;

Tolesnis teisinės valstybės principo taikymo padėties Lenkijoje įvertinimas

19. apgailestauja dėl pažangos nebuvimo ir teisinės valstybės principo taikymo padėties pablogėjimo Lenkijoje po 2020 m. rugsėjo 17 d. rezoliucijos ir dėl to, kad Lenkijos vyriausybė neatsižvelgė į toje rezoliucijoje pateiktas rekomendacijas; pakartoja tas rekomendacijas;

20. atkreipia dėmesį į tai, kad Lenkija ir kitos valstybės narės, turinčios sieną su Baltarusija, yra paskelbusios nepaprastąją padėtį; susirūpinęs atkreipia dėmesį į humanitarinę padėtį prie sienos ir smerkia Baltarusijos valdžios institucijų bandymą išnaudoti migrantus, įskaitant prieglobsčio prašytojus, kaip politinį įrankį ir hibridinę grėsmę prieš Lenkiją ir kitas valstybes narės reaguojant į tai, kad jos remia Baltarusijos demokratine opozicija; prašo vieningo ES atsako, kad ši situacija išsispresėtų; ragina Lenkijos ir kitų paveiktų valstybių narių valdžios institucijas užtikrinti, kad būtų visapusiškai laikomasi, taip pat nepaprastosios padėties metu, ES prieglobsčio bei grąžinimo teisės ir tarptautinės žmogaus teisių teisės, įskaitant galimybę gauti prieglobstį ir galimybę žiniasklaidai ir pilietinės visuomenės organizacijoms patekti prie sienos, ir atsižvelgti į JT vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro biuro (UNHCR) ir Europos Tarybos organų rekomendacijas; ragina Komisiją, kaip Sutarčių sergėtoją, užtikrinti atitinkamos ES teisės laikymąsi; ragina kitas valstybes narės demonstruoti solidarumą ir teikti pagalbą paveiktoms valstybėms narėms, įskaitant prieglobsčio prašytojų perkėlimą;

21. pakartoja rezoliucijose išreikštą susirūpinimą dėl bandymų kriminalizuoti lytinio švietimo sklaidą Lenkijoje ir atkakliai tvirtina, kad pagal amžių tinkamas ir įrodymais pagrįstas išsamus švietimas seksualumo ir santykių klausimais yra būtinas, kad jauni žmonės įgytų įgūdžių kurti sveikus, lygius, vertingus ir saugius santykius be diskriminacijos, prievartos ir smurto;

⁽²⁵⁾ 2017 m. gruodžio 11 d. Nuomonė Nr. 892/2017.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

22. nerimauja dėl siūlomų Švietimo įstatymo ir tam tikrų kitų aktų pakeitimų projekto, taip pat dėl 2021 m. rugsėjo 1 d. priimtų Pedagogų priežiūros reglamento pakeitimų⁽²⁶⁾, kuriais būtų apribotas švietimo savarankiškumas vietos valdžios įgaliojimus perduodant centriniams valdžios institucijoms, kontroliuojant mokyklų vadovus ir sugriežtinant mokykliniame ugdyme dalyvaujančių NVO priežiūrą;
23. pakartoja, kad yra labai susirūpinęs dėl išpuolių prieš moterų teises Lenkijoje, visų pirma dėl pablogėjusios padėties, susijusios su moterų lytine ir reprodukcinė sveikata bei teisėmis, neteisėtam „Konstituciniam Teismui“ priėmus sprendimą, kuris buvo paskelbtas Oficialiajame leidinyje (*Dziennik Ustaw*) 2021 m. sausio 27 d.;
24. palankiai vertina naujojo Lenkijos žmogaus teisių komisaro skyrimą 2021 m. liepos mėn. jo pirmtakui baigus kadenciją 2020 m. rugsėjo mėn.;
25. yra susirūpinęs dėl to, kad nuo 2018 m. gruodžio mėn. Taryba surengė tik vieną klausymą pagal 7 straipsnio 1 dalį dėl teisinės valstybės principo taikymo padėties Lenkijoje; ragina Tarybą pateikti konkrečias Lenkijai skirtas rekomendacijas, kaip numatyta ES sutarties 7 straipsnio 1 dalyje, ir nustatyti tų rekomendacijų įgyvendinimo terminus; ragina Tarybą pirmininkaujančią ir pirmininkausiančią valstybes nares į Tarybos darbotvarkes ir toliau įtraukti klausymus dėl Lenkijos; yra susirūpinęs dėl kelių iš eilės Tarybai pirmininkaujančių valstybių narių požiūrio joms nebeatsiskaitant atitinkamiems Europos Parlamento komitetams dėl procedūrų pagal 7 straipsnio 1 dalį ir ragina Tarybą kuo greičiau tai padaryti;
26. pakartoja savo raginimą Tarybai ir Komisijai išplėsti klausymų pagal ES sutarties 7 straipsnio 1 dalį taikymo sritį, kad ji aprėptų ir klausimus, susijusius su pagrindinėmis teisėmis ir demokratija, ir įtraukti naujus pokyčius ir vertinti teismų nepriklausomumo, saviraiškos laisvės, įskaitant žiniasklaidos laisvę, menų ir mokslo laisvės, asociacijų laisvės bei teisės į vienodą požiūrį pažeidimų riziką, kaip prašo Europos Parlamentas;
27. palankiai vertina Komisijos veiksmus, susijusius su „zonomis be LGBT ideologijos“, kurias paskelbė kai kurios Lenkijos vietos ir regioninės valdžios institucijos, ir jų nesuderinamumu su ES vertybėmis ir nediskriminavimo svarba įgyvendinant Europos struktūrinius ir investicijų fondus; ragina Komisiją pažeidimo nagrinėjimo procedūrose panaudoti visus teisinius pagrindus; ragina valstybių narių nacionalines, vietos ir regionines valdžios institucijas nutraukti bet kokią bendradarbiavimą su Lenkijos valdžios institucijomis, paskelbusiomis „zonomis be LGBT ideologijos“; ragina Komisiją toliau atmesti prašymus dėl ES finansavimo, kurias pateikia tokias rezoliucijas priėmusios valdžios institucijos, ir apsvarstyti būdus užtikrinti galutinių naudos gavėjų apsaugą bei jų darbo tęstinumą, be kita ko, svarstant regioninių valdžios institucijų alternatyvas, pavyzdžiui, skiriant lėšas tiesiogiai pilietinės visuomenės organizacijoms, kurių veikla priklauso nuo ES finansavimo;
28. griežtai smerkia tai, kad SLAPP naudojami ir prieš aktyvistus, kurie priešinasi ir informuoja visuomenę apie rezoliucijas dėl laisvės nuo vadinamosios LGBTI ideologijos ir „regioninių šeimos teisių chartijų“;
29. pakartoja savo poziciją dėl Teisinės valstybės sąlygų reglamento, kuris įsigaliojo 2021 m. sausio 1 d. ir kuris visas tiesiogiai taikomas Europos Sąjungoje ir visose jos valstybėse narėse visoms ES biudžeto lėšoms, įskaitant nuo to laiko pagal ES ekonomikos gaivinimo priemonę skirtus išteklius;
30. primena, kad Teisinės valstybės sąlygų reglamente nustatyta aiški teisinės valstybės apibrėžtis, kuri turi būti suprantama atsižvelgiant į kitas Sąjungos vertybes, įskaitant pagrindines teises ir nediskriminavimą; reiškia nusivylimą dėl Komisijos atsakymo Europos Parlamentui 2021 m. rugpjūčio 23 d. rašte; ragina Komisiją nedelsiant pradėti Lenkijai Teisinės valstybės sąlygų reglamento 6 straipsnio 1 dalyje numatytą procedūrą;
31. reiškia didelį susirūpinimą dėl Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano projekto atitikties 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentui (ES) 2021/241⁽²⁷⁾, kuriuo nustatoma ekonomikos

⁽²⁶⁾ Dz.U. 2021 poz. 1618.

⁽²⁷⁾ OL L 57, 2021 2 18, p. 17.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė, ir Chartijai; ragina Komisiją ir tarybą išsamiai analizuoti kiekvieną Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano projekte aprašytą priemonę ir patvirtinti planą tik jeigu bus nustatyta, kad Lenkijos valdžios institucijos įvykdė visus ESTT sprendimus, visų pirma susijusius su teismų nepriklausomumu, ir kad ilgainiui nebūtų taip, jog ES biudžeto lėšomis bus aktyviai prisidedama prie pagrindinių teisių pažeidimų Lenkijoje;

o

o o

32. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, Tarybai, Komisijai, Regionų komitetui ir Europos Tarybai.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0396

Skaidrumo ir sąžiningumo didinimas ES institucijose įsteigiant nepriklausomą ES etikos organą**2021 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl skaidrumo ir sąžiningumo didinimo ES institucijose įsteigiant nepriklausomą ES etikos organą (2020/2133(INI))**

(2022/C 117/17)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2019 m. rugsėjo 10 d. būsimai Europos Komisijai (2019–2024 m.) pristatytas politines gaires,
- atsižvelgdamas į 2019 m. gruodžio 1 d. Komisijos pirmininkės įgaliojamąjį raštą paskirtajai už vertybes ir skaidrumą atsakingai Komisijos pirmininko pavaduotojai Vėrai Jourovai,
- atsižvelgdamas į savo 2017 m. rugsėjo 14 d. rezoliuciją dėl skaidrumo, atskaitomybės ir sąžiningumo ES institucijose ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. lapkričio 26 d. rezoliuciją „EP rinkimų rezultatų apžvalga“ ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 9, 10, 13, 14, 15, 16 ir 17 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV), ypač į jos 223 straipsnio 2 dalį ir 245 bei 295 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Aktą dėl Europos Parlamento narių rinkimų remiantis tiesiogine visuotine rinkimų teise (toliau – Rinkimų aktas), pridėtą prie 1976 m. rugsėjo 20 d. Tarybos sprendimo, su pakeitimais,
- atsižvelgdamas į Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl privalomo Skaidrumo registro projektą,
- atsižvelgdamas į Europos Audito Rūmų specialiąją ataskaitą Nr. 13/2019 dėl audituotų ES institucijų etikos sistemų,
- atsižvelgdamas į Tarybos išvadas dėl Europos Audito Rūmų specialiosios ataskaitos Nr. 13/2019,
- atsižvelgdamas į savo 2005 m. rugsėjo 28 d. sprendimą dėl Europos Parlamento narių statuto priėmimo (2005/684/EB, Euratomas) ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į Europos Parlamento darbo tvarkos taisykles, ypač į jų 2, 10 ir 11 straipsnius, 176 straipsnio 1 dalį, I priedo 1–3 straipsnius, 4 straipsnio 6 dalį ir 5 bei 6 straipsnius ir II priedą,
- atsižvelgdamas į patariamojo Parlamento narių elgesio klausimais komiteto metines ataskaitas,
- atsižvelgdamas į Europos Komisijos narių elgesio kodekso taikymo metines ataskaitas, įskaitant Nepriklausomo etikos komiteto nuomones,
- atsižvelgdamas į Europos ombudsmeno rekomendacijas, pateiktas bendrame skundų Nr. 194/2017/EA, 334/2017/EA ir 543/2017/EA tyrime dėl Europos Komisijos veiksmų, susijusių su buvusių Komisijos narių, buvusio Komisijos pirmininko įdarbinimu pasibaigus kadencijai, ir jos Etikos komiteto vaidmens,

⁽¹⁾ OL C 337, 2018 9 20, p. 120.

⁽²⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0327.

⁽³⁾ OL L 262, 2005 10 7, p. 1.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO), Europos Tarybos Kovos su korupcija valstybių grupės (GRECO) ir įvairių NVO rekomendacijas,
 - atsižvelgdamas į Europos Bendrijų pareigūnų tarnybos nuostatus ir kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygas, ypač į jų 11 straipsnį, 11 straipsnio a punktą, 12 straipsnį, 12 straipsnio a punktą, 12 straipsnio b punktą, 13, 15, 16, 17 ir 19 straipsnius, 21 straipsnio a punktą, 22 straipsnio a punktą, 22 straipsnio c punktą, 24, 27 ir 40 straipsnius,
 - atsižvelgdamas į Europos Parlamento Teisės reikalų komiteto įgaliojimus ir pareigas, išdėstytus Darbo tvarkos taisyklių VI priede,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Teisės reikalų komiteto, Biudžeto kontrolės komiteto, Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto ir Peticijų komiteto nuomones,
 - atsižvelgdamas į Konstitucinių reikalų komiteto pranešimą (A9-0260/2021),
- A. kadangi Europos Sąjungos sutartyje nurodyta, kad „savo veikloje Sąjunga visada laikosi piliečių, kuriems jos institucijos, įstaigos ir organai skiria vienodą dėmesį, lygybės principo“; kadangi tai reiškia, kad viešieji sprendimai priimami siekiant bendros gerovės;
- B. kadangi Sutartyse nustatyta Sąjungos institucijų įgaliojimų pasidalijimo sistema, pagal kurią kiekvienai institucijai pavedamas atskiras vaidmuo Sąjungos institucinėje struktūroje ir jai pavestų užduočių vykdymas;
- C. kadangi, nors kiekviena ES institucija turi teisę į organizacinį suverenumą, visos ES institucijos turi atitikti aukščiausius nepriklausomumo ir nešališkumo standartus;
- D. kadangi ES sutartyje ir SESV nustatyta valdžių padalijimu grindžiama Europos valdymo sistema, pagal kurią nustatomos atskiros kiekvienos institucijos teisės ir pareigos;
- E. kadangi viešųjų institucijų ir jų išrinktų atstovų, Komisijos narių ir pareigūnų nepriklausomumas, skaidrumas ir atskaitomybė yra itin svarbūs skatinant piliečių pasitikėjimą, kuris būtinas teisėtam demokratinėms institucijoms veikimui;
- F. kadangi ES institucijoms taikomi etikos standartai daugeliu atžvilgių lenkia nacionalinėms institucijoms taikomus standartus, tačiau jie nėra tinkamai įgyvendinami;
- G. kadangi etikos sistemą būtų galima įgyvendinti geriau;
- H. kadangi piliečių pasitikėjimas viešosiomis institucijomis ir sprendimų priėmimo procesais yra bet kokios demokratinės vyriausybės ramstis ir tam reikia pavyzdingumo, sąžiningumo, skaidrumo, atskaitomybės ir aukščiausių etiško elgesio standartų;
- I. kadangi norint užtikrinti, kad demokratiniai procesai vyktų ne tenkinant privačius interesus ir kad būtų visapusiškai gerbiamos piliečių teisės, svarbiausia, kad interesų grupių atstovai nedarytų nederamos įtakos, be kita ko, parūpindami apmokamą veiklą Europos Parlamento nariams, dovanas ar kvietimus keliauti, pažadėdami darbo vietas po to, kai baigsis Parlamento nario įgaliojimai arba pareigūnas baigs tarnybą, netinkamai naudodamiesi informacija ar kontaktais;
- J. kadangi dabartinės ES etikos sistemos trūkumus daugiausia lemia tai, kad ji grindžiama savireguliacijos metodu, nesama ES baudžiamosios teisės ir trūksta tinkamų žmogiškųjų bei finansinių išteklių ir įgaliojimų informacijai tikrinti; kadangi visi ES etikos sistemos pokyčiai turi turėti aiškų teisinį pagrindą, kartu laikantis Sutartyse nustatyto valdžių padalijimo principo; kadangi nepriklausomo etikos organo įsteigimas galėtų padėti stiprinti pasitikėjimą ES institucijomis ir jų demokratinę teisėtumą;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- K. kadangi dėl to pasitaikė probleminio elgesio atvejų; kadangi bet koks neetiško elgesio atvejis ir netinkamas ES institucijų elgesys griaua ES piliečių pasitikėjimą ES institucijomis ir labai pakenkė Europos Sąjungos reputacijai;
- L. kadangi labai plinta „sukamųjų durų“ reiškinys; kadangi daug Komisijos narių ir trečdalis asmenų, kurie 2014–2019 m. buvo Europos Parlamento nariai, buvo įdarbinti organizacijų, įtrauktų į Europos skaidrumo registrą; kadangi tai kelia interesų konflikto su teisėtomis valstybių narių ir ES institucijų kompetencijos sritimis ir konfidencialios informacijos atskleidimo ar netinkamo naudojimo riziką, taip pat riziką, kad buvę darbuotojai gali naudotis savo glaudžiais asmeniniais ryšiais ir draugyste su buvusiais kolegomis lobistinės veiklos tikslais;
- M. kadangi dabartinės ES lygmens etikos standartų sistemos pritaikytos prie kiekvienos ES institucijos ypatumų ir dėl to skirtingose ES institucijose, agentūrose ir įstaigose taikomi skirtingi procesai ir net tų pačių ES tarnybos nuostatų taikymo lygmuo yra skirtingas, taip sukuriant sudėtingą sistemą, kurią sunku suprasti tiek ES piliečiams, tiek tiems, kas turi tų taisyklių laikytis;
- N. kadangi Europos Audito Rūmai savo Specialiojoje ataskaitoje Nr. 13/2019 rekomendavo, kad daugelyje sričių yra rimtų priešasčių taikyti suderintą požiūrį į etikos klausimų sprendimą ES institucijose; kadangi Europos ombudsmeno tarnyba ir Europos Audito Rūmai ne kartą išpėjo apie didžiules ES institucijų vykdomos interesų konflikto prevencijos politikos spragas; kadangi ir ombudsmenas, ir Audito Rūmai išreiškė konkretų susirūpinimą tuo, kad nėra bendros ES etikos sistemos, pagal kurią būtų nustatytos aiškios procedūros ir pranešimų teikimo kanalai; kadangi ši problema visų pirma susijusi su valstybių narių atstovų darbu Taryboje, kuri turi spręsti aukšto lygio interesų konfliktų, „sukamųjų durų“ reiškinio ir skaidrumo taisyklių klausimus; kadangi ES etikos taisyklės nėra suderintos su EBPO interesų konfliktų valdymo viešojoje tarnyboje gairėmis;
- O. kadangi Prancūzijos Vyriausiosios viešojo gyvenimo skaidrumo valdybos (pranc. *Haute Autorité pour la Transparence de la Vie Publique*) pavyzdys parodė, kad viena nepriklausoma įstaiga, atsakinga už viešosioms įstaigoms taikomų etikos taisyklių stebėseną, vykdymo užtikrinimą ir sankcijų taikymą, yra veiksminga ir galinga priemonė, galinti lemti ilgalaikį neetiško elgesio sumažinimą;
- P. kadangi institucijoms suteiktų įgaliojimų pusiausvyra yra pagrindinė Sutartyse numatyta garantija ES piliečiams;
- Q. kadangi Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (ESTT) parengta Meroni doktrina suteikia galimybę ES institucijų įgaliojimus, įskaitant įgaliojimus, kuriais dar nesinaudojama, perduoti išorės įstaigoms; kadangi, Europos Sąjungos Teisingumo Teismo teigimu, bet koks kompetencijos delegavimas turi būti ribotas ir gali būti susijęs tik su aiškiai apibrėžtais įgaliojimais, kurių naudojimą visiškai prižiūri deleguojančiosios institucijos ir kurie negali būti diskreciniai įgaliojimai, susiję su bet kokiais politiniais sprendimais, kad nekiltų pavojus institucijų įgaliojimų pusiausvyrai;
- R. kadangi pagal įgaliojimų suteikimo principą institucijos negali tarpinstituciniu susitarimu perduoti įgaliojimų, kurių jos pačios neturi, pavyzdžiui, kai tokie įgaliojimai pagal Sutartį suteikti Audito Rūmams arba palikti valstybėms narėms;
- S. kadangi Teisės reikalų komiteto nariai, 2019 m. tikrindami potencialius paskirtųjų Komisijos narių interesų konfliktus, akcentavo, kad dabartinė procedūra yra labai ribota; kadangi šis ribotumas pasireiškia tuo, kad galima susipažinti tik su menku informacijos kiekiu, kad skiriama per mažai laiko atlikti patikrinimą, kad nesuteikiami įgaliojimai atlikti tyrimą ir nenumatyta ekspertų parama; kadangi ES sutarties 17 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad Europos Komisijos nariai renkami iš asmenų, kurių nepriklausomumas nekelia abejonių;
- T. kadangi reikia toliau plėtoti dabartinę griežtą Komisijos narių etikos sistemą, kad būtų panaikintos esamos teisės aktų spragos, pvz., Komisijos narių statuto nebuvimas; pabrėžia, kad šis procesas glaudžiai susijęs su parlamentine kontrole ir priežiūra, ir mano, kad Komisijos narių statusas turi būti parengtas pagal įprastą teisėkūros procedūrą, ir ragina Komisiją pateikti pasiūlymą;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- U. kadangi visi pagrindiniai 2019 m. Europos Parlamento rinkimuose dalyvavę kandidatai pritarė tam, kad būtų sukurtas bendras visoms ES institucijoms nepriklausomas etikos organas; kadangi Komisijos pirmininkė tam pritarė savo politinėse gairėse;
- V. kadangi Europos Parlamento narių mandato laisvė atitinka piliečių, kuriems jie atstovauja, interesus;
- W. kadangi viena iš pagrindinių ES sutartyje numatytų Parlamento funkcijų yra vykdyti politinę kontrolę;
- X. kadangi institucijų darbuotojams taikomi Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatai ir kitų Sąjungos tarnautojų įdarbinimo sąlygos;
 - 1. mano, kad vienas nepriklausomas ES etikos organas galėtų geriau užtikrinti nuoseklų ir visapusišką etikos standartų įgyvendinimą visose ES institucijose, siekiant užtikrinti, kad viešieji sprendimai būtų priimami siekiant bendros gerovės ir piliečių pasitikėjimo ES institucijomis; siūlo sudaryti tarpinstitucinį susitarimą, grindžiamą SESV 295 straipsniu, siekiant įsteigti nepriklausomą ES etikos organą, kuris būtų skirtas Parlamentui ir Komisijai ir kuriame galėtų dalyvauti visos ES institucijos, agentūros ir įstaigos, ir kad šis organas taip pat teiktų dalyvaujančioms institucijoms, agentūroms ir įstaigoms mokymą ir aktyvų vadovavimą;

Principai

- 2. Mano, kad šio tarpinstitucinio susitarimo nuostatos turi atitikti šias nuostatas ir principus:
 - a) patikimo finansų valdymo principą, užtikrinant veiksmingą ir efektyvą Sąjungos išteklių valdymą,
 - b) įgaliojimų suteikimo ir atskyrimo principus,
 - c) laisvę pasirinkti profesiją ir teisę dirbti, kaip nustatyta Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 15 straipsnyje,
 - d) teisinės valstybės ir pagrindinius Europos principus, pavyzdžiui, nekaltumo prezumpciją, teisę būti išklaustytam, teisėtumo ir proporcingumo principus,
 - e) Parlamento narių statutą, ypač jo 2 straipsnyje įtvirtintą mandato laisvę,
 - f) Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF), Europos prokuratūros (EPPO), Europos ombudsmeno, Europos Audito Rūmų ar ESTT darbo nesidubliavimą ir nesikišimą į jų veiklą,
 - g) SESV 226 straipsnyje įtvirtintą Europos Parlamento tyrimo teisę;
- 3. mano, kad vykdydama savo pareigas, įskaitant su stebėseną ir tyrimu susijusias pareigas, įstaiga turėtų remtis esamais institucijų įgaliojimais prašyti savo narių suteikti informacijos arba nacionalinių valdžios institucijų sutikimu dalytis informacija; pabrėžia, kad Parlamento pirmininkas, Komisijos kolegija arba atitinkama dalyvaujančios institucijos vadovybė ir toliau bus atsakinga už galutinių sprendimų priėmimo įgaliojimus iki galimos taisyklių peržiūros;
- 4. mano, kad procedūra, kurios laikysis nepriklausomas ES etikos organas, turėtų užtikrinti tinkamą skaidrumo lygį, kartu apsaugant procedūrinę garantijas, kaip nustatyta Europos pagrindinių teisių chartijoje, ir kad į tarpinstitucinį susitarimą turėtų būti įtrauktos procedūrinės taisyklės ir tinkamas duomenų apsaugos protokolai, kuriame būtų pateikiamos nuorodos į esamų ES etikos organų principų galiojančią *acquis*, taip pat į ES bendras vertybes (ES sutarties 2 straipsnis), atitinkamo asmens teisės būti išklaustytam ir pateikti apeliacinį skundą, pareiga bendradarbiauti ir reikalavimas skelbi;

Taikymo sritis ir įgaliojimai

- 5. mano, kad naujam ES etikos organui turėtų būti pavestas sutartų užduočių sąrašas – siūlyti Komisijos nariams, Europos Parlamento nariams ir dalyvaujančių institucijų darbuotojams taikytinas etikos taisykles prieš jų kadenciją ar tarnybą, jos metu ir kai kuriais atvejais jai pasibaigus, ir teikti konsultacijas laikantis taikytinų taisyklių, įskaitant:

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- a) Europos Parlamento narių statutą (2 ir 3 straipsniai),
- b) Europos Parlamento darbo tvarkos taisykles (2 straipsnis, 10 straipsnio 5, 6 ir 7 dalys), 11 straipsnis, 176 straipsnio 1 dalis, I priedo 1–8 straipsniai ir II priedas),
- c) Komisijos darbo tvarkos taisykles (9 straipsnis), jos elgesio kodeksą (2–13 straipsniai ir II priedas), jos 2014 m. lapkričio 25 d. sprendimą dėl informacijos apie Komisijos narių ir organizacijų ar savarankiškai dirbančių asmenų susitikimus skelbimo ir tokį pat sprendimą dėl Komisijos generalinių direktorių,
- d) Tarnybos nuostatų 11 straipsnį, 11 straipsnio a punktą, 12 straipsnį, 12 straipsnio a punktą, 12 straipsnio b punktą, 13, 15, 16, 17 ir 19 straipsnius, 21 straipsnio a punktą, 22 straipsnį, 22 straipsnio a punktą, 22 straipsnio c punktą, 24, 26, 27, 40, 43, 86 ir 90 straipsnius, 91 straipsnio a punktą ir XI priedą, *mutatis mutandis* taikomus visiems tarpinstituciniams susitarimams pasirašiusių agentūrų darbuotojams,
- e) tarpinstitucinį susitarimą dėl privalomo Skaidrumo registro;

6. mano, kad susitarimas turėtų būti taikomas dalyvaujančių institucijų nariams ir darbuotojams prieš įgaliojimų ar tarnybos laikotarpį, jo metu ir jam pasibaigus, laikantis taikytinų taisyklių; mano, kad tai turėtų būti taikoma Parlamento nariams, Komisijos nariams ir visiems ES darbuotojams, kuriems taikomi Tarnybos nuostatai;

7. primena, kad kalbant apie asmenis kuriems taikomi Tarnybos nuostatai, kompetencija galėtų būti perduota nepriklausomam ES etikos organui, pasinaudojant 2 straipsnio 2 dalyje ir 9 straipsnio 1 dalyje (arba abiejose dalyse) nustatytais įgaliojimų suteikimo sąlygomis, ir tai būtų etinių pareigų stebėseną ir vykdymą, o kitus profesinius įsipareigojimus ir toliau vykdytų paskyrimų tarnybos;

8. primygtinai reikalauja leisti prie tarpinstitucinio susitarimo prisijungti visoms ES institucijoms ir įstaigoms; taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad teisėkūros institucijos gali nuspręsti įpareigoti agentūras pasinaudodamos jų steigiamaisiais reglamentais; mano, kad tarpinstituciniu susitarimu turėtų būti sudarytos sąlygos etikos organui keistis informacija su nacionalinėmis valdžios institucijomis, kai tai būtina jos užduotims vykdyti, kartu tokią informaciją tvarkant taip pat konfidencialiai, kaip tą daro informaciją pateikusi institucija, pvz., mokesčių informaciją, žemės registrus ir nacionalinių etikos įstaigų turimus duomenis, ir išnagrinėti geriausios praktikos pavyzdžius bei tarpusavio vertinimus; mano, kad, nedarant poveikio 2 dalyje išdėstytiems bendriesiems principams ir kai tai svarbu jos pareigoms atlikti, nepriklausomas etikos organas turėtų turėti galimybę bendradarbiauti ir keistis informacija su atitinkamomis ES įstaigomis, pvz., OLAF, Europos prokuratūra, ombudsmenu ir Europos Audito Rūmais, neviršijant jų atitinkamų įgaliojimų;

Kompetencija ir įgaliojimai

9. mano, kad, nedarant poveikio Sutartyse nustatyti institucijų pusiausvyrai, visos dalyvaujančios institucijos (kiekviena iš jų pagal savo procedūrinę autonomiją) turėtų, viena vertus, patikėti ES etikos organui prevencinį vaidmenį – didinti informuotumą ir teikti etikos gaires ir, kita vertus, atitikties ir patariamąjį vaidmenį suteikiant galimybę teikti rekomendacijas etikos klausimais, įskaitant interesų konfliktus; mano, kad sprendimų priėmimo įgaliojimais turėtų ir toliau naudotis atitinkamos institucijos tol, kol ES etikos organui bus suteikti įgaliojimai priimti sprendimus remiantis tinkamu teisiniu pagrindu; primena, kad ES etikos organo užduotys apimtų tik sutartą užduočių, kurias delegavo dalyvaujančios institucijos, sąrašą, todėl nebūtų pažeidžiama ir būtų visapusiškai gerbiama OLAF, Europos prokuratūros ir nacionalinių jurisdikcijų kompetencija, susijusi su bet koku jų kompetencijai priklausančių teisės aktų pažeidimu; pabrėžia, kad, siekdamas stebėti sąžiningumą, Parlamentas turėtų reguliariai užsakyti tyrimus, kuriuose būtų apibrėžiamas sąžiningumas ir aiškiai apibrėžiami tikslai bei veiklos rodikliai, ir pranešti apie padarytą pažangą;

10. mano, kad šie stebėjimo pajėgumai, be kitų aspektų, turėtų apimti galimybę patikrinti, ar teisingos finansinių interesų deklaracijos, kurias atitinkami asmenys, privalantys ją teikti, turėtų pateikti tiesiogiai ES etikos organui, o paskirtųjų Komisijos narių deklaracijos taip pat turėtų būti teikiamos Parlamentui, siekiant užtikrinti, kad jas kuo greičiau gautų visi asmenys, atsakingi už demokratinę ir (arba) viešąją priežiūrą, kaip nustatyta taikomose taisyklėse, interesų konfliktų sprendimą, su lobizmo veikla susijusias taisykles, skaidrumo prievolių laikymosi tikrinimą, įskaitant teisėkūros procedūros metu, ir tikrinimą, ar laikomasi taisyklių, susijusių su „sukamųjų durų“ reiškiniu, ir apskritai tikrinimą, kaip laikomasi visų elgesio kodekso nuostatų ir taikytinų skaidrumo, etikos ir sąžiningumo taisyklių;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

11. pažymi, kad ES institucijose įvairios teisės ir kitos nuostatos, kuriomis siekiama užkirsti kelią interesų konfliktams, apima skirtingas interesų konflikto sąvokos apibrėžtis; pažymi, jog apibrėžtis yra kontekstinio ir kintamo pobūdžio ir jog visiškas skaidrumas nebūtinai reiškia, kad tikrai nėra jokio interesų konflikto ir kad bus tikrai užsitarnautas ar padidės visuomenės pasitikėjimas; pažymi, kad etikos taisyklių taikymo užtikrinimas ir viešoji atskaitomybė už interesų konfliktus yra piliečių pasitikėjimo viešosiomis institucijomis prielaida;
12. primena, kad svarbu atskirti interesų konfliktą, kylantį vykdant pareigas, nuo interesų konflikto, kylancio vėliau, taip pat veiksmus, kurie leidžiami, jei apie juos paskelbiama, nuo veiksmų, kuriems iš viso nesuteiktas leidimas;
13. pažymi, kad Europos Parlamentas įsteigė Patariamąjį Parlamento narių elgesio klausimais komitetą – organą, atsakingą už pagalbą Parlamento nariams elgesio kodekso aiškinimo ir įgyvendinimo klausimais; be to, pažymi, kad Patariamasis komitetas taip pat vertina tariamus elgesio kodekso pažeidimus ir pataria Parlamento pirmininkui, kokių veiksmų būtų galima imtis; mano, kad Europos Parlamentas turėtų tapti pavyzdžiu etikos taisyklių ir jų taikymo užtikrinimo srityje;
14. laikosi nuomonės, kad ES etikos organui taip pat galėtų būti suteikti įgaliojimai Skaidrumo registro nustatytų įpareigojimų atžvilgiu, ir jis turėtų numatyti geresnę informatorių apsaugą ir geresnį interesų konfliktų valdymą korupcijos ir sukčiavimo atvejais;
15. mano, kad ES etikos organui turėtų būti pavesta sukurti ES viešą portalą, kuriame būtų pateikiama atitinkama informacija apie etikos taisykles, geriausios praktikos ataskaitos, tyrimai ir statistika, taip pat duomenų bazę, kurioje būtų kaupiamos visų dalyvaujančių institucijų finansinių interesų deklaracijos;
16. primygtinai reikalauja, kad nepriklausomas ES etikos organas turėtų teisę savo iniciatyva pradėti tyrimą ir atlikti tyrimus vietoje ir duomenimis grindžiamus tyrimus, remdamasis informacija, kurią jis surinko arba gavo iš trečiųjų šalių, pvz., žurnalistų, žiniasklaidos, NVO, informatorių, pilietinės visuomenės ar Europos ombudsmeno; primygtinai reikalauja, kad bet kuri trečioji šalis, kuri iš gerų paskatų kreipiasi į nepriklausomą etikos organą, būtų apsaugota ir jos tapatybė būtų išlaikyta anonimiška; mano, kad etikos organas, pradėdamas tyrimą savo iniciatyva, turi konfidencialiu pranešimu informuoti atitinkamą asmenį ir vadovybę, atsakingą už sankcijų taikymą atitinkamose institucijose; mano, kad tokiu atveju atitinkama šios institucijos, agentūros ar įstaigos vadovybė gali reikalauti, kad etikos organas pateiktų paaiškinimą;
17. pabrėžia, kad reikalavimas pateikti mokesčių dokumentus ir banko dokumentus yra privatinės teisės priemonės, o norint jomis pasinaudoti turi būti pateikti rimti įtarimai, priklausantys OLAF kompetencijai;
18. pabrėžia, kad etikos organas turi apsaugoti informatorius, visų pirma ES pareigūnus, kad jie galėtų išsakyti savo susirūpinimą dėl galimų taisyklių pažeidimų nebijodami atsakomųjų veiksmų; atsižvelgdamas į tai, siūlo, kad etikos organas prižiūrėtų vidaus ir konfidencialius skundų teikimo mechanizmus pagal Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatus ir kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygas; pabrėžia, kad tik saugi ir globėjishiška darbo aplinka leis pareigūnams išreikšti savo susirūpinimą ir taip padės užtikrinti nepriklausomo etikos organo darbo veiksmingumą;
19. mano, jog tam, kad etikos organas būtų visiškai veiksmingas, jis turėtų apjungti už etiką atsakingų organų funkcijas; mano, kad šis organas turėtų patarti Europos Parlamento nariams arba Komisijos nariams, kai jie prašo rekomendacijų etikos klausimais; mano, kad rekomendacijas dėl sankcijų, susijusių su darbuotojų etikos įsipareigojimais, etikos organas turėtų teikti paskyrimų tarnybai, o rekomendacijas dėl Europos Parlamento narių ar Komisijos narių šis organas turėtų teikti atitinkamų dalyvaujančių institucijų atsakingoms vadovybėms; rekomenduoja, kad etikos organas parengtų rekomendacijas, kurios galėtų pasitarnauti kaip precedentai tapačiais ar panašiais atvejais; mano, kad taip bus užtikrintas veiksmingumas, nuoseklumas ir nuspėjama bei gerokai sumažintas darbo krūvis, ypač kai yra daug panašių su darbuotojais susijusių atvejų;
20. mano, kad ES etikos organas turėtų skatinti sąžiningumą ir jam turėtų būti patikėtos patariamąsios užduotys teikti patikimas konsultacijas, kuriomis galima pasikliauti, visiems į jos aprėptį patenkantiems asmenims ir (arba) institucijoms, pageidaujantiems gauti etikos normų, susijusių su tinkamu elgesiu konkrečiu atveju, išaiškinimą; mano, kad siekiant užtikrinti nuoseklų etikos standartų taikymą ir nuspėjamumą, nepriklausomas ES etikos organas turėtų privalėti tuo pačiu klausimu laikytis tokios pat pozicijos;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

21. primena, kad Teisės reikalų komiteto patvirtinimas, jog interesų konfliktas nenustatytas, yra esminė prielaida paskirtajam Komisijos nariui pavirtinti ir kad Teisės reikalų komitetas turi aiškius įgaliojimus atmesti paskirtojo Komisijos nario kandidatūrą nustačius intereso konfliktą;

22. primena, kad, vadovaujantis 2010 m. lapkričio 20 d. Tarpinstitucinio susitarimo 5 punktu, Parlamentas gali pareikšti nepasitikėjimą konkrečiu Komisijos nariu ir kad po to Komisijos pirmininkas turi pareikalauti to Komisijos nario atsistatydinimo arba savo atsisakymą tai padaryti paaiškinti per artimiausią Parlamento mėnesinę sesiją;

23. laikosi nuomonės, jog paskirtųjų Komisijos narių deklaracijų patikrinimas siekiant nustatyti, kad interesų konflikto nėra, yra labai didelės institucinės ir demokratinės svarbos darbas ir turėtų būti atliekamas kuo dėmesingiau, pareigingiau ir atsakingiau, užtikrinant visapusiškai objektyvų, demokratišką ir nepriklausomą aiškinimą; mano, kad potencialių interesų konfliktų patikrinimo taisyklės turėtų būti taikomos ir išrinktojo Europos Komisijos pirmininko deklaracijos atveju;

24. pabrėžia, kad sprendimas dėl paskirtųjų Komisijos narių interesų konfliktų prieš klausymus išlieka demokratine ir institucine Parlamento Teisės reikalų komiteto kompetencija; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, jog būsimajam nepriklausomam ES etikos organui turėtų būti suteikti reikiami įgaliojimai atlikti tyrimus ir įgaliojimas prašyti administracinių dokumentų bei su jais susipažinti, kad jis galėtų atlikti gerai argumentuotus ir dokumentais deramai pagrįstus vertinimus; pabrėžia, kad, vertinant interesų konflikto poveikį, būtina visapusiškai laikytis konfidencialumo, privatumo ir asmens duomenų apsaugos taisyklių; mano, kad Teisės reikalų komitetui reikėtų suteikti daugiau laiko ir kad Teisės reikalų komitetas, visapusiškai išsaugodamas savo kompetenciją šiuo klausimu, sprendimą dėl to, ar paskirtasis Komisijos narys yra ištraukęs į interesų konfliktą, priimtų gavęs neprivalomas, tikslias ir pagrįstas nepriklausomo ES etikos organo rekomendacijas, kurios būtų paspartis jo darbui; mano, kad Teisės reikalų komitetas galiausiai turėtų surengti diskusiją dėl nepriklausomo ES etikos organo pateiktų rekomendacijų; mano, kad rekomendacijos turėtų būti skelbiamos kartu su paskirtųjų Komisijos narių finansinių interesų deklaracijomis; mano, kad Teisės reikalų komitetas turėtų atlikti ne tik paskirtųjų Komisijos narių deklaracijų patikrinimą, bet ir visose Sąjungos institucijose, įstaigose, organuose ir agentūrose interesų konflikto patikrinimą – paprastai pradėdamas eiti viešas pareigas ar dirbti viešojoje tarnyboje, tarnybos metu ir jai pasibaigus; taip pat mano, jog jam turėtų būti užtikrinami pakankami ištekliai, priemonės ir įgūdžiai, kad jis galėtų atlikti kryžminę patikrą ir surasti būtiną informaciją bei prireikus paprašyti pateikti papildomos informacijos;

Sudėtis

25. mano, kad etikos organą turėtų sudaryti devyni nariai, iš kurių tris parinktų Komisija, tris išrinktų Parlamentas, o likę trys būtų *de jure* paskirti iš buvusių ESTT teisėjų, Audito Rūmų ir buvusių ES ombudsmenų; mano, kad sprendžiant darbuotojų klausimus reikėtų įtraukti institucijos, kurioje dirba atitinkamas asmuo, darbuotojų atstovus; atkreipia dėmesį į tai, kad Tarnybos nuostatų II priedas turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas;

26. mano, kad organo nariai turi būti nepriklausomi, pasirinkti atsižvelgiant į jų kompetenciją, patirtį ir profesines savybes, taip pat į asmeninį sąžiningumą, turėti nepriekaištingą etiško elgesio reputaciją ir pateikti interesų konfliktų nebuvimo deklaraciją; mano, kad turėtų būti užtikrinta organo sudėties lyčių pusiausvyra; pabrėžia, kad visi nariai, eidami savo pareigas, turi būti nepriklausomi; mano, kad nariai turėtų būti renkami šešerių metų laikotarpiui ir kas dvejus metus trečdalis jų atnaujinami;

27. ragina numatyti, kad už kandidatų deklaracijų tikrinimą būtų atsakingas etikos pareigūnas; mano, kad nariai, atlikdami analizę ir teikdami rekomendacijas, turėtų dirbti bendradarbiaudami ir nuosekliai; ragina užtikrinti lyčių pusiausvyrą organo sudėtyje;

28. mano, kad nustačius etikos organo sudėtį taip pat reikėtų numatyti jo įgaliojimų vykdymo sistemą ir įgaliojimų pabaigos procedūrą;

29. siekiant užtikrinti plataus masto paramą, siūlo, kad Parlamentas rinktų etikos organo narius didele balsų dauguma, galbūt pagal panašią procedūrą, kokia taikoma Europos politinių partijų ir Europos politinių fondų institucijos nariams arba sprendimams dėl Sacharovo premijos;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

30. siūlo kiekvienai institucijai šiuos narius visų pirma atrinkti iš buvusių Teisingumo Teismo teisėjų, buvusių OLAF ir Audito Rūmų pirmininkų, buvusių ar dabartinių valstybių narių aukščiausiųjų teismų teisėjų, buvusių Europos Parlamento narių, buvusių dalyvaujančių institucijų ir įstaigų darbuotojų, buvusių ES ombudsmenų ir valstybių narių etikos institucijų narių; be to, siūlo nustatyti, kad organas iš savo narių išrinktų pirmininką ir du pirmininko pavaduotojus; pabrėžia, kad tai nedaro poveikio darbuotojų teisei sprendžiant personalo reikalus savarankiškai rinkti savo atstovus;

31. pabrėžia, kad reikia užtikrinti, jog nariai turėtų įvairios patirties ir nepriklausomos ekspertinės patirties; siūlo, kad būtų Europos Parlamento nariai ir Komisijos nariai sudarytų ne daugiau kaip trečdalį etikos organo narių;

32. rekomenduoja, kad kolegijai talkintų sekretoriatas, turintis žmogiškųjų, materialinių ir finansinių išteklių, atitinkančių jos įgaliojimus ir užduotis, įskaitant etikos pareigūną, atsakingą už etikos srities mokymus ir teikiančią konsultacijas nepriklausomo ES etikos organo viduje; mano, kad sutelkus įvairių ES etikos organų biudžetus ir darbuotojus į vieną organą, pagerėtų išteklių naudojimo efektyvumas ir sumažėtų išlaidos;

Procedūros

33. mano, kad ES etikos organo įsteigimas turėtų padėti puoselėti institucinę kultūrą, kuri iš esmės būtų grindžiama prevencija, parama ir skaidrumu; šiuo tikslu siūlo taikyti dviejų etapų metodą, pagal kurį tuo atveju, kai ES etikos organas sužino apie etikos taisyklių pažeidimą arba galimą jų pažeidimą, jis pirmiausia turi rekomenduoti veiksmus, kurių iki tam tikro termino reikia imtis tam pažeidimui nutraukti; mano, kad šiuo pirmuoju prevenciniu veiksniu turėtų būti užtikrintas konfidencialumas bei slaptumas ir asmens teisė būti išklaustam bei atmesti kaltinimus; siūlo, kad tuo atveju, jei atitinkamas asmuo atsisakytų imtis atitinkamų veiksmų ir pažeidimas būtų tęsiamas, ES etikos organas turėtų pateikti pagrįstą rekomendaciją dėl sankcijų priemonių ir perduoti visą reikiamą informaciją apie atvejį kompetentingai institucijai, kuri per 20 darbo dienų nuspręs, kaip įgyvendinti rekomendaciją;

34. mano, kad pasibaigus šiam laikotarpiui turėtų būti viešai paskelbta pagrįsta nepriklausomo etikos organo rekomendacija, nedarant poveikio Bendrajam duomenų apsaugos reglamentui ir asmens teisėms, kartu su kompetentingos institucijos, kuri turėtų pateikti paaiškinimą, jei rekomendacijų nebūtų visapusiškai laikomasi, sprendimu; mano, kad, kaip pirmą priemonę, jau vien rekomendacijų ir sprendimų paskelbimas ar perdavimas galėtų būti laikomas sankcija; pabrėžia, kad toks etikos organas negali pakeisti ESTT; siūlo, kad išimtiniais atvejais, kai kompetentinga institucija tinkamai pagrindžia, kad atvejui ištirti reikia daugiau laiko, ji gali prašyti etikos organo pratęsti sprendimo priėmimo terminą ne daugiau kaip 20 darbo dienų; mano, kad šis dviejų etapų metodas turėtų būti taikomas visais atvejais, kai asmuo turi pagrįstų priešasčių manyti, kad informacijos atskleidimo momentu ji buvo tikra, ir rekomenduoja, kad tyčinio pažeidimo, didelio aplaidumo, įrodymų nuslėpimo, reikalavimų nesilaikymo ar pareigos bendradarbiauti nesilaikymo atvejai skiriant sankcijas būtų laikomi sunkinančiomis aplinkybėmis, net jei pats pažeidimas nebevykdomas;

35. ragina priimti aiškias nuostatas, pagal kurias atitinkamam asmeniui būtų suteikta teisė apskūsti pirmininko priimtus sprendimus, visapusiškai laikantis pagrindinių teisinės valstybės principų;

36. mano, kad paprastai ES etikos organas sprendimus turėtų priimti paprasta savo narių balsų dauguma;

37. primygtinai reikalauja, kad būtų taikomos Sutartyse nustatytos procedūros, pvz., Europos Audito Rūmų tyrimų perdavimas OLAF ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismui;

Bendrosios nuostatos

38. mano, kad ES etikos organas turėtų atlikti tyrimus ir rinkti metinius statistinius duomenis apie finansinių interesų deklaracijas, „sukamųjų durų“ reiškinių atvejus ir kitą susijusią informaciją ir skelbti metines ataskaitas, kurios turi būti teikiamos Parlamentui, kuriose būtų pateikiama informacija apie jo užduočių vykdymą ir, jei reikia, rekomendacijos dėl etikos standartų tobulinimo; rekomenduoja į metinę ataskaitą įtraukti išnagrinėtų atvejų skaičių, institucijas, iš kurių yra atitinkami asmenys, pažeidimų rūšį, procedūrų vykdymo laiką, laikotarpį, per kurį pažeidimas buvo nutrauktas, nuspręstų taikytų sankcijų dalį ir rekomendacijas;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

39. mano, kad į Tarpinstitucinį susitarimą turėtų būti įtraukta peržiūros sąlyga, užtikrinanti, kad ne vėliau kaip praėjus dvejiems metams nuo jo įsteigimo dalyvaujančios institucijos galėtų patvirtinti savo veiklos vertinimą, įskaitant taisyklių ir procedūrų veikimo analizę ir patirtį, įgytą jas taikant; ypač pabrėžia, kad šioje peržiūros nuostatoje daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama ES etikos organo įgaliojimų įgyvendinimo veiksmingumo vertinimui ir kad Parlamento vertinime turėtų būti atsižvelgiama į paties etikos organo indėlį;

40. mano, kad naujasis ES etikos organas turėtų turėti kompetenciją teikdamas pasiūlymus prisidėti prie bendros ES institucijų etikos sistemos kūrimo ir periodiško atnaujinimo, įskaitant bendras taisykles ir bendrą finansinių interesų deklaracijų modelį kompiuterio skaitomu formatu, taip pat pasiūlymą iš dalies pakeisti savo kompetenciją ir pateikti ją Europos Parlamentui; mano, kad visų institucijų, agentūrų ir įstaigų etikos standartai turėtų būti kuo greičiau suderinti; laikosi nuomonės, kad Komisijos narių statusas turi būti parengtas pagal įprastą teisėkūros procedūrą;

41. siūlo, kad nepriklausomas etikos organas, remdamasis aukščiausiais standartais, parengtų bendrą ES institucijų interesų konflikto apibrėžtį; pabrėžia, kad daugelis valstybių narių taiko griežtas taisykles; atkreipia dėmesį į EBPO interesų konflikto apibrėžtį: „kai asmuo arba įmonė (privati arba vyriausybė) gali koku nors būdu naudotis savo profesija ar oficialiu statusu asmeninei ar įmonės naudai“;

42. ragina užtikrinti visišką visų etikos organų rengiamų susitikimų su privačiais subjektais ir jų atstovais, įskaitant pelno siekiančias ir ne pelno organizacijas, skaidrumą;

43. primygtinai reikalauja, kad, nedarant poveikio 24 dalyje nurodytai Parlamento kompetencijai, ES etikos organo rekomendacijos būtų tinkamai pagrįstos, gerai dokumentuotos ir prieinamos darbuotojui ar tarnautojui ir atitinkamai institucijai; mano, kad dalyvaujančios institucijos turėtų įsipareigoti visapusiškai bendradarbiauti visose procedūrose, patenkančiose į Tarpinstitucinio susitarimo, dėl kurio susitarta, taikymo sritį, ir visų pirma perduoti nepriklausomam ES etikos organui visą informaciją ir dokumentus, būtinus tinkamai etikos taisyklių kontrolei; atkreipia dėmesį į tai, kad etikos organo veikla galės būti skundžiama ES ombudsmenui ir kad dalyvaujančių institucijų sprendimai, grindžiami rekomendacijomis, ir toliau galės būti peržiūrimi Europos Sąjungos Teisingumo Teisme;

44. mano, kad sąžiningumo, skaidrumo ir atskaitomybės didinimas, taip pat aukščiausi etiško elgesio standartai ES institucijose ir ES sprendimų priėmimo procesuose turėtų būti vienos iš temų, aptariamų konferencijoje dėl Europos ateities; pabrėžia, kad tai yra galimybė ES piliečiams diskutuoti dėl Sutarties persvarstymo ir kad taip būtų užtikrintas aiškus teisinis pagrindas visoms institucijoms įsteigti tokį nepriklausomą ES etikos organą pagal įprastą teisėkūros procedūrą;

45. ragina nepriklausomą etikos organą rodyti skaidrumo pavyzdį paskelbiant visas rekomendacijas, metines ataskaitas, sprendimus ir išlaidas kompiuterio skaitomu atvirųjų duomenų formatu, kuriuo galėtų naudotis visi piliečiai, laikantis galiojančių duomenų apsaugos taisyklių; primygtinai rekomenduoja, kad bet kokia programinė įranga, sukurta etikos standartams ES viešojo administravimo srityje užtikrinti, būtų prieinama pagal nemokamą atvirojo kodo programinės įrangos licenciją ir ja būtų dalijamasi su bet kuria Europos institucija, kuri nori ja naudotis; ragina šiuo klausimu glaudžiai bendradarbiauti su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu;

46. ragina valstybes nares užtikrinti, kad su sąžiningumo taisyklių pažeidimais susijusios baudžiamosios bylos, ypač susijusios su Europos Parlamento nariais ir nacionaliniais politikais, atliekančiais tam tikrą vaidmenį formuojant ES politiką, būtų nagrinėjamos veiksmingai ir nepagrįstai nedelsiant;

47. reiškia susirūpinimą ir apgailestauja, kad vykdant Komisijos viešųjų pirkimų procedūrą per mažai svarstoma apie tai, taip pat joje trūksta interesų konfliktų prevencijos ir vykdymo užtikrinimo priemonių;

48. pažymi, kad šiuo metu galiojančias taisykles taikant Komisijos nariams, Europos Parlamento nariams ir ES pareigūnams išryškėjo pernelyg daug spragų; primena, kad, remiantis organizacijos „*Transparency International EU*“ ataskaitos duomenimis, 2017 m. pradžioje daugiau kaip 50 proc. buvusių Komisijos narių ir 30 proc. buvusių Europos Parlamento narių, nutraukusių politinę veiklą, dirbo ES skaidrumo registre įregistruotose organizacijose; pabrėžia būtinybę užtikrinti

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

visų pirma renkamų narių asmeninių ir finansinių išpareigojimų skaidrumą ir atskaitomybę už juos; pabrėžia, kad ES ir nacionalinių lygmenimis kylančios skaidrumo ir sąžiningumo problemos yra glaudžiai tarpusavyje susijusios; todėl remia Europos Tarybos Kovos su korupcija valstybių grupės (GRECO) veiklą ir ragina valstybes nares įgyvendinti jos rekomendacijas, visų pirma susijusias su nacionalinio lygmens politikams taikomo griežto elgesio kodekso sukūrimu ir taisyklių, taikomų pasibaigus darbiniam santykiams viešajame sektoriuje, nustatymu;

49. ragina stiprinti esamą reglamentavimo ir vykdymo užtikrinimo sistemą, taikomą interesų konfliktų, kylančių tiek prasidėjus, tiek pasibaigus darbiniam santykiams viešajame sektoriuje, atvejais, siekiant nubrėžti aiškias, privalomas ir proporcingas ribas tarp viešojo ir privačiojo bei ne pelno sektorių, taip patobulinant ES sprendimų priėmimo patikimumą visuomenės akyse;

50. pabrėžia, kad interesų konflikto atvejai, susiję su viešajame sektoriuje pasibaigusiais darbiniais santykiais ir „sukamųjų durų“ reiškiniais, yra pasikartojantys sisteminio pobūdžio susirūpinimą keliantys klausimai ir visos ES institucijoms, įstaigoms, organams ir agentūroms bendra problema; rekomenduoja visoms ES institucijoms priimti suderintus ir tinkamus veiklos pertraukos laikotarpius bei sugriežtinti jų taikymo užtikrinimą; mano, kad interesų konflikto atvejai gali kelti grėsmę ES institucijų ir agentūrų sąžiningumui bei taip pakirsti piliečių pasitikėjimą jomis; pabrėžia, kad būtina suderinti reikiamus ES teisės aktus ir elgesio kodeksus bei užtikrinti jų vykdymą – taip pat ir siekiant reikalauti visiško skaidrumo, susijusio su darbu ar projektais, kurių aukšto rango ES pareigūnai imasi baigę darbą viešojoje tarnyboje, bei su bet kokia Europos Parlamento narių vykdoma šalutine veikla; laikosi nuomonės, kad taisyklės, susijusios su interesų konfliktų prevencija nustojus eiti viešas pareigas ar dirbti viešojoje tarnyboje, turėtų būti pradėtos taikyti per deramą laikotarpį, sykiu paisant tinkamo kompensavimo taisyklių; pabrėžia, kad būtina mokytis iš geriausios praktikos valstybėse narėse, kuriose jau veikia nacionalinės etikos tarnybos, turinčios reikiamų ekspertinių žinių; pabrėžia, kad nacionalinė etikos standartų įgyvendinimo užtikrinimo praktika skiriasi; pažymi, jog kai kuriose valstybėse narėse reikalaujama, kad išrinkti atstovai nebalsuotų dėl klausimų, kuriais jie asmeniškai suinteresuoti, ir, savo ruožtu, prašo Parlamento narių nesiimti būti pranešėjais panašiais atvejais; atsižvelgdamas į tai primena Europos Parlamento narių elgesio kodekso 2 ir 3 straipsniuose pateikiamas nuostatas dėl finansinių interesų ir interesų konfliktų;

51. pabrėžia, kad, nesant skundų dėl interesų konfliktų nagrinėjimo mechanizmo, atlikdamas ir kitas savo užduotis, juos nagrinėjo Europos ombudsmenas, neturėdamas tinkamų priemonių ir įgaliojimų užtikrinti jo sprendimų vykdymą;

52. atkreipia dėmesį į tai, kad nepriklausomas ES etikos organas pas vienas negalės spręsti ES institucijose ir agentūrose susidariusių interesų konfliktų situacijų; mano, kad ES etikos ir sąžiningumo taisyklių peržiūra turėtų apimti tokias priemones kaip aukščiausių pareigūnų veiklos pertraukos laikotarpių pratęsimą, proporcingai atsižvelgiant į kiekvieną atskirą atvejį, kartu užtikrinant, kad būtų laikomasi vienodo požiūrio principo, kaip numatyta pagal Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 15 straipsnį, sugriežtinant Direktyvą 2014/24/ES⁽⁴⁾ dėl viešųjų pirkimų, privalomą akcijų perleidimą institucijai, kuriai priklauso naujai paskirtas pareigūnas, pavaldžioje arba reikalų su šia institucija turinčiose įmonėse, privalomą nušalinimą, kai sprendžiami klausimai, susiję su buvusiu privačiojo sektoriaus darbdaviu, arba draudimus Komisijos nariams ir aukščiausiesiems ES institucijų bei agentūrų pareigūnams, jiems einant pareigas, turėti individualių akcijų; pakartoja, raginimą Komisijai apsvarstyti galimybę pasiūlyti peržiūrėti susijusią teisinę sistemą;

53. mano, kad aukščiausiesiems pareigūnams, išeinantiems iš darbo agentūroje ar institucijoje, remiantis objektyvia procedūra ir aiškiais kriterijais taikomi ilgesni veiklos pertraukos laikotarpiai yra pagrįstos teisinės priemonės viešajam interesui ir viešųjų institucijų sąžiningumui apsaugoti;

54. reiškia susirūpinimą dėl ES vyresniųjų pareigūnų skyrimo tvarkos, požiūrio į Komisijos narių interesų konfliktus ir EP narių elgesio kodekso pažeidimų, taip pat dėl skaidrumo reikalavimų laikymosi patikros ir atitikties taisyklėms, susijusioms su „sukamųjų durų“ reiškiniais, vertinimo;

55. mano, kad, siekdamas užkirsti kelią bet kokiems „sukamųjų durų“ reiškinio atvejams ar interesų konfliktams, ES institucijos turėtų taikyti aukščiausius etikos standartus, – taip pat ir skirdamos asmenis į aukštas vadovybės pareigas ES institucijose ir agentūrose;

(⁴) 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 65).

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

56. mano, kad kandidatų į aukštas pareigas atrankos procedūros turėtų būti vykdomos laikantis visapusiškai objektyvių kriterijų ir būti visiškai skaidrios plačiajai visuomenei; pabrėžia, kad turėtų būti taikoma sistema klausimams ir prieštaravimams pateikti, taip pat atviros tolesnės procedūros ir įgaliojimai atšaukti sprendimus paaiškėjus, jog jie nepriimtini skaidrumo ir sąžiningumo požiūriais; pabrėžia, kad procedūros turėtų būti reguliariai vertinamos, siekiant stebėti jų veiksmingumą ir prirėkus jas tobulinti;

57. pabrėžia, kad Parlamentas turi atlikti esminį vaidmenį stiprinant dabartinę ES etikos kontrolės sistemą, taikomą visose ES institucijose, agentūrose ir organuose, siekiant didinti visuomenės pasitikėjimą ES sprendimų priėmimo procesais;

o

o o

58. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

REKOMENDACIJOS

EUROPOS PARLAMENTAS

P9_TA(2021)0383

ES ir Rusijos politinių santykių kryptis

2021 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento rekomendacija Tarybai, Komisijai ir Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai dėl ES ir Rusijos politinių santykių krypties (2021/2042(INI))

(2022/C 117/18)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezolucijas dėl Rusijos, visų pirma į 2014 m. rugsėjo 18 d. rezoluciją dėl padėties Ukrainoje bei ES ir Rusijos santykių būklės ⁽¹⁾, 2015 m. birželio 11 d. rezoluciją dėl strateginės karinės padėties Juodosios jūros baseine po Rusijos įvykdytos neteisėtos Krymo aneksijos ⁽²⁾, 2017 m. kovo 16 d. rezoluciją dėl Ukrainos kalinių Rusijoje ir padėties Kryme ⁽³⁾, 2018 m. birželio 14 d. rezoluciją dėl okupuotų Gruzijos teritorijų praėjus 10 m. po Rusijos įsiveržimo ⁽⁴⁾, 2016 m. lapkričio 23 d. rezoluciją dėl ES strateginės komunikacijos, siekiant neutralizuoti prieš ją nukreiptą trečiųjų šalių propagandą ⁽⁵⁾, 2019 m. kovo 12 d. rezoluciją dėl ES ir Rusijos politinių santykių padėties ⁽⁶⁾, 2019 m. rugsėjo 19 d. rezoluciją dėl Europos atminimo svarbos Europos ateičiai ⁽⁷⁾, 2019 m. gruodžio 19 d. rezoluciją dėl Rusijos įstatymo dėl „užsienio agentų“ ⁽⁸⁾, 2020 m. rugsėjo 17 d. rezoluciją „Padėtis Rusijoje: Aleksejaus Navalno apnuodijimas“ ⁽⁹⁾, 2021 m. sausio 21 d. rezoluciją dėl Aleksejaus Navalno suėmimo ⁽¹⁰⁾, 2021 m. balandžio 29 d. rezoluciją dėl Rusijos, Aleksejaus Navalno atvejo, kariuomenės telkimo prie Ukrainos sienos ir Rusijos išpuolių Čekijoje ⁽¹¹⁾, 2021 m. birželio 10 d. rezoluciją dėl Vokietijos nevyriausybinių organizacijų įtraukimo į Rusijos „nepageidautinų organizacijų“ sąrašą ir Andrejaus Pivovarovo sulaikymo ⁽¹²⁾,
- atsižvelgdamas į JT Chartiją, JT jūrų teisės konvenciją, Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją, Tarptautinę pilietinių ir politinių teisių paktą ir Europos Tarybos Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją,
- atsižvelgdamas į Rusijos Federacijos narystę Europos Taryboje, taip pat Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijoje (ESBO) ir su naryste susijusius jos išpareigojimus ir pareigas,
- atsižvelgdamas į ES ribojamąsias priemones, nustatytas reaguojant į krizę Ukrainoje, kurios galioja nuo 2014 metų,
- atsižvelgdamas į 2015 m. vasario 12 d. Minske priimtą ir pasirašytą Minsko susitarimų įgyvendinimo priemonių paketą, kuris buvo visas patvirtintas 2015 m. vasario 17 d. JT Saugumo Tarybos rezolucija 2202(2015),

⁽¹⁾ OL C 234, 2016 6 28, p. 14.

⁽²⁾ OL C 407, 2016 11 4, p. 74.

⁽³⁾ OL C 263, 2018 7 25, p. 109.

⁽⁴⁾ OL C 28, 2020 1 27, p. 97.

⁽⁵⁾ OL C 224, 2018 6 27, p. 58.

⁽⁶⁾ OL C 23, 2021 1 21, p. 7.

⁽⁷⁾ OL C 171, 2021 5 6, p. 25.

⁽⁸⁾ OL C 255, 2021 6 29, p. 54.

⁽⁹⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0232.

⁽¹⁰⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0018.

⁽¹¹⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0159.

⁽¹²⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0291.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 2016 m. kovo 14 d. ES užsienio reikalų tarybos posėdžio rezultatus, ypač į susitarimą dėl penkių pagrindinių Europos Sąjungos politikos Rusijos atžvilgiu principų, taip pat į 2021 m. gegužės 24–25 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas dėl Rusijos ir 2021 m. birželio 24 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas dėl išorės santykių,
 - atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 16 d. bendrą Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai komunikatą „ES ir Rusijos santykiai: spausiti, stabdyti ir palaikyti ryšius“ (JOIN(2021)0020),
 - atsižvelgdamas į 2020 m. birželio 10 d. bendrą Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai komunikatą „Kova su dezinformacija apie COVID-19. Svarbiausia – tikri faktai“ (JOIN(2020)0008),
 - atsižvelgdamas į 2021 m. rugpjūčio 23 d. Tarptautinės Krymo platformos bendrą deklaraciją,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 118 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto pranešimą (A9-0259/2021),
- A. kadangi Rusija yra neatsiejama Europos žemyno dalis bei didžiausia Sąjungos kaimynė ir kadangi Rusiją ir ES valstybes nares sieja tvirta tarpusavio priklausomybė ir istoriniai, kultūriniai ir žmogiškieji ryšiai; kadangi pokyčiai Rusijoje, susiję su jos politika ir valdžios institucijų ypatumais, daro tiesioginį poveikį ES ir artimiausioms kaimyninėms šalims; kadangi, nepaisant 2014 m. nustatytų kliūčių, ES išlieka didžiausia Rusijos prekybos partnere, o Rusija – penkta pagal dydį ES prekybos partnere; kadangi ES yra didžiausia investuotoja Rusijoje;
- B. kadangi Parlamentas daro skirtumą tarp Rusijos gyventojų ir prezidento V. Putino režimo, kuris yra stagnuojanti autoritarinė kleptokratija, iki gyvos galvos vadovaujama oligarchų apsupto prezidento; kadangi šioje rekomendacijoje siūlomi svarbūs veiksmai nukreipti į prezidento V. Putino režimą, jo nusikalstamus veiksmus ir antidemokratinę politiką ir kartu pabrėžiama neatidėliotina būtinybė užmegzti ryšius su Rusijos piliečiais ir jiems parodyti, kad Europos Sąjunga yra pasirengusi spręsti jiems rūpimus klausimus;
- C. kadangi pagrindinis ES interesas – Europos žemyne ir už jo ribų išsaugoti laisvę, stabilumą ir taiką, kuriems grėsmę kelia agresyvi Rusijos valdžios institucijų politika, o tai yra vienas iš pagrindinių ES strateginės ir užsienio politikos darbotvarkės uždavinių;
- D. kadangi Rusija gali turėti demokratinę ateitį; kadangi, kaip ir visi žmonės, Rusijos piliečiai siekia visuotinių laisvės ir demokratijos vertybių; kadangi ES turėtų pateikti Rusijos gyventojams konkrečius pasiūlymus dėl abiem pusėms naudingo bendradarbiavimo;
- E. kadangi ES strategija Rusijos atžvilgiu turi apimti du pagrindinius tikslus: pirma, sustabdyti Kremliaus išorės agresiją ir vidaus represijas ir, antra, bendradarbiauti su Rusijos gyventojais ir padėti jiems kuriant tą kitokią ateitį, kuri būtų naudinga visiems Europos žemyno žmonėms, įskaitant ir Rusijos gyventojus;
- F. kadangi ES santykiai su Rusijos Federacija grindžiami tarptautinės teisės principais, ESBO pamatiniais principais, demokratija, taikiu konfliktų sprendimu ir gerais kaimyniniais santykiais; kadangi dabartinė Rusijos vyriausybė parodė nepagarbą šiems principams, nors ir yra įsipareigusi jų laikytis; kadangi Rusija piktnaudžiauja tarptautinėmis institucijomis, visų pirma JT ir ESBO, kad užkirštų kelią teisingumui ir pasaulinių konfliktų sprendimui;
- G. kadangi 2019 m. Rusija vėl prisijungė prie Europos Tarybos, tačiau toliau plačiu mastu pažeidinėja žmogaus teises, taip pat atsisako laikytis Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimų;
- H. kadangi prezidento V. Putino užsienio politika yra akivaizdžiai agresyvi ir revizionistinė, nes jis nori būti laikomas Rusijos interesų gynėju ir bando perimti kontrolę teritorijose, kurios, jo manymu, buvo prarastos žlugus Sovietų Sąjungai ir už jos ribų; kadangi tarp prezidento V. Putino režimo tikslų yra šie tikslai: tvirtinti savo, kaip didelio galios centro, autoritetą; stiprinti režimo įtaką posovietinėse šalyse ir už jų ribų; galingų valstybių suverenumą išskelti aukščiau kitų valstybių suverenumo teisės; naudoti užsienyje esančių etninių rusų apsaugos naratyvą kaip hibridinio karo ir dezinformavimo pretekstą; naudoti išaldytų konfliktų zonas kaip strateginę kišimosi į nukentėjusias šalis priemonę ir neleisti joms užmegzti glaudesnių santykių su ES ir NATO; naudoti energijos išteklius ir neteisėto pinigų

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

plovimo praktiką kaip manipuliavimo ir šantažavimo priemones; diskredituoti liberalios demokratijos modelį ir vaizduoti Rusiją kaip morališkai viršesnę valstybę, o Vakarų šalis – kaip morališkai degradavusias; slopinti demokratiją, demokratinę opoziciją ir žmonių teisę laisvai reikšti valią Rusijoje; kadangi prezidento V. Putino režimas visų pirma atmeta daugiašališkumą ir teisinės valstybės principais grindžiamą tarptautinę tvarką, nepaiso tarptautinės teisės, įskaitant JT Chartijoje, 1975 m. Helsinkio baigiamajame akte ir 1990 m. ESBO Paryžiaus chartijoje įtvirtintus principus, kaip matyti, be kita ko, iš 2020 m. konstitucinių pakeitimų, kurių priėmimo procesą Europos demokratijos per teisę komisija (Venecijos komisija) įvertino kaip „aiškiai netinkamą“ ir kurie pažeidė Rusijos teisę ir prieštaravo Rusijos įsipareigojimams ESBO; kadangi Rusija neįvykdė daugiau nei tūkstančio Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimų;

- I. kadangi dabartinis Rusijos režimas kelia grėsmę taikai ir saugumui Europoje, nes Rusija toliau sistemingai pažeidinėja savo gyventojų žmogaus teises ir savo užsienio politikoje imasi agresyvių veiksmų, įskaitant (bet tuo neapsiribojant): didelio masto karines pratybas ir karinių pajėgų telkimą, neteisėtą ir smurtinę Krymo okupaciją ir aneksiją, Ukrainos, Sakartvelo ir Moldovos Respublikos teritorinio vientisumo pažeidimą ir destabilizavimą, paramą išaldytiems konfliktams ir ugnies nutraukimo susitarimų Sakartvele ir Ukrainoje nesilaikymą, kaip įtariama, teroro aktų ES valstybių narių, pavyzdžiui, Čekijos, teritorijose vykdymą, kibernetinius išpuolius ir išpuolius prieš ES valstybėms narėms svarbius infrastruktūros objektus, tarptautinės teisės pažeidimus, kišimąsi į rinkimus ir jūros ir oro erdvės pažeidimus Baltijos ir Juodosios jūrų šalių regionuose; kadangi nuo tada, kai 2008 m. buvo įvykdyta agresija prieš Sakartvelą, ES nesugebėjo tinkamai reaguoti į įvairių rūšių Rusijos agresiją ir tai paskatino Rusiją toliau vykdyti agresyvias karines ir politines kampanijas savo kaimynystėje ir už jos ribų ir taip susilpninti ir pažeisti taisyklėmis grindžiamą tarptautinę tvarką ir stabilumą Europoje ir kitur;
- J. kadangi Rusijos administracija toliau kaupia puolamųjų ginklų atsargas ir dislokuoja karines pajėgas prie ES sienų Kaliningrado anklave;
- K. kadangi, remiantis neseniai atliktu NATO svarstymų grupės vertinimu, Rusijos dabartinis režimas kelia ilgalaikę grėsmę Europos saugumui; kadangi Rusija įsteigė naujas karines bazes ir atnaujino senas karines bazes šalies šiaurėje; kadangi Rusija savo Šiaurės laivynui suteikė karinės apygardos statusą, išplėtė įvairias savo ginkluotųjų pajėgų rūšis ir siekdama apsaugoti savo strateginius pajėgumus atgaivino bastioninės gynybos koncepciją; kadangi didesnių NATO priešakinių pajėgų dislokavimas Rytinėje dalyje atliko labai svarbų vaidmenį atgrasant Rusiją nuo destabilizavimo veiklos, įskaitant karinių pajėgų stiprinimą Vakarų karinėje apygardoje; kadangi žlugę susitarimai su Rusija dėl ginklų kontrolės (pvz., Rusijai pasitraukus iš Vidutinio nuotolio branduolinių pajėgų sutarties ir Atviros oro erdvės sutarties) ir menka pažanga atsisakant branduolinių ginklų pagal Branduolinio ginklo neplatavimo sutartį, taip pat Rusijos atsisakymas sudaryti naują sutartį dėl branduolinių ginklų uždraudimo kelia didelį susirūpinimą dėl ES piliečių saugumo; kadangi prie to prisideda pavojingas Rusijos branduolinių ir konvencinių ginklų arsenalo ir jų pernešimo priemonių atnaujinimas ir destabilizavimo technologijų sukūrimas (viršgarsinės raketos, torpedos ir pan., galinčios nešti branduolinių užtaisą);
- L. kadangi Kremliaus režimas visų pirma 2021 m. kovo ir balandžio mėn. iš esmės padidino savo karines pajėgas prie Ukrainos rytinės ir šiaurinės sienos su Rusija ir nuo 2014 metų tai yra didžiausia Rusijos karinių pajėgų koncentracija; kadangi Kremliaus režimas sustabdė kitų šalių karinių ir komercinių laivų teisę plaukti per dalį Juodosios jūros link Kerčės sąsiaurio, taip pažeisdamas JT jūrų teisės konvencija, kurios šalimi yra Rusija, garantuojamą laivybos teisę;
- M. kadangi Rusija teikia nuolatinę politinę ir ekonominę paramą neteisėtam ir smerktinam Aliksandro Lukašenkos režimui Baltarusijoje; kadangi prezidento A. Putino politinės ir ekonominės investicijos į neteisėtą A. Lukašenkos režimo išlikimą yra vienintelė priežastis, dėl kurios A. Lukašenka vis dar gali toliau brutaliai persekioti Baltarusijos gyventojus, reikalaujančius paaisyti žmogaus teisių, surengti laisvus ir skaidrius rinkimus, laikyti teisinės valstybės ir teisingumo principų; kadangi pastarojo meto politiniai įvykiai Baltarusijoje ir Rusijoje turi daug bendrų bruožų ir abiejose šalyse vykstantys procesai daro viena kitai labai didelę įtaką; kadangi protestai prieš autoritarinį režimą ir reikalavimai vykdyti pokyčius Baltarusijoje įkvepia Rusijos gyventojus kelti panašius reikalavimus; kadangi Kremliaus valdžios institucijos vis intensyviau vykdo represijas prieš politinę opoziciją artėjant 2021 m. rugsėjo mėn. vyksiantiems Dūmos rinkimams, apribodamos ir užblokuodamos galimybę dalyvauti rinkimuose ir užkirsdamos kai kuriems opozicijos politikams kelią juose kandidatuoti, ir taip naikina politinę konkurenciją pavogdamos galimybę surengti sąžiningus rinkimus, kaip tai padarė Baltarusijos diktatūra 2020 m. rugpjūčio mėn.;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- N. kadangi prezidento V. Putino Rusija toliau stengiasi destabilizuoti ES šalis kandidates ir asocijuotąsias Rytų partnerystės šalis, siekdama sukurti kliūtis arba sustabdyti jų Euroatlantinės integracijos procesą; kadangi pasų išdavimo politika naudojama siekiant padidinti Rusijos tėvynainių skaičių ir *de facto* išplėsti Rusijos jurisdikciją ir taikyti ją jos okupuotose ir atsiskyrusiose teritorijose, visų pirma Padniestrėje, Pietų Osetijoje, Abchazijoje, Donbase ir Krymo pusiasalyje; kadangi šiais veiksmais pažeidžiama tarptautinė teisė;
- O. kadangi pagal 2020 m. Rusijos konstitucines reformas buvo peržiūrėta Antrojo pasaulinio karo istorija „apvalant“ sovietų istoriją ir įvardijant Rusiją kaip Sovietų Sąjungos teisių perėmėją, nustatyta teisė imtis tarptautinės intervencijos ginant Rusijos tėvynainius ir uždraustos diskusijos dėl žemių, į kurias Rusija reiškia pretenzijas, grąžinimo užsienio šalims;
- P. kadangi ES turėtų atidžiai stebėti Rusijos poziciją ir dalyvavimą Afganistane, nes Rusija siekia išnaudoti Vakarų pajėgų išvedimą savo naudai ir užpildyti dėl to atsiradusį valdžios vakuumą;
- Q. kadangi ES valstybėms narėms, kurios leidžia turėti dvigubą pilietybę, gresia Rusijos pasų išdavimo politikos keliamas pavojus; kadangi ES valstybės narės, taikančios vadinamąjį „auksinių pasų“ režimą, sudaro sąlygas Kremlui lojaliems asmenims mėgautis europietiškos kokybės gyvenimu naudojant iš Rusijos gyventojų pavogtus pinigus ir plėsti korupciją ES;
- R. kadangi Rusija įgyvendina priešišku pasižyminčią „rusų pasaulio“ koncepciją, kad paruoštų dirvą intervencijai į trečiąsias šalis ginant rusų tėvynainius; kadangi „rusų pasaulio“ koncepcija skelbiama ES valstybių narių gimtosiomis kalbomis per valstybei priklausančias žiniasklaidos priemones, tokias kaip „Russia Today“ ir „Sputnik“; kadangi COVID-19 pandemija Kremliaus propagandoje naudojama stiprinant ES valstybių narių susiskaldymą, vaizduojant ES kaip nesugebančią įveikti pandemijos, skleidžiant abejones dėl Europos vaistų agentūros patvirtintų vakcinų, atgrasant ES gyvenančius žmones nuo vakcinacijos ir reabilituojant Rusijos įvaizdį tarp ES gyventojų, visų pirma populiarinant vakciną „Sputnik V“;
- S. kadangi įvairios vietos nevyriausybinių organizacijų (NVO) ir radikalų grupės, įskaitant politinius judėjimus, gauna finansavimą iš Rusijos;
- T. kadangi Rusija toliau aktyviai veikia įvairiose pasaulio dalyse, įskaitant Vakarų Balkanus, Vidurio Aziją, Artimuosius Rytus, Šiaurės Afriką, Užsachario Afriką, Lotynų Ameriką ir Arkties regioną; kadangi Rusijos vyriausybė naudoja sukarintus dalinius („Vagnerio grupė“) diktatoriškiems režimams visame pasaulyje remti ir kenkia ES ir tarptautinės bendruomenės pastangoms sušvelninti konfliktus, kurti taiką ir užtikrinti stabilumą; kadangi Rusija aktyviai dalyvauja Vakarų Balkanų regiono, kuriam priklauso galimos naujos ES valstybės narės, ypač Serbijos, gyvenime; kadangi 2016 m. Juodkalnijoje Rusijos karinės žvalgybos valdyba (GRU) dalyvavo bandant užimti šalies parlamentą, nužudyti ministrą pirmininką, suformuoti prorusišką ir prieš NATO nukreiptą vyriausybę ir užkirsti kelią Juodkalnijos išstojimui į NATO;
- U. kadangi, kalbant apie ES, Kremliaus režimas, kaip įtariama, įtraukė aktyvius Rusijos žvalgybos pareigūnus organizuojant dviejų šaudmenų sandėlių sprogdinimus 2014 m., per kuriuos žuvo du Čekijos piliečiai ir buvo padaryta didelė materialinė žala; kadangi tie patys GRU agentai 2018 m. Jungtinėje Karalystėje taip pat kėsinosi nužudyti Sergejų ir Juliją Skripalius panaudodami karinę nervus paralyžiuojančią medžiagą „Novičiok“; kadangi GRU agentai taip pat buvo apkaltinti pasikėsinimu 2015 m. nužudyti ginklų gamyklos savininką Emilianą Gebrevą ir du kitus asmenis Bulgarijoje, taip pat Zelimchaną Changošvilį, kurį 2019 m. Berlyne nužudė Rusijos operatyviniai darbuotojai; kadangi neteisėti Kremliaus režimo veiksmai Čekijos, Bulgarijos ir daugelio kitų ES valstybių narių teritorijose, Jungtinėje Karalystėje ir Rytų partnerystės šalyse yra esminis šių šalių suverenumo pažeidimas; kadangi Kremliaus režimas nėra linkęs bendradarbiauti tiriant šiuos nusikaltimus ir suteikia prieglobstį pagrindiniams įtariamiesiems;
- V. kadangi smerktina tai, kad Rusijos valdžios institucijos tyčia ar netyčia susitelkia į išskirtinę partnerystę su Kinija, nes tai gali tik susilpninti Rusijos Federaciją ir visą Europos žemyną, ir visų pirma sudaryti sąlygas Kinijos valdžios institucijoms plėsti savo dalyvavimą ir įtaką Vidurio Azijoje ir Sibire;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- W. kadangi Kremlius toliau vykdo dezinformaciją, propagandą ir hibridinį kišimąsi į ES vidaus politiką ir demokratinius procesus, o tai kelia grėsmę pagrindinėms ES vertybėms, t. y. pagarbai demokratijai, lygybei, teisinės valstybės principui ir žmogaus teisėms, ir gali pakenkti nacionalinių vyriausybių politikai, skleisti šmeižtą ir vaizduoti Vakarų kaip priešą, kurstyti neapykantą, nepakantumą ir nostalgiją sovietiniams laikams, perrašyti sovietų vykdytų nusikaltimų istoriją ir galiausiai didinti atotrūkį tarp Rusijos ir Europos, ypač anksčiau komunistiniam blokui priklausiusių šalių; kadangi ES ir jos valstybių narių institucijos, taip pat strateginės svarbos objektai ir demokratijos procesai, pvz., rinkimai, nuolat tampa Rusijos kibernetinių išpuolių taikiniais; kadangi Rusijos stačiatikių bažnyčios aukščiausioji valdžia remia Putino režimą; kadangi pagal Rusijos įstatymus leidžiama taikyti represijas religinėms grupėms, kurios laikomos ekstremistinėmis; kadangi reikalingas išsamus tyrimas dėl naujausių išvadų apie glaudžius ir nuolatinius Rusijos pareigūnų, įskaitant saugumo tarnybos narius, ir Ispanijos katalonų separatistų grupės atstovų ryšius; kadangi tai galėtų būti dar vienas Rusijos kišimosi į valstybių narių reikalus ir nuolatinių Rusijos mėginimų pasinaudoti bet koku klausimu, kuris jai leistų skatinti ES vidaus destabilizavimą, pavyzdys;
- X. kadangi dėl Vakarų sankcijų Rusijai, mažėjančių pajamų iš iškastinio kuro eksporto, nekonkurencingos ekonomikos, didelių išlaidų kariuomenei ir valstybinių socialinių išmokų Rusija susiduria su finansiniais sunkumais; kadangi 2020 m. korupcijos suvokimo indekse Rusija užėmė 129 vietą iš 180 šalių, o dėl masinės valstybės lygmenų korupcijos nukentčia Rusijos gyventojams teikiamų viešų paslaugų, kurios toliau yra nepakankamai finansuojamos, įskaitant visuomenės sveikatos priežiūrą, kuri yra ypač svarbi per pandemiją, kokybę; kadangi beveik 19 milijonų Rusijos piliečių gyvena žemiau skurdo ribos;
- Y. kadangi Rusijos Federacija numatė sankcijas, be kita ko, Parlamento Pirmininkui Davidui Sassoli, Komisijos pirmininko pavaduotojai Vėrai Jourovái ir šešioms kitiems ES valstybių narių pareigūnams ir kadangi šios sankcijos yra nepriimtinos ir nepagrįstos, nes neturi jokio teisinio pagrindo; kadangi Rusijos vyriausybė taip pat patvirtino vadinamųjų nedraugiškų šalių sąrašą, į kurį įtrauktos Čekija ir Jungtinės Amerikos Valstijos;
- Z. kadangi 2019 m. energetikos produktai sudarė daugiau nei 60 proc. ES importo iš Rusijos; kadangi ES turėtų sumažinti savo ekonomikos, ypač energetikos sektoriaus, priklausomybę nuo Rusijos dujų tiekimo į ES rinkas, kuris dabar sudaro 48 proc. ir yra linkęs didėti; kadangi Europos žaliasis kursas yra pagrindinė ES geopolitinė saugumą užtikrinanti priemonė ir kadangi, remiantis Europos Komisijos prognozėmis, jei Europos žaliasis kursas bus įgyvendintas, numatoma, kad ES naftos ir gamtinių dujų importas po 2030 m. gerokai sumažės – palyginti su 2015 m. duomenimis, naftos importas sumažės 78–79 proc., o gamtinių dujų importas – 58–67 proc.;
- AA. kadangi Europos dujų suvartojimas pasiekė aukščiausią lygį ir šiuo metu išnaudojami ne visi dabartinio dujotiekio „Nord Stream“ pajėgumai; kadangi vienybę skaldantis kai kurių valstybių narių sprendimas tiesti dujotiekį „Nord Stream 2“ yra nesuderinamas su solidarumo ir pasitikėjimo vertybėmis, kuriomis grindžiama energetikos sąjunga; kadangi dujotiekis „Nord Stream 2“ nesuderinamas su Europos žaliojo kurso tikslais, t. y. iki 2030 m. bent 55 proc. sumažinti ES išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kieki ir iki 2050 m. pasiekti nulinį grynąjį išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį;
- AB. kadangi ES turėtų raginti Rusiją užtikrinti laisvą ir nekliudomą prieigą prie vadinamųjų trofėjų archyvų, kurie 1944 ir 1945 m. iš Sovietų Sąjungos okupuotų teritorijų buvo perkelti į Maskvą, taip pat prie istorinių archyvų ir kultūros vertybių, kurias iš Europos šalių paėmė Rusijos imperija ir kurios šiuo metu saugomos Rusijoje;
- AC. kadangi teisinė valstybė, nepriklausomos teisminės institucijos ir laisva spauda yra atsparių demokratinių visuomenių kertinis akmuo;
- AD. kadangi Rusijos Federacija ne tik kelia išorės grėsmę Europos saugumui, bet ir vykdo represijas prieš savo pačios gyventojus; kadangi padėtis Rusijoje smarkiai blogėja dėl to, kad prezidentas V. Putinas vis dažniau vykdo represijas prieš demokratines jėgas, šių represijų tikslas – nutildyti savo šalies kritikus, politinę opoziciją ir kovos su korupcija aktyvistus, apriboti susirinkimų laisvę ir trukdyti jų ir Rusijos pilietinės visuomenės veiklai ir apie tai liudija tai, kad praėjus vos dviem savaitėms po Aleksejaus Navalno suėmimo Rusijos valdžios institucijos sulaukė daugiau nei 11 000 taikių demonstrantų, o nuo 2021 m. sausio mėn. iš viso sulaukta daugiau kaip 15 000 Rusijos piliečių; kadangi Rusija toliau neteisėtai kalina savo piliečius ir taikosi į opozicijos lyderius, nepriklausomus žurnalistus, protestuotojus ir žmogaus teisių aktyvistus; kadangi kalinimo sąlygos Rusijoje išlieka apgailėtinos ir kadangi kalinami žmonės yra kankinami, bauginami ir fiziškai puolami;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- AE. kadangi Kremliaus režimas, priėmęs įstatymus dėl „užsienio agentų“ ir „nepageidautinų organizacijų“, leidžia stigmatizuoti asmenis, asociacijas ir žiniasklaidos priemones ir taip pažeidžia jų žmogaus teises, žodžio ir asociacijų laisvę, riboja piliečių teises išpareigoti ir prisidėti prie Rusijos pilietinės visuomenės ir kelia pavojų jų asmeniniam saugumui; kadangi Kremliaus režimas dar labiau sugriežtino šiuos įstatymus numatydamas apribojimus taikyti ir asmenims arba subjektams, remiantiems „užsienio agentus“ ir „nepageidaujamas užsienio organizacijas“, taip sistemingai uždraudamas pilietinės visuomenės nariams, žmogaus teisių NVO ir opozicijai dalyvauti 2021 m. Rusijos parlamento rinkimuose; kadangi visų pirma pagal 2020 m. gruodžio mėn. ir 2021 m. sausio mėn. priimtus naujus teisės aktus buvo praplėstas asmenų ir grupių, kuriuos galima pripažinti „užsienio agentais“, ratas, taip pat išplėsta „užsienio lėšų“ apibrėžtis ir reikalavimai ženklinti medžiagas; kadangi naujais, 2021 m. gegužės mėn. pateiktais įstatymo projektais buvo siekiama išplėsti įstatymo poveikį „nepageidaujamoms“ organizacijoms ir nustatyti atgaline data galiojančius draudimus galimiems kandidatams į Rusijos parlamentą; kadangi Rusijos valdžios institucijos toliau persekioja gyventojus dėl tariamų ryšių su grupėmis, kurios pagal pernelyg platų Rusijos kovos terorizmu įstatymą yra priskirtos ekstremistinėms grupėms; kadangi Rusijos valdžios institucijų sprendimas paskelbti Kovos su korupcija fondą, kuriam vadovauja Aleksejus Navalnas, ekstremistine organizacija yra nepagrįstas, diskriminacinis ir buvo priimtas siekiant tik vieno tikslo – sunaikinti opozicijos galimybes veiksmingai dalyvauti rinkimų kampanijose;
- AF. kadangi, remiantis žmogaus teisių centro „Memorial“ duomenimis, Rusijos valdžios institucijos šiuo metu kalina beveik 400 politinių kalinių, taip pažeisdamos Rusijos Federacijos išpareigojimus pagal Europos žmogaus teisių konvencijos 5 straipsnį, Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių pakto 9 straipsnį ir 1989 m. sausio 5 d. Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos susitikimo Vienoje baigiamojo dokumento 23 straipsnį;
- AG. kadangi per pastaruosius du dešimtmečius buvo nemažai pasikėsinių arba sėkmingų bandymų nužudyti režimo oponentus ir nepriklausomus žurnalistus pačioje Rusijoje arba užsienio šalyse, įskaitant Aną Politkovskają, Borisą Nemcovą, Aleksandrą Litvinenko, Sergejų ir Juliją Skripalius, Sergejų Protazanovą, Piotrą Verzilovą, Vladimirą Karą-Murzą, Aleksejų Navalną, Zelimchaną Changošvilį ir kitus; kadangi šių nusikaltimų organizatoriai išlieka nenustatyti ir jiems nepareikšti kaltinimai, nes nuolatinį visuomeninio nepritarimo užgniaužimą sustiprina policijos ir saugumo pajėgų nebaudžiamumas ir teismų nenoras baudžiamojon atsakomybėn traukti tikrųjų tų nusikaltimų vykdytojų; kadangi opozicijos atstovai sistemingai patiria vyriausybės arba vyriausybę palaikančios žiniasklaidos žodinių išpuolių, *ad hominem* kampanijų ir nužmoginančio puolimo; kadangi ESBO Parlamentinės Asamblėjos ataskaitoje dėl Boriso Nemcovo nužudymo prieita prie išvados, kad „pagrindinė nebaudžiamumo problemos priežastis yra ne Rusijos teisėsaugos sugebėjimai, bet politinės valios stoka“; kadangi ESBO Parlamentinės Asamblėjos ataskaitoje taip pat pažymima, kad išsamus nužudymo tyrimas „būtų pirmas žingsnis sprendžiant nebaudžiamumo problemą“ Rusijoje;
- AH. kadangi neteisėtais konstituciniais pakeitimais buvo ne tik nuo 2024 m. V. Putinui panaikinti prezidento kadencijų skaičiaus apribojimai, bet ir dar labiau suvaržyta teisė į teisingą bylos nagrinėjimą Rusijoje, įskaitant tai, kad prezidentui suteikti įgaliojimai paskirti Konstitucinio Teismo ir Aukščiausiojo Teismo teisėjus ir inicijuoti visų federalinių teisėjų paskyrimą ir vyresniųjų federalinių teisėjų atleidimą;
- AI. kadangi žiniasklaidos laisvė Rusijoje prastėja dideliu tempu, nes Rusijos vyriausybė paspartino savo daug metų trunkančią kampaniją likviduoti pilietinę visuomenę ir nepriklausomą spaudą, grasindama tokioms organizacijoms kaip „Meduza“, „Laisvosios Europos radijas / Laisvės radijas“, „VTimes“, „Už žmogaus teises“, Europos demokratijos fondas ir „Atvira Rusija“, nustatydamas didelę teisinę, reguliavimo ir biurokratinę našta, atimdama prieigą prie visų finansavimo šaltinių, kurių nekontroliuoja vyriausybė ir jos sąjungininkai, apibūdinant jas tokiais epitetais kaip „užsienio agentas“ arba „nepageidaujama“, kurie naudojami siekiant diskredituoti šias grupes ir aukštus žurnalistikos ir žmogaus teisių principus, kuriems jie atstovauja ir be kurių Rusija negali būti demokratiška, klestinti ir laisva; kadangi žiniasklaidos erdvę Rusijoje kontroliuoja ir valdo valstybė, nėra visuomeninio transliuotojo, keletas likusių nepriklausomos žiniasklaidos šaltinių patiria finansinių sunkumų ir yra persekiojami, įskaitant fizinius išpuolius prieš žiniasklaidos darbuotojus ir jų įkalinimą; kadangi nuo 1992 m. Rusijoje nužudyti 58 žurnalistai; kadangi pagal „nepriklausomo interneto“ įstatymą vyriausybė gali blokuoti bet kokį interneto turinį; kadangi laisvas ir nepriklausomas pilietinės visuomenės organizacijų ir žiniasklaidos darbas yra demokratinės visuomenės, pagrįstos teisinės valstybės principo laikymusi, pamatas;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- AJ. kadangi pastarąjį dešimtmetį Rusijoje palaipsniui mažėjo galimybės nešališkai stebėti rinkimus, nes nesant nuostatų, reglamentuojančių tiesioginę rinkimų stebėtojų piliečių akreditaciją, piliečiai yra priversti veikti kandidatų arba žiniasklaidos priemonių vardu, o tai prieštarauja pačiai nepriklausomos rinkimų priežiūros, kurią vykdo pilietinė visuomenė, idėjai ir nedera su tarptautiniais standartais; kadangi 2021 m. pasaulio laisvės ataskaitoje Rusija priskiriama „nelaisvų“ šalių kategorijai; kadangi piliečių pagrindinės laisvės Rusijoje yra apribotos ir rinkimų aplinka yra kontroliuojama, Rusijos gyventojai atgrasomi nuo dalyvavimo viešuose protestuose dėl sudėtingų biurokratinių procedūrų, nustatytų tam, kad piliečiai gautų leidimą, ir dėl policijos smurto per taikius protestus;
- AK. kadangi šie įvykiai šalies viduje yra ženklas, kad padėtis gali dar labiau pablogėti artėjant 2021 m. rugsėjo mėn. Rusijos parlamento rinkimams, ir gali lemti tolesnes represijas prieš politinę opoziciją Rusijoje, įskaitant sunkius žmogaus teisių pažeidimus; kadangi Rusijos valdžios institucijos pagrindinius parlamento rinkimų kampanijos opozicijos lyderius laiko kalėjime arba namų arešto sąlygomis; kadangi nuolatinės Rusijos valdžios institucijų represijos prieš opozicijos kandidatus piktnaudžiaujant registracijos procedūromis ir pasirinktinai taikantis į politinius oponentus ir pilietinės visuomenės organizacijas gatvėse ir teismuose sufabrikuojant bylas reiškia, kad apie sąžiningus parlamento rinkimus 2021 m. rugsėjo mėn. paprasčiausiai negali būti nė kalbos, nes tokiais veiksmais režimas Rusijoje naikina politinę konkurenciją ir pliuralistinę demokratiją;
- AL. kadangi dėl to kyla pagrįstų abejonių, ar būsiami parlamento rinkimai bus laisvi ir sąžiningi;
- AM. kadangi Parlamentas daug kartų pareiškė esąs susirūpinęs dėl demokratijos padėties, dėl to, kad sistemingai nesilaikoma teisinės valstybės principo ir nepaisoma pagrindinių teisių ir principų, dėl mažėjančios erdvės nepriklausomiems nepritarimą reiškiantiems veikėjams ir išpuolių prieš žiniasklaidos laisvę Rusijoje; kadangi nepaliaujamai didėjančios Kremliaus sistemingai vykdomos represijos prieš opoziciją Rusijoje atvėrė visai tarptautinei bendruomenei akis ir kadangi ES privalo tam pasiręgti ir parengti išsamią atsakomąją strategiją; kadangi visų pirma ES turi daryti vis didesnę spaudimą Kremliaus režimui prieš 2021 m. parlamento rinkimus ir po jų, kad apgintų Rusijos gyventojų teisę į laisvus rinkimus, kuriuose visos politinės partijos turėtų vienodas dalyvavimo teises ir lygias galimybes;
- AN. kadangi LGBTI+ bendruomenė įvairiose Rusijos Federacijos dalyse patiria plataus masto diskriminaciją, įskaitant priekabiavimą, kankinimą, įkalinimą ir žudymus, ir kadangi padėtis ypač pavojinga Čėčėnijoje, nes joje 2017 m. pradėtas apšaukimas nuo LGBTI+ asmenų, sulaukiant ir kankinant dešimtis asmenų ir nužudant bent du, priverčiant daug žmonių ieškoti saugaus prieglobsčio užsienyje; kadangi pagal dabartinius įstatymus draudžiama bet kokia vieša diskusija „netradicinių seksualinių santykių“ klausimais; kadangi po neteisėtų konstitucinių pakeitimų buvo priimti teisės aktai, kuriais daromas neigiamas poveikis LGBTI+ asmenų teisėms, įskaitant teises tuoktis ir auginti vaikus;
- AO. kadangi Rusijoje toliau esama didelių trūkumų oficialiai reaguojant į plačiai paplitusį smurtą dėl lyties ir smurtą šeimoje, įskaitant pakankamos nukentėjusiųjų apsaugos ir teisių gynimo priemonių nebuvimą; kadangi įstatymo projekte dėl smurto šeimoje, pasiūlyto 2019 m. lapkričio mėn., nebuvo pateikta išsami smurto šeimoje apibrėžties; kadangi 2020 m. pradžioje parlamentas atsisakė prioritutinės įstatymo projekto peržiūros, todėl projektas dar neišnagrinėtas; kadangi Rusijos ombudsmenas pažymėjo, kad per COVID-19 pandemiją smurtas šeimoje pasiekė piką, o per pavasario izoliacijos laikotarpį pranešimų apie smurto šeimoje atvejus sulaukta daugiau nei dvigubai daugiau; kadangi dėl to ES strategijoje dėl Rusijos turėtų būti sprendžiami didėjančios diskriminacijos ir lyčių nelygybės, taip pat moterų teisių, LGBTI+ ir kitų mažumų teisių Rusijoje klausimai;
- AP. kadangi demokratiška Rusijos pertvarka yra svarbiausias ES geopolitinio saugumo interesas ir kadangi Rusijos prezidentas V. Putinas išlieka didžiausia Europos saugumo problema;
- AQ. kadangi savo 2020 m. rugsėjo 17 d., 2021 m. sausio 21 d. ir 2021 m. balandžio 29 d. rezoliucijose Parlamentas paragino Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Europos Sąjungos vyriausiąjį įgaliotinį užsienio reikalams ir saugumo politikai Josepą Borrellį persvarstyti ES politiką Rusijos atžvilgiu, įskaitant penkis pagrindinius principus, dėl kurių susitarta 2016 m., pabrėžiant, kad būsiami ES santykiai su Rusija priklausys nuo Rusijos demokratiškos pertvarkos

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

spartos (arba jos nebuvimo); kadangi jis taip pat paragino ES institucijas parengti naują visapusišką strateginę požiūrį, darant prielaidą, kad bet koks dialogas su Rusija turi būti grindžiamas tarptautinės teisės ir žmogaus teisių paisymu;

- AR. kadangi atnaujintoje ES strategijoje turėtų būti atsižvelgiama į įvairius scenarijus, galimus įvykius ir aiškų atsaką į Rusijos daromus tarptautinės teisės ir žmogaus teisių pažeidimus, įskaitant veiksmingas priemones, apsaugančias nuo Rusijos kišimosi ir dezinformacijos sklaidos, ir, kai įmanoma, selektyvaus bendradarbiavimo priemones; kadangi Parlamentas taip pat paprašė Tarybos nedelsiant pradėti rengti ir priimti būsimiems santykiams su demokratiška Rusija skirtą ES strategiją, įskaitant platų paskatų ir sąlygų pasiūlymą siekiant stiprinti laisvei ir demokratijai palankias vidaus tendencijas;
- AS. kadangi penki pagrindiniai ES santykių su Rusija principai neleido Kremliui vykdyti tolesnės agresijos prieš Ukrainą, tačiau jais nieko nepasakoma apie prezidento V. Putino vykdomų represijų prieš Rusijos gyventojus suvaržymą; kadangi penki pagrindiniai ES santykių su Rusija principai tebegalioja kaip veikiantis pagrindas, tačiau jie turi būti suderinti su faktine strategija, kuria siekiama įgyvendinti ES santykių su Rusija tikslus, be kita ko, kovojant su dabartine priešiška Kremliui politika ir atgrasant nuo tolesnės agresijos prieš kaimynes, taip pat ir numatant rimtesnes karinių veiksmų, įskaitant tarpininkų ir samdinių veiksmus, užsienio šalyse pasekmes; kadangi, atsižvelgiant į tai, jog nėra tikimybės, kad bus didelių teigiamų pokyčių dabartinėje Rusijos vadovybėje, penki principai turėtų būti papildyti siekiant apriboti prezidento V. Putino represijas prieš Rusijos gyventojus ir platesnę Kremliui destabilizavimo veiklą;
- AT. kadangi naujojoje ES strategijoje daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama „atsako, pažabojimo ir ryšių palaikymo“ (angl. *push back, contain and engage*) principams, kuriais siekiama stiprinti ES gebėjimą kovoti su Kremliui keliamomis grėsmėmis, ypač Rytų partnerystės regione, įskaitant Baltarusiją, taip pat ir pačioje Rusijoje, ginant žmogaus teises ir padedant Rusijai persitvarkyti ir tapti demokratiška šalimi vadovaujantis principu „pirmiausia – demokratija“; kadangi ES visaapimantis pagrindinis tikslas turėtų būti santykių su Rusijos Federacija stiprinimas tokiu būdu, kad visose ES ir kaimyninėse šalyse būtų išsaugota taika, stabilumas, saugumas, gerovė, suverenitetas ir teritorinis vientisumas, kad būtų paisoma tarptautinės teisės ir kad žmogaus teisės ir teisinė valstybė išliktų pagrindiniais principais; kadangi iš naujausių įvykių Rusijoje matyti, kad ES strategija Rusijos atžvilgiu turėtų būti daug aktyvesnė ir apimti aiškiai apibrėžtą „bendradarbiavimo“ aspektą, kuris turėtų būti orientuotas ne tik į tradicinį vadinamąjį selektyvų bendradarbiavimą su Kremliumi, bet veikia „strateginį“ bendradarbiavimą su Rusijos pilietine visuomene, siekiant padėti pertvarkyti Rusiją, kad ji taptų demokratiška šalimi;
- AU. kadangi ES strategijos dėl Rusijos pagrindas turėtų būti parama laisvei ir demokratijai; kadangi tokia strategija turėtų atitikti ES saugumo interesus ir pasiūlyti Rusijai konstruktyvų dialogą; kadangi konstruktyvūs santykiai vis tiek atitiktų ES ir Rusijos bei jų gyventojų interesus; kadangi vis dar esama galimybės bendradarbiauti siekiant turėti bendrų interesų, spręsti problemas ir strateginius iššūkius, pvz., klimato politikos ar kovos su terorizmu, sykiu puoselėjant žmogaus teisių, teisinės valstybės ir demokratijos vertybes, ir užtikrinti, kad būsimas dvišalių santykių stiprinimas priklausytų nuo to, ar Rusijos Federacija vykdys savo įsipareigojimus žmogaus teisių ir demokratijos srityje pagal savo Konstituciją ir tarptautinius įsipareigojimus;
- AV. kadangi tuo pačiu metu ES privalo daugiau dėmesio skirti savo patikimumo išsaugojimui viduje atsižvelgiant į elgesį, orientuotą į vertybes, ir daug tiesiau ir sąžiningiau laikytis teisinės valstybės principo ir pagrindinių teisių, nes policijos smurtas, pasenę baudžiamieji įstatymai ir priešinimasis lyčių lygybei bei įvairovei kai kuriose valstybėse narėse kenkia jos reputacijai ir patikimumui užsienyje; kadangi ES taip pat privalo parodyti, kad panašių įsipareigojimų tikisi iš visų partnerių, atskleisdama tarptautinės teisės pažeidimus, nuolat taikydama atitinkamas griežtas priemones ir susilaikydama nuo dvigubų standartų taikymo vertinant tokius pažeidimus;
- AW. kadangi ES valstybių narių vienybė yra geriausia politika siekiant atgrasyti Rusiją nuo destabilizuojančių ir ardomųjų veiksmų Europoje; kadangi, sprendama, kaip koordinuoti atnaujintą strategiją, visų pirma tokiose strateginėse srityse kaip Europos gynybos sąjunga, Europos energetikos sąjunga, kibernetinė gynyba, kibernetinis terorizmas ir strateginės komunikacijos priemonės, ES turėtų būti vieningesnė, nes Rusijos politika jos atžvilgiu jau ilgą laiką yra nustūmusi ES institucijas į šalį ir pirmenybę teikianti dvišaliams santykiams su valstybėmis narėmis, siekdama parodyti ir padidinti ES vidaus susiskaldymą; kadangi konstruktyviam dialogui su Rusijos valdžios institucijomis palaikyti reikėtų glaudesnio valstybių narių koordinavimo, bendradarbiavimo ir vienybės, taip pat daugiau ryžtingumo ir tvirtumo

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

reaguojant į bet kokias Maskvos provokacijas ir agresiją, kad būtų užtikrinta tvirtumo ir atvirumo dialogui bendro intereso klausimais pusiausvyra;

- AX. kadangi ES strategijoje dėl Rusijos turėtų būti remiamas Rusijos kelias siekiant tapti demokratiška šalimi: i) patraukiant iš Kremliaus ir jam artimos aplinkos asmenis, kurie yra pasirengę suklastoti ar papirkti rinkimus arba daryti kitus didelius nusikaltimus žmogaus teisėms ir demokratinėms vertybėms Rusijoje ir artimiausiose ES kaimyninėse šalyse, ir nustatant jiems baudžiamąsias sankcijas, ii) teikiant pagalbą Rytų partnerystės šalims: pasiūlant plataus masto ES integracijos politiką ir kuriant ES strateginės atsakomybės ir geopolitinio lyderiavimo gebėjimus, kurie yra reikalingi tokiai politikai įgyvendinti, ir iii) parengiant bendradarbiavimo su prodemokratiška Rusijos visuomene strategiją, kad būtų nustatyta būsimų santykių su demokratiška Rusija kryptis;
- AY. kadangi sėkminga, klestinti ir demokratiška ES rytų kaimynystė, Kremliaus manymu, kelia grėsmę prezidento V. Putino režimo stabilumui, nes gali suteikti paprastiems Rusijos gyventojams „švelniąją galią“; kadangi dėl šios priežasties ES rytų kaimynystės demokratija yra naudinga toms šalims bei ES ir turi esminę reikšmę tolesnei Rusijos demokratizacijai; kadangi tikrasis Kremliaus tikslas, susijęs su konfliktais šiame regione, yra delegitimuoti demokratinę pokytį, kuriuo perduodama valdžia, siekiant užkirsti kelią sėkmingam šių valstybių vystymuisi, diskredituoti liberaliąją demokratiją ir eksportuoti pačios Rusijos galios sistemą;
- AZ. kadangi ES turėtų siekti ilgalaikės strategijos dėl Rusijos, kuri būtų grindžiama prielaida, kad, kaip ukrainiečiai ir baltarusiai, Rusijos gyventojai gali siekti pertvarkyti savo šalį, kad ji taptų demokratiška; kadangi Rusijos grįžimas į demokratiją priklausys nuo Rusijos gyventojų valios; kadangi ES turi būti pasirengusi padėti Rusijos piliečiams, norintiems gyventi demokratinėje šalyje;
- BA. kadangi reikia stiprinti ES, kaip pasaulinės veikėjos, vaidmenį ir ES institucijų užsienio politikos kompetenciją;
1. rekomenduoja Tarybai, Komisijai ir Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai kartu su valstybėmis narėmis persvarstyti ES politiką Rusijos atžvilgiu, įskaitant penkis pagrindinius principus, ir parengti išsamią ES strategiją Rusijos atžvilgiu, grindžiamą šiais principais ir veiksmais:

Rusijos grėsmės prevencija: atsakas į grėsmes saugumui

- a) ES privalo iš esmės reformuoti savo užsienio politiką, kad galėtų patikimai įrodyti savo užmojų būti įtakinga pasaulinio masto veikėja ir gebėjimą laiku priimti sprendimus bei imtis ryžtingų veiksmų užsienio politikos srityje, įskaitant Europos išorės veiksmų tarnybos kompetencijos ir Komisijos pirmininko pavaduotojo ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio, veikiančio ES vardu, įgaliojimų išplėtimą, panaikindama vienbalsškumo taisyklę užsienio politikos klausimais ir sustiprindama savo strateginio prognozavimo ir veiksmų pajėgumus; be to, ES turėtų stiprinti savo, kaip pasaulinės veikėjos, vaidmenį ir ES institucijų gebėjimus, siekdama neleisti Rusijai tęsti vadinamojo santykių su ES kūrimo dvišaliu pagrindu, nes Briuselis turėtų būti vienintelė sostinė, kurioje priimami pagrindiniai sprendimai dėl ES ir Rusijos santykių;
- b) ES kartu su NATO ir tarptautiniais partneriais turėtų atgrasyti Rusiją nuo veiksmų, kad būtų išsaugota taika ir stabilumas Europoje ir už jos ribų, be kita ko, stiprindama savo pačios gynybos pajėgumus ir primygtinai ragindama Rusiją nesikišti į ES rytines ir pietines kaimynines šalis; visų pirma ES turėtų reikalauti, be kita ko, ES ir tarptautinėse organizacijose, tokiose kaip ESBO ar JT, kad Rusija išpareigotų išspręsti vykstančius konfliktus ir užkirsti kelią bet kokiems konfliktams ateityje, visų pirma grąžinant okupuotas ir neteisėtai aneksuotas Rytų partnerystės regiono teritorijas pagal jų tarptautiniu mastu pripažintas sienas ir gerbiant ES, euroatlantinius ir demokratiškus sprendimus;
- c) ES, visų pirma jos valstybės narės, turėtų vykdyti savo kolektyvinės gynybos išpareigojimus, kuriuos jos prisiėmė kaip NATO narės; primena, kad ES ir NATO sieja bendri su saugumu susiję uždaviniai, bendri gynybos interesai ir tokia pati vis sudėtingesnė saugumo aplinka ir todėl būtina tvirta transatlantinė partnerystė saugumo ir gynybos srityje per NATO, ES tuo pačiu metu siekiant strateginio savarankiškumo; ES privalo dėti daugiau pastangų, kad sukurtų tikras Europos

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

gynybos pajėgas, kaip dalį sustiprintos NATO, ir taip sugebėtų suteikti veiksmingesnius, dislokuojamus, sąveikius ir tvarius karinius pajėgumus ir gebėjimus, ir veiktų kaip tvirtas ir patikimas tarptautinis subjektas, sugebantis išlaikyti taiką;

- d) ES turėtų atkreipti dėmesį į naujausią Rusijos Federacijos nacionalinę saugumo strategiją, kurioje oficialiai pripažįstama prieš Vakarų nukreipta Rusijos užsienio politika ir pabrėžiamas esminis ir sisteminis Rusijos ir Vakarų socialinių ir politinių sistemų nesuderinamumas;
- e) ES turi stiprinti savo valstybių narių žvalgybos tarnybų bendradarbiavimą, kad galėtų sistemingai išskirti į viešumą ir diskredituoti Rusijos priešiškus veiksmus ir patraukti atsakomybėn už juos, ypač veiksmingiau užkirsti kelią Rusijos specialioms tarnyboms vykdyti savo operacijas ES teritorijoje, ir toliau bendradarbiauti su savo strateginiais partneriais rengiant naujas kovos su Kremliaus remiamu terorizmu priemones; be to, ES turėtų investuoti į projektus, kuriais siekiama didinti jos saugumą ir bendrus karinius, kibernetinius ir energetikos pajėgumus, taip pat valstybių narių kovos su šnipinėjimu veiksmų koordinavimą;
- f) ES turėtų būti pasirengusi pasinaudoti savo įtaka ir raginti pašalinti Rusiją iš SWIFT mokėjimo sistemos, siekiant atgrasyti Rusijos valdžios institucijas nuo tolesnio agresyvaus elgesio, taip pat turėtų būti pasirengusi palaipsniui nutraukti naftos ir dujų importą iš Rusijos, jei Rusijos valdžios institucijos tęs savo grasinimus valstybėms narėms ir karinius veiksmus prieš Rytų partnerystės kaimynines šalis;
- g) ES taip pat turi visiškai suderinti visų valstybių narių elektros energijos tinklus su žemyninės Europos sinchroniniu tinklu, nes tai yra geriausias ilgalaikis Europos strateginės energetinės priklausomybės nuo Rusijos problemos sprendimas, ir turėtų taip pat priešintis bet kokiai naujai Rusijos branduolinės energetikos sektoriaus plėtrai į ES ir priimti priemones, kad „Rosatom“ pastatytoje Astravo atominėje elektrinėje ir kituose būsimuose projektuose, tokiuose kaip Baltijos atominės elektrinės projektas, pagaminta elektros energija nebūtų parduodama ES rinkoje;
- h) laikydamosi ES energetikos politikos ir interesų, ES turi parengti ir įgyvendinti aiškią strategiją, kaip įveikti savo priklausomybę nuo Rusijos dujų, naftos ir kitų žaliavų (visų pirma geležies ir plieno, aliuminio ir nikelio), ir padidinti savo energetinį savarankiškumą bent jau tol, kol prezidentas V. Putinas yra valdžioje; šiuo atžvilgiu ES turėtų laikytis plataus užmojo ir ryžtingos žaliosios darbotvarkės, o pagrindinis geopolitinis prioritetas turėtų būti spartus Europos žaliojo kurso dokumentų rinkinio, kuris apima tokias priemones kaip ES anglies dioksido nutekėjimo mokestis ir priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo iniciatyvos plėtojant žalio vandenilio sektorius, įgyvendinimas; ES turi nedelsdama įgyvendinti naujas fizines priemones, pvz., įdiegti srauto priešinga kryptimi pajėgumus ir papildomą valstybėms narėms bendrą tarpvalstybinę infrastruktūrą; be to, ES turi įvairinti energijos tiekimą, be kita ko, plėtojant naujus suskystintų gamtinių dujų importo pajėgumus, vykdam energetikos pertvarką ir priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo iniciatyvas, kurios sparčiai įgauna pagreitį ir galėtų sumažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro ir taip nutraukti Rusijos energetinį dominavimą Europos žemyne; atsižvelgiant į tai, reikėtų nedelsiant sustabdyti dujotiekio „Nord Stream 2“ tiesimą, kuris kenkia Europos solidarumui ir kelia pavojų, kad padidės Rusijos dominavimas ir ES priklausomybė nuo Rusijos dujų, o Ukraina patirs Rusijos piktavališkus veiksmus, ir dabartinėmis aplinkybėmis reikėtų nepradėti jo eksploatuoti, net ir užbaigus jo statybą;
- i) atsižvelgiant į tai, kad pagal Rusijos naujausią 2035 m. energetikos strategiją numatyta didinti dujų eksporto pajėgumus per vamzdynus į vakarus, ES ir jos valstybės narės privalo paspartinti Europos žaliojo kurso įgyvendinimą;

Dabartinės Rusijos grėsmės pažabojimas: kova su Rusijos kišimusi į ES ir Rytų kaimyninių šalių reikalus

- j) ES privalo toliau ginti Rytų partnerystės šalių nepriklausomybę, suverenumą ir teritorinį vientisumą atsižvelgiant į jų tarptautiniu mastu pripažintą sienas ir pasmerkti Rusijos tiesioginį ir netiesioginį dalyvavimą ginkluotose konfliktuose ir karinių pajėgų telkimą Rytų partnerystės regione arba prie jos sienų su Rytų partnerystės regionu, jos neteisėtą Krymo okupaciją ir aneksiją, tam tikrų Donecko ir Luhansko regionų dalių *de facto* okupaciją ir jos okupuotose arba aneksuotose teritorijose daromus žmogaus teisių ir tarptautinės teisės pažeidimus, kaip parodė neseniai įvykdyti Krymo totorių Medžliso pirmininko pirmojo pavaduotojo Narimano Dželialovo ir kitų keturių Krymo totorių bendruomenės lyderių, t. y. Azizo ir Asano Achtemovų, Ševketo Useinovo ir Eldaro Odamanovo, sulaikymai; ES turėtų aiškiai parodyti,

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

kad negali būti nė kalbos apie sugrįžimą prie įprastų santykių, kol Rusija nesustabdys savo agresyvios politikos ir hibridinio karo prieš ES, jos valstybes nares ir Rytų partnerystės šalis ir nebus atkurta Sakartvelo, Moldovos ir Ukrainos teritorinis vientisumas atsižvelgiant į jų tarptautiniu lygmeniu pripažintas sienas; todėl ES turėtų užtikrinti, kad sankcijos būtų taikomos tol, kol Rusija įvykdys atitinkamas sankcijų panaikinimo sąlygas, ir taip pat turėtų apsvarstyti galimybę pratęsti jų taikymą vieniems metams, o ne šešiams mėnesiams, kaip yra numatyta dabar;

- k) ES turėtų toliau prisidėti prie tarptautinės Krymo platformos konsultacijų ir koordinavimo formato plėtojimo, kad visapusiškai laikantis tarptautinės teisės būtų taikiai nutraukta laikina Rusijos Federacijos vykdoma Krymo Autonominės Respublikos ir Sevastopolio miesto okupacija ir atkurta Ukrainos kontrolė šioje teritorijoje;
- l) ES turi pripažinti kaimyninių šalių europinį siekį ir atmesti Rusijos įtakos sferų politiką; be to, ES turėtų pripažinti, kad jai tenka strateginė atsakomybė už stabilumą ir vystymąsi kaimyninėse šalyse, ypač Rytų partnerystės regione, ir turėtų toliau reikalauti, kad Rusija konstruktyviai dalyvautų Normandijos procese ir įgyvendintų savo tarptautinius įsipareigojimus, visų pirma pagal Minsko susitarimus ir JT jūrų teisės konvenciją; ES turėtų tęsti savo dalyvavimą, įskaitant per atitinkamas ES valstybes nares, dalyvaujančias Normandijos formate, visapusiškai įgyvendinant Minsko susitarimus ir iširti transatlantinio bendradarbiavimo galimybes šiuo klausimu; ES taip pat turėtų išplėsti savo sankcijų taikymo sritį, kad jos apimtų pasų suteikimą ir neteisėtų rinkimų Kryme organizavimą ir padidintą kainą, kurią Rusija moka už Minsko susitarimų įgyvendinimo ir Normandijos formato derybų blokavimą; ES turėtų koordinuoti šias priemones su JAV, Jungtine Karalyste, Kanada, Japonija ir kitomis partnerėmis, kad išplėstų jų taikymo sritį ar užtikrintų didesnę jų veiksmingumą;
- m) be to, ES turėtų imtis ryžtingų priemonių, kad atgrasytų Rusiją nuo dabartinių ES sankcijų apėjimo; šiuo tikslu ES turėtų peržiūrėti ir atnaujinti savo taikomus reglamentus siekdama pašalinti įvairias spragas, kad sankcijos taptų veiksmingesnės ir kad Rusijai tektų mokėti iš tikrųjų didesnę kainą už savo hibridinės agresijos veiksmus;
- n) ES turi daryti spaudimą Rusijos Federacijai, kad ji besąlygiškai laikytųsi visų 2008 m. rugpjūčio 12 d. ES tarpininkaujant sudaryto ugnies nutraukimo susitarimo nuostatų, visų pirma įsipareigojimo išvesti visas savo karines pajėgas iš okupuotų Sakartvelo teritorijų;
- o) siekdama sulaikyti prezidentą V. Putiną nuo revizionistinio elgesio savo kaimynų atžvilgiu ir intensyviau dirbti, kad sustiprintų Rytų partnerystės šalių ir ES draugiškus santykius, ES turėtų pasiūlyti naują aiškią ilgalaikio bendradarbiavimo su Rytų partnerystės šalimis strategiją, kad būtų didinamas Rytų partnerystės šalių institucijų, ekonomikos ir visuomenės atsparumas ir plečiama politinė asociacija ir ekonominė integracija;
- p) ES solidarumu su Rytų partnerystės šalimis turėtų būti siekiama didinti pasitikėjimą ES, kaip patikima partnere saugumo klausimais, pvz., labiau dalyvaujant taikiai sprendžiant konfliktą; ES turėtų užtikrinti, kad Rytų partnerystės šalių saugumo aspektas taip pat būtų tinkamai atspindėtas ES strateginiame kelrodyje, ir taip pat turėtų apsvarstyti galimybę sudaryti saugumo susitarimus (numatant didesnių investicijų pagrindą ir pagalbos teikimą bendradarbiaujant saugumo, karybos, žvalgybos ir kibernetiniais klausimais) su tam tikromis ES kaimyninėmis šalimis tokiomis kaip Ukraina, Moldova ir Sakartvelas, kad būtų padidintas šių šalių atsparumas; ES neturėtų saugumo koordinavimo su šiomis šalimis vertinti tik per NATO plėtros prizmę, bet, vertindama saugumo problemas vietoje, turėtų imtis plataus užmojo veiksmų ir, derindama veiksmus su tarptautiniais partneriais, apsvarstyti galimybę draugiškoms Rytų partnerystės šalims suteikti gynybos įrangą, laikantis Jungtinių Tautų Chartijos 51 straipsnio; pasitelkdama Europos gynybos agentūrą, ES taip pat turėtų stiprinti bendradarbiavimą su draugiškoms Rytų partnerystės šalimis tokiose srityse, kaip informacinis ir kibernetinis atsparumas bei dalijimasis žvalgybos informacija, ir turėtų suintensyvinti bendras karines pratybas;
- q) ES turėtų bendradarbiauti su NATO ir pasinaudoti bei plėsti dabartinį bendradarbiavimą Juodosios jūros regione, ypač toliau bendradarbiauti su Rytų partnerystės šalimis laikantis visos visuomenės įtraukimo požiūrio, kad Juodosios jūros regione būtų užtikrintas saugumas ir stabilumas;
- r) ES taip pat turėtų rūpėti Kremliaus vaidmuo Vakarų Balkanuose, įskaitant valstybės remiamą dezinformaciją ir politinių ir karinių ryšių su regiono politiniu elitu kūrimą; ES turėtų suprasti, kad Kremliaus kišimasis į rinkimus ir parama antidemokratinėms jėgoms Vakarų Balkanų regione išlieka problema visų pirma tose šalyse, kurios taip pat yra NATO narės;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- s) ES taip pat turi reaguoti į tai, kad prezidentas V. Putinas atvirai remia A. Lukašenkos režimą ir jo brutalias represijas prieš Baltarusijos gyventojus ir bendradarbiauja su A. Lukašenka rengiant hibridinius išpuolius prieš demokratines Baltarusijos jėgas; todėl ES turi pripažinti, kad taip Kremlius kelia tiesioginę grėsmę Baltarusijos suverenitetui ir demokratinėms jėgoms, ir privalo aiškiai parodyti, kad, jei Rusija tęs dabartinę politiką Baltarusijos atžvilgiu, ES bus priversta nustatyti papildomas griežtas Rusijos pažabojimo ir atgrasymo priemones, nes gindama demokratiją Baltarusijoje ES taip pat remia demokratiją Rusijoje; ES turėtų iškelti į viešumą Rusijos dalyvavimą hibridiniuose Lukašenkos režimo veiksmuose prieš ES, įskaitant migrantų naudojimą Vakarams destabilizuoti, ir reikalauti, kad Kremlius atsakytų už tokius priešiškus ir barbariškus veiksmus;
- t) ES turi pati išsivalyti savo kiemą nuo Kremliaus hibridinio kišimosi ir pinigų plovimo praktikos, kuri daro poveikį ES politikos ir verslo elitui, jei ji nori veiksmingai padėti Rusijos gyventojams žengti demokratijos keliu;
- u) ES ir jos valstybės narės turėtų aiškiai parodyti, kad jos nepritars jokiems mėginimams integruoti Baltarusiją į Rusiją, nes tai būtų padaryta prieš Baltarusijos gyventojų valią ir dėl to būtų derėtasi su nelegitimišku vadovu;
- v) pažymi, kad vis daugiau tarptautinių veikėjų, įskaitant Rusiją, įgyvendina hibridinio karo strategijas, taip pat ir prieš ES bei jos valstybes nares; pabrėžia, kad šie veiksmai yra ypač destabilizuojantys ir pavojingi, nes jais ištrinamos ribos tarp karo ir taikos, destabilizuojamos demokratinės valstybės ir skleidžiamos abejonės tarp tikslinių gyventojų; todėl, derindamos veiksmus su NATO ir jos partneriais, įskaitant Rytų partnerystės šalis, kurios turi unikalios patirties ir žinių šioje srityje, ES ir jos valstybės narės turėtų stiprinti Rusijos hibridinio karo veiksmų (įskaitant manipuliacines dezinformacijos kampanijas, kibernetinius išpuolius, šnipinėjimą ir kišimąsi į rinkimus) stebėseną ir analizę; visų pirma jos turėtų skubiai užtikrinti, kad būtų skirta pakankamai išteklių, darbuotojų ir priemonių, kurios leistų nustatyti ir analizuoti Rusijos hibridines grėsmes ir kišimosi atvejus, užkirsti jiems kelią, su jais kovoti ir juos pašalinti; tai ypač svarbu atsižvelgiant į bandymus pakenkti Europos projektui, vykdam dezinformaciją poliarizuoti ir suskaldyti demokratines visuomenes, remti ir finansuoti antidemokratinės, populistinės, ekstremistinės, daugiausia dešinėsios pakraipos ar radikalias kairiųjų partijas, judėjimus ir NVO arba politines separatistines jėgas visoje Europoje, be kita ko, kibernetinėje erdvėje, per socialinę žiniasklaidą ir tokias žiniasklaidos priemones kaip „Russia Today“ ir „Sputnik“; moralinė ir politinė atsakomybė tenka ES politinėms partijoms, kurios sąmoningai naudojasi Rusijos Federacijos finansiniais išteklių, teikiama mainais už politinę ir kitokio pobūdžio paramą Rusijos politikai ir tikslams Europos Parlamente ir kitose organizacijose, kenkiant ES interesams ir vertybėms;
- w) šiuo atžvilgiu ES privalo parengti suderintą ir visapusišką pažabojimo strategiją, į kurią įeitų priemonės, skirtos ES žiniasklaidos aplinkai apsaugoti ir Rusijos bei su Rusija susijusių žiniasklaidos ir interneto paslaugų teikėjams (nesvarbu, ar rusų ar bet kuria kita kalba) turiniui sistemingai stebėti kartu neapribojant spaudos laisvės; įgyvendindama savo strategiją ES turėtų reikalauti, kad Rusija pasiaiškintų kiekvieną kartą, kai ji įvykdo hibridinį išpuolį prieš ES ir valstybes nares, didinti atsparumą kibernetiniams išpuoliams ir plėsti Strateginės komunikacijos Rytų kaimynystės šalyse darbo grupės pajėgumus, nes reikia, kad ji apimtų ir dezinformaciją ES erdvėje; ES ir jos valstybės narės turėtų įgyvendinti ryžtingesnes, labiau suderintas ir proporcingesnes kovos su tokiais išpuoliais priemones, pavyzdžiui, išsiųsdamos Rusijos diplomatus ES lygmeniu, reaguodamos į Rusijos valdžios institucijų vykdomą atskirų valstybių narių diplomatų išsiuntimą;
- x) galiausiai ES turėtų užtikrinti, kad būtų greitai įgyvendinami būsiami Europos Parlamento Specialiojo komiteto užsienio šalių kišimosi į visus demokratinis procesus Europos Sąjungoje, įskaitant dezinformaciją, klausimais pasiūlymai;

Ryšų palaikymas ir selektyvus dialogas su Kremliumi siekiant parengti Rusiją pertvarkai, įskaitant sektorių bendradarbiavimą

- y) bendradarbiaudama su Rusija ES turėtų veikti dviem kryptimis: pirma, sąlyginis selektyvus dialogas su Kremliaus valdžios institucijomis ir regionų valdžios institucijomis ir, antra, strateginis bendradarbiavimas su Rusijos pilietine visuomene, kuri siekia demokratijos Rusijoje, taip pat nepriklausomas bendradarbiavimas su regioniniais ir vietos subjektais; ES strategijoje Rusijos atžvilgiu neturėtų būti atmeta galimybė bendradarbiauti su valdžios institucijomis, jei tai atitinka ES interesus ir nekenkiama ES įsipareigojimams, susijusiems su žmogaus teisėmis ir demokratijos tikslais, nes tai yra vis dar svarbu ES ieškant būdų, kaip sumažinti dabartinę įtampą nustatant priemones, padedančias užtikrinti didesnę skaidrumą ir sumažinti nesusipratimų ir apsiskaičiavimo riziką;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- z) visų pirma ES turėtų tęsti institucinę bendradarbiavimą su Rusija tarptautinėse organizacijose ir pagal daugiašales sutartis (pvz., JT, ESBO, Arkties taryba ar Europos Taryba), kad spręstų skubius regioninius ir pasaulinius klausimus, bendradarbiautų konfliktų prevencijos ir sprendimo klausimu ir propaguotų papildančius arba bendrus interesus, pvz., aplinkos klausimais ir Rusijos ir ES žaliosios transformacijos srityse, atviros oro erdvės sutarties, branduolinio nusiginklavimo, ginklų mažinimo ir ginklų kontrolės srityse, Arkties klausimais, Bendro visapusiško veiksmų plano (susitarimo su Iranu dėl branduolinės programos) įgyvendinimo ir padėties Artimuosiuose Rytuose, Libijoje ir Afganistane klausimais; ES turėtų taikyti selektyvų bendradarbiavimą su Rusija regioniniais ir pasauliniais klausimais, siekdama, kad Rusija būtų tvirtai įtraukta į daugiašalį bendradarbiavimą ir taisyklėmis grindžiamą tarptautinę tvarką, ir taip atgrasytų ją nuo grėsmės saugumui ir gerovei kėlimo, be kita ko, ES ir Europos kaimyninėse šalyse; konkrečiau ES turėtų panaudoti Europos žaliąjį kursą ir jo klimato tikslus dirbdama su Rusija ir siekdama jos perėjimo prie žaliosios ekonomikos, kad būtų visų pirma paspartintas priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas, sumažintas Rusijos išmetamas anglies dioksido kiekis (kuris toliau didėja nepaisant to, kad Rusija ratifikavo Paryžiaus susitarimą), padidintas energijos vartojimo efektyvumas ir išplėstas atsinaujinančiųjų energijos išteklių, kurie turi didelį potencialą Rusijoje, naudojimas; ES taip pat gali padėti didinti informuotumą apie klimato kaitą, nes ši informacija Rusijoje plinta labai lėtai;
- aa) ES, jos valstybės narės ir Rusija turėtų išlaikyti gerus bendradarbiavimo Arkties regione rezultatus per Šiaurės dimensijos politiką, nes labai svarbu, kad jos toliau konstruktyviai bendradarbiautų kovodamos su klimato kaitos padariniais Arktyje ir kad šis regionas netaptų dar vienu karinės įtampos objektu;
- ab) vis dėlto bendradarbiaujant tam tikrose konkrečiose srityse neturėtų būti taikomos jokios nuolaidos dėl vertybių ir ES niekada neturėtų ignoruoti geostrateginių pasekmių ir savo partnerių interesus; iš tiesų ES privalo užtikrinti, kad bet koks tolesnis bendradarbiavimas su Kremliumi priklausytų nuo jo pažadų nutraukti vidaus agresiją prieš savo gyventojus, sustabdyti sistemingas represijas prieš opoziciją, politinių kalinių bauginimą ir kankinimą, panaikinti arba iš dalies pakeisti visus įstatymus, kurie neatitinka tarptautinių standartų, tokius kaip įstatymai dėl „užsienio agentų“ ir vadinamųjų ekstremistinių ar nepageidaujamų organizacijų, sustabdyti represijas prieš pilietinės visuomenės organizacijas, visų pirma prieš su korupcija kovojančias ir žmogaus teises Rusijoje ginančias organizacijas, ir nutraukti savo išorės agresiją prieš kaimynines šalis; bendradarbiaudama ES turi priminti Rusijai, kad politinių oponentų kalinimas prieštarauja jos tarptautiniams įsipareigojimams, ir primygtinai reikalauti, kad būtų depolitizuoti teismai ir užtikrinta teisė į teisingą bylos nagrinėjimą ir teisė į advokatą; kitaip tariant, bandydama bendradarbiauti su Kremliumi, ES privalo turėti aiškiai apibrėžtas ribas, kurių nevalia peržengti, įskaitant visapusišką pagarbą šalių partnerių suverenitetui ir teritoriniam vientisumui, ir turi nebetęsti bendradarbiavimo su Rusija, jei tuo siekiama tik išlaikyti atvirus dialogo kanalus; ES neturėtų siekti sudaryti kokio nors rimto susitarimo su Kremliumi, jei jis sieks užsitikrinti veiksmų laisvę šalies viduje ir savo paskelbtoje išskirtinių interesų zonoje (Ukrainoje, Baltarusijoje ir pan.); ES privalo visiškai aiškiai pareikšti, kad ji neaukos kitų šalių interesų dėl geresnių santykių su Maskva;
- ac) be to, ES turėtų paraginti Rusijos Federaciją reaguoti į tarptautinės bendruomenės iškeltus neatidėliotinus klausimus ir nedelsiant pateikti Cheminio ginklo uždraudimo organizacijai visą išsamią informaciją apie savo programą „Novičiok“; ES taip pat turėtų pasmerkti Rusijos vaidmenį 2014 m. numušant orlaivį MH17 ir paraginti Rusijos Federaciją visapusiškai bendradarbiauti tiriant svarbiausius tarptautinius nusikaltimus, incidentus ir tragedijas, pvz., Malaizijos orlaivio MH17 numušimą, taip pat kitus neseniai įvykusius incidentus ES valstybių narių ir Rytų partnerystės šalių, įskaitant Baltarusiją, teritorijose, kuriuose dalyvavo Rusijos žvalgybos tarnybos;
- ad) ES turėtų pakartoti savo ne kartą išsakytą raginimą Rusijos valdžios institucijoms grąžinti Lenkijai Lenkijos vyriausybės orlaivio Tu-154, 2010 m. balandžio mėn. sudužusio netoli Smolensko, nuolaužas ir juodąsias dėžes;

Įsipareigojimas remti demokratiją: atsakas taikant sankcijas, finansų kontrolę ir atliekant tarptautinius tyrimus

- ae) ES turi stiprinti savo bendradarbiavimą su JAV ir kitais panašiai maistančiais partneriais ir sukurti aljansą demokratijai ginti pasauliniu mastu, taip pat pasiūlyti demokratijos apsaugos priemonių rinkinį, kuris turėtų apimti bendrus veiksmus dėl sankcijų, kovos su neteisėtais finansiniais srautais politikos priemonės, taisyklės dėl ekonominės ir finansinės paramos sąlygų, tarptautinius tyrimus, taip pat plataus masto darbotvarkę laisvei ir demokratijai, žmogaus teisių aktyvistams ir demokratijos gynėjams remti; be to, ES darbotvarkė turėtų atsverti Rusijos ir Kinijos pastangas susilpninti demokratiją visame pasaulyje ir destabilizuoti Europos tvarką;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- af) ES turėtų sukurti centralizuotą kovos su neteisėtais finansų srautais sistemą, toliau stiprinti kovos su pinigų plovimu sistemą ir užtikrinti jos nuoseklų įgyvendinimą, sudaryti sąlygas didesniai kompetentingų valdžios institucijų bendradarbiavimui ir sukurti ES finansų kontrolės instituciją, kuri pagerintų ES ir jos valstybių narių apsaugą nuo Rusijos bei kitų autoritarinių režimų neteisėtos finansinės praktikos ir kišimosi, kurie yra naudojami ardomaisiais politiniais tikslais ir todėl kelia grėsmę saugumui ir stabilumui Europoje;
- ag) visų pirma ES privalo apsvaistyti galimybę įtraukti Rusiją į ne ES šalių, kurioms būdinga didelė pinigų plovimo rizika, sąrašą ir šis sąrašas padėtų ES tvirčiau kontroliuoti visus įtartinus finansinius srautus iš Rusijos režimo ir jam prijaučiančių šalių; be to, ES turėtų sustiprinti savo bankų sistemą ir nustatyti kovos su Rusijos finansiniu kišimusi į ES ir valstybių narių demokratijos procesus reguliavimo sistemą, įskaitant jos elito kontrolės strategiją ir aukščiausio lygio valstybės tarnautojų ir buvusių Europos politikų kooptacijos būdus; tokia sistema turėtų padidinti Europos Sąjungoje laikomų ar išleidžiamų Rusijos elito lėšų skaidrumą ir padėti reaguoti į Rusijos subjektų vykdomą politinių partijų, politinių judėjimų ir politinių kampanijų finansavimą ir investicijas į strateginę infrastruktūrą ir įstaigas, įskaitant universitetus ir politines ekspertų grupes, kurios gali sukurti arba sustiprinti tam tikrų ekonomikos sektorių priklausomybę nuo Rusijos ir kurios gali būti tapti Rusijos šnipų infiltravimosi vieta ir kelti grėsmę saugumui, ir užkirsti tam kelią; šiuo atžvilgiu ES turėtų taip pat nustatyti sankcijas Rusijos lėšoms, kurios tiesiogiai ir netiesiogiai naudojamos kišantis į ES, valstybių narių ir Rytų partnerystės šalių demokratinius procesus; tuo pat metu nacionalinės vyriausybės ir tarptautinės organizacijos turėtų atlikti tyrimus dėl pagrindinių Rusijos vadovų ir oligarchų slepiamo turto ir viešai skelbti šiuos duomenis;
- ah) ES turėtų kuo greičiau sukurti veiksmingas kovos su tarpvalstybine korupcija ir susijusiu pinigų plovimu priemones, visų pirma kai tai yra susiję su Rusijos vykdoma korupcija ir neteisėto finansavimo praktika, ir siekiant veiksmingai kovoti su Kremliaus kleptokratija daug plačiau taikyti ne apkaltinamuoju nuosprendžiu pagrįstą turto konfiskavimą; šiuo atžvilgiu Rusijos valdžios institucijos neturėtų iš Rusijos pilietinės visuomenės organizacijų ir NVO sistemingai atiminti kovos su korupcija priemones; be to, ES turėtų stiprinti pajėgumus nustatyti ir sustabdyti nešvarių pinigų srautus iš Rusijos ir atskleisti Rusijos režimo autokratų ir korumpuotų oligarchų valstybėse narėse slepiamą turtą ir finansines lėšas; ES institucijos turėtų periodiškai pranešti apie šiuos atvejus per kas pusmetį Parlamente rengiamus klausymus dėl demokratijos padėties Rusijoje; šiose ataskaitose turėtų būti pateikiamos svarbiausių prezidento V. Putino aplinkos asmenų vardai ir pavardės;
- ai) kovodama su neteisėtais pinigų srautais iš Rusijos ir siekdama juos sustabdyti, ES turėtų ypatingą dėmesį skirti finansiniams srautams iš Baltarusijos, nes autokratai ir korumpuoti oligarchai yra tarpusavyje susiję; ES institucijų specialiosiose ataskaitose Parlamentui turėtų būti minimas Rusijos finansinio kišimosi į Baltarusijos reikalus klausimas, be kita ko, į strateginius sektorius, ir pateikiama informacija apie Aliksandro Lukašenkos aplinkos asmenų ir korumpuotų oligarchų turtą;
- aj) ES turėtų spręsti Rusijos manipuliavimo informacija ir bandymų kištis į ES ir jos valstybių narių demokratinius procesus klausimą, apsvaistydama būtinas priemones tam pasipriešinti ir su tuo kovoti ir jas įdiegdama;
- ak) laikydamosi principo „pirmiausia – demokratija“, ES santykiuose su Rusija turėtų sugriežtinti reikalavimą laikytis sąlygų, tęsdama dialogą ar sudarydama susitarimus su Rusija dėl priemonių, kuriomis siekiama apsaugoti žmogaus teises, spaudos laisvę ir surengti laisvus rinkimus, kurie yra griežtesnis reikalavimas dialogui; ES ir jos valstybės narės taip pat turėtų peržiūrėti savo investicijų rėmimo ir ekonominio bendradarbiavimo projektus (tokius kaip „Nord Stream 2“ ir „Rosatom“ pastatytos atominės elektrinės) ir dėti daugiau pastangų, kad būtų pažabotos Kremliaus strateginės investicijos, kurių šaltinis dažnai yra ES valstybės narės, į kurias patenka Rusijos oligarchų ir įmonių, sukurtų Rusijos kenksmingam kišimuisi finansuoti ir plėsti korupciją ES, finansiniai srautai; šiuo požiūriu ES turėtų ypatingą dėmesį skirti teisiniam dvigubos pilietybės institutui ir primygtinai reikalauti, kad Bulgarijai ir Malta atsisakytų savo „auksinio paso“ režimų; be to, ES neturėtų įgyvendinti bendrų sandorių arba verslo projektų be išankstinio tinkamo politinio patikrinimo, susijusio su skaidrumu, korupcija ir politinėmis pasekmėmis, nes tokie projektai neturėtų kenkti valstybių narių arba valstybių narių ir ES kaimyninių šalių solidarumui, neturėtų būti naudingi Rusijos arba ES korupcinėms sistemoms ir neturėtų turėti neigiamo poveikio žmogaus teisėms arba aplinkai;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- al) tuo pačiu metu ES, pakartotinai vertindama finansinės paramos Rusijai programas ir investicijas į Rusiją, turėtų taikyti principą „pirmiausia – demokratija“ ir be kitų priemonių tokio vertinimo metu reikėtų peržiūrėti ES finansų įstaigų skolinimo įgaliojimus; vadovaudamasi tuo pačiu principu, ES turėtų įvertinti savo bendradarbiavimą su Rusija įvairiais užsienio politikos formatais ir peržiūrėti, kaip Rusija laikosi savo įsipareigojimų Europos Tarybai;
- am) ES turėtų sukurti naujas priemones, kad galėtų veiksmingiau reikalauti paleisti politinius kalinius; ES turėtų reikalauti, kad Rusijos valdžios institucijos paleistų visus dėl politinių motyvų neteisėtai kalinamus asmenis, įskaitant Aleksejų Navalną, Aleksejų Pičuginą, Jurijų Dimitrijevą ir visus kitus asmenis, kuriuos žmogaus teisių centras „Memorial“ pagal Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos rezoliucijoje 1900/2012 nustatytus kriterijus pripažino politiniais kaliniais; ES privalo pasinaudoti kiekviena proga, kad atkreiptų Rusijos valdžios institucijų dėmesį į šiuos ir kitus pažeidimus žodžio laisvės srityje, visų pirma susijusius su politinių ir pilietinės visuomenės aktyvistų, žurnalistų ir žmogaus teisių gynėjų Rusijoje bauginimu, persekiojimu ir fiziniais išpuoliais prieš juos; ES turėtų griežtai reikalauti, kad šie pažeidimai būtų sustabdyti ir kad jie būtų tiriami, ir primygtinai raginti Rusiją patraukti pažeidimus vykdyčius asmenis atsakomybėn;
- an) ES institucijos privalo per Parlamento rengiamus klausymus reguliariai pranešti apie politinių kalinių padėtį Rusijoje, užmegzti glaudžius kontaktus su Rusijos disidentais, pilietinės visuomenės organizacijomis, žmogaus teisių gynėjais ir nepriklausomomis žiniasklaidos priemonėmis ir nuolat turėti informacijos apie politinių aktyvistų vardus bei pavardes ir kalinimo sąlygas Rusijoje; be to, valstybės narės neturėtų leisti politinių oponentų ir prieglobsčio prašytojų deportacijos ir ekstradicijos į Rusiją ir sudaryti tam sąlygas, jei jų gyvybei arba fizinei neliečiamybei kiltų pavojus; prireikus ES taip pat turėtų palengvinti skubių vizų išdavimą ir suteikti laikiną prieglobstį valstybėse narėse;
- ao) be to, ES turėtų atidžiai stebėti žmogaus teisių padėtį Rusijoje, be kita ko, ES delegacijai Rusijoje ir valstybių narių ambasadoms atliekanti pilietinės visuomenės organizacijų, opozicijos politikų ir aktyvistų teismo procesų stebėjimą; ES taip pat turėtų išplėsti ES visuotinę sankcijų žmogaus teisių srityje režimą ir jį taikyti žmogaus teisių pažeidimams, vykdomiems visose teritorijose, nukentėjusiose nuo išaldytų konfliktų arba neteisėtai okupuotose Rytų partnerystės šalyse; tuo pačiu metu ES turėtų įgyvendinti savo įsipareigojimą integruoti lyčių aspektą į visus išorės veiksmus ir remti pagrindines žmogaus teises, be kita ko, kovodama su smurtu dėl lyties, rasizmu, ksenofobija, neapykantos nusikaltimais, policijos brutalumu ir kitų formų diskriminacija ir gindama lyčių lygybę, moterų teises, LGBTI+ teises ir mažumų teises Rusijoje; ES turėtų kiek įmanoma padėti engiamiems Rusijos gyventojams, visų pirma tiems, kurie patiria diskriminaciją dėl amžiaus, religijos, rasės, etninės kilmės, kalbos ar priklausymo socialinei grupei, seksualinės orientacijos, lyties raiškos, lytinės tapatybės, lyties požymių arba bet kuriais kitais pagrindais; ES taip pat turėtų bendradarbiauti su Rusija elgesio su moterų teisių gynėjais, moterų atstovavimo politiniu ir viešojo administravimo lygmeniu, moterų galimybių darbo rinkoje ir seksualinės ir reprodukcinės sveikatos ir teisių Rusijoje klausimais; ES turėtų toliau smerkti LGBTI+ asmenų persekiojimą, savavališką sulaikymą ir kankinimus daugelyje Rusijos Federacijos vietų, pabrėžti nuolatinę būtinybę atlikti tyrimus ir raginti nedelsiant paleisti visus tokioje padėtyje esančius kalinius, visų pirma Čėčenijoje; ES turėtų toliau akcentuoti tai, kad Rusijos vyriausybė toliau naudojasi vadinamosios gėjų propagandos draudimu, kad pateisintų baudžiamąjį persekiojimą; padedama valstybių narių ir laikydama ES ir nacionalinės teisės nuostatų, ES turėtų tokioms aukoms supaprastinti prieglobsčio prašymų teikimo tvarką;
- ap) ES turėtų sustiprinti savo gebėjimą parengti ir patvirtinti sankcijas Rusijos valdžios institucijoms, Rusijos oligarchams, prezidento V. Putino bendrininkams ir jų šeimų nariams už žmogaus teisių pažeidimus ar sistemingas represijas prieš demokratines jėgas, mažumas, religines ir LGBTI+ grupes Rusijoje; šiuo tikslu ji turėtų centralizuoti savo sprendimų priėmimo procesą, kad sunkių žmogaus teisių pažeidimų atvejais sankcijos būtų patvirtinamos automatiškai, ir apsvarstyti galimybę Taryboje nustatyti kvalifikuotos balsų daugumos taisyklę dėl kitų žmogaus teisių pažeidimų; ES taip pat turėtų skubiai patvirtinti ES kovos su korupcija sankcijų režimą, galbūt vadovaudamasi Jungtinės Karalystės visuotinio kovos su korupcija sankcijų režimo pavyzdžiu, kad papildytų dabartinę ES visuotinę sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimą, ir, jei padėtis būtų toliau eskaluojama, ES taip pat turėtų apsvarstyti sankcijas už žvalgybos tarnybų ir karinių pajėgų finansavimą, taip pat naftos ir dujų sektoriui skirtas sankcijas; jei taip atsitiktų, ES turėtų parengti naują sankcijų mechanizmą, kurį taikant Rusijos Federacijai tęsiant priešiškus veiksmus būtų ES lygmeniu tam tikra procentine dalimi mažinamas energijos importas iš Rusijoje veikiančių tiekėjų, kartu šis mechanizmas padėtų ES valstybėms narėms pašalinti spragą taikant su Europos žaliuoju kursu suderintas priemones; pažymi, kad mažinimo mastas automatiškai turėtų didėti ta pačia procentine dalimi kasmet tol, kol Rusijos Federacija nustos vykdyti priešiškus veiksmus;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- aq) ES turėtų konsultuotis su NVO siekdama surinkti naudingą informaciją, reikalingą jos sankcijų politikai vykdyti, kad šios organizacijos galėtų visapusiškai padėti jai rengti ir tirti bylas; rekomenduoja, kad valstybės narės nedelsdamos stiprintų bendradarbiavimą ir keitimąsi informacija kontržvalgybos srityje, siekdamas atskleisti ir sužlugdyti slaptus Rusijos tinklus ES;
- ar) naudodamasi kovos su nebaudžiamumu platforma ir ES interneto platforma „Justice Hub“, ES turėtų inicijuoti prezidento V. Putino režimo įvykdytų nusikaltimų prieš Rusijos gyventojus ir A. Lukašenkos režimo Baltarusijoje įvykdytų nusikaltimų tarptautinius tyrimus ir prie jų prisidėti; šiems tyrimams atlikti ES turėtų įsteigti patarėjų grupę, kuri padėtų vykdyti nacionalinius ir tarptautinius tyrimus, teismo procesus bei įsteigti ES teismines institucijas ir periodiškai teiktų Parlamentui ataskaitas apie politinės laisvės padėtį Rusijoje;
- as) be to, ES turėtų skatinti ir remti nacionalinių ir tarptautinių teisminių institucijų pastangas pradėti baudžiamąsias bylas, siekiant patraukti atsakomybėn Rusijos karines ir sukuriant grupes už pažeidimus ir nusikaltimus, įskaitant karo nusikaltimus, padarytus prieš civilius per įvairiose šalyse, pvz., Sirijoje, Centrinės Afrikos Respublikoje ir Libijoje, surengtas operacijas;
- at) ES taip pat turėtų reikalauti laikantis ESBO ir Europos Tarybos rekomendacijų atlikti nepriklausomą ir nešališką opozicijos lyderio Boriso Nemcovo nužudymo tyrimą ir patraukti atsakomybėn nusikaltėlius;
- au) be to, ES turėtų griežtai pasmerkti nepagrįstas sankcijas prieš ES pareigūnus ir paraginti Rusijos valdžios institucijas jas nedelsiant atšaukti;
- av) ES turi būti pasirengusi nepripažinti Rusijos parlamento ir apsvarstyti galimybę prašyti, kad Rusija būtų pašalinta iš tarptautinių organizacijų su parlamentinėmis asamblėjomis, visų pirma iš Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos, jei 2021 m. parlamento rinkimai Rusijoje bus pripažinti nesąžiningais ir surengti pažeidžiant demokratinus principus ir tarptautinę teisę; be to, ES turėtų pasmerkti bet kokią prezidento V. Putino bandymą, 2024 m. gegužės 7 d. pasibaigus dabartinei ir paskutinei prezidento kadencijai, toliau eiti pareigas, remiantis 2020 m. konstituciniais pakeitimais, kuriuos Parlamentas įvertino kaip „neteisėtai priimtus“;
- aw) ES turėtų paraginti Rusijos vyriausybę ir Valstybės Dūmą peržiūrėti rinkimų teisinę sistemą, įskaitant rinkimų stebėjimo teisinę sistemą, siekiant palengvinti pliuralizmą ir laisvus bei sąžiningus rinkimus pagal tarptautinius standartus ir sukurti vienodas sąlygas opozicijos kandidatams;
- ax) tuo pačiu metu valstybės narės turėtų imtis visų įmanomų priemonių, kad neleistų savo piliečiams dalyvauti kaip tarptautiniams 2021 m. parlamento rinkimų, kuriuos okupuotame Kryme neteisėtai rengia Rusija, stebėtojams; šiomis aplinkybėmis Parlamentas ir nacionaliniai parlamentai turėtų vengti bet kokios veiklos, kuri gali būti klaidingai suprasta kaip tarptautinis stebėjimas, ir numatyti sankcijas už tokią veiklą; be to, ES turėtų pasmerkti ir atsisakyti pripažinti neteisėtą Rusijos vykdomą šių ir kitų rinkimų organizavimą okupuotame Kryme, taip pat okupuotose Donecko ir Luhansko regionų teritorijose;

Įsipareigojimas remti demokratiją: parama prodemokratiškai visuomenei Rusijoje

- ay) ES turėtų išreikšti savo valią gerinti savo santykius su Rusijos Federacijos gyventojais priimant ir paskelbiant „kreipimąsi į Rusijos gyventojus“;
- az) ES turėtų atsižvelgti į įvairius galimus pokyčius ES ir Rusijos santykių srityje, taip pat pačioje Rusijoje; visų pirma ES turėtų turėti būsimų ES santykių su laisva, klestinčia, taikia ir demokratiška Rusija, kuri bus visapusiškai įsipareigojusi laikytis tarptautinės teisės, savo tarptautinių įsipareigojimų ir gerų kaimyninių santykių principų, viziją ir strategiją; tokia strategija turėtų apimti platų pasiūlymą su sąlygomis ir paskatomis, pavyzdžiui, vizų režimo liberalizavimą, investicijų į laisvą prekybą ir modernizavimo programas, taip pat strateginę partnerystę, kuria, be kita ko, būtų siekiama užtikrinti stabilumą žemyne ir visapusišką jo tarptautinių sienų paisymą; ES taip pat turėtų informuoti apie galimą naudą, kurią ji pasirengusi pasiūlyti mainais už demokratišką Rusijos pertvarką, kad ji pereitų prie bendradarbiavimo grindžiamos ir visavertės demokratinio valdymo sistemos, kuria paisoma žmogaus teisių, pagrindinių laisvių, laikomasi tarptautinės teisės ir tarptautinėmis taisyklėmis grindžiamos tvarkos, ir už dabartinės užsienio politikos ir tarptautinio elgesio pakeitimą iš esmės;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- ba) ES turėtų remti Rusijos pilietinę visuomenę ir skatinti ES ir Rusijos piliečių tarpusavio ryšius, visų pirma todėl, kad Rusijos piliečiams išduodama daugiausiai Šengeno vizų pasaulyje, kurių dauguma yra daugkartinės ir daugiametės; todėl ji turėtų apsvarstyti galimybę sumažinti vizų mokesčių ir kliūtis Rusijos piliečiams ir vadovauti veiksmingai informavimo kampanijai, siekiant parodyti, kad Rusijos gyventojai yra laukiami ES; ES taip pat turėtų išplėsti savo mokyklų, universitetų, mokslinių ir kultūrinių mainų programas, įtraukiant Rusiją, ir apsvarstyti galimybę pasiūlyti stažuotes ir tiesioginio įdarbinimo galimybes tiek aukštos kvalifikacijos, tiek žemos kvalifikacijos darbuotojams iš Rusijos; ES privalo sukurti ir plėsti politiškai motyvuotiems migrantams iš Rusijos alternatyvas, kad jie galėtų gyventi ES saugiomis ir teisiškai užtikrintomis sąlygomis; be to, ES turėtų iš esmės padidinti savo finansinę ir techninę pagalbą profesinėms sąjungoms, nepriklausomoms žiniasklaidos priemonėms, nevyriausybinėms ir pilietinės visuomenės organizacijoms ir pilietinio sektoriaus pajėgumų stiprinimo priemonėms Rusijoje; ES taip pat turėtų finansiškai remti humanitarinių mokslų studijas ES universitetuose, kurios sudarytų sąlygas Rusijos gyventojams, ypač studentams, pasirengti dalyvauti savo šalies demokratiškoje pertvarkoje;
- bb) ES turėtų patvirtinti išsamų prieinamų bendradarbiavimo su Rusijos demokratine visuomene priemonių sąrašą, kuriame gali būti pateikti daugelio Rusijos pilietinės visuomenės organizacijų parengti pasiūlymai;
- bc) ES turėtų kovoti su prezidento V. Putino režimo rusų kalba skleidžiama propaganda ir dezinformacijos kampanijomis ES, Rytų partnerystės šalyse ir pačioje Rusijoje, remdama ir stiprindama nepriklausomus žurnalistus ir žiniasklaidos priemones, kurios siūlo alternatyvą Kremliaus dezinformacijai, ir remti 24 valandas per parą 7 dienas per savaitę veikiančios „Laisvosios Rusijos televizijos“ sukūrimą; ES turėtų toliau remti nepriklausomas žiniasklaidos priemones, žurnalistus ir tinklaraštininkus Rusijoje, kad sustiprintų alternatyvius šaltinius ir kanalus, kurių nekontroliuoja Kremlius;
- bd) ES privalo priešintis nepriklausomoms žiniasklaidos priemonėms daromam spaudimui, be kita, ko, įsteigdama ES demokratinės žiniasklaidos fondą, kuris remtų nepriklausomas žiniasklaidos priemones visame pasaulyje, įskaitant Rusiją; ES taip pat privalo nuveikti daugiau, kad paremtų ir sustiprintų nepriklausomus žurnalistus ir žiniasklaidos priemones, kurios siūlo alternatyvas Kremliaus dezinformacijai ir be kurių Rusija negali būti demokratiška, klestinti ir laisva; šiuo klausimu ES, atsižvelgdama į sudėtingą ir nepraktišką vadinamąjį „užsienio agentų“ įstatymą, kurį priėmė Rusijos valdžios institucijos, siekdamas nuslopinti laisvą žodį ir nepriklausomą žurnalistiką, turėtų remti nepriklausomas žiniasklaidos priemones, tokias kaip „Meduza“ ir „Laisvosios Europos radijas / Laisvės radijas“;
- be) Parlamento delegacija ES ir Rusijos parlamentinio bendradarbiavimo komitete turėtų prisiimti užduotį nustatyti dominančius asmenis, kurie atlieka lyderių vaidmenį visuomenėje ir kurie būtų linkę pradėti konstruktyvų ir nenutrūkstamą dialogą, ir parengti viešų kontaktų su Rusijos pilietine visuomene, universitetais, pagrindinėmis mokslo ir kultūros įstaigomis, NVO, politiniais judėjimais ir menininkų bei intelektualų grupėmis tvarkaraštį;
- bf) ES turi atsižvelgti į tai, kad valdant Vladimirui Putinui Josifo Stalino populiarumas tarp Rusijos gyventojų pasiekė aukščiausią lygį – 70 proc. gyventojų mano, kad Stalinas suvaidino teigiamą vaidmenį Rusijos istorijoje; ES turėtų pripažinti, kad tai lėmė V. Putino vykdoma vadinamoji visuomenės mąstymo stalinizacijos ir represijų prieš nepriklausomus istorikus politika; ES turi reikalauti, kad sovietiniai archyvai būtų atverti mokslininkams ir tyrėjams ir kad būtų viešai skelbiami stalinistų genocido veiksmai prieš rusus ir kitas Sovietų Sąjungos ir satelitinių valstybių tautas, įskaitant bylas, susijusias su nusikalstama karine operacija „Augustavo gaudynės“;
- bg) Jungtinės Tautos paskelbė, kad prieiga prie interneto yra viena iš žmogaus teisių, todėl ES turėtų pasmerkti Kremliaus mėginimus blokuoti, kontroliuoti, cenzūruoti ir net nutraukti Rusijos gyventojų prieigą prie interneto; ES turi raginti pasaulines IT bendroves svarstant apie veiklą Rusijos rinkoje atsižvelgti į šiuos nedemokratinis veiksmus;
- bh) galiausiai ES turėtų parengti privalomus teisės aktus, sudarysiančius sąlygas ES griežtai reaguoti į kampanijas, kuriomis siekiama pakenkti demokratijai arba teisinei valstybei, be kita ko, imantis tikslingų veiksmų prieš tokių kampanijų vykdytojus; ES taip pat turėtų parengti veiksmingas strategijas skaitmeninės politikos srityje, kad technologinius standartus ir atvirąjį internetą panaudotų atviroms erdvėms remti ir represinėms technologijoms riboti; todėl ES turėtų remti atvirojo kodo technologijas, saugios komunikacijos paslaugas, decentralizuotas platformas ir naujus Rusijos gyventojams lengvai prieinamas, privatumo apsaugą užtikrinančias ir patrauklias socialinės žiniasklaidos platformas kartu plečiant pasaulinius technologijų standartus, susijusius su privatumu, sukuriant etinius ir teisinius standartus, kurie turi informacinį poveikį skatinant pagrindinių teisių apsaugą, tęsiant darbus, susijusius su tarptautiniu masinio

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

sekimo technologijų ir invazinių socialinio reitingavimo sistemų uždraudimu, ir primygtinai reikalaujant uždrausti autonomines ginklų sistemas;

Įsipareigojimas remti Rusijos gyventojus ir demokratiją: Rytų partnerystės sėkmė kaip įkvėpimo šaltinis Rusijos gyventojams

- bi) ES turėtų toliau stiprinti Rytų partnerystę, siekdama skatinti demokratiją, teisinę valstybę, pagrindines laisves, žmogaus teises, regioninį bendradarbiavimą ir gerus kaimyninius santykius; visų pirma būsimoje konferencijoje dėl Europos ateities ES galėtų pasiūlyti tvirtesnio bendradarbiavimo strategiją, kad būtų pasirengta naujam Europos integracijos ES rytų kaimynystėje postūmiui ir būtų remiamas sėkmingas į ES orientuotų Rytų partnerystės šalių vystymasis, kuris būtų geras pavyzdys ir skatintų Rusijos gyventojus remti demokratiją; todėl ES turėtų patvirtinti realias galimybes Rytų partnerystės šalims tapti ES valstybėmis narėmis ir taip išlaikyti jų motyvaciją vykdyti tolesnes reformas;
- bj) ES turėtų toliau remti Ukrainos, Sakartvelo, Moldovos, Armėnijos, Azerbaidžano ir Baltarusijos politinių, demokratinių, socialinių ir teisinių ES kriterijų, kuriais grindžiamos ES sutartys ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija, įgyvendinimą;
- bk) galiausiai ES turėtų siekti platesnio užmojo Rytų partnerystės šalių, sudariusių asociacijos susitarimus su ES, integracijos strategijos; tokiu būdu ES motyvuos ES asocijuotąsias Rytų partnerystės šalis vykdyti ES reformas, be kita ko, pasiūlydama joms modelį, grindžiamą „visose srityse, išskyrus institucijas“ modeliu, suteikdama joms galimybę gauti visapusiškos naudos iš ES integracijos, pvz., galimybę dalyvauti vykdam ES bendrą įvairių kryptių politiką, atverti ES finansinius išteklius ir suteikti prieigą prie ES jurisdikcijos, kartu palikdama atviras galimybes būsimai narystei ES;
2. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, Rytų partnerystės šalių ir G 7 šalių vyriausybėms ir parlamentams, Europos Tarybai, Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijai ir Rusijos Federacijos prezidentui, vyriausybei ir parlamentui.
-

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

II

(Komunikatai)

EUROPOS SAJUNGOS INSTITUCIJŲ, ĮSTAIGŲ IR ORGANŲ PRIIMTI KOMUNIKATAI

EUROPOS PARLAMENTAS

P9_TA(2021)0364

Prašymas ginti Guy Verhofstadt'o (Guy Verhofstadt) privilegijas ir imunitetus

2021 m. rugsėjo 14 d. Europos Parlamento sprendimas dėl prašymo ginti Guy Verhofstadt'o (Guy Verhofstadt) privilegijas ir imunitetus (2021/2030(IMM))

(2022/C 117/19)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2021 m. kovo 24 d. plenariniame posėdyje paskelbtą Guy Verhofstadt'o 2021 m. kovo 12 d. prašymą ginti jo privilegijas ir imunitetus nagrinėjant baudžiamąją bylą, kuri jam turi būti iškelta Apygardos prokuratūroje prie Trento bendrosios kompetencijos teismo (*Procura Distrettuale della Repubblica presso il Tribunale ordinario di Trento*) (Italija),
- išklauses Guy Verhofstadt'o paaiškinimų, kaip nurodyta Darbo tvarkos taisyklių 9 straipsnio 6 dalyje,
- atsižvelgdamas į Protokolo Nr. 7 dėl Europos Sąjungos privilegijų ir imunitetų 8 ir 9 straipsnius ir į 1976 m. rugsėjo 20 d. Akto dėl Europos Parlamento narių rinkimų remiantis tiesiogine visuotine rinkimų teise 6 straipsnio 2 dalį,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo 2008 m. spalio 21 d., 2010 m. kovo 19 d., 2011 m. rugsėjo 6 d., 2013 m. sausio 17 d. ir 2019 m. gruodžio 19 d. sprendimus⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 5 straipsnio 2 dalį ir 7 ir 9 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Teisės reikalų komiteto pranešimą (A9-0238/2021),
- A. kadangi Europos Parlamento narys Guy Verhofstadt pateikė prašymą ginti jo imunitetą nagrinėjant baudžiamąją bylą, kuri jam turi būti iškelta Apygardos prokuratūroje prie Trento bendrosios kompetencijos teismo (*Procura Distrettuale della Repubblica presso il Tribunale ordinario di Trento*) (Italija) dėl įtariamo garbės ir orumo įžeidimo socialiniame tinkle; kadangi Apygardos prokuratūroje prie Trento bendrosios kompetencijos teismas ikiteisminį tyrimą baigė 2020 m. gruodžio 22 d.;
- B. kadangi 2020 m. vasario 13 d. Guy Verhofstadt savo „Twitter“ paskyroje paskelbė šią žinutę: „Matteo Salvini pateikti kaltinimai už neteisėtą migrantų laikymą jūroje po to, kai juos išgelbėjo „Gregoretti“. Bravo Italija! Teisingumas turi būti įvykdytas. Tikėjimės, kad tokių pat veiksmų bus imtasi dėl jo įsivėlimo į didžiulio masto korupciją, susijusią su dėkingumo mokesčiais sandoriuose dėl Rusijos naftos!";
- C. kadangi teigiama, kad šiais komentarais Guy Verhofstadt įžeidė Italijos parlamento nario garbę ir orumą, kaip apibrėžta Italijos baudžiamojo kodekso 595 straipsnio 1 ir 3 dalyse;

(¹) 2008 m. spalio 21 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Marra / De Gregorio ir Clemente*, C-200/07 ir C-201/07, ECLI:EU:2010:102; 2010 m. kovo 19 d. Bendrojo Teismo sprendimas *Gollnisch / Parlamentas*, T-42/06, ECLI:EU:T:2010:102; 2011 m. rugsėjo 6 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Patriciello*, C-163/10, ECLI: EU:C:2011:543; 2013 m. sausio 17 d. Bendrojo Teismo sprendimas *Gollnisch / Parlamentas*, T-346/11 ir T-347/11, ECLI:EU:T:2013:23. 2019 m. gruodžio 19 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Junqueras Vies*, C-502/19, ECLI:EU:C:2019:1115.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

- D. kadangi Protokolo Nr. 7 dėl Europos Sąjungos privilegijų ir imunitetų 8 straipsnyje numatoma, kad Europos Parlamento nariai negali būti apklausiami, sulaikomi ar traukiami atsakomybėn dėl einant pareigas pareikštos nuomonės ar balsavimo;
- E. kadangi Parlamentas turi didelę veiksmų laisvę sprenddamas, kokį sprendimą priimti gavus Parlamento nario prašymą ginti jo imunitetą⁽²⁾;
- F. kadangi pagal Darbo tvarkos taisyklių 5 straipsnį Parlamentas, vykdydamas savo įgaliojimus, susijusius su privilegijomis ir imunitetais, išlieka principinga demokratiška teisėkūros asamblėja ir užtikrina Parlamento narių nepriklausomumą jiems einant savo pareigas;
- G. kadangi Parlamento nario pareiškimas ne Europos Parlamente gali būti laikomas nuomone, pareikšta jam vykdant savo pareigas, kaip apibrėžta Protokolo Nr. 7 dėl Europos Sąjungos privilegijų ir imunitetų 8 straipsnyje, kai jame pateikiamas subjektyvus vertinimas, tiesiogiai ir akivaizdžiai susijęs su to Parlamento nario pareigų vykdymu Europos Parlamente; kadangi tai, ar šiuo atveju kalbama būtent apie tokį vertinimą, turi būti sprendžiama pagal pareiškimo pobūdį ir turinį, o ne pagal vietą, kurioje jis buvo padarytas;
- H. kadangi konkretų pareiškimo pobūdį ir turinį taip pat reiktų įvertinti atsižvelgiant į jo kontekstą ir į atitinkamą šį pareiškimą padariusio Parlamento nario vaidmenį bei funkcijas;
- I. kadangi šiuos pareiškimus savo tinklo „Twitter“ paskyroje Guy Verhofstadt akivaizdžiai padarė kaip Europos Parlamento narys, nes ši paskyra, pasak G. Verhofstadt'o, skirta tik jo politinei komunikacijai vykdant savo, kaip Europos Parlamento nario, įgaliojimus;
- J. kadangi šiuo metu politinės diskusijos, kuriose Europos Parlamento nariai dalyvauja vykdydami savo įgaliojimus, vis dažniau vyksta ir už Parlamento patalpų ribų, taip pat ir internetu arba naudojantis socialinių tinklų, pvz., „Twitter“, paslaugomis;
- K. kadangi šis pareiškimas buvo padarytas platesniame politinių diskusijų, kurių tema dažnai aptariama Europos Parlamento plenariniuose posėdžiuose bei daugelyje žiniasklaidos šaltinių, kontekste;
- L. kadangi šia tema Guy Verhofstadt internete yra išreiškęs panašių nuomonių tiek prieš minėtą „Twitter“ pareiškimą, tiek po jo, pvz., 2019 m. sausio mėn. (daugiau kaip prieš metus iki „Twitter“ pareiškimo) jis pateikė nuomonę tinkle „Facebook“ dėl įtariamų M. Salvini ryšių su Rusija⁽³⁾, o po kelių mėnesių jis padarė su panašiu politiniu kontekstu susijusius pareiškimus per 2020 m. rugsėjo 16 d. plenarinio posėdžio diskusijas dėl Sąjungos padėties;
- M. kadangi, atsižvelgiant į šiuos faktus, galima laikyti, kad esama tiesioginio ir akivaizdaus ryšio tarp aptariamo pareiškimo ir Guy Verhofstadt'o, kaip Europos Parlamento nario, įgaliojimų;
1. nusprendžia ginti Guy Verhofstadt'o privilegijas ir imunitetus;
 2. paveda Pirmininkui perduoti šį sprendimą ir atsakingo komiteto pranešimą Italijos Respublikos kompetentingoms institucijoms ir Guy Verhofstadt'ui.

⁽²⁾ Minėto Sprendimo Gollnisch / Parlamentas, T-42/06, 101 punktus.

⁽³⁾ 2019 m. sausio 9 d. įrašas tinkle „Facebook“: „Šiandien ponas Salvini nedėvės marškinėlių su Putinu. Vietoj jų – policijos uniforma. Bet Salvini yra sudaręs paktą su Putino „Vieningosios Rusijos“ partija ir Lenkijos žmonės juo pasikliauti negali.“.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

III

(Parengiamieji aktai)

EUROPOS PARLAMENTAS

P9_TA(2021)0363

Augalų rūšių grupėms suteiktos augalų tam tikrų veislių teisinės apsaugos termino pratęsimas *****I**

2021 m. rugsėjo 14 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo pratęsiamas smidrų rūšims ir svogūninių gėlių, uogakrūmių ir sumedėjusių dekoratyvinių augalų rūšių grupėms suteiktos augalų veislių teisinės apsaugos Bendrijoje terminas (COM(2021)0036 – C9-0010/2021 – 2021/0019(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

(2022/C 117/20)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2021)0036),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį ir 118 straipsnio pirmą pastraipą, pagal kurios Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C9-0010/2021),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,
 - atsižvelgdamas į 2021 m. kovo 24 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į preliminarų susitarimą, kurį atsakingas komitetas patvirtino pagal Darbo tvarkos taisyklių 74 straipsnio 4 dalį, ir į 2021 m. liepos 14 d. laišku Tarybos atstovo prisiimtą įsipareigojimą pritarti Parlamento pozicijai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 4 dalį,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 59 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto pranešimą (A9-0171/2021),
1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją;
 2. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji savo pasiūlymą pakeičia nauju tekstu, jį keičia iš esmės arba ketina jį keisti iš esmės;
 3. paveda Pirmininkui Parlamento poziciją perduoti Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

P9_TC1-COD(2021)0019

Europos Parlamento pozicija, priimta 2021 m. rugsėjo 14 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/... dėl smidrų rūšies *Asparagus officinalis* L. veislėms ir svogūninių gėlių, uogakrūmių bei sumedėjusių dekoratyvinių augalų rūšių grupių veislėms suteiktos augalų veislių teisinės apsaugos Bendrijoje termino pratęsimo

(Kadangi Parlamentas ir Taryba pasiekė susitarimą, Parlamento pozicija atitinka galutinį teisės aktą, Reglamentą (ES) 2021/1873.)

⁽¹⁾ OL C 220, 2021 6 9, p. 86.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

P9_TA(2021)0365

Užjūrio šalių bei teritorijų ir Europos Sąjungos asociacija *

2021 m. rugsėjo 14 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl Tarybos sprendimo dėl užjūrio šalių bei teritorijų ir Europos Sąjungos asociacijos, įskaitant Europos Sąjungos ir Grenlandijos bei Danijos Karalystės santykius, projekto (Sprendimas dėl užjūrio asociacijos, įskaitant Grenlandiją) (08656/2021 – C9-0189/2021 – 2018/0244(CNS))

(Speciali teisėkūros procedūra: konsultavimasis)

(2022/C 117/21)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Tarybos projektą (08656/2021),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 203 straipsnį, pagal kurį Taryba kreipėsi į Parlamentą dėl konsultacijos (C9-0189/2021),
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 82 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Vystymosi komiteto pranešimą (A9-0244/2021),
1. pritaria Tarybos projektui;
 2. ragina Tarybą pranešti Parlamentui, jei ji ketina nukrypti nuo teksto, kuriam pritarė Parlamentas;
 3. ragina Tarybą dar kartą konsultuotis su Parlamentu, jei ji ketina iš esmės keisti Parlamento patvirtintą tekstą;
 4. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.
-

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

P9_TA(2021)0376

Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras ***I

2021 m. rugsėjo 14 d. priimti Europos Parlamento pakeitimai dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 851/2004, steigiantis Europos ligų prevencijos ir kontrolės centrą (COM(2020)0726 – C9-0366/2020 – 2020/0320(COD))⁽¹⁾

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

(2022/C 117/22)

Pakeitimas 1

Pasiūlymas dėl reglamento

1 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (1) Sąjunga yra įsipareigojusi saugoti ir gerinti žmonių sveikatą, **visų pirma kovoti** su labiausiai sveikatą pakertančiomis **tarpvaldybinio pobūdžio ligomis, imtis stebėsenos, skubaus įspėjimo** apie dideles tarpvalstybinio pobūdžio grėsmes sveikatai ir kovos su jomis priemonių;

Pakeitimas

- (1) Sąjunga yra įsipareigojusi **pirmiausiai** saugoti ir gerinti žmonių sveikatą, **pasitelkiant ligų prevenciją ir kovojant** su labiausiai sveikatą pakertančiomis **ligomis vykdant stebėseną, vertinant, pranešant apie, gerinant pasirengimą ir teikiant skubų įspėjimą** apie dideles tarpvalstybinio pobūdžio grėsmes sveikatai ir kovos su jomis priemonių;

Pakeitimas 2

Pasiūlymas dėl reglamento

2 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

- (2a) **siekiant, kad našios sveikatos priežiūros sistemos būtų prieinamos visiems, reikia visapusiško požiūrio į visuomenės sveikatą. Centrai turėtų būti pavesta nustatyti ir stebėti ryšį tarp pagrindinių neužkrečiamųjų ligų, siekiant įvertinti infekcinių ligų poveikį sveikatos sistemoms apskritai ir sergamumo gretutinėmis ligomis poveikį sveikatos rezultatams, stebėtą COVID-19 pandemijos metu. Remiantis didele Centro patirtimi prižiūrint ir stebint užkrečiamąsias ligas Sąjungos lygmeniu, esama duomenų rinkimo priemonė (TESSy) ir jo ryšiais su nacionalinėmis visuomenės sveikatos įstaigomis, atsakingomis už užkrečiamąsias ir neužkrečiamąsias ligas, Centras turi unikalią galimybę teikti išsamią informaciją apie visuomenės sveikatą, kuri gali būti naudojama priimant politinius sprendimus;**

Pakeitimas

⁽¹⁾ Klausimas buvo grąžintas atsakingam komitetui, kad būtų vedamos tarpinstitucinės derybos pagal Darbo tvarkos taisyklų 59 straipsnio 4 dalies ketvirtą pastraipą (A9-0253/2021).

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 3
Pasiūlymas dėl reglamento
3 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (3) 2020 m. kovo 11 d. Pasaulio sveikatos organizacija (PSO) paskelbė, kad naujo koronaviruso (COVID-19) protrūkis yra pasaulinė pandemija. **Iš uždavinių, su kuriais susidurta reaguojant į pandemiją, tapo aišku, kad turėtų būti sustiprintas Centro vaidmuo** Sąjungos parengties sveikatos krizei ir atsako į ją **sistemoje**;

Pakeitimas

- (3) 2020 m. kovo 11 d. Pasaulio sveikatos organizacija (PSO) paskelbė, kad naujo koronaviruso (COVID-19) protrūkis yra pasaulinė pandemija. **Atsižvelgiant į sunkumus, su kuriais susidurta reaguojant į pandemiją, ypač žmonės, sergantys neužkrečiamomis ligomis, ir į nustatytus veiksmingumo trūkumus, susijusius su Sąjungos atsaku šioje srityje, tapo aišku, kad** Sąjungos parengties sveikatos krizei ir atsako į ją **sistema turėtų būti sustiprinta ir išplėsta, kad būtų geriau išnaudojamas Sąjungos ir valstybių narių pajėgumų reaguoti į būsimas pandemijas potencialas**;

Pakeitimas 4
Pasiūlymas dėl reglamento
3 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (3a) 2021 m. vasario 5 d. Europos ombudsmeno sprendime dėl strateginio tyrimo OI/3/2020/TE nustatyta tam tikros svarbios Centro reagavimo į COVID-19 pandemiją veiksmingumo spragos. Centro informacijos rinkimo sistema yra tokia, kad jai trūksta savalaikių, išsamių ir palyginamų duomenų, todėl daromas poveikis Centro modeliavimo ir prognozavimo galimybėms, tos informacijos skaidrumo lygiui ir jos pateikimo visuomenei būdai. Ties trūkumai turėtų būti pašalinti šiame reglamente, siekiant užtikrinti, inter alia, geresnę koordinavimą ir epidemiologinę priežiūrą, taip pat laiku informuoti apie Centro veiksmus ir kad tie veiksmas būtų skaidresni;

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 5

Pasiūlymas dėl reglamento

3 b konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (3b) *Centro pajėgumai vykdyti naujas užduotis priklausys nuo Sąjungos teikiamos finansinės paramos lygio, taip pat nuo prieinamų vidinių ir išorinių žmogiškųjų išteklių. Kad Centras galėtų vykdyti naujas patikėtas užduotis, suteiktas dėl COVID-19 pandemijos, jam reikės didesnio finansavimo ir daugiau darbuotojų. Tokie nauji ištekliai Centrai negali būti skiriami tik iš ad hoc į projektus orientuotų fondų, pavyzdžiui, skirtų pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/522^(1a) (programa „ES – sveikatos labui“), o 2021–2027 m. daugiamečių finansinės programos laikotarpiu Centrai jau paskirtų išteklių nepakanka. Todėl svarbu kuo greičiau padidinti Centro finansavimą ir darbuotojų skaičių;*

- ^(1a) 2021 m. kovo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/522, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. laikotarpio Sąjungos veiksmų sveikatos srityje programa (programa „ES – sveikatos labui“) ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 282/2014 (OL L 107, 2021 3 26, p. 1).

Pakeitimas 6

Pasiūlymas dėl reglamento

3 c konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (3c) *bendros gyventojų sveikatos būklės gerinimas ligų prevencijos būdu padės sumažinti polinkį į būsimus infekcinius protrūkius. Turėtų būti skatinama sąveika su kitomis Sąjungos sveikatos srities iniciatyvomis, pavyzdžiui, Europos kovos su vėžiu planu arba Sąjungos priemonėmis, pavyzdžiui, programa „ES – sveikatos labui“;*

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 7
Pasiūlymas dėl reglamento
3 d konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (3d) *Pernelyg didelis laukinių gyvūnų ir kitų gamtos išteklių naudojimas ir spartesnis biologinės įvairovės nykimas kelia pavojų žmonių sveikatai. Kadangi žmonių, gyvūnų sveikata ir aplinkos būklė yra neatsiejamai susiję, būtina laikytis bendros sveikatos koncepcijos, kad būtų sprendžiamos dabartinės ir naujos krizės;*

Pakeitimas 8
Pasiūlymas dėl reglamento
5 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (5) šiuo reglamentu atitinkamai išplečiama Centro kompetencija ir užduotys, siekiant sustiprinti Centro pajėgumus teikti reikiamas mokslines profesines žinias ir remti veiksmus, susijusius su prevencija, pasirengimu, atsako planavimu ir kova su didelėmis tarpvalstybinio pobūdžio grėsmėmis sveikatai Sąjungoje pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) .../...⁽¹⁰⁾ [ISC/2020/12524];

⁽¹⁰⁾ **[Data]** Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) XXXX/XXXX dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai, kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 1082/2013/ES [OL: įrašyti visą pavadinimą ir įterpti leidinio nuorodą į Reglamentą dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai].

- (5) šiuo reglamentu atitinkamai išplečiama Centro kompetencija ir užduotys, siekiant sustiprinti Centro pajėgumus teikti reikiamas **patikimas ir nepriklausomas** mokslines profesines žinias ir remti veiksmus, susijusius su prevencija, pasirengimu, atsako planavimu ir kova su didelėmis tarpvalstybinio pobūdžio grėsmėmis sveikatai Sąjungoje, **įskaitant užkrečiamųjų ligų poveikio pagrindinėms neužkrečiamosioms ligoms atžvilgiu ir ypač jų tarpusavio sąsajas**, pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) .../...⁽¹⁰⁾ [ISC/2020/12524];

⁽¹⁰⁾ Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) XXXX/XXXX dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai, kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 1082/2013/ES [OL: įrašyti visą pavadinimą ir įterpti leidinio nuorodą į Reglamentą dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai].

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 9
Pasiūlymas dėl reglamento
6 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (6) šiuo atžvilgiu Centrai turėtų būti pavesta teikti epidemiologinę informaciją ir jos analizę, epidemiologinių modeliavimą, numatymą ir prognozes, atitinkamus rizikos vertinimus ir rekomendacijas, kuriose nustatomos užkrečiamųjų ligų prevencijos ir kontrolės galimybės. Jo veiksmai turėtų būti suderinami su bendros sveikatos koncepcija, pripažįstant žmonių ir gyvūnų sveikatos bei aplinkos tarpusavio sąsajas. Jis turėtų stebėti nacionalinių sveikatos priežiūros sistemų pajėgumus reaguoti į užkrečiamųjų ligų grėsmes, visų pirma atsižvelgiant į šios informacijos svarbą rengiant nacionalinius parengties ir atsako planus. Centras turėtų remti veiksmų, finansuojamų pagal atitinkamas Sąjungos finansavimo programas ir priemones ir susijusių su užkrečiamosiomis ligomis, įgyvendinimą, teikti gydymo ir atvejų valdymo gaires, pagrįstas išsamiau naujausių įrodymų vertinimu, remti epidemijos ir protrūkių sprendimus valstybėse narėse ir trečiojoje šalyse, įskaitant reagavimą vietoje, ir laiku teikti visuomenei objektyvią, patikimą ir lengvai prieinamą informaciją apie užkrečiamąsias ligas. Centras taip pat turėtų nustatyti aiškias bendradarbiavimo su trečiųjų šalių visuomenės sveikatos subjektais ir tarptautinėmis organizacijomis, kompetentingomis visuomenės sveikatos srityje, procedūras, taip prisidedamas prie ES įsipareigojimo stiprinti partnerių parengties ir atsako pajėgumus;

Pakeitimas

- (6) šiuo atžvilgiu Centrai turėtų būti pavesta **laiku** teikti epidemiologinę informaciją ir jos analizę, epidemiologinių modeliavimą, numatymą ir prognozes, atitinkamus rizikos vertinimus ir rekomendacijas, kuriose nustatomos užkrečiamųjų ligų prevencijos ir kontrolės galimybės. Jo veiksmai turėtų būti suderinami su bendros sveikatos koncepcija, pripažįstant žmonių ir gyvūnų sveikatos bei aplinkos tarpusavio sąsajas, **nes daugelis protrūkių yra zoonozinės kilmės**. Jis turėtų stebėti, **vertinti ir remti** nacionalinių sveikatos priežiūros sistemų pajėgumus reaguoti į užkrečiamųjų ligų grėsmes, visų pirma atsižvelgiant į šios informacijos svarbą rengiant nacionalinius parengties ir atsako planus, **kad valstybės narės galėtų labiau pagerinti savo sveikatos priežiūros sistemų pajėgumus. Į tokius planus turėtų būti įtrauktos rekomendacijos dėl politinių intervencinių priemonių, susijusių su užkrečiamųjų ligų poveikio sveikatos priežiūros paslaugoms ir sveikatos priežiūrai, ypač atsižvelgiant į pacientų, sergančių pagrindinėms neužkrečiamosioms ligoms padėti, švelninimu. Valstybių narių sveikatos sistemų pajėgumų stebėseną turėtų būti pagrįsta bendrais rodikliais ir apibrėžtimis, kad būtų užtikrintas palyginamumas. Centras turėtų turėti teisę rengti reguliarius vizitus į valstybes nares, kad įvertintų sveikatos sistemų gebėjimą valdyti sveikatos krizes ir ad hoc patikrinimus valstybėse narėse, kad patikrintų parengties ir atsako veiksmų planus.** Centras turėtų remti veiksmų, finansuojamų pagal atitinkamas Sąjungos finansavimo programas ir priemones ir susijusių su užkrečiamosiomis ligomis, įgyvendinimą, teikti gydymo ir atvejų valdymo gaires, pagrįstas išsamiau naujausių įrodymų vertinimu, remti epidemijos ir protrūkių sprendimus valstybėse narėse ir trečiojoje šalyse, įskaitant reagavimą vietoje **ir darbuotojų mokymą**, ir laiku teikti visuomenei objektyvią, patikimą ir lengvai prieinamą informaciją apie užkrečiamąsias ligas. Centras taip pat turėtų nustatyti aiškias bendradarbiavimo su trečiųjų šalių visuomenės sveikatos subjektais ir tarptautinėmis organizacijomis, kompetentingomis visuomenės sveikatos srityje, procedūras, taip prisidedamas prie ES įsipareigojimo stiprinti partnerių parengties ir atsako pajėgumus;

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 10
Pasiūlymas dėl reglamento
7 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (7) *siekiant* veiksmingai remti Centro darbą ir užtikrinti jo kompetencijos vykdymą, *valstybėms narėms* turėtų *būti pavesta* perduoti Centru duomenis apie užkrečiamųjų ligų ir kitų specifinių sveikatos problemų, pvz., atsparumo antimikrobinėms medžiagoms ir su sveikatos priežiūra siejamų infekcijų, *susijusių su užkrečiamosiomis ligomis*, priežiūrą, turimus mokslinius ir techninius duomenis *bei* informaciją, *susijusius su Centro kompetencija*, pranešti Centru apie *bet kokias* dideles *tarpvalstybinio pobūdžio* grėsmes sveikatai, informaciją apie *parengties* ir *atsako* planavimą bei sveikatos priežiūros sistemos pajėgumus *ir pateikti atitinkamą informaciją, kuri gali būti naudinga koordinuojant atsaką, taip pat nustatyti pripažintas kompetentingas institucijas ir visuomenės sveikatos ekspertus, galinčius padėti reaguoti į grėsmes sveikatai Sąjungoje;*

Pakeitimas

- (7) *prieiga prie laiku teikiamų ir išsamių duomenų yra būtina sąlyga, kad Centras galėtų sparčiai įvertinti riziką, įskaitant epidemiologinį modeliavimą ir prognozes. Siekiant* veiksmingai remti Centro darbą ir užtikrinti jo kompetencijos vykdymą, *valstybės narės* turėtų *laiku* perduoti Centru *palyginamus ir kokybiškus* duomenis apie užkrečiamųjų ligų, *pvz., ŽIV, virusinio hepatito B ir C bei tuberkuliozės*, ir kitų specifinių sveikatos problemų, pvz., atsparumo antimikrobinėms medžiagoms ir su sveikatos priežiūra siejamų infekcijų, *taip pat jų poveikio pagrindinėms neužkrečiamosioms ligoms, įskaitant susijusias su psichine sveikata*, priežiūrą. *Valstybės narės turėtų teikti* turimus mokslinius ir techninius duomenis bei informaciją, susijusius su Centro kompetencija, pranešti Centru apie bet kokias dideles tarpvalstybinio pobūdžio grėsmes sveikatai *ir teikti* informaciją apie *parengties* ir *reagavimo* planavimą bei sveikatos priežiūros sistemos pajėgumus. *Siekiant išvengti pastangų dubliavimosi ir skirtingų rekomendacijų, Centras ir valstybės narės turėtų susitarti dėl terminų, atvejų apibrėžčių, rodiklių, standartų, pranešimų protokolų ir procedūrų, o Centras, PSO ir nacionalinės agentūros turėtų sklandžiai keistis informacija;*

Pakeitimas 11

Pasiūlymas dėl reglamento
7 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (7a) *Komisija, bendradarbiaudama su Centru, Europos aplinkos agentūra, Europos cheminių medžiagų agentūra ir Europos maisto saugos tarnyba, turėtų skatinti sistemingai integruoti rizikos, susijusias su aplinkos, klimato ir maisto veiksniais, analizę ir vertinimą į epidemiologinę priežiūrą, atsižvelgdama į nacionalinių sveikatos sistemų trūkumus ir pažeidžiamų grupių koncentraciją visuomenėje, kad būtų sukurtas holistinis požiūris į užkrečiamųjų ligų prevenciją ir ankstyvą nustatymą. Šiuo tikslu turėtų būti naudojamos esamos priemonės, pavyzdžiui, Europos klimato ir sveikatos stebėjimo centras, ir kuriamos priemonės, pavyzdžiui, Europos pasirengimo ekstremaliosioms sveikatos situacijoms ir reagavimo į jas institucija (HERA);*

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 12
Pasiūlymas dėl reglamento
8 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (8) siekiant sustiprinti parengties ir atsako planavimo veiklą Sąjungoje, Centras turėtų išplėsti skirtųjų tinklų veiklą ir darbą tinkluose, kad būtų atsižvelgta į Reglamento (ES) .../.... [O]: įterpti nuorodą į Reglamentą dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai [ISC/2020/12524]] taikymo sritį. Šiuo tikslu Centras turėtų koordinuoti ir teikti Komisijai **bei** valstybėms narėms technines ir mokslines profesines žinias per skirtuosius tinklus su kompetentingomis koordinavimo įstaigomis, įskaitant naujai **sukurtus** laboratorijų **tinklus** ir paramą transfuzijai, transplantacijai ir dirbtiniam apvaisinimui;

Pakeitimas

- (8) siekiant sustiprinti parengties ir atsako planavimo veiklą Sąjungoje, Centras turėtų išplėsti skirtųjų tinklų veiklą ir darbą tinkluose, kad būtų atsižvelgta į Reglamento (ES) .../.... [OL: įterpti nuorodą į Reglamentą dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai [ISC/2020/12524]] taikymo sritį. Šiuo tikslu Centras turėtų koordinuoti ir teikti Komisijai, valstybėms narėms **ir Sveikatos saugumo komitetui (SSK)** technines ir mokslines profesines žinias per skirtuosius tinklus su kompetentingomis koordinavimo įstaigomis, įskaitant **skatinti bendradarbiavimą su Sąjungos** naujai **sukurtais** laboratorijų **tinklais**, ir paramą transfuzijai, transplantacijai ir dirbtiniam apvaisinimui;

Pakeitimas 13
Pasiūlymas dėl reglamento
9 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (9) siekiant padidinti užkrečiamųjų ligų ir susijusių specifinių sveikatos problemų epidemiologinės priežiūros veiksmingumą Sąjungoje, Centrai turėtų būti pavesta toliau plėtoti skaitmenines platformas ir taikomąsias programas, remti epidemiologinę priežiūrą Sąjungos lygmeniu, sudarant sąlygas duomenų rinkimui ir analizei naudoti skaitmenines technologijas, pavyzdžiui, dirbtinį intelektą, ir teikti valstybėms narėms technines ir mokslines konsultacijas, kad būtų sukurtos integruotos epidemiologinės priežiūros sistemos. Tokios skaitmeninės platformos ir taikomosios programos turėtų būti kuriamos naudojant integruotus ES erdvėje sukurtus duomenis, siekiant jas integruoti į būsimą Europos sveikatos duomenų erdvę, kaip nustatyta Sąjungos teisės aktuose;

Pakeitimas

- (9) siekiant padidinti užkrečiamųjų ligų ir susijusių specifinių sveikatos problemų epidemiologinės priežiūros **ir tyrimo bei gydymo stebėsenos** veiksmingumą, **jų tarpusavio sąsają su pagrindinėmis neužkrečiamosiomis ligomis** Sąjungoje, Centrai turėtų būti pavesta toliau plėtoti **saugias ir sąveikias** skaitmenines platformas ir taikomąsias programas, remti epidemiologinę priežiūrą Sąjungos lygmeniu, sudarant sąlygas duomenų rinkimui ir analizei naudoti skaitmenines technologijas, pavyzdžiui, dirbtinį intelektą **ir kompiuterinį modeliavimą ir simuliaciją**, ir teikti valstybėms narėms technines ir mokslines konsultacijas, kad būtų sukurtos integruotos epidemiologinės priežiūros sistemos. Tokios skaitmeninės platformos ir taikomosios programos turėtų būti kuriamos naudojant integruotus ES erdvėje sukurtus duomenis, siekiant jas integruoti į būsimą Europos sveikatos duomenų erdvę, kaip nustatyta Sąjungos teisės aktuose;

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 14
Pasiūlymas dėl reglamento
10 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (10) siekdamas stiprinti Sąjungos ir valstybių narių pajėgumus įvertinti epidemiologinę padėtį ir atlikti tikslų rizikos vertinimą bei pateikti atsaką, Centras visų pirma turėtų stebėti ir pranešti apie užkrečiamųjų ligų tendencijas, remti ir palengvinti įrodymais pagrįstus reagavimo veiksmus, teikti rekomendacijas dėl užkrečiamųjų ligų prevencijos ir kontrolės programų tobulinimo nacionaliniu ir Sąjungos lygmenimis, stebėti ir vertinti nacionalinių sveikatos priežiūros sistemų **pajėgumus** diagnozuoti užkrečiamąsias ligas, užkirsti joms kelią **ir** jas gydyti, taip pat atsižvelgiant į lytį, nustatyti pažeidžiamų gyventojų grupes, kurioms reikia specialių priemonių, analizuoti ligų paplitimo ir visuomenės **bei** aplinkos veiksnių tarpusavio ryšį, nustatyti užkrečiamųjų ligų perdavimo rizikos veiksnius ir ligų sunkumą, taip pat nustatyti mokslinių tyrimų poreikius ir prioritetus. Centras turėtų dirbti su paskirtaisiais nacionaliniais priežiūros srities ryšių punktais, sudarydamas tinklą, kuris strategiškai konsultuoja Centrą tokiais klausimais ir skatina naudotis didelio poveikio sektoriais, pavyzdžiui, ES palydovų duomenimis ir paslaugomis;

Pakeitimas

- (10) siekdamas stiprinti Sąjungos ir valstybių narių pajėgumus įvertinti epidemiologinę padėtį ir atlikti tikslų rizikos vertinimą bei pateikti atsaką, Centras visų pirma turėtų, **remdamasis Centro pasiūlytais bendrais rodikliais, parengtais glaudžiai bendradarbiaujant ir konsultuojantis su valstybėmis narėmis, nustatyti kylančias grėsmes sveikatai**, stebėti ir pranešti apie užkrečiamųjų ligų tendencijas, remti, **koordinuoti** ir palengvinti įrodymais pagrįstus reagavimo veiksmus, teikti rekomendacijas dėl užkrečiamųjų ligų prevencijos ir kontrolės programų tobulinimo nacionaliniu ir Sąjungos lygmenimis, stebėti ir vertinti **ir remti valstybes nares, siekiant padidinti nacionalinių sveikatos priežiūros sistemų pajėgumų konvergenciją** diagnozuoti užkrečiamąsias ligas, užkirsti joms kelią, jas gydyti **ir sustabdyti jų plitimą**, taip pat atsižvelgiant į lytį, nustatyti pažeidžiamų gyventojų grupes, kurioms reikia specialių priemonių, analizuoti ligų paplitimo ir visuomenės, aplinkos **ir klimato** veiksnių tarpusavio ryšį, **išnagrinėti sergamumo gretutinėmis ligomis poveikį užkrečiamosiomis ligomis sergantiems pacientams ir jų gydymui bei** nustatyti užkrečiamųjų ligų perdavimo rizikos veiksnius ir ligų sunkumą, taip pat nustatyti mokslinių tyrimų poreikius ir prioritetus. Centras turėtų dirbti su paskirtaisiais nacionaliniais priežiūros srities ryšių punktais, sudarydamas tinklą, kuris strategiškai konsultuoja Centrą tokiais klausimais ir skatina naudotis didelio poveikio sektoriais, pavyzdžiui, ES palydovų duomenimis ir paslaugomis;

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 15
Pasiūlymas dėl reglamento
11 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (11) Centras turėtų padėti sustiprinti Sąjungos gebėjimą diagnozuoti, nustatyti, įvardyti ir charakterizuoti infekcinių ligų sukėlėjus, kurie gali kelti grėsmę visuomenės sveikatai, užtikrindamas Sąjungos etaloninių laboratorijų tinklo veikimą pagal Reglamentą (ES) .../... [OL: įterpti nuorodą į Reglamentą dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai [ISC/2020/12524]]. Šis tinklas yra atsakingas už gerosios patirties sklaidimą ir diagnostikos, tyrimų metodų ir tyrimų naudojimo derinimą, siekiant užtikrinti vienodą ligų priežiūrą, pranešimą apie jas ir ataskaitų teikimą, taip pat geresnę tyrimų ir priežiūros kokybę;

Pakeitimas

- (11) Centras turėtų padėti sustiprinti Sąjungos gebėjimą diagnozuoti, nustatyti, įvardyti ir charakterizuoti infekcinių ligų sukėlėjus, kurie gali kelti grėsmę visuomenės sveikatai, užtikrindamas Sąjungos **specialaus** etaloninių laboratorijų tinklo **integruotą veikimą** pagal Reglamentą (ES) .../... [OL: įterpti nuorodą į Reglamentą dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai [ISC/2020/12524]]. Šis tinklas yra atsakingas už gerosios patirties sklaidimą ir diagnostikos, tyrimų metodų, **mokymo taikyti dabartines ir novatoriškas procedūras** ir tyrimų naudojimo derinimą, siekiant užtikrinti vienodą ligų priežiūrą, pranešimą apie jas ir **standartizuotų** ataskaitų teikimą, taip pat geresnę tyrimų ir priežiūros kokybę;

Pakeitimas 16
Pasiūlymas dėl reglamento
12 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (12) tais atvejais, kai užkrečiamosios ligos sukelia tarpvalstybinio pobūdžio grėsmes sveikatai, kraujo transfuzijos ir transplantacijos tarnybos valstybėse narėse gali suteikti galimybę greitai ištirti donorų populiaciją ir įvertinti konkrečios ligos poveikį plačiajai visuomenei bei jos atsparumą šiai ligai. Šių tarnybų veikla priklauso nuo Centro atliekamų skubių rizikos **vertinimų**, kad pacientai, kuriems reikalingas gydymas nuo medžiagos, gautos iš žmogaus, būtų apsaugoti nuo tokios užkrečiamosios ligos perdavimo. Tokie rizikos vertinimai suteikia pagrindą tinkamai pritaikyti priemones, kuriomis nustatomi iš žmogaus gautų medžiagų kokybės ir saugos standartai. Todėl, **siekdamas šio tikslo**, Centras turėtų sukurti ir valdyti nacionalinių **kraujo transfuzijos ir transplantacijos** tarnybų ir jų institucijų tinklą;

Pakeitimas

- (12) tais atvejais, kai užkrečiamosios ligos sukelia tarpvalstybinio pobūdžio grėsmes sveikatai, kraujo transfuzijos ir transplantacijos tarnybos valstybėse narėse gali suteikti galimybę greitai ištirti donorų populiaciją ir įvertinti konkrečios ligos poveikį plačiajai visuomenei bei jos atsparumą šiai ligai. Šių tarnybų veikla priklauso nuo Centro atliekamo skubaus, **išsamaus ir tikslaus** rizikos **vertinimo**, kad pacientai, kuriems reikalingas gydymas nuo medžiagos, gautos iš žmogaus, būtų apsaugoti nuo tokios užkrečiamosios ligos perdavimo. Tokie rizikos vertinimai suteikia pagrindą tinkamai pritaikyti priemones, kuriomis nustatomi iš žmogaus gautų medžiagų kokybės ir saugos standartai. Todėl Centras turėtų sukurti ir valdyti nacionalinių tarnybų ir jų institucijų tinklą, **skirtą užtikrinti medžiagų, gautų iš žmogaus, mikrobiologinę saugą ir kuris apimtų transfuziją, transplantaciją ir pagalbinį apvaisinimą**;

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 17
Pasiūlymas dėl reglamento
13 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (13) siekdamas sumažinti epidemijų skaičių ir stiprinti pajėgumus užkirsti kelią užkrečiamosioms ligoms Sąjungoje, Centras turėtų sukurti užkrečiamųjų ligų prevencijos sistemą, kurioje būtų sprendžiami tokie klausimai kaip ligos, nuo kurių apsaugo skiepai, atsparumas antimikrobinėms medžiagoms, švietimas sveikatos srityje, sveikatos **raštingumas** ir elgsenos pokyčiai;

Pakeitimas

- (13) siekdamas sumažinti epidemijų skaičių ir stiprinti pajėgumus užkirsti kelią užkrečiamosioms ligoms Sąjungoje, Centras, **dirbdamas kartu su valstybėmis narėmis siekiant atsižvelgti į jų patirtį ir atitinkamas situacijas**, turėtų sukurti užkrečiamųjų ligų prevencijos sistemą, kurioje būtų sprendžiami tokie klausimai kaip ligos, nuo kurių apsaugo skiepai, **abejonės dėl skiepijimosi, informuotumas apie perdavimo būdus**, atsparumas antimikrobinėms medžiagoms, švietimas sveikatos srityje, **neįgybė sveikatos srityje ir ligų prevencija, sveikatos raštingumas, elgsenos pokyčiai ir sąsajos su pagrindinėmis neužkrečiamosiomis ligomis**. Centras valstybėms narėms turėtų pateikti gaires ir stebėti, kaip valstybės narės įgyvendina tą sistemą;

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 18
Pasiūlymas dėl reglamento
14 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (14) Centras turėtų stiprinti parengties ir reagavimo pajėgumus nacionaliniu ir Sąjungos lygmenimis, teikdamas valstybėms narėms ir Komisijai mokslines ir technines profesines žinias. Atsižvelgdamas į tai, Centras, glaudžiai bendradarbiaudamas su valstybėmis narėmis ir Komisija, turėtų imtis įvairių veikslių, įskaitant Sąjungos ir nacionalinių **parengties** ir atsako planų bei pasirengimo stebėsenos ir vertinimo sistemų rengimą, teikti rekomendacijas dėl pajėgumų užkirsti kelią ligų protrūkiams, jiems pasirengti ir į juos reaguoti, taip pat dėl nacionalinių sveikatos priežiūros sistemų stiprinimo. Centras turėtų plėsti duomenų, susijusių su epidemiologine priežiūra ir susijusiomis specifinėmis sveikatos problemomis, epideminių situacijų pokyčiais, neįprastais epideminiais reiškiniais ar naujomis nežinomos kilmės ligomis, įskaitant reiškinius bei ligas trečiosiose šalyse, taip pat molekulinį patogenų duomenų **ir** sveikatos priežiūros sistemų duomenų rinkimą ir analizę. Šiuo tikslu Centras turėtų užtikrinti tinkamus duomenų rinkinius ir procedūras, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos konsultuotis, perduoti duomenis ir užtikrinti prieigą prie jų, atlikti Sąjungos lygmens prevencijos ir kontrolės priemonių mokslinį ir techninį vertinimą ir bendradarbiauti su agentūromis, kompetentingomis institucijomis ir organizacijomis, veikiančiomis duomenų rinkimo srityje;

Pakeitimas

- (14) Centras turėtų stiprinti parengties ir reagavimo pajėgumus nacionaliniu ir Sąjungos lygmenimis, teikdamas valstybėms narėms ir Komisijai mokslines ir technines profesines žinias. Atsižvelgdamas į tai, Centras, glaudžiai bendradarbiaudamas su valstybėmis narėmis ir Komisija, turėtų imtis įvairių veikslių, įskaitant Sąjungos **parengties** ir **atsako planus bei indėlių į nacionalinių parengties** ir atsako planų bei pasirengimo stebėsenos ir vertinimo sistemų rengimą, teikti rekomendacijas dėl pajėgumų užkirsti kelią ligų protrūkiams, jiems pasirengti ir į juos reaguoti, taip pat dėl nacionalinių sveikatos priežiūros sistemų stiprinimo, **įskaitant mokymo teikimą ir keitimąsi geriausia patirtimi**. Centras turėtų plėsti duomenų, susijusių su epidemiologine priežiūra ir susijusiomis specifinėmis sveikatos problemomis, epideminių situacijų pokyčiais, neįprastais epideminiais reiškiniais ar naujomis nežinomos kilmės ligomis, įskaitant reiškinius bei ligas trečiosiose šalyse, taip pat molekulinį patogenų duomenų, sveikatos priežiūros sistemų duomenų **ir duomenų apie užkrečiamųjų ligų ir lėtinių ligų sąsajas** rinkimą ir analizę. Šiuo tikslu Centras turėtų užtikrinti tinkamus duomenų rinkinius ir procedūras, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos konsultuotis, **saugiai** perduoti duomenis ir užtikrinti prieigą prie jų, atlikti Sąjungos lygmens prevencijos ir kontrolės priemonių mokslinį ir techninį vertinimą ir bendradarbiauti su **PSO, atitinkamomis Sąjungos** agentūromis, kompetentingomis institucijomis ir organizacijomis, veikiančiomis duomenų rinkimo srityje;

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 19
Pasiūlymas dėl reglamento
15 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (15) **Reglamente .../...** įterpti nuorodą į Reglamentą dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai [ISC/2020/12524]] numatoma skubaus išspėjimo ir reagavimo sistema, leidžianti Sąjungos lygmeniu teikti perspėjimus, susijusius su didelėmis tarpvalstybinio pobūdžio grėsmėmis sveikatai; šią sistemą toliau naudoja ECDC. Atsižvelgiant į tai, kad šiuolaikinės technologijos gali būti labai naudingos kovojant su grėsmėmis sveikatai, ir siekiant sustabdyti epidemijas bei pakeisti jų eigą, ECDC turėtų stengtis atnaujinti šią sistemą, kad būtų sudarytos sąlygos naudoti dirbtinio intelekto technologijas ir sąveikias bei privatumą saugančias skaitmenines priemones, pavyzdžiui, mobiliąsias programėles, kuriose būtų nustatytos pažeidžiamų asmenų sekimo funkcijos;

Pakeitimas

- (15) **Reglamentas .../...** [OL: įterpti nuorodą į Reglamentą dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai [ISC/2020/12524]] numatoma skubaus išspėjimo ir reagavimo sistema, leidžianti Sąjungos lygmeniu teikti perspėjimus, susijusius su didelėmis tarpvalstybinio pobūdžio grėsmėmis sveikatai; šią sistemą toliau naudoja ECDC. Atsižvelgiant į tai, kad šiuolaikinės technologijos gali būti labai naudingos kovojant su grėsmėmis sveikatai, ir siekiant sustabdyti epidemijas bei pakeisti jų eigą, ECDC turėtų stengtis atnaujinti šią sistemą, kad būtų sudarytos sąlygos naudoti dirbtinio intelekto, **našiosios kompiuterijos, in silico metodo klinikiniuose tyrimuose ir skaitmeninių porinių prietaisų** technologijas ir sąveikias bei privatumą saugančias skaitmenines priemones, pavyzdžiui, mobiliąsias programėles, kuriose būtų nustatytos pažeidžiamų asmenų sekimo funkcijos, **kartu mažinant riziką, pavyzdžiui susijusią su šališkais duomenų rinkiniais, ydingu sistemos dizainu, kokybiškų duomenų trūkumu, pernelyg didele priklausomybe nuo automatinio sprendimų priėmimo ir atsižvelgiant į tai, kaip svarbu nustatyti apsaugos priemones, kuriomis siekiama sušvelninti šią riziką dirbtinio intelekto technologijų projektavimo ir įgyvendinimo etapais;**

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 20
Pasiūlymas dėl reglamento
16 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (16) Centras turėtų nustatyti atitinkamus pajėgumus tarptautiniam atsakui ir reagavimui vietoje remti pagal Reglamentą .../... [OL: įterpti nuorodą į Reglamentą dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai [ISC/2020/12524]]. Šie pajėgumai turėtų suteikti Centrai galimybę mobilizuoti ir dislokuoti protrūkių atveju pagalbą teikiančias grupes, vadinamąsias ES sveikatos darbo grupes, kurios padėtų vietos lygmeniu reaguoti į ligų protrūkius. Todėl Centras turėtų užtikrinti pajėgumus vykdyti misijas valstybėse narėse ir trečiosiose šalyse ir teikti rekomendacijas dėl reagavimo į grėsmes sveikatai. Šios grupės taip pat galės būti dislokuotos pagal Sąjungos civilinės saugos mechanizmą, padedant Reagavimo į nelaimės koordinavimo centrui. Centras taip pat turėtų remti pasirengimo pajėgumų stiprinimą pagal Tarptautinės sveikatos priežiūros taisyklės trečiosiose šalyse, kad būtų pašalintos didelės tarpvalstybinio pobūdžio grėsmės sveikatai ir jų pasekmės;

Pakeitimas

- (16) Centras turėtų nustatyti atitinkamus pajėgumus tarptautiniam, **tarpreigiam** atsakui ir reagavimui vietoje remti pagal Reglamentą .../... [OL: įterpti nuorodą į Reglamentą dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai [ISC/2020/12524]] taikymo sritį. Šie pajėgumai turėtų suteikti Centrai galimybę mobilizuoti ir dislokuoti protrūkių atveju pagalbą teikiančias grupes, vadinamąsias ES sveikatos darbo grupes, kurios padėtų vietos lygmeniu reaguoti į ligų protrūkius **ir rinkti praktinio tyrimo duomenis**. Todėl Centras turėtų užtikrinti **nuolatinius** pajėgumus vykdyti misijas valstybėse narėse ir trečiosiose šalyse ir teikti rekomendacijas dėl reagavimo į grėsmes sveikatai. Šios grupės taip pat galės būti dislokuotos pagal Sąjungos civilinės saugos mechanizmą, padedant Reagavimo į nelaimės koordinavimo centrui. Centras taip pat turėtų remti pasirengimo pajėgumų stiprinimą pagal Tarptautinės sveikatos priežiūros taisyklės trečiosiose šalyse, kad būtų pašalintos didelės tarpvalstybinio pobūdžio grėsmės sveikatai ir jų pasekmės;

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 21
Pasiūlymas dėl reglamento
17 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(17) siekdamas padėti reaguoti į protrūkius, kurie gali plisti Sąjungoje arba pasiekti jos teritoriją, Centras turi sukurti ES sveikatos darbo grupės **mobilizavimo sistemą** pagal Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 1313/2013/ES⁽¹¹⁾ ir sudaryti palankesnes sąlygas už reagavimą vietoje atsakingiems Sąjungos ekspertams dalyvauti tarptautinio atsako grupių, remiančių Sąjungos civilinės saugos mechanizmą, veikloje. Centras turėtų stiprinti savo darbuotojų, taip pat ekspertų iš Sąjungos ir EEE šalių, šalių kandidačių ir potencialių kandidačių, taip pat Europos kaimynystės politikos šalių ir ES šalių partnerių, kaip nurodyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 233/2014⁽¹²⁾, pajėgumus veiksmingai dalyvauti vietos misijose ir krizių valdymo veikloje;

⁽¹¹⁾ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1313/2013/ES, nustatantis Bendrijos civilinės saugos mechanizmą (OL L 347, 2013 12 20, p. 924).

⁽¹²⁾ 2014 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 233/2014, kuriuo nustatoma vystomojo bendradarbiavimo finansavimo priemonė 2014–2020 m. laikotarpiui (OL L 77, 2014 3 15, p. 44).

Pakeitimas

(17) siekdamas padėti reaguoti į protrūkius, kurie gali plisti Sąjungoje arba pasiekti jos teritoriją, Centras turi sukurti **nuolatinę** ES sveikatos darbo **grupę ir jos mobilizavimo sistemą** pagal Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 1313/2013/ES⁽¹¹⁾ ir sudaryti palankesnes sąlygas už reagavimą vietoje atsakingiems Sąjungos ekspertams dalyvauti tarptautinio atsako grupių, remiančių Sąjungos civilinės saugos mechanizmą **ir glaudžiai su juo koordinuojančių**, veikloje. Centras turėtų stiprinti savo darbuotojų, taip pat ekspertų iš Sąjungos ir EEE šalių, šalių kandidačių ir potencialių kandidačių, taip pat Europos kaimynystės politikos šalių ir ES šalių partnerių, kaip nurodyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 233/2014⁽¹²⁾, pajėgumus veiksmingai dalyvauti vietos misijose ir krizių valdymo veikloje. **Todėl Centras turėtų sukurti atpažįstamos praktinės patirties lygių sistemą;**

⁽¹¹⁾ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1313/2013/ES, nustatantis Bendrijos civilinės saugos mechanizmą (OL L 347, 2013 12 20, p. 924).

⁽¹²⁾ 2014 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 233/2014, kuriuo nustatoma vystomojo bendradarbiavimo finansavimo priemonė 2014–2020 m. laikotarpiui (OL L 77, 2014 3 15, p. 44).

Pakeitimas 22
Pasiūlymas dėl reglamento
17 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(17a) **valstybės narės, Komisija ir Centras turėtų nustatyti pripažintas kompetentingas įstaigas ir visuomenės sveikatos ekspertus užkrečiamųjų ir neužkrečiamųjų ligų srityse, kurie gali padėti Sąjungai reaguoti į grėsmes sveikatai. Tokie ekspertai ir suinteresuotieji subjektai, įskaitant pilietinės visuomenės organizacijas, turėtų būti struktūriškai įtraukti į visą Centro veiklą ir prisidėti prie jo patarimų teikimo bei sprendimų priėmimo procesų. Reikėtų užtikrinti visišką suinteresuotųjų subjektų dalyvavimo skaidrumo ir interesų konfliktų taisyklių laikymąsi;**

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 23

Pasiūlymas dėl reglamento

17 b konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (17b) *siekdamas sukurti tvirtą Europos sveikatos sąjungą, Centras turėtų sudaryti palankesnes sąlygas glaudesniam bendradarbiavimui ir keitimuisi geriausia patirtimi su kitomis Sąjungos institucijomis ir agentūromis, įskaitant būsimą HERA, ir užtikrinti metodų derinimą, taip pat kuo labiau sumažinti pastangų dubliavimąsi;*

Pakeitimas 24

Pasiūlymas dėl reglamento

17 c konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (17c) *Centras turėtų glaudžiai bendradarbiauti su kompetentingomis įstaigomis ir tarptautinėmis organizacijomis visuomenės sveikatos srityje, visų pirma su PSO;*

Pakeitimas 25

Pasiūlymas dėl reglamento

konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (17d) *Centras turėtų veiksmingai ir skaidriai informuoti plačiąją visuomenę apie esamą ir kylančią riziką sveikatai. Kad padidintų skaidrumą, Centras turėtų laiku paskelbti mokslinius tyrimus, apžvalgas, apklausas, ataskaitas, skubius rizikos vertinimus ir sveikatos sistemų pajėgumų vertinimus. Šiuo atžvilgiu Centras turėtų spręsti skaidrumo klausimus, kaip nurodyta 2021 m. vasario 5 d. Europos ombudsmeno sprendime dėl strateginio tyrimo OI/3/2020/TE;*

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 26
Pasiūlymas dėl reglamento
17 e konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(17e) *Centras turėtų užtikrinti lyčių ir geografinę pusiausvyrą personalo ir valdymo lygmenimis, taip pat užtikrinti, kad būtų atsižvelgiama į lyčių aspektą visoje jo veikloje;*

Pakeitimas 27
Pasiūlymas dėl reglamento
18 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(18) siekiant įvertinti Centrai taikomų teisinių nuostatų veiksmingumą ir efektyvumą, tikslinga numatyti **nuolatini** Centro veiklos vertinimą Komisijoje;

(18) siekiant įvertinti Centrai taikomų teisinių nuostatų veiksmingumą ir efektyvumą, tikslinga numatyti **metinį** Centro veiklos vertinimą Komisijoje;

Pakeitimas 28
Pasiūlymas dėl reglamento
19 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(19) šiuo reglamentu Centrai neturėtų būti suteikiami jokie reguliavimo įgaliojimai;

(19) šiuo reglamentu Centrai neturėtų būti suteikiami jokie reguliavimo įgaliojimai. **Tačiau Centras turėtų naudotis plačia koordinavimo kompetencija ir įgaliojimais teikti rekomendacijas Sąjungos, nacionaliniu ir tarpregioniniu lygmenimis aiškių ir vienodų moksliskai pagrįstų pasiūlymų forma;**

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 29
Pasiūlymas dėl reglamento
20 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(20a) *dėl neskelbtino sveikatos duomenų pobūdžio Centras turėtų saugoti ir garantuoti, kad jo tvarkymo operacijos atitiktų duomenų teisėtumo, sąžiningumo, skaidrumo, tikslų ribojimo, duomenų kiekio sumažinimo, tikslumo, jų saugojimo apribojimo, vientisumo ir konfidencialumo principus. Atsižvelgdamas į naujas šiame reglamente Centrai pavestas užduotis, Centras turėtų priimti specialias priemones, kuriomis siekiama kuo labiau sumažinti riziką, kuri gali kilti dėl šališkumo ar neišsamių duomenų perdavimo iš kelių šaltinių, taip pat nustatyti duomenų kokybės peržiūros procedūras. Centras turėtų griežtai laikytis duomenų apsaugos principų, išdėstytų Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1725^(1a) 27 straipsnyje, kartu nustatydamas tinkamas technines ir organizacines saugumo priemones pagal to reglamento 33 straipsnį;*

^(1a) 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39).

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 30
Pasiūlymas dėl reglamento
20 b konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(20b) Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas turėtų atsakyti už šio reglamento nuostatų, susijusių su fizinių asmenų pagrindinių teisių ir laisvių apsauga Centrai tvarkant asmens duomenis, taikymo stebėseną bei užtikrinimą ir už Centro bei duomenų subjektų konsultavimą visais asmens duomenų tvarkymo klausimais. tais atvejais, kai asmens duomenys nėra reikalingi Centro veiklai vykdyti, turėtų būti nustatytos priemonės, kuriomis užtikrinamas anonimiškių duomenų naudojimas laikantis duomenų kiekio mažinimo principo. Jei anonimizavimas neleidžia pasiekti konkretaus duomenų tvarkymo tikslo, duomenims turėtų būti suteikti pseudonimai. Kai taikant šį reglamentą būtina tvarkyti asmens duomenis, tai turėtų būti daroma laikantis Sąjungos teisės aktų dėl asmens duomenų apsaugos. Bet koks asmens duomenų tvarkymas pagal šį reglamentą turėtų vykti pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentus (ES) 2016/679 ^(1a) ir (ES) 2018/1725 ^(1b) bei Direktyvą 2002/58/EB; Šiuo reglamentu nedaromas poveikis valstybių narių įsipareigojimams pagal Reglamentą (ES) 2016/679 ir Direktyvą 2002/58/EB;

^(1a) 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

^(1b) 2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje (Direktyva dėl privatumo ir elektroninių ryšių) (OL L 201, 2002 7 31, p. 37).

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 31

Pasiūlymas dėl reglamento

20 c konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(20c) *Siekiant laikytis atitinkamų duomenų apsaugos teisės aktų, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais nustatomos duomenų subjektų, kuriems taikomas duomenų tvarkymas, kategorijos ir tvarkomų asmens duomenų kategorijos, taip pat aprašomos konkrečios susijusių duomenų subjektų teisių ir laisvių apsaugos priemonės. Ypač svarbu, kad atliktama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais^(1a). Visų pirma, siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus turėtų gauti tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams turėtų būti sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;*

(^{1a}) OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

Pakeitimas 32

Pasiūlymas dėl reglamento

22 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(22) kadangi šio reglamento tikslai išplėsti Centro kompetenciją ir užduotis, siekiant sustiprinti Centro pajėgumus teikti reikiamas mokslines profesines žinias ir remti veiksmus, kuriais kovojama su didelėmis tarpvalstybinio pobūdžio grėsmėmis sveikatai Sąjungoje, negali būti pakankamai pasiekti valstybėse narėse, tačiau dėl tarpvalstybinio grėsmių sveikatai pobūdžio ir greito, koordinuoto ir nuoseklaus atsako poreikio gali būti pasiekti Sąjungos lygmeniu, Sąjunga gali priimti priemones, vadovaudamasi subsidiarumo principu, kaip nustatyta Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;

(22) kadangi šio reglamento tikslai išplėsti Centro kompetenciją ir užduotis, siekiant sustiprinti Centro pajėgumus teikti reikiamas mokslines profesines žinias ir remti veiksmus, kuriais kovojama su didelėmis tarpvalstybinio pobūdžio grėsmėmis sveikatai Sąjungoje, negali būti pakankamai pasiekti valstybėse narėse, tačiau dėl tarpvalstybinio grėsmių sveikatai pobūdžio ir greito, **geriau koordinuojamo** ir nuoseklaus atsako **į naujai atsirandančias grėsmes sveikatai** poreikio gali būti pasiekti Sąjungos lygmeniu, Sąjunga gali priimti priemones, vadovaudamasi subsidiarumo principu, kaip nustatyta Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 33**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 1 punktą**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

2 straipsnio 1 dalies 1 a punktą (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1a) *žmonių ligų prevencija ir kontrolė – visos pateiktos rekomendacijos ir priemonės, kurių imasi kompetentingos visuomenės sveikatos priežiūros institucijos valstybėse narėse ir Sąjungoje, pvz., Centras, kad užkirstų kelią ir sustabdytų ligos plitimą;*

Pakeitimas 34**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 1 punktą**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

2 straipsnio 1 dalies 3 punktą

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3) skirtasis tinklas – bet koks konkretus informaciją apie ligas ir specialius sveikatos klausimus vienijantis tinklas, užtikrinantis valstybių narių kompetentingų koordinavimo įstaigų bendradarbiavimą;

3) skirtasis tinklas – bet koks konkretus informaciją apie ligas ir specialius sveikatos klausimus vienijantis tinklas, **remiamas ir koordinuojamas Centro ir skirtas** užtikrinanti valstybių narių kompetentingų koordinavimo įstaigų bendradarbiavimą;

Pakeitimas 35**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 1 punktą**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

2 straipsnio 1 dalies 4 a punktą (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

4a) *pagrindinė neužkrečiamoji liga – gyvybei kelianti pavojų ar lėtinė liga, kuri dažniausiai trunka ilgai ir kurią sukelia genetinių, fiziologinių, aplinkos ir elgesio veiksnių, tokių kaip širdies ir kraujagyslių ligos, vėžys, kvėpavimo takų ligos, diabetas ar psichinės ligos, kombinacija, ir kuria serga daug žmonių Sąjungoje;*

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 36

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 2 punktą

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

3 straipsnio 1 dalies 1 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Siekiant sustiprinti Sąjungos ir valstybių narių gebėjimą apsaugoti žmonių sveikatą vykdant žmonių užkrečiamųjų ligų ir **susijusių specifinių** sveikatos problemų, nustatytų Reglamento (ES) .../... [OL: įrašyti Reglamento dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai numerį [ISC/2020/12524]] 2 straipsnyje, prevenciją ir kontrolę, Centro kompetencijai priklauso nustatyti, įvertinti ir **pranešti** apie **dabartines** ir atsirandančias grėsmes žmonių sveikatai dėl užkrečiamųjų ligų ir **prireikus** teikti rekomendacijas **dėl reagavimo** Sąjungos ir nacionaliniu lygmenimis, **taip pat regionų lygmeniu.**

Pakeitimas

Siekiant sustiprinti Sąjungos ir valstybių narių gebėjimą apsaugoti žmonių sveikatą vykdant žmonių užkrečiamųjų ligų ir **atitinkamų pagrindinių neužkrečiamųjų ligų ir sveikatos problemų, įskaitant susijusias specifines sveikatos problemas,** nustatytų Reglamento (ES) .../... [OL: įrašyti Reglamento dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai numerį [ISC/2020/12524]] 2 straipsnyje, prevenciją ir kontrolę, Centro kompetencijai priklauso nustatyti, įvertinti, **pranešti, kai tinkama,** ir **užtikrinti, kad informacija** apie **esamas** ir atsirandančias grėsmes žmonių sveikatai dėl užkrečiamųjų ligų ir **atitinkamų pagrindinių neužkrečiamųjų ligų ir sveikatos problemų, būtų pateikiama lengvai prieinamu būdu bendradarbiaujant su kompetentingomis valstybių narių įstaigomis arba savo iniciatyva per specialų tinklą, taip pat** teikti rekomendacijas **ir paramą koordinuojant atsaką** Sąjungos ir nacionaliniu lygmenimis **bei, kai tinkama, tarpregioniniu ir regioniniu lygmenimis. Teikdamas tokias rekomendacijas Centras atsižvelgia į esamus nacionalinius krizių valdymo planus ir atitinkamas kiekvienos valstybės narės aplinkybes.**

Pakeitimas 37

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 2 punktą

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

3 straipsnio 1 dalies 2 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Kai kyla kiti nežinomos kilmės ligų protrūkiai, kurie gali plisti Sąjungoje arba pasiekti Sąjungos teritoriją, Centras veikia savo paties iniciatyva, kol nustatoma protrūkio priežastis. Jeigu protrūkis kyla tikrai ne dėl užkrečiamosios ligos, Centras veikia **tik** bendradarbiaudamas su **kompetentinga institucija tos institucijos** prašymu.

Pakeitimas

Kai kyla kiti nežinomos kilmės ligų protrūkiai, kurie gali plisti Sąjungoje arba pasiekti Sąjungos teritoriją, Centras veikia savo paties iniciatyva, kol nustatoma protrūkio priežastis. Jeigu protrūkis kyla tikrai ne dėl užkrečiamosios ligos, Centras veikia bendradarbiaudamas su **kompetentingomis institucijomis jų** prašymu **ir pateikia rizikos vertinimą.**

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 38**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 2 punktą**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

3 straipsnio 1 dalies 3 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Centras, vykdydamas savo užduotis, visada atsižvelgia į valstybių narių, Komisijos ir kitų Sąjungos institucijų ar tarnybų išpareigojimus, taip pat į visuomenės sveikatos priežiūros srityje veikiančių tarptautinių organizacijų išpareigojimus, kad užtikrintų veiksmų visapusiškumą, darnumą ir suderinamumą.

Pakeitimas

Centras, vykdydamas savo užduotis, visada atsižvelgia į valstybių narių, Komisijos ir kitų Sąjungos institucijų ar tarnybų išpareigojimus **ir kompetenciją**, taip pat į visuomenės sveikatos priežiūros srityje veikiančių tarptautinių organizacijų išpareigojimus, kad užtikrintų veiksmų **koordinavimą**, visapusiškumą, darnumą, **nuoseklumą** ir suderinamumą.

Pakeitimas 39**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 2 punktą**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

3 straipsnio 2 dalies įžanginė dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. Centras, atsižvelgdamas į savo finansinius pajėgumus ir įgaliojimus, atlieka šias užduotis:

Pakeitimas

2. Centras, atsižvelgdamas į savo įgaliojimus, atlieka šias užduotis:

Pakeitimas 40**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 2 punktą**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

3 straipsnio 2 dalies a punktas

Komisijos siūlomas tekstas

a) ieško, renka, lygina, vertina ir platina svarbius mokslinius ir techninius duomenis bei informaciją, atsižvelgdamas į naujausias technologijas;

Pakeitimas

a) ieško, renka, lygina, vertina ir platina svarbius mokslinius ir techninius duomenis bei informaciją, atsižvelgdamas į naujausias **prieinamas** technologijas, **įskaitant dirbtinį intelektą**;

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 41

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 2 punktą

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

3 straipsnio 2 dalies a a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

aa) *glaudžiai bendradarbiaudamas ir konsultuodamasis su valstybėmis narėmis parengia atitinkamus bendrus standartizuotų duomenų rinkimo procedūrų rodiklius, rizikos vertinimus, remiančius valstybių narių vykdomo užkrečiamųjų ligų valdymo konvergencijos didinimą;*

Pakeitimas 42

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 2 punktą

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

3 straipsnio 2 dalies a b punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

ab) *glaudžiai bendradarbiaudamas ir konsultuodamasis su valstybėmis narėmis nustato keitimosi informacija apie pagrindines neužkrečiamąsias ligas, nurodytas ha punkte, terminus ir procedūras bei tame punkte nurodytam poveikiui įvertinti būtinus rodiklius;*

Pakeitimas 43

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 2 punktą

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

3 straipsnio 2 dalies b punktas

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

b) teikia analizes, mokslines konsultacijas, nuomones ir paramą Sąjungos ir valstybių narių veiksams, susijusiems su tarpvalstybinio pobūdžio grėsmėmis sveikatai, įskaitant rizikos vertinimus, epidemiologinės informacijos analizę, epidemiologinį modeliavimą, numatymą ir prognozes, rekomendacijas dėl veiksmy, skirtų užkrečiamųjų ligų grėsmių ir kitų specifinių sveikatos problemų prevencijai ir kontrolei, *indėlių nustatant mokslinių tyrimų prioritetus, taip pat mokslinę ir techninę pagalbą, įskaitant mokymą ir kitą veiklą pagal savo įgaliojimus;*

b) teikia analizes, mokslines konsultacijas, nuomones, **gaires** ir paramą Sąjungos ir valstybių narių veiksams, susijusiems su tarpvalstybinio pobūdžio grėsmėmis sveikatai, įskaitant rizikos vertinimus, epidemiologinės informacijos analizę, epidemiologinį modeliavimą, numatymą ir prognozes, rekomendacijas dėl veiksmy, skirtų užkrečiamųjų ligų grėsmių ir kitų specifinių sveikatos problemų prevencijai ir kontrolei, *įskaitant galimą didelį poveikį pacientams, sergantiems pagrindinėmis neužkrečiamosiomis ligomis, ir indėlių nustatant mokslinių tyrimų prioritetus;*

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 44**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 2 punktą**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

3 straipsnio 2 dalies b a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

ba) nustato ir stebi pagrindinių neužkrečiamųjų ligų poveikį užkrečiamųjų ligų paplitimui, pavojingumui ir mirtingumui;

Pakeitimas 45**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 2 punktą**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

3 straipsnio 2 dalies c punktas

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

c) koordinuoja jo kompetencijai priklausančiose veiklos srityse veikiančių įstaigų Europos masto tinklus, įskaitant tuos, kurie sukurti vykdant Komisijos remiamą su visuomenės sveikata susijusią veiklą, taip pat skirtųjų tinklų veikimą;

c) koordinuoja jo kompetencijai priklausančiose veiklos srityse veikiančių įstaigų, **organizacijų ir ekspertų** Europos masto tinklus, įskaitant tuos, kurie sukurti vykdant Komisijos remiamą su visuomenės sveikata susijusią veiklą, taip pat skirtųjų tinklų veikimą, **kartu užtikrindamas visišką skaidrumo ir interesų konfliktų taisyklių laikymąsi;**

Pakeitimas 46**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 2 punktą**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

3 straipsnio 2 dalies d punktas

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

d) keičiasi informacija, profesinėmis žiniomis ir geriausia praktika;

d) keičiasi informacija, profesinėmis žiniomis ir geriausia praktika, **o taip pat teikia mokslinę ir techninę pagalbą, įskaitant mokymus;**

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 47

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 2 punktą

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

3 straipsnio 2 dalies e punktą

Komisijos siūlomas tekstas

- e) stebi sveikatos priežiūros sistemų pajėgumus, susijusius su užkrečiamųjų ligų grėsmių ir kitų specifinių sveikatos problemų valdymu;

Pakeitimas

- e) stebi sveikatos priežiūros sistemų pajėgumus, susijusius su užkrečiamųjų ligų grėsmių ir kitų specifinių sveikatos problemų valdymu, **remiantis šios dalies aa punkte nurodytais bendrais rodikliais ir Reglamento (ES).../... [SCBTH reglamento] 7 straipsnio 1 dalyje nustatytais elementais; Centras reguliariai rengia vizitus į valstybes nares, siekdamas vietoje įvertinti pirmoje šio punkto dalyje nurodytus jų sveikatos sistemų pajėgumus ir keistis informacija su kompetentingomis institucijomis sveikatos krizėms valdyti;**

Pakeitimas 48

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 2 punktą

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

3 straipsnio 2 dalies e a punktą (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- ea) kiekvienu konkrečiu atveju organizuoja patikrinimus vietoje valstybėse narėse, kad teiktų papildomą paramą ir stebėtų pažangą įgyvendinant ir vykdam šio reglamento 5b straipsnyje nustatytas pareigas, prireikus atsižvelgiant į Reglamento (ES).../... [SCBTH reglamentas] 5 straipsnio 5 dalyje nurodyto testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rezultatus; patikrinimo valstybėje narėje rezultatai pateikiami ataskaitoje Komisijai, Europos Parlamentui, Tarybai ir atitinkamoms Sąjungos agentūroms;

Pakeitimas 49

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 2 punktą

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

3 straipsnio 2 dalies e b punktą (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- eb) **remia nacionalinę reagavimo į pagrindines užkrečiamąsias ligas stebėseną, siekiant įvertinti pažangą kovojant su jomis visoje Sąjungoje;**

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 50**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 2 punktą**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

3 straipsnio 2 dalies f punktą

Komisijos siūlomas tekstas

f) palengvina veiksmų, finansuojamų pagal atitinkamas Sąjungos finansavimo programas ir priemones, įskaitant bendrų veiksmų įgyvendinimą, plėtotę ir įgyvendinimą;

Pakeitimas

f) palengvina veiksmų, finansuojamų pagal atitinkamas Sąjungos finansavimo programas ir priemones, įskaitant bendrų veiksmų įgyvendinimą **sveikatos srityje**, plėtotę ir įgyvendinimą;

Pakeitimas 51**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 2 punktą**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

3 straipsnio 2 dalies g punktą

Komisijos siūlomas tekstas

g) Komisijos ar Sveikatos saugumo komiteto (SSK) prašymu arba savo iniciatyva, **bendradarbiaudamas su atitinkamomis visuomenės grupėmis, pateikia gaires** dėl užkrečiamųjų ligų gydymo ir atvejų valdymo bei kitų visuomenės sveikatai svarbių specialių sveikatos klausimų;

Pakeitimas

g) Komisijos ar Sveikatos saugumo komiteto (SSK), **įsteigto pagal Reglamento (ES) .../... [SCBTH reglamentas] 4 straipsnį**, prašymu arba savo iniciatyva **pateikia gaires, rekomendacijas ir pasiūlymus dėl suderintų veiksmų** dėl užkrečiamųjų ligų **stebėsenos, priežiūros, diagnozavimo**, gydymo ir atvejų valdymo bei kitų visuomenės sveikatai svarbių specialių sveikatos klausimų, **pvz., pagrindinių neužkrečiamųjų ligų raidos tendencijų, be kita ko, bendradarbiaudamas su atitinkamomis su atitinkamomis organizacijomis, turinčiomis patirties ir žinių tų ligų ir sveikatos sutrikimų gydymo ir atvejų valdymo srityje, kartu vengiant bet kokio esamų gairių dubliavimo, išskyrus atvejus, kai tokias gaires būtina atnaujinti, jei atsiranda naujų mokslinių duomenų**;

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 52

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 2 punktą

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

3 straipsnio 2 dalies h punktas

Komisijos siūlomas tekstas

h) remia reagavimą į epidemijas ir protrūkius valstybėse narėse ir trečiojoje šalyse, papildydamas kitas Sąjungos reagavimo į ekstremaliąsias situacijas priemones, visų pirma Sąjungos civilinės saugos mechanizmą;

Pakeitimas

h) remia reagavimą į epidemijas ir protrūkius valstybėse narėse ir trečiojoje šalyse, papildydamas **ir glaudžiai koordinuodamas** kitas Sąjungos reagavimo į ekstremaliąsias situacijas priemones, visų pirma Sąjungos civilinės saugos mechanizmą, **teikiant rekomendacijas dėl medicininių atsakomųjų priemonių kaupimo, bendradarbiaujant su Europos vaistų agentūra (EMA) ir kitomis atitinkamomis Sąjungos agentūromis ir įstaigomis;**

Pakeitimas 53

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 2 punktą

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

3 straipsnio 2 dalies h a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

ha) renka informaciją savo esamoje infrastruktūroje apie pagrindines neužkrečiamąsias ligas, visų pirma tas, kurių vystymuisi ir gydymui labai didelę įtaką turi pandemijos, tokios kaip vėžys, diabetas ar psichinės ligos;

Pakeitimas 54

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 2 punktą

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

3 straipsnio 2 dalies j punktas

Komisijos siūlomas tekstas

j) Komisijos arba **Sveikatos saugumo komiteto (SSK) prašymu teikia** įrodymais pagrįstus pranešimus visuomenei apie užkrečiamąsias ligas, jų keliamą grėsmę sveikatai ir atitinkamas prevencijos bei kontrolės priemones.

Pakeitimas

j) Komisijos, **SSK prašymu** arba **savo iniciatyva teikia laiku, lengvai prieinamu būdu ir** įrodymais pagrįstus pranešimus visuomenei apie užkrečiamąsias ligas, jų keliamą grėsmę sveikatai, **jų galimą poveikį pacientams, sergantiems pagrindinėmis neužkrečiamosiomis ligomis,** ir atitinkamas prevencijos bei kontrolės priemones **visomis oficialiosiomis Sąjungos kalbomis;**

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 55**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 2 punktą**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

3 straipsnio 2 dalies j a punktą (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

ja) sukuria ir nuolat atnaujina viešai prieinamą duomenų bazę atitinkamais valstybių narių pateiktais duomenimis, kartu su jų pripažintomis nacionalinėmis kompetentingomis įstaigomis ir visuomenės sveikatos ekspertais, vykdančiais Centro užduotis;

Pakeitimas 56**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 2 punktą**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

3 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3. Centras, Komisija, atitinkamos Sąjungos institucijos ar tarnybos ir valstybės narės bendradarbiauja, kad vis veiksmingiau būtų derinamos atitinkamos veiklos kryptys.

3. Centras, Komisija, atitinkamos Sąjungos institucijos ar tarnybos ir valstybės narės, **visapusiškai** užtikrindamos **skaidrumą**, bendradarbiauja, kad vis veiksmingiau būtų derinamos atitinkamos veiklos kryptys.

Pakeitimas 57**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 3 punktą**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

4 straipsnio 1 dalies įžanginė dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Valstybės narės:

Valstybės narės užtikrina **koordinavimą ir bendradarbiavimą su Centru dėl visų 3 straipsnyje nurodytų kompetencijų ir užduočių iki:**

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 58

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 3 punktas

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

4 straipsnio 1 dalies a punktas

Komisijos siūlomas tekstas

- a) **laiku ir** pagal sutartas atvejų apibrėžtis, rodiklius, standartus, protokolus ir procedūras teikia Centrai duomenis apie užkrečiamųjų ligų ir kitų specifinių sveikatos problemų priežiūrą pagal Reglamento (ES) .../... [OL: įrašyti Reglamento dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai numerį [ISC/2020/12524]] 13 straipsnį, taip pat turimus mokslinius ir techninius duomenis bei informaciją, kurie svarbūs jo atliekamoms užduotims, įskaitant duomenis apie pasirengimą ir sveikatos priežiūros sistemų pajėgumus nustatyti užkrečiamųjų ligų protrūkius, užkirsti jiems kelią, į juos reaguoti ir po jų atsigausti;

Pakeitimas

- a) **reguliariai** pagal **sutartus terminus**, atvejų apibrėžtis, rodiklius, standartus, protokolus ir procedūras teikia Centrai duomenis apie užkrečiamųjų ligų ir kitų specifinių sveikatos problemų priežiūrą pagal Reglamento (ES) .../... [OL: įrašyti Reglamento dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai numerį [ISC/2020/12524]] 13 straipsnį, taip pat turimus mokslinius ir techninius duomenis bei informaciją, kurie svarbūs jo atliekamoms užduotims, įskaitant duomenis apie pasirengimą ir sveikatos priežiūros sistemų pajėgumus nustatyti užkrečiamųjų ligų protrūkius, užkirsti jiems kelią, į juos reaguoti ir po jų atsigausti;

Pakeitimas 59

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 3 punktas

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

4 straipsnio 1 dalies a a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- aa) **naudoja 3 straipsnio 2 dalyje nurodytus rodiklius, kad galėtų įvertinti sveikatos būklę savo šalyje, ir praneša apie tai Centrai, kad būtų galima palyginti duomenis;**

Pakeitimas 60

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 3 punktas

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

4 straipsnio 1 dalies b punktas

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- b) praneša Centrai apie bet kokias dideles tarpvalstybinio pobūdžio grėsmes sveikatai, kai tik jos nustatomos, per skubaus išpėjimo ir reagavimo sistemą (SIRS) ir nedelsiant praneša apie priemones, kurių imtasi, taip pat perduoda visą svarbią informaciją, kuri gali būti naudinga koordinuojant atsaką, kaip nurodyta Reglamento (ES) .../... [OL: įrašyti Reglamento dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai numerį [ISC/2020/12524]] 21 straipsnyje, **ir**

- b) praneša Centrai apie bet kokias dideles tarpvalstybinio pobūdžio grėsmes sveikatai, kai tik jos nustatomos, per skubaus išpėjimo ir reagavimo sistemą (SIRS) ir nedelsiant praneša apie priemones, kurių imtasi, taip pat perduoda visą svarbią informaciją, kuri gali būti naudinga koordinuojant atsaką, kaip nurodyta Reglamento (ES) .../... [OL: įrašyti Reglamento dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai numerį [ISC/2020/12524]] 21 straipsnyje.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 61**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 3 punktas**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

4 straipsnio 1 dalies c punktas

Komisijos siūlomas tekstas

- c) Centro kompetencijai priklausančioje srityje nurodo pripažintas kompetentingas institucijas **ir** visuomenės sveikatos ekspertus, **kurie** galėtų padėti Sąjungai reaguojant į grėsmes sveikatai, pavyzdžiui, vykdant misijas valstybėse narėse, siekiant teikti ekspertų konsultacijas, ir atliekant sričių tyrimus, kai nustatomi grupiniai ligos atvejai arba kyla jos protrūkis.

Pakeitimas

- c) Centro kompetencijai priklausančioje srityje nurodo pripažintas kompetentingas institucijas, visuomenės sveikatos ekspertus **ir organizacijas, kurios** galėtų padėti Sąjungai reaguojant į grėsmes sveikatai, pavyzdžiui, vykdant misijas valstybėse narėse, **tarpvalstybiniuose regionuose arba trečiosiose šalyse**, siekiant teikti ekspertų konsultacijas, ir atliekant sričių tyrimus, kai nustatomi grupiniai ligos atvejai arba kyla jos protrūkis.

Pakeitimas 62**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 3 punktas**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

4 straipsnio 1 dalies c a punktas (naujas)

*Komisijos siūlomas tekstas**Pakeitimas*

- ca) parengia nacionalinius parengties ir atsako veiksmų planus pagal Reglamento (ES).../... 6 straipsnį [Reglamentas dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai], laiku juos atnaujina, atsižvelgiant į Centro rekomendacijas, ir teikia ataskaitas dėl jų parengties ir atsako planavimo bei įgyvendinimo nacionaliniu lygmeniu pagal to Reglamento 7 straipsnį;*

Pakeitimas 63**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 3 punktas**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

4 straipsnio 1 dalies c b punktas (naujas)

*Komisijos siūlomas tekstas**Pakeitimas*

- cb) sudaro palankesnes sąlygas duomenų rinkimo skaitmenimui ir nacionalinių bei Sąjungos priežiūros sistemų duomenų perdavimo procesui, kartu užtikrinant finansines priemones, kad būtų laiku pateikta būtina informacija; bei*

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 64

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 3 punktą

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

4 straipsnio 1 dalies c c punktą (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

cc) *nedelsdamos praneša apie vėlavimą pateikti duomenis Centrai, kartu su paaiškinimu ir planuojama duomenų pateikimo data;*

Pakeitimas 65

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 4 punktą

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

5 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1. Centras, užtikrindamas koordinavimą ir teikdamas technines ir mokslines profesines žinias Komisijai ir valstybėms narėms bei valdydamas skirtuosius tinklus, remia valstybių narių pripažintų kompetentingų institucijų darbą veiklą tinkluose.

1. Centras, užtikrindamas koordinavimą ir nuolat teikdamas technines ir mokslines profesines žinias Komisijai ir valstybėms narėms bei valdydamas skirtuosius tinklus, remia **ir nuolat plėtoja** valstybių narių pripažintų kompetentingų institucijų darbą veiklą tinkluose.

Pakeitimas 66

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 4 punktą

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

5 straipsnio 2 dalies 1 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Centras užtikrina užkrečiamųjų ligų ir susijusių specifinių sveikatos problemų, nurodytų Reglamento (ES) .../... [OL: įrašyti Reglamento dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai numerį [ISC/2020/12524]] 2 straipsnio 1 dalies a punkto **i** ir **ii papunkčiuose**, integruotą epidemiologinės priežiūros tinklo veikimą.

Centras užtikrina užkrečiamųjų ligų ir specifinių sveikatos problemų, **pvz., nenuspėjamo pagrindinių neužkrečiamųjų ligų ar lėtinių ligų ir su sveikata susijusių pavojų, įskaitant susijusius su aplinkos grėsmėmis, nurodytus** Reglamento (ES) .../... [OL: įrašyti Reglamento dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai numerį [ISC/2020/12524]] 2 straipsnio 1 dalies a punkto **ii papunktyje**, padidėjimo, integruotą epidemiologinės priežiūros tinklo veikimą.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 67**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 4 punktas**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

5 straipsnio 2 dalies 2 pastraipos a punktas

Komisijos siūlomas tekstas

a) užtikrina **tolesnį** skaitmeninių platformų ir taikomųjų programų, kuriomis remiama epidemiologinė priežiūra Sąjungos lygmeniu, plėtojimą, remdamas valstybes nares techninėmis ir mokslinėmis rekomendacijomis sukurti integruotas priežiūros sistemas, kuriomis prireikus būtų galima užtikrinti tikralaikę priežiūrą, pasinaudojant esama ES kosmoso infrastruktūra ir paslaugomis;

Pakeitimas

a) užtikrina **nuolatinį** skaitmeninių platformų ir taikomųjų programų, **įskaitant pagal Reglamento (ES).../... [SCBTH reglamentas] 14 straipsnį sukurtą stebėjimo platformą, kūrimą**, kuriomis remiama epidemiologinė priežiūra Sąjungos lygmeniu, plėtojimą, remdamas valstybes nares techninėmis ir mokslinėmis rekomendacijomis sukurti integruotas priežiūros sistemas, kuriomis prireikus būtų galima užtikrinti tikralaikę priežiūrą **ir įrodyti duomenų rinkimo ir naudojimo būtinumą ir proporcingumą bei naudoti poveikio duomenų apsaugai vertinimą**, pasinaudojant esama ES skaitmenine kosmoso infrastruktūra ir paslaugomis, **siekiant supaprastinti keitimosi duomenimis procesą ir sumažinti administracinę našą Sąjungos ir valstybių narių lygmenimis; tos skaitmeninės platformos ir taikomosios programos įdiegiamos užtikrinant pritaikytą ir standartizuotą duomenų apsaugą pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1725 (*) 27 straipsnį, atsižvelgiant į dabartines naujausias technologijas;**

(*) 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39).

Pakeitimas 68**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 4 punktas**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

5 straipsnio 2 dalies 2 pastraipos b punktas

Komisijos siūlomas tekstas

b) užtikrina kokybę prižiūredamas ir vertindamas skirtųjų priežiūros tinklų vykdomą priežiūrą (įskaitant priežiūros standartų nustatymą ir duomenų išsamumo stebėseną), kad užtikrintų optimalų veikimą;

Pakeitimas

b) užtikrina kokybę prižiūredamas ir vertindamas skirtųjų priežiūros tinklų vykdomą priežiūrą (įskaitant priežiūros standartų nustatymą ir duomenų išsamumo stebėseną **bei vertinimo rodiklius**), kad užtikrintų optimalų veikimą;

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 69

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 4 punktą

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

5 straipsnio 2 dalies 2 pastraipos c punktas

Komisijos siūlomas tekstas

c) prižiūri duomenų bazę (-es), reikalingą (-as) epidemiologinei priežiūrai, koordinuoja veiksmus su kitų atitinkamų duomenų bazių valdytojais ir siekia suderinti duomenų rinkimo ir modeliavimo metodus;

Pakeitimas

c) prižiūri duomenų bazę (-es), reikalingą (-as) epidemiologinei priežiūrai, koordinuoja veiksmus su kitų atitinkamų duomenų bazių valdytojais ir siekia suderinti duomenų rinkimo ir modeliavimo metodus, **kad būtų galima parengti palyginamus Sąjungos masto duomenis, kurie būtų naudojami kaip pagrindas priimant sprendimus; atlikdamas tą vaidmenį, Centras kuo labiau mažina riziką, kuri gali kilti dėl netikslių, neišsamių ar dviprasmiškų duomenų perdavimo iš vienos duomenų bazės į kitą, taip pat nustato patikimas duomenų kokybės peržiūros procedūras;**

Pakeitimas 70

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 4 punktą

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

5 straipsnio 2 dalies 2 pastraipos c a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

ca) **renka ir analizuoja valstybių narių pateiktą informaciją apie pandemijų poveikį atitinkamų pagrindinių neužkrečiamųjų ligų priežastims ir gydymui;**

Pakeitimas 71

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 4 punktą

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

5 straipsnio 2 dalies 2 pastraipos d punktas

Komisijos siūlomas tekstas

d) perduoda duomenų analizės rezultatus Komisijai ir valstybėms narėms;

Pakeitimas

d) perduoda duomenų analizės rezultatus Komisijai ir valstybėms narėms **ir pasiūlo pranešimus visuomenei informuoti;**

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 72**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 4 punktą**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

5 straipsnio 2 dalies 2 pastraipos g punktas

Komisijos siūlomas tekstas

g) užtikrina skaitmeninių priežiūros platformų sąveikumą su skaitmenine infrastruktūra, kad sveikatos duomenys būtų naudojami sveikatos priežiūros, mokslinių tyrimų, politikos formavimo ir reguliavimo tikslais, taip pat siekiant integruoti šias platformas ir infrastruktūrą į Europos sveikatos duomenų erdvę, kaip reglamentuojama Sąjungos teisės aktais, ir pasinaudoti kitais atitinkamais duomenimis, pavyzdžiui, aplinkos veiksniais.

Pakeitimas

g) užtikrina skaitmeninių priežiūros platformų sąveikumą su skaitmenine infrastruktūra, kad sveikatos duomenys būtų naudojami sveikatos priežiūros, mokslinių tyrimų, politikos formavimo ir reguliavimo tikslais, **pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 (*) 9 straipsnio 2 dalies h ir i punktus, atlikęs duomenų apsaugos poveikio vertinimą ir sušvelninęs bet kokią riziką duomenų subjektų teisėms ir laisvėms**, taip pat siekiant integruoti šias platformas ir infrastruktūrą į Europos sveikatos duomenų erdvę, kaip reglamentuojama Sąjungos teisės aktais, ir pasinaudoti kitais atitinkamais duomenimis, pavyzdžiui, aplinkos veiksniais **arba reiškiniiais, galinčiais turėti didelį poveikį sveikatai Sąjungos arba tarpreregioniniu lygmeniu**.

(*) 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

Pakeitimas 73**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 4 punktą**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

5 straipsnio 3 punktas

Komisijos siūlomas tekstas

3. Centras pagal savo įgaliojimus remia Sveikatos saugumo komiteto, Tarybos ir kitų Sąjungos struktūrų darbą koordinuojant atsaką į dideles tarpvalstybinio pobūdžio grėsmes sveikatai.

Pakeitimas

3. Centras pagal savo įgaliojimus remia Sveikatos saugumo komiteto, Tarybos ir, **prireikus**, kitų Sąjungos struktūrų darbą koordinuojant atsaką į dideles tarpvalstybinio pobūdžio grėsmes sveikatai.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 74

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 4 punktas

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

5 straipsnio 4 dalies a punktas

Komisijos siūlomas tekstas

- a) stebi tam tikro laikotarpio užkrečiamųjų ligų tendencijas valstybėse narėse bei trečiojoje šalyse ir teikia ataskaitas, remdamasis sutartais rodikliais, kad būtų įvertinta esama padėtis ir sudarytos palankesnės sąlygos imtis tinkamų įrodymais pagrįstų veiksmų, be kita ko, nustatant suderinto valstybių narių duomenų rinkimo specifikacijas;

Pakeitimas

- a) stebi tam tikro laikotarpio užkrečiamųjų ligų tendencijas **ir jų sąsajas su pagrindinėmis neužkrečiamosiomis ligomis ir lėtinėmis ligomis bei pasekmes pacientams, sergantiems tokiomis minėtomis ligomis**, valstybėse narėse bei trečiojoje šalyse ir teikia ataskaitas, remdamasis sutartais rodikliais, kad būtų įvertinta esama padėtis ir sudarytos palankesnės sąlygos imtis tinkamų įrodymais pagrįstų veiksmų, be kita ko, nustatant suderinto valstybių narių duomenų rinkimo specifikacijas;

Pakeitimas 75

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 4 punktas

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

5 straipsnio 4 dalies d punktas

Komisijos siūlomas tekstas

- d) stebi ir vertina sveikatos priežiūros sistemų pajėgumus diagnozuoti konkrečias užkrečiamąsias ligas, užkirsti joms kelią ir jas gydyti, taip pat stebi ir vertina pacientų saugą;

Pakeitimas

- d) stebi ir vertina sveikatos priežiūros sistemų pajėgumus diagnozuoti konkrečias užkrečiamąsias ligas, užkirsti joms kelią ir jas gydyti, taip pat stebi ir vertina pacientų saugą **ir nacionalinių sveikatos sistemų atsparumą didelių grėsmių sveikatai protrūkių atveju, remiantis bendrais rodikliais ir apibrėžtimis**;

Pakeitimas 76

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 4 punktas

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

5 straipsnio 4 dalies f punktas

Komisijos siūlomas tekstas

- f) remdamasis duomenimis, pvz., susijusiais su ligų paplitimu, komplikacijomis, hospitalizavimu ir mirtingumu, prisideda prie užkrečiamųjų ligų naštos gyventojams vertinimo ir užtikrina, kad šie duomenys būtų suskirstyti pagal amžių, lytį ir negalią;

Pakeitimas

- f) remdamasis duomenimis, pvz., susijusiais su ligų paplitimu, komplikacijomis, hospitalizavimu ir mirtingumu, prisideda prie užkrečiamųjų ligų naštos gyventojams vertinimo ir užtikrina, kad šie duomenys būtų suskirstyti pagal amžių, lytį, negalią **ir pacientų gretutines ligas**;

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 77**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 4 punktą**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

5 straipsnio 4 dalies h punktas

Komisijos siūlomas tekstas

h) nustato ligų perdavimo rizikos veiksnius, pažeidžiamiausias grupes, įskaitant ligų paplitimo ir sunkumo ryšį su visuomenės **ir** aplinkos veiksniais, taip pat mokslinių tyrimų prioritetus ir poreikius.

Pakeitimas

h) nustato ligų perdavimo rizikos veiksnius, pažeidžiamiausias grupes, įskaitant ligų paplitimo ir sunkumo ryšį su visuomenės, aplinkos **ir klimato** veiksniais, taip pat mokslinių tyrimų prioritetus ir poreikius.

Pakeitimas 78**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 4 punktą**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

5 straipsnio 5 dalies 1 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Kiekviena valstybė narė paskiria kompetentingą koordinavimo įstaigą ir nacionalinį ryšių punktą bei operatyvinius kontaktinius centrus, kurie yra svarbūs visuomenės sveikatos funkcijoms, įskaitant epidemiologinę priežiūrą, taip pat įvairioms ligų grupėms ir atskiroms ligoms.

Pakeitimas

Kiekviena valstybė narė paskiria kompetentingą koordinavimo įstaigą ir nacionalinį ryšių punktą bei operatyvinius kontaktinius centrus, kurie yra svarbūs visuomenės sveikatos funkcijoms, įskaitant epidemiologinę priežiūrą, taip pat įvairioms ligų grupėms ir atskiroms ligoms. **Siekiant kuo labiau sumažinti išteklių ir pastangų dubliavimąsi, nacionaliniai centrai, kiek tai įmanoma, veikia kaip nacionaliniai Tarptautinių sveikatos priežiūros taisyklių ryšių punktai.**

Pakeitimas 79**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 4 punktą**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

5 straipsnio 5 dalies 3 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Nacionaliniai ryšių punktai ir operatyviniai kontaktiniai centrai, skirti su konkrečia liga susijusiai sąveikai, su Centru sudaro konkrečioms ligoms arba konkrečioms ligų grupėms skirtus tinklus, kurių užduotys apima nacionalinių priežiūros duomenų perdavimą Centru.

Pakeitimas

Nacionaliniai ryšių punktai ir operatyviniai kontaktiniai centrai, skirti su konkrečia liga susijusiai sąveikai, su Centru sudaro konkrečioms ligoms arba konkrečioms ligų grupėms skirtus tinklus, kurių užduotys apima nacionalinių priežiūros duomenų **ir pasiūlymų dėl užkrečiamųjų ligų prevencijos ir kontrolės perdavimą** Centru.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 80

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 4 punktą

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

5 straipsnio 6 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

6. Centras užtikrina Reglamento (ES) .../... [OL: įrašyti Reglamento dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai numerį [ISC/2020/12524]] 15 straipsnyje nurodytų ES etaloninių laboratorijų tinklo veikimą, siekiant diagnozuoti, nustatyti, įvardyti ir charakterizuoti infekcinių ligų sukėlėjus, kurie gali kelti grėsmę visuomenės sveikatai.

Pakeitimas

6. Centras užtikrina **ir koordinuoja** Reglamento (ES).../... [OL: įrašyti Reglamento dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai numerį [ISC/2020/12524]] 15 straipsnyje nurodytų ES etaloninių laboratorijų tinklo veikimą, siekiant diagnozuoti, nustatyti, įvardyti, **nustatyti genetinę seką** ir charakterizuoti infekcinių ligų sukėlėjus, kurie gali kelti grėsmę visuomenės sveikatai.

Pakeitimas 81

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 4 punktą

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

5 straipsnio 6 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

6a. Centras teikia techninę ir mokslinę pagalbą valstybėms narėms, kad būtų plėtojami jų aptikimo ir sekoskaitos pajėgumai, ypač padėdamas toms valstybėms narėms, kurios neturi pakankamų pajėgumų.

Pakeitimas 82

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 4 punktą

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

5 straipsnio 8 dalies 1 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Centras užtikrina valstybių narių tarnybų, remiančių transfuziją, transplantaciją ir dirbtinį apvaisinimą, tinklo veikimą, kad per seroepidemiologinius gyventojų tyrimus, įskaitant donorų poveikio ir atsparumo vertinimą, būtų galima nuolat ir greitai gauti seroepidemiologinius duomenis.

Pakeitimas

Centras užtikrina **ir koordinuoja** valstybių narių tarnybų, remiančių **iš žmogaus gautų medžiagų mikrobiologinę saugą, apimant** transfuziją, transplantaciją ir dirbtinį apvaisinimą, tinklo, **įsteigto pagal Reglamento (ES).../... [SCBTH reglamentas] 16 straipsnį**, veikimą, kad per seroepidemiologinius gyventojų tyrimus, įskaitant donorų poveikio ir atsparumo vertinimą, būtų galima nuolat ir greitai gauti seroepidemiologinius duomenis.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 83**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 4 punktą**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

5 straipsnio 8 dalies 2 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Pirmoje pastraipoje nurodytas tinklas remia Centrą, stebėdamas ligų protrūkius, susijusius su **medžiagomis, gautomis** iš žmogaus, ir jų **tiekimu** pacientams, ir rengdamas kraujo, audinių ir ląstelių saugumo bei kokybės gaires.

Pakeitimas

Pirmoje pastraipoje nurodytas tinklas remia Centrą, stebėdamas **užkrečiamųjų** ligų protrūkius, susijusius su **medžiagų, gautų** iš žmogaus, ir jų **tiekimu** pacientams **saugumu** ir **pakankamumu, bei** rengdamas kraujo, audinių ir ląstelių saugumo bei kokybės gaires.

Pakeitimas 84**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 pastraipos 5 punktą**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

5 a straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1. Centras padeda valstybėms narėms stiprinti užkrečiamųjų ligų prevencijos ir kontrolės **sistemas**.

Pakeitimas

1. Centras padeda valstybėms narėms stiprinti savo užkrečiamųjų ligų prevencijos ir kontrolės **pajėgumus ir gerinti bei sudaryti palankias sąlygas duomenų rinkimo procesui realiuoju laiku ir sąveikiai keičiantis duomenimis**.

Pakeitimas 85**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 5 punktą**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

5 a straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. Centras kuria užkrečiamųjų ligų prevencijos ir specialių klausimų, įskaitant ligas, nuo kurių apsaugo skiepai, atsparumą antimikrobinėms medžiagoms, švietimą sveikatos srityje, sveikatos raštingumą ir elgsenos pokyčius, sistemą.

Pakeitimas

2. Centras, **glaudžiai bendradarbiaudamas su valstybėmis narėmis, EMA ir kitomis atitinkamomis Sąjungos įstaigomis ir agentūromis, taip pat su tarptautinėmis organizacijomis**, kuria užkrečiamųjų ligų prevencijos ir specialių klausimų, įskaitant **socialinius ir ekonominius rizikos veiksnius**, ligas, nuo kurių apsaugo skiepai, atsparumą antimikrobinėms medžiagoms, **sveikatinimą**, švietimą sveikatos srityje, sveikatos raštingumą ir elgsenos pokyčius, sistemą.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 86

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 5 punktą

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

5a straipsnio 2 dalies 1 a pastraipa (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Igyvendindamas tą sistemą, jis sudaro palankias sąlygas nuolat konsultuotis su pilietinės visuomenės ir pramonės atstovais, ypač su mokslinėmis įstaigomis, dėl savo veiklos, kuria siekiama užkirsti kelią užkrečiamosioms ligoms, kovoti su klaidinga informacija dėl skiepavimo, dėl kurios kyla abejonių dėl skiepų, kurti prevencines priemones ir gydymą, taip pat dėl informacinių kampanijų, susijusių su sąsajomis tarp ligų sričių ir rizikos pagrindinėmis neužkrečiamosiomis ligomis sergantiems pacientams.

Pakeitimas 87

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 5 punktą

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

5 a straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3. Centras vertina ir stebi užkrečiamųjų ligų prevencijos ir kontrolės programas, siekdamas pagrįsti rekomendacijas stiprinti ir tobulinti šias programas nacionaliniu ir Sąjungos, o prireikus ir tarptautiniu, lygmenimis.

3. Centras *paprčiau gali pateikti užkrečiamųjų ligų prevencijos ir kontrolės programų kūrimo gaires* ir vertina ir stebi užkrečiamųjų ligų prevencijos ir kontrolės programas, siekdamas pagrįsti rekomendacijas, *koordinuoti* stiprinti ir tobulinti šias programas nacionaliniu, *tarpregioniniu* ir Sąjungos, o prireikus ir tarptautiniu, lygmenimis.

Pakeitimas 88

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 5 punktą

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

5a straipsnio 3 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3a. Centras *sukuria platformą, kuria siekiama stebėti valstybių narių vykdomą skiepavimo lygį, atsižvelgdamas į skiepavimo sistemų ypatumus nacionaliniu ir regioniniu lygiu.*

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 89**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 6 punktą**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

5b straipsnio 1 dalies 1 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Centras, bendradarbiaudamas su atitinkamomis Sąjungos institucijomis, tarnybomis ir tarptautinėmis organizacijomis, teikia valstybėms narėms ir Komisijai mokslines ir technines profesines žinias pagal atitinkamus su Komisija sudarytus bendradarbiavimo susitarimus parengties ir atsako planavimo srityje.

Pakeitimas

Centras, bendradarbiaudamas su atitinkamomis Sąjungos institucijomis, tarnybomis ir tarptautinėmis organizacijomis **ir pilietinės visuomenės atstovais**, teikia valstybėms narėms ir Komisijai **rekomendacijas ir** mokslines ir technines profesines žinias pagal atitinkamus su Komisija sudarytus bendradarbiavimo susitarimus parengties ir atsako planavimo srityje.

Pakeitimas 90**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 6 punktą**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

5b straipsnio 1 dalies 2 pastraipos c punktas

Komisijos siūlomas tekstas

c) **sudaro palankesnes sąlygas** atlikti valstybių narių parengties ir atsako planavimo **įsivertinimus ir išorės vertinimą**, taip pat prisideda prie parengties ir atsako planavimo ataskaitų teikimo ir audito pagal Reglamento (ES) .../... [OL: įrašyti Reglamento dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai numerį [ISC/2020/12524]] 7 ir 8 straipsnius;

Pakeitimas

c) **įvertina** valstybių narių parengties ir atsako planavimo įsivertinimus, taip pat prisideda prie parengties ir atsako planavimo ataskaitų teikimo ir audito pagal Reglamento (ES) .../... [OL: įrašyti Reglamento dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai numerį [ISC/2020/12524]] 7 ir 8 straipsnius. **Centras nusiunčia savo vertinimą kartu su rekomendacijomis valstybei narei ir jį paskelbia viešai;**

Pakeitimas 91**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 6 punktą**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

5b straipsnio 1 dalies 2 pastraipos e punktas

Komisijos siūlomas tekstas

e) rengia pratybas, įgyvendinamų ir įgyvendintų veiksmų apžvalgas ir organizuoja pajėgumų stiprinimo veiklą nustatytiems parengties pajėgumų ir gebėjimų trūkumams šalinti;

Pakeitimas

e) rengia pratybas, **testavimus nepalankiausiomis sąlygomis**, įgyvendinamų ir įgyvendintų veiksmų apžvalgas ir organizuoja pajėgumų stiprinimo veiklą nustatytiems parengties pajėgumų ir gebėjimų trūkumams šalinti;

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 92

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 6 punktą

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

5b straipsnio 1 dalies 2 pastraipos f punktas

Komisijos siūlomas tekstas

f) plėtoja specialią pasirengimo veiklą, susijusią su ligomis, nuo kurių apsaugo skiepai, atsparumu antimikrobinėms medžiagoms, laboratoriniais pajėgumais ir biologiniu saugumu, atsižvelgiant į Komisijos prioritetus ir remiantis nustatytais trūkumais;

Pakeitimas

f) **šalia kitų veiklų**, plėtoja specialią pasirengimo veiklą, susijusią su ligomis, nuo kurių apsaugo skiepai, atsparumu antimikrobinėms medžiagoms, laboratoriniais pajėgumais ir biologiniu saugumu, atsižvelgiant į Komisijos prioritetus ir remiantis nustatytais trūkumais;

Pakeitimas 93

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 6 punktą

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

5b straipsnio 1 dalies 2 pastraipos h punktas

Komisijos siūlomas tekstas

h) plėtoja tikslią veiklą, susijusią su pažeidžiamomis grupėmis ir bendruomenės pasirengimu;

Pakeitimas

h) plėtoja tikslią veiklą, susijusią su pažeidžiamomis grupėmis ir bendruomenės pasirengimu, **visų pirma atsižvelgdamas į riziką, susijusią su pagrindinių neužkrečiamųjų ligų priežastimis ir gydymu;**

Pakeitimas 94

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 6 punktą

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

5b straipsnio 1 dalies 2 pastraipos i punktas

Komisijos siūlomas tekstas

i) vertina sveikatos priežiūros sistemų pajėgumus nustatyti užkrečiamųjų ligų protrūkius, užkirsti jiems kelią, į juos reaguoti ir po jų atsigauti, nustato trūkumus ir teikia rekomendacijas dėl sveikatos priežiūros sistemų stiprinimo, kurios prireikus turi būti įgyvendinamos padedant Sąjungai;

Pakeitimas

i) remdamasis **bendrais rodikliais**, vertina sveikatos priežiūros sistemų pajėgumus nustatyti užkrečiamųjų ligų protrūkius **ir susijusias sveikatos grėsmės**, užkirsti joms kelią, į jas reaguoti ir po jų atsigauti, nustato trūkumus ir teikia rekomendacijas dėl sveikatos priežiūros sistemų stiprinimo, **ypač minimalaus testavimo pajėgumų atžvilgiu**, kurios prireikus turi būti įgyvendinamos padedant Sąjungai; **Centras nusiunčia savo vertinimą kartu su rekomendacijomis valstybei narei ir jį paskelbia viešai;**

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 95**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 7 punkto a papunktis**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

6 straipsnio 1 a dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1a. Centras Komisijos prašymu teikia konkrečias užkrečiamųjų ligų grėsmių prevencijos ir kontrolės veiksmų analizes ir rekomendacijas.

Pakeitimas

1a. Centras Komisijos prašymu teikia konkrečias užkrečiamųjų ligų **ir kitų tarpvalstybinių grėsmių sveikatai** prevencijos ir kontrolės veiksmų analizes ir rekomendacijas.

Pakeitimas 96**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 7 punkto b papunktis**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

6 straipsnio 3 dalies 1 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Centras gali skatinti arba inicijuoti jo užduotims įgyvendinti būtinas mokslines studijas, taikomąsias mokslines studijas ir projektus dėl jo veiklos pagrįstumo analizės, plėtros ir pasirengimo jai. Centras vengia Komisijos, valstybių narių **ir** Sąjungos tyrimo ir sveikatos programų dubliavimo ir **prireikus** užtikrina visuomenės sveikatos ir mokslinių tyrimų sektoriaus ryšį.

Pakeitimas

Centras gali skatinti arba inicijuoti jo užduotims įgyvendinti būtinas mokslines studijas, taikomąsias mokslines studijas ir projektus dėl jo veiklos pagrįstumo analizės, plėtros ir pasirengimo jai. Centras vengia Komisijos, valstybių narių, Sąjungos **ir PSO** tyrimo ir sveikatos programų dubliavimo ir **prireikus** užtikrina visuomenės sveikatos ir mokslinių tyrimų sektoriaus ryšį, **skatindamas konsultacijas ir bendradarbiavimą su visuomenės sveikatos ekspertais.**

Pakeitimas 97**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 7 punkto b papunktis**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

6 straipsnio 3 dalies 2 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Kad būtų galima atlikti pirmoje pastraipoje nurodytas studijas, Centras turi turėti prieigą prie sveikatos duomenų, kurie prieinami arba kuriais keičiamasi naudojantis skaitmenine infrastruktūra ir taikomosiomis programomis, laikantis duomenų apsaugos taisyklių, kad sveikatos duomenys galėtų būti naudojami sveikatos priežiūros, mokslinių tyrimų, politikos formavimo ir reguliavimo tikslais. Atlikdamas pirmoje pastraipoje nurodytas studijas, Centras taip pat naudojami kitais svarbiais duomenimis, pvz., apie aplinkos bei socialinius ir ekonominius veiksnius.

Pakeitimas

Kad būtų galima atlikti pirmoje pastraipoje nurodytas studijas, Centras turi turėti prieigą prie sveikatos duomenų, kurie prieinami arba kuriais keičiamasi naudojantis skaitmenine infrastruktūra ir taikomosiomis programomis, laikantis duomenų apsaugos taisyklių, kad sveikatos duomenys galėtų būti naudojami **tik** sveikatos priežiūros, **sveikatos** mokslinių tyrimų, politikos formavimo ir reguliavimo tikslais **sveikatos srityje**. Atlikdamas pirmoje pastraipoje nurodytas studijas, Centras taip pat naudojami kitais svarbiais duomenimis, pvz., apie aplinkos bei socialinius ir ekonominius veiksnius, **įrodžius šių duomenų naudojimo būtinumą ir proporcingumą.**

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 98

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 7 punkto b papunktis

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

6 straipsnio 3 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3a. Centras gali naudotis savo ištekliais ir etaloninėmis laboratorijomis, kad galėtų atlikti tyrimus vietoje, rinkti duomenis ir juos analizuoti, kad padėtų atitinkamoms nacionalinėms įstaigoms rinkti patikimus duomenis.

Pakeitimas 99

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 7 punkto c papunktis

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

6 straipsnio 4 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

4. Centras konsultuoja Komisiją ir kitas Sąjungos institucijas ar tarnybas tyrimo ir visuomenės sveikatos studijų planavimo ir prioritetų nustatymo klausimais.

4. Centras konsultuoja Komisiją, **SSK** ir kitas **susijusias** Sąjungos institucijas ar tarnybas tyrimo ir visuomenės sveikatos studijų planavimo ir prioritetų nustatymo klausimais.

Pakeitimas 100

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 8 punktas

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

7 straipsnio 1 dalies c punktas

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

c) gavus Komisijos prašymą; **ir**

c) Komisijos **ar EMA** prašymu;

Pakeitimas 101

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 8 punktas

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

7 straipsnio 1 dalies c a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

ca) Sveikatos saugumo komiteto (SSK) prašymu; ir

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 102**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 8 punktą**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

7 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. Kartu su 1 dalyje nurodytais prašymais pateikti mokslinę nuomonę išsamiai paaiškinamas spręstinas mokslinis klausimas ir nurodoma jo svarba Sąjungai, taip pat pateikiama pakankama pagalbiniė informacija.

Pakeitimas

2. Kartu su 1 dalyje nurodytais prašymais pateikti mokslinę nuomonę išsamiai paaiškinamas spręstinas mokslinis klausimas ir nurodoma jo svarba Sąjungai bei **būtinybę veikti, o** taip pat pateikiama pakankama pagalbiniė informacija.

Pakeitimas 103**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 8 punktą**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

7 straipsnio 4 punktą

Komisijos siūlomas tekstas

4. Kai skirtingi prašymai pateikiami tuo pačiu klausimu arba kai prašymas pateikiamas nesilaikant 2 dalyje nustatytos tvarkos, Centras, pasikonsultavęs su prašymą pateikusia institucija arba valstybe nare, gali atsisakyti pateikti mokslinę nuomonę arba pasiūlyti pataisyti prašymą. Jei prašymas atmetamas, prašymą pateikusiai institucijai arba valstybei narei nurodomos prašymo atmetimo priežastys.

Pakeitimas

4. Kai skirtingi prašymai pateikiami tuo pačiu klausimu arba kai prašymas pateikiamas nesilaikant 2 dalyje nustatytos tvarkos, Centras, pasikonsultavęs su prašymą pateikusia institucija, **agentūra** arba valstybe nare, gali atsisakyti pateikti mokslinę nuomonę arba pasiūlyti pataisyti prašymą. Jei prašymas atmetamas, prašymą pateikusiai institucijai, **agentūrai** arba valstybei narei nurodomos prašymo atmetimo priežastys.

Pakeitimas 104**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 8 punktą**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

7 straipsnio 5 punktą

Komisijos siūlomas tekstas

5. Kai Centras jau pateikė mokslinę nuomonę prašyme nurodyta konkrečia tema ir padaro išvadą, kad nėra mokslinio pagrindo, kuris pateisintų pakartotinį klausimo nagrinėjimą, šią išvadą grindžianti informacija perduodama prašymą pateikusiai institucijai arba valstybei narei.

Pakeitimas

5. Kai Centras jau pateikė mokslinę nuomonę prašyme nurodyta konkrečia tema ir padaro išvadą, kad nėra mokslinio pagrindo, kuris pateisintų pakartotinį klausimo nagrinėjimą, šią išvadą grindžianti informacija perduodama prašymą pateikusiai institucijai, **agentūrai** arba valstybei narei.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 105

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 9 punktą

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

8 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1. Centras padeda Komisijai valdydamas skubaus įspėjimo ir reagavimo sistemą (SĪRS) ir užtikrindamas gebėjimą koordinuotai reaguoti kartu su valstybėmis narėmis.

Pakeitimas

1. Centras padeda Komisijai valdydamas skubaus įspėjimo ir reagavimo sistemą (SĪRS), **numatytą Reglamento (ES).../... [SCBTH reglamentas] 18 straipsnyje** ir užtikrindamas gebėjimą koordinuotai **ir laiku** reaguoti kartu su valstybėmis narėmis.

Pakeitimas 106

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 9 punktą

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

8 straipsnio 2 dalies b punktą

Komisijos siūlomas tekstas

b) teikia informaciją, profesines žinias, konsultacijas ir rizikos vertinimą valstybėms narėms ir Komisijai ir

Pakeitimas

b) teikia informaciją, profesines žinias, konsultacijas, **mokymus** ir rizikos vertinimą valstybėms narėms ir Komisijai ir

Pakeitimas 107

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 9 punktą

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

8 straipsnio 2 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

2a. Centras bendradarbiauja su Komisija, SSK ir valstybėmis narėmis, kad pagerintų svarbių duomenų teikimą per SĪRS, siekdamas suskaitmeninti šį procesą ir integruoti jį į nacionalines priežiūros sistemas.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 108**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 9 punktą**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

8 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

3. Centras bendradarbiauja su Komisija ir Sveikatos saugumo komitetu SĮRS atnaujinimų klausimais, įskaitant šiuolaikinių technologijų, pvz., skaitmeninių mobiliųjų programų, dirbtinio intelekto modelių ar kitų automatizuoto sąlytį turėjusių asmenų išaiškinimo technologijų, naudojimą, remdamasis valstybių narių sukurtomis sąlytį turėjusių asmenų išaiškinimo technologijomis ir nustatydamas SĮRS funkcinius reikalavimus.

Pakeitimas

3. Centras bendradarbiauja su Komisija ir Sveikatos saugumo komitetu SĮRS **nuolatinių** atnaujinimų klausimais, įskaitant šiuolaikinių technologijų, pvz., skaitmeninių mobiliųjų programų, dirbtinio intelekto **ir kompiuterinio modeliavimo bei simuliacijos** modelių ar kitų automatizuoto sąlytį turėjusių asmenų išaiškinimo technologijų, naudojimą, remdamasis valstybių narių sukurtomis sąlytį turėjusių asmenų išaiškinimo technologijomis. **Tos technologijos naudojamos tik kovos su pandemijomis tikslu, jei įrodoma, kad jos yra tinkamos, būtinos ir proporcingos, visapusiškai laikantis Reglamento (ES) 2016/679 ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/58/EB (*), ir nustatydamas SĮRS funkcinių reikalavimų apibrėžimą.**

(*) 2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje (Direktyva dėl privatumo ir elektroninių ryšių) (OL L 201, 2002 7 31, p. 37).

Pakeitimas 109**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 9 punktą**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

8 straipsnio 5 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

5. Centras, kaip duomenų tvarkytojas, yra atsakingas už asmens duomenų tvarkymo operacijų, atliekamų SĮRS, saugumą ir konfidencialumą, taip pat už sąlytį turėjusių asmenų išaiškinimo taikomųjų programų sąveikumą, laikantis **Europos Parlamento ir Tarybos** reglamento (ES) 2018/1725 (*) 33 straipsnyje, **34 straipsnio 2 dalyje** ir 36 straipsnyje nustatytų įpareigojimų.

Pakeitimas

5. Centras yra atsakingas už asmens duomenų tvarkymo operacijų, atliekamų SĮRS, saugumą ir konfidencialumą, taip pat už sąlytį turėjusių asmenų išaiškinimo taikomųjų programų sąveikumą, laikantis Reglamento (ES) 2018/1725 33 straipsnyje ir 36 straipsnyje nustatytų įpareigojimų.

(*) 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39).

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 110

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 10 punktą

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

8a straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1. Centras laiku pateikia **skubius** rizikos vertinimus pagal Reglamento (ES) .../... [OL: įrašyti Reglamento dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai numerį [ISC/2020/12524]] 20 straipsnį, jei kyla grėsmė, nurodyta to reglamento 2 straipsnio 1 dalies a **punkto i ir ii papunkčiuose**, įskaitant grėsmę iš žmogaus gautoms medžiagoms, tokioms kaip kraujas, organai, audiniai ir ląstelės, kurias gali paveikti užkrečiamosios ligos, arba to reglamento 2 straipsnio 1 dalies d punkte nurodyta grėsmė.

Pakeitimas

1. Centras laiku pateikia rizikos vertinimus pagal Reglamento (ES).../... [OL: įrašyti Reglamento dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai numerį [ISC/2020/12524]] 20 straipsnį, jei kyla grėsmė, nurodyta to reglamento 2 straipsnio 1 dalies a **punkte**, įskaitant grėsmę iš žmogaus gautoms medžiagoms, tokioms kaip kraujas, organai, audiniai ir ląstelės, kurias gali paveikti užkrečiamosios ligos, arba to reglamento 2 straipsnio 1 dalies d punkte nurodyta grėsmė.

Pakeitimas 111

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 10 punktą

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

8a straipsnio 1 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1a. Siekiant surinkti reikiamą informaciją, 1 dalyje nurodyti rizikos vertinimai atliekami laiku ir kuo skubiau.

Pakeitimas 112

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 10 punktą

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

8a straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. Rizikos **vertinime**, kaip koordinavimo Sveikatos saugumo komitete pagrindas, pateikiamos bendrosios ir tikslinės rekomendacijos dėl reagavimo.

Pakeitimas

2. Rizikos **vertinimuose, minimuose 1 dalyje**, kaip koordinavimo Sveikatos saugumo komitete pagrindas, pateikiamos, **kai tai įmanoma**, bendrosios ir tikslinės rekomendacijos dėl reagavimo, **įskaitant (bet tuo neapsiribojant):**

a) sveikatos krizės raidos ir pavojaus sveikatai prognozę;

b) vaistų, vakcinų, medicinos įrangos, apsaugos priemonių ir ligoninių pajėgumų poreikio prognozę, įskaitant pagal Sąjungos civilinės saugos mechanizmą;

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- c) *pažeidžiamų visuomenės grupių, tokių kaip pacientai, kenčiantys nuo lėtinių ligų, pacientai, sergantys pagrindinėmis neužkrečiamosiomis ligomis, pagyvenę žmonės, vaikai, nėščios moterys ir profesijos, kuriose yra didelė infekcijos ar perdavimo rizika, įskaitant specifinius vaistų poreikius ir ligoninės pajėgumus pažeidžiamoms grupėms, nustatymą;*
- d) *galimų apsaugos priemonių nustatymą ir jų veiksmingumo įvertinimą;*
- e) *galimo poreikio aktyvuoti ES sveikatos darbo grupę įvertinimą.*

Pakeitimas 113**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 10 punktą**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

8a straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3. Kaip nurodyta 1 dalyje, Centras koordinuoja skubių rizikos vertinimų rengimą, **prireikus** įtraukdamas valstybių narių ekspertus ir atitinkamas tarnybas.

3. Kaip nurodyta 1 dalyje, Centras koordinuoja skubių rizikos vertinimų rengimą, įtraukdamas valstybių narių ekspertus ir atitinkamas tarnybas **bei organizacijas**.

Pakeitimas 114**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 10 punktą**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

8a straipsnio 4 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

4a. Centras bendradarbiauja su valstybėmis narėmis, siekdamas pagerinti jų rizikos vertinimo gebėjimus.

Pakeitimas 115**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 11 punktą**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

8b straipsnio 1 dalies a punktas

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

a) nacionaliniu atsaku į didelę tarpvalstybinio pobūdžio grėsmę sveikatai;

a) nacionaliniu **ar tarpregioniniu** atsaku į didelę tarpvalstybinio pobūdžio grėsmę sveikatai;

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 116

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 11 punktą

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

8b straipsnio 1 dalies b punktas

Komisijos siūlomas tekstas

b) valstybėms narėms skirtomis **gairėmis** dėl didelės tarpvalstybinio pobūdžio grėsmės sveikatai prevencijos ir kontrolės.

Pakeitimas

b) valstybėms narėms skirtomis **bendromis gairėmis** dėl didelės tarpvalstybinio pobūdžio grėsmės sveikatai prevencijos, **valdymo** ir kontrolės;

Pakeitimas 117

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 11 punktą

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

8b straipsnio 1 dalies b a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

ba) ES sveikatos darbo grupės dislokavimas.

Pakeitimas 118

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 11 punktą

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

8 b straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. Centras remia Sąjungos **koordinuotą** atsaką **valstybės narės, Tarybos, Komisijos, Sąjungos institucijų ar tarnybų prašymu.**

Pakeitimas

2. Centras remia koordinuotą Sąjungos atsaką **pagal Reglamento (ES).../... [SCBTH reglamentas] 21 straipsnį.**

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 119**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 12 punkto a papunktis**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

9 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. Komisija, valstybės narės, trečiosios šalys, visų pirma ES šalys partnerės, ir tarptautinės organizacijos (ypač PSO) gali prašyti Centro pateikti mokslinę ir techninę pagalbą bet kurioje jo kompetencijai priklausančioje srityje. Ši pagalba gali apimti ir paramą Komisijai ir valstybėms narėms plėtojant technines gaires dėl geros praktikos ir apsaugos priemonių, kurių imamasi reaguojant į grėsmes žmonių sveikatai, šiuo tikslu teikiama ekspertų pagalba, sutelkiamos ir koordinuojamos tyrimo komandos. Centras teikia mokslines ir technines profesines žinias ir pagalbą pagal savo finansinį pajėgumą ir įgaliojimus ir atsižvelgdamas į atitinkamus su Komisija sudarytus bendradarbiavimo susitarimus.

Pakeitimas

2. Komisija, valstybės narės, trečiosios šalys, visų pirma ES šalys partnerės, ir tarptautinės organizacijos (ypač PSO) gali prašyti Centro pateikti mokslinę ir techninę pagalbą bet kurioje jo kompetencijai priklausančioje srityje. Ši pagalba gali apimti ir paramą Komisijai ir valstybėms narėms plėtojant technines gaires dėl geros praktikos ir apsaugos priemonių, kurių imamasi reaguojant į grėsmes žmonių sveikatai, šiuo tikslu teikiama ekspertų pagalba, sutelkiamos ir koordinuojamos tyrimo komandos **bei vertinamas reagavimo priemonių veiksmingumas**. Centras teikia mokslines ir technines profesines žinias ir pagalbą pagal savo finansinį pajėgumą ir įgaliojimus ir atsižvelgdamas į atitinkamus su Komisija sudarytus bendradarbiavimo susitarimus.

Pakeitimas 120**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 12 punkto c papunktis**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

9 straipsnio 6 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

6. Centras atitinkamai remia ir koordinuoja mokymo programas, ypač epidemiologinės priežiūros ir srities tyrimų, pasirengimo ir prevencijos, **taip pat** visuomenės sveikatos mokslinių tyrimų srityse.

Pakeitimas

6. Centras atitinkamai remia ir koordinuoja mokymo programas, ypač epidemiologinės priežiūros ir srities tyrimų, pasirengimo ir prevencijos, **reagavimo į visuomenės sveikatos krizes**, visuomenės sveikatos mokslinių tyrimų **ir pranešimo apie riziką** srityse. **Tose programose atsižvelgiama į poreikį atnaujinti mokymus ir laikomasi proporcingumo principo bei valstybių narių mokymo poreikių.**

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 121

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 13 punkto a papunktis

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

11 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1. Centras koordinuoja duomenų rinkimą, tvirtinimą, analizę ir duomenų platinimą Sąjungos lygiu.

Pakeitimas

1. Centras koordinuoja duomenis, **standartizavimą**, rinkimą, tvirtinimą, analizę ir duomenų platinimą Sąjungos lygiu.

Pakeitimas 122

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 13 punkto b papunktis

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

11 straipsnio 1 a dalies a punktas

Komisijos siūlomas tekstas

a) užkrečiamųjų ligų ir susijusių specifinių sveikatos problemų, nurodytų Reglamento (ES) .../... [OL: įrašyti Reglamento dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai numerį [ISC/2020/12524]] 2 straipsnio 1 dalies a punkto **i ir ii papunkčiuose**, epidemiologine priežiūra;

Pakeitimas

a) užkrečiamųjų ligų, **kitų grėsmių sveikatai, pvz., pagrindinių neužkrečiamųjų ligų** padidėjimo, ir susijusių specifinių sveikatos problemų, nurodytų Reglamento (ES) .../... [OL: įrašyti Reglamento dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai numerį [ISC/2020/12524]] 2 straipsnio 1 dalies a punkto ii **papunktyje**, epidemiologine priežiūra;

Pakeitimas 123

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 13 punkto b papunktis

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

11 straipsnio 1 a dalies b punktas

Komisijos siūlomas tekstas

b) epideminių situacijų pokyčiais, įskaitant modeliavimą, numatymą ir scenarijų rengimą;

Pakeitimas

b) epideminių situacijų pokyčiais, įskaitant modeliavimą, numatymą ir scenarijų rengimą, **pažeidžiamų grupių vertinimą ir konkrečios vaistų, įrangos ir ligoninių pajėgumų paklausos prognozę**;

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 124**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 13 punkto b papunktis**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

11 straipsnio 1a dalies e a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

ea) Centro rekomendacijų dėl valstybių narių atsakomųjų priemonių įgyvendinimu ir rezultatais;

Pakeitimas 125**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 13 punkto c papunktis**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

11 straipsnio 2 dalies c punktas

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

c) artimai bendradarbiauja su duomenų rinkimo srityje Sąjungoje dirbančių organizacijų kompetentingomis institucijomis, trečiosiomis šalimis, PSO **ir** kitomis tarptautinėmis organizacijomis bei

c) artimai bendradarbiauja su duomenų rinkimo srityje Sąjungoje dirbančių organizacijų kompetentingomis institucijomis **ir atitinkamais partneriais**, trečiosiomis šalimis, PSO, kitomis tarptautinėmis organizacijomis **bei mokslininkų bendruomene, kartu užtikrinant, kad naudojamos patikimos apsaugos priemonės, susijusios su skaidrumu ir atskaitomybe**; bei

Pakeitimas 126**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 13 punkto c papunktis**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

11 straipsnio 2 dalies d punktas

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

d) pagal duomenų apsaugos taisykles rengia sprendimus, kaip pasiekti atitinkamus sveikatos duomenis, **kurie** būtų prieinami arba kuriais būtų keičiamasi naudojantis skaitmenine infrastruktūra, kad sveikatos duomenys galėtų būti naudojami sveikatos priežiūros, mokslinių tyrimų, politikos formavimo ir reguliavimo tikslais; suteikia ir palengvina kontroliuojamą prieigą prie sveikatos duomenų, kad būtų remiami visuomenės sveikatos moksliniai tyrimai.

d) pagal duomenų apsaugos taisykles rengia sprendimus, kaip pasiekti atitinkamus sveikatos duomenis, **įskaitant anoniminius ir pseudoniminius duomenis, kur tokie duomenys** būtų prieinami arba kuriais būtų keičiamasi naudojantis skaitmenine infrastruktūra, kad sveikatos duomenys galėtų būti naudojami **tik** sveikatos priežiūros, **sveikatos** mokslinių tyrimų, politikos formavimo ir reguliavimo **sveikatos srityje** tikslais; suteikia ir palengvina kontroliuojamą prieigą prie sveikatos duomenų, kad būtų remiami visuomenės sveikatos moksliniai tyrimai.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 127

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 pastraipos 13 punkto d papunktis

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

11 straipsnio 4 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

4. Neatidėliotinais atvejais, susijusiais su didelės tarpvalstybinio pobūdžio grėsmės sveikatai sunkumu ar naujumu arba jos plitimo tarp valstybių narių spartumu, **Europos vaistų agentūros** prašymu Centras objektyviu, patikimu ir lengvai prieinamu būdu pateikia epidemiologines prognozes, kaip nurodyta 5 straipsnio 4 dalies g punkte, remdamasis geriausia turima informacija.

Pakeitimas

4. Neatidėliotinais atvejais, susijusiais su didelės tarpvalstybinio pobūdžio grėsmės sveikatai sunkumu ar naujumu arba jos plitimo tarp valstybių narių spartumu, **valstybės narės, Komisijos arba EMA** prašymu Centras objektyviu, patikimu ir lengvai prieinamu būdu pateikia epidemiologines prognozes, kaip nurodyta 5 straipsnio 4 dalies g punkte, remdamasis geriausia turima informacija.

Pakeitimas 128

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 14 punktas

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

11a straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1. Centras nustato pajėgumus mobilizuoti ir dislokuoti ES sveikatos darbo grupę, įskaitant Centro darbuotojus ir ekspertus iš valstybių narių ir **pagal stipendijų programas**, kad padėtų vietos lygmeniu reaguoti į užkrečiamųjų ligų protrūkius valstybėse narėse ir trečiojoje šalyse.

Pakeitimas

1. Centras nustato **nuolatinius, taip pat padidintus** pajėgumus **ekstremaliųjų situacijų atveju** mobilizuoti ir dislokuoti ES sveikatos darbo grupę, įskaitant Centro darbuotojus, ekspertus iš valstybių narių, **stipendijų programas bei tarptautines ir ne pelno siekiančias organizacijas**, kad padėtų vietos lygmeniu reaguoti į užkrečiamųjų ligų protrūkius valstybėse narėse ir trečiojoje šalyse.

Pakeitimas 129

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 14 punktas

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

11a straipsnio 1 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1a. Centras plėtoja pajėgumus atlikti tyrimus vietoje ir renka atitinkamus duomenis, pvz., apie užkrečiamųjų ligų genetinius pokyčius, naudodamas tam skirtą etaloninių laboratorijų tinklą arba savo išteklius.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 130**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 14 punktą**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

11a straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. Centras parengia sistemą ir nustato procedūras su Komisija, kad būtų galima **mobilizuoti** ES sveikatos darbo **grupę**.

Pakeitimas

2. Centras parengia sistemą ir nustato procedūras su Komisija, kad būtų galima **dislokuoti** ES sveikatos darbo grupės **nuolatinius pajėgumus ir mobilizuoti jos pajėgumus ekstremaliųjų situacijų atveju**.

Pakeitimas 131**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 14 punktą**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

11a straipsnio 4 dalies 1 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Centras kartu su Komisija parengia ES sveikatos darbo grupės mobilizavimo sistemą, atsižvelgdamas į veiksmus pagal Sprendimą Nr. 1313/2013/ES (*).

(*) 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1313/2013/ES dėl Sąjungos civilinės saugos mechanizmo (OL L 347, 2013 12 20, p. 924).

Pakeitimas

Centras kartu su Komisija parengia ES sveikatos darbo grupės **nuolatinių pajėgumų dislokavimo ir mobilizavimo** sistemą, atsižvelgdamas į veiksmus pagal Sprendimą Nr. 1313/2013/ES (*).

(*) 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1313/2013/ES dėl Sąjungos civilinės saugos mechanizmo (OL L 347, 2013 12 20, p. 924).

Pakeitimas 132**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 14 punktą**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

11a straipsnio 6 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

6. Centras Komisijos ir valstybių narių prašymu gali toliau vykdyti misijas į valstybes nares, kad pagal savo įgaliojimus pateiktų rekomendacijas dėl reagavimo į grėsmes sveikatai.

Pakeitimas

6. Centras Komisijos ir valstybių narių prašymu gali toliau vykdyti **nuolatines** misijas į valstybes nares, kad pagal savo įgaliojimus pateiktų rekomendacijas dėl reagavimo į grėsmes sveikatai.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 133

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 15 punkto a papunktis

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

12 straipsnio 1 dalies 2 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Centras užtikrina, kad visuomenė ar visos suinteresuotos šalys gautų objektyvią, patikimą, įrodymais grindžiamą ir lengvai prieinamą informaciją apie jo darbo rezultatus. Centras pateikia informaciją plačiajai visuomenei, tai atlieka taip pat ir per tam skirtą svetainę. Centras pateikia informaciją plačiajai visuomenei, tai atlieka taip pat ir per tam skirtą svetainę. Jis taip pat paskelbia 6 straipsnyje nustatyta tvarka pateiktas nuomones.

Pakeitimas

Centras užtikrina, kad visuomenė ar visos suinteresuotos šalys gautų objektyvią, patikimą, įrodymais grindžiamą ir lengvai prieinamą informaciją apie jo darbo rezultatus. Centras pateikia informaciją plačiajai visuomenei, tai atlieka taip pat ir per tam skirtą svetainę. Centras pateikia informaciją plačiajai visuomenei, tai atlieka taip pat ir per tam skirtą svetainę, **pateikdamas esminę informaciją visomis oficialiosiomis Sąjungos kalbomis**. Jis taip pat **laiku** paskelbia 6 straipsnyje nustatyta tvarka pateiktas nuomones.

Pakeitimas 134

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 15 punkto b papunktis

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

12 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

b) 2 dalis išbraukiama;

Pakeitimas

Išbraukta.

Pakeitimas 135

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 15 punkto c papunktis

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

12 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

3. Centras bendradarbiauja atitinkamai su valstybių narių kompetentingomis institucijomis ir kitomis suinteresuotomis šalimis atsižvelgdamas į viešojo informavimo kampanijas.

Pakeitimas

3. Centras bendradarbiauja atitinkamai su valstybių narių kompetentingomis institucijomis, **PSO** ir kitomis suinteresuotomis šalimis atsižvelgdamas į viešojo informavimo kampanijas.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 136**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 16 punkto a papunktis**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

14 straipsnio 2 dalies 3 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Narių kadencija trunka trejus metus, ją galima pratęsti.

*Pakeitimas*Narių kadencija trunka trejus metus, **prireikus** ją galima pratęsti.**Pakeitimas 137****Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 16 punkto b papunktis**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

14 straipsnio 5 dalies 1 pastraipos e punktas

Komisijos siūlomas tekstas

e) patvirtina bendrojo programavimo dokumento projektą pagal Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2019/715 (*) 32 straipsnį ir susijusias Komisijos gaires dėl bendrojo programavimo dokumento**;

(*) 2018 m. gruodžio 18 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2019/715 dėl finansinio pagrindų reglamento, taikomo organams, įsteigtiems pagal SESV ir Euratomo sutartį ir nurodytiems Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 70 straipsnyje (OL L 122, 2019 5 10, p. 1).

Pakeitimas

e) **ne vėliau kaip kiekvienų metų lapkričio 30 d.** patvirtina bendrojo programavimo dokumento projektą pagal Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2019/715 (*) 32 straipsnį ir susijusias Komisijos gaires dėl bendrojo programavimo dokumento; **bendrasis programavimo dokumentas priimamas Komisijai pareiškus teigiamą nuomonę, o daugiametė programa – pasikonsultavus su Europos Parlamentu ir Taryba;**

(*) 2018 m. gruodžio 18 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2019/715 dėl finansinio pagrindų reglamento, taikomo organams, įsteigtiems pagal SESV ir Euratomo sutartį ir nurodytiems Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 70 straipsnyje (OL L 122, 2019 5 10, p. 1).

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 138

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 16 punkto b papunktis

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

14 straipsnio 5 dalies 1 pastraipos i punktas

Komisijos siūlomas tekstas

- i) **nustato** taisykles, taikomas Centre vartojamoms kalboms, taip pat numato galimybę vartoti skirtingas kalbas Centro vidaus darbe ir išorės komunikacijos tikslais, atsižvelgiant į poreikį abiem atvejais visoms suinteresuotoms šalims užtikrinti galimybę dalyvauti Centro darbe.

Pakeitimas

- i) **vienbalsiai** nustato taisykles, taikomas Centre vartojamoms kalboms, taip pat numato galimybę vartoti skirtingas kalbas Centro **įprastame** vidaus darbe ir išorės komunikacijos tikslais, atsižvelgiant į poreikį abiem atvejais visoms suinteresuotoms šalims užtikrinti galimybę dalyvauti Centro darbe, **naudojant kaip galima daugiau oficialiųjų Sąjungos kalbų, taip pat į ekspertų atliekamą mokslinių išvadų analizę ir visuomenės supratimą apie Centro darbą bei rekomendacijas. Jei reikia, tos taisyklės gali apimti kvalifikuotų vertėjų žodžiu (gestų kalbos arba žodžiu ar lytimųjų ženklų) naudojimą.**

Pakeitimas 139

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 18 punktas

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

17 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(18) 17 straipsnis pakeičiamas taip:

„1. Nedarant poveikio 3 straipsnio 2 daliai, direktorių skiria administracinė valdyba penkerių metų laikotarpiui, kuris gali būti vieną kartą pratęstas laikotarpiui iki penkerių metų, remdamasi Komisijos pasiūlytų kandidatų sąrašu po atviro konkurso, kuriame susidomėjęsieji kviečiami dalyvauti paskelbiant Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje arba kitur.“; „

Pakeitimas

Išbraukta.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 140**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 18 punktą**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

17 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

2. Administracinės valdybos nominuotas kandidatas prieš paskyrimą kviečiamas nedelsiant padaryti pareiškimą Europos Parlamente ir atsakyti į šios institucijos narių klausimus.

Pakeitimas 141**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 19 punkto c papunktis**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

18 straipsnio 8 punktas

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

8. **Direktorius gali pakviesti profesinių arba mokslinių institucijų, arba nevyriausybinių organizacijų, kurios pripažintamos kaip turinčios patirties su Centro darbu susijusiose srityse, ekspertus ir atstovus bendradarbiauti atliekant konkrečias užduotis ir dalyvauti svarbioje patarimo forumo atitinkamoje veikloje.** Be to, Komisija gali pasiūlyti **direktoriui ekspertus, profesinių ar mokslinių institucijų arba nevyriausybinių organizacijų atstovus pakviesti ad hoc.**

8. **Centras struktūriškai įtraukia visuomenės sveikatos ekspertus, profesinių ir mokslo įstaigų bei nevyriausybinių organizacijų atstovus, visų pirma turinčius pripažintos patirties srityse, susijusiose su Centro darbu, taip pat kitose srityse, įskaitant neužkrečiamąsias ligas ir aplinkos apsaugą, į visą pagrindinę Centro, tam skirtų tinklų ir patarimo forumo veiklą ir bendradarbiavimą vykdant konkrečias užduotis.** Be to, Komisija ir valstybės narės gali pasiūlyti **Centrai konsultuotis su profesinių arba mokslinių institucijų, arba nevyriausybinių organizacijų ekspertais arba atstovais ad hoc.**

Pakeitimas 142**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 19 a punktą (naujas)**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

19 straipsnio 2 punktas

Dabartinis tekstas

Pakeitimas

19a) 19 straipsnio 2 dalis pakeičiama taip:

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Dabartinis tekstas

2. Administracinės valdybos nariai, direktorius, patarimo forumo nariai, taip pat mokslinėse darbo grupėse dalyvaujantys išorės ekspertai pateikia išsipareigojimų deklaraciją ir interesų deklaraciją nurodydami, kad nėra jokių interesų, kurie gali būti laikomi pažeidžiančiais jų nepriklausomumą, arba nurodydami visus tiesioginius arba netiesioginius interesus, kurie gali būti laikomi pažeidžiančiais jų nepriklausomumą. Šios deklaracijos pateikiamos raštu kiekvienais metais.

Pakeitimas

„2. Administracinės valdybos nariai, direktorius, patarimo forumo nariai, taip pat mokslinėse darbo grupėse dalyvaujantys išorės ekspertai pateikia išsipareigojimų deklaraciją ir interesų deklaraciją nurodydami, kad nėra jokių interesų, kurie gali būti laikomi pažeidžiančiais jų nepriklausomumą, arba nurodydami visus tiesioginius arba netiesioginius interesus, kurie gali būti laikomi pažeidžiančiais jų nepriklausomumą. Šios deklaracijos pateikiamos raštu kiekvienais metais **ir yra viešai prieinamos.**“;

Pakeitimas 143

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 20 a punktą (naujas)

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

20 straipsnio 4 dalis

Dabartinis tekstas

4. Asmens duomenimis nėra naudojamosi, jie nėra pranešami, išskyrus tais atvejais, kai tai ypač būtina atliekant centro misiją. **Tokiais atvejais taikomas 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 45/2001 dėl asmenų apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo.** [8]

Pakeitimas

20a) 20 straipsnio 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Asmens duomenimis nėra naudojamosi, jie nėra pranešami, išskyrus tais atvejais, kai tai ypač būtina atliekant centro misiją. Tokiais atvejais taikomas Reglamentas (ES) 2018/1725.“;

Pakeitimas 144

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 20 b punktą (naujas)

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

20 straipsnio 4a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

20b) 20 straipsnis papildomas šia dalimi:

„4a. Šiuo reglamentu nedaromas poveikis valstybių narių pareigoms, susijusioms su jų atliekamu asmens duomenų tvarkymu pagal Reglamentą (ES) 2016/679 ir Direktyvą 2002/58/EB, ar Centro ir Komisijos pareigoms, susijusioms su jų atliekamu asmens duomenų tvarkymu vykstant pareigas pagal Reglamentą (EB) 2018/1725.“

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Centras nustato procedūras ir duomenų apsaugos priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti, kad jo tvarkymo operacijos visiškai atitiktų duomenų teisėtumo, sąžiningumo ir skaidrumo, tikslų ribojimo, duomenų kiekio sumažinimo, tikslumo, jų saugojimo apribojimo, vientisumo ir konfidencialumo principus, taip pat pritaikytosios duomenų apsaugos ir standartizuotosios duomenų apsaugos principus.

Centras tvarko asmens duomenis, visų pirma sveikatos duomenis, susijusius su asmenimis, kurių tapatybė nustatyta arba ją galima nustatyti, tik tuo atveju, kai įrodyta, kad tai būtina ir proporcinga. Kai įmanoma, laikydamasis duomenų kiekio mažinimo principo, Centras naudojami anoniminiais duomenimis, gautais taikant tokius metodus kaip randomizavimas ar apibendrinimas.

Komisija priima deleguotuosius aktus pagal 20a straipsnį, kuriais papildo šį reglamentą nustatydamą duomenų subjektų kategorijas, patenkančias į duomenų tvarkymo sritį, ir tvarkomų asmens duomenų kategorijas, kartu pateikdama konkrečių priemonių, kuriomis saugomos susijusių duomenų subjektų teisės ir laisvės, aprašymą, laikantis atitinkamų duomenų apsaugos teisės aktų, visų pirma atsižvelgiant į konkrečias apsaugos priemones, kuriomis siekiama užkirsti kelią piktnaudžiavimui ar neteisėtai prieigai prie duomenų ar jų perdavimui, ir nurodant duomenų saugojimo laikotarpį.“;

Pakeitimas 145

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 pastraipos 20 c punktas (naujas)

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

20 a straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

20c) įterpiamas šis straipsnis:

„20a straipsnis

Igaliojimų delegavimas

1. Igaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.

2. 20 straipsnio 4a dalyje nurodyti igaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo ... [šio dalinio keitimo reglamento įsigaliojimo data]. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudoti deleguotaisiais igaliojimais ataskaitą. Deleguotieji igaliojimai savaime pratęsiami tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trimis mėnesiais iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 20 straipsnio 4a dalyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros (*) nustatytais principais.

5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

6. Pagal 20 straipsnio 4 a dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

(*) OL L 123, 2016 5 12, p. 1.“;

Pakeitimas 146

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 21 punktą

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

21 straipsnio 6 punktą

Komisijos siūlomas tekstas

6. Centras kuria, diegia ir naudoja informacinę sistemą, galinčią keistis įslaptinta ir neskelbtina neįslaptinta informacija, kaip nurodyta šiame straipsnyje.

Pakeitimas

6. Centras kuria, diegia ir naudoja informacinę sistemą, galinčią keistis įslaptinta ir neskelbtina neįslaptinta informacija, kaip nurodyta šiame straipsnyje, **pagal Reglamento (ES) 2018/1725 27 ir 33 straipsnius.**

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 147**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 23 punkto c papunktis**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

23 straipsnio 8 punktas

Komisijos siūlomas tekstas

8. Direktorius nusiunčia Audito Rūmams atsakymą į jo pastabas vėliausiai iki rugsėjo 30 d. Šį atsakymą direktorius taip pat nusiunčia Valdančiajai tarybai ir Komisijai.

Pakeitimas

8. Direktorius nusiunčia Audito Rūmams atsakymą į jo pastabas vėliausiai iki rugsėjo 30 d. Direktorius taip pat nusiunčia šį atsakymą administracinei valdybai, **Europos Parlamentui, Tarybai** ir Komisijai.

Pakeitimas 148**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 23 a punktas (naujas)**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

24 straipsnis

Dabartinis tekstas

24 dalis

Finansinio reglamento taikymas

Finansinio reglamento **185** straipsnis taikomas vykdant centro biudžetą, atliekant jo auditą ir laikantis apskaitos taisyklių.

*Pakeitimas***23a) 24 straipsnis pakeičiamas taip:**

„24 straipsnis

Finansinio reglamento taikymas

Reglamento **(ES, Euratomas) 2018/1046 70** straipsnis taikomas vykdant centro biudžetą, atliekant jo auditą ir laikantis apskaitos taisyklių.“

Pakeitimas 149**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 1 dalies 28 punktas**

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

31 straipsnio 1 dalies 1 pastraipos išanginė dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Iki **2023 m.** [įrašyti datą: treji metai nuo įsigaliojimo dienos] Komisija Europos Parlamentui, Tarybai ir administracinei valdybai pateikia Centro veiklos ataskaitą, į kurią įtraukiamas vertinimas:

Pakeitimas

Iki ... [įrašyti datą: treji metai nuo **šio iš dalies keičiančio Reglamento** įsigaliojimo dienos] Komisija Europos Parlamentui, Tarybai ir administracinei valdybai pateikia Centro veiklos ataskaitą, į kurią įtraukiamas vertinimas:

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 150

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 28 punktą

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

31 straipsnio 1 dalies 1 pastraipos a a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

aa) kaip Centras įgyvendino 14, 17 ir 18 straipsniuose nurodytas valdymo struktūras;

Pakeitimas 151

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 28 punktą

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

31 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

2. Iki **2028 m.** [įrašyti datą: **treji** metai nuo įsigaliojimo dienos] ir vėliau kas 5 metus Komisija įvertina Centro veiklos rezultatus, susijusius su jo tikslais, įgaliojimais, užduotimis, procedūra ir vieta. Visų pirma įvertinamas galimas poreikis keisti Centro įgaliojimus ir tokio pakeitimo finansinės pasekmės.

2. Iki ... [įrašyti datą: **penkeri** metai nuo **šio iš dalies keičiančio Reglamento** įsigaliojimo dienos] ir vėliau kas 5 metus Komisija įvertina Centro veiklos rezultatus, susijusius su jo tikslais, įgaliojimais, užduotimis, procedūra ir vieta. Visų pirma įvertinamas galimas poreikis keisti Centro įgaliojimus ir tokio pakeitimo finansinės pasekmės.

Pakeitimas 152

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 28 punktą

Reglamentas (EB) Nr. 851/2004

31 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3. Komisija, nusprendusi, kad, atsižvelgiant į Centrai nustatytus tikslus, įgaliojimus ir uždavinius, nebetikslinga tęsti jo veiklos, gali siūlyti tam tikras šio reglamento nuostatas atitinkamai iš dalies pakeisti arba panaikinti.

3. **Remdamasi 2 dalyje nurodytu vertinimu, Komisija prireikus pateikia pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo iš dalies keičiamas šis reglamentas.** Komisija, nusprendusi, kad, atsižvelgiant į Centrai nustatytus tikslus, įgaliojimus ir uždavinius, nebetikslinga tęsti jo veiklos, gali siūlyti tam tikras šio reglamento nuostatas atitinkamai iš dalies pakeisti arba panaikinti.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

P9_TA(2021)0377

Didelės tarpvalstybinio pobūdžio grėsmės sveikatai *I**

2021 m. rugsėjo 14 d. priimti Europos Parlamento pakeitimai dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai, kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 1082/2013/ES (COM(2020)0727 – C9-0367/2020 – 2020/0322(COD))⁽¹⁾

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

(2022/C 117/23)

Pakeitimas 1**Pasiūlymas dėl reglamento****1 a konstatuojamoji dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (1a) *Sutarčių nuostatos dėl sveikatos vis dar nepakankamai taikomos siekiant tikslų, dėl kurių jos buvo sukurtos. Todėl šiuo reglamentu siekiama užtikrinti, kad būtų kuo geriau naudojamosi nuostatomis dėl sveikatos, siekiant parodyti tvirtą Sąjungos sveikatos politiką, kartu išsaugant įprastą bendrosios rinkos veikimą, kai sveikatai kyla didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių;*

⁽¹⁾ Klausimas buvo grąžintas atsakingam komitetui, kad būtų vedamos tarpinstitucinės derybos pagal Darbo tvarkos taisyklių 59 straipsnio 4 dalies ketvirtą pastraipą (A9-0247/2021).

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 2
Pasiūlymas dėl reglamento
2 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (2) atsižvelgiant į patirtį, įgytą per tebevykstančią COVID-19 pandemiją, ir siekiant sudaryti palankesnes sąlygas tinkamam Sąjungos masto pasirengimui visoms tarpvalstybinio pobūdžio grėsmėms sveikatai ir atsakui į jas, Sprendimu Nr. 1082/2013/ES sukurta epidemiologinės priežiūros, stebėsenos, skubaus išpėjimo apie dideles tarpvalstybinio pobūdžio grėsmes sveikatai ir kovos su jomis teisinė sistema turi būti išplėsta, įtraukiant papildomus informacijos teikimo reikalavimus ir sveikatos sistemų rodiklių analizę bei valstybių narių bendradarbiavimą **su** Europos ligų prevencijos ir kontrolės **centru** (ECDC). Be to, siekiant užtikrinti veiksmingą Sąjungos atsaką į naujas tarpvalstybinio pobūdžio grėsmes sveikatai, kovos su didelėmis tarpvalstybinio pobūdžio grėsmėmis sveikatai teisinė sistema turėtų suteikti galimybę nedelsiant patvirtinti naujų grėsmių stebėsenai skirtas atvejo apibrėžtis ir joje turėtų būti numatytas ES etaloninių laboratorijų tinklo ir iš žmogaus gaunamų medžiagų požiūriu svarbių ligų protrūkių stebėsenos rėmimo tinklo sukūrimas. Turėtų būti sustiprinti sąlytį turėjusių asmenų išaiškinimo pajėgumai ir šiuo tikslu sukurta automatizuota sistema taikant šiuolaikines technologijas;

Pakeitimas

- (2) atsižvelgiant į patirtį, įgytą per tebevykstančią COVID-19 pandemiją, ir siekiant sudaryti palankesnes sąlygas **tinkamai** Sąjungos masto **prevencijai**, pasirengimui visoms tarpvalstybinio pobūdžio grėsmėms sveikatai, **įskaitant zoonozinės kilmės ligų grėsmę**, ir atsakui į jas, Sprendimu Nr. 1082/2013/ES sukurta epidemiologinės priežiūros, stebėsenos, skubaus išpėjimo apie dideles tarpvalstybinio pobūdžio grėsmes sveikatai ir kovos su jomis teisinė sistema turi būti išplėsta, įtraukiant papildomus informacijos teikimo reikalavimus ir sveikatos sistemų rodiklių analizę bei valstybių **ir** Sąjungos **agentūrų**, visų pirma Europos ligų prevencijos ir kontrolės **centro** (ECDC) **ir Europos vaistų agentūros (EMA), tarptautinių organizacijų ir visų pirma Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO), bendradarbiavimą**. Be to, siekiant užtikrinti veiksmingą Sąjungos atsaką į naujas tarpvalstybinio pobūdžio grėsmes sveikatai, kovos su didelėmis tarpvalstybinio pobūdžio grėsmėmis sveikatai teisinė sistema turėtų suteikti galimybę nedelsiant patvirtinti naujų grėsmių stebėsenai skirtas atvejo apibrėžtis ir joje turėtų būti numatytas ES etaloninių laboratorijų tinklo ir iš žmogaus gaunamų medžiagų požiūriu svarbių ligų protrūkių stebėsenos rėmimo tinklo sukūrimas. Turėtų būti sustiprinti sąlytį turėjusių asmenų išaiškinimo pajėgumai ir šiuo tikslu sukurta automatizuota sistema taikant šiuolaikines technologijas, **laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 (toliau – Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas, BDAR) ^(1a)**;

^(1a) 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 3
Pasiūlymas dėl reglamento
3 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (3) svarbų vaidmenį koordinuojant **pasirengimo didelėms** tarpvalstybinio pobūdžio **grėsmėms** sveikatai ir reagavimo į jas planavimą atlieka Sprendimu Nr. 1082/2013/ES oficialiai įsteigtas Sveikatos saugumo komitetas (SSK). Komitetui turėtų būti pavestos papildomos pareigos, susijusios su gairių ir nuomonių priėmimu, siekiant geriau remti valstybių narių pastangas didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai prevencijos ir kontrolės srityje;

Pakeitimas

- (3) svarbų vaidmenį koordinuojant **didelių** tarpvalstybinio pobūdžio **grėsmių** sveikatai **prevencijos, pasirengimo joms** ir reagavimo į jas planavimą atlieka Sprendimu Nr. 1082/2013/ES oficialiai įsteigtas Sveikatos saugumo komitetas (SSK). Komitetui turėtų būti pavestos papildomos pareigos, susijusios su gairių ir nuomonių priėmimu, siekiant geriau remti valstybių narių pastangas didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai prevencijos ir kontrolės srityje **ir remti geresnį valstybių narių veiksmų koordinavimą kovojant su šiomis grėsmėmis. Europos Parlamento paskirti atstovai turėtų turėti galimybę dalyvauti SSK veikloje stebėtojų teisėmis;**

Pakeitimas 4
Pasiūlymas dėl reglamento
4 a konstatuojamoji dalis (nauja)

*Komisijos siūlomas tekstas**Pakeitimas*

- (4a) **prevencijos ir skatinimo strategijos yra susijusios su visų sektorių politika, įskaitant fiskalinę, komercinę, ekonominę, žemės ūkio ir aplinkos, švietimo, būsto, kultūros ir su socialine parama susijusių politiką. Sveikatos aspektų integravimas į visų sričių politiką turėtų būti visų viešosios politikos sričių principas. Nacionaliniu lygmeniu jau taikoma įvairių sektorių politikos poveikio sveikatai vertinimo priemonė yra vadinamasis sveikatos testas. Turėtų būti atliekamas visų Sąjungos valdomų programų poveikio sveikatai vertinimas;**

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 5
Pasiūlymas dėl reglamento
5 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (5) šis reglamentas turėtų būti taikomas nedarant poveikio kitoms privalomoms priemonėms, susijusioms su konkrečia veikla arba tam tikrų prekių kokybės bei saugos standartais, kuriomis numatytos specialios pareigos bei priemonės, skirtos konkrečių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių stebėsenai, skubiam išpėjimui apie jas ir kovai su jomis. Tos priemonės visų pirma apima atitinkamus Sąjungos teisės aktus bendrų visuomenės sveikatos saugumo problemų srityje, taikomus tokioms prekėms, kaip antai vaistai, medicinos priemonės ir maisto produktai, iš žmogaus gautos medžiagos (kraujas, audiniai ir ląstelės, organai), ir jonizuojančiosios spinduliuotės poveikiui;

Pakeitimas

- (5) šis reglamentas turėtų būti taikomas nedarant poveikio kitoms privalomoms priemonėms, susijusioms su konkrečia veikla arba tam tikrų prekių kokybės bei saugos standartais, kuriomis numatytos specialios pareigos bei priemonės, skirtos konkrečių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių stebėsenai, skubiam išpėjimui apie jas ir kovai su jomis, **kaip antai, be kita ko, Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) Tarptautinėms sveikatos priežiūros taisyklėms**. Tos priemonės visų pirma apima atitinkamus Sąjungos teisės aktus bendrų visuomenės sveikatos **ir aplinkos** saugumo problemų srityje, taikomus tokioms prekėms, kaip antai vaistai, medicinos priemonės, **in vitro diagnostikos medicinos priemonės** ir maisto produktai, iš žmogaus gautos medžiagos (kraujas, **plazma**, audiniai ir ląstelės, organai), ir jonizuojančiosios spinduliuotės poveikiui;

Pakeitimas 242
Pasiūlymas dėl reglamento
5 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (5a) **visiškas laukinės gyvūnijos netausojimas ir kitų gamtos išteklių pereikvojimas bei spartėjantis biologinės įvairovės nykimas kelia pavojų žmonių sveikatai. Kadangi žmonių ir gyvūnų sveikata bei aplinkos būklė neatsiejamos, siekiant kovoti su esamomis ir naujomis krizėmis nepaprastai svarbu paisyti koncepcijos „Viena sveikata“ principų;**

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 6
Pasiūlymas dėl reglamento
6 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (6) žmonių sveikatos apsauga yra dalykas, apimantis įvairias sritis, ir **yra susijusi** su daugeliu Sąjungos politikos ir veiklos sričių. Kad būtų pasiekta aukšto lygio žmonių sveikatos apsauga ir išvengta bet kokio veiklos persidengimo bei dubliavimo ar tarpusavyje prieštaraujančių veiksmų, Komisija, palaikydama ryšį su valstybėmis narėmis, turėtų užtikrinti pagal šį reglamentą nustatytą mechanizmų bei struktūrų ir kitų Sąjungos lygmeniu bei pagal Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartį (toliau – Euratomo sutartis) nustatytų mechanizmų bei struktūrų, kurių veikla yra susijusi su parengties didelėms tarpvalstybinio pobūdžio grėsmėms sveikatai ir reagavimo į jas planavimu, jų stebėseną, skubiu išpėjimu apie jas ir kova su šiomis grėsmėmis, veikimo koordinavimą ir keitimąsi informacija. Komisija visų pirma turėtų užtikrinti, kad būtų surenkama atitinkama informacija iš įvairių Sąjungos lygmens bei pagal Euratomo sutartį nustatytų skubaus išpėjimo ir informavimo sistemų ir per Sprendimu Nr. 2119/98/EB sukurtą skubaus išpėjimo ir reagavimo sistemą (SIRS) perduodama valstybėms narėms;

Pakeitimas

- (6) **vadovaujantis bendros sveikatos ir sveikatos aspektų integravimo į visų sričių politiką koncepcijomis**, žmonių sveikatos apsauga yra dalykas, apimantis įvairias sritis ir **susijęs** su daugeliu Sąjungos politikos ir veiklos sričių. **Sąjunga turėtų padėti valstybėms narėms mažinti nelygybę sveikatos priežiūros srityje valstybėse narėse ir tarp jų, kad būtų užtikrinta visuotinė sveikatos apsauga ir sprendžiamos pažeidžiamų grupių problemos. Sąjunga taip pat turėtų raginti valstybes nares įgyvendinti konkrečiai su sveikata susijusias kiekvienai šaliai skirtas rekomendacijas ir remti valstybes nares sveikatos priežiūros sistemų atsparumo, reagavimo pajėgumų ir parengties atremti būsimus iššūkius, įskaitant pandemijas, stiprinimo srityje.** Kad būtų pasiekta aukšto lygio žmonių sveikatos apsauga ir išvengta bet kokio veiklos persidengimo bei dubliavimo ar tarpusavyje prieštaraujančių veiksmų, Komisija, palaikydama ryšį su valstybėmis narėmis **ir visais atitinkamai suinteresuotaisiais subjektais, kaip antai sveikatos priežiūros specialistai, pacientų asociacijos, pramonės ir tiekimo grandinės subjektai**, turėtų užtikrinti pagal šį reglamentą nustatytą mechanizmų bei struktūrų ir kitų Sąjungos lygmeniu bei pagal Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartį (toliau – Euratomo sutartis) nustatytą mechanizmų bei struktūrų, kurių veikla yra susijusi su parengties didelėms tarpvalstybinio pobūdžio grėsmėms sveikatai ir reagavimo į jas planavimu, jų stebėseną, skubiu išpėjimu apie jas ir kova su šiomis grėsmėmis, veikimo koordinavimą ir keitimąsi informacija. **Tais mechanizmais turėtų būti siekiama Sąjungos ir nacionaliniu lygmenimis taikomų priemonių sinergijos, taip pat siekiant vengti dubliavimosi su priemonėmis, kurių ėmėsi PSO.** Komisija visų pirma turėtų užtikrinti, kad būtų surenkama atitinkama informacija iš įvairių Sąjungos lygmens bei pagal Euratomo sutartį nustatytų skubaus išpėjimo ir informavimo sistemų ir per Sprendimu Nr. 2119/98/EB sukurtą skubaus išpėjimo ir reagavimo sistemą (SIRS) perduodama valstybėms narėms

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 7
Pasiūlymas dėl reglamento
7 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (7) parengties ir atsako veiksmų planavimas yra labai svarbūs elementai užtikrinant veiksmingą didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai stebėseną, skubų išpėjimą apie jas ir kovą su jomis. Taigi Komisija turi parengti Sąjungos pasirengimo sveikatos krizei ir pandemijai planą, kurį tvirtins SSK. Kartu turėtų būti atnaujinti valstybių narių parengties ir atsako veiksmų planai, siekiant užtikrinti, kad jie būtų suderinami su regioninio lygmens struktūromis. Kad paremtų šias valstybių narių pastangas, Komisija ir Sąjungos agentūros turėtų rengti sveikatos priežiūros ir visuomenės sveikatos srities darbuotojams skirtą tikslinį mokymą ir **vykdyti keitimosi žiniomis veiklą**, kad **jie įgytų žinių ir reikiamų įgūdžių**. Kad būtų užtikrintas šių planų įgyvendinimas ir valdymas, Komisija kartu su valstybėmis narėmis turėtų atlikti testavimą nepalankiausiomis sąlygomis, rengti pratybas, taip pat atlikti įgyvendinamų ir jau įgyvendintų veiksmų vertinimą. Šie planai turėtų būti koordinuojami, veiksmingi ir atnaujinami ir turėtų būti skirta pakankamai išteklių jų praktiškam įgyvendinimui. Atlikus planų testavimą nepalankiausiomis sąlygomis ir peržiūras, turėtų būti įgyvendinti taisomieji veiksmai, o apie visus atnaujinimus turėtų būti pranešama Komisijai;

Pakeitimas

- (7) **prevencijos**, parengties ir atsako veiksmų planavimas yra labai svarbūs elementai užtikrinant veiksmingą didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai stebėseną, skubų išpėjimą apie jas ir kovą su jomis. Taigi Komisija turi parengti Sąjungos pasirengimo sveikatos krizei ir pandemijai planą, kurį tvirtins SSK. Kartu turėtų būti atnaujinti valstybių narių **prevencijos**, parengties ir atsako veiksmų planai, siekiant užtikrinti, kad jie būtų suderinami su regioninio lygmens struktūromis. **Planai turėtų būti įgyvendinami pasitelkus tarpregioninį pasirengimo krizėms planą, ypatingą dėmesį skiriant tarpvalstybiiniams regionams, siekiant stiprinti jų bendradarbiavimą sveikatos srityje. Tam tikrais atvejais, regioninės valdžios institucijos turėtų dalyvauti rengiant šiuos planus.** Kad paremtų šias valstybių narių pastangas, Komisija ir Sąjungos agentūros turėtų rengti sveikatos priežiūros ir visuomenės sveikatos srities darbuotojams skirtą tikslinį mokymą ir **palengvinti keitimąsi geriausia patirtimi**, kad **būtų pagerintos jų žinios ir užtikrinti reikiami įgūdžiai**. Kad būtų užtikrintas šių planų įgyvendinimas ir valdymas, Komisija kartu su valstybėmis narėmis turėtų atlikti testavimą nepalankiausiomis sąlygomis, rengti pratybas, taip pat atlikti įgyvendinamų ir jau įgyvendintų veiksmų vertinimą. Šie planai **turėtų apimti rekomendacijas dėl politinių intervencinių priemonių, susijusių su užkrečiamųjų ligų poveikio sveikatos priežiūros paslaugoms ir priežiūrai, be kita ko, pagrindinėms neužkrečiamosioms ligoms, švelninimu.** **Planai** turėtų būti koordinuojami, veiksmingi ir atnaujinami ir turėtų būti skirta pakankamai išteklių jų praktiškam įgyvendinimui. **Ypatingą dėmesį reikėtų skirti pasienio regionams, kuriuose turėtų būti skatinama tarpvalstybinė veikla ir sveikatos priežiūros specialistai skatinami susipažinti su kaimyninių valstybių visuomenės sveikatos sistemomis.** Atlikus planų testavimą nepalankiausiomis sąlygomis ir peržiūras, turėtų būti įgyvendinti taisomieji veiksmai, o apie visus atnaujinimus turėtų būti pranešama Komisijai;

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 8
Pasiūlymas dėl reglamento
8 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (8) šiuo tikslu valstybės narės turėtų teikti Komisijai naujausią informaciją apie padėtį, susijusią su parengties ir atsako veiksmų planavimu ir planų įgyvendinimu nacionaliniu lygmeniu. Valstybių narių teikiama informacija turėtų apimti elementus, kuriuos valstybės narės privalo pateikti Pasaulio sveikatos organizacijai (PSO) pagal Tarptautines sveikatos priežiūros taisykles⁽¹⁵⁾. Komisija savo ruožtu **kas dvejus metus** teikia Europos Parlamentui ir Tarybai dabartinės padėties ir pažangos ES lygmeniu rengiant ir įgyvendinant parengties ir atsako veiksmų planus, įskaitant taisomuosius veiksmus, ataskaitas, kad būtų užtikrintas nacionalinių parengties ir atsako veiksmų planų tinkamumas. Šių planų vertinimui paremti valstybėse narėse turėtų būti atliekami ES auditai, koordinuojant šią veiklą su ECDC ir Sąjungos agentūromis. Toks planavimas visų pirma turėtų apimti svarbiausių visuomenės sektorių, kaip antai energetikos, transporto, ryšių ar civilinės saugos, parengtį, nes šie sektoriai krizės atveju priklauso nuo gerai parengtų lyčiai atžvalgių visuomenės sveikatos sistemų, kurios savo ruožtu taip pat yra priklausomos nuo tų sektorių tinkamo veikimo ir tolesnio būtinųjų paslaugų teikimo. Dėl zoonotinės infekcijos kylančios didelės tarpvalstybinio pobūdžio grėsmės sveikatai atveju svarbu užtikrinti sveikatos ir veterinarijos sektorių sąveikumą parengties ir atsako veiksmų planavimo srityse;

⁽¹⁵⁾ Pasaulio sveikatos organizacija. Tarptautinės sveikatos priežiūros taisyklės (2005 m.) <https://www.who.int/ihr/publications/9789241596664/en/>

Pakeitimas

- (8) šiuo tikslu valstybės narės turėtų teikti Komisijai naujausią informaciją apie padėtį, susijusią su **prevencijos**, parengties ir atsako veiksmų planavimu ir planų įgyvendinimu nacionaliniu lygmeniu **ir, tam tikrais atvejais, regionų lygmeniu**. Valstybių narių teikiama informacija turėtų apimti elementus, kuriuos valstybės narės privalo pateikti Pasaulio sveikatos organizacijai (PSO) pagal Tarptautines sveikatos priežiūros taisykles⁽¹⁵⁾. **Galimybė laiku gauti išsamius duomenis yra išankstinė greitų rizikos vertinimų ir krizės švelninimo sąlyga. Siekiant išvengti priemonių dubliavimosi ir besiskiriančių rekomendacijų, kai įmanoma, Sąjungos agentūros, PSO ir nacionalinės agentūros turėtų priimti standartizuotas apibrėžtis ir sklandžiai keistis informacija**. Komisija savo ruožtu **kasmet** teikia Europos Parlamentui ir Tarybai dabartinės padėties ir pažangos ES lygmeniu rengiant ir įgyvendinant **prevencijos**, parengties ir atsako veiksmų planus, įskaitant taisomuosius veiksmus, ataskaitas, kad būtų užtikrintas nacionalinių parengties ir atsako veiksmų planų tinkamumas. Šių planų vertinimui paremti valstybėse narėse turėtų būti atliekami ES auditai, koordinuojant šią veiklą su ECDC ir Sąjungos agentūromis. Toks planavimas visų pirma turėtų apimti svarbiausių **ilgalaiškės sveikatos priežiūros ir ypatingos svarbos** visuomenės sektorių, kaip antai **žemės ūkio**, energetikos, transporto, ryšių ar civilinės saugos, parengtį, nes šie sektoriai krizės atveju priklauso nuo gerai parengtų lyčiai atžvalgių visuomenės sveikatos sistemų, kurios savo ruožtu taip pat yra priklausomos nuo tų sektorių tinkamo veikimo ir tolesnio būtinųjų paslaugų teikimo. Dėl zoonotinės infekcijos kylančios didelės tarpvalstybinio pobūdžio grėsmės sveikatai atveju svarbu užtikrinti sveikatos ir veterinarijos sektorių sąveikumą parengties ir atsako veiksmų planavimo srityse;

⁽¹⁵⁾ Pasaulio sveikatos organizacija. Tarptautinės sveikatos priežiūros taisyklės (2005 m.) <https://www.who.int/ihr/publications/9789241596664/en/>

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 9

Pasiūlymas dėl reglamento

8 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (8a) *tebesitęsiančios COVID-19 krizės metu įgyta patirtis parodė, kad reikia imtis papildomų ryžtingesnių veiksmų Sąjungos lygmeniu siekiant remti valstybių narių bendradarbiavimą ir veiksmų koordinavimą, visų pirma kalbant apie kaimyninius pasienio regionus. Todėl valstybių narių, turinčių sieną bent su viena valstybe nare, nacionalinius planus reikėtų įtraukti parengties sveikatos krizėms kaimyninių šalių pasienio teritorijose, jų prevencijos ir reagavimo į jas gerinimo planus, įskaitant privalomą tarpvalstybinį sveikatos priežiūros darbuotojų mokymą ir pacientų perkėlimo koordinavimo veiksmus. Komisija turėtų reguliariai pranešti apie pasirengimo tarpvalstybinei krizei kaimyniniuose regionuose padėtį;*

Pakeitimas 10

Pasiūlymas dėl reglamento

8 b konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (8b) *per pandemiją taip pat paaiškėjo svarbus pirminės grandies sveikatos priežiūros specialistų vaidmuo, nes jie buvo svarbūs užtikrinant galimybę gauti vaistų ir priežiūros tęstinumą, teikiant moralinę paramą ir teikiant klaidingą informaciją paneigiančią patikimą informaciją. Rengiantis būsimoms ekstremaliosioms situacijoms, būtina stiprinti sveikatos priežiūros specialistų žinias, nustatant taisykles, pagal kurias sveikatos priežiūros ir visuomenės sveikatos sričių darbuotojams būtų teikiamas mokymas. Taip pat, pasitelkiant profesines organizacijas, juos reikia įtraukti nustatant visuomenės sveikatos politiką, taip pat vykdant skaitmeninę transformaciją, siekiant gerinti sveikatos sistemų kokybę ir veiksmingumą ir užtikrinti jų tvarumą atliekant darbą sveikatos, socialinės ir teritorinės sanglaudos srityse;*

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 11**Pasiūlymas dėl reglamento****8 c konstatuojamoji dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (8c) sveikatos raštingumas atlieka itin svarbų vaidmenį užkertant kelią tarpvalstybinio pobūdžio grėsmėms ir švelninant jų poveikį, taip pat padedant gyventojams geriau suprasti atsako priemones ir įvertinti įvairių grėsmių riziką. Kosėjimo ir čiaudėjimo etiketas, tinkamas rankų plovimas, nebūtino artimo kontakto vengimas su į gripą panašių simptomų turinčiais asmenimis ir nesaugaus kontakto su laukiniais gyvūnais vengimas turėtų būti įtraukti į sveikatos švietimo kampanijas, siekiant pagerinti gyventojų elgesį, atsižvelgiant į naujausius turimus įrodymus;

Pakeitimas 12**Pasiūlymas dėl reglamento****8 d konstatuojamoji dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (8d) remiantis COVID-19 pandemijos metu įgyta patirtimi, šiuo reglamentu turėtų būti nustatyti tvirtesni koordinavimo Sąjungos lygmeniu įgaliojimai. Paskelbus Sąjungos masto ekstremaliąją situaciją būtų vykdomas geresnis koordinavimas ir sudarytos sąlygos laiku vykdomam medicininių atsako priemonių kūrimui, atsargų kaupimui ir bendriems pirkimams;

Pakeitimas 13**Pasiūlymas dėl reglamento****8 e konstatuojamoji dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (8e) šiuo reglamentu taip pat nustatomi koordinuoti veiksmai Sąjungos lygmeniu, siekiant užtikrinti tinkamą vidaus rinkos veikimą ir būtinausių atsargų, įskaitant vaistus, medicininius produktus ir asmenines apsaugos priemones, laisvą judėjimą;

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 14
Pasiūlymas dėl reglamento
8 f konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(8f) *sveikatos logistikos mechanizmai turėtų atitikti specialius Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/83/EB^(1a) ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2017/745^(1b) teisinius reikalavimus;*

^(1a) 2001 m. lapkričio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/83/EB dėl Bendrijos kodekso, reglamentuojančio žmonėms skirtus vaistus (OL L 311, 2001 11 28, p. 67).

^(1b) 2017 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/745 dėl medicinos priemonių, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2001/83/EB, Reglamentas (EB) Nr. 178/2002 ir Reglamentas (EB) Nr. 1223/2009, ir kuriuo panaikinamos Tarybos direktyvos 90/385/EEB ir 93/42/EEB (OL L 117, 2017 5 5, p. 1).

Pakeitimas 15
Pasiūlymas dėl reglamento
9 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(9) kadangi didelės tarpvalstybinio pobūdžio grėsmės sveikatai neapsiriboja Sąjungos sienomis, bendri medicininių atsako priemonių viešieji pirkimai turėtų būti išplėsti, pagal taikytinus Sąjungos teisės aktus įtraukiant į juos Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybes **ir** Sąjungos šalis kandidates. Taip pat turėtų būti pakeistas Bendro pirkimo susitarimas, kuriuo nustatoma praktinė tvarka, kuria reglamentuojama bendro prikimo procedūra, nustatyta pagal Sprendimo Nr. 1082/2013/ES 5 straipsnį, siekiant įtraukti į jį bendro prikimo procedūroje dalyvaujančioms šalims skirtą išimties nuostatą, susijusią su derybomis ir pirkimu, kad būtų galima užtikrinti geresnį koordinavimą ES. Komisija turėtų užtikrinti pagal šiame reglamente nustatytus skirtingus mechanizmus bet kokius veiksmus organizuojančių subjektų ir kitų atitinkamų Sąjungos struktūrų, susijusių su medicininių atsako priemonių pirkimu ir kaupimu, tokių kaip Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 1313/2013/ES sukurtas strateginis rezervas „rescEU“, veiksmų koordinavimą ir keitimąsi informacija⁽¹⁶⁾:

(9) kadangi didelės tarpvalstybinio pobūdžio grėsmės sveikatai neapsiriboja Sąjungos sienomis, **kovodama su tokiomis grėsmėmis Sąjunga turėtų laikytis solidarumu ir atsakomybe paremto suderinto požiūrio. Todėl** bendri medicininių atsako priemonių viešieji pirkimai turėtų būti išplėsti, pagal taikytinus Sąjungos teisės aktus įtraukiant į juos Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybes, Sąjungos šalis kandidates, **Andoros Kunigaikštystę, Monako Kunigaikštystę, San Marino Respubliką ir Vatikano Miesto Valstybę.**

Bendri medicininių reagavimo priemonių viešieji pirkimai sustiprintų dalyvaujančių šalių derybinę poziciją, pagerintų tiekimo saugumą ir užtikrintų vienodas galimybes naudotis medicininėms atsako priemonėms.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Bendrų viešųjų pirkimų susitarimo ir „rescEU“ veikimas turėtų atitikti aukštus skaidrumo standartus, be kita ko, susijusius su tikslaus kiekvienos dalyvaujančios šalies užsakyto ir jai pristatyto kiekio atskleidimu ir informacija apie šiu šalių atsakomybę.

Taip pat turėtų būti pakeistas Bendro pirkimo susitarimas, kuriuo nustatoma praktinė tvarka, kuria reglamentuojama bendro pirkimo procedūra, nustatyta pagal Sprendimo Nr. 1082/2013/ES 5 straipsnį, siekiant įtraukti į jį bendro pirkimo procedūroje dalyvaujančioms šalims skirtą išimties nuostatą, susijusią su derybomis ir pirkimu, kad būtų galima užtikrinti geresnį koordinavimą ES. **Išimties sąlyga turėtų reikšti, kad bendrų viešųjų pirkimų procedūroje dalyvaujančios šalys nesidera dėl ir nepasirašo lygiagrečių sutarčių su gamintojais ir už tokias derybas ar sutarčių pasirašymą šalims turėtų būti nustatytos aiškios pasekmės.** Komisija turėtų užtikrinti pagal šiame reglamente nustatytus skirtingus mechanizmus bet kokius veiksmus organizuojančių **bei juose dalyvaujančių subjektų** ir kitų atitinkamų Sąjungos struktūrų, susijusių su medicininių atsako priemonių pirkimu ir kaupimu, tokių kaip Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 1313/2013/ES16 sukurtas strateginis rezervas „rescEU“, veiksmų koordinavimą ir keitimąsi informacija⁽¹⁶⁾. **Valstybės narės turėtų užtikrinti pakankamą ypatingos svarbos medicininių produktų rezervą, siekiant kovoti su ypatingos svarbos produktų stygiaus pavojumi;**

⁽¹⁶⁾ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1313/2013/ES dėl Sąjungos civilinės saugos mechanizmo (OL L 347, 2013 12 20, p. 924).

⁽¹⁶⁾ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1313/2013/ES dėl Sąjungos civilinės saugos mechanizmo (OL L 347, 2013 12 20, p. 924).

Pakeitimas 16

Pasiūlymas dėl reglamento

9 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(9a) bendri viešieji pirkimai turėtų būti grindžiami bendra atsakomybe ir sąžiningu požiūriu į visų dalyvaujančių šalių teises ir pareigas. Gamintojai, tiekiantys sutartą produktų kiekį, ir valdžios institucijos, perkančios savo sutartus rezervuotuosius kiekius, turėtų prisiimti aiškius įsipareigojimus ir jų laikytis;

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 17

Pasiūlymas dėl reglamento

9 b konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (9b) *krizės laikotarpiu Komisija turėtų nustatyti laikinas priemones, padėsiančias sumažinti trūkumą ir palengvinti vaistų apyvartą tarp valstybių narių, įskaitant įvairių formatų pakuočių patvirtinimą, pakartotinio naudojimo procedūrą, kad rinkodaros leidimų turėtojai galėtų gauti patvirtinimą kitoje valstybėje narėje, geros gamybos praktikos sertifikatų galiojimo pratęsimą, ilgesnius galiojimo laikotarpius, veterinarinių vaistų naudojimą. Komisija turėtų atidžiai stebėti, kaip naudojamos tos priemonės, siekdama užtikrinti, kad nekiltų pavojaus pacientų saugumui, ir užtikrinti tų vaistų prieinamumą sunkumų ar stygiaus atveju;*

Pakeitimas 18

Pasiūlymas dėl reglamento

9 c konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (9c) *bendri viešieji pirkimai turėtų būti vykdomi skaidriai, laiku ir veiksmingai. Šiuo atžvilgiu turėtų būti apibrėžti aiškūs ir skaidrūs proceso etapai, taikymo sritis, konkursas, specifikacijos, terminai ir formalumai. Turėtų būti užtikrintas preliminarinių konsultacijų etapas, taikant tinkamas apsaugos priemones nuo interesų konfliktų ir informacijos asimetrijos, įtraukiant atitinkamus subjektus, taip pat abipusis bendravimas procedūros metu;*

Pakeitimas 19

Pasiūlymas dėl reglamento

9 d konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (9d) *Komisija ypatingą dėmesį turėtų skirti tam, jog būtų užtikrinta, kad 12 straipsnyje nurodytas bendras medicininių atsako priemonių pirkimas taip pat apimtų retųjų vaistų pirkimą;*

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 20**Pasiūlymas dėl reglamento****9 e konstatuojamoji dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (9e) *jei vykdomas bendras viešasis pirkimas, sudarant sutartį turėtų būti atsižvelgiama į kokybinius kriterijus, pvz., į gamintojo gebėjimą užtikrinti tiekimo saugumą sveikatos krizės metu, taip pat į kainą;*

Pakeitimas 21**Pasiūlymas dėl reglamento****9 f konstatuojamoji dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (9f) *siekiant skaidrumo, Europos Parlamentas turėtų tikrinti pagal bendrą pirkimo procedūrą sudarytas sutartis. Komisija turėtų laiku pateikti Parlamentui išsamią ir tikslią informaciją apie vykstančias derybas ir suteikti galimybę susipažinti su konkurso dokumentais ir sudarytomis sutartimis;*

Pakeitimas 22**Pasiūlymas dėl reglamento****9 g konstatuojamoji dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (9g) *jeigu medicininių atsako priemonių pirkimui nebuvo taikoma bendro pirkimo procedūra, Komisija turėtų skatinti valstybes nares keistis informacija apie medicininių atsako priemonių kainodarą ir pristatymo datas, kad būtų užtikrintas didesnis skaidrumas ir taip sudarytos sąlygos valstybėms narėms gauti medicininių atsako priemonių ir derėtis dėl jų palankesniomis sąlygomis;*

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 23

Pasiūlymas dėl reglamento

9 h konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (9h) *krizių metu kiti mechanizmai turėtų būti naudojami tam, kad būtų sudarytos sąlygos visuotiniam atsakui ir krizių švelninimui. Tokie mechanizmai galėtų, pavyzdžiui, apinti Sąjungos eksporto kontrolės mechanizmą, tvirtesnio bendradarbiavimo susitarimus dėl medicininių atsako priemonių rengimo, išankstinės sutarčių skyrimo dalies Sąjungos bendruose viešuosiuose pirkimuose ir savanoriškų bei privalomų technologinės praktinės patirties grupių ir įmonių licencijavimo susitarimų, kuriais turėtų būti užtikrinta galimybė naudotis atsako priemonėmis gyventojams, įskaitant Rytų partnerystės šalių ir mažas ir vidutines pajamas gaunančių valstybių gyventojus;*

Pakeitimas 24

Pasiūlymas dėl reglamento

10 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (10) kitaip nei užkrečiamųjų ligų, kurių priežiūrą Sąjungos lygmeniu nuolat vykdo ECDC, atveju, kitų galimų didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai atveju ES agentūroms vykdyti stebėseną šiuo metu nebūtina. Todėl tų grėsmių atveju tinkamiau vadovautis rizika pagrįstu požiūriu, pagal kurį stebėseną vykdo valstybės narės, o informacija keičiamasi per skubaus įspėjimo ir reagavimo sistemą (SIRS);

- (10) kitaip nei užkrečiamųjų ligų, kurių priežiūrą Sąjungos lygmeniu nuolat vykdo ECDC, atveju, kitų galimų didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai atveju ES agentūroms vykdyti stebėseną šiuo metu nebūtina. Todėl tų grėsmių atveju tinkamiau vadovautis rizika pagrįstu požiūriu, pagal kurį stebėseną vykdo valstybės narės, o informacija keičiamasi per skubaus įspėjimo ir reagavimo sistemą (SIRS). **Vis dėlto ECDC turėtų galėti stebėti užkrečiamųjų ligų poveikį pagrindinėms neuzkrečiamosioms ligoms, įskaitant psichikos ligas, tolesnių tyrimų vertinimą, diagnostavimą, stebėseną, gydymą ir priežiūrą sveikatos priežiūros sistemoje, koordinuodamas veiksmus su esamai duomenų rinkiniais, priemonėmis ir registrais;**

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 25

Pasiūlymas dėl reglamento

11 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (11) Komisija turėtų stiprinti bendradarbiavimą ir veiklą su valstybėmis narėmis, ECDC, Europos vaistų agentūra (EMA), kitomis Sąjungos agentūromis, mokslinių tyrimų infrastruktūra ir PSO, kad būtų pagerinta užkrečiamųjų ligų, pvz., ligų, kurių galima išvengti vakcinuojant, ir kitų sveikatos problemų, tokių kaip atsparumas antimikrobinėms medžiagoms, prevencija;

Pakeitimas

- (11) Komisija turėtų stiprinti bendradarbiavimą ir veiklą su valstybėmis narėmis, ECDC, Europos vaistų agentūra (EMA), kitomis Sąjungos agentūromis, mokslinių tyrimų infrastruktūra ir PSO, kad, **vadovaujantis bendros sveikatos koncepcija**, būtų pagerinta užkrečiamųjų ligų, pvz., ligų, kurių galima išvengti vakcinuojant, ir kitų sveikatos problemų, tokių kaip atsparumas antimikrobinėms medžiagoms, **taip pat kitos pagrindinės neužkrečiamosios ligos**, prevencija. **Kilus sveikatos krizėms ypatingą dėmesį taip pat reikėtų skirti tolesniems kitų ligų ir sutrikimų tyrimams, diagnozavimui, stebėsenai, gydymui ir priežiūrai ir krizės poveikiui psichikos sveikatai ir gyventojų psichosocialiniams poreikiams;**

Pakeitimas 26

Pasiūlymas dėl reglamento

12 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (12) dėl užkrečiamosios ligos kilusių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai atveju valstybių narių kraujo donorystės ir transplantacijos tarnybos gali suteikti priemonių skubiam donorų ištyrimui bei gyventojų užsikrėtimo liga ir imuniteto jai masto vertinimui. Šios tarnybos savo ruožtu yra priklausomos nuo ECDC atliekamo skubaus rizikos vertinimo, kad nuo tokios užkrečiamosios ligos perdavimo apsaugotų pacientus, kuriems reikia gydymo naudojant iš žmogaus gautas medžiagas. Remiantis tokiu rizikos vertinimu toliau galima tinkamai pritaikyti priemones, kuriomis nustatomi tokių iš žmogaus gautų medžiagų kokybės ir saugos standartai. Todėl ECDC turėtų sukurti ir valdyti nacionalinių kraujo donorystės ir transplantacijos tarnybų ir jų institucijų tinklą, kuris būtų naudojamas pagal šią dvejopą paskirtį;

Pakeitimas

- (12) dėl užkrečiamosios ligos kilusių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai atveju valstybių narių kraujo donorystės ir transplantacijos tarnybos, **vaistinės ir kitos licencijuotos sveikatos priežiūros įstaigos** gali suteikti priemonių skubiam donorų ištyrimui bei gyventojų užsikrėtimo liga ir imuniteto jai masto vertinimui. Šios tarnybos savo ruožtu yra priklausomos nuo ECDC atliekamo skubaus rizikos vertinimo, kad nuo tokios užkrečiamosios ligos perdavimo apsaugotų pacientus, kuriems reikia gydymo naudojant iš žmogaus gautas medžiagas **arba kuriems atliekamas pagalbiniis apvaisinimas**. Remiantis tokiu rizikos vertinimu toliau galima tinkamai pritaikyti priemones, kuriomis nustatomi tokių iš žmogaus gautų medžiagų kokybės ir saugos standartai. Todėl ECDC turėtų sukurti ir valdyti nacionalinių kraujo donorystės ir transplantacijos tarnybų ir jų institucijų, **taip pat farmacijos tarnybų ir kitų licencijuotų sveikatos priežiūros tarnybų ir įstaigų**, tinklą, kuris būtų naudojamas pagal šią dvejopą paskirtį;

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 27

Pasiūlymas dėl reglamento

12 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (12a) *siekiant pagerinti išankstinį pasirengimą tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių atsiradimui ir atsaką į šių grėsmių atsiradimą, labai svarbu suteikti galimybę nuolat ir greitai gauti duomenis apie reikiamų medicininių atsako priemonių prieinamumą. Todėl Sąjungos lygmeniu reikėtų sukurti valdyti ir koordinuoti valstybių narių tarnybų tinklą, kuris teiktų naujausią informaciją apie strateginius rezervus ir medicininių atsako priemonių prieinamumą, vaistų, ypatingos svarbos sveikatos produktų ir diagnostinių testų rezervus. Labai svarbu stiprinti veiksmų koordinavimą ir dalijimąsi informacija apie turimus strateginius rezervus ir medicininės atsako priemones su valstybėmis narėmis, siekiant gerinti būsimų duomenų rinkimą, modeliavimą ir naudojimą, kad Sąjungoje būtų galima teikti išankstinius įspėjamuosius pranešimus;*

Pakeitimas 28

Pasiūlymas dėl reglamento

13 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (13) siekiant užtikrinti, kad kompetentingos valstybių narių visuomenės sveikatos institucijos ir Komisija būtų tinkamai ir laiku informuojamos, Sprendimu Nr. 2119/98/EB sukurta sistema, suteikianti galimybę Sąjungos lygmeniu teikti įspėjimus, susijusius su didelėmis tarpvalstybinio pobūdžio grėsmėmis sveikatai. Skubaus įspėjimo ir reagavimo sistemą (SIRS) taikoma visoms į šio reglamento taikymo sritį įtrauktoms didelėms tarpvalstybinio pobūdžio grėsmėms sveikatai. SIRS valdymas ir toliau turėtų priklausyti ECDC kompetencijai. Pateikti įspėjimą turėtų būti reikalaujama tik tuo atveju, kai atitinkamos grėsmės mastas ir sunkumas yra arba galėtų tapti tokie dideli, kad jie daro arba galėtų daryti poveikį daugiau nei vienai valstybei narei ir jų atveju reikia arba gali reikėti koordinuoti atsako veiksmus Sąjungos lygmeniu. Kad būtų išvengta darbo dubliavimo ir būtų užtikrintas visų Sąjungos įspėjimo sistemų koordinavimas, Komisija ir ECDC turėtų užtikrinti, kad įspėjimai pagal SIRS bei kitas Sąjungos lygmens skubaus įspėjimo apie pavojus sistemas būtų kuo labiau tarpusavyje susieti, kad valstybių narių kompetentingos valdžios institucijos galėtų kiek įmanoma išvengti pranešimų apie tą patį pavojų teikimo skirtingomis Sąjungos lygmens sistemomis ir galėtų naudotis galimybe gauti įspėjimus apie visų rūšių pavojus iš vieno koordinuojamo šaltinio;

- (13) siekiant užtikrinti, kad kompetentingos valstybių narių visuomenės sveikatos institucijos ir Komisija būtų tinkamai ir laiku informuojamos, Sprendimu Nr. 2119/98/EB sukurta sistema, suteikianti galimybę Sąjungos lygmeniu teikti įspėjimus, susijusius su didelėmis tarpvalstybinio pobūdžio grėsmėmis sveikatai. Skubaus įspėjimo ir reagavimo sistemą (SIRS) taikoma visoms į šio reglamento taikymo sritį įtrauktoms didelėms tarpvalstybinio pobūdžio grėsmėms sveikatai. SIRS valdymas ir toliau turėtų priklausyti ECDC kompetencijai. Pateikti įspėjimą turėtų būti reikalaujama tik tuo atveju, kai atitinkamos grėsmės mastas ir sunkumas yra arba galėtų tapti tokie dideli, kad jie daro arba galėtų daryti poveikį daugiau nei vienai valstybei narei ir jų atveju reikia arba gali reikėti koordinuoti atsako veiksmus Sąjungos lygmeniu. Kad būtų išvengta darbo dubliavimo ir būtų užtikrintas visų Sąjungos įspėjimo sistemų koordinavimas, Komisija ir ECDC turėtų užtikrinti, kad įspėjimai pagal SIRS bei kitas Sąjungos lygmens skubaus įspėjimo apie pavojus sistemas **butų visiškai sąveikūs ir, žmogui prižiūrint, automatiškai** kuo labiau tarpusavyje susieti, kad valstybių narių kompetentingos valdžios institucijos galėtų kiek įmanoma išvengti pranešimų apie tą patį pavojų teikimo skirtingomis Sąjungos lygmens sistemomis ir galėtų naudotis galimybe gauti įspėjimus apie visų rūšių pavojus iš vieno koordinuojamo šaltinio;

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 29
Pasiūlymas dėl reglamento
14 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (14) siekiant užtikrinti, kad rizikos visuomenės sveikatai dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai vertinimas Sąjungos lygmeniu būtų nuoseklus ir išsamus visuomenės sveikatos požiūriu, priklausomai nuo atitinkamos grėsmės tipo, per atitinkamus kanalus ar struktūras turėtų būti koordinuotai sutelktos turimos mokslo žinios. Tas rizikos visuomenės sveikatai vertinimas turėtų būti rengiamas pasitelkiant visiškai skaidrų procesą ir turėtų būti grindžiamas mokslinės kompetencijos, nepriklausomumo, nešališkumo ir skaidrumo principais. Sąjungos agentūrų dalyvavimas atliekant šiuos rizikos vertinimus turėtų būti išplėstas atsižvelgiant į jų specializaciją, kad būtų užtikrintas visų rūšių pavojų apimantis požiūris, pasitelkiant nuolatinį agentūrų ir atitinkamų Komisijos tarnybų tinklą, sukurtą siekiant padėti rengti rizikos vertinimus;

Pakeitimas

- (14) siekiant užtikrinti, kad rizikos visuomenės sveikatai dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai vertinimas Sąjungos lygmeniu būtų nuoseklus ir išsamus visuomenės sveikatos požiūriu, priklausomai nuo atitinkamos grėsmės tipo, per atitinkamus kanalus ar struktūras turėtų būti koordinuotai **ir, vadovaujantis daugiadalykiu metodu**, sutelktos turimos mokslo žinios. Tas rizikos visuomenės sveikatai vertinimas turėtų būti rengiamas pasitelkiant visiškai skaidrų procesą ir turėtų būti grindžiamas mokslinės kompetencijos, nepriklausomumo, nešališkumo ir skaidrumo principais. Sąjungos agentūrų **ir įstaigų** dalyvavimas atliekant šiuos rizikos vertinimus turėtų būti išplėstas atsižvelgiant į jų specializaciją, kad būtų užtikrintas visų rūšių pavojų apimantis požiūris, pasitelkiant nuolatinį agentūrų ir atitinkamų Komisijos tarnybų tinklą, sukurtą siekiant padėti rengti rizikos vertinimus. **Siekiant užtikrinti pakankamą kompetenciją ir veiksmingumą, reikėtų padidinti Sąjungos agentūrų ir įstaigų finansinius ir žmogiškuosius išteklius;**

Pakeitimas 30
Pasiūlymas dėl reglamento
14 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (14a) valstybės narės, Komisija ir Sąjungos agentūros, vadovaudamosi bendros sveikatos koncepcija, turėtų nustatyti pripažintas tiek užkrečiamųjų, tiek pagrindinių neužkrečiamųjų ligų srities visuomenės sveikatos organizacijas ir specialistus ir kitus susijusius įvairių sektorių suinteresuotuosius subjektus, kurie galėtų padėti Sąjungai užtikrinti atsaką į grėsmes sveikatai. Tokie specialistai ir suinteresuotieji subjektai, įskaitant pilietinės visuomenės organizacijas, turėtų būti struktūriškai įtraukti į visus atsako krizei veiksmus ir prisidėti prie sprendimų priėmimo procesų. Nacionalinės valdžios institucijos taip pat turėtų teikti konsultacijas ir, kai tinkama, į šio reglamento įgyvendinimą įtraukti sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų sektorių pacientų organizacijų ir nacionalinių socialinių partnerių atstovus. Itin svarbu, kad būtų užtikrintas visapusiškas suinteresuotųjų subjektų dalyvavimo skaidrumo ir interesų konflikto taisyklių laikymasis;

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 31

Pasiūlymas dėl reglamento

14 b konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (14b) *Žalieji koridoriai turėtų būti laikomi tinkama priemone tik pandemijos atveju, kai paskelbta ekstremali visuomenės sveikatai situacija ir minėtais koridoriais siekiama užtikrinti, kad vidaus rinkoje laisvai ir saugiai judėtų būtinausios prekės, medicininės atsako priemonės ir pasienio darbuotojai. Žaliųjų koridorių sukūrimas tokiomis atvejais neturėtų daryti poveikio atitinkamoms sutarties nuostatomis ar teisės aktams, reglamentuojantiems sienų kontrolę;*

Pakeitimas 32

Pasiūlymas dėl reglamento

15 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (15a) *Komisija turėtų užtikrinti, kad, kai paskelbiama nepaprastoji padėtis, būtų žinomas valstybėse narėse esančių ligoninių vietų skaičius, taip pat valstybėse narėse esančių intensyviosios terapijos skyrių vietų skaičius, kad būtų galima pacientus perkelti iš vienos šalies į kitą;*

Pakeitimas 33

Pasiūlymas dėl reglamento

16 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (16a) *taip pat reikėtų užtikrinti nuolatinį valdžios institucijų, pramonės, atitinkamų farmacijos tiekimo grandinės subjektų, sveikatos priežiūros specialistų ir pacientų organizacijų dialogą ir keitimąsi informacija, siekiant iš anksto pradėti diskusijas apie numatomas galimas dideles tarpvalstybinio pobūdžio grėsmes sveikatai rinkoje, dalijantis informacija apie numatomus tiekimo suvaržymus ar atsirandančius konkrečius klinikinius poreikius, kad, prireikus, būtų galimas geresnis koordinavimas, sąveika ir tinkamas atsakas;*

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 34
Pasiūlymas dėl reglamento
17 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (17) nenuoseklus visuomenės ir suinteresuotųjų subjektų, pavyzdžiui, sveikatos priežiūros specialistų, informavimas gali turėti neigiamo poveikio atsako veiksmų efektyvumui visuomenės sveikatos požiūriu ir neigiamo poveikio ekonominės veiklos vykdytojams. Todėl atsako veiksmų koordinavimas Sveikatos saugumo komitete padedant atitinkamiems pogrupiams turėtų apimti skubų keitimąsi informacija, susijusia su informaciniais pranešimais bei strategijomis, ir su komunikacija susijusių iššūkių sprendimą, siekiant koordinuoti informacijos teikimą apie riziką ir krizę, remiantis patikimu ir nepriklausomu rizikos visuomenės sveikatai vertinimu, kuris turi būti pritaikytas prie nacionalinių poreikių ir aplinkybių. Tokiu keitimusi informacija siekiama sudaryti palankesnes sąlygas stebėti visuomenei ir sveikatos priežiūros specialistams teikiamų pranešimų aiškumą ir nuoseklumą. Atsižvelgiant į tarpsektorinį tokių krizių pobūdį, taip pat turėtų būti užtikrintas koordinavimas su kitais atitinkamais padaliniais, pvz., Sąjungos civilinės saugos mechanizmu, sukurtu Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu (ES) 2019/420⁽¹⁷⁾;

⁽¹⁷⁾ 2019 m. kovo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2019/420, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 1313/2013/ES dėl Sąjungos civilinės saugos mechanizmo (OL L 77 I, 2019 3 20, p. 1).

Pakeitimas

- (17) nenuoseklus visuomenės ir suinteresuotųjų subjektų, pavyzdžiui, sveikatos priežiūros **ir visuomenės sveikatos** specialistų, informavimas gali turėti neigiamo poveikio atsako veiksmų efektyvumui visuomenės sveikatos požiūriu ir neigiamo poveikio ekonominės veiklos vykdytojams. Todėl atsako veiksmų koordinavimas Sveikatos saugumo komitete padedant atitinkamiems pogrupiams turėtų apimti skubų keitimąsi informacija, susijusia su informaciniais pranešimais bei strategijomis, ir su komunikacija susijusių iššūkių sprendimą, siekiant koordinuoti informacijos teikimą apie riziką ir krizę, remiantis **holistiniu**, patikimu ir nepriklausomu rizikos visuomenės sveikatai vertinimu, kuris turi būti pritaikytas prie nacionalinių **ir regioninių** poreikių ir aplinkybių. **Tose valstybėse narėse, kuriose yra regionų, turinčių kompetenciją sveikatos srityje, šią informaciją turėtų teikti tie regionai.** Tokiu keitimusi informacija siekiama sudaryti palankesnes sąlygas stebėti visuomenei ir sveikatos priežiūros specialistams teikiamų pranešimų aiškumą ir nuoseklumą. **Vadovaudamasis savo rekomendacijomis valstybėms narėms ir sveikatos priežiūros specialistams, ECDC turėtų išplėsti komunikacijos veiklą, kad į ją būtų įtraukta plačioji visuomenė, sukuriant ir valdant interneto portalą, kuriame dalijamasi patikrinta informacija ir kovojama su dezinformacija.** Atsižvelgiant į tarpsektorinį tokių krizių pobūdį, taip pat turėtų būti užtikrintas koordinavimas su kitais atitinkamais padaliniais, pvz., Sąjungos civilinės saugos mechanizmu, sukurtu Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu (ES) 2019/420⁽¹⁷⁾;

⁽¹⁷⁾ 2019 m. kovo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2019/420, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 1313/2013/ES dėl Sąjungos civilinės saugos mechanizmo (OL L 77 I, 2019 3 20, p. 1).

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 35
Pasiūlymas dėl reglamento
18 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(18) **Turėtų** būti išplėstos Sprendimo Nr. 1082/2013/ES nuostatos dėl ekstremaliųjų visuomenės sveikatos situacijų pripažinimo ir teisinių tokio pripažinimo padarinių. Todėl pagal šį reglamentą Komisija turėtų galėti oficialiai pripažinti ekstremaliąją visuomenės sveikatos situaciją Sąjungos lygmeniu. Kad tokia ekstremalioji situacija būtų pripažinta, Komisija turėtų įsteigti nepriklausomą patariamąjį komitetą, kuris teiktų ekspertines žinias dėl to, ar grėsmė laikytina ekstremaliąja visuomenės sveikatos situacija Sąjungos lygmeniu, ir teiktų rekomendacijas dėl visuomenės sveikatos atsako priemonių bei šios ekstremaliosios situacijos pripažinimo nutraukimo. Patariamąjį komitetą turėtų sudaryti nepriklausomi ekspertai, kuriuos turėtų atrinkti Komisija iš žinių ir patirties sričių, labiausiai susijusių su kilusia konkrečia grėsme, taip pat ECDC, EMA ir kitų Sąjungos įstaigų ar agentūrų atstovai kaip stebėtojai. Ekstremaliosios visuomenės sveikatos situacijos pripažinimas Sąjungos lygmeniu suteiks pagrindą patvirtinti medicinos reikmenims ir priemonėms skirtas operatyvines visuomenės sveikatos priemones, nustatyti lanksčius medicininių atsako priemonių kūrimo, pirkimo, valdymo ir pristatymo mechanizmus, taip pat aktyvuoti ECDC paramą, teikiamą siekiant mobilizuoti pagalbos reaguojant į protrūkius grupes, vadinamas ES sveikatos darbo grupe;

Pakeitimas

(18) **turėtų** būti išplėstos Sprendimo Nr. 1082/2013/ES nuostatos dėl ekstremaliųjų visuomenės sveikatos situacijų pripažinimo ir teisinių tokio pripažinimo padarinių. Todėl pagal šį reglamentą Komisija turėtų galėti oficialiai pripažinti ekstremaliąją visuomenės sveikatos situaciją Sąjungos lygmeniu. Kad tokia ekstremalioji situacija būtų pripažinta, Komisija turėtų įsteigti nepriklausomą patariamąjį komitetą, kuris teiktų ekspertines žinias dėl to, ar grėsmė laikytina ekstremaliąja visuomenės sveikatos situacija Sąjungos lygmeniu, ir teiktų rekomendacijas dėl visuomenės sveikatos atsako priemonių bei šios ekstremaliosios situacijos pripažinimo nutraukimo. Patariamąjį komitetą turėtų sudaryti nepriklausomi ekspertai, **sveikatos ir priežiūros sektorių darbuotojų, įskaitant slaugytojus ir gydytojus, atstovai, taip pat pilietinės visuomenės atstovai**, kuriuos turėtų atrinkti Komisija iš žinių ir patirties sričių, labiausiai susijusių su kilusia konkrečia grėsme, taip pat ECDC, EMA ir kitų Sąjungos įstaigų ar agentūrų atstovai kaip stebėtojai. **Visi Patariamąjo komiteto nariai turėtų pateikti interesų deklaracijas. Patariamasis komitetas turėtų glaudžiai bendradarbiauti su nacionalinėmis patariamosiomis įstaigomis.** Ekstremaliosios visuomenės sveikatos situacijos pripažinimas Sąjungos lygmeniu suteiks pagrindą patvirtinti medicinos reikmenims ir priemonėms skirtas operatyvines visuomenės sveikatos priemones, nustatyti **Sąjungos eksporto kontrolės mechanizmus**, lanksčius medicininių atsako priemonių kūrimo, pirkimo, valdymo ir pristatymo mechanizmus, taip pat aktyvuoti ECDC paramą, teikiamą siekiant mobilizuoti pagalbos reaguojant į protrūkius grupes, vadinamas ES sveikatos darbo grupe;

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 36
Pasiūlymas dėl reglamento
20 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (20) su didelėmis tarpvalstybinio pobūdžio grėsmėmis sveikatai susijusio ir Sąjungos masto padarinių galinčio turėti įvykio atveju atitinkamoms valstybėms narėms galėtų prireikti koordinuotai imtis tam tikrų kontrolės ar sąlytų turėjusių asmenų išsiaiškinimo priemonių, siekiant išaiškinti jau užsikrėtusius asmenis ir asmenis, kuriems kyla pavojus užsikrėsti. Vykdam tokį bendradarbiavimą gali reikėti, kad valstybės narės, tiesiogiai dalyvaujančios sąlytų turėjusių asmenų išsiaiškinimo priemonėse, per sistemą keistųsi asmens duomenimis, įskaitant neskelbtiną informaciją, susijusią su sveikata, ir informaciją apie patvirtintus ar įtariamus žmonių susirgimo atvejus. Valstybės narės turi keistis su sveikata susijusiais asmens duomenimis laikydamosi Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 9 straipsnio 2 dalies i punkto⁽¹⁸⁾;

⁽¹⁸⁾ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

Pakeitimas

- (20) su didelėmis tarpvalstybinio pobūdžio grėsmėmis sveikatai susijusio ir Sąjungos masto padarinių galinčio turėti įvykio atveju susijusioms **ar potencialiai susijusioms** valstybėms narėms galėtų prireikti koordinuotai imtis tam tikrų kontrolės ar sąlytų turėjusių asmenų išsiaiškinimo priemonių, siekiant išaiškinti jau užsikrėtusius asmenis ir asmenis, kuriems kyla pavojus užsikrėsti. Vykdam tokį bendradarbiavimą gali reikėti, kad valstybės narės, tiesiogiai dalyvaujančios išsiaiškinant sąlytų turėjusius asmenis, per sistemą keistųsi asmens duomenimis, įskaitant neskelbtiną informaciją, susijusią su sveikata, ir informaciją apie patvirtintus ar įtariamus žmonių susirgimo **ar užsikrėtimo** atvejus. Valstybės narės turi keistis su sveikata susijusiais asmens duomenimis laikydamosi Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 9 straipsnio 2 dalies i punkto⁽¹⁸⁾;

⁽¹⁸⁾ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 37
Pasiūlymas dėl reglamento
21 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (21) turėtų būti skatinamas bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis ir tarptautinėmis organizacijomis visuomenės sveikatos srityje. Ypač svarbu užtikrinti keitimąsi informacija su PSO apie priemones, kurių imamasi pagal šį reglamentą. Tokio tvirtesnio bendradarbiavimo taip pat reikia siekiant prisidėti prie ES išpareigojimo stiprinti paramą sveikatos sistemoms ir partnerių parengties ir reagavimo pajėgumus įgyvendinimo. Sąjungai galėtų būti naudinga sudaryti tarptautinius bendradarbiavimo susitarimus su trečiosiomis šalimis arba tarptautinėmis organizacijomis, įskaitant PSO, kad būtų skatinamas keitimasis atitinkama informacija iš didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai stebėsenos ir išpėjimo apie jas sistemų. Sąjungos kompetencijos srityse tokie susitarimai atitinkamais atvejais galėtų apimti tokių trečiųjų šalių ar tarptautinių organizacijų dalyvavimą atitinkamo epidemiologinės priežiūros stebėsenos tinklo ir SIRS veikloje, keitimąsi gerąja patirtimi parengties ir atsako veiksmų pajėgumo ir planavimo srityse, rizikos visuomenės sveikatai vertinimą ir bendradarbiavimą koordinuojant atsako veiksmus, įskaitant atsako veiksmus mokslinių tyrimų srityje;

Pakeitimas

- (21) turėtų būti skatinamas bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis ir tarptautinėmis organizacijomis visuomenės sveikatos srityje. Ypač svarbu užtikrinti keitimąsi informacija su PSO apie priemones, kurių imamasi pagal šį reglamentą. Tokio tvirtesnio bendradarbiavimo taip pat reikia siekiant prisidėti prie ES išpareigojimo stiprinti paramą sveikatos sistemoms ir partnerių parengties ir reagavimo pajėgumus įgyvendinimo. Sąjungai galėtų būti naudinga sudaryti tarptautinius bendradarbiavimo susitarimus su trečiosiomis šalimis arba tarptautinėmis organizacijomis, įskaitant PSO, kad būtų skatinamas keitimasis atitinkama informacija iš didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai stebėsenos ir išpėjimo apie jas sistemų. Sąjungos kompetencijos srityse tokie susitarimai atitinkamais atvejais galėtų apimti tokių trečiųjų šalių ar tarptautinių organizacijų dalyvavimą atitinkamo epidemiologinės priežiūros stebėsenos tinklo, **kaip antai Europos stebėjimo sistemos (TESSy)**, ir SIRS veikloje, keitimąsi gerąja patirtimi parengties ir atsako veiksmų pajėgumo ir planavimo srityse, rizikos visuomenės sveikatai vertinimą ir bendradarbiavimą koordinuojant atsako veiksmus, įskaitant atsako veiksmus mokslinių tyrimų srityje. **Komisija ir valstybės narės turėtų aktyviai siekti, kad būtų sudaryta PSO parengties pandemijoms ir reagavimo į jas pagrindų konvencija, kurioje turėtų būti nustatyti pasirengimo pandemijoms ir reagavimo į jas principai ir prioritetai. Tokia konvencija turėtų padėti įgyvendinti Tarptautines sveikatos priežiūros taisykles (2005 m.)^(1a) ir ja turėtų būti remiamas tarptautinės sveikatos priežiūros sistemos stiprinimas ir bendradarbiavimo, susijusio su ankstyvu nustatymu, prevencija, atsaku ir atsparumu būsimums pandemijoms, gerinimas;**

^(1a) Pasaulio sveikatos organizacija. Tarptautinės sveikatos priežiūros taisyklės (2005 m.). Trečiasis leidimas, paskelbtas adresu: <https://www.who.int/publications/i/item/9789241580496>.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 38
Pasiūlymas dėl reglamento
22 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (22) Asmens duomenų tvarkymas įgyvendinant šį reglamentą turėtų būti vykdomas laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 ir Reglamento (ES) 2018/1725⁽¹⁹⁾. Visų pirma naudojant SĮRS turėtų būti nustatytos specialios apsaugos priemonės, kuriomis užtikrinama, kad, valstybėms narėms įgyvendinant sąlytį turėjusių asmenų išaiškinimo priemones nacionaliniu lygmeniu, asmens duomenimis būtų keičiamasi saugiai ir teisėtai. Šiuo atžvilgiu SĮRS apima pranešimų siuntimo funkciją, kuria naudojantis asmens duomenys, įskaitant kontaktinius ir sveikatos duomenis, gali būti siunčiami atitinkamoms valdžios institucijoms, dalyvaujančioms sąlytį **turėjusių asmenų išaiškinimo priemonėse**;

⁽¹⁹⁾ 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39).

Pakeitimas

- (22) **dėl to, kad sveikatos duomenys yra neskelbtini, valstybės narės, Komisija ir Sąjungos agentūros turėtų juos apsaugoti ir užtikrinti, kad atliekant jų tvarkymo veiksmus būtų laikomasi duomenų apsaugos principų pagal BDAR 5 straipsnį.** Asmens duomenų tvarkymas įgyvendinant šį reglamentą turėtų būti vykdomas laikantis **BDAR ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1725⁽¹⁹⁾**. Visų pirma naudojant SĮRS turėtų būti nustatytos specialios apsaugos priemonės, kuriomis užtikrinama, kad, valstybėms narėms įgyvendinant sąlytį turėjusių asmenų išaiškinimo priemones nacionaliniu lygmeniu, asmens duomenimis būtų keičiamasi saugiai ir teisėtai. Šiuo atžvilgiu SĮRS apima pranešimų siuntimo funkciją, kuria naudojantis asmens duomenys, įskaitant kontaktinius ir sveikatos duomenis, gali būti siunčiami atitinkamoms valdžios institucijoms, dalyvaujančioms **išaiškinant sąlytį turėjusius asmenis. Turėtų būti griežtai laikomasi Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1725 ir turėtų būti nustatytos tinkamos techninės ir organizacinės saugumo priemonės pagal šį reglamentą**;

⁽¹⁹⁾ 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39).

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 39
Pasiūlymas dėl reglamento
25 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(25) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai priimti įgyvendinimo aktus, susijusius su: šablonais, naudotinais teikiant informaciją apie parengties ir atsako veiksmų planavimą; sveikatos priežiūros ir visuomenės sveikatos srities darbuotojams skirto mokymo veiklos organizavimu; užkrečiamųjų ligų ir susijusių specifinių sveikatos problemų, kurioms **taikoma** epidemiologinės priežiūros tinklo **vykdoma priežiūra ir tokio tinklo** veiklos procedūros, sąrašo parengimu ir atnaujinimu; **toms užkrečiamosioms ligoms ir specifinėms sveikatos problemoms, įtrauktoms į epidemiologinės priežiūros tinklo veiklos sritį ir, kai būtina, kitoms didelėms tarpvalstybinio pobūdžio grėsmėms sveikatai, kurioms taikoma ad hoc stebėseną, skirtą atvejo apibrėžčių patvirtinimui; SĮRS naudojimo procedūromis; priežiūros platformos veikimu;** ES etaloninių laboratorijų, kurios teiks paramą nacionalinėms etaloninėms laboratorijoms, paskyrimu; keitimosi informacija apie valstybių narių atsako veiksmus ir atsako veiksmų koordinavimo procedūromis; ekstremaliųjų visuomenės sveikatos situacijų pripažinimu Sąjungos lygmeniu ir tokio pripažinimo nutraukimu bei procedūromis, kurių reikia siekiant užtikrinti, kad SĮRS būtų naudojama ir duomenys būtų tvarkomi laikantis duomenų apsaugos teisės aktų;

Pakeitimas

(25) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai priimti įgyvendinimo aktus, susijusius su: šablonais, naudotinais teikiant informaciją apie parengties ir atsako veiksmų planavimą; sveikatos priežiūros ir visuomenės sveikatos srities darbuotojams skirto mokymo veiklos organizavimu; užkrečiamųjų ligų ir susijusių specifinių sveikatos problemų, kurioms **taikomos** epidemiologinės priežiūros tinklo veiklos procedūros, sąrašo parengimu ir atnaujinimu; ES etaloninių laboratorijų, kurios teiks paramą nacionalinėms **ir regioninėms** etaloninėms laboratorijoms, paskyrimu; keitimosi informacija apie valstybių narių atsako veiksmus ir atsako veiksmų koordinavimo procedūromis; ekstremaliųjų visuomenės sveikatos situacijų pripažinimu Sąjungos lygmeniu ir tokio pripažinimo nutraukimu bei procedūromis, kurių reikia siekiant užtikrinti, kad SĮRS būtų naudojama ir duomenys būtų tvarkomi laikantis duomenų apsaugos teisės aktų;

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 40
Pasiūlymas dėl reglamento
28 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(28) kad būtų galima nustatyti nacionalinių parengties planų įgyvendinimo būseną ir jų suderinamumą su Sąjungos planu, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, susijusius su auditų, atliekamų siekiant įvertinti parengties ir atsako veiksmų planavimo veiklą nacionaliniu **lygmeniu**, procedūromis, standartais ir kriterijais. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, be kita ko, su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos laikantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros⁽²¹⁾ nustatytų principų. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;

⁽²¹⁾ OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

Pakeitimas

(28) kad būtų galima **papildyti tam tikrus šio reglamento aspektus ir** nustatyti nacionalinių **ir regionų** parengties planų įgyvendinimo būseną ir jų suderinamumą su Sąjungos planu, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, susijusius su: **užkrečiamųjų ligų ir susijusių specifinių sveikatos problemų, kurioms taikomos epidemiologinės priežiūros tinklo priežiūra, sąrašo parengimu ir atnaujinimu; toms užkrečiamosioms ligoms ir specifinėms sveikatos problemoms, įtrauktoms į epidemiologinės priežiūros tinklo veiklos sritį ir, kai būtina, kitoms didelėms tarpvalstybinio pobūdžio grėsmėms sveikatai, kurioms taikoma ad hoc stebėseną, skirtą atvejo apibrėžčių patvirtinimu; reikalavimai, būtini siekiant užtikrinti SĮRS veikimo ir duomenų tvarkymo atitiktį atitinkamiems reglamentams; atitinkamų sveikatos duomenų, kuriuos skaitmeninė platforma turi automatiškai rinkti žmogui prižiūrint, sąrašo nustatymu ir atnaujinimu; priežiūros platformos veikimu; taip pat** auditų, atliekamų siekiant įvertinti parengties ir atsako veiksmų planavimo veiklą nacionaliniu **ir regioniniu lygmenimis**, procedūromis, standartais ir kriterijais. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, be kita ko, su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos laikantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros⁽²¹⁾ nustatytų principų. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;

⁽²¹⁾ OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 41

Pasiūlymas dėl reglamento

28 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(28a) *dėl užkrečiamųjų ligų ir susijusių specifinių sveikatos problemų, kurioms taikoma epidemiologinės priežiūros tinklo priežiūra, sąrašo sudarymo ir atnaujinimo ir tokio tinklo veikimo procedūrų, dėl tų užkrečiamųjų ligų ir specifinių sveikatos problemų, kurioms taikoma epidemiologinės priežiūros tinklo priežiūra, atvejų apibrėžčių priėmimo ir dėl atvejų apibrėžčių, kurios turi būti naudojamos ad hoc stebėsenos atveju, Komisija turėtų skubos tvarka priimti deleguotuosius aktus, kai dėl didelės tarpvalstybinio pobūdžio grėsmės sveikatai pavojingumo ar naujumo arba dėl to, kad liga labai greitai plinta tarp valstybių narių, yra tinkamai pagrįstų priežasčių skubėti;*

Pakeitimas 42

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies c punktas

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

c) bendro medicininių atsako priemonių pirkimo;

c) bendro medicininių atsako priemonių pirkimo, **valdymo ir naudojimo**;

Pakeitimas 43

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 2 dalies b a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

ba) **nacionalinių strateginių atsargų ir turimų medicininių atsako priemonių tinklas;**

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 44**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 3 dalis***Komisijos siūlomas tekstas*

3. Šio reglamento įgyvendinimas remiamas finansuojant atitinkamų Sąjungos programų ir priemonių lėšomis.

Pakeitimas

3. **Vadovaujantis bendros sveikatos ir sveikatos aspektų integravimo į visų sričių politiką koncepcijomis, šio reglamento įgyvendinimas remiamas finansuojant atitinkamų Sąjungos programų ir priemonių lėšomis. Sustiprinta Sąjungos sveikatos saugumo sistema, padedančia kovoti su tarpvalstybinio pobūdžio grėsmėmis sveikatai, užtikrinama jos sinergija bei papildomumas su kitomis ES politikos sritimis ir fondais, pvz., su veiksmais, įgyvendinamais pagal programą „ES –sveikatos labui“, Europos struktūrinius ir investicijų fondų (ESI fondų) programas, programą „Europos horizontas“, Skaitmeninės Europos programą, rezervo „rescEU“ priemonę, „Europos socialinio fondo+“ (ESF+) programas, Skubios paramos priemonę (SPP) ir Bendrosios rinkos programą (BRP).**

Pakeitimas 45**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 3 a dalis (nauja)***Komisijos siūlomas tekstas**Pakeitimas*

3a. Šiuo reglamentu užtikrinama, kad ateityje iškilus ekstremalioms sveikatos situacijoms, nebus trukdoma ligų nustatymui, atitinkamoms sveikatos intervencijoms ir kitų sunkių ligų gydymui.

Pakeitimas 46**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 3 b dalis (nauja)***Komisijos siūlomas tekstas**Pakeitimas*

3b. Šis reglamentas įgyvendinamas visapusiškai gerbiant asmenų orumą ir pagrindines teises ir laisves.

Pakeitimas 243**Pasiūlymas dėl reglamento****2 straipsnio 1 dalies a punkto i papunktis***Komisijos siūlomas tekstas**Pakeitimas*

i) užkrečiamosios ligos;

i) užkrečiamosios ligos, įskaitant zoonozinės kilmės užkrečiamąsias ligas;

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 47

Pasiūlymas dėl reglamento

2 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. Šis reglamentas taip pat taikomas užkrečiamųjų ligų ir **susijusių specifinių** sveikatos **problemų epidemiologinei priežiūrai**.

Pakeitimas

2. Šis reglamentas taip pat taikomas užkrečiamųjų ligų **epidemiologinei priežiūrai ir tokių ligų poveikio pagrindinėms neužkrečiamosioms ligoms ir susijusioms specifinėms sveikatos problemoms, pvz., psichikos sveikatai, ir atidėto kitų ligų ir būklių tyrimo, diagnostavimo, stebėsenos, gydymo ir priežiūros poveikio stebėsenai**.

Pakeitimas 48

Pasiūlymas dėl reglamento

2 straipsnio 3 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3a. Šiuo reglamentu skatinama įgyvendinti Tarptautinės sveikatos priežiūros taisykles, mažinti administracinę naštą ir išteklių dubliavimąsi, taip pat mažinti per COVID-19 pandemiją atskleistas spragas grėsmių visuomenės sveikatai prevencijos, pasirengimo joms ir atsako į jas srityse.

Pakeitimas 49

Pasiūlymas dėl reglamento

2 straipsnio 4 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

4. Išskirtinėmis ekstremaliosios situacijos aplinkybėmis valstybė narė arba Komisija gali prašyti koordinuoti atsako į dideles tarpvalstybinio pobūdžio grėsmes sveikatai, kurioms netaikoma 2 straipsnio 1 dalis, veiksmus Sveikatos saugumo komitete, kaip nurodyta 21 straipsnyje, jei laikoma, kad visuomenės sveikatos priemonės, kurių anksčiau imtasi, pasirodė esančios nepakankamos siekiant užtikrinti aukštą žmonių sveikatos apsaugos lygį.

Pakeitimas

4. Išskirtinėmis ekstremaliosios situacijos aplinkybėmis valstybė narė arba Komisija gali prašyti koordinuoti atsako į dideles tarpvalstybinio pobūdžio grėsmes sveikatai, kurioms netaikoma 2 straipsnio 1 dalis, **visų pirma turint mintyje pagrindines neužkrečiamąsias ligas**, veiksmus Sveikatos saugumo komitete, kaip nurodyta 21 straipsnyje, jei laikoma, kad visuomenės sveikatos priemonės, kurių anksčiau imtasi, pasirodė esančios nepakankamos siekiant užtikrinti aukštą žmonių sveikatos apsaugos lygį.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 50
Pasiūlymas dėl reglamento
2 straipsnio 5 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

5. Komisija, palaikydama ryšius su valstybėmis narėmis, užtikrina pagal šį reglamentą nustatytą mechanizmą ir struktūrą bei panašių Sąjungos **lygmeniu** arba pagal Euratomo sutartį nustatytą mechanizmą ir struktūrą, kurių veikla yra susijusi su pasirengimu didelėms tarpvalstybinio pobūdžio grėsmėms sveikatai ir atsako į jas planavimu, stebėseną, skubiu išpėjimu apie jas bei kova su šiomis grėsmėmis, veikimo koordinavimą ir keitimąsi informacija tarpusavyje.

Pakeitimas

5. Komisija, palaikydama ryšius su valstybėmis narėmis, užtikrina pagal šį reglamentą nustatytą mechanizmą ir struktūrą bei panašių **tarptautiniu ir** Sąjungos **lygmenimis** arba pagal Euratomo sutartį nustatytą mechanizmą ir struktūrą, kurių veikla yra susijusi su pasirengimu didelėms tarpvalstybinio pobūdžio grėsmėms sveikatai ir atsako į jas planavimu, stebėseną, skubiu išpėjimu apie jas bei kova su šiomis grėsmėmis, veikimo koordinavimą ir keitimąsi informacija tarpusavyje.

Pakeitimas 51
Pasiūlymas dėl reglamento
2 straipsnio 6 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

6. Valstybės narės išlaiko teisę savo nacionalinėse sistemose, veikiančiose srityse, kurioms taikomas šis reglamentas, palikti galioti arba nustatyti papildomą tvarką, procedūras ir priemones, įskaitant tvarką, numatytą esamuose arba būsimuose dvišaliuose arba daugiašaliuose susitarimuose arba konvencijose, su sąlyga, kad tokia papildoma tvarka, procedūros ir priemonės netrukdo taikyti šio reglamento.

Pakeitimas

6. Valstybės narės išlaiko teisę savo nacionalinėse sistemose, veikiančiose srityse, kurioms taikomas šis reglamentas, palikti galioti arba nustatyti papildomą tvarką, procedūras ir priemones, įskaitant tvarką, numatytą esamuose arba būsimuose dvišaliuose arba daugiašaliuose susitarimuose arba konvencijose, su sąlyga, kad tokia papildoma tvarka, procedūros ir priemonės netrukdo taikyti šio reglamento. **Sąjunga siekia sudaryti PSO parengties pandemijoms ir reagavimo į jas pagrindų konvenciją. Ta konvencija parengiama taip, kad galėtų padėti įgyvendinti Tarptautinės sveikatos priežiūros taisyklės (2005 m.)^(1a) ir pašalinti per COVID-19 krizę nustatytus tų taisyklių trūkumus.**

^(1a) Pasaulio sveikatos organizacija. Tarptautinės sveikatos priežiūros taisyklės (2005 m.): <https://www.who.int/ihr/publications/9789241596664/en/>

Pakeitimas 52
Pasiūlymas dėl reglamento
2 straipsnio 6 a punktas (naujas)

*Komisijos siūlomas tekstas**Pakeitimas*

6a. Šis reglamentas atitinkamai atvejais taip pat taikomas regioninėms kompetentingoms institucijoms, sistemoms ir programoms srityse, kurioms taikomas šis reglamentas.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 53

Pasiūlymas dėl reglamento

3 straipsnio 1 dalies 3 punktas

Komisijos siūlomas tekstas

3) sąlytį turėjusių asmenų išaiškinimas – priemonės, **igyvendinamos siekiant išaiškinti** asmenis, kurie turėjo sąlytį su didelės tarpvalstybinio pobūdžio grėsmės sveikatai šaltiniu ir kurie gali **susirgti** arba susirgo **šia** liga, rankiniu būdu arba taikant kitas technologines priemones;

Pakeitimas

3) sąlytį turėjusių asmenų išaiškinimas – priemonės, **kuriomis siekiama nustatyti, įvertinti ir valdyti** asmenis, kurie turėjo sąlytį su didelės tarpvalstybinio pobūdžio grėsmės sveikatai šaltiniu ir kurie gali **būti užsikrėtę ar užkrėsti kitus** arba susirgo **užkrečiama** liga, rankiniu būdu arba taikant kitas technologines priemones, **turint vienintelį tikslą – greitai nustatyti naujai užsikrėtusius asmenis, kurie galėjo turėti sąlytį su sergančiais, siekiant sumažinti tolesnę ligos plitimą, o ne jokiai kitu tikslu;**

Pakeitimas 54

Pasiūlymas dėl reglamento

3 straipsnio 1 dalies 4 punktas

Komisijos siūlomas tekstas

4) epidemiologinė priežiūra – sistemingas duomenų ir analizės, susijusių su užkrečiamosiomis ligomis ir susijusiomis specifinėmis sveikatos problemomis, rinkimas, registravimas, analizė, aiškinimas ir platinimas;

Pakeitimas

4) epidemiologinė priežiūra – sistemingas duomenų ir analizės, susijusių su užkrečiamosiomis ligomis, **tokių ligų poveikio pagrindinėms neužkrečiamosioms ligoms (pvz., ligoms, susijusioms su psichikos sveikata) stebėseną** ir susijusiomis specifinėmis sveikatos problemomis, rinkimas, registravimas, analizė, aiškinimas ir platinimas;

Pakeitimas 55

Pasiūlymas dėl reglamento

3 straipsnio 1 dalies 5 a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

5a) **bendros sveikatos koncepcija – daugiasektorinė koncepcija, pagal kurią pripažįstama, kad žmonių sveikata yra susijusi su gyvūnų sveikata ir su aplinka ir kad imantis kovos su grėsmėmis sveikatai veiksmy būtina atsižvelgti į tuos tris aspektus;**

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 56

Pasiūlymas dėl reglamento

3 straipsnio 1 dalies 5 b punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

5b) sveikatos aspektų integravimas į visų sričių politiką – nepriklausomai nuo sektoriaus taikomas požiūris į viešosios politikos plėtojimą, įgyvendinimą ir peržiūrą, pagal kurią atsižvelgiama į sprendimų poveikį sveikatai, siekiama užtikrinti sinergiją ir išvengti žalingo politikos poveikio sveikatai, kad gerėtų gyventojų sveikata ir didėtų lygybė sveikatos priežiūros srityje;

Pakeitimas 57

Pasiūlymas dėl reglamento

3 straipsnio 1 dalies 7 a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

7a) pagrindinė neužkrečiamoji liga – Reglamento (ES) [ECDC reglamentas, įtraukti teisingą numerį] 2 straipsnio 4a punkte nurodyta liga;

Pakeitimas 58

Pasiūlymas dėl reglamento

3 straipsnio 1 dalies 8 punktas

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

8) medicininė atsako priemonė – žmonėms skirti vaistai ir medicinos priemonės, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2001/83/EB⁽²³⁾ ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2017/745⁽²⁴⁾, arba kitos prekės ar paslaugos, naudojamos siekiant **pasirengti** didelei tarpvalstybinio pobūdžio grėsmei sveikatai **ar imtis** atsako į ją **veiksmų**.

⁽²³⁾ 2001 m. lapkričio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/83/EB dėl Bendrijos kodekso, reglamentuojančio žmonėms skirtus vaistus (OL L 311, 2001 11 28, p. 67).

⁽²⁴⁾ 2017 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/745 dėl medicinos priemonių, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2001/83/EB, Reglamentas (EB) Nr. 178/2002 ir Reglamentas (EB) Nr. 1223/2009, ir kuriuo panaikinamos Tarybos direktyvos 90/385/EEB ir 93/42/EEB (OL L 117, 2017 5 5, p. 1).

8) medicininė atsako priemonė – žmonėms skirti vaistai ir medicinos priemonės, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2001/83/EB⁽²³⁾ ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2017/745⁽²⁴⁾, arba kitos prekės ar paslaugos, naudojamos siekiant **palengvinti diagnozės nustatymą ir gydymą įgyvendinant parengties** didelei tarpvalstybinio pobūdžio grėsmei sveikatai **ir** atsako į ją **sistemą**;

⁽²³⁾ 2001 m. lapkričio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/83/EB dėl Bendrijos kodekso, reglamentuojančio žmonėms skirtus vaistus (OL L 311, 2001 11 28, p. 67).

⁽²⁴⁾ 2017 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/745 dėl medicinos priemonių, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2001/83/EB, Reglamentas (EB) Nr. 178/2002 ir Reglamentas (EB) Nr. 1223/2009, ir kuriuo panaikinamos Tarybos direktyvos 90/385/EEB ir 93/42/EEB (OL L 117, 2017 5 5, p. 1).

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 59

Pasiūlymas dėl reglamento

3 straipsnio 1 dalies 8 a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- 8a) *Tarptautinės sveikatos priežiūros taisyklės – 2005 m. Pasaulio sveikatos organizacijoje priimtos Tarptautinės sveikatos priežiūros taisyklės;*

Pakeitimas 60

Pasiūlymas dėl reglamento

3 straipsnio 1 dalies 8 b punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- 8b) *medicinos priemonė – medicinos priemonė, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2017/745 2 straipsnio 1 dalyje, taikomoje kartu su to reglamento 1 straipsnio 2 dalimi ir 6 dalies a punktu, ir in vitro diagnostinė medicinos priemonė, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2017/746 straipsnio 2 dalyje;*

Pakeitimas 61

Pasiūlymas dėl reglamento

3 straipsnio 1 dalies 8 c punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- 8c) *žalieji koridoriai – laisvi važiuoti ir saugūs tranzito koridoriai, kuriais pandemijos atveju Sąjungos lygmeniu paskelbus ekstremalią visuomenės sveikatos situaciją išsaugomos tiekimo grandinės užtikrinant, kad būtiniausias prekės, medicininės atsako priemonės ir pasienio darbuotojai galėtų laisvai ir saugiai judėti vidaus rinkoje, kartu visiškai laikantis SESV 77 straipsnio 2 dalies e punkto.*

Pakeitimas 62

Pasiūlymas dėl reglamento

4 straipsnio 1 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- 1a. *Sveikatos saugumo komiteto (SSK) posėdžiuose stebėtojų teisėmis dalyvauja atitinkamų Sąjungos agentūrų atstovai.*

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 63**Pasiūlymas dėl reglamento****4 straipsnio 2 dalies b punktas***Komisijos siūlomas tekstas*

b) koordinuoja, palaikydamas ryšį su Komisija, valstybių narių parengties ir atsako veiksmų planavimą pagal 10 straipsnį;

Pakeitimas

b) koordinuoja, palaikydamas ryšį su Komisija **ir susijusiomis Sąjungos agentūromis**, valstybių narių **prevencijos**, parengties ir atsako veiksmų planavimą pagal 10 straipsnį;

Pakeitimas 64**Pasiūlymas dėl reglamento****4 straipsnio 2 dalies c punktas***Komisijos siūlomas tekstas*

c) koordinuoja, palaikydamas ryšį su Komisija, informacijos apie riziką ir krizę teikimą ir valstybių narių atsako į dideles tarpvalstybinio pobūdžio grėsmes sveikatai veiksmus pagal 21 straipsnį;

Pakeitimas

c) koordinuoja, palaikydamas ryšį su Komisija **ir susijusiomis Sąjungos agentūromis**, informacijos apie riziką ir krizę teikimą ir valstybių narių atsako į dideles tarpvalstybinio pobūdžio grėsmes sveikatai veiksmus pagal 21 straipsnį;

Pakeitimas 65**Pasiūlymas dėl reglamento****4 straipsnio 2 dalies d a punktas (naujas)***Komisijos siūlomas tekstas**Pakeitimas*

da) kiekvienais metais priima įgyvendinimo veiksmų programą, kurioje aiškiai nurodomi prioritetai ir tikslai aukšto lygio darbo grupės ir techninio darbo grupės lygmenimis.

Pakeitimas 66**Pasiūlymas dėl reglamento****4 straipsnio 4 dalis***Komisijos siūlomas tekstas*

4. SSK pirmininkauja Komisijos atstovas. SSK posėdžiauja reguliariai ir bet kada, kai to reikia, Komisijos ar valstybės narės prašymu.

Pakeitimas

4. SSK pirmininkauja Komisijos atstovas, **neturintis teisės balsuoti**. SSK posėdžiauja reguliariai ir bet kada, kai to reikia, Komisijos ar valstybės narės prašymu.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 67

**Pasiūlymas dėl reglamento
4 straipsnio 5 a dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

5a. SSK ir Komisijos nariai užtikrina išsamias konsultacijas su susijusiomis Sąjungos agentūromis, visuomenės sveikatos ekspertais, tarptautinėmis organizacijomis ir suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant sveikatos priežiūros specialistus.

Pakeitimas 68

**Pasiūlymas dėl reglamento
4 straipsnio 7 a dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

7a. Europos Parlamentas paskiria atstovus, kurie dalyvauja SSK veikloje kaip stebėtojai.

Pakeitimas 69

**Pasiūlymas dėl reglamento
4 straipsnio 7 b dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

7b. SSK politinių ir techninių narių sąrašas viešai skelbiamas Komisijos ir Tarybos interneto svetainėse. Komiteto nariai negali turėti jokių finansinių ar kitų interesų, kurie galėtų kenkti jų nešališkumui. Jie veikia visuomenei bei nepriklausomai ir kasmet pateikia savo finansinių interesų deklaraciją. Visi tiesioginiai interesai, kurie galėtų būti siejami su medicinos ar kitu susijusiu sektoriumi, yra nurodomi Komisijos tvarkomame registre, ir, pateikus prašymą, yra skelbiami viešai.

Pakeitimas 70

**Pasiūlymas dėl reglamento
4 straipsnio 7 c dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

7c. SSK darbo tvarkos taisyklės, gairės, darbotvarkės ir posėdžių protokolai skelbiami Komisijos interneto svetainėje.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 71
Pasiūlymas dėl reglamento
II skyriaus antraštė

Komisijos siūlomas tekstas

II PARENGTIES IR ATSAKO VEIKSMŲ PLANAVIMAS

*Pakeitimas*II **PREVENCIJOS**, PARENGTIES IR ATSAKO VEIKSMŲ PLANAVIMAS

Pakeitimas 72
Pasiūlymas dėl reglamento
5 straipsnio antraštė

Komisijos siūlomas tekstas

Sąjungos parengties ir atsako veiksmų planas

*Pakeitimas*Sąjungos **prevencijos**, parengties ir atsako veiksmų planas

Pakeitimas 73
Pasiūlymas dėl reglamento
5 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1. Komisija, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis ir atitinkamomis Sąjungos agentūromis, parengia su sveikatos krize ir pandemija susijusį Sąjungos planą (toliau – Sąjungos parengties ir atsako veiksmų planas), kad būtų skatinami efektyvūs ir koordinuoti atsako į tarpvalstybinio pobūdžio grėsmes sveikatai veiksmai Sąjungos lygmeniu.

Pakeitimas

1. Komisija, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis ir atitinkamomis Sąjungos agentūromis, **taip pat atsižvelgdama į PSO sistemą**, parengia su sveikatos krize ir pandemija susijusį Sąjungos planą (toliau – Sąjungos **prevencijos**, parengties ir atsako veiksmų planas), kad būtų skatinami efektyvūs ir koordinuoti atsako į tarpvalstybinio pobūdžio grėsmes sveikatai veiksmai Sąjungos lygmeniu.

Pakeitimas 74
Pasiūlymas dėl reglamento
5 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. Sąjungos parengties ir atsako veiksmų planas papildo pagal 6 straipsnį parengtus nacionalinius parengties ir atsako veiksmų planus.

Pakeitimas

2. Sąjungos **prevencijos**, parengties ir atsako veiksmų planas papildo pagal 6 straipsnį parengtus nacionalinius parengties ir atsako veiksmų planus.

Pakeitimas 75
Pasiūlymas dėl reglamento
5 straipsnio 3 dalies įžanginė dalis

Komisijos siūlomas tekstas

3. Sąjungos parengties ir atsako veiksmų plane visų pirma numatyta valdymo tvarka, pajėgumai ir ištekliai, skirti:

Pakeitimas

3. Sąjungos **prevencijos**, parengties ir atsako veiksmų plane visų pirma numatyta valdymo tvarka, pajėgumai ir ištekliai, skirti:

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 76

Pasiūlymas dėl reglamento

5 straipsnio 3 dalies c punktas

Komisijos siūlomas tekstas

c) epidemiologinei priežiūrai ir stebėsenai;

Pakeitimas

c) epidemiologinei priežiūrai ir stebėsenai, **taip pat užkrečiamųjų ligų poveikiui pagrindinėms neužkrečiamosioms ligoms;**

Pakeitimas 77

Pasiūlymas dėl reglamento

5 straipsnio 3 dalies e punktas

Komisijos siūlomas tekstas

e) informacijos apie riziką ir krizę teikimui;

Pakeitimas

e) informacijos apie riziką ir krizę, **skirtos sveikatos priežiūros specialistams ir piliečiams,** teikimui;

Pakeitimas 78

Pasiūlymas dėl reglamento

5 straipsnio 3 dalies f a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

fa) visos Sąjungos vaistų gamybos pajėgumų planavimui;

Pakeitimas 79

Pasiūlymas dėl reglamento

5 straipsnio 3 dalies f b punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

fb) Sąjungos būtiniausių vaistų, medicininių atsako priemonių ir asmeninės apsaugos priemonių atsargų, kurios būtų neatidėliotinos pagalbos rezervo „rescEU“ dalis, sudarymui;

Pakeitimas 80

Pasiūlymas dėl reglamento

5 straipsnio 3 dalies g a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

ga) veiksmų aktyvinimo ir deaktyvavimo kriterijams;

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 81**Pasiūlymas dėl reglamento****5 straipsnio 3 dalies g b punktas (naujas)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

gb) sveikatos priežiūros paslaugoms užtikrinti, kad kilus ekstremaliosioms sveikatos situacijoms netrikdomai būtų teikiamos kitų ligų ir būklių tyrimo, diagnozavimo, stebėsenos, gydymo ir priežiūros paslaugos;

Pakeitimas 82**Pasiūlymas dėl reglamento****5 straipsnio 3 dalies g c punktas (naujas)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

gc) užtikrinimui, kad nacionalinės sveikatos sistemos būtų įtraukios ir suteiktų vienodas galimybes naudotis sveikatos priežiūros ir susijusiomis paslaugomis ir kad kokybiškas gydymas būtų prieinamas nedelsiant;

Pakeitimas 83**Pasiūlymas dėl reglamento****5 straipsnio 3 dalies g d punktas (naujas)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

gd) pakankamam ir į poreikius orientuotam darbuotojų skaičiui;

Pakeitimas 84**Pasiūlymas dėl reglamento****5 straipsnio 3 dalies g e punktas (naujas)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

ge) stebėsenai, ar sveikatos ir socialinės priežiūros specialistams yra numatyti tinkami rizikos vertinimai, pasirengimo planai ir mokymo kursai.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 85

Pasiūlymas dėl reglamento

5 straipsnio 4 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

4. Sąjungos parengties ir atsako veiksmų planas apima tarpregioninius parengties **elementus**, kad būtų nustatytos suderintos, daug sektorių apimančios tarpvalstybinės visuomenės sveikatos priemonės, visų pirma atsižvelgiant į diagnostinių tyrimų, sąlytį turėjusių asmenų išaiškinimo, laboratorijų ir specializuoto gydymo arba intensyvosios terapijos pajėgumus visuose kaimyniniuose regionuose. Planas apima parengties ir atsako priemones su tų piliečių, kuriems kyla didžiausia rizika, padėtimi susijusiems klausimams spręsti.

Pakeitimas

4. Sąjungos **prevencijos**, parengties ir atsako veiksmų planas apima **tarpvalstybinius ir** tarpregioninius parengties **planus**, kad būtų nustatytos suderintos, daug sektorių apimančios tarpvalstybinės visuomenės sveikatos priemonės, visų pirma atsižvelgiant į diagnostinių tyrimų, sąlytį turėjusių asmenų išaiškinimo, laboratorijų, **sveikatos priežiūros darbuotojų mokymo** ir specializuoto gydymo arba intensyvosios terapijos pajėgumus visuose kaimyniniuose regionuose. Planas apima parengties ir atsako priemones su tų piliečių, kuriems kyla didžiausia rizika, padėtimi susijusiems klausimams spręsti.

Pakeitimas 86

Pasiūlymas dėl reglamento

5 straipsnio 4 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

4a. Sąjungos parengties ir atsako veiksmų plane taip pat numatytos priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti įprastą bendrosios rinkos veikimą kilus didelėms tarpvalstybinio pobūdžio grėsmėms sveikatai.

Pakeitimas 87

Pasiūlymas dėl reglamento

5 straipsnio 5 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

5. Kad būtų užtikrintas Sąjungos parengties ir atsako veiksmų plano veiksmingumas, Komisija kartu su valstybėmis narėmis atlieka testavimą nepalankiausiomis sąlygomis, vykdo pratybas, atlieka įgyvendinamų veiksmų ir jau įgyvendintų veiksmų vertinimą ir prireikus planą atnaujina.

Pakeitimas

5. Kad būtų užtikrintas Sąjungos **prevencijos**, parengties ir atsako veiksmų plano veiksmingumas, Komisija kartu su valstybėmis narėmis atlieka testavimą nepalankiausiomis sąlygomis, vykdo pratybas, atlieka įgyvendinamų veiksmų ir jau įgyvendintų veiksmų vertinimą ir prireikus planą atnaujina. **Prevencijos, parengties ir atsako veiksmų plane atsižvelgiama į sveikatos priežiūros sistemų duomenis ir į atitinkamus duomenis, kurie bus renkami nacionaliniu ar regionų lygmeniu.**

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 88**Pasiūlymas dėl reglamento****5 straipsnio 5 a dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

5a. *Siekdama reaguoti į ekstremalias visuomenės sveikatos situacijas, Europos Komisija, remdamasi Sąjungos sveikatos sistemų duomenimis, gali pateikti rekomendacijas dėl būtiniausių išteklių, kurių reikia, be kita ko, kiekvienos valstybės narės gyventojams, kad būtų užtikrinta tinkamos kokybės bazinė visuotinė sveikatos priežiūra, taip pat rekomendacijas dėl galimybės sutelkti išteklius Sąjungos lygmeniu.*

Pakeitimas 89**Pasiūlymas dėl reglamento****5 straipsnio 5 b dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

5b. *Apžvalgos ir visi tolesni plano daliniai pakeitimai skelbiami viešai siekiant padidinti prevencijos, parengties ir atsako veiksmų planavimo skaidrumą.*

Pakeitimas 90**Pasiūlymas dėl reglamento****6 straipsnio pavadinimas**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Nacionaliniai parengties ir atsako veiksmų planai

Nacionaliniai **prevencijos**, parengties ir atsako veiksmų planai**Pakeitimas 91****Pasiūlymas dėl reglamento****6 straipsnio 1 dalis**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1. Rengdama nacionalinį parengties ir atsako veiksmų planą kiekviena valstybė narė koordinuoja šią veiklą su Komisija, kad būtų užtikrintas suderinamumas su Sąjungos parengties ir atsako veiksmų planu, **taip pat nedelsiant** informuoja Komisiją ir SSK apie bet kokius esminius nacionalinio plano pakeitimus.

1. Rengdama nacionalinį **prevencijos**, parengties ir atsako veiksmų planą kiekviena valstybė narė **konsultuojasi su pacientų organizacijomis, sveikatos priežiūros specialistų organizacijomis, pramonės ir tiekimo grandinės suinteresuotaisiais subjektais ir nacionaliniais socialiniais partneriais**, koordinuoja šią veiklą su Komisija, kad būtų užtikrintas suderinamumas su Sąjungos **prevencijos**, parengties ir atsako veiksmų planu, **kuris turi atitikti 5 straipsnio 3 dalyje nurodytą valdymo, pajėgumų ir išteklių tvarką, be kita ko, dėl nacionalinių atsargų kaupimo reikalavimų ir Sąjungos strateginių rezervų valdymo, ir nedelsdama** informuoja Komisiją ir SSK apie bet kokius esminius nacionalinio plano pakeitimus.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 92

Pasiūlymas dėl reglamento 6 straipsnio 1 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1a. Į nacionalinius prevencijos, parengties ir atsako veiksmų planus įtraukiama valdymo tvarka ir informacija apie pajėgumus ir išteklius, nurodyta 5 straipsnio 3 dalyje.

Pakeitimas 93

Pasiūlymas dėl reglamento 7 straipsnio pavadinimas

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Parengties ir atsako veiksmų planavimo ataskaitų teikimas

Prevencijos, parengties ir atsako veiksmų planavimo ataskaitų teikimas

Pakeitimas 94

Pasiūlymas dėl reglamento 7 straipsnio 1 dalies 1 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1. Ne vėliau kaip **iki 2021 m. lapkričio mėn. pabaigos**, o vėliau – kas dvejus metus valstybės narės pateikia Komisijai savo parengties ir atsako veiksmų planavimo ir įgyvendinimo nacionaliniu **lygmeniu** ataskaitą.

1. Ne vėliau kaip [**per šešis mėnesius nuo šio reglamento įsigaliojimo**], o vėliau – kas dvejus metus valstybės narės pateikia Komisijai **atnaujintą** savo **prevencijos**, parengties ir atsako veiksmų planavimo ir įgyvendinimo nacionaliniu **ir prireikus regioniniu ir tarpvalstybiniu lygmenimis** ataskaitą.

Pakeitimas 95

Pasiūlymas dėl reglamento 7 straipsnio 1 dalies 2 pastraipos išanginė dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Tą ataskaitą sudaro:

Ta ataskaita turi būti glausta, pagrįsta bendrais rodikliais, taip pat joje turi būti apžvelgiami valstybėse narėse įgyvendinami veiksmai ir jų sudaro:

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 96**Pasiūlymas dėl reglamento****7 straipsnio 1 dalies 2 pastraipos a punktas***Komisijos siūlomas tekstas*

- a) nacionaliniu **lygmeniu** nustatytų sveikatos sektoriui taikytinų parengties ir atsako veiksmų planavimui skirtų pajėgumų standartų įgyvendinimo būsenos nustatymas ir atnaujinta informacija apie ją, teikiama PSO pagal Tarptautines sveikatos priežiūros taisykles;

Pakeitimas

- a) nacionaliniu **ir prireikus regioniniu lygmenimis** nustatytų sveikatos sektoriui taikytinų **prevencijos**, parengties ir atsako veiksmų planavimui skirtų pajėgumų standartų įgyvendinimo būsenos nustatymas ir atnaujinta informacija apie ją, teikiama PSO pagal Tarptautines sveikatos priežiūros taisykles;

Pakeitimas 97**Pasiūlymas dėl reglamento****7 straipsnio 1 dalies 2 pastraipos a a punktas (naujas)***Komisijos siūlomas tekstas*

- aa) **priemonių ar susitarimų, kuriais siekiama užtikrinti ekstremaliosios situacijos atveju itin svarbių sveikatos sektoriaus ir kitų sektorių sąveiką, aprašymas;**

*Pakeitimas***Pakeitimas 98****Pasiūlymas dėl reglamento****7 straipsnio 1 dalies 2 pastraipos a b punktas (naujas)***Komisijos siūlomas tekstas*

- ab) **veiklos tęstinumo planų, priemonių arba tvarkos, skirtų nuolatiniam svarbių paslaugų ir produktų užtikrinimui, aprašas;**

*Pakeitimas***Pakeitimas 99****Pasiūlymas dėl reglamento****7 straipsnio 1 dalies 2 pastraipos b punktas***Komisijos siūlomas tekstas*

- b) pasirengimo **ekstremaliosioms situacijoms elementai**, visų pirma:

Pakeitimas

- b) **prireikus ekstremaliųjų situacijų prevencijos**, pasirengimo **joms ir atsako veiksmų elementų atnaujinimas**, visų pirma:

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 100

Pasiūlymas dėl reglamento

7 straipsnio 1 dalies 2 pastraipos b punkto i papunktis

Komisijos siūlomas tekstas

i) valdymas: įskaitant nacionalinės politikos sritis ir teisės aktus, į kuriuos **įtrauktas** pasirengimas **ekstremaliosioms situacijoms**; pasirengimo **ekstremaliosioms situacijoms**, atsako į jas veiksmų ir ekonomikos gaivinimo planus; **koordinavimo mechanizmus**;

Pakeitimas

i) valdymas: įskaitant nacionalinės **ir prireikus regioninės** politikos sritis ir teisės aktus, į kuriuos **įtraukta ekstremaliųjų situacijų prevencija ir** pasirengimas **joms**; **ekstremaliųjų situacijų prevencijos**, pasirengimo **joms**, atsako į jas veiksmų ir ekonomikos gaivinimo **koordinavimo mechanizmų nacionalinio ir prireikus regioninio ir tarpvalstybinio lygmenų** planus; **svarbiausių ilgalaikės sveikatos priežiūros paslaugų tęstinumą**;

Pakeitimas 101

Pasiūlymas dėl reglamento

7 straipsnio 1 dalies 2 pastraipos b punkto ii papunktis

Komisijos siūlomas tekstas

ii) pajėgumai: įskaitant rizikos vertinimą ir gebėjimus nustatyti pasirengimo ekstremaliosioms situacijoms prioritetus; priežiūrą ir skubų išpėjimą, informacijos valdymą; galimybę naudotis diagnostikos paslaugomis ekstremaliųjų situacijų atvejais; pagrindines ir saugias lyčiai atžvalgas sveikatos priežiūros ir skubios pagalbos paslaugas; pranešimus apie riziką; mokslinių tyrimų plėtrą ir vertinimus, siekiant gauti informacijos ir paspartinti pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms;

Pakeitimas

ii) pajėgumai: įskaitant rizikos vertinimą ir gebėjimus nustatyti pasirengimo ekstremaliosioms situacijoms prioritetus; priežiūrą ir skubų išpėjimą, informacijos valdymą; **pajėgumus gaminti vaistus; medicininių atsako priemonių, įskaitant aukščiausios kokybės asmenines apsaugos priemones, atsargas; vienodą** galimybę naudotis diagnostikos paslaugomis, **priemonėmis ir vaistais** ekstremaliųjų situacijų atvejais; **vidaus rinkai svarbią informaciją ir Sąjungos strateginius vaistų rezervus; nešališkas kokybiškas** pagrindines ir saugias lyčiai atžvalgas sveikatos priežiūros ir skubios pagalbos paslaugas, **kuriomis atsižvelgiama į gyventojų, patiriančių didesnę riziką, poreikius; tyrimų, diagnostikos, stebėsenos ir gydymo bei priežiūros, susijusių su kitomis ligomis ir būklėmis, ypač itin svarbios ilgalaikės sveikatos priežiūros paslaugų, tęstinumą**; pranešimus apie riziką; mokslinių tyrimų plėtrą ir vertinimus, siekiant gauti informacijos ir paspartinti pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms;

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 102**Pasiūlymas dėl reglamento****7 straipsnio 1 dalies 2 pastraipos b punkto iii papunktis***Komisijos siūlomas tekstas*

iii) ištekliai: įskaitant finansinius išteklius, kurių reikia siekiant pasirengti ekstremaliajai situacijai, ir nenumatytais atvejais teikiamą atsako veiksmų finansavimą; logistikos mechanizmus ir aprūpinimą būtiniaisiais sveikatos priežiūros ištekliais ir specialiuosius dirbti ekstremaliosios situacijos atveju apmokytus ir parengtus žmogiškuosius išteklius, **ir**

Pakeitimas

iii) ištekliai: įskaitant finansinius išteklius, kurių reikia siekiant pasirengti ekstremaliajai situacijai, ir nenumatytais atvejais teikiamą atsako veiksmų finansavimą; logistikos mechanizmus ir aprūpinimą būtiniaisiais sveikatos priežiūros ištekliais; **priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti svarbiausių ilgalaikės sveikatos priežiūros paslaugų tęstinumą ir sveikatos priežiūros ir socialines tarnybas, turinčias pakankamus** specialiuosius dirbti ekstremaliosios situacijos atveju apmokytus ir parengtus žmogiškuosius išteklius;

Pakeitimas 103**Pasiūlymas dėl reglamento****7 straipsnio 1 dalies 2 pastraipos b punkto iii a papunktis (naujas)***Komisijos siūlomas tekstas**Pakeitimas*

iiia) **strateginės atsargos: kiekviena valstybė narė teikia informaciją apie medicininių atsako priemonių ir kitų būtinų vaistų bei būtinų medicinos prietaisų, skirtų 2 straipsnio 1 dalyje nurodytoms grėsmėms kontroliuoti, skaičių ir prieinamumą, taip pat apie jų saugojimo ir kaupimo galimybes. Siekiant didesnio atsako veiksmų pajėgumo, kaupimas atliekamas patalpose, kurios yra arčiausiai gyventojų koncentracijos centrų ir labiausiai prieinami šiems gyventojams, nepažeidžiant žmonių, gyvenančių nutolusiuose, kaimo ir atokiuose regionuose, galimybių gauti šių produktų, atitinkančiose būtinus reikalavimus teikti paslaugą pagal reglamentus, taikomus vaistams, medicinos prietaisams^(1b) ir kitoms medicininėms atsako priemonėms; ir**

^(1b) 2017 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/745 dėl medicinos priemonių, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2001/83/EB, Reglamentas (EB) Nr. 178/2002 ir Reglamentas (EB) Nr. 1223/2009, ir kuriuo panaikinamos Tarybos direktyvos 90/385/EEB ir 93/42/EEB (OL L 117, 2017 5 5, p. 1).

Pakeitimas 104**Pasiūlymas dėl reglamento****7 straipsnio 1 dalies 2 pastraipos c a punktas (naujas)***Komisijos siūlomas tekstas**Pakeitimas*

ca) **plačiai dalijamasi ir remiamos konsultacijos su atitinkamais partneriais, vykusios siekiant užtikrinti rizikos vertinimą, prevencijos, parengties ir atsako veiksmų planus bei įgyvendinimą, laikantis galiojančių darbo teisės aktų ir kolektyvinių sutarčių;**

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 105

Pasiūlymas dėl reglamento

7 straipsnio 1 dalies 2 pastraipos c b punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

cb) informacija apie trūkumus, nustatytus įgyvendinimo metu, ir apie taisomuosius veiksmus, kurių ims valstybės narės, kad pagerintų savo parengties ir atsako veiksmų pajėgumus.

Pakeitimas 106

Pasiūlymas dėl reglamento

7 straipsnio 1 dalies 3 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Atitinkamais atvejais į ataskaitą įtraukiami tarpregioniniai parengties ir atsako veiksmų elementai, atitinkantys Sąjungos ir nacionalinius planus, kurie apima visų pirma esamus pajėgumus, išteklius ir koordinavimo mechanizmus kaimyniniuose regionuose.

Į valstybių narių, turinčių sausumos sieną su bent viena kita valstybe nare, ataskaitą įtraukiami tarpvalstybiniai, tarpregioniniai ir tarpsektoriniai prevencijos, parengties ir atsako veiksmų planai su kaimyniniais regionais, įskaitant visų a, b ir c punktuose išvardytų elementų koordinavimo mechanizmus, tarpvalstybinį sveikatos priežiūros sektoriaus darbuotojų ir visuomenės sveikatos priežiūros sektoriaus darbuotojų mokymą ir dalijimąsi geriausia patirtimi bei pacientų medicininio perdavimo koordinavimo mechanizmus. Sąjungos ar nacionaliniai subjektai, užsiimantys vaistų atsargų kaupimu, bendradarbiauja su Komisija ir valstybėmis narėmis, teikdami ataskaitas apie turimas atsargas ir atsižvelgdami tiek į Sąjungos, tiek į nacionalinį parengties ir atsako veiksmų planavimą.

Pakeitimas 107

Pasiūlymas dėl reglamento

7 straipsnio 1 dalies 3 a pastraipa (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Į ataskaitą taip pat, kiek įmanoma, įtraukiama informacija apie užkrečiamųjų ligų poveikį pagrindinėms neužkrečiamosioms ligoms.

Pakeitimas 108

Pasiūlymas dėl reglamento

7 straipsnio 1 dalies 3 b pastraipa (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Prie ataskaitos pridodamas naujausias turimo prevencijos, parengties ir atsako veiksmų plano variantas.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 109
Pasiūlymas dėl reglamento
7 straipsnio 2 dalies 4 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Ataskaitoje pateiktos rekomendacijos paskelbiamos Komisijos interneto **svetainėje**.

Pakeitimas

Ataskaitoje pateiktos rekomendacijos paskelbiamos Komisijos **ir ECDC** interneto **svetainėje**.

Pakeitimas 110
Pasiūlymas dėl reglamento
8 straipsnio pavadinimas

Komisijos siūlomas tekstas

Parengties ir atsako veiksmų planavimo auditas

Pakeitimas

Prevencijos, parengties ir atsako veiksmų planavimo auditas

Pakeitimas 111
Pasiūlymas dėl reglamento
8 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1. Kas **trejus** metus ECDC atlieka valstybėse narėse auditus, kuriais siekiama nustatyti nacionalinių planų įgyvendinimo būseną ir jų suderinamumą su Sąjungos planu. Tokie auditai atliekami **kartu** su atitinkamomis Sąjungos agentūromis, siekiant įvertinti parengties ir atsako veiksmų planavimą nacionaliniu lygmeniu 7 straipsnio 1 dalies punkte nurodytos informacijos atžvilgiu.

Pakeitimas

1. Kas **dvejus** metus ECDC atlieka valstybėse narėse auditus, kuriais siekiama nustatyti nacionalinių planų įgyvendinimo būseną ir jų suderinamumą su Sąjungos planu. Tokie auditai **grindžiami sutartų rodiklių rinkiniu ir** atliekami **bendradarbiaujant** su atitinkamomis Sąjungos agentūromis, siekiant įvertinti **prevencijos**, parengties ir atsako veiksmų planavimą nacionaliniu lygmeniu 7 straipsnio 1 dalies punkte nurodytos informacijos atžvilgiu.

Pakeitimas 112
Pasiūlymas dėl reglamento
8 straipsnio 2 dalies įžanginė dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. **Valstybės narės** pateikia pasiūlytų audito rekomendacijų įgyvendinimo veiksmų planą, kuriame nurodomi atitinkami taisomieji veiksmai bei jų įgyvendinimo etapai.

Pakeitimas

2. **Jei audito metu nustatomi trūkumai, valstybė narė per šešis mėnesius nuo jo išvadų gavimo** pateikia pasiūlytų audito rekomendacijų įgyvendinimo veiksmų planą, kuriame nurodomi atitinkami taisomieji veiksmai bei **išdėstomi** jų įgyvendinimo etapai.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 113

Pasiūlymas dėl reglamento

8 straipsnio 2 dalies 1 a pastraipa (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Jei valstybė narė nusprendžia nesilaikyti rekomendacijos, ji nurodo tokio nesilaikymo motyvus.

Pakeitimas 114

Pasiūlymas dėl reglamento

9 straipsnio pavadinimas

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Komisijos parengties planavimo ataskaita

Komisijos **prevencijos**, parengties planavimo ataskaita

Pakeitimas 115

Pasiūlymas dėl reglamento

9 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1. Remdamasi pagal 7 straipsnį valstybių narių pateikta informacija ir 8 straipsnyje minimų auditų rezultatais Komisija ne vėliau kaip iki 2022 m. liepos mėn., o vėliau – kas dvejus metus pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą dėl parengties ir atsako veiksmų planavimo Sąjungos lygmeniu padėties ir padarytos pažangos.

1. Remdamasi pagal 7 straipsnį valstybių narių pateikta informacija ir 8 straipsnyje minimų auditų rezultatais Komisija ne vėliau kaip iki 2022 m. liepos mėn., o vėliau – kas dvejus metus pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą dėl **prevencijos**, parengties ir atsako veiksmų planavimo Sąjungos lygmeniu padėties ir padarytos pažangos.

Pakeitimas 116

Pasiūlymas dėl reglamento

9 straipsnio 1 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1a. Komisijos ataskaitoje pateikiama tarpvalstybinės parengties ir atsako veiksmų planavimo kaimyniniuose regionuose būklė.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 117
Pasiūlymas dėl reglamento
9 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. Komisija gali priimti valstybėms narėms skirtas rekomendacijas dėl parengties ir atsako veiksmų planavimo, remdamasi 1 dalyje minima ataskaita.

Pakeitimas

2. Komisija gali priimti valstybėms narėms skirtas rekomendacijas dėl **prevencijos**, parengties ir atsako veiksmų planavimo, remdamasi 1 dalyje minima ataskaita. **Tos rekomendacijos gali apimti, inter alia, minimalius išteklius, kurių reikia reaguojant į ekstremalias visuomenės sveikatos situacijas, susijusias, be kita ko, su gyventojų skaičiumi, ir jos turi būti parengtos remiantis gerąja praktika ir politikos vertinimais.**

Pakeitimas 118
Pasiūlymas dėl reglamento
10 straipsnio pavadinimas

Komisijos siūlomas tekstas

Parengties ir atsako veiksmų planavimo koordinavimas SSK

Pakeitimas

Prevencijos, parengties ir atsako veiksmų planavimo koordinavimas SSK

Pakeitimas 119
Pasiūlymas dėl reglamento
10 straipsnio 1 dalies 1 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

1. Komisija ir valstybės narės bendradarbiauja SSK, siekdamos koordinuoti pastangas sukurti, stiprinti ir išlaikyti savo pajėgumus stebėti dideles tarpvalstybinio pobūdžio grėsmes sveikatai, skubiai apie jas išpėti, jas vertinti ir į jas reaguoti.

Pakeitimas

1. Komisija, **atitinkamos Sąjungos agentūros** ir valstybės narės bendradarbiauja SSK, siekdamos koordinuoti pastangas sukurti, stiprinti ir išlaikyti savo pajėgumus stebėti dideles tarpvalstybinio pobūdžio grėsmes sveikatai, **užkirsti joms kelią**, skubiai apie jas išpėti, jas vertinti ir į jas reaguoti.

Pakeitimas 120
Pasiūlymas dėl reglamento
10 straipsnio 1 dalies 2 pastraipos a punktas

Komisijos siūlomas tekstas

a) keistis geriausia praktika ir patirtimi parengties ir atsako veiksmų planavimo srityje;

Pakeitimas

a) keistis geriausia praktika ir patirtimi **prevencijos**, parengties ir atsako veiksmų planavimo srityje;

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 121

Pasiūlymas dėl reglamento

10 straipsnio 1 dalies 2 pastraipos b punktas

Komisijos siūlomas tekstas

b) skatinti nacionalinio parengties planavimo sąveikumą ir tarpsektorinį parengties ir atsako veiksmų planavimo Sąjungos lygmeniu aspektą;

Pakeitimas

b) skatinti nacionalinio **prevencijos**, parengties planavimo sąveikumą ir tarpsektorinį **prevencijos**, parengties ir atsako veiksmų planavimo Sąjungos lygmeniu aspektą;

Pakeitimas 122

Pasiūlymas dėl reglamento

10 straipsnio 1 dalies 2 pastraipos e punktas

Komisijos siūlomas tekstas

e) stebėti pažangą, nustatyti trūkumus ir veiksmus, kurie padėtų stiprinti parengties ir atsako veiksmų planavimą, be kita ko, mokslinių tyrimų srityje, nacionaliniu ir Sąjungos lygmenimis.

Pakeitimas

e) stebėti pažangą, nustatyti trūkumus ir veiksmus, kurie padėtų stiprinti **prevencijos**, parengties ir atsako veiksmų planavimą, be kita ko, mokslinių tyrimų srityje, **regioniniu**, nacionaliniu ir Sąjungos lygmenimis.

Pakeitimas 123

Pasiūlymas dėl reglamento

10 straipsnio 1 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1a. Komisija ir valstybės narės, kai tinkama, veda dialogą su suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant sveikatos ir priežiūros srities darbuotojų organizacijas, pramonės ir tiekimo grandinės suinteresuotuosius subjektus bei pacientų ir vartotojų organizacijas. Tas dialogas apima reguliarių valdžios institucijų, pramonės atstovų ir atitinkamų vaistų tiekimo grandinės dalyvių keitimąsi informacija siekiant nustatyti numatomus tiekimo apribojimus, kad būtų sudarytos sąlygos geresniam koordinavimui, sinergijos plėtojimui ir tinkamam atsakui.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 124

Pasiūlymas dėl reglamento

11 straipsnio 1 dalies 1 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

1. Komisija gali rengti mokymą, skirtą valstybių narių sveikatos priežiūros ir visuomenės sveikatos sektoriaus darbuotojams, įskaitant parengties pajėgumus pagal Tarptautinės sveikatos priežiūros taisykles

Pakeitimas

1. Komisija gali rengti mokymą, **remiamą atitinkamų Sąjungos agentūrų, glaudžiai bendradarbiaudama su medicinos asociacijomis ir pacientų organizacijomis**, skirtą valstybių narių sveikatos priežiūros **sektoriaus darbuotojams, socialinių tarnybų darbuotojams** ir visuomenės sveikatos sektoriaus darbuotojams, **visų pirma tarpdisciplininį bendros sveikatos mokymą**, įskaitant parengties pajėgumus pagal Tarptautinės sveikatos priežiūros taisykles.

Pakeitimas 125

Pasiūlymas dėl reglamento

11 straipsnio 1 dalies 2 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Komisija tą mokymą rengia bendradarbiaudama su **atitinkamomis** valstybėmis narėmis.

Pakeitimas

Komisija tą mokymą rengia bendradarbiaudama su **susijusiomis arba potencialiai susijusiomis** valstybėmis narėmis ir, **kai įmanoma, koordinuodama su PSO, kad būtų išvengta veiklos dubliavimo, įskaitant parengties pajėgumus pagal Tarptautines sveikatos taisykles.**

Pakeitimas 126

Pasiūlymas dėl reglamento

11 straipsnio 1 dalies 2 a pastraipa (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Pasienio regionuose organizuojami bendri sveikatos priežiūros sektoriaus darbuotojų ir visuomenės sveikatos sektoriaus darbuotojais tarpvalstybiniai mokymai ir keitimasis geriausia patirtimi skatinami, o susipažinimas su visuomenės sveikatos sistemomis – privalomas.

Pakeitimas 127

Pasiūlymas dėl reglamento

11 straipsnio 1 dalies 2 b pastraipa (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Siekdama padidinti besimokančiųjų skaičių, Komisija visapusiškai naudojasi nuotolinio mokymo galimybėmis.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 128

Pasiūlymas dėl reglamento

11 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. 1 dalyje nurodytas mokymas rengiamas siekiant suteikti toje dalyje minimiems darbuotojams žinių ir įgūdžių, būtinų visų pirma rengiant ir įgyvendinant 6 straipsnyje minimus nacionalinius parengties planus, įgyvendinant veiklą, kuria siekiama stiprinti pasirengimo krizėms ir priežiūros pajėgumus, įskaitant skaitmeninių priemonių naudojimą.

Pakeitimas

2. 1 dalyje nurodytas mokymas rengiamas siekiant suteikti toje dalyje minimiems darbuotojams žinių ir įgūdžių, būtinų visų pirma rengiant ir įgyvendinant 6 straipsnyje minimus nacionalinius parengties planus, įgyvendinant veiklą, kuria siekiama stiprinti pasirengimo krizėms ir priežiūros pajėgumus, įskaitant skaitmeninių priemonių naudojimą, **ir užtikrinti svarbiausių ilgalaikės sveikatos priežiūros paslaugų tęstinumą bei derėti su bendros sveikatos koncepcija.**

Pakeitimas 129

Pasiūlymas dėl reglamento

11 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

3. 1 dalyje nurodytame mokyme gali dalyvauti trečiųjų šalių kompetentingų institucijų darbuotojai ir jis gali būti rengiamas už Sąjungos ribų.

Pakeitimas

3. 1 dalyje nurodytame mokyme gali dalyvauti trečiųjų šalių kompetentingų institucijų darbuotojai ir jis gali būti rengiamas už Sąjungos ribų, **kai įmanoma, koordinuojant su ECDC veikla šioje srityje.**

Pakeitimas 130

Pasiūlymas dėl reglamento

11 straipsnio 5 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

5. Komisija, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, gali remti sveikatos priežiūros ir visuomenės sveikatos sektoriaus darbuotojų mainų tarp dviejų ar kelių valstybių narių ir laikino vienos šalies darbuotojų komandiravimo į kitą šalį programų rengimą.

Pakeitimas

5. Komisija, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, gali remti sveikatos priežiūros ir visuomenės sveikatos sektoriaus darbuotojų mainų tarp dviejų ar kelių valstybių narių ir laikino vienos šalies darbuotojų komandiravimo į kitą šalį programų rengimą. **Rengiant tas programas, atsižvelgiama į profesinių sveikatos organizacijų indėlį kiekvienoje valstybėje narėje.**

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 131
Pasiūlymas dėl reglamento
12 straipsnio 1 punktą

Komisijos siūlomas tekstas

1. Komisija ir visos **to pageidaujantios** valstybės narės gali dalyvauti bendro pirkimo procedūroje, vykdomoje pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 ⁽²⁹⁾ 165 straipsnio 2 dalį, kad būtų galima iš anksto įsigyti medicininių atsako į dideles tarpvalstybinio pobūdžio grėsmes sveikatai priemonių.

⁽²⁹⁾ 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (OL L 193, 2018 7 30, p. 1).

Pakeitimas

1. Komisija ir visos valstybės narės gali dalyvauti bendro pirkimo procedūroje, vykdomoje pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 ⁽²⁹⁾ 165 straipsnio 2 dalį, **kaip susitariančiosios šalys**, kad būtų galima iš anksto įsigyti medicininių atsako į dideles tarpvalstybinio pobūdžio grėsmes sveikatai priemonių **per pagrįstą laikotarpį**.

⁽²⁹⁾ 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (OL L 193, 2018 7 30, p. 1).

Pakeitimas 132
Pasiūlymas dėl reglamento
12 straipsnio 2 dalies a punktą

Komisijos siūlomas tekstas

a) dalyvauti bendro pirkimo procedūroje pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 165 straipsnio 2 dalį leidžiama visoms valstybėms narėms, Europos laisvosios prekybos asociacijos (ELPA) valstybėms **ir** Sąjungos šalims kandidatėms;

Pakeitimas

a) dalyvauti bendro pirkimo procedūroje pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 165 straipsnio 2 dalį leidžiama visoms valstybėms narėms, Europos laisvosios prekybos asociacijos (ELPA) valstybėms, Sąjungos šalims kandidatėms, **taip pat Andoros Kunigaikštystei, Monako Kunigaikštystei, San Marino Respublikai ir Vatikano Miesto Valstybei**;

Pakeitimas 133
Pasiūlymas dėl reglamento
12 straipsnio 2 dalies c punktą

Komisijos siūlomas tekstas

c) bendroje pirkimo procedūroje dalyvaujantios **valstybės narės, ELPA valstybės ir Sąjungos šalys kandidatės** perka atitinkamas medicinines atsako priemones tik pagal tą procedūrą, o ne kitais kanalais, ir tuo pačiu metu nevykdo derybų dėl to produkto;

Pakeitimas

c) bendroje pirkimo procedūroje dalyvaujantios šalys perka atitinkamas medicinines atsako priemones tik pagal tą procedūrą, o ne kitais kanalais, ir **nuo to momento** tuo pačiu metu nevykdo derybų dėl to produkto. **Šalys, kurios nuo to momento dalyvauja lygiagrečiuose derybų procesuose, neįtraukiamos į dalyvaujančių šalių grupę, neatsižvelgiant į tai, ar tie procesai yra pasiekę pasirašymo etapą**;

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 134

Pasiūlymas dėl reglamento

12 straipsnio 2 pastraipos c a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

ca) vykdant bendrą viešąjį pirkimą nustatomi aiškūs proceso, apimties, konkurso specifikacijų ir terminų procedūriniai etapai ir reikalaujama, kad visos šalys vykdytų ir gerbtų aiškius įsipareigojimus, be kita ko, gamintojai – tiekti sutartą produkcijos kiekį, o institucijos – pirkti sutartus rezervuotuosius kiekius. Atskleidžiami tikslūs kiekvienos dalyvaujančios valstybės užsakyti ir jai pristatyti kiekiai, taip pat išsami informacija apie jų įsipareigojimus;

Pakeitimas 135

Pasiūlymas dėl reglamento

12 straipsnio 2 dalies c b punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

cb) visai bendrų viešųjų pirkimų procedūrai ir susijusioms pirkimo sutartims taikomas didelis skaidrumas. Audito Rūmams suteikiama visapusiška galimybė susipažinti su visais atitinkamais dokumentais, kad būtų galima tiksliai kasmet patikrinti pasirašytas sutartis ir susijusias viešąsias investicijas;

Pakeitimas 136

Pasiūlymas dėl reglamento

12 straipsnio 2 dalies c c punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

cc) jei sutarties skyrimo procedūra apima bendrus viešuosius pirkimus, be išlaidų, atsižvelgiama ir į kokybinius kriterijus. Tokiuose kriterijuose taip pat atsižvelgiama, pvz., į gamintojo gebėjimą užtikrinti tiekimo saugumą sveikatos krizės metu;

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 137

Pasiūlymas dėl reglamento

12 straipsnio 2 dalies c d punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

cd) *bendri viešieji pirkimai turi būti vykdomi taip, kad būtų sustiprinta dalyvaujančių šalių perkamoji galia, padidintas tiekimo saugumas ir užtikrintos vienodos galimybės naudotis medicininėmis reagavimo į dideles tarpvalstybinės grėsmes sveikatai priemonėmis;*

Pakeitimas 138

Pasiūlymas dėl reglamento

12 straipsnio 3 dalies įžanginė dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3. Komisija, palaikydama ryšį su valstybėmis narėmis, užtikrina koordinavimą ir keitimąsi informacija tarp subjektų, organizuojančių bet kokią veiksmą, įkaitant bendro pirkimo procedūras, medicininių atsako priemonių kaupimą ir dovanojimą pagal įvairius Sąjungos lygmeniu sukurtus mechanizmus, visų pirma pagal:

3. Komisija, palaikydama ryšį su valstybėmis narėmis, užtikrina koordinavimą ir keitimąsi informacija tarp subjektų, organizuojančių bet kokią veiksmą *ir jame dalyvaujančių*, įskaitant (*bet tuo neapsiribojant*) bendro pirkimo procedūras, medicininių atsako priemonių *kūrimą*, kaupimą *patalpose, kurios atitinka specialius teisinius medicininių atsako priemonių laikymo reikalavimus, yra arčiausiai gyventojų koncentracijos centrų ir labiausiai prieinamos šiems gyventojams, nepažeidžiant žmonių, gyvenančių nutolusiuose, kaimo ir atokiuose regionuose, galimybių gauti šių produktų, paskirstymą* ir dovanojimą *mažas ir vidutines pajamas gaunančioms valstybėms* pagal įvairius Sąjungos lygmeniu sukurtus mechanizmus, visų pirma pagal:

Pakeitimas 139

Pasiūlymas dėl reglamento

12 straipsnio 3 dalies a punktas

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

a) atsargų kaupimo Sprendimo Nr. 1313/2013/ES **12 straipsnyje** nurodytame rezerve „rescEU“ priemone,

a) atsargų kaupimo Sprendimo Nr. 1313/2013/ES **23 straipsnyje** nurodytame rezerve „rescEU“ priemone,

Pakeitimas 140

Pasiūlymas dėl reglamento

12 straipsnio 3 dalies f punktas

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

f) kitas priemonės, kuriomis remiami biomedicinos moksliniai tyrimai ir plėtra Sąjungos lygmeniu, siekiant padidinti pajėgumą ir pasirengimą reaguoti į tarpvalstybinio pobūdžio grėsmes ir ekstremalias situacijas.

f) kitas **programas ir** priemonės, kuriomis remiami biomedicinos moksliniai tyrimai ir plėtra Sąjungos lygmeniu, siekiant padidinti pajėgumą ir pasirengimą reaguoti į tarpvalstybinio pobūdžio grėsmes ir ekstremalias situacijas.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 141

Pasiūlymas dėl reglamento

12 straipsnio 3 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3a. Dalyvaujančios šalys užtikrina, kad būtų tinkamai kaupiamos ir skirstomos įsigytos medicininės atsako priemonės. Pagrindinės tų atsargų kaupimo ir paskirstymo informacija ir charakteristikos nustatomos nacionaliniuose planuose.

Pakeitimas 142

Pasiūlymas dėl reglamento

12 straipsnio 3 b dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3b. Laikantis skaidrumo principo, Komisija nuolat informuoja Europos Parlamentą apie derybas dėl bendro medicininų atsako priemonių pirkimo.

Pakeitimas 143

Pasiūlymas dėl reglamento

12 straipsnio 3 c dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3c. Europos Parlamentas visais atvejais pasilieka teisę pagal galiojančias konfidencialumo taisykles tikrinti necenzūruotą visų sutarčių, sudarytų vykdant pagal šį straipsnį surengtas procedūras, turinį.

Pakeitimas 144

Pasiūlymas dėl reglamento

12 straipsnio 3 d dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3d. Komisija ir valstybės narės vartotojams teikia naujausią, prieinamą ir aiškią informaciją apie teises ir pareigas, susijusias su bendrai įsigytais medicininėmis atsako priemonėmis, įskaitant informaciją apie atsakomybę už žalą, galimybę gauti teisinę apsaugą ir atstovavimo vartotojams paslaugas.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 145**Pasiūlymas dėl reglamento****12 straipsnio 3 e dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3e. Jei medicininių atsako į tarpvalstybinio pobūdžio grėsmes sveikatai priemonių bendro pirkimo procedūra netaikoma, Komisija skatina valstybes nares keisti informacija apie medicininių atsako priemonių kainodarą ir pristatymo datas.

Pakeitimas 146**Pasiūlymas dėl reglamento****13 straipsnio 1 dalis**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1. Užkrečiamųjų ligų ir susijusių specifinių sveikatos problemų, nurodytų 2 straipsnio 1 dalies a punkto i ir ii papunkčiuose, epidemiologinės priežiūros tinklas užtikrina, kad Komisija, ECDC ir už epidemiologinę priežiūrą nacionaliniu lygmeniu atsakingos kompetentingos institucijos tarpusavyje palaikytų nuolatinį ryšį.

1. Užkrečiamųjų ligų, **įskaitant zoonozinės kilmės užkrečiamąsias ligas**, ir susijusių specifinių sveikatos problemų, nurodytų 2 straipsnio 1 dalies a punkto i ir ii papunkčiuose, epidemiologinės priežiūros tinklas užtikrina, kad Komisija, ECDC ir už epidemiologinę priežiūrą nacionaliniu lygmeniu atsakingos kompetentingos institucijos tarpusavyje palaikytų nuolatinį ryšį.

Pakeitimas 147**Pasiūlymas dėl reglamento****13 straipsnio 2 dalies b a punktas (naujas)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

ba) stebėti užkrečiamųjų ligų poveikį kitų ligų ir sutrikimų tikrinimo, diagnostikos, stebėsenos, gydymo ir priežiūros tęstinumui;

Pakeitimas 148**Pasiūlymas dėl reglamento****13 straipsnio 2 dalies b b punktas (naujas)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

bb) stebėti užkrečiamųjų ligų poveikį psichikos sveikatai;

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 149

Pasiūlymas dėl reglamento

13 straipsnio 2 dalies d punktas

Komisijos siūlomas tekstas

d) nustatyti ligos plitimo rizikos veiksnius ir gyventojų grupes, kurioms kyla rizika ir kurių atžvilgiu reikia tikslinių prevencijos priemonių;

Pakeitimas

d) nustatyti **ir stebėti** ligos plitimo rizikos veiksnius ir gyventojų grupes, kurioms kyla rizika ir kurių atžvilgiu reikia tikslinių prevencijos priemonių;

Pakeitimas 150

Pasiūlymas dėl reglamento

13 straipsnio 2 dalies e punktas

Komisijos siūlomas tekstas

e) prisidėti vertinant užkrečiamųjų ligų naštą gyventojams, naudojant tokius duomenis kaip ligos paplitimas, komplikacijos, hospitalizavimas **ir** mirštamumas;

Pakeitimas

e) prisidėti vertinant užkrečiamųjų ligų naštą **sveikatos apsaugos sistemoms bei priežiūros paslaugų teikimui** ir gyventojams, naudojant tokius duomenis kaip ligos paplitimas, komplikacijos, hospitalizavimas, mirštamumas, **poveikis psichikos sveikatai ir kitų ligų ir būklių atidėtas tyrimas, diagnostavimas, stebėsena, gydymas ir priežiūra bei jų socialinis ir ekonominis poveikis**;

Pakeitimas 151

Pasiūlymas dėl reglamento

13 straipsnio 2 dalies h a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

ha) nustatyti visuotinės tiekimo grandinės trūkumus, susijusius su medicininių atsako priemonių, reikalingų užkrečiamųjų ligų prevencijai, diagnostikai, gydymui ir vėlesnei stebėsenai, gamyba, ir parengti planus minėtiems trūkumams mažinti. Kitais mechanizmais, pavyzdžiui, Sąjungos eksporto kontrolės mechanizmu, reglamentavimo lankstumu, bendradarbiavimo susitarimais, privalomais arba savanoriškais bendrovių licencijavimo susitarimais, Sąjunga gali sudaryti palankesnes sąlygas savo piliečiams ir gyventojams, taip pat Rytų partnerystės šalių ir mažas bei vidutinės pajamas gaunančių šalių piliečiams ir gyventojams naudotis atsakomosiomis priemonėmis;

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 152

Pasiūlymas dėl reglamento

13 straipsnio 3 dalies f a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

fa) informaciją apie medicininių atsako priemonių, reikalingų ligų prevencijai, diagnostikai, gydymui ir vėlesnei stebėsenai, prieinamumą.

Pakeitimas 153

Pasiūlymas dėl reglamento

13 straipsnio 3 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3a. Apie valstybių narių teikiamą informaciją, nurodytą 3 dalies a punkte, turi būti laiku pranešama bent jau NUTS 2 lygiu Europos priežiūros sistemai (TESSy) arba kitai platformai, kaip nustatyta 7 straipsnyje.

Pakeitimas 154

Pasiūlymas dėl reglamento

13 straipsnio 6 dalies 2 a pastraipa (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

ECDC remia valstybes nares, siekdamas užtikrinti duomenų rinkimą ir dalijimąsi jais sveikatos krizės laikotarpiais ir bendrą užkrečiamųjų ligų ir specifinių sveikatos problemų, nurodytų 2 straipsnio 1 dalies a punkto i ir ii papunkčiuose, epidemiologinės priežiūros tinklo veikimą. Prireikus ECDC taip pat suteikia galimybę trečiosioms šalims naudotis savo ekspertinėmis žiniomis šioje srityje.

Pakeitimas 155

Pasiūlymas dėl reglamento

13 straipsnio 9 dalies 1 pastraipos išanginė dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

9. Komisija **įgyvendinimo aktais** nustato ir atnaujina:

9. Komisija **pagal 28 straipsnį priima deleguotuosius aktus, kuriais** nustato ir atnaujina:

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 156

Pasiūlymas dėl reglamento

13 straipsnio 9 dalies 1 pastraipos c punktas

Komisijos siūlomas tekstas

c) epidemiologinės priežiūros tinklo veiklos procedūras, parengtas pagal Reglamento (ES) .../... [OL: Prašom įrašyti reglamento dėl ECDC numerį [ISC/2020/12527]] 5 straipsnį.

Pakeitimas

Išbraukta.

Pakeitimas 157

Pasiūlymas dėl reglamento

13 straipsnio 9 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

9a. Esant tinkamai pagrįstoms priežastims, dėl kurių privaloma skubėti ir kurios susijusios su didelės tarpvalstybinio pobūdžio grėsmės sveikatai pavojingumu, naujumu arba jos plitimo tarp valstybių narių greičiu, 28a straipsnyje nurodyta procedūra taikoma pagal šį straipsnį priimtiems deleguotiems aktams.

Pakeitimas 158

Pasiūlymas dėl reglamento

13 straipsnio 9 b punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

9b. Komisija įgyvendinimo aktais nustato ir atnaujiną epidemiologinės priežiūros tinklo veiklos procedūras, parengtas pagal Reglamento (ES) .../... [OL: prašom įrašyti reglamento dėl ECDC numerį [ISC/2020/12527]] 5 straipsnį.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 159
Pasiūlymas dėl reglamento
13 straipsnio 10 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

10. Jei yra tinkamai pagrįstų priežasčių, dėl kurių privaloma skubėti ir kurios susijusios su didelės tarpvalstybinio pobūdžio grėsmės sveikatai pavojingumu ar naujumu arba jos plitimo tarp valstybių narių greičiu, 2 straipsnio 1 dalies a punkto i ir ii papunkčiuose nurodytos grėsmės atveju Komisija gali priimti priežiūrai valstybėse narėse skirtas **atvejo apibrėžtis**, procedūras **ir rodiklius**, pagal 27 straipsnio 3 dalį priimdama nedelsiant taikomus įgyvendinimo aktus. **Pirmiau minėti rodikliai taip pat naudojami atliekant diagnostikos, prevencijos ir gydymo pajėgumų vertinimą.**

Pakeitimas

10. Jei yra tinkamai pagrįstų priežasčių, dėl kurių privaloma skubėti ir kurios susijusios su didelės tarpvalstybinio pobūdžio grėsmės sveikatai pavojingumu ar naujumu arba jos plitimo tarp valstybių narių greičiu, 2 straipsnio 1 dalies a punkto i ir ii papunkčiuose nurodytos grėsmės atveju Komisija gali priimti priežiūrai valstybėse narėse skirtas procedūras, pagal 27 straipsnio 3 dalį priimdama nedelsiant taikomus įgyvendinimo aktus.

Pakeitimas 160
Pasiūlymas dėl reglamento
14 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1. ECDC užtikrina, kad būtų toliau plėtojama skaitmeninė platforma, per kurią valdomi duomenys ir jais automatiškai keičiamasi, siekiant sukurti integruotas ir sąveikas priežiūros sistemas, suteikiančias galimybę atitinkamais atvejais vykdyti priežiūrą tikroju laiku, siekiant remti užkrečiamųjų ligų prevenciją ir kontrolę.

Pakeitimas

1. ECDC, **atlikęs duomenų apsaugos poveikio vertinimą ir pašalinęs bet kokią riziką duomenų subjektų teisėms ir laisvėms**, užtikrina, kad būtų toliau plėtojama skaitmeninė platforma, per kurią valdomi duomenys ir jais automatiškai keičiamasi, siekiant sukurti integruotas ir sąveikas priežiūros sistemas, suteikiančias galimybę atitinkamais atvejais vykdyti priežiūrą tikroju laiku, siekiant remti užkrečiamųjų ligų prevenciją ir kontrolę. **Jis užtikrina žmogaus vykdomą skaitmeninės platformos priežiūrą ir įtraukia specialias priemones, kuriomis siekiama kuo labiau sumažinti riziką, kuri galėtų kilti dėl šališkumo ar neišsamių duomenų perdavimo iš kelių šaltinių, taip pat nustato duomenų kokybės peržiūros procedūras. Skaitmeninės platformos ir taikomosios programos, kuriomis remiama epidemiologinė priežiūra Sąjungos ir valstybių narių lygmenimis, turi būti įgyvendinamos laikantis pritaikytosios duomenų apsaugos principo pagal Reglamento (ES) 2018/1725 27 straipsnio 1 dalį.**

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 161

Pasiūlymas dėl reglamento

14 straipsnio 2 dalies a punktas

Komisijos siūlomas tekstas

a) automatiškai rinkti priežiūros ir laboratorijų duomenis, naudotis **informacija** iš elektroninių sveikatos įrašų, žiniasklaidos stebėsenos ir taikyti dirbtinį intelektą duomenų patvirtinimo, analizės ir automatinio teikimo tikslais;

Pakeitimas

a) automatiškai rinkti priežiūros ir laboratorijų duomenis, naudotis **atitinkamais sveikatos duomenimis iš anksčiau apibrėžto ir patvirtinto sąrašo** iš elektroninių sveikatos įrašų **ir sveikatos duomenų bazių**, žiniasklaidos stebėsenos ir taikyti dirbtinį intelektą duomenų patvirtinimo, analizės ir **statistinio** teikimo tikslais **vadovaujantis Bendrojo duomenų apsaugos reglamento (BDAR) 22 straipsniu**;

Pakeitimas 162

Pasiūlymas dėl reglamento

14 straipsnio 2 dalies b punktas

Komisijos siūlomas tekstas

b) kompiuterizuotu būdu tvarkyti informaciją, duomenis ir dokumentus ir jais keistis.

Pakeitimas

b) kompiuterizuotu būdu tvarkyti informaciją, duomenis ir dokumentus ir jais keistis, **atsižvelgiant į Sąjungos asmens duomenų apsaugos teisę**;

Pakeitimas 163

Pasiūlymas dėl reglamento

14 straipsnio 2 dalies b a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

ba) automatizuotai pranešti skubaus įspėjimo ir reagavimo sistemoje (SIRS), kai užkrečiamųjų ligų plitimo rodiklių augimas viršija įspėjimo slenkstį, kaip nurodyta 13 straipsnio 2 dalies a punkte. Pranešimą patvirtina kompetentinga sveikatos institucija.

Pakeitimas 164

Pasiūlymas dėl reglamento

14 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

3. Valstybės narės užtikrina, kad integruota priežiūros sistema nuolat būtų pildoma tinkamu laiku pateikta **ir** išsamia informacija, duomenimis ir dokumentais, kurie yra perduodami ir kuriais keičiamasi per skaitmeninę platformą.

Pakeitimas

3. Valstybės narės užtikrina, kad integruota priežiūros sistema nuolat būtų pildoma tinkamu laiku pateikta, išsamia **ir tikslia** informacija, duomenimis ir dokumentais, kurie yra perduodami ir kuriais keičiamasi per skaitmeninę platformą. **Valstybės narės skatina automatizuoti šį procesą tarp nacionalinės ir Sąjungos priežiūros sistemų.**

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 165
Pasiūlymas dėl reglamento
14 straipsnio 5 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

5. ECDC taip pat turi galimybę **epidemiologiniais** tikslais susipažinti su atitinkamais sveikatos duomenimis, prieinamais arba teikiama per skaitmeninę infrastruktūrą, suteikiančią galimybę naudoti sveikatos duomenis mokslinių tyrimų, politikos formavimo ir reguliavimo tikslais.

Pakeitimas

5. ECDC taip pat turi galimybę **epidemiologinės priežiūros** tikslais susipažinti su atitinkamais sveikatos duomenimis, prieinamais arba teikiama per skaitmeninę infrastruktūrą, suteikiančią galimybę naudoti sveikatos duomenis mokslinių tyrimų, politikos formavimo ir reguliavimo tikslais. **Prieiga prie sveikatos duomenų turi būti proporcinga specialiems ir konkrečioms tikslams, kuriuos turi iš anksto apibrėžti ECDC.**

Pakeitimas 166
Pasiūlymas dėl reglamento
14 straipsnio 6 dalies įžanginė dalis

Komisijos siūlomas tekstas

6. Komisija priima **igyvendinimo** aktus dėl priežiūros platformos veikimo, kuriais nustatoma:

Pakeitimas

6. Komisija, **atlikusi Reglamento (ES) 2018/1725 42 straipsnio 2 dalyje nustatytą konsultavimo procedūrą, pagal 28 straipsnį** priima **deleguotuosius** aktus dėl priežiūros platformos veikimo, kuriais nustatoma:

Pakeitimas 167
Pasiūlymas dėl reglamento
14 straipsnio 6 dalies a punktas

Komisijos siūlomas tekstas

a) platformos techninės specifikacijos, įskaitant elektroninio keitimosi duomenimis mechanizmą, naudojamą keičiantis duomenimis su esamomis nacionalinėmis sistemomis, taikomų standartų identifikavimą, pranešimų struktūros nustatymą, duomenų žodynus, keitimąsi protokolais ir procedūromis;

Pakeitimas

a) platformos techninės specifikacijos, įskaitant elektroninio keitimosi duomenimis mechanizmą, naudojamą keičiantis duomenimis su esamomis **tarptautinėmis ir** nacionalinėmis sistemomis, taikomų standartų identifikavimą, pranešimų struktūros nustatymą, duomenų žodynus, keitimąsi protokolais ir procedūromis;

Pakeitimas 168
Pasiūlymas dėl reglamento
14 straipsnio 6 dalies c punktas

Komisijos siūlomas tekstas

c) nenumatytų atvejų tvarka, **taikytina** tuo atveju, kai nėra galimybės naudotis kuriomis nors platformos funkcijomis;

Pakeitimas

c) nenumatytų atvejų tvarka **ir saugios duomenų atsarginės kopijos, taikytinos** tuo atveju, kai nėra galimybės naudotis kuriomis nors platformos funkcijomis;

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 169

Pasiūlymas dėl reglamento

14 straipsnio 6 dalies d punktas

Komisijos siūlomas tekstas

d) atvejai ir sąlygos, kuriais atitinkamoms **trečiosioms šalims ir** tarptautinėms organizacijoms gali būti suteikta dalinė prieiga prie platformos funkcijų ir tokios prieigos praktinė tvarka;

Pakeitimas

d) atvejai ir sąlygos, kuriais atitinkamoms tarptautinėms organizacijoms gali būti suteikta dalinė prieiga prie platformos funkcijų ir tokios prieigos praktinė tvarka, **visapusiškai laikantis reglamentų (ES) 2018/1725 ir (ES) 2016/679 bei Direktyvos (ES) 2016/680;**

Pakeitimas 170

Pasiūlymas dėl reglamento

14 straipsnio 6 dalies f a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

fa) duomenų saugojimo, tvarkymo ir analizės infrastruktūros standartizavimo užtikrinimas.

Pakeitimas 171

Pasiūlymas dėl reglamento

14 straipsnio 6 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

6a. Skaitmeninės platformos ir taikomosios programos, kuriomis remiama epidemiologinė priežiūra Sąjungos ir valstybių narių lygmenimis, turi būti įgyvendinamos laikantis pritaikytosios duomenų apsaugos principo pagal Reglamento (ES) 2018/1725 27 straipsnio 1 dalį.

Pakeitimas 172

Pasiūlymas dėl reglamento

15 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1. Visuomenės sveikatos srityje arba konkrečiose visuomenės sveikatos srityse, susijusiose su šio reglamento arba 6 straipsnyje minimų nacionalinių planų įgyvendinimu, Komisija įgyvendinimo aktais gali paskirti ES etalonines laboratorijas, kurios teiks paramą nacionalinėms etaloninėms laboratorijoms, kad valstybės narės būtų skatinamos taikyti gerąją praktiką ir **savanoriškai** suderinti diagnostiką, tyrimo metodus, naudoti tam tikrus tyrimus, siekiant suvienodinti valstybių narių vykdomą epidemiologinės priežiūros bei pranešimų ir informacijos apie jas teikimo veiklą.

Pakeitimas

1. Visuomenės sveikatos srityje arba konkrečiose visuomenės sveikatos srityse, susijusiose su šio reglamento arba 6 straipsnyje minimų nacionalinių planų įgyvendinimu, Komisija įgyvendinimo aktais gali paskirti ES etalonines laboratorijas, kurios teiks paramą nacionalinėms etaloninėms laboratorijoms, kad valstybės narės būtų skatinamos taikyti gerąją praktiką ir suderinti diagnostiką, tyrimo metodus, naudoti tam tikrus tyrimus, siekiant suvienodinti valstybių narių vykdomą epidemiologinės priežiūros bei pranešimų ir informacijos apie jas teikimo veiklą.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 173

Pasiūlymas dėl reglamento

15 straipsnio 2 dalies f punktas

Komisijos siūlomas tekstas

f) stebėsenos, išpėjimo ir paramos reaguojant į protrūkį **ir**

Pakeitimas

f) stebėsenos, išpėjimo ir paramos reaguojant į protrūkį, **ypač naujų patogenų atveju; taip pat**

Pakeitimas 174

Pasiūlymas dėl reglamento

15 straipsnio 3 punktas

Komisijos siūlomas tekstas

3. ES etaloninių laboratorijų tinklo veiklą vykdo ir koordinuoja ECDC.

Pakeitimas

3. ES etaloninių laboratorijų tinklo veiklą vykdo ir koordinuoja ECDC, **bendradarbiaudamas su PSO tinklo laboratorijomis, kad būtų išvengta veiklos dubliavimo. Tinklo valdymo struktūra apima bendradarbiavimą ir koordinavimą su esančiomis nacionalinėmis ir regioninėmis etaloninėmis laboratorijomis ir tinklais.**

Pakeitimas 175

Pasiūlymas dėl reglamento

15 straipsnio 3 a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3a. 1 dalyje nurodytos laboratorijos turi padėti dalytis gerąja patirtimi ir gerinti 13 straipsnyje nurodytą epidemiologinę priežiūrą;

Pakeitimas 176

Pasiūlymas dėl reglamento

15 straipsnio 4 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

4. 1 dalyje numatyti paskyrimai vykdomi po viešo atrankos proceso, galioja ribotą ne trumpesnę kaip penkerių metų laikotarpį ir yra reguliariai peržiūrimi. Paskyrimais nustatomos paskirtų laboratorijų pareigos ir užduotys.

Pakeitimas

4. 1 dalyje numatyti paskyrimai vykdomi po viešo atrankos proceso, galioja ribotą ne trumpesnę kaip penkerių metų laikotarpį ir yra reguliariai peržiūrimi. **Komisija, rengdama įgaliojimus ir paskyrimo proceso kriterijus, konsultuojasi su valstybėmis narėmis ir ECDC.** Paskyrimais nustatomos paskirtų laboratorijų pareigos ir užduotys. **Laboratorijų konsorciumai yra tinkami būti paskirti.**

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 177

Pasiūlymas dėl reglamento

15 straipsnio 5 dalies a punktas

Komisijos siūlomas tekstas

a) yra nešališkos, neturi jokio interesų konflikto ir visų pirma jų padėtis nėra tokia, kuri galėtų tiesiogiai ar netiesiogiai turėti įtakos jų profesinio elgesio nešališkumui, kiek tai susiję su jų, kaip ES etaloninių laboratorijų, užduočių vykdymu;

Pakeitimas

a) yra nešališkos, neturi jokio interesų konflikto ir visų pirma jų padėtis nėra tokia, kuri galėtų tiesiogiai ar netiesiogiai turėti įtakos jų profesinio elgesio nešališkumui, kiek tai susiję su jų, kaip ES etaloninių laboratorijų, užduočių vykdymu. **Ypatin-gas dėmesys skiriamas teisiškai saugomiems tyrimams ir metodams, kurie gali būti laboratorijų nuosavybė;**

Pakeitimas 178

Pasiūlymas dėl reglamento

17 straipsnio 1 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1a. Europos priežiūros sistema (TESSy) naudojama rimtos tarpvalstybinės grėsmės sveikatai ad hoc stebėsenai, nurodytai 2 straipsnio 1 dalies a punkto iii papunktyje ir 2 straipsnio 1 dalies b, c ir d punktuose.

Pakeitimas 179

Pasiūlymas dėl reglamento

17 straipsnio 3 dalies 1 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Komisija prireikus **įgyvendinimo aktais** priima atvejų **apibrėžtis, naudojamą ad hoc** stebėsenai, kad būtų užtikrintas renkamų duomenų palyginamumas ir suderinamumas Sąjungos lygmeniu.

Pakeitimas

Komisija prireikus **pagal 28 straipsnį** priima **deleguotuosius aktus**, susijusius su atvejų **apibrėžtimis, naudojamomis ad hoc** stebėsenai, kad būtų užtikrintas renkamų duomenų palyginamumas ir suderinamumas Sąjungos lygmeniu.

Pakeitimas 180

Pasiūlymas dėl reglamento

17 straipsnio 3 dalies 2 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 27 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Pakeitimas

Išbraukta.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 181**Pasiūlymas dėl reglamento****17 straipsnio 3 dalies 3 pastraipa***Komisijos siūlomas tekstas*

Jei yra tinkamai pagrįstų priežasčių, dėl kurių privaloma skubėti ir kurios susijusios su didelės tarpvalstybinio pobūdžio grėsmės sveikatai pavojingumu arba jos plitimo tarp valstybių narių greičiu, **Komisija, laikydama 27 straipsnio 3 dalyje nurodytos procedūros, nedelsiant taikytiniais įgyvendinimo aktais gali priimti arba atnaujinti pirmoje pastraipoje nurodytas atveju apibrėžtis.**

Pakeitimas

Jei yra tinkamai pagrįstų priežasčių, dėl kurių privaloma skubėti ir kurios susijusios su didelės tarpvalstybinio pobūdžio grėsmės sveikatai pavojingumu, **naujumu** arba jos plitimo tarp valstybių narių greičiu, **28a straipsnyje nurodyta procedūra taikoma pagal šį straipsnį priimtiems deleguotiems aktams.**

Pakeitimas 182**Pasiūlymas dėl reglamento****18 straipsnio 1 dalis***Komisijos siūlomas tekstas*

1. Skubaus išpėjimo ir reagavimo sistema (SIRS) suteikia Komisijai ir nacionaliniu lygmeniu atsakingoms kompetentingoms valdžios institucijoms galimybę nuolat palaikyti ryšius pasirengimo, skubaus išpėjimo ir reagavimo, perspėjimo apie riziką visuomenės sveikatai, jos vertinimo ir priemonių, kurių gali reikėti imtis visuomenės sveikatai apsaugoti, nustatymo tikslais.

Pakeitimas

1. Skubaus išpėjimo ir reagavimo sistema (SIRS) suteikia Komisijai, **ECDC** ir nacionaliniu lygmeniu atsakingoms kompetentingoms valdžios institucijoms galimybę nuolat palaikyti ryšius pasirengimo, skubaus išpėjimo ir reagavimo, perspėjimo apie riziką visuomenės sveikatai, jos vertinimo ir priemonių, kurių gali reikėti imtis visuomenės sveikatai apsaugoti, nustatymo tikslais.

Pakeitimas 183**Pasiūlymas dėl reglamento****18 straipsnio 2 dalies 1 pastraipos įžanginė dalis***Komisijos siūlomas tekstas*

SIRS valdymas ir naudojimas susiję su keitimusi asmens duomenimis konkrečiais atvejais, kai tai yra numatyta atitinkamose teisės priemonėse. Ši veikla apima:

Pakeitimas

SIRS valdymas ir **funkcinis** naudojimas susiję su keitimusi asmens duomenimis konkrečiais atvejais, kai tai yra numatyta atitinkamose teisės priemonėse. Ši veikla apima:

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 184

Pasiūlymas dėl reglamento

18 straipsnio 2 dalies 2 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

ECDC nuolat atnaujina SĮSR, kad būtų galima taikyti šiuolaikines technologijas, pvz., skaitmenines mobiliąsias programėles, dirbtinio intelekto modelius, kosmoso technologijomis pagrįstas programėles arba kitas technologijas, skirtas automatiniam sąlytį turėjusių asmenų išaiškinimui, grindžiamas valstybių narių sukurtais sąlytį turėjusių asmenų išaiškinimo technologijomis.

Pakeitimas

ECDC nuolat atnaujina SĮSR, kad būtų galima taikyti šiuolaikines technologijas, pvz., skaitmenines mobiliąsias programėles, dirbtinio intelekto modelius, kosmoso technologijomis pagrįstas programėles arba kitas technologijas, skirtas automatiniam sąlytį turėjusių asmenų išaiškinimui, grindžiamas valstybių narių **arba Sąjungos** sukurtais sąlytį turėjusių asmenų išaiškinimo technologijomis, **naudojamas išskirtinai kovos su pandemija tikslais, jei jos yra tinkamos, būtinos ir proporcingos ir visiškai atitinka Reglamentą (ES) 2016/679 ir Direktyvą 2002/58/EB.**

Pakeitimas 185

Pasiūlymas dėl reglamento

18 straipsnio 2 dalies 2 a pastraipa (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Kad būtų užtikrinta duomenų kokybė ir nuoseklumas, pagal SĮRS su valstybėmis narėmis įdiegiami patikimi, tiksli ir sąveikūs duomenų procesai. ECDC koordinuoja veiksmus su valstybėmis narėmis tokių keitimosi duomenimis procesų metu, pradedant duomenų reikalavimų vertinimu, perdavimu ir rinkimu, baigiant duomenų realizavimu ir aiškinimu, užtikrinamas glaudų Komisijos, ECDC ir nacionalinių bei regioninių kompetentingų institucijų bendradarbiavimą.

Pakeitimas 186

Pasiūlymas dėl reglamento

18 straipsnio 2 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

2a. ECDC kuria ir tobulina SĮRS, kad padidintų informacijos rinkimo ir analizės automatizavimą, atnaujintų pranešimų skirstymą į kategorijas, sumažintų atvirojo teksto komunikaciją, administracinę naštą ir pagerintų pranešimų standartizavimą.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 187**Pasiūlymas dėl reglamento****18 straipsnio 2 b dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

2b. SĮRS turi būti patobulinta, kad būtų sumažinta biurokratizmo ir pranešimų dubliavimo našta. SĮRS turi sudaryti sąlygos nacionalinėms kompetentingoms institucijoms pranešti PSO apie įvykius, kurie gali sukelti tarptautinės svarbos visuomenės ekstremaliąsias situacijas sveikatos srityje pagal Tarptautinių sveikatos priežiūros taisyklių 6 straipsnį, ir integruoti šią informaciją į skubaus įspėjimo ir reagavimo sistemą (SĮRS), kad būtų galima automatiškai perspėti per SĮRS.

Pakeitimas 188**Pasiūlymas dėl reglamento****18 straipsnio 4 dalis**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

4. Komisija įgyvendinimo aktais patvirtina procedūras, susijusias su keitimusi informacija su kitomis Sąjungos **lygmens** skubaus įspėjimo sistemomis, įskaitant keitimąsi asmens duomenimis, siekiant užtikrinti tinkamą SĮRS veikimą ir išvengti veiklos dubliavimo arba veiksmų, nesuderinamų su esamomis pasirengimo didelėms tarpvalstybinio pobūdžio grėsmėms sveikatai, jų stebėsenos, skubaus įspėjimo apie jas ir kovos su jomis struktūromis ir mechanizmais.

4. Komisija įgyvendinimo aktais patvirtina procedūras, susijusias su keitimusi informacija su kitomis Sąjungos **ir tarptautinio lygmenų** skubaus įspėjimo sistemomis, įskaitant keitimąsi asmens duomenimis, siekiant užtikrinti tinkamą SĮRS veikimą ir išvengti veiklos dubliavimo arba veiksmų, nesuderinamų su esamomis pasirengimo didelėms tarpvalstybinio pobūdžio grėsmėms sveikatai, jų stebėsenos, skubaus įspėjimo apie jas ir kovos su jomis struktūromis ir mechanizmais.

Pakeitimas 189**Pasiūlymas dėl reglamento****18 straipsnio 4 a dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

4a. SĮRS turi gebėti automatiškai rinkti informaciją iš kitų svarbių duomenų bazių, tokių kaip aplinkos, klimato, drėkinimui naudojamo vandens ir kitų duomenų, susijusių su didelėmis tarpvalstybinėmis grėsmėmis sveikatai, bazių, kurių duomenys galėtų padėti suprasti ir sumažinti galimų grėsmių sveikatai riziką.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 190
Pasiūlymas dėl reglamento
19 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. Kai nacionalinės kompetentingos valdžios institucijos praneša PSO apie įvykius, kurie pagal Tarptautinių sveikatos priežiūros taisyklių 6 straipsnį gali sukelti tarptautinio masto ekstremaliąją visuomenės sveikatos situaciją, jos ne vėliau kaip tuo pačiu metu perspėja apie pavojų per SĮRS, jeigu atitinkama grėsmė priskiriama nurodytosioms šio reglamento 2 straipsnio 1 dalyje.

Pakeitimas

2. Kai nacionalinės kompetentingos valdžios institucijos praneša PSO apie įvykius, kurie pagal Tarptautinių sveikatos priežiūros taisyklių 6 straipsnį gali sukelti tarptautinio masto ekstremaliąją visuomenės sveikatos situaciją, **kaip nurodyta 18 straipsnio 2b dalyje**, jos tuo pačiu metu perspėja apie pavojų per SĮRS, jeigu atitinkama grėsmė priskiriama nurodytosioms šio reglamento 2 straipsnio 1 dalyje.

Pakeitimas 191
Pasiūlymas dėl reglamento
19 straipsnio 3 dalies f punktas

Komisijos siūlomas tekstas

f) riziką visuomenės sveikatai;

Pakeitimas

f) riziką visuomenės sveikatai, **ypač pažeidžiamoms grupėms, įskaitant, kiek tai įmanoma, poveikį pagrindinėms neužkrečiamosioms ligoms;**

Pakeitimas 192
Pasiūlymas dėl reglamento
19 straipsnio 3 dalies h punktas

Komisijos siūlomas tekstas

h) kitas nei visuomenės sveikatos **priemonės**;

Pakeitimas

h) kitas nei visuomenės sveikatos **įvairius sektorius apimančias priemones**;

Pakeitimas 193
Pasiūlymas dėl reglamento
19 straipsnio 3 dalies i a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

ia) **esamas ir galimas gamybos vietas, siekiant vienintelio tikslo – suteikti galimybę Sąjungai nustatyti strateginius visos Sąjungos gamybos pajėgumus;**

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 194**Pasiūlymas dėl reglamento****19 straipsnio 3 dalies j punktas***Komisijos siūlomas tekstas*

j) prašymus ir pasiūlymus dėl skubios tarpvalstybinės paramos;

Pakeitimas

j) prašymus ir pasiūlymus dėl skubios tarpvalstybinės paramos, **pvz., pacientų perkėlimą arba sveikatos priežiūros personalo perkėlimą iš vienos valstybės narės į kitą, visų pirma tarpvalstybinėse kaimyninių regionų teritorijose;**

Pakeitimas 195**Pasiūlymas dėl reglamento****19 straipsnio 4 a dalis (nauja)***Komisijos siūlomas tekstas**Pakeitimas*

4a. Valstybė narė atnaujinama 3 dalyje nurodytą informaciją, kai gaunami nauji duomenys.

Pakeitimas 196**Pasiūlymas dėl reglamento****20 straipsnio 1 dalies įžanginė dalis***Komisijos siūlomas tekstas*

1. Tais atvejais, kai pateikiamas perspėjimas pagal 19 straipsnį, Komisija, jei to reikia koordinuojant atsako veiksmus Sąjungos lygmeniu, arba 21 straipsnyje nurodytam SSK paprašius ar savo iniciatyva nacionalinėms kompetentingoms valdžios institucijoms ir SSK per SIRS nedelsdama pateikia galimos grėsmės visuomenės sveikatai dydžio rizikos vertinimą, įskaitant galimas sveikatos priežiūros priemones. Tą rizikos vertinimą atlieka:

Pakeitimas

1. Tais atvejais, kai pateikiamas perspėjimas pagal 19 straipsnį, Komisija, jei to reikia koordinuojant atsako veiksmus Sąjungos lygmeniu, arba 21 straipsnyje nurodytam SSK paprašius ar savo iniciatyva nacionalinėms kompetentingoms valdžios institucijoms ir SSK per SIRS nedelsdama pateikia galimos grėsmės visuomenės sveikatai dydžio rizikos vertinimą, įskaitant galimas sveikatos priežiūros priemones, **taip pat nukentėjusių gyventojų psichikos sveikatos rizikos vertinimą.** Tą rizikos vertinimą atlieka:

Pakeitimas 197**Pasiūlymas dėl reglamento****20 straipsnio 1 dalies a punktas***Komisijos siūlomas tekstas*

a) ECDC pagal Reglamento (ES) .../... [OL: Prašom įrašyti Reglamento dėl ECDC numerį [ISC/2020/12527]] 8a straipsnį 2 straipsnio 1 dalies a **punkto i ir ii papunkčiuose** arba 2 straipsnio 1 dalies d punkte nurodytos grėsmės atveju, įskaitant iš žmogaus gautas medžiagas, **t. y.** kraują, organus, audinius ir ląsteles, kurioms užkrečiamosios ligos gali turėti poveikį, ir (arba)

Pakeitimas

a) ECDC pagal Reglamento (ES) .../... [OL: prašom įrašyti Reglamento dėl ECDC numerį [ISC/2020/12527]] 8a straipsnį 2 straipsnio 1 dalies a **punkte** arba 2 straipsnio 1 dalies d punkte nurodytos grėsmės atveju, įskaitant iš žmogaus gautas medžiagas, pvz., kraują, organus, audinius ir ląsteles, kurioms užkrečiamosios ligos gali turėti poveikį, ir (arba)

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 198

Pasiūlymas dėl reglamento

20 straipsnio 1 dalies a a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

aa) Europos vaistų agentūra (EMA) pagal Reglamento (ES) 2021/... [prašom įrašyti persvarstyto EMA reglamento 2020/0321(COD)] 1 straipsnį su defektų turinčiais medicinos reikmenimis susijusios grėsmės atveju arba jei grėsmė padidėja dėl žmonėms skirtų vaistų arba medicinos reikmenų trūkumo, ir (arba)

Pakeitimas 199

Pasiūlymas dėl reglamento

20 straipsnio 1 dalies f a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

fa) Sąjungos ar nacionaliniai subjektai, užsiimantys vaistų atsargų kaupimu.

Pakeitimas 200

Pasiūlymas dėl reglamento

20 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

2. Pagal savo įgaliojimus rizikos vertinimą atliekančiai agentūrai arba įstaigai paprašius, 1 dalyje nurodytos agentūros ir įstaigos nepagrįstai nedelsdamos pateikia visą turimą atitinkamą informaciją.

2. Pagal savo įgaliojimus rizikos vertinimą atliekančiai agentūrai arba įstaigai paprašius, 1 dalyje nurodytos agentūros ir įstaigos nepagrįstai nedelsdamos pateikia visą turimą atitinkamą informaciją **ir ekspertines žinias. Atlikdama rizikos vertinimą agentūra arba įstaiga paskiriama vadovaujanti agentūra pagal 3 dalį. Agentūra arba įstaiga atsizvelgia į visą iš 1 dalyje nurodytų kitų agentūrų arba įstaigų gautą informaciją ir ekspertines žinias.**

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 201**Pasiūlymas dėl reglamento****20 straipsnio 3 dalies 1 pastraipa***Komisijos siūlomas tekstas*

Kai reikiamas rizikos vertinimas visiškai arba iš dalies nepatenka į 1 dalyje nurodytų agentūrų įgaliojimų sritį ir laikoma, kad jis būtinas koordinuojant atsako veiksmus Sąjungos lygmeniu, Komisija SSK prašymu arba savo iniciatyva pateikia *ad hoc* rizikos vertinimą.

Pakeitimas

Kai reikiamas rizikos vertinimas visiškai arba iš dalies nepatenka į 1 dalyje nurodytų agentūrų įgaliojimų sritį ir laikoma, kad jis būtinas koordinuojant atsako veiksmus Sąjungos lygmeniu, Komisija SSK prašymu arba savo iniciatyva pateikia *ad hoc* rizikos vertinimą. **Kai reikiamas rizikos vertinimas patenka į kelių 1 dalyje nurodytų agentūrų įgaliojimų sritį, Komisija paskiria vadovaujančią agentūrą, kuri atsako už rizikos vertinimą, atliekamą bendradarbiaujant su kitomis susijusiomis agentūromis, ir paskiria datą, iki kurios ta agentūra turi vertinimą pateikti.**

Pakeitimas 202**Pasiūlymas dėl reglamento****20 straipsnio 3 dalies 2 pastraipa***Komisijos siūlomas tekstas*

Komisija rizikos vertinimą per SĮRS ir, jei tinka, per susietas perspėjimo sistemas nedelsdama perduoda nacionalinėms kompetentingoms valdžios institucijoms. Kai rizikos vertinimas turi būti paskelbtas viešai, nacionalinės kompetentingos valdžios institucijos turi jį gauti iki jo paskelbimo.

Pakeitimas

Komisija rizikos vertinimą per SĮRS ir, jei tinka, per susietas perspėjimo sistemas nedelsdama perduoda nacionalinėms kompetentingoms valdžios institucijoms. Kai rizikos vertinimas turi būti paskelbtas viešai, nacionalinės kompetentingos valdžios institucijos turi jį gauti **per SĮRS ir SSK** iki jo paskelbimo.

Pakeitimas 203**Pasiūlymas dėl reglamento****20 straipsnio 3 dalies 3 pastraipa***Komisijos siūlomas tekstas*

Rizikos vertinime atsižvelgiama į susijusią informaciją (jeigu ji turima), kurią pateikė kiti subjektai, visų pirma PSO tarptautinio masto ekstremalios visuomenės sveikatos situacijos atveju.

Pakeitimas

Rizikos vertinime atsižvelgiama į susijusią informaciją (jeigu ji turima), kurią pateikė **visuomenės sveikatos ekspertai** ir kiti subjektai, visų pirma PSO tarptautinio masto ekstremalios visuomenės sveikatos situacijos atveju.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 204

Pasiūlymas dėl reglamento

21 straipsnio 1 dalies b punktas

Komisijos siūlomas tekstas

b) informacijos teikimą esant rizikai ir krizei, kuris turi būti pritaikytas prie valstybės narės poreikių ir aplinkybių, siekiant Sąjungoje visuomenei **ir** sveikatos priežiūros specialistams teikti nuoseklią ir suderintą informaciją.

Pakeitimas

b) informacijos teikimą esant rizikai ir krizei, kuris turi būti pritaikytas prie valstybės narės poreikių ir aplinkybių, siekiant Sąjungoje visuomenei, sveikatos priežiūros specialistams **ir visuomenės sveikatos specialistams** teikti nuoseklią ir suderintą informaciją.

Pakeitimas 205

Pasiūlymas dėl reglamento

21 straipsnio 1 dalies c punktas

Komisijos siūlomas tekstas

c) priima nuomones ir gaires, be kita ko, dėl konkrečių atsako priemonių, kad padėtų valstybėms narėms užkirsti kelią didelėms tarpvalstybinio pobūdžio grėsmėms sveikatai ir jas kontroliuoti.

Pakeitimas

c) priima nuomones ir gaires, be kita ko, dėl konkrečių atsako priemonių, kad padėtų valstybėms narėms užkirsti kelią didelėms tarpvalstybinio pobūdžio grėsmėms sveikatai ir jas kontroliuoti, **įskaitant atsako priemonių koordinavimą.**

Pakeitimas 206

Pasiūlymas dėl reglamento

21 straipsnio 1 dalies c a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

ca) **nacionalinius kelionių apribojimus ir kitus tarpvalstybinius judėjimo bei žmonių susibūrimo apribojimus, taip pat karantino reikalavimus ir asmenų, kuriems taikomas karantinas po tarpvalstybinių kelionių, priežiūrą.**

Pakeitimas 207

Pasiūlymas dėl reglamento

21 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. Tais atvejais, kai valstybė narė ketina patvirtinti visuomenės sveikatos priemones, skirtas valdyti didelę tarpvalstybinio pobūdžio grėsmę sveikatai, prieš patvirtindama tas priemones ji informuoja kitas valstybes nares **bei** Komisiją apie priemonių pobūdį, tikslą bei apimtį **ir** su jomis konsultuojasi, išskyrus atvejus, kai poreikis apsaugoti visuomenės sveikatą yra toks skubus, kad priemonės patvirtinti reikia nedelsiant.

Pakeitimas

2. Tais atvejais, kai valstybė narė ketina patvirtinti **arba nutraukti** visuomenės sveikatos priemones, skirtas valdyti didelę tarpvalstybinio pobūdžio grėsmę sveikatai, prieš patvirtindama **arba nutraukdama** tas priemones ji informuoja kitas valstybes nares, **visų pirma kaimynines valstybes nares**, Komisiją **bei Sveikatos saugumo komitetą** apie priemonių pobūdį, tikslą bei apimtį, su jomis konsultuojasi **ir koordinuoja**, išskyrus atvejus, kai poreikis apsaugoti visuomenės sveikatą yra toks skubus, kad priemonės patvirtinti reikia nedelsiant.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 208
Pasiūlymas dėl reglamento
21 straipsnio 3 punktas

Komisijos siūlomas tekstas

3. Tais atvejais, kai valstybė narė turi skubiai patvirtinti visuomenės sveikatos priemones reaguodama į kilusią arba pakartotinai kilusią didelę tarpvalstybinio pobūdžio grėsmę sveikatai, ji iš karto po tų priemonių patvirtinimo informuoja kitas valstybes nares **ir** Komisiją apie tų priemonių pobūdį, tikslą ir apimtį.

Pakeitimas

3. Tais atvejais, kai valstybė narė turi skubiai patvirtinti visuomenės sveikatos priemones reaguodama į kilusią arba pakartotinai kilusią didelę tarpvalstybinio pobūdžio grėsmę sveikatai, ji iš karto po tų priemonių patvirtinimo informuoja kitas valstybes nares, **susijusias regionines valdžios institucijas**, Komisiją **bei Sveikatos saugumo komitetą** apie tų priemonių pobūdį, tikslą ir apimtį, **ypač tarpvalstybiniuose regionuose**.

Pakeitimas 209
Pasiūlymas dėl reglamento
21 straipsnio 3a dalis (nauja)

*Komisijos siūlomas tekstas**Pakeitimas*

3a. Didelės tarpvalstybinio pobūdžio grėsmės sveikatai, kuri viršija valstybės narės nacionalinius reagavimo pajėgumus, atveju ta valstybė narė, kuriai kilo tokia grėsmė, per RNKC gali taip pat prašyti pagalbos iš kitų valstybių narių, kaip numatyta Europos Parlamento ir Tarybos sprendime Nr. 1313/2013/ES ^(1a).

^(1a) 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1313/2013/ES dėl Sąjungos civilinės saugos mechanizmo.

Pakeitimas 210
Pasiūlymas dėl reglamento
22 straipsnio 2 dalies a punktas

*Komisijos siūlomas tekstas**Pakeitimas*

c) turi būti proporcinga visuomenės sveikatai kilusiai rizikai, susijusiai su atitinkama grėsme, visų pirma vengiant bet kokių nebūtinų laisvo asmenų, prekių ir paslaugų judėjimo suvaržymų.

c) turi būti **būtina, tinkama ir** proporcinga visuomenės sveikatai kilusiai rizikai, susijusiai su atitinkama grėsme, visų pirma vengiant bet kokių nebūtinų laisvo asmenų, prekių ir paslaugų judėjimo, **taip pat teisių, laisvių ir principų, įtvirtintų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, suvaržymų ir skatinant priemonių koordinavimą tarp valstybių narių;**

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 211

Pasiūlymas dėl reglamento

22 straipsnio 2 dalies c a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

ca) turi būti ribota ir baigta taikyti, kai tik nebetenkinama viena iš galiojančių a, b ir c punktuose nustatytų sąlygų;

Pakeitimas 212

Pasiūlymas dėl reglamento

22 straipsnio 2 dalies c b punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

cb) atsižvelgti į tai, kad reikia tinkamai veikiančios bendrosios rinkos, visų pirma žaliųjų koridorių, skirtų laisvam maisto produktų ir medicininių atsako priemonių judėjimui.

Pakeitimas 213

Pasiūlymas dėl reglamento

23 straipsnio 3 punktas

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3. Prieš pripažindama ekstremaliąją visuomenės sveikatos situaciją Sąjungos lygmeniu Komisija **turėtų susisiekti** su PSO, kad pateiktų savo atliktą protrūkio situacijos analizę ir informuotų PSO apie savo ketinimą priimti tokį sprendimą.

3. Prieš pripažindama ekstremaliąją visuomenės sveikatos situaciją Sąjungos lygmeniu Komisija **susisieki**a su PSO, kad pateiktų savo atliktą protrūkio situacijos analizę ir informuotų PSO apie savo ketinimą priimti tokį sprendimą.

Pakeitimas 214

Pasiūlymas dėl reglamento

23 straipsnio 4 dalies 2 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 27 straipsnio **2 dalyje** nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 27 straipsnio **3 dalyje** nurodytos nagrinėjimo procedūros.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 215**Pasiūlymas dėl reglamento****24 straipsnio 1 dalies įžanginė dalis***Komisijos siūlomas tekstas*

1. Oficialaus ekstremaliosios visuomenės sveikatos situacijos Sąjungos lygmeniu pripažinimo tikslu Komisija įsteigia Patariamąjį komitetą ekstremaliųjų visuomenės sveikatos situacijų klausimais (toliau – Patariamasis komitetas), kuris Komisijai paprašius jį konsultuoja, teikdamas savo nuomonę;

Pakeitimas

1. Oficialaus ekstremaliosios visuomenės sveikatos situacijos Sąjungos lygmeniu pripažinimo tikslu Komisija, **konsultuodamasi su Sveikatos saugumo komitetu**, įsteigia Patariamąjį komitetą ekstremaliųjų visuomenės sveikatos situacijų klausimais (toliau – Patariamasis komitetas), kuris Komisijai **arba Sveikatos saugumo komitetui** paprašius jį **ir Sveikatos saugumo komitetą** konsultuoja, teikdamas savo nuomonę;

Pakeitimas 216**Pasiūlymas dėl reglamento****24 straipsnio 1 dalies c punkto ii papunktis***Komisijos siūlomas tekstas*

ii) priemonių, kurių imtasi ar turi būti imtasi siekiant suvaldyti ir kontroliuoti konkrečią grėsmę ir jos poveikį, įskaitant klinikinį valdymą ir gydymą, **plitimo mažinimo priemones** ir visuomenės sveikatos mokslinių tyrimų poreikius, didelių spragų, nenuoseklumo ar nepakankamumo nustatymą ir mažinimą;

Pakeitimas

ii) priemonių, kurių imtasi ar turi būti imtasi siekiant suvaldyti ir kontroliuoti konkrečią grėsmę ir jos poveikį, įskaitant klinikinį valdymą ir gydymą ir visuomenės sveikatos mokslinių tyrimų poreikius, didelių spragų, nenuoseklumo ar nepakankamumo nustatymą ir mažinimą;

Pakeitimas 217**Pasiūlymas dėl reglamento****24 straipsnio 1 dalies c punkto ii a papunktis (naujas)***Komisijos siūlomas tekstas**Pakeitimas*

ii) **konsultuojantis su EMA pagal Reglamentą (ES).../...** [OL: prašom įrašyti EMA reglamento numerį] **medicininių tiekimo grandinių stabilumą ir medicininių tiekimo grandinių gamybos pajėgumų, susijusių su medicininių atsako priemonių, reikalingų atitinkamai ligai diagnozuoti, gydyti ir tolesniems veiksams, gamybą;**

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 218

Pasiūlymas dėl reglamento

24 straipsnio 2 punktą

Komisijos siūlomas tekstas

2. Patariamąjį komitetą sudaro nepriklausomi ekspertai, kuriuos atrenka Komisija pagal ekspertinių žinių ir patirties sritis, labiausiai susijusias su konkrečia kilusia grėsme. Komitetas turėtų turėti tarpdisciplinines narių grupes, kad galėtų teikti rekomendacijas dėl biomedicininės, elgsenos, socialinių, ekonominių, kultūrinių ir tarptautinių aspektų. ECDC ir EMA atstovai dalyvauja Patariamojo komiteto veikloje **kaip stebėtojai**. Kitų su konkrečia grėsme susijusių Sąjungos įstaigų ar agentūrų atstovai dalyvauja kaip stebėtojai šio komiteto veikloje pagal poreikį. Komisija gali kviesti konkrečių su darbotvarkės klausimais susijusių sričių ekspertus *ad hoc* dalyvauti Patariamojo komiteto veikloje.

Pakeitimas

2. Patariamąjį komitetą sudaro nepriklausomi ekspertai **ir sveikatos bei priežiūros sektorių darbuotojų atstovai ir pilietinės visuomenės atstovai**, kuriuos atrenka Komisija pagal ekspertinių žinių ir patirties sritis, labiausiai susijusias su konkrečia kilusia grėsme. Komitetas turėtų turėti tarpdisciplinines narių grupes, kad galėtų teikti rekomendacijas dėl **sanitarijos, biomedicininės, elgsenos, socialinių, ekonominių, mokslinių tyrimų, vystymosi, gamybos**, kultūrinių ir tarptautinių aspektų. ECDC ir EMA atstovai **aktyviai** dalyvauja Patariamojo komiteto veikloje. Kitų su konkrečia grėsme susijusių Sąjungos įstaigų ar agentūrų atstovai dalyvauja kaip stebėtojai šio komiteto veikloje pagal poreikį. Komisija **arba Sveikatos saugumo komitetas** gali kviesti konkrečių su darbotvarkės klausimais susijusių sričių ekspertus **arba suinteresuotuosius subjektus** *ad hoc* dalyvauti Patariamojo komiteto veikloje. **Komisija paskelbia ekspertų, atrinktų tapti Patariamojo komiteto nariais, pavardes ir informaciją apie jų paskyrimą pagrindžiančią profesinę ir (arba) mokslinę patirtį.**

Pakeitimas 219

Pasiūlymas dėl reglamento

24 straipsnio 2 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

2a. **Komisija savo interneto svetainėje paskelbia Patariamojo komiteto narių sąrašą ir jų paskyrimą pagrindžiančias kvalifikacijas. Kai tik įmanoma, užtikrinama narių geografinė pusiausvyra. Komiteto nariai veikia nepriklausomai viešojo intereso labui. Jie pateikia interesų ir įsipareigojimų deklaracijas. Tokiose deklaracijose nurodoma bet kokia veikla, padėtis, aplinkybės ar kiti faktai, dėl kurių asmuo gali būti tiesiogiai ar netiesiogiai suinteresuotas, kad būtų galima nustatyti interesus, kurie galėtų būti laikomi trukdančiais tų ekspertų nepriklausomumui.**

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 220
Pasiūlymas dėl reglamento
24 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

3. Patariamasis komitetas posėdžiauja, kai to reikia, paprašius Komisijai arba **valstybės** narei.

Pakeitimas

3. Patariamasis komitetas posėdžiauja, kai to reikia, paprašius Komisijai, **Sveikatos saugumo komitetui** arba **valstybei** narei.

Pakeitimas 221
Pasiūlymas dėl reglamento
24 straipsnio 6 punktas

Komisijos siūlomas tekstas

6. Patariamasis komitetas nustato savo darbo tvarkos taisykles, be kita ko, dėl ekstremaliosios padėties paskelbimo ir nutraukimo taisyklių ir rekomendacijų tvirtinimo bei balsavimo. Darbo tvarkos taisyklės įsigalioja po to, kai gaunama palanki Komisijos nuomonė.

Pakeitimas

6. Patariamasis komitetas nustato savo darbo tvarkos taisykles, be kita ko, dėl ekstremaliosios padėties paskelbimo ir nutraukimo taisyklių ir rekomendacijų tvirtinimo bei balsavimo. Darbo tvarkos taisyklės įsigalioja po to, kai gaunama palanki Komisijos **arba Sveikatos saugumo komiteto** nuomonė.

Pakeitimas 222
Pasiūlymas dėl reglamento
24 straipsnio 6 a dalis (nauja)

*Komisijos siūlomas tekstas**Pakeitimas*

6a. Patariamojo komiteto protokolas yra viešas.

Pakeitimas 223
Pasiūlymas dėl reglamento
24 straipsnio 6 b dalis (nauja)

*Komisijos siūlomas tekstas**Pakeitimas*

6b. Patariamasis komitetas glaudžiai bendradarbiauja su nacionalinėmis patariamosiomis įstaigomis.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 224

Pasiūlymas dėl reglamento

25 straipsnio 1 dalies b punktas

Komisijos siūlomas tekstas

b) nustatyti medicininių atsako priemonių stygiaus stebėsenos ir jų kūrimo, išsigijimo, valdymo ir naudojimo mechanizmus;

Pakeitimas

b) nustatyti medicininių atsako priemonių stygiaus stebėsenos, jų kūrimo, **gamybos**, išsigijimo, **veiksmų, kurių imamasi siekiant užtikrinti tiekimo saugumą**, valdymo, **laikymo, platinimo** ir naudojimo mechanizmus;

Pakeitimas 225

Pasiūlymas dėl reglamento

25 straipsnio 1 dalies c punktas

Komisijos siūlomas tekstas

c) aktyvuoti ECDC teikiamą paramą, kaip nurodyta Reglamente (ES) .../... [OL: Prašom įrašyti Reglamento dėl ECDC numerį [ISC/2020/12527]], siekiant mobilizuoti ir dislokuoti ES sveikatos darbo grupę.

Pakeitimas

c) aktyvuoti ECDC teikiamą paramą, kaip nurodyta Reglamente (ES) .../... [OL: prašom įrašyti Reglamento dėl ECDC numerį [ISC/2020/12527]], siekiant mobilizuoti ir dislokuoti ES sveikatos darbo grupę, **ir ypač nustatyti valstybėse narėse esančių intensyviosios terapijos skyrių vietų sąrašą, kad būtų galima pacientus perkelti iš vienos šalies į kitą;**

Pakeitimas 226

Pasiūlymas dėl reglamento

25 straipsnio 1 dalies c a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

ca) Sąjungos eksporto kontrolės mechanizmas, kurio tikslas – suteikti Sąjungai galimybę laiku ir veiksmingai užtikrinti galimybę imtis atsakomųjų priemonių;

Pakeitimas 227

Pasiūlymas dėl reglamento

25 straipsnio 1 dalies c b punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

cb) nustatyti žaliuosius koridorius išimtiniais atvejais, kaip nurodyta šio reglamento 25a straipsnyje.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 228
Pasiūlymas dėl reglamento
25 a straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

25a straipsnis

Žalieji koridoriai

1. *Pripažinusi ekstremaliąją visuomenės sveikatos situaciją pandemijos atveju pagal 23 straipsnio 1 dalį, Komisija sienų kirtimo apribojimų atveju nustato žaliuosius koridorius, siekdama užtikrinti, kad būtiniausios prekės, medicininės atsako priemonės ir pasienio darbuotojai galėtų laisvai judėti vidaus rinkoje.*
2. *Komisijai suteikiamas įgaliojimas priimti deleguotuosius teisės aktus, kuriais Reglamentas būtų papildytas nuostatomis dėl žaliųjų koridorių, nurodytų 1 pastraipoje, nustatymo.*
3. *Valstybė narė gali uždrausti arba apriboti medicininių atsako priemonių eksportą tik SESV 36 straipsnyje nustatytais atvejais, susidarius ekstremaliajai visuomenės sveikatai situacijai Sąjungos lygmeniu, su sąlyga, kad bus gautas išankstinis Komisijos leidimas.*
4. *Komisija sprendimą dėl prašymo suteikti išankstinį leidimą priima per penkias dienas nuo prašymo gavimo. Jei per tą laiką Komisija sprendimo nepriima, laikoma, kad leidimas yra duotas.*

Pakeitimas 229
Pasiūlymas dėl reglamento
26 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1. SĮRS turi turėti atrankinio duomenų teikimo funkciją, suteikiančią galimybę perduoti asmens duomenis, įskaitant kontaktinius ir sveikatos duomenis, tik atitinkamoms nacionalinėms kompetentingoms valdžios institucijoms, dalyvaujančioms atitinkamose sąlytį turėjusių asmenų išaiškinimo priemonėse. Ta atrankinio duomenų teikimo funkcija sukuriamą ir ja naudojama taip, kad būtų užtikrintas saugus ir teisėtas keitimasis asmens duomenimis ir SĮRS būtų susieta su sąlytį turėjusių asmenų išaiškinimo sistemomis Sąjungos lygmeniu.

1. SĮRS turi turėti atrankinio duomenų teikimo funkciją, suteikiančią galimybę perduoti asmens duomenis, įskaitant kontaktinius ir sveikatos duomenis, tik atitinkamoms nacionalinėms kompetentingoms valdžios institucijoms, dalyvaujančioms atitinkamose sąlytį turėjusių asmenų išaiškinimo priemonėse. Ta atrankinio duomenų teikimo funkcija sukuriamą **vadovaujantis duomenų kiekio mažinimo ir pritaikytosios ir standartizuotosios duomenų apsaugos principais** ir ja naudojama taip, kad būtų užtikrintas saugus ir teisėtas keitimasis asmens duomenimis ir SĮRS būtų susieta su sąlytį turėjusių asmenų išaiškinimo sistemomis Sąjungos lygmeniu.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 230
Pasiūlymas dėl reglamento
26 straipsnio 5 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

5. Asmens duomenimis taip pat gali būti keičiamasi automatizuotu būdu išaiškinant sąlytį turėjusius asmenis, naudojant sąlytį turėjusių asmenų atsekimo programėles.

Pakeitimas

5. Asmens duomenimis taip pat gali būti keičiamasi automatizuotu būdu išaiškinant sąlytį turėjusius asmenis, naudojant sąlytį turėjusių asmenų atsekimo programėles, **visapusiškai laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 (BDAR) ^(1a)**.

^(1a) 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

Pakeitimas 231
Pasiūlymas dėl reglamento
26 straipsnio 6 dalies 1 pastraipos įžanginė dalis

Komisijos siūlomas tekstas

6. Komisija **įgyvendinimo aktais patvirtina**:

Pakeitimas

6. Komisija, **atlikusi Reglamento (ES) 2018/1725 42 straipsnio 2 dalyje nustatytą išankstinio konsultavimo procedūrą, pagal 28 straipsnį priima deleguotuosius aktus dėl:**

Pakeitimas 232
Pasiūlymas dėl reglamento
26 straipsnio 6 dalies 1 pastraipos b punktas

Komisijos siūlomas tekstas

b) SĮRS susiejimo su Sąjungos lygmens sąlytį turėjusių asmenų išaiškinimo sistemomis procedūras;

Pakeitimas

b) SĮRS susiejimo su Sąjungos lygmens **ir tarptautinio lygmens** sąlytį turėjusių asmenų išaiškinimo sistemomis procedūras;

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 233**Pasiūlymas dėl reglamento****26 straipsnio 6 dalies 1 pastraipos d punktas***Komisijos siūlomas tekstas*

d) automatizuoto sąlytį turėjusių asmenų išaiškinimo programėlių tvarkymo ir šių programėlių sąveikos užtikrinimo būdus, taip pat atvejus ir sąlygas, kuriais trečiosioms šalims gali būti suteikta prieiga prie sąveikių sąlytį turėjusių asmenų išaiškinimo sistemų, ir praktinę tokios prieigos suteikimo tvarką.

Pakeitimas

d) automatizuoto sąlytį turėjusių asmenų išaiškinimo programėlių tvarkymo ir šių programėlių sąveikos užtikrinimo būdus, taip pat atvejus ir sąlygas, kuriais trečiosioms šalims gali būti suteikta prieiga prie sąveikių sąlytį turėjusių asmenų išaiškinimo sistemų, ir praktinę tokios prieigos suteikimo tvarką, **visapusiškai laikantis ES Bendrojo duomenų apsaugos reglamento nuostatų ir vadovaujantis taikytina Teisingumo Teismo praktika;**

Pakeitimas 234**Pasiūlymas dėl reglamento****26 straipsnio 6 dalies 1 pastraipos d a punktas (naujas)***Komisijos siūlomas tekstas**Pakeitimas*

da) išsamų subjektų, dalyvaujančių tvarkant asmens duomenis pasitelkus siūlomas IT priemones ir sistemas, funkcijų aprašymą.

Pakeitimas 235**Pasiūlymas dėl reglamento****26 straipsnio 6 dalies 2 pastraipa***Komisijos siūlomas tekstas*

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 27 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Pakeitimas

Išbraukta.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 236
Pasiūlymas dėl reglamento
28 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. 8 straipsnio 3 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami **neribotam laikotarpiui** nuo ... [pagrindinio teisės akto įsigaliojimo data arba bet kuri kita teisėkūros institucijų nustatyta data].

Pakeitimas

2. 8 straipsnio 3 dalyje, **13 straipsnio 9 dalyje, 14 straipsnio 6 dalyje, 17 straipsnio 3 dalyje, 25a straipsnio 2 dalyje ir 26 straipsnio 6 dalyje** nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami **penkeriems metams** nuo ... [pagrindinio teisės akto įsigaliojimo data arba bet kuri kita teisėkūros institucijų nustatyta data]. **Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudoti deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsimi tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.**

Pakeitimas 237
Pasiūlymas dėl reglamento
28 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 8 straipsnio 3 dalyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

Pakeitimas

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 8 straipsnio 3 dalyje, **13 straipsnio 9 dalyje, 14 straipsnio 6 dalyje, 17 straipsnio 3 dalyje, 25a straipsnio 2 dalyje ir 26 straipsnio 6 dalyje** nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

Pakeitimas 238
Pasiūlymas dėl reglamento
28 straipsnio 6 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

6. Pagal 8 straipsnio 3 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

Pakeitimas

6. Pagal 8 straipsnio 3 dalį, **13 straipsnio 9 dalį, 14 straipsnio 6 dalį, 17 straipsnio 3 dalį, 25a straipsnio 2 dalį ir 26 straipsnio 6 dalį** priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

2021 m. rugsėjo 14 d., antradienis

Pakeitimas 239
Pasiūlymas dėl reglamento
28 a straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

28a straipsnis
Skubos procedūra

1. Pagal šį straipsnį priimti deleguotieji aktai įsigalioja nedelsiant ir taikomi, jei nepareiškama 2 dalyje nurodytų prieštaravimų. Pranešime Europos Parlamentui ir Tarybai apie deleguotąjį aktą nurodomos skubos procedūros taikymo priežastys.

2. Europos Parlamentas arba Taryba, laikydamiesi 28 straipsnio 6 dalyje nurodytos procedūros, gali pareikšti prieštaravimų dėl deleguotojo akto. Tokiu atveju Komisija, gavusi Europos Parlamento arba Tarybos pranešimą apie sprendimą pareikšti prieštaravimų, nedelsdama panaikina aktą.

Pakeitimas 240
Pasiūlymas dėl reglamento
29 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Iki 2025 m., o vėliau – kas **penkerius** metus Komisija atlieka šio reglamento įgyvendinimo vertinimą ir pateikia pagrindinių jo rezultatų ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai. Vertinimas atliekamas vadovaujantis Komisijos geresnio reglamentavimo gairėmis. Vertinimas visų pirma apima SĮRS veikimo ir epidemiologinės priežiūros tinklo veiklos, taip pat atsako veiksmų koordinavimo su SSK vertinimą.

Iki 2025 m., o vėliau – kas **trejus** metus Komisija atlieka šio reglamento įgyvendinimo vertinimą ir pateikia pagrindinių jo rezultatų ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai. Vertinimas atliekamas vadovaujantis Komisijos geresnio reglamentavimo gairėmis. Vertinimas visų pirma apima SĮRS veikimo ir epidemiologinės priežiūros tinklo veiklos, taip pat atsako veiksmų koordinavimo su SSK vertinimą **ir Reglamento dėl tinkamo bendrosios rinkos veikimo kilus didelėms tarpvalstybinio pobūdžio grėsmėms sveikatai poveikį.**

Pakeitimas 241
Pasiūlymas dėl reglamento
29 straipsnio 1 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Remdamasi ankstesnėje dalyje nurodytu vertinimu, Komisija prirėikus pateikia pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo iš dalies keičiamas šis reglamentas.

2021 m. rugsėjo 15 d., trečiadienis

P9_TA(2021)0370

Taisomojo biudžeto Nr. 1/2021 projektas. Pristatymo prie „Brexit’o“ rezervas

2021 m. rugsėjo 15 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Tarybos pozicijos dėl 2021 m. bendrojo biudžeto taisomojo biudžeto Nr. 1 projekto. Pristatymo prie „Brexit’o“ rezervas (10945/2021 – C9-0348/2021 – 2021/0022(BUD))

(2022/C 117/24)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 314 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties 106a straipsnį,
- atsižvelgdamas į 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012⁽¹⁾ (toliau – Finansinis reglamentas), ypač į jo 44 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos 2021 finansinių metų bendrąjį biudžetą, kuris buvo galutinai priimtas 2020 m. gruodžio 18 d.⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2020/2093, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiametė finansinė programa⁽³⁾ (toliau – DFP reglamentas),
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinį susitarimą dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo, taip pat dėl naujų nuosavų išteklių, įskaitant veiksmų gaires dėl naujų nuosavų išteklių nustatymo⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 14 d. Tarybos sprendimą (ES, Euratomas) 2020/2053, Euratomas dėl Europos Sąjungos nuosavų išteklių sistemos, kuriuo panaikinamas Sprendimas 2014/335/ES, Euratomas⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 25 d. pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo sukuriamas pristatymo prie „Brexit’o“ rezervas⁽⁶⁾ (toliau – pristatymo prie „Brexit’o“ rezervo reglamentas),
- atsižvelgdamas į Taisomojo biudžeto Nr. 1/2021 projektą, kurį Komisija priėmė 2021 m. sausio 22 d. (COM(2021)0030),
- atsižvelgdamas į 2021 m. liepos 19 d. priimtą ir 2021 m. rugpjūčio 17 d. Europos Parlamentui perduotą Tarybos poziciją dėl Taisomojo biudžeto Nr. 1/2021 projekto (10945/2021 – C9-0348/2021),
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 94 ir 96 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Biudžeto komiteto pranešimą (A9-0263/2021),

⁽¹⁾ OL L 193, 2018 7 30, p. 1.

⁽²⁾ OL L 93, 2021 3 17.

⁽³⁾ OL L 433 I, 2020 12 22, p. 11.

⁽⁴⁾ OL L 433 I, 2020 12 22, p. 28.

⁽⁵⁾ OL L 424, 2020 12 15, p. 1.

⁽⁶⁾ COM(2020)0854.

2021 m. rugsėjo 15 d., trečiadienis

- A. kadangi 2020 m. gruodžio 25 d. Komisija pateikė pasiūlymą dėl reglamento, kuriuo sukuriamas prisitaikymo prie „Brexit“o rezervas (toliau – Rezervas) – viena iš teminių specialiųjų priemonių, kurioms netaikomos DFP viršutinės Sąjungos biudžeto ribos, „siekiant kovoti su nenumatytomis ir neigiamomis pasekmėmis valstybėse narėse ir sektoriuose, kuriuos labiausiai paveikė“ Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimas iš Sąjungos, ir taip sumažinti jo poveikį ekonominei, socialinei ir teritorinei sanglaudai;
- B. kadangi Rezervui panaudoti skiriama ne daugiau kaip 5 000 000 000 EUR suma 2018 m. kainomis (5 370 994 000 EUR einamosiomis kainomis);
- C. kadangi Taisomojo biudžeto Nr. 1/2021 projekto tikslas – į 2021 m. Sąjungos metinį biudžetą įtraukti 4 244 832 000 EUR einamosiomis kainomis (4 000 000 000 EUR 2018 m. kainomis) kaip išpareigojimų ir mokėjimų asignavimus, kad būtų patenkinti išankstinio finansavimo poreikiai, susiję su Rezervo panaudojimu 2021 m.;
- D. kadangi priėmus prisitaikymo prie „Brexit“o rezervo reglamentą, asignavimai bus perkelti į biudžeto straipsnį 16 02 03; kadangi finansinės išmokos iš Rezervo skyrimas valstybei narei tuomet bus įgyvendinamas pagal pasidalijamojo valdymo principą, laikantis Finansinio reglamento 63 straipsnio;
1. atkreipia dėmesį į Komisijos pateiktą Taisomojo biudžeto Nr. 1/2021 projektą, kuriuo siekiama skirti 4 244 832 000 EUR išpareigojimų ir mokėjimų asignavimų, kad būtų patenkinti prisitaikymo prie „Brexit“o rezervo išankstinio finansavimo poreikiai;
 2. pabrėžia, kad Rezervas yra viena iš 2021–2027 m. DFP reglamente numatytų teminių specialiųjų priemonių, todėl su juo susiję asignavimai įtraukiami į biudžetą viršijant DFP išlaidų viršutinės ribas;
 3. patvirtina Tarybos poziciją dėl Taisomojo biudžeto Nr. 1/2021 projekto;
 4. paveda Pirmininkui paskelbti, kad Taisomasis biudžetas Nr. 3/2021 yra galutinai priimtas, ir pasirūpinti, kad jis būtų paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*;
 5. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.
-

2021 m. rugsėjo 15 d., trečiadienis

P9_TA(2021)0371

Geležinkelio įmonių, vykdančių veiklą tuneliu per Lamanšo sąsiaurį, saugos sertifikatų ir veiklos licencijų galiojimo pratęsimas *I**

2021 m. rugsėjo 15 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl tarpvalstybinės infrastruktūros, Lamanšo sąsiaurio nuolatine transporto jungtimi jungiančios Sąjungą ir Jungtinę Karalystę, iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/2222 (COM(2021)0402 – C9-0314/2021 – 2021/0228(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

(2022/C 117/25)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2021)0402),
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį ir 91 straipsnio 1 dalį, pagal kurias Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C9-0314/2021),
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,
- pasikonsultavęs su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu,
- pasikonsultavęs su Regionų komitetu,
- atsižvelgdamas į 2021 m. rugsėjo 1 d. laišku Tarybos atstovo prisiimtą išipareigojimą pritarti Parlamento pozicijai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 4 dalį,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 59 ir 163 straipsnius,
 1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją;
 2. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji savo pasiūlymą pakeičia nauju tekstu, jį keičia iš esmės arba ketina jį keisti iš esmės;
 3. paveda Pirmininkui Parlamento poziciją perduoti Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

P9_TC1-COD(2021)0228

Europos Parlamento pozicija, priimta 2021 m. rugsėjo 15 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/..., kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2020/2222, siekiant pratęsti geležinkelio įmonių, vykdančių veiklą per Lamanšo sąsiaurio nuolatine transporto jungtį, saugos sertifikatų ir licencijų galiojimo laikotarpį

(Kadangi Parlamentas ir Taryba pasiekė susitarimą, Parlamento pozicija atitinka galutinį teisės aktą, Reglamentą (ES) 2021/1701.)

2021 m. rugsėjo 15 d., trečiadienis

P9_TA(2021)0372

Iš trečiųjų šalių į Sąjungą eksportuojamų gyvūnų ir gyvūninių produktų oficiali kontrolė, siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi draudimo tam tikrais atvejais naudoti antimikrobines medžiagas *I**

2021 m. rugsėjo 15 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamos Reglamento (ES) 2017/625 nuostatos dėl iš trečiųjų šalių į Sąjungą eksportuojamų gyvūnų ir gyvūninių produktų oficialios kontrolės, siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi draudimo tam tikrais atvejais naudoti antimikrobines medžiagas (COM(2021)0108 – C9-0094/2021 – 2021/0055(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

(2022/C 117/26)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2021)0108),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį ir 43 straipsnio 2 dalį, 114 straipsnį ir 168 straipsnio 4 dalies b punktą, pagal kuriuos Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C9-0094/2021),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,
 - atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 9 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę⁽¹⁾,
 - pasikonsultavęs su Regionų komitetu,
 - atsižvelgdamas į preliminarų susitarimą, kurį atsakingas komitetas patvirtino pagal Darbo tvarkos taisyklių 74 straipsnio 4 dalį, ir į 2021 m. rugsėjo 8 d. laišku Tarybos atstovo prisiimtą įsipareigojimą pritarti Parlamento pozicijai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 4 dalį,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 59 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto pranešimą (A9-0195/2021),
1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją;
 2. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji savo pasiūlymą pakeičia nauju tekstu, jį keičia iš esmės arba ketina jį keisti iš esmės;
 3. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

P9_TC1-COD(2021)0055

Europos Parlamento pozicija, priimta 2021 m. rugsėjo 15 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/..., kuriuo iš dalies keičiamos Reglamento (ES) 2017/625 nuostatos dėl iš trečiųjų šalių į Sąjungą eksportuojamų gyvūnų ir gyvūninių produktų oficialios kontrolės, siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi draudimo tam tikrais atvejais naudoti antimikrobines medžiagas, ir Reglamento (EB) Nr. 853/2004 nuostatos dėl tiesiogiai tiekiamos naminių paukščių ir kiškiažvėrių mėsos

(Kadangi Parlamentas ir Taryba pasiekė susitarimą, Parlamento pozicija atitinka galutinį teisės aktą, Reglamentą (ES) 2021/1756.)

⁽¹⁾ OL C 341, 2021 8 24, p. 107.

2021 m. rugsėjo 15 d., trečiadienis

P9_TA(2021)0373

Prisitaikymo prie „Brexit’o“ rezervas ***I

2021 m. rugsėjo 15 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo sukuriama prisitaikymo prie „Brexit’o“ rezervas (COM(2020)0854 – C9-0433/2020 – 2020/0380(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

(2022/C 117/27)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2020)0854),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį, 322 straipsnį ir 175 straipsnio trečią pastraipą, pagal kuriuos Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C9-0433/2020),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,
 - atsižvelgdamas į 2021 m. vasario 25 d. Audito Rūmų nuomonę ⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į 2021 m. vasario 25 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽²⁾,
 - atsižvelgdamas į 2021 m. kovo 19 d. Regionų komiteto nuomonę ⁽³⁾,
 - atsižvelgdamas į preliminarų susitarimą, kurį atsakingas komitetas patvirtino pagal Darbo tvarkos taisyklių 74 straipsnio 4 dalį ir į 2021 m. birželio 30 d. laišku Tarybos atstovo prisiimtą įsipareigojimą pritarti Parlamento pozicijai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 4 dalį,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 59 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Europos Vadovų Tarybos išvadą, dėl kurių susitarta 2020 m. liepos 17–21 d. neeiliniame susitikime, siekiant sukurti naują specialų prisitaikymo prie „Brexit’o“ rezervą,
 - atsižvelgdamas į Susitarimą dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos,
 - atsižvelgdamas į 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012,
 - atsižvelgdamas į Biudžeto komiteto ir Žuvininkystės komiteto nuomones,
 - atsižvelgdamas į Regioninės plėtros komiteto pranešimą (A9-0178/2021),
1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją;
 2. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji savo pasiūlymą pakeičia nauju tekstu, jį keičia iš esmės arba ketina jį keisti iš esmės;
 3. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

⁽¹⁾ OL C 101, 2021 3 23, p. 1.

⁽²⁾ OL C 155, 2021 4 30, p. 52.

⁽³⁾ OL C 175, 2021 5 7, p. 69.

2021 m. rugsėjo 15 d., trečiadienis

P9_TC1-COD(2020)0380

Europos Parlamento pozicija, priimta 2021 m. rugsėjo 15 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/..., kuriuo sukuriamas prisitaikymo prie „Brexit'o“ rezervas

(Kadangi Parlamentas ir Taryba pasiekė susitarimą, Parlamento pozicija atitinka galutinį teisės aktą, Reglamentą (ES) 2021/1755.)

2021 m. rugsėjo 15 d., trečiadienis

P9_TA(2021)0374

ES mėlynosios kortelės direktyva ***I

2021 m. rugsėjo 15 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo siekiant dirbti aukšto lygio įgūdžių reikalaujantį darbą sąlygų (COM(2016)0378 – C8-0213/2016 – 2016/0176(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

(2022/C 117/28)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Parlamentui ir Tarybai (COM(2016)0378),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį ir 79 straipsnio 2 dalies a ir b punktus, pagal kuriuos Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C8-0213/2016),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,
 - atsižvelgdamas į Bulgarijos Parlamento ir Čekijos Atstovų Rūmų bei Čekijos Senato pagal Protokolą Nr. 2 dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo pagrįstas nuomones, kuriose tvirtinama, jog teisėkūros procedūra priimamo akto projektas neatitinka subsidiarumo principo,
 - atsižvelgdamas į 2016 m. gruodžio 14 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į 2016 m. gruodžio 8 d. Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,
 - atsižvelgdamas į preliminarų susitarimą, kurį atsakingas komitetas patvirtino pagal Darbo tvarkos taisyklių 74 straipsnio 4 dalį ir į 2021 m. gegužės 21 d. laiškų Tarybos atstovo prisiimtą išipareigojimą pritarti Parlamento pozicijai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 4 dalį,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 59 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto nuomonę,
 - atsižvelgdamas į Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pranešimą (A8-0240/2017),
1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją;
 2. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji savo pasiūlymą pakeičia nauju tekstu, jį keičia iš esmės arba ketina jį keisti iš esmės;
 3. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

P9_TC1-COD(2016)0176

Europos Parlamento pozicija, priimta 2021 m. rugsėjo 15 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2021/... dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo siekiant dirbti aukštos kvalifikacijos darbą sąlygų, kuria panaikinama Tarybos direktyva 2009/50/EB

(Kadangi Parlamentas ir Taryba pasiekė susitarimą, Parlamento pozicija atitinka galutinį teisės aktą, Direktyvą (ES) 2021/1883.)

⁽¹⁾ OL C 75, 2017 3 10, p. 75.

⁽²⁾ OL C 185, 2017 6 9, p. 105.

2021 m. rugsėjo 15 d., trečiadienis

P9_TA(2021)0375

2021–2027 m. Pasirengimo narystei paramos priemonė (PNPP III) *II****2021 m. rugsėjo 15 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl per pirmąjį svarstymą priimtos Tarybos pozicijos siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą, kuriuo nustatoma Pasirengimo narystei paramos priemonė (PNPP III) (06604/1/2021 – C9-0352/2021 – 2018/0247(COD))**

(Įprasta teisėkūros procedūra: antrasis svarstymas)

(2022/C 117/29)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į per pirmąjį svarstymą priimtą Tarybos poziciją (06604/1/2021 – C9-0352/2021),
 - atsižvelgdamas į 2018 m. gruodžio 12 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į 2018 m. gruodžio 6 d. Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,
 - atsižvelgdamas į per pirmąjį svarstymą priimtą savo poziciją ⁽³⁾ dėl Komisijos pasiūlymo Parlamentui ir Tarybai (COM(2018)0465),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 7 dalį,
 - atsižvelgdamas į preliminarų susitarimą, kurį atsakingas komitetas patvirtino pagal Darbo tvarkos taisyklių 74 straipsnio 4 dalį,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 67 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto rekomendacijas antrajam svarstymui (A9-0266/2021),
1. pritaria per pirmąjį svarstymą priimtai Tarybos pozicijai;
 2. pritaria savo pareiškimams, pridėtiems prie šios rezoliucijos, kurie bus paskelbti *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* C serijoje;
 3. atsižvelgia į prie šios rezoliucijos pridėtus Komisijos pareiškimus, kurie bus paskelbti *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* C serijoje;
 4. pažymi, kad aktas priimtas remiantis Tarybos pozicija;
 5. paveda Pirmininkui pasirašyti aktą su Tarybos pirmininku pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 297 straipsnio 1 dalį;
 6. paveda generaliniam sekretoriui pasirašyti aktą, įsitikinus, kad buvo tinkamai įvykdytos visos procedūros ir, susitarus su Tarybos generaliniu sekretoriumi, pasirūpinti, kad šis aktas kartu su visais prie šios rezoliucijos pridedamais pareiškimais būtų paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*;
 7. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

⁽¹⁾ OL C 110, 2019 3 22, p. 156.

⁽²⁾ OL C 86, 2019 3 7, p. 305.

⁽³⁾ OL C 108, 2021 3 26, p. 409.

2021 m. rugsėjo 15 d., trečiadienis

TEISĖKŪROS REZOLIUCIJOS PRIEDAS

Europos Parlamento pareiškimas dėl pagalbos, skiriamos pagal Pasirengimo narystei pagalbos priemonę (PNPP III), sustabdymo

Europos Parlamentas atkreipia dėmesį į tai, kad Reglamente (ES) 2021/..., kuriuo nustatoma Pasirengimo narystei paramos priemonė (PNPP III), yra bendra nuoroda į galimybę sustabdyti pagalbą, nenurodant konkretaus tokio sprendimo pagrindo. Toks pagalbos sustabdymas turėtų būti įgyvendinamas, jei I priede išvardyti paramos gavėjai pablogina demokratijos, žmogaus teisių ir teisinės valstybės sąlygas.

Europos Parlamentas mano, kad bet koks pagal šią priemonę teikiamos pagalbos sustabdymas pakeistų pagal įprastą teisėkūros procedūrą sutartą bendrą finansinį režimą. Kaip viena iš teisėkūros institucijų ir vienas iš biudžeto valdymo institucijų sudarančių narių Europos Parlamentas šiuo klausimu turi teisę visapusiškai naudotis savo prerogatyvomis, jeigu toks sprendimas būtų priimtas.

Europos Parlamento pareiškimas dėl Tarybos sprendimo 2010/427/ES ir strateginio koordinavimo

Europos Parlamentas pažymi, kad Tarybos sprendimo 2010/427/ES 9 straipsnyje pateiktos nuorodos į Sąjungos išorės veiksmų priemones yra nebeaktualios, todėl mano, kad siekiant teisinio aiškumo šis straipsnis turėtų būti atnaujintas laikantis Europos Sąjungos sutarties 27 straipsnio 3 dalyje nustatytos procedūros, kad būtų atsižvelgta į 2021–2027 m. DFP laikotarpiu taikomas Sąjungos išorės pagalbos priemones, t. y. į Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonę „Globali Europa“, Pasirengimo narystei paramos priemonę ir Europos branduolinės saugos tarptautinio bendradarbiavimo priemonę, taip pat į Sprendimą dėl užjūrio asociacijos, įskaitant Grenlandiją.

Europos Parlamentas ragina Komisiją ir Europos išorės veiksmų tarnybą (EIVT) sukurti strateginio koordinavimo struktūrą, sudarytą iš visų atitinkamų Komisijos tarnybų ir EIVT, siekiant užtikrinti nuoseklumą, sinergiją, skaidrumą ir atskaitomybę, laikantis Reglamento (ES) 2021/947, kuriuo sukuriamas Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė „Globali Europa“⁽¹⁾, 5 straipsnio.

Europos Parlamento pareiškimas dėl paramos gavėjų pavadinimų

Europos Parlamentas pažymi, kad Reglamento (ES) 2021/..., kuriuo nustatoma Pasirengimo narystei pagalbos priemonė (PNPP III), I priede nurodyti paramos gavėjai, atitinkantys finansavimo pagal šią priemonę reikalavimus. Europos Parlamentas mano, kad į sąrašą įtrauktiems paramos gavėjams turi būti naudojami konstituciniai pavadinimai, ir Kosovas turėtų būti vadinamas Kosovo Respublika.

Europos Komisijos pareiškimas dėl geopolitinio dialogo su Europos Parlamentu dėl Pasirengimo narystei pagalbos priemonės (PNPP III)

Europos Komisija, atsižvelgdama į Europos Parlamento politinės kontrolės funkcijas, nustatytas Europos Sąjungos sutarties 14 straipsnyje, išipareigoja vesti abiejų institucijų aukšto lygio geopolitinį dialogą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/XXX, kuriuo nustatoma Pasirengimo narystei paramos priemonė (PNPP III), įgyvendinimo. Šis dialogas turėtų sudaryti sąlygas keistis nuomonėmis su Europos Parlamentu, į kurio pozicijas dėl PNPP III įgyvendinimo bus visapusiškai atsižvelgta, visapusiškai paisant Komisijos gebėjimo įgyvendinti priemonę vadovaujantis jos institucinėmis pareigomis.

Geopolitiniame dialoge bus aptariamose bendros PNPP III įgyvendinimo gairės, įskaitant programavimo gaires prieš priimant PNPP III programavimo sistemą ir programavimo dokumentus, taip pat konkrečios temos, pvz., pagalbos paramos gavėjui sustabdymas, kai jis nuolat nesilaiko demokratijos, teisinės valstybės, gero valdymo, pagarbos žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms principų.

Geopolitinio dialogo struktūra bus tokia:

- i) aukšto lygio dialogas, kuriame Komisijos vardu dalyvauja už kaimynystę ir plėtrą atsakingas Komisijos narys ir Europos Parlamentas;

⁽¹⁾ 2021 m. birželio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/947, kuriuo nustatoma Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė „Globali Europa“, iš dalies keičiamas ir panaikinamas Sprendimas Nr. 466/2014/ES ir panaikinamas Reglamentas (ES) 2017/1601 ir Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 480/2009 (OL L 209, 2021 6 14, p. 1).

2021 m. rugsėjo 15 d., trečiadienis

ii) nuolatinis dialogas vyresniųjų pareigūnų lygmeniu su AFET darbo grupėmis siekiant užtikrinti tinkamą pasirengimą aukšto lygio dialogui ir tolesnę su juo susijusią veiklą.

Aukšto lygio dialogas vyks bent du kartus per metus. Vienas iš posėdžių gali sutapti su posėdžiu, per kurį Komisija pateiks metinį biudžeto projektą.

Europos Komisijos pareiškimas dėl paramos moduliavimo/ sustabdymo pagal 2021 m. XX XX Europos Parlamento ir Tarybos reglamento 2021/XXX, kuriuo nustatoma Pasirengimo narystei pagalbos priemonė (PNPP III), 8 straipsnio 5 dalį

Europos Komisija mano, kad 8 straipsnio 5 dalies nuostata paisoma Komisijos įgaliojimų įgyvendinant Sąjungos programas ir apskritai Sąjungos biudžetą, jeigu ši nuostata nedaro poveikio Sutartimis ir Finansiniu reglamentu Komisijai suteiktiems įgaliojimams sustabdyti Sąjungos paramos teikimą trečiosioms valstybėms.

Europos Komisijos pareiškimas dėl strateginių valdybų patarimojo pobūdžio, kaip nurodyta 2021 m. XX XX Europos Parlamento ir Tarybos reglamento 2021/XXX dėl Pasirengimo narystei pagalbos priemonės (PNPP III) 12 straipsnyje

Europos Komisija primena, kad, kaip nustatyta PNPP III reglamento 12 straipsnyje, Vakarų Balkanų investicijų programos (VBIP) strateginė valdyba yra Komisijos *patariamasis organas*. Tai suderinta su 2021 m. birželio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/947 dėl KVTBP „Globali Europa“ 33 straipsniu, kuriame daroma nuoroda į VBIP ir EDVF+ strategines valdybas. Šios strateginės valdybos neturi įgaliojimų priimti sprendimus dėl ES biudžeto vykdymo. Šiuo pagrindu bus nustatytos VBIP strateginės valdybos darbo tvarkos taisyklės.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0378

ES ir Žaliojo Kyšulio susitarimas dėl paprastesnės vizų išdavimo tvarkos ***

2021 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl Tarybos sprendimo dėl Europos Sąjungos ir Žaliojo Kyšulio Respublikos susitarimo, kuriuo iš dalies keičiamas Europos Sąjungos ir Žaliojo Kyšulio Respublikos susitarimas dėl paprastesnės trumpalaikių vizų išdavimo Žaliojo Kyšulio Respublikos ir Europos Sąjungos piliečiams tvarkos, sudarymo projekto (05034/2021 – C9-0116/2021 – 2020/0319(NLE))

(Pritarimo procedūra)

(2022/C 117/30)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Tarybos sprendimo projektą (05034/2021),
 - atsižvelgdamas į Europos Sąjungos ir Žaliojo Kyšulio Respublikos susitarimo, kuriuo iš dalies keičiamas Europos Sąjungos ir Žaliojo Kyšulio Respublikos susitarimas dėl paprastesnės trumpalaikių vizų išdavimo Žaliojo Kyšulio Respublikos ir Europos Sąjungos piliečiams tvarkos, projektą (05034/2021),
 - atsižvelgdamas į prašymą dėl pritarimo, kurį Taryba pateikė pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 77 straipsnio 2 dalies a punktą ir 218 straipsnio 6 dalies antros pastraipos a punktą (C9-0116/2021),
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 105 straipsnio 1 ir 4 dalis ir į 114 straipsnio 7 dalį,
 - atsižvelgdamas į Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto rekomendaciją (A9-0264/2021),
1. pritaria susitarimo sudarymui;
 2. paveda Pirmininkui perduoti šią poziciją Tarybai ir Komisijai bei valstybių narių ir Žaliojo Kyšulio Respublikos vyriausybėms ir parlamentams.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0379

Tarybos pamatinio sprendimo 2002/465/TVR dalinis keitimas kiek tai susiję su jo suderinimu su ES asmens duomenų apsaugos taisyklėmis *I**

2021 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento sprendimas dėl klausimo grąžinimo atsakingam komitetui, kad būtų vedamos tarpinstitucinės derybos dėl nepakeisto pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria dėl suderinimo su ES asmens duomenų apsaugos taisyklėmis iš dalies keičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2002/465/TVR (COM(2021)0020 – C9-0005/2021 – 2021/0008(COD)) ⁽¹⁾

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

(2022/C 117/31)

⁽¹⁾ Pagal Darbo tvarkos taisyklių 59 straipsnio 4 dalies ketvirtą pastraipą priimtas sprendimas (A9-0236/2021).

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0380

Europos tyrimo orderis baudžiamosiose bylose: suderinimas su ES asmens duomenų apsaugos taisyklėmis *I**

2021 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento sprendimas dėl klausimo grąžinimo atsakingam komitetui, kad būtų vedamos tarpinstitucinės derybos dėl nepakeisto pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria dėl suderinimo su ES asmens duomenų apsaugos taisyklėmis iš dalies keičiama Direktyva 2014/41/ES (COM(2021)0021 – C9-0006/2021 – 2021/0009(COD)) ⁽¹⁾

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

(2022/C 117/32)

⁽¹⁾ Pagal Darbo tvarkos taisyklių 59 straipsnio 4 dalies ketvirtą pastraipą priimtas sprendimas (A9-0237/2021).

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0381

ES ir Korėjos susitarimas: oro susisiekimo paslaugų tam tikri aspektai *****2021 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl Tarybos sprendimo dėl Europos Sąjungos ir Korėjos Respublikos susitarimo dėl oro susisiekimo paslaugų tam tikrų aspektų sudarymo Europos Sąjungos vardu (05210/2021 – C9-0120/2021 – 2019/0044(NLE))****(Pritarimo procedūra)**

(2022/C 117/33)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Tarybos sprendimo projektą (05210/2021),
 - atsižvelgdamas į Europos Sąjungos ir Korėjos Respublikos susitarimo dėl oro susisiekimo paslaugų tam tikrų aspektų projektą (15082/2019),
 - atsižvelgdamas į prašymą dėl pritarimo, kurį Taryba pateikė pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 100 straipsnio 2 dalį, 218 straipsnio 6 dalies antros pastraipos a punkto v papunktį ir 218 straipsnio 7 dalį (C9-0120/2021),
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 105 straipsnio 1 ir 4 dalis ir į 114 straipsnio 7 dalį,
 - atsižvelgdamas į Transporto ir turizmo komiteto rekomendaciją (A9-0251/2021),
1. pritaria susitarimo sudarymui;
 2. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir valstybių narių bei Korėjos Respublikos parlamentams ir vyriausybėms.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0384

Valstybių narių užimtumo politikos gairės *

2021 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių (COM(2021)0282 – C9-0205/2021 – 2021/0137(NLE))

(Konsultavimosi procedūra)

(2022/C 117/34)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Tarybai (COM(2021)0282),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 148 straipsnio 2 dalį, pagal kurią Taryba kreipėsi į Parlamentą dėl konsultacijos (C9-0205/2021),
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 82 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto pranešimą (A9-0262/2021),
1. pritaria Komisijos pasiūlymui su pakeitimais;
 2. ragina Komisiją atitinkamai pakeisti savo pasiūlymą pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 293 straipsnio 2 dalį;
 3. ragina Tarybą pranešti Parlamentui, jei ji ketina nukrypti nuo teksto, kuriam pritarė Parlamentas;
 4. ragina Tarybą dar kartą konsultuotis su Parlamentu, jei ji ketina iš esmės keisti Komisijos pasiūlymą;
 5. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai ir Komisijai.

Pakeitimas 1

Pasiūlymas dėl sprendimo

2 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (2) Sąjunga turi kovoti su socialine atskirtimi ir diskriminacija bei skatinti socialinį teisingumą ir apsaugą, moterų ir vyrų lygybę, kartų solidarumą ir vaiko teisių apsaugą. Nustatydama ir įgyvendindama savo politiką ir veiksmus, Sąjunga turi atsižvelgti į reikalavimus, susijusius su didelio užimtumo skatinimu, tinkamos socialinės apsaugos užtikrinimu, kova su skurdu bei socialine atskirtimi, taip pat susijusius su kokybišku švietimu bei mokymu ir žmonių sveikatos apsauga, kaip nustatyta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 9 straipsnyje;

Pakeitimas

- (2) Sąjunga turi kovoti su socialine atskirtimi ir diskriminacija bei skatinti socialinį teisingumą ir apsaugą, moterų ir vyrų lygybę, kartų solidarumą ir vaiko teisių apsaugą. Nustatydama ir įgyvendindama savo politiką ir veiksmus, Sąjunga turi atsižvelgti į reikalavimus, susijusius su **įtraukiuoju darbo rinku**, didelio užimtumo, **kolektyvinių derybų, deramo darbo užmokesčio** skatinimu, tinkamos socialinės apsaugos užtikrinimu, kova su skurdu bei socialine atskirtimi, **ypatingą dėmesį skirdama pažeidžiamoms grupėms – vaikams, neįgaliesiems, vienišioms tėvams, tautinėms mažumoms, pvz., romams, LGBTI-QA+ asmenims, atokiose vietovėse gyvenantiems asmenims ir pagyvenusiems žmonėms**, taip pat susijusius su kokybišku švietimu bei mokymu ir žmonių sveikatos apsauga, kaip nustatyta **Europos Sąjungos sutarties (ES sutartis) 3 straipsnyje** ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 9 straipsnyje;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 2
Pasiūlymas dėl sprendimo
5 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (5) Europos semestras skirtingas priemones sujungia į visa apimančią integruotos daugiašalės ekonominės ir užimtumo politikos koordinavimo ir priežiūros sistemą. Siekiant aplinkos tvarumo, našumo, teisingumo ir stabilumo, į Europos semestrą **įtraukti** Europos socialinių teisių ramsčio principai ir Europos semestro stebėsenos priemonė – socialinių rodiklių suvestinė, drauge numatant tvirtą bendradarbiavimą su socialiniais partneriais, pilietine visuomene ir kitais suinteresuotaisiais subjektais. Tai padeda siekti darnaus vystymosi tikslų. Sąjungos ir valstybių narių užimtumo ir ekonominė politika turėtų būti derinama su Europos perėjimu prie neutralaus poveikio klimatui, aplinkos **atžvilgiu** tvarios ir skaitmeninės ekonomikos, didinant konkurencingumą, užtikrinant **tinkamas** darbo sąlygas, skatinant inovacijas, propaguojant socialinį teisingumą ir lygias galimybes, taip pat kovojant su nelygybe ir regioniniais skirtumais;

Pakeitimas

- (5) Europos semestras skirtingas priemones sujungia į visa apimančią integruotos daugiašalės ekonominės, užimtumo, **socialinės ir aplinkos** politikos koordinavimo ir priežiūros sistemą. Siekiant aplinkos tvarumo, našumo, teisingumo ir stabilumo, į Europos semestrą **turėtų būti toliau integruojami** Europos socialinių teisių ramsčio principai ir Europos semestro stebėsenos priemonė – socialinių rodiklių suvestinė, drauge numatant tvirtą bendradarbiavimą su socialiniais partneriais, pilietine visuomene ir kitais suinteresuotaisiais subjektais. Tai padeda siekti darnaus vystymosi tikslų, **visų pirma lyčių lygybės**. Sąjungos ir valstybių narių užimtumo ir ekonominė politika turėtų būti derinama su Europos perėjimu prie neutralaus poveikio klimatui, **socialiniu požiūriu įtraukios**, aplinkos **aspektu** tvarios ir skaitmeninės ekonomikos, didinant konkurencingumą, užtikrinant **deramas** darbo sąlygas **ir patikimas gerovės sistemas**, skatinant inovacijas, propaguojant socialinį teisingumą ir lygias galimybes **ir investuojant į jaunimą**, taip pat kovojant su nelygybe ir regioniniais skirtumais **bei mažinant skurdą. Būtina skubiai užtikrinti kokybišką ir tvarų užimtumą, įskaitant iniciatyvas dėl deramų nuotolinio darbo sąlygų, teisės atsijungti, vaiko priežiūros atostogų ir su priežiūra susijusių atostogų, platformų darbuotojų teisių, bendros teisinės sistemos dėl subrangos, didesnio skaidrumo ir rekomendacijų dėl atsakomybės, sveikatos ir saugos, taip pat kolektyvinių derybų vaidmens stiprinimo;**

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 3
Pasiūlymas dėl sprendimo
6 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (6) klimato kaita ir su aplinka susiję iššūkiai, globalizacija, skaitmenizacija, dirbtinis intelektas, nuotolinis darbas, platformų ekonomika ir demografiniai pokyčiai **pakeis** Europos ekonomiką ir visuomenę. Sąjunga ir jos valstybės narės turėtų bendradarbiauti, kad veiksmingai reaguotų į šiuos struktūrinius veiksnius ir prireikus pritaikytų esamas sistemas, pripažindamos glaudžią valstybių narių ekonomikos ir darbo rinkų bei susijusios politikos tarpusavio priklausomybę. Tam reikia imtis suderintų, plataus užmojo ir veiksmingų politikos veiksmų tiek Sąjungos, tiek nacionaliniu lygmenimis, vadovaujantis SESV ir Sąjungos nuostatomis dėl ekonomikos valdymo. Politikos veiksmai turėtų apimti postūmį tvarioms investicijoms, atnaujintą išsipareigojimą nuosekliai vykdyti ekonomikos augimą, kokybiškų darbo vietų kūrimą ir produktyvumą skatinančias reformas, **tinkamas** darbo sąlygas, socialinę ir teritorinę sanglaudą, aukštynkryptę konvergenciją, atsparumą ir fiskalinę atsakomybę. Jais turėtų būti derinamos pasiūlos ir paklausos valdymo priemonės, kartu atsižvelgiant į jų poveikį aplinkai, užimtumui ir visuomenei;

Pakeitimas

- (6) klimato kaita ir su aplinka susiję iššūkiai, globalizacija, skaitmenizacija, dirbtinis intelektas, nuotolinis darbas, platformų ekonomika ir demografiniai pokyčiai **keičia** Europos ekonomiką ir visuomenę. **Nors nuotolinis darbas galėtų būti laikomas žingsniu siekiant geresnės profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros, sudarant sąlygas anksčiau atskirtoms darbuotojų grupėms patekti į darbo rinką, sykiu kyla pavojus, kad ribos tarp darbo laiko ir asmeninio laiko taps neaiškios, o tai gali turėti neigiamo poveikio darbuotojų pagrindinėms teisėms ir jų fizinei bei psichinei sveikatai.** Sąjunga ir jos valstybės narės turėtų bendradarbiauti, kad veiksmingai reaguotų į šiuos struktūrinius veiksnius ir prireikus pritaikytų esamas sistemas, pripažindamos glaudžią valstybių narių ekonomikos ir darbo rinkų bei susijusios politikos tarpusavio priklausomybę. Tam reikia imtis suderintų, plataus užmojo ir veiksmingų politikos veiksmų, **kuriuose dalyvautų socialiniai partneriai**, tiek Sąjungos, tiek nacionaliniu lygmenimis, vadovaujantis SESV, **Europos socialinių teisių ramsčiu** ir Sąjungos nuostatomis dėl ekonomikos valdymo. **Tokie** politikos veiksmai turėtų apimti postūmį tvarioms investicijoms, atnaujintą išsipareigojimą nuosekliai vykdyti ekonomikos augimą, kokybiškų darbo vietų kūrimą ir produktyvumą skatinančias reformas, **deramas** darbo sąlygas, socialinę ir teritorinę sanglaudą, aukštynkryptę konvergenciją, atsparumą ir fiskalinę **bei socialinę** atsakomybę. Jais turėtų būti derinamos pasiūlos ir paklausos valdymo priemonės, kartu atsižvelgiant į jų poveikį aplinkai, užimtumui ir visuomenei. **Atsižvelgdamos į 2020 m. kovo 23 d. ES finansų ministrų pareiškimą dėl Stabilumo ir augimo pakto ištikus COVID-19 krizei, kuriame buvo paskelbta apie laikiną nuo Stabilumo ir augimo pakto nukrypti leidžiančią nuostatą (bendroji nukrypti leidžianti išlyga), ir į 2021 m. birželio 2 d. Komisijos komunikatą „Ekonominės politikos koordinavimas 2021 m.: COVID-19 įveikimas, atsigavimo rėmimas ir ekonomikos modernizavimas“, kuriame Komisija nurodė, kad bendroji nukrypti leidžianti išlyga bus toliau taikoma 2022 m. ir ją planuojama panaikinti nuo 2023 m., valstybės narės turėtų visapusiškai pasinaudoti bendrosios nukrypti leidžiančios sąlygos teikiamomis galimybėmis teikti paramą sunkumų patiriančioms arba likvidumo stokojančioms įmonėms, visų pirma labai mažoms įmonėms ir mažoms bei vidutinėms įmonėms, siekiant išsaugoti darbo vietas, darbo užmokestį ir darbo sąlygas, taip pat investuoti**

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

į žmones ir socialinės gerovės sistemas. Rizika, kuri gali kilti viešiesiems finansams dėl šio pratęsimo, taip pat galimi socialiniai neigiami planuojamo išlygos panaikinimo 2023 m. padariniai, turėtų būti įvertinti iš anksto;

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 4
Pasiūlymas dėl sprendimo
8 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(8) 2021 m. gegužės 8 d. Porto socialinių reikalų aukščiausio lygio susitikime ES vadovai ⁽²⁰⁾ pripažino, kad Europos socialinių teisių ramsis yra esminis ekonomikos atsigavimo elementas ir pažymėjo, kad jo įgyvendinimas sustiprins Sąjungos skaitmeninės, žaliosios ir sąžiningos pertvarkos siekį ir padės siekti aukštynkryptės socialinės ir ekonominės konvergencijos bei spręsti demografines problemas. Jie pabrėžė, kad socialinis aspektas, socialinis dialogas ir aktyvus socialinių partnerių dalyvavimas – konkurencingos socialinės rinkos ekonomikos šerdis. Valstybių narių nuomone, Komisijos pateiktas Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų planas suteikė naudingų ramsčio įgyvendinimo gairių, be kita ko, užimtumo, įgūdžių, sveikatos ir socialinės apsaugos srityse. ES lyderiai palankiai įvertino naujuosius iki 2030 m. pasiektinus ES pagrindinius tikslus užimtumo srityje (dirbti turėtų 78 proc. 20–64 m. gyventojų), įgūdžių srityje (mokymuose kasmet dalyvauti turėtų 60 proc. suaugusiųjų) ir skurdo mažinimo srityje (skurstančiųjų turėtų sumažėti bent 15 mln., iš jų – 5 mln. vaikų) ir **peržiūrėtą** socialinių rodiklių suvestinę, padedančią stebėti pažangą įgyvendinant socialinių teisių ramsčio principus laikantis politikos koordinavimo tvarkos Europos semestro kontekste. Be to, jie pažymėjo, kad Europai palaipsniui atsižauant po COVID-19 pandemijos pirmenybė bus teikiama perėjimui nuo darbo vietų išsaugojimo prie jų kūrimo ir darbo vietų kokybės didinimui, ir pabrėžė, kad bus labai svarbu įgyvendinti Europos socialinių teisių ramsčio principus, siekiant užtikrinti, kad įtraukiojo ekonomikos atsigavimo kontekste būtų kuriama daugiau ir geresnių darbo vietų visiems. Galiausiai valstybės narės pabrėžė, kad svarbu atidžiai stebėti, **įskaitant** aukščiausiu lygmeniu, pažangą įgyvendinant Europos socialinių teisių ramsčio principus ir siekiant ES pagrindinių tikslų iki 2030 m.;

⁽²⁰⁾ Europos Vadovų Taryba, Porto deklaracija, 2021 m. gegužės 8 d.

Pakeitimas

(8) 2021 m. gegužės 8 d. Porto socialinių reikalų aukščiausio lygio susitikime ES vadovai ⁽²⁰⁾ pripažino, kad Europos socialinių teisių ramsis yra esminis ekonomikos atsigavimo elementas, ir pažymėjo, kad jo įgyvendinimas sustiprins Sąjungos skaitmeninės, žaliosios ir sąžiningos pertvarkos siekį ir padės siekti aukštynkryptės socialinės ir ekonominės konvergencijos bei spręsti demografines problemas. Jie pabrėžė, kad socialinis aspektas, socialinis dialogas ir aktyvus socialinių partnerių dalyvavimas **yra** konkurencingos socialinės rinkos ekonomikos šerdis. Valstybių narių nuomone, Komisijos pateiktas Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų planas suteikė naudingų ramsčio įgyvendinimo gairių, be kita ko, užimtumo, įgūdžių, sveikatos ir socialinės apsaugos srityse. ES lyderiai palankiai įvertino naujuosius iki 2030 m. pasiektinus ES pagrindinius tikslus užimtumo srityje (dirbti turėtų 78 proc. 20–64 m. gyventojų), įgūdžių srityje (mokymuose kasmet dalyvauti turėtų 60 proc. suaugusiųjų) ir skurdo mažinimo srityje (skurstančiųjų turėtų sumažėti bent 15 mln., iš jų – 5 mln. vaikų) ir **atnaujintą** socialinių rodiklių suvestinę, padedančią stebėti pažangą įgyvendinant socialinių teisių ramsčio principus laikantis politikos koordinavimo tvarkos Europos semestro kontekste. Be to, jie pažymėjo, kad Europai palaipsniui atsižauant po COVID-19 pandemijos pirmenybė bus teikiama perėjimui nuo darbo vietų išsaugojimo prie jų kūrimo ir darbo vietų kokybės didinimui, ir pabrėžė, kad bus labai svarbu įgyvendinti Europos socialinių teisių ramsčio principus, siekiant užtikrinti, kad įtraukiojo ekonomikos atsigavimo kontekste būtų kuriama daugiau ir geresnių darbo vietų visiems. Galiausiai valstybės narės pabrėžė, kad svarbu atidžiai stebėti, **be kita ko**, aukščiausiu lygmeniu, pažangą įgyvendinant Europos socialinių teisių ramsčio principus ir siekiant ES pagrindinių tikslų iki 2030 m. **Valstybės narės turėtų užtikrinti sąžiningą judumą ir teisių bei teisių į išmokas perkeliamaumą užtikrinamos geresnę mobilių darbuotojų, įskaitant tarpvalstybinius ir sezoninius darbuotojus, apsaugą, efektyvesnes darbo inspekcijas ir veiksmingų skaitmeninių sprendimų taikymą;**

⁽²⁰⁾ Europos Vadovų Taryba, Porto deklaracija, 2021 m. gegužės 8 d.

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 5
Pasiūlymas dėl sprendimo
8 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(8a) *benamystė yra viena iš ekstremaliausių socialinės atskirties formų, kuri daro neigiamą poveikį žmonių fizinei ir psichinei sveikatai, gerovei ir gyvenimo kokybei, taip pat jų galimybėms įsidarbinti ir naudotis kitomis ekonominėmis ir socialinėmis paslaugomis. Europos Parlamentas, Komisija, nacionalinės, regioninės ir vietos institucijos, taip pat Sąjungos lygmens pilietinės visuomenės organizacijos susitarė įsteigti Europos kovos su benamyste platformą. Siekdamas galutinio tikslo – ne vėliau kaip 2030 m. panaikinti benamystę – jos įsipareigojo įgyvendinti principą „svarbiausia– būstas“, skatinti benamystės prevenciją ir suteikti benamiams galimybę gauti tinkamą, saugų bei įperkamą būstą ir paramos paslaugas, kartu įgyvendinant reikiamas politikos priemones, skiriančias tinkamą nacionalinį ir Sąjungos finansavimą;*

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 6
Pasiūlymas dėl sprendimo
9 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (9) darbo rinkos, įskaitant nacionalinius darbo užmokesčio nustatymo mechanizmus, reformos turėtų būti vykdomos pagal nacionalinę socialinio dialogo praktiką, siekiant sąžiningo darbo užmokesčio, kuriuo užtikrinamas deramas gyvenimo lygis ir tvarus ekonomikos augimas. Taip pat turėtų būti suteikiama galimybė plačiai apsvarstyti socialinius ir ekonominius klausimus, įskaitant tvarumo, konkurencingumo, inovacijų, kokybiškų darbo vietų kūrimo, darbo sąlygų, dirbančiųjų skurdo, švietimo ir įgūdžių, visuomenės sveikatos ir įtraukties bei realiųjų pajamų gerinimo. Valstybės narės ir Sąjunga turėtų užtikrinti, kad COVID-19 krizės socialinis ir ekonominis poveikis bei jos poveikis užimtumui būtų sumažintas ir kad pokyčiai būtų sąžiningi ir socialiai teisingi. Reikėtų **siekti** stiprinti atsigavimą ir siekį kurti įtraukią ir atsparią visuomenę, kurioje žmonės būtų apsaugoti ir įgalinti numatyti bei valdyti pokyčius ir kurioje jie galėtų būti aktyvūs visuomenės ir ekonomikos dalyviai. Suderintas aktyvios darbo rinkos politikos kryptį rinkinys, **kuris apima laikinosios samdos** ir veiklos keitimo paskatas, **įgūdžių politiką** ir geresnes užimtumo tarnybų paslaugas yra reikalingas tam, kad būtų remiamas su veiklos keitimu susijęs judėjimas darbo rinkoje, kaip pabrėžta Komisijos rekomendacijoje (ES) dėl veiksmingos aktyvios paramos užimtumui po COVID-19 sukeltos krizės (EASE);

Pakeitimas

- (9) darbo rinkos, įskaitant nacionalinius darbo užmokesčio nustatymo mechanizmus, reformos turėtų būti vykdomos pagal nacionalinę socialinio dialogo praktiką, siekiant sąžiningo darbo užmokesčio, kuriuo užtikrinamas deramas gyvenimo lygis ir tvarus ekonomikos augimas. Taip pat turėtų būti suteikiama galimybė plačiai apsvarstyti socialinius ir ekonominius klausimus, įskaitant tvarumo, konkurencingumo, inovacijų, kokybiškų darbo vietų kūrimo, darbo sąlygų, dirbančiųjų skurdo, **lyčių lygybės**, švietimo ir įgūdžių, visuomenės sveikatos ir įtraukties bei realiųjų pajamų gerinimo **klausimus. Todėl valstybės narės turėtų atsižvelgti į socialinių partnerių vaidmenį ir jį stiprinti, skatinti kolektyvinių derybų aprėpties išplėtimą ir remti didelį profesinių sąjungų ir darbdavių organizacijų tankumą, kad būtų užtikrintas įtraukus ir socialiniu požiūriu teisingas atsigavimas.** Valstybės narės ir Sąjunga turėtų užtikrinti, kad COVID-19 krizės socialinis ir ekonominis poveikis bei jos poveikis užimtumui būtų sumažintas ir kad pokyčiai būtų sąžiningi ir socialiai teisingi. Reikėtų stiprinti atsigavimą ir siekį kurti įtraukią ir atsparią visuomenę, kurioje žmonės būtų apsaugoti ir įgalinti numatyti bei valdyti pokyčius ir kurioje jie galėtų būti aktyvūs visuomenės ir ekonomikos dalyviai. Suderintas aktyvios darbo rinkos politikos kryptį rinkinys, **apimantis laikinąsias įdarbinimo** ir veiklos keitimo **įgūdžių** paskatas, **kompetencijos patvirtinimą ir įgijimą** ir geresnes užimtumo tarnybų paslaugas, yra reikalingas tam, kad būtų remiamas su veiklos keitimu susijęs judėjimas darbo rinkoje, kaip pabrėžta Komisijos rekomendacijoje (ES) dėl veiksmingos aktyvios paramos užimtumui po COVID-19 sukeltos krizės (EASE). **Reikia nuodugnai įvertinti nacionalinę politiką ir paramos sistemas, kurios buvo taikomos siekiant sušvelninti COVID-19 pandemijos poveikį, kad būtų galima pasimokyti iš patirties ir nustatyti priemones, kurias būtų galima naudoti ateityje;**

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 7
Pasiūlymas dėl sprendimo
10 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (10) turėtų būti **kovojama su** visų formų diskriminacija, užtikrinama lyčių lygybė ir **remiamas** jaunimo užimtumas. Turėtų būti užtikrinta prieiga ir galimybės visiems ir turėtų būti **mažinamas** skurdas bei socialinė atskirtis, be kita ko, vaikų, visų pirma užtikrinant veiksmingą darbo rinkų veikimą ir adekvačias bei įtraukias socialinės apsaugos sistemas ir šalinant švietimo, mokymo ir dalyvavimo darbo rinkoje kliūtis, be kita ko, investuojant į ikimokyklinį ugdymą ir priežiūrą bei į skaitmeninius įgūdžius. Atsižvelgiant į COVID-19 krizę ir visuomenės **senėjimą**, itin svarbu laiku suteikti lygias teises į įperkamas ilgalaikės priežiūros bei sveikatos priežiūros paslaugas, įskaitant prevenciją ir sveikatos priežiūros skatinimą. Turėtų būti toliau išnaudojamas neigaliųjų potencialas prisidėti prie ekonomikos augimo ir socialinio vystymosi. Sąjungos darbo vietose įsitvirtinant naujiems ekonomikos ir verslo modeliams, darbo santykiai taip pat kinta. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad dėl naujų darbo formų atsiradę darbo santykiai **palaikytų ir** stiprintų Europos socialinį modelį;

Pakeitimas

- (10) turėtų būti **panaikinta** visų formų diskriminacija, užtikrinama lyčių lygybė ir **skatinamas** jaunimo užimtumas. Turėtų būti užtikrinta prieiga ir galimybės visiems ir turėtų būti **išnaikintas** skurdas bei socialinė atskirtis, be kita ko, vaikų, visų pirma užtikrinant veiksmingą darbo rinkų veikimą ir adekvačias bei įtraukias socialinės apsaugos sistemas ir šalinant švietimo, mokymo ir dalyvavimo darbo rinkoje kliūtis, be kita ko, investuojant į ikimokyklinį ugdymą ir priežiūrą, skaitmeninius įgūdžius **ir mokymąsi visą gyvenimą. Valstybės narės turėtų skatinti investicijas į tvarias bei kokybiškas darbo vietas ir vadovautis visapusišku požiūriu padedant vaikams išbristi iš skurdo ir remiant vaikus, kuriems reikia pagalbos, tėvus. Europos vaiko garantijų sistema turėtų būti integruota į visus politikos sektorius ir vaiko teisių finansavimui turėtų būti teikiama pirmenybė, kartu visapusiškai pasinaudojant esama Sąjungos politika ir lėšomis konkrečioms priemonėms, kuriomis prisidedama prie vaikų skurdo ir socialinės atskirties panaikinimo.** Atsižvelgiant į COVID-19 krizę ir visuomenės **senėjimo reiškinį**, itin svarbu laiku suteikti lygias teises į įperkamas ilgalaikės priežiūros bei sveikatos priežiūros paslaugas, įskaitant prevenciją, **nepamirštant psichikos sveikatos darbe klausimų**, ir sveikatos priežiūros skatinimą. Turėtų būti toliau išnaudojamas neigaliųjų potencialas prisidėti prie ekonomikos augimo ir socialinio vystymosi. Sąjungos darbo vietose įsitvirtinant naujiems ekonomikos ir verslo modeliams, darbo santykiai taip pat kinta. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad dėl naujų darbo formų atsiradę darbo santykiai stiprintų Europos socialinį modelį, **tačiau sykiu būtų užtikrinamos darbuotojų teisės, deramos darbo sąlygos, įskaitant sveikatą ir saugą darbe, deramas darbo užmokestis ir tinkama profesinio bei asmeninio gyvenimo pusiausvyra;**

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 8
Pasiūlymas dėl sprendimo
12 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(12) siekdamas paskatinti užimtumą, socialines investicijas, socialinę įtrauktį, prieinamumą, darbuotojų kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo galimybes, mokymąsi visą gyvenimą ir kokybišką švietimą ir mokymą visiems, įskaitant skaitmeninį raštingumą ir įgūdžius, valstybės narės turėtų visapusiškai pasinaudoti iniciatyva REACT-EU⁽²¹⁾, pagal kurią iki 2023 m. skiriama sanglaudos politikos lėšų, „Europos socialiniu fondu +“, naująja Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemone⁽²²⁾ ir kitais Sąjungos fondais, įskaitant Teisingos pertvarkos fondą ir „InvestEU“. Nors integruotos gairės yra skirtos valstybėms narėms ir Sąjungai, jos turėtų būti įgyvendinamos palaikant partnerystę su visomis nacionalinėmis, regioninėmis ir vietos valdžios institucijomis, glaudžiai įtraukiant parlamentus, socialinius partnerius ir pilietinės visuomenės atstovus;

⁽²¹⁾ 2020 m. gruodžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/2221, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kiek tai susiję su papildomais ištekliais ir įgyvendinimo taisyklėmis, siekiant suteikti paramą COVID-19 pandemijos sukeltai krizei ir jos socialiniams padariniams įveikti skirtiems veiksams skatinti ir pasirengti žaliajam, skaitmeniniam ir atspariam ekonomikos atgaivinimui (REACT-EU) (OL L 437, 2020 12 28, p. 30).

⁽²²⁾ 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 17).

Pakeitimas

(12) siekdamas paskatinti užimtumą, socialines investicijas, socialinę įtrauktį, prieinamumą, darbuotojų kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo galimybes, mokymąsi visą gyvenimą ir kokybišką švietimą ir mokymą visiems, įskaitant skaitmeninį raštingumą ir įgūdžius, valstybės narės turėtų visapusiškai pasinaudoti iniciatyva REACT-EU⁽²¹⁾, pagal kurią iki 2023 m. skiriama sanglaudos politikos lėšų, „Europos socialiniu fondu +“, naująja Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemone⁽²²⁾ ir kitais Sąjungos fondais, įskaitant Teisingos pertvarkos fondą ir „InvestEU“. **Valstybės narės taip pat turėtų visapusiškai pasinaudoti atnaujintu Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondu perkeltiesiems darbuotojams, įsteigtu pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/691^(22a), kad paremtų dėl COVID-19 krizės atleistus darbuotojus.** Nors integruotos gairės yra skirtos valstybėms narėms ir Sąjungai, jos turėtų būti įgyvendinamos palaikant partnerystę su visomis nacionalinėmis, regioninėmis ir vietos valdžios institucijomis, glaudžiai įtraukiant parlamentus, socialinius partnerius ir pilietinės visuomenės atstovus;

⁽²¹⁾ 2020 m. gruodžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/2221, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kiek tai susiję su papildomais ištekliais ir įgyvendinimo taisyklėmis, siekiant suteikti paramą COVID-19 pandemijos sukeltai krizei ir jos socialiniams padariniams įveikti skirtiems veiksams skatinti ir pasirengti žaliajam, skaitmeniniam ir atspariam ekonomikos atgaivinimui (REACT-EU) (OL L 437, 2020 12 28, p. 30).

⁽²²⁾ 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 17).

^(22a) **2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/691 dėl Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo perkeltiesiems darbuotojams (EGF), kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1309/2013 (OL L 153, 2021 5 3, p. 48).**

2021 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 9
Pasiūlymas dėl sprendimo
13 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(13a) *Europos Parlamentas savo 2020 m. liepos 10 d. priimtoje teisėkūros rezoliucijoje dėl pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių paragino peržiūrėti valstybių narių užimtumo politikos gaires atsižvelgiant į COVID-19 pandemiją ir jos socialines bei užimtumo pasekmes, kad būtų galima geriau reaguoti į krizę. Labai svarbu, kad valstybių narių užimtumo politikos gairės būtų atitinkamai peržiūrėtos. Siekdamas sustiprinti demokratinį sprendimų priėmimo procesą, Europos Parlamentas turėtų dalyvauti apibrėžiant Integruotos ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo gaires lygiomis teisėmis su Taryba;*

ISSN 1977-0960 (elektroninis leidimas)
ISSN 1725-521X (popierinis leidimas)

Europos Sąjungos
leidinių biuras
L-2985 Liuksemburgas
LUXEMBURGAS

LT